

Holy Bible

Aionian **Edition**®

**Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
New Testament**

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Orromo Contemporary Version
New Testament

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/13/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Afaan Oromoo at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Maatewos	1
Maarqos	36
Luqaas	58
Yohannis	96
Hojii	124
Roomaa	162
1 Qorontos	177
2 Qorontos	192
Galaatiyaa	202
Efesoon	207
Fiiliphisiyuus	212
Qolosaayis	216
1 Tasaloniiqee	220
2 Tasaloniiqee	224
1 Xiimotewos	226
2 Xiimotewos	231
Tiitoo	234
Fiilmoonaa	236
Ibroota	237
Yaaqoob	248
1 Phexros	252
2 Phexros	256
1 Yohannis	259
2 Yohannis	263
3 Yohannis	264
Yihuudaa	265
Mul'ata	267

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi”
jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.
Luqaas 23:34

Maatewos

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoos sanyii Daawit, sanyii Abrahaam ta'e sanaa kanaa dha: **2** Abrahaam Yisihaaqin dhalche; Yisihaaq Yaaqoobin dhalche; Yaaqoob Yihuudaa fi obboloota isaa dhalche; **3** Yihuudaan Taamaar irraa Faaresii fi Zeraa dhalche; Faares Hezroonin dhalche; Hezroon Arraamin dhalche; **4** Arraam Amiinaadaabin dhalche; Abiinaadaab Nahishoonin dhalche; Nahishoon Salmoonin dhalche; **5** Salmoon Rahaab irraa Bo'eezin dhalche; Bo'eez Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Yoobeed Isseeyin dhalche; **6** Isseey Daawit Mooticha dhalche. Daawit niitii Uuriyaa irraa Solomoonin dhalche; **7** Solomoon Rehoobo'aamin dhalche; Rehoobo'aam Abiyaa dhalche; Abiyaan Asaafin dhalche; **8** Asaaf Yehooshaafaaxin dhalche; Yehooshaafaax Yehooramin dhalche; Yehooram Uziyaan dhalche; **9** Uziyaan Yootaamin dhalche; Yootaam Akaazin dhalche; Akaaz Hisqiyaa'in dhalche; **10** Hisqiyaa's Minaasee dhalche; Minaaseen Aamoonin dhalche; Aamoon Yosiyaa'in dhalche; **11** Yosiyaa's bara boojuu Baabilon keessa, Yekooniyaanii fi obboloota isaa dhalche. **12** Boojuu Baabilon booddee, Yekooniyaan She'altii'eelin dhalche; She'altii'eel Zarubaabelin dhalche; **13** Zarubaabel Abiyuudin dhalche; Abiyuud Eliyaaqeenin dhalche; Eliyaaqeenin Azoorin dhalche; **14** Azoor Zaadoqin dhalche; Zaadoq Akiimin dhalche; Akiim Eliyuudin dhalche; **15** Eliyuud Ele'aazaarin dhalche; Ele'aazaar Maattaanin dhalche; Maattaan Yaaqoobin dhalche; **16** Yaaqoob Yoosefin dhalche; Yoosef kunis dhirsa Maariyaam ishee Yesuus isa Kiristoos jedhamu deesse sanaa ti. **17** Egaa walumaa galatti Abrahaamii hamma Daawititti dhaloota kudha afur, Daawitii hamma boojuu Baabilonitti dhaloota kudha afur, boojuu Baabilonii hamma Kiristoosiitti dhaloota kudha afurtu ture. **18** Dhalachuun Yesuus Kiristoos akkana ture: Haati isaa Maariyaam kaadhima Yoosef turte; isheen is utuu Yoosef wajjin wal bira hin ga'in Hafuura

Qulqulluudhaan ulfoofttee argamte. **19** Yoosef kaadhimni ishee sunis nama qajeelaa waan tureef, dhoksaadhaan ishee dhiisuu murteesse malee uummata duratti ishee qaanessuu hin barbaanne. **20** Utuu inni waan kana yaadaa jiruu, ergamaan Gooftaa abjuu keessa itti mul'atee akkana jedheen; "Yaa Yoosef ilma Daawit, kaadhimni kee Maariyaam Hafuura Qulqulluudhaan waan ulfooftteef ishee fuudhuu hin sodaatin. **21** Isheen ilma deessi; atis maqaa isaa Yesuus jettee ni moggaafta; inni saba isaa cubbuu isaanii irraa ni fayyisaatii." **22** Kun hundinuu akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin dubbate sun raawwatamuuf ta'e. **23** Innis, "Kunoo, durbi tokko ni ulfoofti; ilma ni deessi; maqaa isaas Amaanu'el jedhu" jedha. Amaanu'el jechuunis, "Waaqni nu wajjin jira" jechuu dha. **24** Yoosefis hirribaa dammaqqee akkuma ergamaan Gooftaa isa ajajetti Maariyaamin niitummaadhaan mana isaatti fudhate. **25** Garuu inni hamma isheen ilma deessutti ishee bira hin geenye. Maqaa isaas, "Yesuus" jedhee moggaase.

2 Bara Heroodis Mootichaa keessa, erga Yesuus magaalaa Beetlihem Yihuudaatti argamtu keessatti dhalatee booddee, beektonni ba'a biiftuutii gara Yerusaa'lem dhufan; **2** isaanis, "Mootiin Yihuudootaa inni dhalate sun eessa jira? Nu urjii isaa ba'a biiftuutti arginee isaaf sagaduu dhufneerra" jedhanii gaafatan. **3** Heroodis Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti ni jeeqame; Yerusaa'lemis guutummaatti isa wajjin jeeqamte. **4** Innis luboota hangafootaa fi barsiistota seeraa hunda saba keessaa walitti qabee, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. **5** Isaanis akkana jedhanii deebisaniif; "Beetlihem Yihuudaatti dhalata; kunis dubbii raajichi, "Yaa Beetlihem ishee biyya Yihuudaa, ati gonkumaa bulchitoota Yihuudaatii gad miti; bulchaan saba koo Israa'elin tiksu si keessaa ni ba'aatii" jedhee barreesse sanaa dha." **7** Ergasii Heroodis beektota sana dhoksaatti waamee yeroo itti urjiin sun mul'ate isaan irraa hubate. **8** Innis, "Dhaqaatii jabeessaa mucicha barbaadaa.

Yeroo argitanitti immoo akka anis dhufee isaaf sagaduuf natti himaa” jedhee Beetlihemitti isaan erge. **9** Isaanis erga waan mootichi jedhe sana dhaga’anii booddee karaa isaanii itti fufan; urjiin isaan ba’a biiftuutti argan sunis hamma iddoo mucichi ture ga’ee dhaabatutti isaan dura deeme. **10** Isaanis yeroo urjii sana arganitti akka malee gammadan. **11** Akkuma mana ol seenaniinis mucicha, haadha isaa Maariyaam wajjin argan; kufaniis sagadaniif. Qorxii isaaniis bananii kennaa warqee, ixaanaa fi qumbii dhi’eessaniif. **12** Beektonnis akka gara Heroodisitti hin deebineef waan abjuudhaan of eeggachiisni isaaniif kennameef karaa biraatiin biyya isaaniitti deebi’an. **13** Yommuu beektonni sun deemanitti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuudhaan Yoosefitti mul’atee, “Sababii Heroodis mucicha ajjeesuu barbaaduuf ka’iitii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii Gibxitti baqadhu. Hamma ani yeroo ati itti deebitu sitti himutti achuma turi” jedheen. **14** Kanaafuu Yoosef ka’ee mucichaa fi haadha isaa halkaniin fudhatee Gibxitti qajeele; **15** hamma Heroodis du’uttis achi jiraate. Kunis akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin, “Ani Gibxii ilma koo waameera” jedhe sun raawwatamuuf ta’e. **16** Heroodis yommuu akka beektonni sun isa gowwoomsan hubatetti akka malee aare; innis akka yeroo beektota sana irraa bareetti, ijoollee dhiiraa warra umuriin isaanii waggaa lamaa fi hammasii gad ta’e kanneen Beetlihemii fi naannoo ishee keessa jiraatan hunda nama itti ergee ficcisiise. **17** Kanaanis wanni Ermiyaas raajichi dubbate ni raawwatame. Innis akkana jedha: **18** “Sagaleen boo’ichaati fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga’ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo’aa jirti; jajjabaachus ni didde.” **19** Erga Heroodis du’ee booddee, ergamaan Gooftaa tokko Gibxitti abjuudhaan Yoosefitti mul’atee, **20** “Warri lubbuu mucichaa barbaadan waan du’aniif ka’iitii mucicha haadha isaa wajjin fudhadhuutii biyya Israa’el dhaqi” jedheen. **21** Kanaafuu Yoosef ka’ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee

biyya Israa’el dhaqe. **22** Garuu yommuu akka Arkelaawoos iddoo abbaa isaa, iddoo Heroodis Yihuudaa irratti mo’e dhaga’etti achi dhaquu sodaate; abjuudhaanis waan of eeggachiisni isaaf kennameef gara aanaa Galiilaa deeme; **23** achis dhaqee magaalaa Naazreeti jedhamtu keessa jiraate. Kunis dubbiin, “Inni Naaziricha jedhamee ni waamama” jedhamee karaa raajotaatiin dubbatame sun akka raawwatamuuf ta’e.

3 Bara sana Yohannis Cuuphaan gammoojjii Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe; **2** innis, “Mootummaan samii dhi’aateeraatii qalbii jijjiirradhaa” jedhe. **3** Kunis isa waa’een isaa karaa Isaayyaas raajichaatiin, “Sagalee nama, ‘Gooftaadhaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa’ jedhee gammoojjii keessaa iyyu tokkoo” jedhamee dubbatame sanaa dha. **4** Uffanni Yohannis rifeensa gaalaa irraa hojjetame; innis mudhii isaatti sabbata teephaa hidhata ture. Nyaanni isaa immoo hawwaannisaa fi damma bosonaa ture. **5** Namoonnis Yerusaalem irraa, Yihuudaa hundaa fi biyya naannoo Yordaanos guutuu irraa gara isaa dhaqaa turan. **6** Cubbuu isaaniis himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **7** Inni garuu yommuu Fariisotaa fi Saduuoqota keessaa baay’een isaanii utuu gara iddoo inni itti cuuphaa turee dhufanuu argetti akkana jedheen; “Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime? **8** Egaa ija qalbii jijjiirranmaa mirkaneessu naqadhaa. **9** Isin, ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu waan dandeesan hin se’inaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda’u ani isinittan himaatii. **10** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa’ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuus muramee ibiddatti darbatama. **11** “Ani qalbii jijjiirranmaadhaafin bishaaniin isin cuupha. Inni na duubaan dhufu garuu na caalaa jabaa dha; ani kophee isaa iyyuu baachuuf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. **12** Inni afarsaa ittiin midhaan qulleessu

of harkaa qaba; qamadii isaa gombisaatti naqata; immoo dhufanii isa tajaajilan. 12 Yesuus oobdii isaa ni qulqulleessa; habaqii garuu yommuu akka Yohannis mana hidhaatti galfame ibidda hin dhaamneen guba.” 13 Yesuus ergasii dhaga’etti Galiilaatti deebi’e. 13 Innis Naazreetii ba’ee gara Qifirnaahom ishee biyya Zebuuloonii Yohannisiin cuuphamuuf Galiilaadhaa gara Laga fi Niftaalem keessatti qarqara galaanaatti Yordaanos dhufe. 14 Yohannis garuu, “Ani siin argamtu sanaa dhaqee achi jiraate; 14 kunis cuuphamuu na barbaachisa; ati immoo gara akka dubbiin karaa Isaayyaas raajichaatiin koo dhufaa?” jedhee isa dhowwe. 15 Yesuusis dubbatame sun raawwatamuuf ta’e; dubbichis deebisee, “Ammaaf akkanuma haa ta’uu dhiisi; akkana jedha: 15 “Biyyi Zebuuloonii fi biyyi nu qajeelummaa hunda raawwachuudhaaf waan Niftaalem kanneen Yordaanos gama, qarqara kana gochuu qabnaatii” jedheen. Yohannis Daandii Galaanaa irra jiran, Galiilaan Namoota isa dhowwu dhiise. 16 Yesuusis Ormaas, 16 sabni dukkana keessa jiraatu, cuuphameen bishaan keessaa ol ba’e. Innis ifa guddaa argeera; warra biyya gaaddidduu yommusuma samiin banamee, utuu Hafuurri du’aa keessa jiraataniifis, ifni ba’eera.” 17 Waaqaa akkuma gugeetti gad bu’ee isa irras Yesuus yeroo sanaa jalqabee, “Mootummaan qubatuu arge. 17 Sagaleen tokkos samii irraa, samii dhi’aateeraatii qalbii jijjiirradhaa” jedhee “Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; isatti lallabuutti ka’e. 18 Yesuus utuu qarqara Galaana baay’ee nan gammada” jedhe.

4 Ergasii Yesuus akka diiyaabiloosiin qoramuu fi jechuunis Simoon isa Phexros jedhamuu fi Hafuuraan gammoojiitti geeffame. 2 Innis obboleessa isaa Indiriyaasin arge. Isaanis erga guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama qurxummii qabdoota waan ta’aniif kiyyoo soomee booddee ni beela’e. 3 Inni nama qoru galaanatti darbachaa turan. 19 Yesuusis, sun gara isaa dhufee, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, “Kottaa, na duukaa bu’aa; anis akka isin akka dhagoonni kunneen buddeena ta’an ajaji” qabduu namootaa taataniif isin nan erga” jedheen. 4 Yesuus immoo deebisee, “Namni dhiisanii isa duukaa bu’an. 21 Innis utuu dubbii afaan Waaqayyootii ba’u hundaan achi ka’ee deemuu obboloota gara biraa malee buddeena qofaan hin jiraatu jedhamee lama jechuunis Yaaqoob ilma Zabdewoosii barreeffameera” jedheen. 5 Ergasii diiyaabiloos fi obboleessa isaa Yohannisin arge. Isaanis gara magaalaa qulqulluutti isa geessee fiixee abbaa isaanii Zabdewoos wajjin kiyyoo isaanii mana qulqullummaa irra dhaabachiise. 6 qopheeffachaa bidiruu keessa turan. Yesuusis Akkanas jedheen; “Ati yoo Ilma Waaqaa isaan waame; 22 isaanis yommusuma bidiruu taate, gad of darbadhu. Akkana jedhamee sanaa fi abbaa isaanii dhiisanii isa duukaa barreeffameeraatii: “Inni ergamoota isaa siif ni bu’an. 23 Yesuus manneen sagadaa isaanii hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu.” 7 keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa Yesuus immoo deebisee, “Waaqa kee Goofticha lallabaa, dhibee fi dhukkuba saba keessa jiru hin qorin jedhamee barreeffameera” jedheen. hunda fayyisaa Galiilaa guutuu keessa deeme. 8 Ammas diiyaabiloos tulluu akka malee ol 24 Oduun waa’ee isaas Sooriyaa hunda keessatti dheeraa tokkotti ol isa baasee mootummoota dhaga’ame; namoonnis warra dhukkuba garaa addunyaa hundaa fi ulfina isaanii isatti argisiise. garaatiin qabaman, warra dhukkuba hamaan 9 Akkanas jedheen; “Yoo ati gad jettee naaf dhiphatan, warra hafuura hamaan qabaman, sagadde, waan kana hundumaa siifin kenna.” warra dhukkuba gaggabdootiin dhiphatanii fi warra dhagni irratti du’e isatti fidan; innis 10 Yesuusis, “Seexana nana, narraa fagaadhu! isaan fayyise. 25 Tuunni namoota baay’ees ‘Waaqa kee Gooftichaaf sagadi; isuma qofa Galiilaadhaa, Magaalaa Kurnanii, Yerusaalemii, 11 Diiyaabiloosis isa dhiisee deeme; ergamoonni

Yihuudaa fi biyya Yordaanos gamaatii isa duukaa bu'e.

5 Yesuus yommuu namoota baay'ee argetti, tulluutti ol ba'ee taa'e. Barattoonni isaas gara isaa dhufan; **2** innis isaan barsiisuu jalqabe. Akkanas jedhe: **3** "Warri hafuuraan hiyyeeyyii ta'an eebbifamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **4** Warri gaddan eebbifamoo dha; jajjabina ni argatuutii. **5** Warri garraamiin eebbifamoo dha; lafa ni dhaaluutii. **6** Warri qajeelummaa beela'anii fi dheebotan eebbifamoo dha; isaan ni quufuutii. **7** Araara qabeeyyiin eebbifamoo dha; araara ni argatuutii. **8** Warri garaan isaanii qulqulluu eebbifamoo dha; Waaqa ni arguutii. **9** Warri nagaa buusan eebbifamoo dha; ijoollee Waaqa ni jedhamuutii. **10** Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ari'ataman eebbifamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **11** "Yommuu namoonni sababii kootiif jedhanii isin arrabsan, yommuu isin ari'atanii fi yommuu waan hamaa gosa hundaa sobaan isin irratti dubbatan isin eebbifamoo dha. **12** Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef ililchaa; gammadaas; isaan raajota isin dura turanis haaluma kanaan ari'ataniiruutii. **13** "Isin soogidda lafaa ti. Garuu soogiddi yoo mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a? Gad gatamee miillaan dhidhiitama malee si'achi waan tokko illee hin fayyadu. **14** "Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan gaara gubbaa jiru tokko dhokachuu hin danda'u. **15** Yookaan namoonni ibsaa qabsiisani gombisaa jala hin kaa'an. Qooda kanaa baattuu isaa irra kaa'u; ibsaan sunis namoota mana keessa jiran hundaaf ifa kenna. **16** Akka namoonni hojii keessan isa gaarii arganii abbaa keessan kan samii irraatiif ulfina kennaniif ifni keessanis akkasuma fuula namootaa duratti haa ifu. **17** "Isin waan ani Seera yookaan Raajota diiguu dhufe hin se'inaa; ani isaan raawwachuuf malee diiguuf hin dhufne. **18** Ani dhuguman isinitti hima; hamma samii fi lafti darbanitti, Seerri guutummaatti raawwatama malee seericha keessaa qubeen tokko iyyuu, tuqaan xinnoon ishee iyyuu gonkumaa hin baddu. **19** Kanaafuu namni ajajawwan kanneen

keessaa xinnaa isaa illee diigu, kan akka warri kaanis diiganiif barsiisu kam iyyuu mootummaa samii keessatti xinnaa jedhama; namni ajajawwan kanneen eeguu fi kan warra kaanis barsiisu kam iyyuu garuu mootummaa samii keessatti guddaa jedhama. **20** Ani isinittin hima; qajeelummaan keessan qajeelummaa Fariisotaatii fi qajeelummaa barsiistota seeraa yoo caaluu baate isin dhugumaan mootummaa samiitti hin galtan. **21** "Isin akka bara dheeraan dura namootaan, 'Hin ajjeesin; nama ajjeese kamitti iyyuu ni muramaa' jedhame dhageessaniirtu. **22** Ani garuu isinittin hima; nama obboleessa isaatti dheekkamu hundumaa murtiitu eeggata. Namni obboleessa isaatiin 'Raataa' jedhu hundis murtii waldaatti dhi'aata. Nama obboleessa isaatiin 'Doofaa nana!' jedhu immoo ibidda gahaannamtu isa eeggata. (Geenna **g1067**) **23** "Kanaafuu ati yeroo kennaa kee iddoo aarsaatti dhi'eessitutti yoo akka obboleessi kee komii sirraa qabu yaadatte, **24** kennaa kee achuma iddoo aarsaa duratti dhiisii dhaqiiiti duraan dursii obboleessa keetti araarami; ergasii kottuutii kennaa kee dhi'eessi. **25** "Amajaajii kee isa mana murtiitti si geessaa jiru wajjin dafii walii gali. Kanas utuma isa wajjin karaa jirtuu godhi; yoo kanaa achii amajaajii kee dabarsee abbaa seeraatti si kenna; abbaan seeraa immoo poolisiitti si kenna; atis mana hidhaatti darbatamta. **26** Ani dhuguman sitti hima; ati hamma saantima ishee dhuma baaftutti achii hin baatu. **27** "Isin akka, 'Hin ejjin' jedhame dhageessaniirtu. **28** Ani garuu isinittin hima; namni hawwiidhaan dubartii ilaalu hundinuu yaada isaatti ishee wajjin ejjeera. **29** Yoo iji kee mirgaa si gufachiise, of keessaa baasii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti darbatamuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayyaatii. (Geenna **g1067**) **30** Yoo harki kee mirgaa si gufachiise of irraa murii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti galuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayya. (Geenna **g1067**) **31** "Namni niitii isaa hiiku kam iyyuu, 'Waraqaa ragaa hiikkaa haa kennuuf' jedhameera. **32** Ani garuu isinittin

hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitii isaa hiiku kam iyyuu akka isheen ejjitu ishee taasisa; namni dubartii hiikamte fuudhu kam iyyuus ni ejja. 33 “Ammas akka warra duriitiin, ‘Waan kakatte Gooftaadhaaf guuti malee sobaan hin kakatin’jedhame dhageessaniirtu. 34 Ani garuu isinittin hima; gongumaa hin kakatinaa: samiidhaan hin kakatinaa; inni teessoo Waaqaatii; 35 yookaan lafaan hin kakatinaa; isheen ejjeta miilla isaatii; yookaan Yerusaalemiin hin kakatinaa; isheen magaalaa Mooticha Guddaatii. 36 Mataa keetiinis hin kakatin; ati rifeensa tokko illee addeessuu yookaan gurraachesuu hin dandeessuutii. 37 Wannii isin jechuu qabdan, ‘Eeyyee’ yookaan ‘Waawuu’ haa ta’u; wannii kanaa achii kam iyyuu isa hamaa sana irraa dhufa. 38 “‘Qooda ijaa, ijaa; qooda ilkaanii immoo ilkaan’akka jedhame dhageessaniirtu. 39 Ani garuu isinittin hima. Nama hamaadhaan hin morkatinaa. Yoo namni tokko maddii kee mirgaa si kabale, kaanis itti qabi. 40 Yoo namni tokko si himatee kittaa kee sirraa fudhate, kootii kees kenniif. 41 Yoo namni tokko akka ati gara kiiloo meetira tokkoo fi walakkaa isa wajjin deemtu si dirqisiise, ati immoo gara kiiloo meetira sadii isa wajjin deemi. 42 Nama si kadhatuuf kenni; nama sirraa liqeeffachuu barbaaduttis dugda hin garagalchin. 43 “‘Ollaa kee jaalladhu; diina kee jibbi’ akka jedhame dhageessaniirtu. 44 Ani garuu isinittin hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin ari’ataniifis kadhadaa; 45 kanaanis abbaa keessan kan samii irraatiif ijoollee ni taatu. Inni warra hamoo fi warra gaggaariidhaaf aduu isaa ni baasa; qajeeltotaa fi jal’ootaafis bokkaa ni roobsa. 46 Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan gatii maalii argattu? Kana immoo qaraxxoonni iyyuu ni godhu mitii? 47 Isin yoo obboloota keessan qofa nagaa gaafattan warra kaan caalaa maal hojjechuutti jirtu? Kana immoo ormoonni iyyuu ni godhu mitii? 48 Akkuma abbaan keessan inni samii irraa mudaa hin qabne sana, isinis warra mudaa hin qabne ta’aa.

6 “Akka isaan isin arganiif jettanii ‘Hojji qajeelummaa’ keessan fuula namootaa duratti akka hin hojjenneef of eeggadhaa. Yoo akkas gootan abbaa keessan kan samii irraa biraa gatii hin qabaattaniitii. 2 “Kanaafuu ati yommuu warra rakkataniif waa kennitutti akka fakkeessitoonni namoota biratti jajamuuf jedhanii manneen sagadaa keessattii fi karaa irratti godhan sana malakataan hin labsatin. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 3 Yeroo ati rakkattootaaf waa kennitutti garuu waan harki kee mirgaa godhu, harki kee bitaa hin beekin; 4 kunis akka kennaan kee dhoksaan ta’uuf. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. 5 “Isin yommuu kadhattan akka fakkeessitootaa hin ta’inaa; isaan namatti mul’achuuf jedhanii manneen sagadaa keessaa fi golee karaa irra dhaabatani kadhachuu jaallatuutii. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 6 Ati garuu yeroo kadhattu mana keetti ol gali; balbala cufadhuutii Abbaa kee isa hin mul’anne sana kadhadhu. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. 7 Isinis yommuu kadhattan akka ormootaa dubbii faayidaa hin qabne irra hin deddeebi’inaa; isaan baay’ina dubbii isaaniitiin waan isaaniif dhaga’amu se’u. 8 Isin akka isaanii hin ta’inaa; abbaan keessan utuma isin hin kadhatin iyyuu waan isin barbaachisu ni beekaatii. 9 “Egaa akkana jedhaa kadhadaa: “‘Yaa Abbaa keenya kan samii irra jirtu, maqaan kee haa qulqullaa’u; 10 mootummaan kee haa dhufu; fedhiin kee akkuma samii irratti ta’e sana, lafa irrattis haa ta’u. 11 Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa har’a nuu kenni. 12 Akkuma nu warra yakka nutti hojjetaniif dhiifnu sana, atis yakka keenya nuuf dhiisi. 13 Isa hamaa jalaa nu baasi malee qoramatti nu hin galchin.’ Mootummaan, humni, ulfinnis bara baraan kan kee ti. 14 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiifan, Abbaan keessan inni samii irraas akkasuma isiniif dhiisaatii. 15 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiisuu

baattan garuu, Abbaan keessanis akkasuma cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. 16 “Isin yommuu soomtanitti akka fakkeessitootaa fuula hin dukkaneeffatinaa; isaan akka soomuutti jiran argisiifachuuf jedhanii fuula isaanii hammeessu. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 17 Ati garuu yeroo soomtu mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu. 18 Kunis akka sooma kee sana abbaa kee isa namatti hin mul’anne malee namni hin beekneefii dha. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun gatii kee ifaan ifatti siif kenna. 19 “Isin iddoo itti bilii fi daana’oon balleessituu fi iddoo itti hattuun cabsitee hattu lafa irratti badhaadhummaa ofii keessaniif hin kuufatinaa. 20 Garuu iddoo itti bilii fi daana’oon nyaattee hin balleessinee fi iddoo itti hattuun cabsitee hin hanne samii irratti badhaadhummaa ofii keessaniif kuufadhaa. 21 Idduma badhaadhummaan kee jiru sana garaan kees jiraatii. 22 “Iji ibsaa dhagnaa ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. 23 Yoo iji kee fayyaa hin ta’in garuu, dhagni kee guutuun ni dukkanaa’a. Erga ifni si keessa jiru sun dukkanaa’ee, dukkanni sun hammam haa jabaatu ree! 24 “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi Maallaqa tajaajiluu hin dandeessan. 25 “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘Maal nyaanna yookaan maal dhugna?’ jettanii waa’ee jireenya keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. Jireenyi nyaata hin caaluu? Dhagnis uffata hin caaluu? 26 Mee simbirroota samii ilaalaa; isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan yookaan gombisaatti hin galfatan; ta’us Abbaan keessan inni samii irraa isaan soora. Isin immoo isaan caalaa gatii guddaa qabdu mitii? 27 Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’uu eenyu? 28 “Isin maaliif waa’ee uffataa yaaddoftu? Daraaraawwan dirree akkamitti

akka guddatan mee ilaalaa. Isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. 29 Ani garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. 30 Isin yaa warra amantii xinnoo nana. Waaqni erga marga dirree kan har’a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti immoo guddaa caalchisee hin uffisuu ree? 31 Kanaafuu, ‘Maal nyaanna?’ yookaan ‘Maal dhugna?’ yookaan ‘Maal uffanna?’ jettanii hin yaadda’inaa. 32 Kana hunda ormoonni iyyuu ni barbaaduutii; Abbaan keessan inni samii irraas akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. 33 Garuu duraan dursaatii mootummaa isaatii fi qajeelummaa isaa barbaadaa; wanni kun hundinuu akkasuma isiniif kennama. 34 Kanaafuu waa’ee boriitiif hin yaadda’inaa; bor ofii isaatiif ni yaadda’aatii. Hamminni guyyaa sanaa mataan isaa guyyicha ni ga’a.

7 “Akka isinitti hin muramneef namoota kaanitti hin murinaa. 2 Murtiidhuma isin namatti murtaniin isinitti muramaatii; safartuu ittiin safartaniinis isiniif safarama. 3 “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? 4 Ati utuu jirmi ija kee keessa jiruu akkamitti obboleessa keetiin, ‘Kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? 5 Fakkeessituu nana; duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita. 6 “Waan qulqulluu sarootaaf hin kenninaa; lula keessanis booyyee dura hin buusinaa. Yoo kana gootan isaan miilla isaaniitiin dhidhiitu; gara galanis isin cicciru. 7 “Kadhadhaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. 8 Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama. 9 “Isin keessaa namni yoo ilmi isaa buddeena isa kadhate, dhagaa kennuuf eenyu? 10 Yookaan yoo inni qurxummii isa kadhate, bofa kennuuf eenyu? 11 Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, abbaan keessan

inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataaniif kennaa gaarii haa kennuu ree! **12** Kanaafuu waan akka namoonni isiniif godhan barbaaddan hundumaa isinis akkasuma isaaniif godhaa; Seerris Raajonnis kanumaatii. **13** “Karra dhiphaadhaan seenaa. Karaan badiisatti geessu bal’aadhaatii; karri isaas bal’aa dha; namoonni ittiin seenanis baay’ee dha. **14** Garuu karri isaa dhiphaa dha; karaan jireenyatti nama geessu qal’aa dha; warri isa argatanis muraasa. **15** “Raajota sobaa warra kal’ee hoolaa uffatanii gara keessan dhufan, kanneen keessi isaaniif garuu yeeyyii akka malee beela’ee waa cicciratu ta’e irraa of eeggadhaa. **16** Isin ija isaaniitiin isaan beektu. Namoonni qoraattii irraa wayinii yookaan sokorruu irraa harbuu ni ciruu? **17** Akkasumas mukni gaariin hundumtuu ija gaarii naqata; mukni gadheen immoo ija gadhee naqata. **18** Mukni gaariin ija gadhee naqachuu hin danda’u; mukni gadheenis ija gaarii naqachuu hin danda’u. **19** Mukni ija gaarii hin naqanne hundi muramee ibiddatti naqama. **20** Kanaaf isin ija isaaniitiin isaan beektu. **21** “Nama fedhii Abbaa koo isa samii irraa raawwatu malee namni, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jedhu hundi mootummaa samiitti hin galu. **22** Guyyaa sana namoonni hedduun, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu maqaa keetiin raajii dubbanneerra mitii? Maqaa keetiin hafuurota hamoo baafneerra mitii? Maqaa keetiin dinqii hedduu hojjenneerra mitii?’ naan jedhu. **23** Ani immoo, ‘Narraa fagaadhaa! Isin warra hammina hojjetan, ani gonkumaa isin hin beekne’ jedhee ifaan ifatti isaanitti nan hima. **24** “Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga’ee hojiidhaan argisiisu hundi, nama ogeessa mana isaa kattaa irratti ijaarrate fakkaata. **25** Bokkaan roobee, lolaan lola’ee, bubbleenis bubbisee mana sana dha’e; manichi garuu waan kattaa irratti hundeeffameef hin jigne. **26** Namni dubbii koo kana dhaga’ee hojiidhaan hin argisiifne hundi garuu nama gowwaa mana isaa cirracha irratti ijaarrate fakkaata. **27** Bokkaan roobee, lolaan lola’ee, bubbleenis bubbisee manicha dha’e; manni sunis ni jige; jiguun isaas akka

malee hamaa ture.” **28** Yommuu Yesuus dubbii kana dubbatee raawwatetti namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan; **29** inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta’in, akka nama taayitaa qabu tokkootti isaan barsiisa tureetii.

8 Yeroo Yesuus gaara irraa bu’etti, tuuta namoota baay’ee isa duukaa bu’e. **2** Kunoo namichi lamxaa’aan tokkos dhufee, fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta’e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedheen. **3** Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqullaa’i!” jedheen. Lamxiin isaas yeruma sana qulqullaa’e. **4** Ergasiis Yesuus, “Nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu. Garuu dhaqiitii akka isaaniif ragaa ta’uuf lubatti of argisiisi; kennaa Museen ajaje sana illee dhi’eessi” jedheen. **5** Yeroo Yesuus Qifirnaahom seenetti, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufee akkana jedhee isa kadhate; **6** “Yaa Gooftaa, tajaajilaan koo dhagni irratti du’ee mana ciisa; akka malees dhiphachaa jira.” **7** Yesuusis, “Ani dhufeen isa fayyisa” jedheen. **8** Ajajaan dhibbaa sun immoo akkana jedhee deebiseef; “Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuun naaf hin malu. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii. **9** Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaa kootiin, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.” **10** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti dinqifatee warra isa duukaa bu’aa turaniin akkana jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; ani Israa’el keessatti nama amantii guddaa akkanaa qabu tokko illee hin arganne. **11** Ani isinittin hima; namoonni hedduun ba’a biiftuutii fi lixa biiftuutii ni dhufu; isaanis Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin mootummaa samii keessatti maaddiitti ni dhi’aatu. **12** Ijoolleen mootummaa garuu dukkana alaatti gad darbatamu; achitti boo’uu fi ilkaan qaruuu ta’a.” **13** Yesuusis deebisee ajajaa dhibbaa sanaan, “Akkuma amantii keetii siif haa ta’u; deemi!” jedhe. Tajaajilaan isaas

yeruma sana fayye. **14** Yesuus yommuu mana Phexros seenetti, haati niitii Phexros dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciiftee arge. **15** Innis harka ishee tuqe; dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis kaatee isa tajaajiluu jalqabde. **16** Galgala sanas namoota hafuurota hamoon qabaman hedduu gara isaa fidan; innis jecha tokkoon hafuurota sana baase; dhukkubsattoota hundumaa ni fayyise. **17** Kunis akka dubbiin karaa Isaayyaas raajichaatiin, “Inni dhibee keenya nurraa fuudhe; dhukkuba keenyas ni baate” jedhame sun raawwatamuuf ta’e. **18** Yesuus yommuu tuuta namoota baay’ee naannoo isaatti argetti akka gama ce’aniif ajaje. **19** Barsiisaan seeraa tokkos gara isaa dhufee, “Yaa barsiisaa, ani iddoo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” jedhe. **20** Yesuuis deebisee, “Waangoonni boolla qabu; simbirroonnis man’ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu” jedhe. **21** Barattoota isaa keessaas inni tokko, “Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami!” jedheen. **22** Yesuus garuu, “Warri du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati immoo na duukaa bu’i” jedheen. **23** Yommuu inni bidiruu yaabbatettis, barattoonni isaa isa duukaa bu’an. **24** Akkuma tasaa bubbleen hamaan tokko galaana irratti ka’e; dambaliinis bidiruu sana irra gara gale. Yesuus garuu rafa ture. **25** Barattoonni isaa gara isaa dhufanii, “Yaa Gooftaa, nu oolchil! Nu dhumuufii!” jedhanii isa dammaqsan. **26** Innis deebisee, “Isin warra amantii xinnoo nana; maaliif akkana sodaattu?” jedheen. Ka’ees bubblee sanaa fi galaana sana ifate; tasgabbiin guddaanis ni ta’e. **27** Namoonnis dinqifatanii, “Namni bubblee fi galaanni ajajamaniif kun nama akkamii ti?” jedhan. **28** Yommuu Yesuus gama ce’ee biyya Gadareen ga’etti, namoonni hafuura hamaan qabaman lama iddoo awwaalaatii ba’anii itti dhufan. Isaanis waan akka malee hamoo turaniif namni tokko iyyuu karaa sana irra darbuu hin danda’u ture. **29** Isaanis, “Yaa ilma Waaqaa, ati maal nurraa barbaadda? Utuu yeroon sun hin ga’in nu dhiphisuu dhufte

moo?” jedhanii iyyan. **30** Hoomaan booyyee guddaan isaas xinnoo isaan irraa fagaatee dheedaa ture. **31** Hafuuronni hamoon sunis, “Yoo nu baafte, gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi” jedhanii Yesuusin kadhatan. **32** Innis, “Dhaqaa!” jedheen. Isaanis namicha keessaa ba’anii hoomaa booyyee sanatti galan; hoomaan sun guutuunis ededa hallayyaa irraa gad gugatee galaanatti nam’ee bishaan keessatti dhume. **33** Warri booyyeewwan tiksan sunis baqatanii magaalaa seenan; isaanis waan hunda, waan namoota hafuurota hamoon qabamanii turan irra ga’es ni odeessan. **34** Magaalaan sun guutuunis Yesuusin arguuf ba’e. Yommuu isa argettis akka inni biyya isaanii keessaa ba’uuf isa kadhate.

9 Yesuus bidiruu yaabbatee galaana ce’ee gara magaalaa isaa dhufe. **2** Kunoo, jarri tokko nama dhagni irratti du’ee siree irra ciisu tokko gara isaa fidan. Yesuuis yommuu amantii isaanii argetti namichaan, “Ilma koo jabaadhu; cubbuun kee siif dhiifameeraatii” jedhe. **3** Kana irratti barsiistota seeraa keessaa tokko tokko garaa isaanii keessatti, “Kunoo, namichi kun Waaqa arrabsa!” jedhan. **4** Yesuuis yaada isaanii beekke akkana jedhe; “Isin maaliif garaa keessan keessatti waan hamaa yaaddu? **5** ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo ‘Ka’ii deemi’ jechuutu salphaa dha? **6** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.” Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du’ee sanaan, “Ka’i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali” jedhe. **7** Namichis ka’ee mana isaatti gale. **8** Namoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqifatan; Waaqa taayitaa akkasii namaaf kenneefis ulfina kennan. **9** Yesuus achii ka’ee utuu deemuu namicha Maatewos jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa’uu argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. Maatewosis ka’ee isa duukaa bu’e. **10** Yeroo Yesuus mana Maatewositti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamooinni baay’een dhufanii isaa fi barattoota isaa wajjin nyaatan. **11** Fariisonni yommuu waan kana arganitti,

“Barsiisaan keessan maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?” jedhanii barattoota isaa gaafatan. 12 Yesuus immoo waan kana dhageenyaan akkana jedhe; “Ogeessi fayyaa warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. 13 Garuu dhaqaatii dubbiin, ‘Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu’jedhu sun maal jechuu akka ta’e hubadhaa. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufneetii.” 14 Barattoonni Yohannis dhufanii, “Sababiin utuu nuu fi Fariisonni soomnuu, barattoonni kee hin soomneef maali?” jedhanii isa gaafatan. 15 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Keessummoonni misirrichaa akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu gadduu danda’u? Yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu. 16 “Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko illee hin jiru; erbeen sun uffata sana irraa tarsiisaatii; tarsi’aan sunis isa duraa ni caala. 17 Akkasuma immoo namoonni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti hin naqan. Yoo isaan itti naqan qalqalichi ni dho’a; daadhiinis ni dhangala’a; qalqalloonis horoomaa ba’a. Daadhiin wayinii haaraan garuu yoo qalqalloo haaraatti naqame lachanuu yeroo dheeraa turu.” 18 Utuu inni waan kana dubbachaa jiruu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Intalli koo ammuma na duraa duute. Garuu kottuutii harka kee ishee irra kaa’i; isheenis ni jiraattii” jedheen. 19 Yesuus ka’ee barattoota isaa wajjin isa duukaa bu’e. 20 Kunoo, dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala’aa ture tokko dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxte. 21 Isheenis garaa ishee keessatti, “Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya” jettee yaaddee turteetii. 22 Yesuusis garagalee ishee ilaalee, “Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseeraatii jabaadhu!” jedheen. Dubartiin sunis yeruma sana fayyite. 23 Yesuusis yommuu mana bulchaa mana sagadaa sanaa seenee warra ulullee afuufanii fi uummata wacu argetti, 24 “Asii deemaa! Intalattiin rafteerti malee

hin duunee” jedhe. Isaan garuu isatti kolfan. 25 Erga namoonni gad baafamanii booddees inni ol seenee harka intalattii qabe; isheenis kaatee dhaabatte. 26 Oduun waa’ee kanaas biyya sana guutuu keessa faca’e. 27 Yesuus utuu achi ka’ee deemaa jiruu, jaamonni lama isa duukaa bu’anii, “Yaa Ilma Daawit nu maari!” jedhanii iyyan. 28 Yommuu inni mana seenettis jaamonni sun gara isaa dhufan; innis, “Akka ani waan kana gochuu danda’u ni amantuu ree?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee, yaa Gooftaa!” jedhanii deebisaniif. 29 Yesuusis ija isaanii qaqqabee, “Akkuma amanti keessanii isiniif haa ta’u” jedheen. 30 Iji isaaniis ni baname. Yesuusis, “Akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekne of eeggadhaa” jedhee jabeessee isaan akeekkachiise. 31 Jarri garuu achi ba’anii biyya sana hunda keessatti waa’ee isaa odeessan. 32 Utuu isaan gad ba’uutti jiranuu jarri tokko nama hafuura hamaadhaan qabamee dubbachuu hin dandeenye tokko Yesuusitti fidan. 33 Namichi sunis erga hafuurri hamaan isa keessaa baafamee booddee ni dubbate. Namoonnis, “Wanni akkanaa gonkumaa Israa’el keessatti hin argamne” jedhanii dinqifatan. 34 Fariisonni garuu, “Inni hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasa” jedhan. 35 Yesuus manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa lallabaa, akkasumas dhibee fi dhukkuba hunda irraa namoota fayyisaa magaalawwanii fi gandoota hunda keessa deeme. 36 Innis yommuu tuuta namootaa argetti garaa laafeef; isaan akkuma hoolota tiksee hin qabneetti dhiphatanii, gatamaniis turaniitii. 37 Barattoota isaatiinis akkana jedhe; “Midhaan walitti qabamu baay’ee dha; hojjettoonni garuu muraasa. 38 Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadhaa.”

10 Yesuus barattoota isaa kudha lamaan ofitti waamee akka isaan hafuurota xuraa’oo baasaniif, dhibee fi dhukkuba hundumaa akka fayyisaniif taayitaa kenneef. 2 Maqaan ergamoota kudha lamaaniis kana: Jalqabatti

Simoon isa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriyaa, Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis, 3 Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Toomaas, Maatewos isa qaraxa walitti qabu, Yaaqoob ilma Alfewoosii fi Taadewoos, 4 Simoon Hinaafticha, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. 5 Yesuusis warra kudha lamaan kanneen erge; akkanas jedhee isaan ajaje; “Gara Namoota Ormaa hin dhaqinaa; magaalaa Samaariyaa tokko illee hin seeninaa. 6 Qooda kanaa gara hoolota mana Israa’el kanneen badan sanaa dhaqaa. 7 Yommuu dhaqxanittis, ‘mootummaan samii dhi’aateera’ jedhaa lallabaa. 8 Dhukkubsattoota fayyisaa; warra du’an kaasaa; warra lamxaa’an qulqulleessaa; hafuurota hamoo baasaa. Tola waan argattaniif tosuma kennaa. 9 “Sabbata keessanitti warqee yookaan meetii yookaan sibiila diimaa hin qabatinaa; 10 karaa keessaniif korojoo yookaan kittaa lama yookaan kophee yookaan ulee hin qabatinaa; hojjetaaf waan isa barbaachisu argachuun ni malaatii. 11 Magaalaa yookaan ganda seentan kam iyyuu keessa nama malu barbaadaa; hamma achii baatanittis manuma isaa turaa. 12 Yommuu mana sana seentanittis nagaa gaafadhaa. 13 Nagaan keessan yoo mana sanaaf male, mana sanaaf haa ta’u; yoo isaaf hin malin garuu nagaan keessan isiniif haa deebi’u. 14 Yoo namni tokko illee isin simachuu baate yookaan dubbii keessan dhaga’uu baate, yeroo mana yookaan magaalaa sanaa baatanitti awwaara miilla keessanii dhadha’adhaa. 15 Ani dhuguma isinittin hima; guyyaa murtiitti magaalaa sana irra Sodoomii fi Gomoraaf ni salphata. 16 “Kunoo, ani akka hoolotaa gara gidduu yeeyyiittin isin erga. Kanaafuu akka bofaa ogeeyyii, akka gugee garraamii ta’aa. 17 Namoota irraa of eeggadhaa; isin dabarfamtanii yaa’iitti ni kennamtu; manneen sagadaa keessattis ni garafamtu. 18 Isinis akka isaanii fi Namoota Ormaatti dhuga baatota taataniif anaaf jettanii fuula bulchitootaatii fi moototaa duratti ni dhi’effamtu. 19 Yommuu dabarsanii isin

kennanis akkamitti akka dubbattan yookaan maal akka dubbattan hin yaadda’inaa. Wannii isin dubbattan yeruma sanatti isiniif kennama; 20 Hafuura Abbaa keessaniitu isin keessaa dubbata malee isintu dubbata mitii. 21 “Obboleessi dabarsee obboleessa du’atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du’atti kenna; ijoolleenis warra isaaniitti ka’anii isaan ajjeesu. 22 Namni hundinuu sababii kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. 23 Yommuu magaalaa tokko keessatti isin ari’atanitti, gara magaalaa kaaniitti baqadhaa; ani dhuguma isinittin hima; hamma Ilmi Namaa dhufutti magaalaa Israa’el hundumaa keessa naannoftanii waliin hin geessan. 24 “Barataan barsiisaa isaatii ol miti; garbichis gooftaa isaatii ol miti. 25 Barataan tokko akka barsiisaa isaa ta’uun, garbichi tokko immoo akka gooftaa isaa ta’uun ni ga’a. Erga abbaa manaatiin ‘Bi’eelzebuul’ jedhanii, warra mana isaa jiraataniin immoo hammam kana caalaa haa jedhan ree! 26 “Kanaafuu isaan hin sodaatinaa. Wannii haguugamee utuu hin mul’ifamin hafu yookaan wannii dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. 27 Waan ani dukkana keessatti isinitti himu guyyaa adiin odeessaa; waan gurratti isinitti hasaasan, bantii manaa irraa labsaa. 28 Warra foon malee lubbuu ajjeesuu hin dandeenye hin sodaatinaa. Qooda kanaa Isa gahaannam keessatti foonii fi lubbuu balleessuu danda’u sana sodaadhaa. (Geenna g1067) 29 Daaloteen lama saantima tokkotti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu fedhii Abbaa keessanii malee lafa hin buutu. 30 Rifeensi mataa keessanii hundis lakkaa’ameera. 31 Kanaaf hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. 32 “Kanaafuu nama fuula namootaa duratti dhugaa naa ba’u kamiif iyyuu, anis fuula Abbaa koo isa samii irraa duratti dhugaa nan ba’a. 33 Nama fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu anis fuula Abbaa koo isa samii irraa duratti nan gana. 34 “Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe hin se’inaa. Ani goraadee fiduuf malee nagaa buusuuf hin dhufne. 35

Ani, “Nama abbaa isaatti, intala immoo haadha isheetti, niitii ilmaas amaatii isheetti kaasuuf dhufeeraatii; 36 diinonni namaa, miseensotuma mana isaatii.’ 37 “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu; namni ilma isaa yookaan intala isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu. 38 Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuu naaf hin malu. 39 Namni lubbuu isaa oolfatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. 40 “Namni isin simatu na simata; namni na simatu immoo isa na erge sana simata. 41 Namni raajii tokko sababii inni raajii ta’eef simatu kam iyyuu gatii raajii ni argata; namni nama qajeelaa tokko sababii inni nama qajeelaa ta’eef simatu gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata. 42 Ani dhuguman isinitti hima; namni kam iyyuu yoo warra xixinnaa kanneen keessaa isa tokkoof sababii inni barataa koo ta’eef bishaan qabbanaa’aa budduuqsaa tokkoo illee kenne, inni dhugumaan gatii isaa hin dhabu.”

11 Yesuus erga barattoota isaa kudha lamaaniif ajaja kennuu raawwatee booddee magaalawwan Galiilaa keessatti barsiisuu fi lallabuuf jedhee achii ka’ee karaa isaa itti fufe. 2 Yohannis mana hidhaa taa’ee yommuu waan Kiristoos hojjechaa ture dhaga’etti barattoota isaa ergee, 3 “Inni dhufuuf jiru sun si’i moo yookaan kan biraa eegganna?” jedhee isa gaafate. 4 Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Deebi’aatii waan dhageessanii fi waan argitan Yohannisitti himaa; 5 jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa’an ni qulqullaa’u; warri duudan ni dhaga’u; warri du’an ni ka’u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. 6 Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbifamaa dha.” 7 Akkuma barattoonni Yohannis ba’anii qajeelaniin, Yesuus akkana jedhee waa’ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; “Isin maal arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? 8 Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki, warri uffata

miidhagaa uffatan masaraa moototaa jiru. 9 Yoos maal arguu baatan ree? Raajii moo? Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. 10 Kunis isa waa’een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha. “Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, si dura nan erga.’ 11 Ani dhuguma isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis Cuuphaa caalu tokko iyyuu hin kaane; namni mootummaa samii keessatti nama hundumaa gad ta’e kam iyyuu garuu isa ni caala. 12 Mootummaan samii bara Yohannis Cuuphaatii jalqabee hamma ammaatti humnaan dhiibbachaa jira; namoonni dhiibbatanis humnaan mootummaa sana argatu. 13 Raajonni hundinuu, Seerris hamma Yohannis Cuuphaatii raajii dubbataniiruutii. 14 Isinis kana fudhachuuf yoo fedhii qabaattan, inni Eeliyaas isa dhufuuf jiruu dha. 15 Namni gurra dhaga’u qabu haa dhaga’u. 16 “Ani dhaloota kana maaliinan wal fakkeessuu danda’a? Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa’anii warra kaan waamanii akkana jedhanii ti: 17 “Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo’ichaas faarsine; isin garuu hin boonye.’ 18 Yohannis yeroo dhufetti hin nyaatu, hin dhugus tureetii; isaan immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jedhu. 19 Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isaan immoo, ‘Kunoo albaadhessaa fi machaa’aa, michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa’ jedhu. Ogummaan garuu hojii isheettiin mirkaneeffamti.” 20 Ergasii Yesuus sababii magaalawwan inni itti hojii dinqii isaa gara caalu hojjete sun qalbii hin jijjiirratiniif akkana jedhee isaan balaaleffachuu jalqabe. 21 “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraas ofitti firfirsanii qalbii jijjiirratu turan. 22 Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaaf ni salphata. 23 Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, sii’oolitti gad buuta. Hojiin dinqii kan si

keessatti hojjetame sun utuu Sodoom keessatti hojjetamee jiraatee, isheen silaa hamma har'aatti ni jiraatti turte. (Hadēs g86) 24 Ani garuu sittin hima; guyyaa murtiitti sirra Sodoomiif ni salphata.” 25 Yesuus yeroo sana akkana jedhe; “Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa'immaniitti mul'ifteef ani sin galateeffadha. 26 Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaatii. 27 “Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu ilma hin beeku; ilmaa fi nama ilma isa itti mul'isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaa hin beeku. 28 “Isin dadhabdoonni, warri ba'aan isinitti ulfaate hundinuu gara koo kottaa; ani isinan boqochiisa. 29 Waanjoo koo baadhaa; narraas baradhaa; waan ani garraamii fi gad of qabeessa ta'eef isin lubbuu keessaniif boqonnaa ni argattu. 30 Waanjoo koo lafaa dha; ba'aan koos salphaa dha.”

12 Yesuus yeroo sana guyyaa Sanbataatiin lafa qotiisaa midhaanii keessa darbe. Barattoonni isaas beela'anii asheetii midhaanii ciratanii nyaachuu jalqaban. 2 Fariisonni yommuu waan kana arganitti, “Ilaa! Barattoonni kee waan guyyaa Sanbataatiin hojjechuun seeraan hin eeyyamamne hojjetu” jedhaniin. 3 Innis akkana jedhee deebise; “Yeroo Daawitii fi warri isa wajjin turan beela'anitti waan Daawit godhe isin hin dubbifnee? 4 Inni mana Waaqaa seene; innii fi warri isa wajjin turanis buddeena kennaa nyaatan; buddeenni sun immoo luboota qofaaf malee isaaniif hin eeyyamamu ture. 5 Yookaan akka luboonni mana qulqullummaa keessaa guyyaa Sanbataatiin Sanbata xureessan, ta'us akka yakka ta'ee isaanitti hin hedamme isin Seera keessatti hin dubbifnee? 6 Ani isinitti nan hima; kan mana qulqullummaa caalu as jira. 7 Isin, utuu dubbiin, ‘Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu’jedhu sun maal jechuu akka ta'e beektanii jiraattanii silaa warra yakka hin qabnetti hin murtan ture. 8 Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataatii.” 9 Innis achii ka'ee mana sagadaa isaanii seene; 10 kunoo, namichi

harki irratti goge tokkos achi ture. Isaanis sababii ittiin Yesuusin himatan barbaadaa waan turaniif, “Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun seeraa?” jedhanii isa gaafatan. 11 Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; “Isin keessaa namni hoolaa tokko qabu, yoo hoolaan sun guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e, kan harkisee hin baafanne jiraa? 12 Namni immoo hammam hoolaa caalaa gatii guddaa haa qabaatu ree! Kanaafuu Sanbataan waan gaarii hojjechuun eeyyamamaa dha.” 13 Namichaanis, “Harka kee diriirfadhu” jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutummaatti fayyee akkuma isa kaanii ta'e. 14 Fariisonni garuu gad ba'anii akka ittiin Yesuusin ajjeesan mari'atan. 15 Yesuus waan kana beekke iddoo sanaa ka'ee deeme. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis dhukkubsattoota isaanii hunda fayyise; 16 akka isaan akka inni beekamu hin goones isaan ajaje. 17 Kunis akka wanni Isaayyaas raajichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: 18 “Tajaajilaan koo inni ani filadhe, inni ani jaalladhuu fi inni ani itti gammadu isa kana; ani Hafuura koo isa irra nan kaa'a; innis sabootatti murtii qajeelaa ni labsa. 19 Inni hin wacu yookaan hin iyyu; namni tokko illee sagalee isaa karaa irratti hin dhaga'u. 20 Inni hamma akka murtiin qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. 21 Saboonnis maqaa isaa ni abdatu.” 22 Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji isaa jaamee arrabni isaas dubbachuu dide tokko gara isaa fidan; Yesuus namicha sana fayyise; namichis dubbachuu fi arguu danda'e. 23 Namoonni hundinuu dinqifatanii, “Kun ilma Daawit ta'innaa?” jedhan. 24 Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, “Namichi kun Bi'eeelzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan hafuurota hamoo baasa” jedhan. 25 Yesuus yaada isaanii beekke akkana jedheen; “Mootummaan gargar of qoodu hundinuu ni diigama; magaalaa yookaan maatiin gargar of qoodu hundinuu hin dhaabatu. 26 Seexannis Seexana baafnaan, inni gargar of qooda. Yoos mootummaan isaa

akkamitti dhaabachuu danda'a ree? 27 Erga ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ijoolleen keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. 28 Garuu ani Hafuura Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoo mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. 29 "Yookaan namni kam iyyuu yoo duraan dursee nama jabaa tokko hidhe malee akkamitti mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu danda'a? Ergasii inni mana isaa saamuu danda'a. 30 "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa. 31 Kanaafuu ani isinittin hima; cubbuu fi arrabsoon hundinuu namaaf ni dhiifama; Hafuura Qulqulluu arrabsuun garuu hin dhiifamu. 32 Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu kamiif iyyuu ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu, addunyaa kana irratti yookaan addunyaa dhufuuf jiru irratti hin dhiifamu. (aiōn g165) 33 "Muka gaarii qabaadhaa; iji isaa gaarii ta'aa; muka gadhee qabaadhaa; iji isaa gadhee ta'aa; mukni ija isaatiin beekamaatii. 34 Isin yaa ijoollee buutii nana, isin warri hamoon akkamitti waan gaarii dubbachuu dandeessu? Waan garaa guute afaan dubbataatii. 35 Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessa jiru keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessa jiru keessaa waan hamaa baasa. 36 Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti namoonni dubbii akkuma argan dubbatan hundumatti ni gaafatamu. 37 Dubbii keetiin qajeelaa taasifamtaatii; dubbii keetiinis sitti murama." 38 Ergasii barsiistonni seeraatii fi Fariisonni tokko tokko, "Yaa barsiisaa, nu mallattoo sirraa arguu barbaanna" jedhaniin. 39 Innis deebisee akkana isaaniin jedhe; "Dhaloonni hamaa fi ejaan mallattoo barbaada! Garuu mallattoo Yoonas raajichaa sana malee mallattoon tokko iyyuu hin kennamuuf. 40 Akkuma Yoonas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii guddaa tokkoo keessa ture sana, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa lafaa keessa

ni turaatii. 41 Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan lallaba Yoonasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo, kan Yoonasiin caalu as jira. 42 Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin kaatee itti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii; kunoo, kan Solomoonin caalu as jira. 43 "Hafuurri xuraa'aan yommuu nama keessaa ba'utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaa keessa joora; garuu hin argatu. 44 Innis, 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. Yommuu achi ga'uttis manicha duwwaa ta'ee, haramee qulqulleeffamee, qopheeffames argata. 45 Ergasii dhaqee hafuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata. Dhaloonni hamaan kunis akkasuma ta'a." 46 Utuu Yesuus amma iyyuu namootatti dubbachaa jiruu kunoo, haatii fi obbolloonni isaa isa wajjin haasa'uu barbaadani ala dhadhaabachaa turan. 47 Namni tokkos, "Haati keetii fi obbolloonni kee si wajjin haasa'uu barbaadani ala dhadhaabatu" jedhee isatti hime. 48 Innis deebiseefii, "Haati koo eenyu? Obbolloonni koos eenyu fa'i?" jedheen. 49 Harka isaas gara barattoota isaatti qabee akkana jedhe; "Haati kootii fi obbolloonni koo kunoo ti. 50 Namni fedhii Abbaa koo isa samii irraa guutu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

13 Guyyuma sana Yesuus manaa ba'ee galaana bira taa'e. 2 Tuunni namootaa guddaan naannoo isaatti walitti qabame; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa dhadhaabachaa jiranuu, inni bidiruu yaabbatee taa'e. 3 Innis akkana jedhee waan baay'ee fakkeenyaan isaanitti hime; "Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan immoo lafa kattaa, iddoo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. 6 Yommuu aduun baatetti garuu

biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. 7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'ee; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe. 8 Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'ee achitti ija naqate; garri tokko dachaa dhibba, kaan dachaa jaatama, kaan immoo dachaa soddoma naqate. 9 Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u." 10 Barattoonnis gara isaa dhufanii, "Ati maaliif fakkeenyaan namootatti dubbatta?" jedhanii isa gaafatan. 11 Innis akkana jedhee deebiseef; "Icciitii mootummaa samii beekuun isiniif kennameera; isaaniif garuu hin kennamne. 12 Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaata. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. 13 Wanni ani akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbadhuufis kana: "Isaan utuma ilaalanuu hin argan; utuma dhaggeeffatanuus hin dhaga'an yookaan hin hubatan. 14 Raajiin Isaayyaas dubbate sun isaan irratti raawwatameera; innis akkana jedha: "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan. 15 Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaani sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniis dunuunfataniiru. Utuu akkas ta'uu baatee silaa ija isaaniitiin arganii, gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbi isaanitiinis hubatanii ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture." 16 Iji keessan garuu waan arguuf eebbifamaa dha; gurri keessanis waan dhaga'uuf eebbifamaa dha. 17 Ani dhuguma isinittin himaati; raajonnii fi qajeeltonni baay'een waan isin argitan kana arguu hawwan; garuu hin argine; waan isin dhageessan kanas dhaga'uu hawwan; garuu hin dhageenye. 18 "Egaa fakkeenyi namicha sanyii facaasuu maal akka ta'e dhaga'aa: 19 Yoo namni kam iyyuu dubbii mootummichaa dhaga'ee hubachuu baate, inni hamaan sun dhufee waan garaa isaa keessatti facaafame sana butata. Kun sanyii karaa irratti facaafamee dha. 20 Sanyiin lafa kattaa irratti facaafame, nama dubbicha dhaga'ee yommusuma gammachuun fudhatuu dha. 21 Garuu inni waan hidda hin qabneef yeroo

gabaabaa qofa tura. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti inni dafee gufata. 22 Sanyiin qoraattii keessatti facaafame sunis nama dubbicha dhaga'u argisiisa; garuu yaaddoon addunyaa kanaatii fi gowwoomsaan qabeenyaa dubbicha hudhee ija naqachuu dhowwa. (aiṫn g165) 23 Sanyiin biyyoo gaarii irratti facaafame garuu nama dubbicha dhaga'ee hubatu argisiisa. Innis ija kenna; garri tokko dhibba, kaan jaatama, kaan immoo soddoma naqata." 24 Yesuus akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii nama lafa qotiisaa isaa keessatti sanyii gaarii facaafate tokko fakkaata. 25 Garuu utuu namoonni rafanuu diinni isaa dhufee qamadii keessatti inkirdaada facaasee deeme. 26 Yeroo qamadiin sun guddatee ija naqatetti inkirdaadnis ni mul'ate. 27 "Garboonni abbaa lafa qotiisaa sanaas gara isaa dhufanii, 'Gooftaa, ati lafa qotiisaa kee keessatti sanyii gaarii hin facaafnee? Yoos inkirdaadni eessaa dhufe ree?' jedhaniin. 28 "Innis deebisee, 'Diinatu kana hojjete' jedhe. "Garboonnis, 'Akka nu dhaqnee buqqifnu ni barbaaddaa?' jedhanii isa gaafatan. 29 "Namichi garuu akkana jedhee deebiseef; 'Lakki, utuu inkirdaada buqqiftanuu, akka isa wajjin qamadii hin buqqifneef dhiisaa. 30 Hamma yeroo haamaatti lachanuu walumaan haa guddatan. Anis yeroo sana warra midhaan haamaniin, 'Jalqabatti inkirdaada sana buqqisaa; akka gubamuufis bissii bissiidhaan hidhaa; qamadii garuu walitti qabaatii gombisaa kootti naa naqaa" jedhee isaanitti nan hima.'" 31 Innis akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii sanyii sanaaficaa kan namni fuudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaase tokko fakkaata. 32 Inni dhugumaan sanyii hunda irra xinnaa dha; erga guddatee garuu biqiltuu hunda caalee muka ta'a; simbirroonnis dhufanii dameewwan isaa irra jiraatu." 33 Amma illee akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata." 34 Yesuus waan kana

hundumaa fakkeenyaan namootatti dubbate; innis fakkeenyaan malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. **35** Kunis akka wannii raajjichi, “Ani fakkeenyaan afaan koo nan banadha; waan gaafa addunyaan uumamee jalqabee dhokfames nan dubbadha” jedhe sun raawwatamuuf ta’e. **36** Yesuusis tuuta namootaa achumatti dhiisee mana ol seene. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, “Hiikkaa fakkeenya inkirdaada lafa qotiisaa keessaa sana nutti himi” jedhaniin. **37** Innis akkana jedhee deebise; “Namichi sanyii gaarii facaase sun ilma Namaa ti. **38** Lafti qotiisaa sun addunyaa dha; sanyiin gaariinis ijoollee mootummichaa ti. Inkirdaadni sun ijoollee isa hamaa sanaa ti; **39** diinni inkirdaada facaase immoo diiyaabilooos dha. Haamaan dhuma addunyaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqaa ti. (aiṓn g165) **40** “Akkuma inkirdaadni walitti qabamee ibiddaan gubamu sana, dhuma addunyaattis akkasuma ta’a. (aiṓn g165) **41** Ilmi Namaa ergamoota isaa ni erga; isaanis waan cubbuutti nama geessu hundaa fi warra waan hamaa hojjetan hunda mootummaa isaa keessaa baasanii walitti qabu. **42** Boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruuu ta’a. **43** Yeroo sana qajeeltonni mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka aduu ni ifu. Namni gurra qabu haa dhaga’u. **44** “Mootummaan samii qabeenya lafa qotiisaa keessa dhokfame fakkaata. Namni tokkos qabeenya kana argatee deebisee dhokse; innis waan gammadeef dhaqee waan qabu hunda gurguree lafa qotiisaa sana bitate. **45** “Akkasumas mootummaan samii daldalaa lula gaarii barbaadu tokko fakkaata. **46** Daldalaan sunis lula gatii guddaa tokko argate; innis dhaqee waan qabu hundumaa gurguree lula sana bitate. **47** “Akkasumas mootummaan samii kiyoo galaanatti darbatamee qurxummii gosa hundaa walitti qabe fakkaata. **48** Yeroo kiyoon sun guutamettis qurxummii qabdoonni gara qarqara galaanaatti isa harkisan. Ergasiis tataa’anii qurxummii gaarii filanii qodaa isaaniitti naqatan; qurxummii gadhee immoo ni gatan. **49** Dhuma addunyaattis akkasuma

ta’a. Ergamoonni dhufanii warra hamoo warra qajeeltota irraa gargar baasu; (aiṓn g165) **50** boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruuu ta’a.” **51** Yesuusis, “Waan kana hunda hubattaniirtuu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee” jedhanii deebisan. **52** Innis, “Kanaafuu barsiisaan seeraa kan barataa mootummaa samii ta’e kam iyyuu abbaa manaa kan qabeenya haaraa fi moofaa mana mi’a isaa keessaa gad baasu tokko fakkaata” jedheen. **53** Yesuus erga fakkeenya kana dubbatee raawwatee booddee achii ka’ee deeme. **54** Innis gara magaalaa itti dhalatee dhaqee mana sagadaa isaanii keessatti namoota barsiisuu jalqabe; isaanis ni dinqisiifatan. Akkana jedhaniis gaafatan; “Namichi kun ogummaa kanaa fi hojjiwwan dinqii kanneen eessaa argate? **55** Inni ilma namicha muka soofu sanaati mitii? Maqaan haadha isaas Maariyaam mitii? Obboloonni isaas Yaaqoob, Yoosef, Simoonii fi Yihuudaa mitii? **56** Obboleettonni isaa hundinuu nu bira jiru mitii? Yoos namichi kun waan kana hundumaa eessaa argate?” **57** Isaanis isatti gufatan. Yesuus garuu, “Raajjiin magaalaa itti dhalatee fi mana isaatti malee kabaja hin dhabu” jedheen. **58** Innis sababii amantii dhabuu isaaniitiif hojii dinqii hedduu achitti hin hojjenne.

14 Bara sana Heroodis bulchaan oduu waa’ee Yesuus dhaga’ee; **2** innis tajaajiltoota isaatiin, “Kun Yohannis Cuuphaa dha; inni warra du’an keessaa kaafameera! Sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma” jedhe. **3** Heroodis sababii niitii obboleessa isaa Fiiliphooos, sababii Heroodiyaasiitiif jedhee Yohannisin qabee, hidhee mana hidhaatti galchee tureetii. **4** Kunis sababii Yohannis Heroodisiin, “Ati ishee fuudhuun kee seera miti” jechaa tureef. **5** Inni immoo Yohannisin ajjeesuu barbaade; garuu sababii namoonni Yohannisin akka raajjiitti ilaalaa turaniif isaan sodaate. **6** Intalli Heroodiyaas guyyaa dhaloota Heroodisitti keessummoota duratti sirbitee Heroodisin gammachiifte; **7** kanaafuu inni waan isheen gaafatte kam iyyuu isheef kennuuf

kakuudhaan waadaa gale. **8** Isheenis haadha isheetiin gorfamtee, “Mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra kaa’ii naa kenni” jette. **9** Mootichis ni gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhi’aataniitiif jedhee akka wanni isheen barbaadde sun isheef kennamu ajaje; **10** innis nama ergee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa kute. **11** Mataan isaas gabatee irra kaa’amee fidamee intalattiitti kenname; isheenis haadha isheetti geessite. **12** Barattoonni Yohannis dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalan. Isaanis dhaqanii Yesuusitti himan. **13** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti achii ka’ee kophaa isaa bidiruudhaan iddoo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis yommuu waan kana dhaga’anitti magaalaawwanii ba’anii miillaan isa duukaa bu’an. **14** Yesuus yommuu bidiruu irraa bu’etti tuuta guddaa tokko arge; innis garaa laafeefii dhukkubsattoota isaanii fayyiseef. **15** Yommuu galgalaa’etti barattoonni gara isaa dhufanii, “Iddoon kun gammoojjii dha; aduunis dhiiteerti. Namoonni kunneen gara gandootaa dhaqanii akka nyaata bitataniif isaan gad dhiisi” jedhaniin. **16** Yesuus garuu, “Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. **17** Isaanis, “Nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa asii qabna” jedhanii deebisan. **18** Yesuus, “Isuma natti fidaa” jedhe. **19** Innis akka namoonni marga irra tataa’an ajajee buddeena shananii fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee buddeena sana caccabsees barattootatti kenne; barattoonni immoo namootaaf kennan. **20** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa’aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **21** Warri nyaatanis dubartootaa fi ijoollee malee gara dhiira kuma shanii turan. **22** Yesuus yommusuma akka barattoonni bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gamatti darbaniif isaan dirqisiise. **23** Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadhachuuf kophaa isaa gaaratti ol ba’e. Yommuu galgalaa’ettis kophaa

isaa achi ture; **24** yeroo kanatti immoo bidiruu sun lafa irraa xinnoo achi hiiqxee turte; sababii bubbeen fuula duraan itti bubbiseef bidiruu sun dambaliidhaan asii fi achi raafamaa turte. **25** Yesuus halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. **26** Barattoonnis yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti akka malee rifatan. Sodaataniis, “Kun ekeraa dha” jedhanii iyyan. **27** Yesuus garuu yommusuma, “Jabaadhaa! Anumaatii hin sodaatinaa” jedhee isaanitti dubbate. **28** Phexros immoo, “Yaa Gooftaa! Egaa si taanaan, akka ani bishaan irra deemee gara kee dhufu na ajaji” jedhee deebiseef. **29** Yesuus, “Kottu” jedheen. Phexros immoo bidiruu sana irraa bu’ee bishaan irra deemaa gara Yesuus dhufe. **30** Yommuu bubbee jabaa sana argetti garuu ni sodaate; liqimfamuu jalqabnaanis, “Yaa Gooftaa na oolchi!” jedhee iyye. **31** Yesuus yommusuma harka isaa hiixatee isa qabee, “Yaa namicha amantii xinnoo nana, ati maaliif mamte?” jedheen. **32** Yommuu isaan bidiruu yaabbatanittis bubbeen sun gab jedhe. **33** Warri bidiruu sana keessa turanis, “Ati dhuguma ilma Waaqaa til” jedhanii isaaf sagadan. **34** Isaanis yommuu gama ce’anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu’an. **35** Namoonni iddoo sanaas yommuu Yesuusin beekanitti biyya naannoo sanaa hundatti dhaamsa ergan. Namoonnis dhukkubsattoota isaanii hunda isatti fidan; **36** akka dhukkubsattoonni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaara wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

15 Ergasii Fariisonnii fi barsiistonni seeraa tokko tokko Yerusaalemii gara Yesuus dhufanii, **2** “Barattoonni kee maaliif duudhaa maanguddootaa cabsu? Isaan yommuu buddeena nyaatanitti harka hin dhiqataniitii!” jedhan. **3** Yesuus akkana jedhee deebise; “Isinis maaliif duudhaa keessaniif jettanii ajaja Waaqaa cabsitu? **4** Waaqni, ‘Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu’jedheeraatii. **5** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa

isaatiif yookaan haadha isaatiif kennamuu malu 24 Inni immoo, “Ani hoolota mana Israa’el ‘Waaqaaf kennameera’ jedhee dubbate, 6 inni kanneen badan sana qofaafan ergame” jedhee waan sanaan abbaa isaatiif yookaan haadha deebise. 25 Dubartiin sunis dhuftee sagaddeefii, isaatiif ulfina kennuu hin qabu jettu. Akkanaanis “Yaa Gooftaa na gargaari!” jette. 26 Innis, isin duudhaa keessaniif jettanii dubbii Waaqaa “Buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura busheessitu. 7 Yaa fakkeessitoota! Isaayyaas buusuun sirrii miti” jedhee deebise. 27 Isheenis, yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii “Eeyyee yaa Gooftaa, saronni iyyuu hambaa ture; innis akkana jedhe: 8 “‘Uumanni kun maaddii gooftota isaanii irraa harca’u nyaatu” hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu jettee deebifteef. 28 Yesuusis, “Dubartii nana, narraa fagoo jira. 9 Isaan akkanumaan na amantiin kee guddaa dha! Akkuma fedhii keetii waaqeffatu; barsiisni isaanis sirnuma namaa siif haa ta’u” jedhee deebise. Intalli ishees ti.” 10 Yesuusis tuuta sana ofitti waamee akkana sa’aatiidhuma sana fayyite. 29 Yesuus achii jedheen; “Dhaga’aa; hubadhaas. 11 Waan afaan ka’ee gara Galaana Galiilaa dhaqe. Gaarattis namaa keessaa ba’utu nama xureessa malee ol ba’ee taa’e. 30 Namoonni hedduunis warra okkolan, warra jaaman, warra naafatan, warra arrabni isaanii dubbachuu didee fi kanneen biraa hedduu fidanii miilla Yesuus jala kaa’an; innis isaan fayyise. 31 Namoonni sunis yommuu akka warri arrabni hin dubbanne dubbatan, warri naafatan fayyan, warri okkolan deeman, warra jaamaniif immoo akka iji isaanii baname arganitti ni dinqifatan. Waaqa Israa’eliifis boolla keessa bu’u.” 15 Phexrosis, “Mee hiikkaa ulfina kennan. 32 Yesuus barattoota isaa ofitti fakkeenya kanaa nuu ibsi” jedheen. 16 Yesuus waamee, “Ani namoota kanneeniif garaa nan immoo akkana jedhee isaan gaafate; “Isinis laafa; isaan guyyaa sadii na bira turan; waan hamma ammaatti hin hubattanii? 17 Akka wannii nyaatan tokko illee hin qaban. Akka isaan karaa afaan seenu kam iyyuu garaa seenee achumaan irratti hin gaggabneefis ani agabuu isaanii darbee dhagna keessaa ba’u hin argitanii? 18 gad isaan dhiisuu hin barbaadu” jedhe. 33 Wannii afaan namaatii ba’u garuu nama keessaa Barattoonni isaas deebisanii, “Buddeena tuuta ba’a; namichas ni xureessa. 19 Sababiin isaas guddaa akkanaa ga’u gammoojjii kana keessatti yaadni hamaan jechuunis ajjeesuun, ejjummaan, eessaa argachuu dandeenya?” jedhan. 34 Yesuus halalummaan, hanni, sobaan dhugaa ba’uun, immoo, “Isin buddeena meeqa qabdu?” jedhee maqaa nama balleessuun garaa namaa keessaa gaafate. Isaanis deebisanii, “Buddeena torbaa fi ba’aatii. 20 Wantoota kanneentu nama ‘xureessa’ qurxummii xixinnoo muraasa qabna” jedhan. malee utuu harka hin dhiqatin nyaachuun 35 Innis akka namoonni sun lafa tataa’an nama hin xureessu.” 21 Yesuus iddoo sanaa itti hime. 36 Ergasii buddeena torbanii fi ka’ee gara biyya Xiirrosii fi Siidonaatti qajeele. qurxummii sana fuudhee erga galateeffatee 22 Kunoo, dubartiin Kana’aan tokko naannoo booddee kukkutee barattootatti kenne; isaanis sanaa gara isaa dhuftee iyyaa, “Yaa Gooftaa, yaa namootaaf kennan. 37 Isaan hundi nyaatanii ilma Daawit, intalli koo hafuura hamaadhaan quufan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo qabamtee akka malee dhiphachaa jirti; na torba guutuu walitti qaban. 38 Baay’inni warra maari!” jette. 23 Yesuus garuu deebii tokko nyaatanis ijoollee fi dubartoota malee dhiira illee hin kennineef. Barattoonni isaas gara kuma afur ture. 39 Yesuus erga tuuta sana of isaa dhufanii, “Kunoo isheen iyyaa nu faana irraa geggeessee booddee bidiruu yaabbatee deemtiitii achi deebisi” jedhanii isa kadhatan. naannoo Magadaan dhaqe.

16 Fariisonnii fi Saduuqonni gara Yesuus dhufanii akka inni samii irraa mallattoo isaan argisiisu gaafachuudhaan isa qoran. **2** Innis akkana jedhee deebise; “Isin yeroo galgalaa’utti, ‘Samiin diimateera; caama ta’a’ jettu; **3** ganama immoo, ‘Samiin diimatee duumessaa’ eeraatii har’a bokkaan jabaan ni rooba’ jettu. Isin bifa samii addaan baasuu ni beektu; garuu mallattoo baraa addaan baasuu hin dandeessan. **4** Dhaloonni hamaa fi ejaan mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonas malee mallattoon hin kennamuuf.” Yesuus isaan dhiisee deeme. **5** Barattoonni yommuu galaanicha ce’anitti buddeena fudhachuu irraanfatan. **6** Yesuus, “Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa” isaaniin jedhe. **7** Isaanis, “Kun sababii nu buddeena hin fidatiniif” jedhanii waan kana walii wajjin haasa’an. **8** Yesuus waan isaan haasa’an beekke akkana jedhee gaafate; “Yaa warra amanti xinnoo nana, isin maaliif waa’ee buddeena dhabuu keessanii walii wajjin dudubbattu? **9** Isin amma iyyuu hin hubattanii? Buddeenni shan nama kuma shaniif dhi’eeffamee gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **10** Yookaan buddeenni torba nama kuma afuriif dhi’eeffamee hambaa gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **11** Akka ani waa’ee buddeena isinitti dubbachaa hin turin isin akkamitti hin hubanne? Garuu raacitii Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa.” **12** Isaanis ergasii akka inni akka isaan raacitii buddeena irraa of eeggataniif utuu hin ta’in akka barsiisa Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggataniif isaanitti himaa ture hubatan. **13** Yesuus yeroo gara biyya Fiiliphoo Qisaariyaa dhufetti, “Namoonni Ilma Namaatiin eenyu jedhu?” jedhee barattoota isaa gaafate. **14** Isaanis, “Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo inni Ermiyaas yookaan raajota keessaa isa tokko dha jedhu” jedhanii deebisan. **15** Innis, “Isin hoo? Eenyu anaan jettu?” jedhee gaafate. **16** Simoon Phexrosis, “Ati Kiristoos, Ilma Waaqa jiraataa ti” jedhee deebise.

17 Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Yaa Simoon ilma Yoonas, ati eebbifamaa dha; kana abbaa koo isa samii irraatu siif ibse malee nama miti. **18** Ani sittin hima; ati Phexrosii dha; kattaa kana irratti waldaa kiristaanaa koo nan ijaara; karri gahaannamis ishee hin mo’atu. (Hadēs 986) **19** Ani furtuu mootummaa samii siifin kenna; wanni ati lafa irratti hiitu kam iyyuu samii irratti ni hidhama; wanni ati lafa irratti hiiktu kam iyyuu samii irrattis ni hiikama.” **20** Ergasii akka isaan akka inni Kiristoos ta’e nama tokkotti illee hin himneef barattoota isaa akeekkachiise. **21** Yesuus yeroo sanaa jalqabee akka Yerusaalem dhaqee harka maanguddootaati, harka luboota hangafootaattii fi harka barsiistota seeraatti waan hedduun dhiphachuu qabu, akka ajjeefamuu qabuu fi akka guyyaa sadaffaatti immoo du’aa kaafamu barattoota isaatiif ibsuu jalqabe. **22** Phexrosis kophaatti baasee, “Yaa Gooftaa, kun gonkumaa hin ta’in! Kun sirraa haa fagaatu!” jedhee isa ifachuu jalqabe. **23** Yesuus garuu of irra garagalee Phexrosiin, “Yaa Seexana nana! Na duubatti deebi’i! Ati gufuu natti taateerta; ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii” jedhe. **24** Ergasii Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu. Fannoo ofii isaa baadhatees na duukaa haa bu’u. **25** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **26** Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe, bu’aan isaa maali? Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda’a? **27** Ilmi Namaa ulfina Abbaa isaatiin ergamoota isaa wajjin dhufuuf jiraatii; innis yeroo sana tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojii isaati gatii isaa ni kenna. **28** “Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma utuu Ilmi Namaa mootummaa isaatiin dhufuu arganitti du’a hin dhandhaman.”

17 Yesuus guyyaa ja’a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob

fudhatee kophaa isaanii tulluu dheeraa tokkotti ol baase. **2** Innis achitti fuula isaanii duratti geeddarama. Fuulli isaa akka aduu ife; uffanni isaas akkuma ifaa addaate. **3** Kunoo Musee fi Eeliyaas utuu Yesuus wajjin haasa'anuu isaanitti mul'atan. **4** Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Yoo fedhii kee ta'e, ani daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif asitti nan ijaara" jedhe. **5** Utuma inni dubbachaa jiruu kunoo, duumessi ifaan tokko isaan haguuge; duumessicha keessaas sagaleen tokko, "Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada. Isinis isa dhaga'aa!" jedhe. **6** Barattoonnis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee sodaatanii adda isaaniitiin lafatti gombifaman. **7** Yesuus garuu itti dhi'aatee isaan tuqee, "Ka'aa! Hin sodaatinaa" jedheen. **8** Isaanis yommuu ol jedhanii ilaalanitti Yesuus malee nama tokko illee hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranoos Yesuus, "Hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa kaafamutti waan argitan sana nama tokkotti illee hin himinaa" jedhee isaan seerrate. **10** Barattoonnis, "Yoos barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu ree?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan, Eeliyaas waan hunda iddootti deebisuuf jedhee duraan dursee ni dhufa. **12** Ani garuu isinittin hima; Eeliyaas amma iyyuu dhufeera; isaanis isa hin hubanne; garuu waanuma fedhan hunda isatti hojjetan. Ilmi Namaas akkasuma harka isaaniitti dhiphachuuf jira." **13** Barattoonnis ergasii akka wanni inni isaanitti dubbachaa ture sun waa'ee Yohannis Cuuphaa ta'e hubatan. **14** Yommuu isaan gara tuuta sanaa dhufanittis namichi tokko Yesuusitti dhi'aatee fuula isaa duratti jilbeenfate; **15** akkanas jedhe; "Yaa Gooftaa, ilmi koo gaggabdoodhaan qabamee akka malee rakkachaa jiraatii naaf maari. Yeroo hedduu ibidda keessatti yookaan bishaan keessatti kufa. **16** Ani barattoota keetti isa nan fide; isaan garuu isa fayyisuu hin dandeenye." **17** Yesuusis deebisee, "Isin

dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha as natti fidaa!" jedhe. **18** Yesuusis hafuura hamaa sana ifate; hafuurri hamaan sunis gurbaa sana keessaa ba'e; gurbichis yommusuma fayye. **19** Ergasii barattoonni kophaa isaanii gara Yesuus dhufanii, "Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?" jedhanii isa gaafatan. **20** Innis akkana jedhee deebise; "Sababii amantiin keessan xinnaateefii dha. Ani dhuguman isinitti hima; isin utuu amantiin xinnoo hamma sanyii sanaaficaa qabaattanii silaa tulluu kanaan, 'Asii ka'ii achi darbi' jechuu ni dandeessu; innis ni darba. Wanni isiniif hin danda'amne tokko iyyuu hin jiru. [**21** Hafuurri hamaan akkanaa garuu soomaa fi kadhannaadhaan malee hin ba'u."] **22** Yeroo isaan Galiilaatti walitti qabamanitti inni akkana isaaniin jedhe; "Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. **23** Isaanis isa ni ajjeesu; inni immoo guyyaa sadaffaatti ni kaafama." Barattoonnis akka malee gaddan. **24** Yommuu Yesuusii fi barattoonni isaa Qifirmaahom ga'anitti qaraxxoonni gara Phexros dhufanii, "Barsiisaan keessan gibira hin kaffaluu?" jedhanii gaafatan. **25** Innis deebisee, "Ni kaffala" jedheen. Yesuus yommuu Phexros mana seenetti duraan dursee, "Yaa Simoon ati maal yaadda? Mootonni lafaa eenyu irraa qaraxaa fi gibira walitti qabu? Ijoollee isaanii irraa moo keessummoota irraa walitti qabu?" jedhee gaafate. **26** Phexrosis deebisee, "Keessummoota irraa walitti qabu" jedhe. Yesuus akkana jedhee deebisee; "Yoos ijoolleen isaanii bilisa. **27** Garuu nu akka isaan hin mufachiifneef dhaqitiin okkoo galaanatti darbadhu. Qurxummii jalqabatti qabdu fuudhi; yommuu afaan isaa bantuttis maallaqa argatta. Maallaqa sanas geessiitii anaa fi ofii keetiif isaanitti kenni."

18 Yeruma sana barattoonni gara Yesuus dhufanii, "Yoos mootummaa samii keessatti kan hundumaa caalu eenyu?" jedhanii gaafatan. **2** Innis mucaa xinnaa tokko ofitti waamee isaan gidduu dhaabe. **3** Akkanas

jedhe: “Ani dhuguman isinitti hima; isin yoo deebitanii akkuma ijoollee taatan malee gonkumaa mootummaa samiitti hin galtan. 4 Kanaaf namni akka daa’ima kanaa gad of qabu kam iyyuu mootummaa samii keessatti nama hunda caala. 5 Namni daa’ima akkanaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata. 6 “Namni kam iyyuu warra natti amanana xixinnaa kanneen keessaa tokko illee yoo gufachiise, dhagaan daakuu guddaan morma isaatti hidhamee tuujuba galaanaa keessa dhidhimuu isaaf wayya ture. 7 Sababii wantoota akka namoonni gufatan godhan sanaatiif addunyaaf wayyoo! Wantoonni akkanaa dhufuu qabu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufan sanaaf wayyoo! 8 Yoo harki kee yookaan miilli kee si gufachiise, of irraa kutii gati. Harka lama yookaan miilla lama qabaattee ibidda bara baraatti darbatamuu irra, dooluu taatee yookaan laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. (aiōnios g166) 9 Yoo iji kee si gufachiise of keessaa baasii gati. Ija lama qabaattee ibidda gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokko qabaattee jireenyatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 10 “Warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee akka hin tuffanneef of eeggadhaa. Ani isinitti nan hima; ergamoonni isaanii samii irratti yeroo hunda fuula Abbaa koo isa samii irraa ni arguutii. [11 Ilmi Namaa isa bade oolchuudhaaf dhufeti.] 12 “Isin maal seetu? Namni tokko yoo hoolota dhibba qabaatee hoolota sana keessaas tokko bade, namichi sun sagaltamii sagallan hafan kaan tulluuwwan irratti dhiisee tokkicha bade sana barbaaduu hin dhaquu? 13 Ani dhuguman isinitti hima; inni yoo hoolaa sana argate, hoolota sagaltamii sagallan hin badin irra hoolaa tokkicha sanatti caalaa ni gammada. 14 Akkasuma immoo isaan xixinnoo kanneen keessaa tokko iyyuu akka badu fedhii Abbaa keessan isa samii irraa miti. 15 “Yoo obboleessi kee cubbuu sitti hojjete, dhaqiitii iddoo isin lamaan qofti jirtanitti balleessaa isaa itti himi. Yoo inni si dhaga’e ati obboleessa kee deebifatteerta. 16 Yoo si dhaga’uu baate garuu ‘dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan

yookaan sadiin waan mirkaneeffamuuf’ nama biraa tokko yookaan nama lama fudhadhuu dhaqi. 17 Yoo inni jara dhaga’uu dide waldaa kiristaanaatti himi; yoo inni waldaa kiristaanaa iyyuu dhaga’uu dide akka nama ormaattii fi akka qaraxxuutti isa fudhadhu. 18 “Ani dhuguman isinitti hima; wanni isin lafa irratti hiitan kam iyyuu samii irratti ni hidhama; wanni isin lafa irratti hiiktan kam iyyuu samii irrattis ni hiikama. 19 “Ammas ani isinitti nan hima; isin keessaa yoo namoonni lama lafa irratti waa’ee waan kadhata kamii iyyuu walii galan Abbaan koo inni samii irraa isaaniif taasisa. 20 Iddoo itti namoonni lama yookaan sadii maqaa kootiin walitti qabamanitti ani gidduu isaaniitti nan argamaatii.” 21 Ergasii Phexros gara Yesuus dhufee, “Yaa Gooftaa, yoo obboleessi koo cubbuu natti hojjete ani yeroo hammam dhiisaaf? Hamma yeroo torbaattii?” jedhee gaafate. 22 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani sitti nan hima; yeroo torbaatamii torba malee yeroo torba miti. 23 “Kanaafuu mootummaan samii mootii herrega garboota isaa harka jiru to’achuu barbaade tokko fakkaata. 24 Akkuma inni herrega isaa to’achuu jalqabeenis nama mootichi taalaantii kuma kudhan irraa qabu tokko itti fidan. 25 Namichi sun waan baasu dhabnaan gooftaan isaa akka inni, niitiin isaa, ijoolleen isaatii fi wanni inni qabu hundinuu gurguramanii gatiin sun kaffalamu ajaje. 26 “Garbichi sunis miilla isaatti kufee, ‘Yaa gooftaa, naaf obsi; hunduma isaa iyyuu siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 27 Gooftaan garbicha sanaas garaa laafeef; gatii isa irraa qabus dhiiseefii gad isa lakkise. 28 “Garbichi sun garuu akkuma achii ba’een garbicha akka isaa kan gatii diinaariidhibbaa irraa qabu tokko arge. Innis morma namichaa hudhee qabee, ‘Waan ani sirraa qabu naa kaffali’ jedheen. 29 “Garbichi akka isaa sunis miilla isaatti kufee, ‘Naaf obsi; waan narra jiru siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 30 “Inni garuu ni dide; qooda kanaa hamma inni gatii isaa kaffalutti mana hidhaatti isa galchisiise. 31 Garboonni kaan yommuu waan ta’e sana arganitti akka malee gaddan; dhaqaniis

waan ta'e hundumaa gooftaa isaaniitti himan. **32** "Gooftichis garbicha sana ofitti waamee akkana jedheen; 'Yaa garbicha hamaa! Ani sababii ati na kadhatteef gatii sirra ture hunda siif dhiise. **33** Akkuma ani garaa siif laafe sana atis garbicha akka keetiitiif garaa laafuu hin qabduu?" **34** Gooftaan isaas aariidhaan hamma inni gatii sana hunda kaffalutti warra isa dhiphisaniitti dabarsee isa kenne. **35** "Isinis yoo garaa keessan guutuudhaan obboleessa keessaniif dhiisuu baattan Abbaan koo inni samii irraa tokkoo tokkoo keessan akkanuma godha."

19 Yesuus erga dubbii kana dubbatee fixatee booddee, Galiilaadhaa ka'ee gama Yordaanos gara biyya Yihuudaa dhaqe. **2** Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis achitti isaan fayyise. **3** Fariisonni tokko tokkos isa qoruuf gara isaa dhufanii, "Namni tokko waanuma argeen niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafatan. **4** Yesuus akkana jedhee deebise; "Isin akka inni jalqabatti isaan uume sun, 'dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume'hin dubbifnee?" **5** Inni akkana jedhe; 'Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana; lamaan isaani iyyuu foon tokko ta'u.' **6** Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama miti. Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin." **7** Isaanis, "Yoos Museen maaliif akka namni tokko waraqaa ragaa hiikkaa kenneefii niitii isaa of irraa geggeessu ajaje ree?" jedhanii isa gaafatan. **8** Yesuus akkana jedhee deebise; "Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee akka isin niitota keessan hiiktan isiniif eeyyame. Jalqabatti garuu akkana hin turre. **9** Ani isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja raawwata." **10** Barattoonni isaas, "Haalli dhirsaa fi niitii akkana taanaan fuudhuu dhiisuu wayya" jedhaniin. **11** Yesuus akkana jedheen; "Waan kana warra isaaniif kenname qofa malee namni hundi fudhachuu hin danda'u. **12** Warri xu'aashii ta'anii gadameessa haadha isaaniitii dhalatan jiruutii; warri harka namaatiin xu'aashii ta'anis jiru; kanneen

mootummaa samiitiif jedhanii xu'aashii of taasisanis jiru; namni kana fudhachuu danda'u haa fudhatu." **13** Ergasii akka inni harka isaan irra kaa'ee isaaniif kadhatuuf ijoollee xixinmoo Yesuusitti fidan. Barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus, "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan samii kan warra akkanaatii" jedhe. **15** Innis erga harka isaa isaan irra kaa'ee booddee achii deeme. **16** Kunoo namichi tokko gara Yesuus dhufee, "Yaa barsiisaa, jireenya bara baraa argachuuf wanni gaariin ani gochuu qabu maali?" jedhee gaafate. (aiōnios g166) **17** Yesuus immoo, "Ati maaliif waa'ee waan gaarii na gaafatta? Gaariin Isa Tokkicha qofatu jira. Ati yoo jireenyatti galuu barbaadde ajajawwan eegi" jedhee deebise. **18** Namichis, "Ajajawwan kami?" jedhee gaafate. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Hin ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; **19** abbaa keetii fi haadha kee kabaji; ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu." **20** Dargaggeessi sunis, "Ani ajajawwan kanneen hunda eegeera. Yoos maaltu amma iyyuu na duraa hir'ata ree?" jedheen. **21** Yesuus, "Ati yoo nama hir'ina hin qabne ta'uu barbaadde, dhaqiitii waan qabdu gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedhee deebiseef. **22** Dargaggeessi sunis yommuu waan kana dhaga'etti gaddee achii deeme; inni qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Ani dhuguma isinittin hima; mootummaa samiitti galuun nama sooressaaf rakkisaa dha. **24** Ammas isinittin hima; namni sooressi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf salphata." **25** Barattoonni yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee raajeffatanii, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. **26** Yesuus isaan ilaalee, "Kun namaaf hin danda'amu; Waaqaaf garuu wanni hundinuu ni danda'ama" jedhe. **27** Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra! Egaa maal arganna ree?" jedhee deebise. **28** Yesuus immoo akkana isaaniin

jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa haaraa keessatti, yeroo Ilmi Namaa teessoo isaa ulfina qabeessa sana irra taa’utti, isin warri na duukaa buutanis akkasuma teessoowwan kudha lama irra teessanii gosoota Israa’el kudha lamaanitti murtu. **29** Namni maqaa kootiif jedhee manneen yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa dhiise hundi dachaa dhibba ni argata; jireenya bara baraa ni dhaala. (aiōnios g166) **30** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhuma ni ta’u; warri dhuma hedduun immoo warra jalqabaa ni ta’u.

20 “Mootummaan samiis abbaa lafaa kan iddoo dhaabaa wayinii isaatti hojjettoota qacarachuuf jedhee barii obboroo mana ba’e tokko fakkaata. **2** Innis guyyaatti diinaariitokko tokko isaanii kaffaluuf hojjettoota sanaan walii galee gara iddoo dhaabaa wayinii isaatti isaan erge. **3** “Namichi sunis gara sa’aatii sadiitti gad ba’ee namoota hojii malee iddoo gabaa dhadhaabatan kanneen biraa arge. **4** ‘Isinis dhaqaatii iddoo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa; anis waan isiniif malu isiniifin kaffalaa’ jedheen. **5** Isaanis ni dhaqan. “Ammas gara sa’aatii ja’aa fi gara sa’aatii sagaliitti gad ba’ee akkasuma godhe. **6** Naannoo sa’aatii kudha tokkoottis gad ba’ee namoota hojii malee dhadhaabatan biraa argee, ‘Isin maaliif guyyaa guutuu hojii malee as dhadhaabattu?’ jedhee isaan gaafate. **7** “Isaanis, ‘Sababii namni tokko illee nu hin qacaratiiniif’ jedhanii deebisan. “Inni immoo, ‘Isinis dhaqaatii iddoo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa’ jedheen. **8** “Yommuu galgalaa’etti abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa hoogganaa hojii isaatiin, ‘Hojjettoota waami; warra gara dhumaatti qacaramanii jalqabii hamma warra dura qacaramaniitti mindaa isaanii kaffaliif’ jedheen. **9** “Warri gara sa’aatii kudha tokkootti qacaraman sunis dhufanii tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **10** Warri jalqabatti qacaraman yommuu dhufanitti waan warra kaan caalaa argatan se’an. Garuu tokkoon

tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **11** Isaan yommuu diinaarii sana fudhatanitti abbaa lafaa sanatti guunguman. **12** Isaanis, ‘Warri gara dhumaatti qacaraman kunneen sa’aatii tokko qofa hojjetan; ati garuu nu warra dadhabbi hojichaatii fi ho’a guyyaa obsine isaaniin wal qixxeessite’ jedhaniin. **13** “Inni garuu hojjettoota sana keessaa isa tokkoon, ‘Yaa michuu ko, ani waan tokkoon illee si hin miine. Ati diinaarii tokkoon naan walii hin gallee? **14** Qooda kee fudhadhuu deemi; ani namicha isa gara dhuma kanaafis hammuma siif kenne sana kennuufii nan barbaada. **15** Ani qarshii kootiin waan barbaade gochuuf mirga hin qabuu? Yookaan sababii ani arjaa ta’eef hinaaftaa?’ jedhe. **16** “Akkasuma warri dhuma warra jalqabaa ni ta’u; warri jalqabaa immoo warra dhuma ni ta’u.” **17** Yesuus utuu Yerusaalemitti ol ba’aa jiruu barattoota kudha lamaan kophaatti baasee akkana jedheen: **18** “Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du’a itti muru; **19** akka isaan itti qoosaniif, isa garafanii fi isa fannisaniifis dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu. Innis guyyaa sadaffaatti du’aa ni kaafama!” **20** Ergasiis haati ilmaan Zabdewoos ilmaan ishee wajjin gara Yesuus dhuftee jilbeenfattee waa isa kadhatte. **21** Yesuusis, “Ati maal barbaadda?” jedheen. Isheenis, “Akka ilmaan koo kunneen lamaan mootummaa kee keessatti inni tokko mirga keetiin, inni kaan immoo bitaa keetiin taa’u naa godhi” jetteen. **22** Yesuus immoo, “Isin waan kadhattan hin beektan; xofoo ani dhuguuf jiru dhuguu ni dandeessuu?” jedheen. Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. **23** Yesuusis, “Dhugumaan xofoo koo irraa illee ni dhugdu; garuu mirga kootii fi bitaa kootiin taa’uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra Abbaan koo isaaniif qopheesse sanaa ti” jedheen. **24** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga’anitti obboloota lamaanitti aaran. **25** Yesuusis walitti isaan waamee akkana jedhe; “Isin akka bulchitoonni Namoota Ormaa isaan

irratti gooftummaa mul'isan, gurguddoonni isaanis akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. 26 Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uu barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'uu qaba; 27 namni nama jalqabaa ta'uu barbaadu kam iyyuu garbicha keessan ta'uu qaba; 28 Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii." 29 Utuu Yesuusii fi barattoonni isaa Yerikoodhaa ba'aa jiranuu, tuunni namootaa guddaan isaa duukaa bu'e. 30 Kunoo, jaamonni lama qarqara karaa tataa'aa turan; isaanis yommuu akka Yesuus achiin darbaa jiru dhaga'anitti iyyanii, "Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhan. 31 Tuunni sunis akka isaan cal'isaniif isaan ifate; isaan garuu, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhanii ittuma caalchisanii iyyan. 32 Yesuusis dhaabatee isaan waamee, "Akka ani maal isinii godhu barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. 33 Isaan immoo, "Yaa Gooftaa, akka iji keenya nuuf banamu barbaanna" jedhanii deebisan. 34 Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii qaqqabe. Isaanis yeruma sana arganii isa duukaa bu'an.

21 Akkuma isaan Yerusaaemitti dhi'aatanii Beetfaagee ishee Gaara Ejersaa irraa sana ga'aniin Yesuus barattoota lama erge; 2 akkanas isaaniin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; yommusuma harree hidhamte tokko ilmoo ishee wajjin ni argattu. Lachan isaanii hiikaatii naa fidaa. 3 Yoo namni tokko iyyuu waan tokko isiniin jedhe, 'Gooftaatu isaan barbaada' jedhaa; innis yommusuma erga." 4 Kunis akka wanni karaa raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: 5 "Akkana jedhaa Intala Xiyoonitti himaa; 'Kunoo, mootiin kee gad of qabee, harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee, gara kee dhufa.'" 6 Barattoonnis dhaqanii akkuma Yesuus isaan ajaje godhan. 7 Isaanis harree fi ilmoo harree sana fidan; uffata isaaniis isaan irra buusan; Yesuusis isaan irra taa'e. 8

Namoonni akka malee baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan mukaa kukkutanii karaa irra bubuusan. 9 Namoonni isa dura deemaa turanii fi warri isa duukaa bu'aa turan iyyanii, "Hoosaa'inaa Ilma Daawitii!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!" "Hoosaa'inaa ol gubbaatti!" jedhan. 10 Yommuu Yesuus Yerusaaem seenetti, magaalaa sun guutummaatti raafamtee, "Kun eenyu?" jette. 11 Tuunni sun immoo, "Kun Yesuus, raajicha Naazreeti Galiilaati" jedhee deebise. 12 Yesuus mana qulqullummaa seenee warra mana qulqullummaa keessatti bitatanii fi gurguratan hundumaa ari'e. Minjaala warra maallaqa geeddarataniitii fi barcuma warra gugee gurgurataniin garagalche. 13 Innis, "Manni koo mana kadhannaa jedhama'jedhamee barreeffameera; isin garuu holqa saamtotaa gootaniirtu" isaaniin jedhe. 14 Jaamonni fi warri naafatan mana qulqullummaa keessatti gara isaa dhufan; innis isaan fayyise. 15 Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa yommuu hojii dinqisiisaa inni hojjete arganii ijoollee mana qulqullummaa keessatti, "Hoosaa'inaa ilma Daawitii" jedhanii iyyan dhaga'anitti ni aaran. 16 Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen jedhan dhageessaa?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo, "Eeyyee;" isin waan, "Yaa Gooftaa, ati afaan daa'immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa, galata qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" jedhee deebise. 17 Innis isaan biraa deemee magaalaa sanaa ba'e; Biitaaniyaa dhaqee achi bule. 18 Yesuus ganama barii utuu gara magaalattiitti deebi'uu beela'e. 19 Muka harbuu tokkos karaa biratti argee itti gore; garuu baala malee waa tokko illee hin arganne. Innis, "Iji bara baraan sirratti hin argamin!" jedheen. Mukni sunis yeruma sana goge. (aiññ g165) 20 Barattoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqisiifatan. Isaanis, "Harbuun sun akkamitti yommusuma goge?" jedhanii gaafatan. 21 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman isinitti hima; yoo amantii qabaattan, yoo mamuu baattanis, waan muka harbuu sana irratti ta'e qofa

utuu hin ta'in, tulluu kanaan illee, 'Ka'! Galaanatti darbatami!' yoo jettan ni ta'a. **22** Isin yoo amanti qabaattan waan kadhannaadhaan gaafattan hunda ni argattu." **23** Utuu Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisaa jiruu luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni sabaa gara isaa dhufanii, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Eenyutu taayitaa kana siif kenne?" jedhanii gaafatan. **24** Yesuus akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha; yoo isin naaf deebifan, anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojjedhu isinittin hima. **25** Cuuphaan Yohannis eessaa dhufe? Samii irraa moo nama biraa dhufe?" Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne, inni immoo, 'Yoos isin maaliif isa hin amanin ree?' nuun jedha. **26** Yoo nu, 'Nama biraa dhufe' jenne garuu namoota sodaanna; isaan hundinuu Yohannisin akka raajiitti ilaaluutii." **27** Kanaaf isaan, "Hin beeknu!" jedhanii Yesuusif deebisan. Inni immoo akkana jedhe; "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu." **28** "Maal seetu? Nama ilmaan lama qabu tokkotu ture; innis gara ilma isaa hangafaa dhaqee, 'Yaa ilma ko, har'a dhaqiitii iddoo dhaabaa wayinii keessa hojjedhu' jedheen. **29** "Ilmi sunis deebisee, 'Ani hin dhaqu' jedhe; ergasii garuu gaabbee dhaqe. **30** "Namichis gara ilma isaa isa kaanii dhaqee akkasuma jedheen. Ilmi isaa sunis, 'Yaa gooftaa nan dhaqa' jedhee deebiseef; garuu hin dhaqne. **31** "Ilmaan lamaan keessaa isa kamtu fedhii abbaa isaa guute?" Isaanis, "Isa jalqabaa ti" jedhan. Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; qaraxxoonnii fi sagaagaltoonni isin dura mootummaa Waaqaatti ni galu. **32** Yohannis karaa qajeelummaa isinitti argisiisuu dhufetiin; isin immoo isa hin amanne. Qaraxxoonnii fi sagaagaltoonni garuu isa amanani; isin erguma waan kana argitan illee qalbii jijjiirratanii isatti hin amanne. **33** "Fakkeenya biraa tokko dhaga'aa; abbaa lafaa kan iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate tokkotu ture. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, achi keessatti boolla itti

wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis lafa wayinii sana qonnaan bulootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqe. **34** Innis yeroon itti midhaan walitti qaban geenyaan akka isaan ija isaa fidaniifiif garboota isaa qottuuwwan sanatti ergate. **35** "Qottuuwwan sunis garboota namichaa qabaniin, isa tokko ni dhaanan; isa kaan ni ajjeesan; isa sadaffaa immoo dhagaan tuman. **36** Ammas garboota warra duraa caalaa baay'atan biraa ergate; qonnaan bultoonni sunis akkuma sana isaan godhan. **37** Dhuma irrattis inni, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee ilma isaa isaanitti ergate. **38** "Qottoonni sun garuu yommuu ilma sana arganitti, 'Dhaaltuun isa kana. Kottaa isa ajjeefnee dhaala isaa fudhannaal' waliin jedhan. **39** Kanaafuu isaan fuudhanii iddoo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. **40** "Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa yommuu dhufutti qottuuwwan sana maal godhinna laata?" **41** Isaanis, "Inni namoota hamoo sana haala hamaadhaan ni balleessa; iddoo dhaabaa wayinii sanas qottuuwwan yeroo midhaan walitti qabamutti qooda midhaan isaa kennaniif kanneen biraatti dabarsee ni kenna" jedhanii deebisan. **42** Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Isin dubbii Katabbiwwan Qulqulluu keessatti, "Dhagaan ijaartoonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera; kanas Gooftaatu godhe; kun immoo ija keenyatti dinqii dha'jedhu sana gonkumaa hin dubbifnee? **43** "Kanaafuu ani isinittin hima; mootummaan Waaqaa isin irraa fudhatamee saba ija isaa godhatutti ni kennama. **44** Namni dhagaa kana irratti kufu kam iyyuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama." **45** Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni yommuu fakkeenyawwan Yesuus dhaga'anitti akka inni waa'ee isaaniin dubbate beekan. **46** Isaanis isa qabuu barbaadan; garuu sababii namoonni Yesuusin akka raajiitti ilaalaa turaniif namoota sana sodaatan.

22 Yesuus ammas akkana jedhee fakkeenyaan deebii kenneef: **2** "Mootummaan samii mootii ilma isaatiif cidha fuudhaa qopheesse

tokko fakkaata. 3 Innis akka isaan warra cidha sanatti affeeraman waamaniif garboota isaa erge; warri waamaman sun garuu dhufuu hin barbaanne. 4 “Ammas akkana jedhee garboota biraa erge; ‘Kunoo ani irbaata koo qopheesseera: Sangoonni koo, horiin koo coccoomoonis qalamanii wanni hundinuu qopheeffameera. Gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhaatii warra affeeraman sanatti himaa.’ 5 “Isaan garuu tuffatanii, inni tokko gara lafa qotiisaa isaa, kaan immoo gara daldala isaa dhaqe. 6 Warri hafan immoo garboota isaa qabanii salphisan; ni ajjeesanis. 7 Mootichis ni aare. Loltoota isaas ergee warra garboota isaa ajjeesan sana balleesse; magaalaa isaaniis ni gube. 8 “Ergasii inni garboota isaatiin akkana jedhe; ‘Dhangaan cidha fuudhaa qopheeffameera; warri affeeraman garuu cidha kanaaf hin malle. 9 Kanaafuu gara qaxxaamura karaatti ba’aatii nama argitan hunda gara cidhaatti affeeraa.’ 10 Garboonni sunis karaatti ba’anii nama argan hunda, hamaas gaariis walitti qaban; galmi cidhaa sunis keessummootaan guutame. 11 “Mootichi yommuu keessummoota ilaaluuf ol seenetti, nama uffata cidhaa hin uffatin tokko achitti arge. 12 Innis, ‘Yaa michuu ko, ati akkamitti utuu uffata cidhaa hin uffatin as seente?’ jedhee isa gaafate. Namichi garuu waan dubbatu dhabe. 13 “Mootichis tajaajiltoota isaatiin, ‘Namicha kana harkaa fi miilla hidhaatii dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo’uu fi ilkaan qaruuu ta’a’ jedhe. 14 “Warri affeeraman baay’eedhaatii; warri filataman garuu muraasa.” 15 Ergasii Fariisonni waanuma inni dubbatuun isa qabuuf gad ba’anii Yesuusitti mari’atan. 16 Isaanis barattoota isaanii garee Heroodis wajjin isatti ergan. Akkanas jedhan; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate, akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiiftu beekna. Ati nama wal hin caalchiftu; fuula namaas hin ilaaltu. 17 Egaa mee nutti himi; yaadni kee maali? Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?” 18 Yesuus garuu hammina isaanii beekke akkana jedhe; “Yaa fakkeessitoota nana, isin maaliif na qortu? 19 Mee maallaqa gibira kaffaltan natti argisiisaa.” Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; 20 inni immoo, “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate. 21 Isaanis, “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan. Kana irratti inni, “Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. 22 Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti ni dinqifatan. Kanaaf isa dhiisanii qajeelan. 23 Guyyuma sana Saduuqonni warri du’aa ka’uun hin jiru jedhan tokko tokko gara isaa dhufanii gaaffii isa gaafatan. 24 Akkanas jedhan; “Yaa barsiisaa, Museen, ‘Namni tokko niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin yoo du’e obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabu’ jedhee nutti himeera. 25 Kunoo obboota torbatu nu bira ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin qabaatin niitii isaa obboleessa isaatti dhiisee du’e. 26 Obboleessa lammaffaa fi sadaffaa irratti, hamma isa torbaffaattis waanuma sanatu ta’e. 27 Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. 28 Egaa guyyaa du’aa ka’uutti, torban isaanii keessaa isheen niitii isa kamii taati? Hundi isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” 29 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Isin waan Katabbiwwan Qulqulluu yookaan humna Waaqaa hin beekneef dogoggortu. 30 Guyyaa du’aa ka’uutti namoonni akka ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; hin heerumanis. 31 Garuu isin waan Waaqni waa’ee du’aa ka’uu warra du’anii isiniin jedhe hin dubbifnee? Innis akkana jedha; 32 ‘Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob.’Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii miti.” 33 Namoonni yommuu waan kana dhaga’anitti, barsiisa isaa dinqifatan. 34 Fariisonni yommuu akka Yesuus Saduuqota afaan qabachiise dhaga’anitti walitti qabaman. 35 Isaan keessaas hayyuun seeraa tokko akkana jedhee gaaffii kanaan isa qore: 36 “Yaa barsiisaa, seera keessaa ajajni guddaan isa kami?” 37 Yesuus akkana jedheen; “Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu. 38 Kunis ajaja jalqabaatii fi guddicha. 39 Ajajni lammaffaanis isuma fakkaata: ‘Ollaa kee

akkuma ofii keetiitti jaalladhu'jedha. **40** Seerrii fi Raajonni hundinuu ajajawwan kanneen lamaan irratti hundeeffamu." **41** Utuu Fariisonni walitti qabamanii jiranuu Yesuus gaaffii tokko isaan gaafate; **42** innis, "Isin waa'ee Kiristoos maal yaaddu? Inni ilma eenyuu ti?" jedhe. Isaanis, "Inni Ilma Daawit" jedhanii deebisan. **43** Innis akkana isaaniin jedhe; "Yoos Daawit akkamitti Hafuuraan geggeeffamee, 'Gooftaa' isaan jedha ree? Inni akkana jedhaatii: **44** "Gooftaan Gooftaa kootiin: "Hamma ani diinota kee miilla kee jala siif galchutti gara mirga koo taa'i" jedhe." **45** Erga Daawit, 'Gooftaa' jedhee isa waame, yoos inni akkamitti ilma isaa ta'uu danda'a ree?" **46** Namni tokko iyyuu waan tokko isaaf deebisuu hin dandeenye; gaafasii jalqabee namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

23 Yesuus ergasii uummataa fi barattoota isaatiin akkana jedhe: **2** "Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni barcuma Musee irra taa'aniiru. **3** Kanaafuu waan isaan isinitti himan hundumaa godhaa; eegaas. Garuu waan isaan hojjetan hin hojjetinaa; isaan ni dubbatu malee waan dubbatan sana hin hojjetaniitii. **4** Isaan ba'aa ulfaataa hidhanii gatiittii namaa irra kaa'u; ofii isaaniitii garuu ba'aa sana sochoosuuf qubaan illee tuquu hin barbaadan. **5** "Isaan waan hojjetan hundumaa namootatti of argisiisuuf hojjetu: Kudhaama isaanii ni bal'ifatuutii; handaara uffata isaaniis ni dheereffatu. **6** Iddoo cidhaatti iddoo ulfinaa, manneen sagadaa keessatti immoo taa'umsa ulfinaa jaallatu. **7** Gabaa keessattis akka namoonni nagaa isaan gaafatanii fi akka 'Yaa barsiisaa' jedhanii isaan waaman jaallatu. **8** "Isin garuu, 'Barsiisaa' jedhamtanii hin waamaminaa; Barsiisaa tokko qofa qabduutii. Isin hundis obboloota walii keessanii ti. **9** Lafa irratti nama tokkoon illee 'Abbaa' hin jedhinaa; isin Abbaa tokko qofa qabduutii; innis isa samii irraa ti. **10** 'Gooftota' jedhamtanii hin waamaminaa; isin Gooftaa tokko qofa qabduutii; innis Kiristoos. **11** Isin keessaa namni hunda keessan caalu tajaajilaa keessan haa ta'u. **12** Namni ol of qabu kam

iiyyuu gad qabamaatii; namni gad of qabu kam iyyuu garuu ol qabama. **13** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin mootummaa samii namoota duraa cuftuutii. Ofii keessanii hin seentan; warra seenuu yaalanis akka isaan seenan hin gootan. [**14** Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Mana haadha hiyyeessaa saamtanii onsiituutii; itti fakkeessuuf kadhannaa ni dheeressitu; kanaafuu murtii caalutu isinitti murama.] **15** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Nama tokko amantii keessanitti galfachuuf jettanii lafaa fi galaana irra joortu; yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa lama ilma gahaannam ta'u isa gootu. (Geenna g1067) **16** "Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyoo! Isin, 'Namni kam iyyuu yoo mana qulqullummaatiin kakate, kun homaa miti; namni kam iyyuu yoo warqee mana qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. **17** Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? **18** Akkasumas isin, 'Namni kam iyyuu yoo iddoo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kennaa iddoo aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. **19** Isin jaamota nana, kennaa sana moo iddoo aarsaa isa kennaa sana qulqulleessutu caala? **20** Kanaafuu namni iddoo aarsaatiin kakatu, iddoo aarsaati fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. **21** Namni mana qulqullummaatiin kakatu, mana qulqullummaatii fi isa mana qulqullummaa keessa jiraatuun kakata. **22** Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waaqaatii fi isa teessoo sana irra taa'uun kakata. **23** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin abasuuda, insilaalaa fi kamuunii kudhan keessaa tokko ni kennitu. Garuu seera keessaa waan caalaatti barbaachisaa ta'e jechuunis murtii qajeelaa, araaraa fi amanamummaa dhiiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa duubaa hojii irra oolchuu qabdu ture. **24** Isin qajeelchitoota jaamota nana! Bookee ni

calaltu; gaala immoo ni liqimsitu. 25 “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi isaanii garuu saamichaa fi ofittummaadhaan guutameera. 26 Yaa Fariisicha jaamaa nana! Jalqabatti keessa xoofootii fi caabii qulqulleessi; ergasii duubni isaas ni qulqullaa’aa. 27 “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin akkuma awwaala nooraa dibame kan duubni isaa bareedaa fakkaatee keessi isaa immoo lafee namoota du’aniitiin, xuraa’ummaa hundaanis guutamee ti. 28 Isinis akkasuma duubaan qajeeltota fakkaattanii namootatti mul’attu; keessi keessan garuu fakkeessuu fi hamminaan guutameera. 29 “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; soodduu qajeeltotaas ni bareechitu. 30 Isin, ‘Nu utuu bara abbootii keenyaa sana jiraannee silaa dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaan wajjin hin hirmaannu ture’ jettu. 31 Kanaafuu isin akka sanyii warra raajota ajjeesan sanaa taatan ofuma keessanitti dhugaa baatu. 32 Egaa safartuu cubbuu abbootii keessanii guutaa! 33 “Bofoota nana! Ijoollee buutii nana! Isin akkamitti murtii gahaannam jalaa ba’uu dandeessu? (Geenna g1067) 34 Kanaafuu, kunoo ani raajotaa fi ogeeyyii, barsiistotas gara keessanitti nan erga. Isinis isaan keessaa gartokko ni ajjeefu; ni fanniftu; warra kaan immoo manneen sagadaa keessan keessatti garaftu; magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraattis isaan ariitu. 35 Kanaaf dhiiga Abeel nama qajeelaa sanaatii jalqabee hamma dhiiga Zakaariyaas ilma Baraakiyyuu isa isin mana qulqullummaatii fi iddoo aarsaa gidduutti ajjeftaniitti, dhiiga qulqulluu lafatti dhangalaafame hundumatti ni gaafatamtu. 36 Ani dhuguma isinittin hima; kun hundinuu dhaloota kanatti ni dhufa. 37 “Yaa Yerusaaalem, yaa Yerusaaalem, ati kan raajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqaan hawwe! Isin garuu

hin barbaanne. 38 Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. 39 Ani isinittin himaatii; isin hamma, ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha’ jettanitti lammata na hin argitan.”

24 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba’ee deemaa jiruu barattoonni isaa gamoowwan mana qulqullummaa isatti argisiisuuf gara isaa dhufan. 2 Innis, “Waan kana hunda argituu? Ani dhuguma isinittin hima; asitti dhagaan dhagaa irratti hafu tokko hin jiru; hundi isaa iyyuu ni diigama” jedhee deebiseef. 3 Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra taa’ee jiruu, barattoonni isaa kophaa isaanii gara isaa dhufanii, “Mee nutti himi; wanni kun yoom ta’a? Mallattoon dhufa keetii fi mallattoon dhuma barichaa maali?” jedhan. (aiñ g165) 4 Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. 5 Namoonni hedduun, ‘Ani Kiristoos’ jedhanii maqaa kootiin ni dhufuutii; nama hedduus ni gowwoomsu. 6 Isin waa’ee waraanaatii fi oduu waraanaa ni dhageessu; garuu akka hin rifanne of eeggadhaa. Wanni akkanaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu amma iyyuu hin geenye. 7 Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. Beellii fi sochiin lafaa iddoo garaa garaatti ni ta’a. 8 Garuu kun hundinuu jalqaba ciniinsuu da’umsaa ti. 9 “Isaan dabarsanii dhiphinatti isin kennu; isin ajjeesus; sababii maqaa kootiifis saba hundaan ni jibbamtu. 10 Yeroo sanatti namoonni baay’een ni gufatu; dabarsanii wal kennu; wal jibbus; 11 raajonni sobaa hedduun ni dhufu; nama hedduus ni gowwoomsu. 12 Sababii baay’ina hamminaatiiif jaalalli namoota baay’ee ni qabbanaa’a; 13 namni hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. 14 Wangeelli mootummaa kunis akka saba hundaaf dhuga ba’umsa ta’uuf addunyaa hunda keessatti ni lallabama; ergasiis dhumni sun ni dhufa. 15 “Kanaafuu, ‘Isin yommuu wanni jibbisiisaan badiisa fidu’kan Daani’el raajichi waa’ee isaa dubbate sun iddoo qulqulluu dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; 16 yommuu warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanitti haa baqatan. 17

Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee mana isaatii fudhachuuf gad hin bu'in. **18** Namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf duubatti hin deebi'in. **19** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! **20** Garuu akka baqachuun keessan ganna keessa yookaan Guyyaa Sanbataatiin hin taaneef kadhadaa. **21** Yeroo sanatti dhiphinni guddaan isaa ni dhufaatii; dhiphinni akkasiis uumama addunyaatii jalqabee hamma ammaatti hin dhufne; si'achis gonkumaa hin dhufu. **22** "Utuu guyyoonni sun gabaabbachuu baatanii silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture; garuu sababii filatamtootaatiif guyyoonni sun ni gabaabbatu. **23** Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, 'Ilaa, Kiristoos as jira!' yookaan 'Achi jira!' isiniin jedhe, hin amaninaa. **24** Kiristoosonni sobaatiif fi raajonni sobaa ni ka'utii; isaanis yoo danda'ameef filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo gurguddaa fi dinqii ni hojjetu. **25** Kunoo ani duraan dursee isinitti himeera. **26** "Kanaafuu yoo isaan, 'Kunnoo, inni gammoojjii keessa jira' isiniin jedhan achi hin dhaqinaa; yookaan yoo isaan, 'Kunoo, mana keessa gola jira' isiniin jedhan hin amaninaa. **27** Akkuma bakakkaan ba'a biiftuutii bu'ee hamma lixa biiftuutti mul'atu sana dhufaatiin ilma Namaas akkasuma ta'a. **28** Iddoo raqni jiru kamitti iyyuu gogocorroowwan walitti qabamu. **29** "Akkuma dhiphinni bara sanaa darbeen, "Aduun ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu; urjiiwwan samii irraa ni harca'u; humnoonni samiis ni raafamu.' **30** "Ergasii mallattoon ilma Namaa samii irratti ni mul'ata; saboonni addunyaa hundinuus ni boo'u. Isaanis utuu ilma Namaa duumessa samiitiin humnaa fi ulfina guddaadhaan dhufuu ni argu. **31** Innis ergamoota isaa sagalee malakataa guddaa isaatiin erga; isaanis filatamtoota isaa kanneen handaara samiiwwanii tokko irraa hamma isa kaaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qabu. **32** "Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi'aate ni beektu. **33**

Akkasuma isinis yommuu waan kana hunda argitanitti akka inni dhi'aate, akka balbala irras ga'e ni beektu. **34** Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **35** Samii fi lafti ni darbu; dubbiiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **36** "Waa'ee guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'aatii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilma iyyuu hin beeku. **37** Akkuma bara Nohi ta'e sana yeroo dhufaati ilma Namaattis akkasuma ni ta'a. **38** Bara bishaan badiisaatiin dura ture sana, hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turaniitii. **39** Isaanis hamma bishaan badiisaa dhufee hunda isaanii fudhatetti waan dhufuuf jiru hin beekne. Yeroo ilma Namaa dhufuttis akkasuma ta'a. **40** Gaafas namoonni lama lafa qotiisaa keessa hojjetu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **41** Dubartoonni lama dhagaa daakuutiin daaku; tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. **42** "Kanaafuu isin dammaqaa; Gooftaan keessan guyyaa kam akka dhufu hin beektaniitii. **43** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu yeroo kamitti akka hattuun dhufu beekke silaa dammaqqee eeggata malee akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **44** Kanaafuu isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; ilma Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaati. **45** "Egaa garbichi amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota mana isaa jiraatan irratti isa muudu eenyu? **46** Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha. **47** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **48** Garbichi sun garuu yoo hamaa ta'e, 'Gooftaan koo yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee **49** garboota isa wajjin tajaajilan tumuu, machooftota wajjin immoo nyaachuu fi dhuguu jalqaba. **50** Gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'atii inni hin beeknetti ni dhufa. **51** Innis isa

kukkuta; fakkeessitoota keessattis isa ramada; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruutu ta'a.

25 “Yeroo sanatti mootummaan samii dubbarran kudhan kanneen ibsaa isaanii fudhatanii misirricha simachuudhaaf gad ba’an fakkaata. **2** Isaan keessaas shan gowwoota, shan immoo ogeeyyii turan. **3** Warri gowwoonni ibsaa isaanii fudhatan malee zayitii hin fudhanne. **4** Warri ogeeyyiin garuu ibsaa isaanii wajjin zayitii qodaatti qabatanii turan. **5** Misirrichi sun turraan hundumti isaanii mugan; ni rafanis. **6** “Halkan walakkaattis sagaleen guddaan, ‘Kunoo, misirrichi dhufee! Ba’aatii isa simadhaa!’ jedhu tokko dhaga’ame. **7** “Dubbarri sun hundinuu ka’anii ibsaa isaanii qopheeffatan. **8** Warri gowwoonni sun warra ogeeyyiidhaan, ‘Ibsaan keenya nu duraa dhaamuutti jiraatii zayitii keessan irraa xinnoo nuu kennaa’ jedhan. **9** “Warri ogeeyyiinis deebisanii, ‘Hin kenninu; tarii wanni nuu fi isin ga’u hin jiru ta’aatii. Qooda kanaa warra gurguran bira dhaqaatii ofii keessaniif bitadhaa’ jedhaniin. **10** “Garuu utuma isaan zayitii bitachuu dhaquutti jiranuu misirrichi dhufe. Dubbarri qophaa’anis isa wajjin galma cidha fuudhaatti ol galan. Balballis ni cufame. **11** “Ergasii dubbarran kaanis dhufanii, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, balbala nuuf bani!’ jedhaniin. **12** “Inni garuu deebisee, ‘Dhuguman isinitti hima; ani isin hin beeku’ jedheen. **13** “Kanaafuu isin sababii guyyaa sana yookaan sa’aatii sana hin beekneef dammaqaa. **14** “Ammas mootummaan samii nama biyya fagoo dhaqu tokko fakkaata; namichis garboota isaa waamee qabeenya isaa imaanaa itti kennate. **15** Tokkoo tokkoo isaaniittis akkuma dandeettii isaaniitti, isa tokkotti taalaantii shan, isa kaanitti taalaantii lama, isa kaanitti immoo taalaantii tokko kennee ka’ee deeme. **16** Namichi taalaantii shan fudhate sun, yeroodhuma sana dhaqee ittiin daldalee taalaantii biraa shan irraa buufate. **17** Inni taalaantii lama fudhates akkasuma taalaantii biraa lama irraa buufate. **18** Namichi taalaantii tokko fudhate garuu dhaqee lafa qotee maallaqa gooftaa isaa dhokse. **19** “Yeroo dheeraa

booddee gooftaan garboota sanaa deebi’ee herrega isaan bira jiru herregate. **20** Namichi taalaantii shan fudhatee ture sun taalaantii biraa shan fidee, ‘Yaa gooftaa, ati taalaantii shan imaanaa natti kennitee turte. Ani immoo kunoo, taalaantii shan irraa buufadheera’ jedheen. **21** “Gooftaan isaas deebisee, ‘Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjette! Ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay’ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!’ jedheen. **22** “Namichi taalaantii lama fudhatee tures dhufee, ‘Yaa gooftaa, ati taalaantii lama imaanaa natti kennitee turte; ani immoo kunoo, taalaantii biraa lama irraa buufadheera’ jedheen. **23** “Gooftaan isaas deebisee, ‘Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjette! Ati waan xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay’ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!’ jedheen. **24** “Namichi taalaantii tokkicha fudhatee tures dhufee akkana jedhe; ‘Yaa gooftaa, ati nama gara jabeessa iddoo itti hin facaasinii galfattu, iddoo itti hin bittinneessiniis walitti qabattu akka taate nan beeka. **25** Kanaafuu ani sodaadhee dhaqeen taalaantii kee lafa keessa dhokse. Taalaantiin kee kunoo ti.’ **26** “Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; ‘Yaa garbicha hamaa dhibaa’aa! Ati akka ani iddoon itti hin facaasinii galfadhu, iddoon itti hin bittinneessiniis walitti qabadhu beektaa? **27** Yoos akka ani yommuun deebi’utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf silaa maallaqa koo warra baankii bira naa kaa’uu qabda ture. **28** “Kanaaf taalaanticha isa harkaa fuudhaatii namicha taalaantii kudhan qabuuf kennaa. **29** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaataatii. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **30** Garbicha faayidaa hin qabne kana dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo’ichaa fi ilkaan qaruutu ta’a.’ **31** “Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin ergamoota Waaqaa hunda wajjin dhufutti, teessoo isaa kan ulfinaa irra ni taa’a. **32** Saboonni hundinuu fuula isaa duratti walitti

qabamu; innis akkuma tikseen tokko hoolotaa fi re'oota gargar footu sana namoota gargar ni fo'a. **33** Inni hoolota karaa mirga isaa, re'oota immoo karaa bitaa isaa ni dhaabachiisa. **34** "Yeroo sana Mootichi warra mirga isaa jiraniin akkana jedha; 'Isin warri Abbaan koo eebbise kottaa mootumicha uumamuu addunyaatii jalqabee isinii qopheeffame sana dhaalaa. **35** Sababiin isaas ani beelofnaan isin nyaata naaf kennitan; dheebonnaan waan ani dhugu naaf kennitan; ani keessummaan ture; isin immoo na simattan; **36** ani daarraan daara na baafatan; dhukkubsannaan na gaafattan; hidhamnaan dhufanii na ilaaltan.' **37** "Qajeeltonni sunis deebisanii akkana jedhaniin; 'Yaa Gooftaa, yoom beeloftee si arginee waan ati nyaattu siif kennine? Yookaan yoom dheebottee si arginee waan ati dhugdu siif kennine? **38** Yoom keessummaa ta'uu kee arginee si simanne? Yookaan yoom daartee si arginee daara si baafne? **39** Yoom dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee dhufnee si ilaalle?' **40** "Mootiin sunis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obbolloota koo warra nama hundumaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof gootan kam iyyuu naaf gootan' jedhaan. **41** "Ergasiis warra bitaa isaa jiraniin akkana jedha; 'Isin yaa abaaramoo, na duraa badaatii ibidda bara baraa isa diiyaabiloosii fi ergamoota isaatiif qopheeffametti galaa. (aiṁnios g166) **42** Ani beelofnaan isin waan ani nyaadhu naaf hin kennineetii; ani dheebonnaan waan ani dhugu naaf hin kennineetii; **43** ani keessummaan ture; isin na hin simanne; ani daaraan isin daara na hin baafne; dhukkubsannaan yookaan hidhamnaan dhufanii na hin ilaalle.' **44** "Isaanis, 'Yaa Gooftaa, ati yoom beeloftee yookaan dheebottee yookaan keessummaa taatee yookaan daartee yookaan dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee si gargaaruu didne?' jedhanii deebisu. **45** "Innis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obbolloota koo warra nama hundaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof hin godhin naafis hin goone' jedha. **46** "Isaan kunneen adabbii bara baraatti,

qajeeltonni immoo jireenya bara baraatti galu." (aiṁnios g166)

26 Yesuus erga waan kana hunda dubbatee raawwatee booddee barattoota isaatiin akkana jedhe; **2** "Akkuma isin beektan Faasiikaaf guyyaa lamatu hafa; Ilmi Namaas fannifamuuf dabarfamee ni kennama." **3** Ergasii luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni uummataa dallaa luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu keessatti walitti qabaman. **4** Isaanis haxxummaadhaan Yesuus qabuu fi ajjeesuuf mari'atan. **5** Isaanis, "Garuu akka namoota gidduutti gooliin hin kaaneef yeroo ayyaanaatti hin ta'in" jedhan. **6** Utuu Yesuus Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa'aa sanaa jiruu, **7** dubartiin tokko shittoo gatiin isaa akka malee guddaa ta'e bilqaaxxii albaasxirositti qabattee gara isaa dhufte; akkuma inni maaddiitti dhi'aateenis shittoo sana mataa isaatti dhangalaafte. **8** Barattoonnis yommuu waan kana arganitti aaranii akkana jedhan; "Waan kana balleessuun maaliif? **9** Silaa shittoon kun gatii guddaatti gurguramee maallaqa isaa hiyyeeyyiif kennuun ni danda'ama tureetii." **10** Yesuus kana hubatee akkana isaaniin jedhe; "Isin maaliif dubartii kana rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **11** Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **12** Dubartiin kun yommuu shittoo kana dhagna koo irrati dhangalaaftetti awwaalaaf na qopheessuudhaaf waan kana goote. **13** Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddoo wangeelli kun itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeffama." **14** Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa namichi Yihuudaa Keeriyotii jedhamu tokko gara luboota hangafootaa dhaqee, **15** "Yoo ani isa dabarsee isinitti kenne isin maal naaf kennitu?" jedhee gaafate. Isaanis meetii soddamaan walii galan. **16** Yihuudaanis yeroo sanaa jalqabee Yesuus dabarsee kennuuf haala mijaa'aa eeggachaa ture. **17** Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinootti barattoonni gara Yesuus dhufanii, "Akka ati Faasiikaa nyaattuuf eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?" jedhanii

gaafatan. 18 Innis deebisee akkana jedhe; indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” “Magaalaa seenaati nama wayiitiin, ‘Barsiisaan, jedheen. 35 Phexros garuu, “Ani yoon si wajjin yeroon koo ga’eera; ani barattoota koo wajjin du’uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu” Ayyaana Faasiikaa mana keetti nan kabaja jedheen. Barattoonni hundinuus akkasuma siin jedha’ jedhaa.” 19 Barattoonnis akkuma jedhan. 36 Ergasiis Yesuus barattoota isaa wajjin Yesuus isaan ajaje sana godhan; Faasiikaas ni iddoo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaq; qopheessan. 20 Yesuusis yommuu galgala’etti innis, “Hamma ani achi dhaqee kadhadhutti warra Kudha Lamaan wajjin maaddiitti dhi’aate. isin as taa’aa” jedheen. 37 Innis Phexrosii fi 21 Innis utuma nyaachaa jiranuu, “Ani dhuguma ilmaan Zabdewoos lamaan of faana fudhatee isinitti nan hima; isin keessaa tokko dabarsee deeme; gadduu fi yaadda’uus jalqabe. 38 na kenna” jedhe. 22 Isaanis akka malee gaddanii Ergasiis inni, “Lubbuun koo akka malee gadditee tokko tokkoon, “Yaa Gooftaa, na ta’innaa du’uu geesseerti. Isin asuma turaatii na wajjin laata?” jedhanii gaafachuu jalqaban. 23 Yesuusis akka jedhee deebise; “Namichi na wajjin adda isaatiin lafatti gombifamee, “Yaa Abbaa ko, gabatee keessa harka kaa’ee cuuphate dabarsee yoo danda’ame xooffoon kun narra haa darbu. na kenna. 24 Ilmi Namaa akkuma waa’een Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii isaa barreeffame sanatti ni deema. Garuu kootii hin ta’in” jedhee kadhate. 40 Innis gara namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf barattoota isaatti deebi’ee utuu rafanuu isaan wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaf arge. Phexrosiin isin akka jedhe; “Jarana, isin wayya ture.” 25 Yihuudaan inni dabarsee sa’aatii tokkitti illee dammaqxanii na wajjin isa kennuuf jiru sunis, “Yaa Barsiisaa, na turuu hin dandeenyee? 41 Isin akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri kaa!” jedhee deebise. 26 Utuu nyaachaa jiranuus qophaa’aa dha; foon garuu dadhabaa dha.” Yesuus buddeena fuudhee eebbise; caccabsees, 42 Ammas yeroo lammaffaa achi hiiqee, “Yaa “Fudhadhaa nyaadhaa; kun foon koo ti” jedhee Abbaa ko, xooffoon kun utuu ani hin dhugin barattoota isaatiif kenne. 27 Xooffos fuudhee yoo narra darbu hin dandeenye akkuma fedhii galata galchee isaaniif kenne; akkanas jedhe; keetii haa ta’u” jedhee kadhate. 43 Inni yommuu “Hundi keessan kana irraa dhugaa. 28 Kun deebi’ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan dhiiga koo, dhiiga kakuu haaraa kan dhiifama isaan dhiisee achi hiiqee waanuma kanaan cubbuu namoota baay’ee tiif dhangalaafamuu dura kadhate sana irra deebi’ee yeroo sadaffaa dha. 29 Ani isinitti nan hima; ani hamman kadhate. 45 Innis gara barattootaatti deebi’ee guyyaa isin wajjin mootummaa Abbaa koo akkana jedheen; “Isin amma iyyuu raftanii keessatti deebi’ee dhugutti ammaa jalqabee ija boqochaa jirtuu? Kunoo, sa’aatiin sun ga’eera; wayinii kana irraa hin dhugu.” 30 Isaanis erga Ilmi Namaas dabarfamee harka cubbamootaatti faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti ni kennama. 46 Ka’aa ni deemnaa! Kunoo, qajeelan. 31 Ergasii Yesuus akkana isaaniin namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira.” jedhe; “Hundi keessan edana sababii kootiif ni 47 Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruu, gufattu; akkana jedhamee barreeffameeraatii: “Ani tiksee nan rukuta; hoolonni karra sanaas ni bittinneeffamu. 32 Ani garuu ergan du’aa Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan ka’ee booddee isin dura Galiilaa nan dhaqa.” 33 keessaa tokko ta’e sun dhufe. Tuunni luboota Phexros immoo deebisee, “Yoo namni hundinu ergame guddaanis goraadee fi bokkuu qabatee sababii keetiif gufate iyyuu ani gonkumaa hin isa wajjin dhufe. 48 Inni dabarsee Yesuus isin isin isa qabaa” jedhee mallattoo kenneefii gufadhu” jedheen. 34 Yesuus immoo deebisee, kennu sunis, “Namichi ani dhungadhu isa; “Ani dhuguma sitti nan hima; ati edana utuu isinis isa qabaa” jedhee mallattoo kenneefii

ture. **49** Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti dhi'atee, "Nagumaa yaa barsiisaa!" jedhee isa dhungate. **50** Yesuusis deebisee, "Yaa michuu ko, waan dhufteef sana raawwadhu kaal!" jedhe. Namoonni sun itti dhi'aatanii Yesuusin qabaniid hidhan. **51** Kunoo, warra Yesuus wajjin turan keessaa inni tokko goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. **52** Yesuus immoo akkana jedheen; "Goraadee kee iddoo isaatti deebisi; warri goraadee luqqifatan hundinuu goraadeedhaan balleeffamuutii. **53** Ati waan ani Abbaa kootti iyyachuu hin dandeenye, waan innis yeruma sana ergamoota Waaqaa LeegewooniiKudha Lamaa olii naa hin ergine seetaa? **54** Utuu akkas ta'ee immoo wanni Katabbiiwwan Qulqulluun karaa kanaan ta'uu qaba jedhan sun silaa akkamitti raawwatama ree?" **55** Sa'aatii sanatti Yesuus tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa taa'ee barsiisaan ture; isinis na hin qabne. **56** Kun hundinuu garuu akka Katabbiiwwan raajotaa Qulqulluun raawwatamaniif ta'e." Barattoonni hundinuu isa dhiisanii baqatan. **57** Warri Yesuus qaban sunis gara mana luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu iddoo barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni itti walitti qabamaniitti isa geessan. **58** Phexros garuu hamma dallaa mana lubicha ol aanaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waan ta'uuf jiru arguuf jedhee ol lixee waardiyyoota wajjin taa'e. **59** Luboonni hangafoonnii fi yaa'iin Yihuudootaa guutuun Yesuus ajjeesuuf jedhanii ragaa sobaa isatti barbaadaa turan. **60** Isaan garuu yoo dhuga baatonni sobaa hedduun dhi'aatan illee homaa hin arganne. Dhuma irratti dhuga baatonni lama dhufanii, **61** "Namichi kun, 'Ani mana qulqullummaa Waaqaa diiguu, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruu nan danda'a' jedheera" jedhan. **62** Lubichi ol aanaanis ka'ee dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wannii namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuus gaafate.

63 Yesuus garuu inuma cal'ise. Lubichi ol aanaan, "Ani Waaqa jiraataadhaan sin kakachiisa: Ati yoo Kiristoos Ilma Waaqaa taate mee nutti himi" jedheen. **64** Yesuus deebisee, "Atuu jetteerta. Ani garuu isinitti nan hima; isin si'achi utuu Ilmi Namaa mirga isa Humna qabeessa sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. **65** Kana irratti lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaasee akkana jedhe; "Inni Waaqa arrabseera! Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? Kunoo, Waaqa arrabsuu isaa isin iyyuu amma dhageessaniirtu. **66** Maal isinitti fakkaata?" Isaanis, "Du'atu isaaf mala" jedhanii deebisan. **67** Ergasii isaan fuula isaatti tufan; abootteenis isa rukutan. Warri kaan immoo isa kabalanii, **68** "Yaa Kiristoos! Eenyutu si rukute? Mee raajii nutti dubbadhu" jedhaniin. **69** Phexrosis dallaa keessa ala taa'aa ture; xomboreen tokko isatti dhi'aattee, "Atis Yesuus namicha Galiilaa sana wajjin turte!" jetteen. **70** Inni garuu, "Ani waan ati dubbachuutti jirtu hin beeku" jedhee hunduma isaanii duratti gane. **71** Utuu inni gara karra dallaa sanaatti deemaa jiruu xomboreen biraa tokko isa argitee, "Namichi kun Yesuus nama Naazreeti wajjin ture" jettee warra achi turanitti himte. **72** Innis kakatee, "Ani namicha kana hin beeku!" jedhee ammas gane. **73** Yeroo xinnoo booddee warri achi dhadhaabachaa turan Phexrositti dhi'aatanii, "Atis dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha; loqodni kee si saaxilaatii" jedhan. **74** Yommus inni, "Ani namicha kana hin beeku" jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. Yommusuma indaanqoon iyye. **75** Phexrosis dubbii Yesuus, "Ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedhee ture sana yaadate. Gad ba'ees hiqqifatee boo'e.

27 Ganama barii luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni sabaa hundinuu Yesuus ajjeesuuf walii wajjin mari'atan. **2** Isaanis isa hidhanii geessanii Phiilaaxoos bulchaatti dabarsanii kennan. **3** Yihuudaan inni Yesuus dabarsee kenne sun yommuu akka Yesuusitti murame argetti ni gaabbe; meetii soddoma

sanas luboota hangafootattii fi maanguddootatti deebise. **4** Innis, “Ani dhiiga qulqulluu dabarsee kennuudhaan cubbuu hojjedheera” jedhe. Isaanis deebisanii, “Maaltu nu dhibe ree? Situ itti gaafatama!” jedhaniin. **5** Yihuudaanis meetii sana mana qulqullummaa keessatti gatee gad ba’e; dhaqees of fannise. **6** Luboonni hangafoonnis meetii sana fuudhanii, “Meetiin kun waan gatii dhiigaa ta’eef meetii mana qulqullummaatti dabaluun seera miti” jedhan. **7** Isaanis walii wajjin mari’atanii akka namoota biyya ormaatiif iddoo awwaalaa ta’uuf meetii sanaan lafa namicha suphee dha’u tokkoo bitan. **8** Kanaaf lafti sun hamma har’aatti, “Lafa Dhiigaa” jedhamee waamama. **9** Kanaanis wanni Ermiyaas raajichi dubbate sun ni raawwatame: Innis akkana jedha; “Isaan meetii soddoman, gatii isaa kan ijoolleen Israa’el isatti shallagan sana fuudhanii, **10** akkuma Gooftaan na ajajetti lafa namicha suphee dha’u sanaa ittiin bitan.” **11** Yeroo sanatti Yesuus fuula bulchaa dura dhaabate; bulchaan sunis, “Ati mootii Yihuudootaatii?” jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, “Atuu jette kaal!” jedhee deebise. **12** Inni yeroo luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni isa himatanittis deebii tokko illee hin kennine. **13** Phiilaaxoosis, “Ati akka isaan waan meeqa sirratti dhugaa ba’an hin dhageessuu?” jedhee isa gaafate. **14** Yesuus garuu himata tokkoof illee deebii tokko iyyuu hin kennine; bulchaan sunis akka malee waan kana dinqisiifate. **15** Bulchaan sun nama hidhame tokko ayyaanaan akkuma fedhii sabaatti gad dhiisuu bartee godhatee ture. **16** Yeroo sana namichi Barabbaas jedhamu beekamaan tokko hidhamee ture. **17** Kanaafuu yommuu isaan walitti qabamanitti Phiilaaxoos, “Akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu? Barabbaas moo Yesuus isa Kiristoos jedhamu sana?” jedhee isaan gaafate. **18** Akka isaan hinaaffaadhaan Yesuus dibarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **19** Utuu Phiilaaxoos barcumu murtii irra taa’uu niitiin isaa, “Namicha qajeelaa sana hin tuqin; ani eda sababii isaatiif abjuudhaan akka malee dhiphadheeraatii” jettee itti dhaamte. **20** Luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni garuu akka Barabbaas gad dhiifamee, Yesuus immoo ajjeefamu akka isa kadhataniif namoota sossoban. **21** Bulchaan sun, “Isaan lamaan kanneen keessaa akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu?” jedhee ammas gaafate. Isaanis, “Barabbaasin” jedhanii deebisan. **22** Phiilaaxoosis, “Yesuus isa Kiristoos jedhamu immoo ani maal godhu ree?” jedhee gaafate. Hundi isaaniis, “Isa fannisi!” jedhanii deebisan. **23** Phiilaaxoos immoo, “Maaliif? Inni yakka maaliif hojjete?” jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisanii, “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **24** Phiilaaxoos yommuu akka wanni kun goolii kaasuu malee faayidaa tokko illee hin qabne argetti, “Ani dhiiga nama kanaa irraa qulqulluu dha; isintu itti gaafatama!” jedhee bishaan fudhatee fuula namootaa duratti harka isaa dhiqate. **25** Namoonni hundinuus, “Dhiigni isaa nuu fi ijoollee keenya irra haa ga’ul!” jedhanii deebisan. **26** Ergasii inni Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuus garuu garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **27** Ergasii loltoonni bulchaa sanaa Yesuus mana bulchaatti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas naannoo Yesuusitti walitti qaban. **28** Isaanis uffata isaa irraa baasanii uffata bildiimaa itti uffisan; **29** gonfoo qoraattii micciirani dha’anii mataa isaa irra kaa’an. Harka isaa mirgaa keessas ulee kaa’an. Fuula isaa durattis jilbeenfatani, “Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!” jedhanii isatti qoosan. **30** Isaanis isatti tufan; ulee sanas fuudhanii mataa isaa rukutan. **31** Erga itti qoosanii booddee uffata sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isa fuudhanii deeman. **32** Utuu gad ba’annuus namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko arganii akka inni fannoo sana baatuuf isa dirqisiisan. **33** Isaanis iddoo Golgootaa jedhamu ga’an; Golgootaa jechuun “Iddoo buqqee mataa” jechuu dha. **34** Achittis akka inni dhuguuf daadhii wayinii kan hadhooftuun itti makame kennaniif; inni garuu afaaniin qabee dhuguu dide. **35** Isaanis erga isa fannisanii booddee ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan. **36** Isaanis achi

taa'anii isa eegaa turan. 37 Katabbiin waan inni ittiin himatamees mataa isaatii ol kaa'amee ture; katabbiin sunis, Kun Yesuus Mooticha Yihuudootaa ti, jedha. 38 Hattoonni lamas, inni tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannifaman. 39 Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaanis raasanii, 40 "Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, mee of oolchi! Ati yoo ilma Waaqaa taate fannoo irraa gad bu'il" jedhan. 41 Akkasumas luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni isatti qoosan. Akkanas jedhan; 42 "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda'u! Inni yoo mootii Israa'el ta'e amma fannoo irraa gad haa bu'u; nuus isatti ni amannaatii. 43 Inni Waaqa amanata; Waaqni yoo isa jaallate, mee amma isa haa oolchu; inni, 'Ani ilma Waaqaa ti' jedheeraatii." 44 Akkasuma hattoonni isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. 45 Sa'aatii ja'aa jalqabee hamma sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e. 46 Gara Sa'aatii sagaliitti Yesuus sagalee guddaadhaan, "Eloohē, Eloohē, laamaa sabaqtaanii?" jedhee iyee; hiikkaan isaas, "Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte?" jechuu dha. 47 Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga'anitti, "Namichi kun Eeliyaasin waama" jedhan. 48 Yommuusuma isaan keessaa namichi tokko fiigee dhaqee ispoonjii daadhii wayinii dhangaggaa'aadhaan guutee, uleetti kaa'e; akka inni dhuguufis Yesuusii kenne. 49 Warri kaan garuu, "Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee isa oolchu arginaatii" jedhan. 50 Yesuus ammas sagalee guddaadhaan iyee hafuura isaa kenne. 51 Yeruma sana golgaan mana qulqullummaa olii hamma gadiitti iddoo lamatti tarsi'a. Lafti ni sochoote; kattaawwanis ni babbaqaqan. 52 Awwaalonnis banamanii dhagnawwan qulqullootaa kanneen du'anii turan hedduun du'aa kaafaman. 53 Isaanis du'aa ka'uu Yesuus booddee awwaala keessaa ba'anii magaalattii qulqulluu seenan. Namoota hedduuttis mul'atan. 54 Aajaan dhibbaa sunii fi warri isa wajjin Yesuusin eegaa turan yommuu

sochii lafaatii fi waan achitti ta'e hunda arganitti akka malee sodaatanii, "Dhugumaanuu inni ilma Waaqaa ture!" jedhan. 55 Dubartoonni Yesuusin tajaajiluuf jedhanii Galiilaadhaa isa duukaa bu'an baay'eenis fagoo dhaabatanii ilaalaa turan. 56 Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi Yoosef, akkasumas haadha ilmaan Zabdewoos turan. 57 Yommuu galgalaa'ettis namichi sooressi Yoosef jedhamu tokko Armaatiyaa dhufe; inni mataan isaas barataa Yesuus ture. 58 Innis gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate; Phiilaaxoos akka reeffi sun isaaf kennamu ajaje. 59 Yoosefis reeffa sana fudhatee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qulqulluudhaan kafane; 60 innis awwaala ofii isaa kan garaa kattaa keessatti qotate haaraa tokko keessa kaa'e. Dhagaa guddaa tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee biraa deeme. 61 Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan fuullee awwaala sanaa tataa'aa turan. 62 Guyyaa itti aanutti jechuunis guyyaa qophii booddee luboonni hangafoonnii fi Fariisonni fuula Phiilaaxoos duratti walitti qabaman. 63 Isaanis akkana jedhan; "Gooftaa! Akka namichi gowwoomsaan sun utuu lubbuudhaan jiruu, 'Ani guyyaa sadii booddee du'aa nan ka'a' jedhe nu ni yaadanna. 64 Kanaafuu akka awwaalli sun hamma guyyaa sadaffaatti eegamu ajaji. Yoo kun ta'uu baate barattoonni isaa dhaqanii reeffa isaa hatanii, 'Inni warra du'an keessaa ka'eera' jedhanii namatti odeessu. Gowwoomsaan dhuma kun immoo isa duraa caalaa ni hammaata." 65 Phiilaaxoosis deebisee, "Waardiyyaa fudhadhaa dhaqaatii akkuma beektanitti awwaalicha eegsifadhaa" jedheen. 66 Kanaaf isaan dhaqanii dhagicha irratti mallattoo godhan; waardiyyaas ramadanii awwaala sana eegsisan.

28 Sanbata booddee, guyyaa jalqaba torban sanaa Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan barii barraaqaan awwaala ilaaluu dhaqan. 2 Kunoo, sababii ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu'ee gara awwaalaa dhaqee balbala awwaalaa irraa dhagaa

sana garagalchee irra taa'eef, sochiin lafaa maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis guddaan ta'e. **3** Bifti isaa ifaa akka bakakkaa, cuuphaatii barattoota taasisaa; **20** akka waan uffanni isaa immoo adii akka cabbii ture. **4** ani isin ajaje hunda eeganiif isaan barsiisaa. Waardiyyoonni sunis sababii isa sodaataniif Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hollatanii akkuma nama du'ee ta'an. **5** Ergamaan hunda isin wajjinan jira." (ai፬n g165)

sunis dubartoota sanaan akkana jedhe; "Hin sodaatinaa! Akka isin Yesuus isa fannifamee ture sana barbaaddan anuu beeka. **6** Inni as hin jiru; akkuma jedhe sana du'aa ka'eeraatii. Kottaatii iddoo inni ciisaa ture ilaalaa. **7** Egaa dafaa dhaqaatii akkana jedhaa barattoota isaatti himaa; 'Inni warra du'an keessaa ka'eera; kunoo, inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu.' Kunoo ani isinitti himeera." **8** Dubartoonni sunis sodaatanii, ta'us gammachuu guddaan guutamanii ariitiidhaan awwaala sana biraa deeman; barattoota isaatti himuufis fiigan. **9** Yeruma sana kunoo Yesuus isaanitti dhufee, nagaa isaan gaafate. Isaanis isatti dhi'aatanii miilla isaa qabatanii sagadaniif. **10** Yesuusis, "Hin sodaatinaa! Dhaqaatii akka isaan gara Galiilaa deemaniif obboloota kootti himaa; isaanis achitti na argu" jedheen. **11** Utuu dubartoonni sun karaa jiranuu waardiyyoota sana keessaa tokko tokko magaalaa seenanii waan ta'e hunda luboota hangafootatti himan. **12** Luboonni hangafoonnis erga maanguddoota wajjin walitti qabamanii mari'atanii booddee loltootaaf maallaqa hedduu kennan. **13** Akkanas jedhaniin; "Utuu nu rafnuu barattoonni isaa halkaniin dhufanii isa hatan' jedhaatii namootatti himaa. **14** Yoo wanni kun gurra bulchaa seene nu isa amansiifnee rakkina jalaa isin baafnaa." **15** Loltoonnis maallaqa sana fudhatanii akkuma ajajaman godhan. Oduun kunis hamma har'aatti Yihuudoota biratti odeeffamaa jira. **16** Barattoonni kudha tokkoon sun gara biyya Galiilaa, gara tulluu Yesuus dhaqaa isaaniin jedhee ture sanaa dhaqan. **17** Isaanis yommuu isa arganitti ni sagadaniif; isaan keessaa tokko tokko garuu ni maman. **18** Yesuus immoo isaanitti dhi'aatee akkana jedhe; "Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. **19** Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti,

Maarqos

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma Waaqaa. **2** Kitaaba Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffameera: “Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee qopheessu, si dura nan erga;” **3** “Sagalee nama, ‘Gooftaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa’ jedhee gammoojjii keessaa iyyu tokkoo.” **4** Kanaafuu Yohannis gammoojjii keessatti nama cuuphaa, dhiifama cubbuutiif immoo cuuphaa qalbii jijjiirranjaa lallabaa dhufe. **5** Biyyi Yihuudaa guutuunii fi namoonni Yerusaalem hundinuu gara isaa dhaqanii cubbuu isaanii himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **6** Yohannis uffata rifeensa gaalaa irraa hojjetame uffatee, mudhii isaas sabbata teephaatiin hidhata ture; inni hawwaannisaa fi damma bosonaa nyaata ture. **7** Innis akkana jedhee lallabaa ture; “Kan na caalaa jabaa ta’e, hidhaa kophee isaa illee gad jedhee hiikuun kan naaf hin malle tokko na duubaan ni dhufa. **8** Ani bishaaniinan isin cuupha; inni garuu Hafuura Qulqulluudhaan isin cuupha.” **9** Yeroo sana Yesuus Naazreeti ishee Galiilaatii dhufee Laga Yordaanos keessatti Yohannisiiin cuuphame. **10** Yesuus utuma bishaan keessaa ol ba’aa jiruu, samiin banamee utuu Hafuurri akkuma gugeetti isa irratti gad bu’uu arge. **11** Sagaleen, “Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani baay’ee sitti nan gammada” jedhu tokkos samii irraa dhufe. **12** Yeruma sana Hafuurri gammoojjiitti isa baase; **13** inni guyyaa afurtama Seexanaan qoramaa gammoojjii keessa ture. Inni bineensota wajjin ture; ergamoonnis isa tajaajilan. **14** Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Galiilaa seene. **15** Innis, “Barri sun ga’eera; mootummaan Waaqaas dhi’aateera; qalbii jijjiirradhaatii wangeelatti amanaa!” jedhe. **16** Yesuus utuu qarqara Galaana Galiilaa irra deema jiruu Simoonii fi obboleessa isaa Indiriiyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii.

17 Yesuusis, “Kottaa, na duukaa bu’aa; akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga” jedheen. **18** Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an. **19** Innis yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis utuu isaan bidiruu keessatti kiyyoowwan isaanii qopheeffatanuu arge. **20** Innis yommusuma isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabdewoosin hojjettoota qacaraman wajjin bidiruu sana keessatti dhiisanii isa duukaa bu’an. **21** Isaan gara Qifirnaahom dhaqan; innis yommusuma Sanbataan mana sagadaa seenee barsiise. **22** Inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta’in akka nama taayitaa qabu tokkootti waan barsiisaa tureef namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **23** Yeruma sana namichi mana sagadaa isaanii keessaa kan hafuura xuraa’aan qabame tokko iyyee **24** akkana jedhe; “Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!” **25** Yesuus immoo, “Cal’isii isa keessaa ba’i!” jedhee ifate. **26** Hafuurri xuraa’aan sunis namicha dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan iyyee keessaa ba’e. **27** Namoonni hundinuu baay’ee dinqifatanii, “Kun maalii? Inni taayitaadhaan barsiisa haaraa barsiisa! Hafuurota xuraa’oo illee ni ajaja; isaanis ni ajajamuuf” waliin jedhan. **28** Oduun waa’ee isaas dafee biyya Galiilaa guutuu keessa faffaca’e. **29** Isaanis akkuma mana sagadaatii ba’aniin Yaaqoobii fi Yohannis wajjin mana Simoonii fi Indiriiyaas dhaqan. **30** Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti turte; isaanis yommusuma waa’ee ishee Yesuusitti himan. **31** Innis dhaqee harka qabee ishee kaase. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis isaan tajaajiluu jalqabde. **32** Namoonnis galgala sana erga biiftuun lixee booddee, dhukkubsattootaa fi warra hafuurota hamoon qabaman hunda Yesuusitti fidan. **33** Magaalaan sun guutuunis balbala duratti walitti qabame. **34** Yesuusis namoota dhibee garaa garaa qaban hedduu fayyise; hafuurota hamoo baay’ees ni baase;

garuu inni sababii hafuuronni hamoon sun eenyummaa isaa beekaniif akka isaan dubbatan hin eeyyamneef. **35** Yesuus ganama barii dimimmisaan ka'ee manaa ba'ee iddoo namni hin jirre tokko dhaqee achitti kadhate. **36** Simoonii fi warri isa wajjin turan isa barbaaduu deeman; **37** isaanis yommuu isa argatanitti, "Namni hundinuu si barbaadaa jira!" jedhaniin. **38** Yesuus immoo deebisee, "Akka ani achittis lallabuuf kottaa gara magaalawwan dhi'oo jiran kaanii dhaqnaa. Sababiin ani dhufeejis kanuma" jedhe. **39** Kanaafuu inni manneen sagadaa isaanii keessatti lallabaa, hafuurota hamoos baasaa, Galiilaa guutuu keessa deeme. **40** Namichi lamxaa'aan tokko gara isaa dhufee jilbeenfatee, "Yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. **41** Yesuus garaa laafeefii, harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'ii!" jedheen. **42** Yeruma sana lamxiin sun namicha irraa bade; namichis ni qulqullaa'e. **43** Yesuusis of eeggannoo jabaa kenneefii yommusuma gad isa dhiise. **44** Akkanas jedheen; "Ati waan kana nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu; garuu dhaqiitii akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi." **45** Namichi garuu achii ba'ee baay'isee odeessuu jalqabe. Kanaafis Yesuus ergasii magaalaa ala, lafa namni hin jirre ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu hin dandeenye. Namoonni garuu iddoo hundatti isa bira dhufaa turan.

2 Yesuus guyyaa muraasa booddee Qifirnaahomitti deebi'e; namoonnis akka inni mana jiru dhaga'an. **2** Namoonni akka malee baay'atan walitti qabammaan iddoo dhabamee balballi durris dhiphate; innis dubbicha isaanitti lallabaa ture. **3** Jarri tokko nama dhagni irratti du'e kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa fidan. **4** Isaanis sababii baay'ina namaatiif namicha sana Yesuusitti dhi'eessuu dadhabanii qixa Yesuus tureen bantii manaa saaqanii siree namichi dhagni irratti du'e irra ciise sana gad buusan. **5** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti namicha dhagni irratti du'e sanaan,

"Gurbaa, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **6** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko achi tataa'anii garaa isaanii keessatti, **7** "Namichi kun maaliif akkana dubbata? Inni Waaqa arrabsa! Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii yaadan. **8** Yesuusis yeruma sana akka wanni isaan garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta'e hafuuraan beekke akkana jedheen; "Isin maaliif waan kana yaaddu? **9** Namicha dhagni irratti du'e kanaan, 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii siree kee fudhadhuu deemi' jechuutu salphaa dha? **10** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha sanaan, **11** "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali" jedhe. **12** Innis ka'ee, yommusuma siree isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu ba'e deeme. Kunis hunda isaanii dinqisiise; isaanis, "Nu takkumaa waan akkanaa arginee hin beeknu!" jedhanii Waaqa jajan. **13** Yesuus amma illee gara qarqara galaanichaatti gad ba'e. Namoonni baay'eenis isa biratti walitti qabaman; innis isaan barsiisuu jalqabe. **14** Innis utuu achiin darbaa jiruu, Lewwii ilma Alfewoos utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa'uu argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. Lewwiinis ka'ee isa duukaa bu'e. **15** Yeroo Yesuus mana Lewwiitti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoorni baay'een isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa turan; namoonni isa duukaa bu'an baay'ee turaniitii. **16** Barsiistonni seeraa warri Fariisota turan yommuu isaa cubbamootaa fi qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, "Inni maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?" jedhanii barattoota isaa gaafatan. **17** Yesuus immoo waan kana dhageenyaan, "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne" jedheen. **18** Barattoonni Yohannisii fi Fariisonni ni soomu turan. Namoonni tokko tokko dhufanii, "Barattoonni Yohannisii fi

barattooni Fariisotaa ni soomu; barattooni kee garuu maaliif hin soomne?" jedhanii Yesuusin gaafatan. **19** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Keessummoonni misirrichaa akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu soomuu danda'u? Isaan hamma isa of biraa qabanitti soomuu hin danda'an. **20** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis gaafas ni soomu. **21** "Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, erbeen haaraan sun uffata sana irraa tarsaasa; tarsa'aan sunis isa duraa ni caala. **22** Namni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin sun qalqalloo sana dhoosa; daadhichii fi qalqalichi horoomaa ba'u. Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo haaraatti naqamuu qaba." **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattooni isaas utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii midhaanii cirachuu jalqaban. **24** Fariisonnis, "Ilaa, isaan maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjetu?" jedhaniin. **25** Innis akkana jedhee deebise; "Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela'anii fi rakkatanitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **26** Bara Abiyaataar luba ol aanaa ture keessa, inni mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffame kan akka luboonni qofti nyaataniif eeyyamame sana nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis ni kenne." **27** Yesuusis akkana jedheen; "Sanbatatu namaaf uumame malee namni Sanbataaf hin uumamne. **28** Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf illee Gooftaa dha."

3 Ammas Yesuus mana sagadaa seene; namichi harki irratti goge tokkos achi ture. **2** Isaan keessaas namoonni tokko tokko Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **3** Yesuusis namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu" jedhe. **4** Yesuusis, "Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa

hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo ajjeesuu?" jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal'isan. **5** Innis mata jabina isaaniitti akka malee gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale; namicha sanaanis, "Harka kee diriirfadhu!" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutumaan guutuutti fayye. **6** Fariisonnis gad ba'anii akka ittiin Yesuusin ajjeesuu danda'an garee Heroodis wajjin mari'achuu jalqaban. **7** Yesuus barattoota isaa wajjin achii ka'ee gara galaanichaatti qajeele; tuunni namoota baay'ees Galiilaadhaa isa duukaa bu'e. **8** Namoonni baay'eenis yommuu waan inni hojjechaa ture hunda dhaga'anitti Yihuudaadhaa, Yerusaaemii, Edoomiyaasii, biyya Yordaanos gamaatii, naannoo Xiirsoosii fi Siidoonaatii gara isaa dhufan. **9** Innis akka baay'ina namaatiin hin dhiibamneef akka isaan bidiruu xinnoo tokko isaaf qopheessan barattoota isaatti hime. **10** Sababii inni nama baay'ee fayyisee tureef, warri dhukkubsatan hundinuu isa tuquuf jedhanii irratti wal cabsaa turan. **11** Hafuuromni xuraa'oonis yeroo isa argan fuula isaa duratti kufanii, "Ati Ilma Waaqaa ti!" jedhanii iyyu turan. **12** Inni garuu akka isaan akka inni beekamu hin goone jabeessee isaan ajaje. **13** Yesuusis tulluutti ol ba'ee warra ofii isaatii barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa dhufan. **14** Innis akka isaan isa wajjin jiraatanii fi akka lallabaaf isaan erguuf namoota kudha lama muudee barattoota jedhee moggaase; **15** akka isaan hafuurota hamoo baasaniifis taayitaa kenneef. **16** Warri kudha lamaan inni muudes isaan kana: Simoon isa inni "Phexros" jedhee moggaase, **17** Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis warra inni "Bo'anergees" jedhee moggaase; Bo'anergees jechuun ilmaan "Kakawwee" jechuu dha; **18** Indiriiyaas, Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Taadewoos, Simoon Hinaafticha, **19** Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **20** Yesuusis mana tokko seene; sababii namoonni akka malee baay'atan ammas walitti qabamaniif innii fi barattooni isaa waa nyaachuu illee hin

dandeenye. **21** Firoonni isaas yommuu waan kana dhaga'anitti isa qabuu dhaqan; namoonni, "Inni qalbii dabarseera" jechaa turaniitii. **22** Barsiistonni seeraa warri Yerusaaleemii gad bu'an, "Inni Bi'eelzebuuliin qabameera! Hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. **23** Yesuus immoo ofitti isaan waamee akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbate: "Seexanni akkamitti Seexana baasuu danda'a? **24** Mootummaan tokko yoo gargar of qoode, mootummaan sun dhaabachuu hin danda'u. **25** Manni tokko yoo gargar of qoode, manni sun dhaabachuu hin danda'u. **26** Seexannis yoo gargar of qoode, inni dhaabachuu hin danda'u; dhumni isaa ga'eraatii. **27** Dhugumaan namni kam iyyuu utuu duraan dursee nama jabaa tokko hin hidhin, mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu hin danda'u. Ergasii inni mana namicha jabaa sanaa saamuu danda'a. **28** Ani dhuguma isinittin hima; cubbuun isaanii hundii fi arrabsoon isaan dubbatan hundi namootaaf dhiifamuu ni danda'a; **29** namni Hafuura Qulqulluu arrabsu kam iyyuu garuu gonkumaa dhiifama hin argatu; inni itti gaafatamaa cubbuu bara baraa ti." (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Yesuusis sababii isaan, "Inni hafuura xuraa'aa qaba" jechaa turaniif waan kana dubbate. **31** Haatii fi obbollooni isaa dhufanii, ala dhaabatani nama itti erganii isa waamsisan. **32** Namoonni baay'eenis isatti naanna'anii taa'aa turan; isaanis, "Haati keetii fi obbollooni kee ala dhadhaabatani si iyyaafachaa jiru" jedhanii isatti himan. **33** Inni immoo, "Haati kootii fi obbollooni koo eenyu?" jedhee gaafate. **34** Innis warra naannoo isaa marsanii tataa'an ilaalee akkana jedhe; "Haati kootii fi obbollooni koo kunoo ti! **35** Namni fedhii Waaqaa raawwatu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

4 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti barsiisuu jalqabe. Tuunni naannoo isaatti walitti qabame akka malee guddaa ture; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu

yaabbatee galaanicha irra achi hiiqee taa'e. **2** Fakkeenyaanis waan baay'ee isaan barsiise; barsiisa isaa keessattis akkana jedhe: **3** "Mee dhaga'aa! Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. **4** Utuu inni facaasaa jiruu sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. **5** Kaan immoo lafa kattaa, iddoo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. **6** Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. **7** Sanyiin biraa qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe; biqiltuun sunis ija hin naqanne. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ni guddate; ijas ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqate." **9** Yesuusis, "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u" jedhe. **10** Yeroo inni kophaa turettis warri Kudha Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraa waa'ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. **11** Innis akkana jedheen; "Icciitiin mootummaa Waaqaa isiniif kennameera. Warra ala jiranitti garuu wanni hundinuu fakkeenyaan himama; **12** kunis, "Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifama hin arganneef, arguu inuma argu, garuu hin qalbeeffatan; dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu hin hubatan." **13** Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Isin fakkeenya kana hin hubattanii? Yoos isin akkamitti fakkeenya hunda hubattu ree? **14** Namichi sanyii facaasu sun dubbicha facaasa. **15** Namoonni tokko tokko sanyii karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafame sana fakkaatu. Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin Seexanni dhufee dubbicha isaan keessatti facaafame sana fudhata. **16** Warri kaan akkuma sanyii lafa kattaa irratti facaafamee ti; isaan yommuu dubbicha dhaga'anitti yommuusuma gammachuun fudhatu. **17** Garuu isaan waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa turu. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti isaan dafanii gufatu. **18** Ammas warri kaan sanyii qoraattii keessatti facaafame fakkaatu; isaanis warra dubbicha

dhaga'anii dha; 19 garuu yaaddoon addunyaa kanaa, gowwoomsaan qabeenyaatii fi hawwiin waan garaa garaa isaan seenee dubbicha hudhee ija naqachuu dhowwa. (aiṓn g165) 20 Warri kaanis sanyii biyyoo gaarii irratti facaafame fakkaatu; isaanis dubbicha ni dhaga'u; ni fudhatu; ijas ni naqatu; inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqata." 21 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin ibsaa gombisaa jala yookaan siree jala kaa'uuf fidduu? Qooda kanaa baattuu isaa irra keessu mitii? 22 Wanni dhokfame kam iyyuu mul'ifamuuf jiraatii; wanni haguugame kam iyyuus ifatti baafamuuf jiraatii. 23 Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u." 24 Innis itti fufee akkana jedheen; "Waan dhageessan qalbeeffadhaa. Safartuu ittiin safartaniinis, hammas caalaa iyyuu isiniif safarama. 25 Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama." 26 Ammas akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasu tokko fakkaata. 27 Akkamitti akka ta'e namichi beekuu baatu illee, inni rafus yookaan dammaqus, sanyiin sun halkanii guyyaa ni biqila; ni guddatas. 28 Lafti ofuma isheetiin midhaan baafiti; jalqabatti biqila, itti aansee hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan guutuu baafiti. 29 Namichis akkuma midhaanichi bilchaateen haamuu jalqaba; yeroon haamaa ga'eeraatii." 30 Ammas inni akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya? Yookaan fakkeenya maaliitiin isa ibsina? 31 Inni sanyii sanaaficaa kan sanyiiwwan lafa irra jiran hunda irra xinnaa ta'e fakkaata. 32 Erga facaafamee booddee garuu guddatee biqiltuu hunda caala; dameewwan gurguddaa simbirroonis gaaddisa isaa jala jiraachuu danda'anis qabaata." 33 Yesuusis fakkeenyawwan akkanaa baay'eedhaan hamma isaan dhaga'uu danda'an dubbicha isaanitti dubbate. 34 Innis fakkeenyaan malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda barattoota isaatiif ni ibse. 35 Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti,

"Kottaa gama ceenaa" isaaniin jedhe. 36 Isaanis tuuta namootaa sana achitti dhiisanii Yesuusin akkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii deeman. Bidiruuwwan biraas isa wajjin turan. 37 Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis bidiruu sana dha'ee bidiruun sun bishaaniin guutamuu ga'e. 38 Yesuusis bidiruu sana keessa karaa duubaa boraatii tokko irra rafa ture. Barattoonis isa dammaqsanii, "Yaa barsiisaa, dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" jedhaniin. 39 Innis ka'ee bubbee sana ifate; dambalii sanaanis, "Cal'isi! Gab jedhis!" jedhe. Bubbeen sunis ni cal'ise; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. 40 Innis barattoota isaatiin, "Isin maaliif akkana sodaattu? Isin amma iyyuu amantii hin qabdani?" jedhe. 41 Isaanis akka malee sodaatanii, "Namichi bubbee fi dambaliin iyyuu ajajamaniif kun eenyu?" jedhanii wal gaafatan.

5 Isaanis galaanicha ce'anii biyya Gergeesenoon dhaqan. 2 Yommuu Yesuus bidiruu irraa bu'etti, yommuusuma namichi hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddoo awwaalaatii ba'ee isatti dhufe. 3 Namichi kun iddoo awwaalaa jiraata ture; namni tokko iyyuu foncaan illee lammata isa hidhuu hin dandeenye. 4 Inni yeroo baay'ee funyoo sibiilaatii fi foncaadhaan hidhama ture; garuu foncaa sana kukkutee funyoo sibiilaa sanas caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu danda'u tokko iyyuu hin turre. 5 Innis yeroo hundumaa, halkanii guyyaa iddoo awwaalaa keessattii fi gaarran gubbaatti iyyaa, dhagna isaas dhagaadhaan murmura ture. 6 Innis yommuu Yesuus fagootti argetti itti fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. 7 Sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olee, ati maal narraa barbaadda? Maqaa Waaqaatiin sin kadhadaatii maaloo na hin dhiphisin!" jedheen. 8 Yesuusis, "Yaa hafuura xuraa'aa, namicha kana keessaa ba'ii" jedheenii tureetii. 9 Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis, "Nu waan baay'ee taaneef, maqaan koo Leegewoon" jedhee deebise. 10 Akka inni biyya sana keessaa isaan hin ariineefis guddisee Yesuus kadhate. 11 Hoomaan

booyee guddaan isaas gaara bira dheedaa ture. fayyaa baay'ee biratti akka malee dhiphatte; 12 Hafuuronni hamoon sunis, "Gara hoomaa waan qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu booyee sanaatti nu ergi; akka itti galluufis nuu ittuma hammaachaa deeme malee itti hin eeyyami" jedhanii Yesuus kadhatan. 13 Innis wayyoofne. 27 Isheenis yommuu waa'ee Yesuus dhageessetti dugda isaa duubaan namoota booyee sanatti galan. Hoomaan gara booyee gidduudhaan dhuftee uffata isaa tuqxe. 28 Isheen, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya" jettee yaaddee turteetii. 29 Dhiigni ishees yommusuma cite; isheenis akka dhiphina ishee irraa fayyite dhagna ishee keessatti hubatte. 30 Yesuus yommusuma akka humni isa keessaa ba'e hubate. Innis namoota keessa garagalee, "Eenyutu uffata koo tuqe?" jedhee gaafate. 31 Barattoonni isaas deebisanii, "Akka namoonni si dhiibaa jiran utuma argituu, 'Eenyutu na tuqe?' jettee gaafattaa?" jedhan. 32 Yesuus garuu namni waan kana godhe eenyuu akka ta'e arguuf jedhee garagalee ilaale. 33 Dubartittiinis waan isheef godhame hubattee sodaadhaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte; dhugaa hundumas isatti himte. 34 Innis, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi; dhiphina kee irraas fayyi" jedheen. 35 Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namoonni tokko tokko mana Yaa'iirros bulchaa mana sagadaatii dhufanii, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi maaliif barsiisicha rakkifta?" jedhan. 36 Yesuus garuu waan isaan jedhan jalaa qabuu didee bulchaa mana sagadaa sanaan, "Amani malee hin sodaatin!" jedhe. 37 Innis Phexros, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob malee akka namni tokko iyyuu isa faana deemu hin eeyyamne. 38 Yommuu mana hoogganaa mana sagadaa sanaa bira ga'anittis Yesuus uummata wacu, namoota boo'anii fi wawwaatan arge. 39 Innis ol seenee, "Wacnii fi boo'ichi kun hundi maali? Intalattiin ni rafti malee hin duune" jedheen. 40 Isaan garuu isatti kolfan. Innis erga hunda isaanii gad baasee booddee, abbaa fi haadha intalattii, barattoota isa wajjin turanis fudhatee iddoo intalattiin jirtu seene. 41 Innis harka ishee qabee, "Xaaliitaa quumii!" jedheen; kunis, "Yaa mucattii xinnoo, ani siin nan jedha, ka'ii" jechuu dha. 42 Mucattiinis yommusuma kaatee dhaabatte; asii fi achis

deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaa kudha lama ture. Isaanis yommusuma akka malee dinqifatan. **43** Innis akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne; akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime.

6 Yesuus achii ba'ee gara magaalaa itti dhalatee dhaqe; barattoonni isaas isa wajjin dhaqan. **2** Innis guyyaan Sanbataa geenyaan mana sagadaatti barsiisuu jalqabe; warri isa dhaga'an baay'eenis ni dinqisiifatan. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogummaan isaaf kenname kun maali? Hojiiwwan dinqisiisoon harka isaatiin hojjetaman kanneen akkanaa maali? **3** Namichi kun sooftuu mukaa mitii? Inni ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nu bira jiru mitii?" Isaanis isatti gufatan. **4** Yesuus immoo, "Raajiin magaalaa itti dhalatetii, firoota isaa keessattii fi mana isaatti malee kabaja hin dhabu" jedheen. **5** Innis dhukkubsattoota muraasa irra harka isaa kaa'ee fayyisuu malee hojii dinqisiisaa tokko illee achitti hojjechuu hin dandeenye. **6** Innis amantii dhabuu isaaniitiif dinqifate. Yesuus namoota barsiisaa ganda tokko irraa gara ganda biraatti naanna'aa ture. **7** Warra Kudha Lamaan ofitti waamee lama lamaan isaan erguu jalqabe; hafuurota xuraa'oo irrattis taayitaa kenneef. **8** Akkana jedhees isaan ajaje: "Adeemsa keessaniif ulee malee waan tokko illee jechuunis buddeena fi korojoo hin qabatinaa; sabbata keessanitti immoo maallaqa hin guduunfatinaa. **9** Kophee kaa'adhaa; garuu kittaa lama hin uffatinaa. **10** Yeroo mana tokko seentan kam iyyuu, hamma magaalaa sanaa baatanitti manuma sana turaa. **11** Yoo iddoon kam iyyuu isin simachuu baate yookaan isin dhaga'uu baate, iddoo sanaa ba'atii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **12** Isaanis achii ba'anii akka namoonni qalbi jijjiirrataniif lallaban. **13** Hafuurota hamoo baay'ee baasan; dhukkubsattoota baay'ees

zayitii dibanii fayyisan. **14** Heroodis mootichi waa'ee waan kanaa dhaga'e; maqaan Yesuus sirriitti beekamee tureetii. Namoonni tokko tokko, "Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera; sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhan. **15** Warri kaan, "Inni Eeliyaas" jedhan. Kaan immoo, "Inni raajota durii keessaa akka isa tokkooti" jedhan. **16** Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga'etti, "Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du'an keessaa kaafame!" jedhe. **17** Heroodis mataan isaa akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitii obboleessa ofii isaa Fiiliphos, sababii Heroodiyaas ishee ofii fuudhee ture sanaatiif jedhee waan kana godhe. **18** Yohannis Heroodisiin, "Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee seera miti" jedhaanii tureetii. **19** Kanaafuu Heroodiyaas Yohannisitti haaloo qabattee isa ajjeesuu barbaadde. Garuu isheen hin dandeenye; **20** Heroodis akka Yohannis nama qajeelaa fi nama qulqulluu ta'e beekke, isa sodaatee, eegumsa isaaf gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan Yohannis dubbatu dhaga'etti akka malee rifate; ta'us gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade. **21** Dhuma irrattis yeroon mijaa'aa argame. Heroodis guyyaa dhaloota isaatti qondaaltota gurguddootaaf, ajajjoota loltootaatii fi namoota Galiilaa keessatti beekamaniif irbaata qopheesse. **22** Intalli Heroodiyaas yommuu ol seentee sirbitetti Heroodisii fi keessummoota isaa warra irbaata affeeraman gammachiifte. Mootichis intalattiidhaan, "Waanuma barbaadde na kadhaddu; ani siif nan kenna!" jedhe. **23** Innis, "Hamma walakkaa mootummaa kootti illee waan ati na kadhattu kam iyyuu siif nan kenna!" jedhee kakuudhaan waadaa galeef. **24** Isheenis gad baatee haadha isheetiin, "Maal kadhaddu?" jette. Haati immoo, "Mataa Yohannis Cuuphaa" jettee deebifteef. **25** Intalattiinis yommusuma ariitiidhaan gara mootichaatti ol seentee, "Akka ati ammuma mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keessee naa kennitu nan barbaada"

jetteen. **26** Mootichis akka malee gadde; garuu fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin samii ol ilaalee galata galchee buddeena sana maaddiitti dhi'aataniitiif jedhee ishee diduu hin caccabse. Akka isaan namootaaf dhi'eessaniifis barattoota isaatti kenne. Qurxummii lamaanis hunduma isaaniitiif qoqqoode. **42** Isaan hundi nyaatanii quufan; **43** barattoonnis hurraa'aa buddeenaatii fi qurxummii gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **44** Warri nyaatanis dhiira kuma shan turan. **45** Yesuus yommusuma akka barattoonni isaa bidiruu yaabatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gara Beetisayidaatti darbaniif isaan dirqisiise. **46** Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadhachuuf gaaratti ol ba'e. **47** Yommuu galgalaa'ettis bidiruun sun galaana walakkaa ture; Yesuus immoo kophaa isaa lafa irra ture. **48** Innis utuu barattoonni sababii bubbeen fuula isaanii duraan itti dhufeef bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. Innis halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. Innis waan isaan bira darbu fakkaate; **49** isaan garuu yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti ekeraa se'anii iyyan; **50** isaan hundi isa arganii akka malee na'aniitii. Inni immoo, "Jabaadhaa! Anumaatii hin sodaatinaa" jedhee yommusuma isaanitti dubbate. **51** Innis isaan wajjin bidiruu akka malee dinqisiifatan; **52** isaan waa'ee buddeennan sana hin hubanneetii; mata jabeeyyiis turan. **53** Isaanis yommuu gama ce'anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu'an; bidiruu sanas achitti hidhan. **54** Akkuma isaan bidiruu irraa bu'aniinis namoonni Yesuus beekan. **55** Namoonni sunis biyya sana guutuu keessa asii fi achi fiiganiid iddoo Yesuus achi jira jechuu dhaga'an hundumatti dhukkubsattoota sireedhaan baatanii fiduu jalqaban. **56** Iddoo inni dhaqe kam illee jechuunis gandoota, magaalaawwan yookaan baadiyyaa hundatti warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa'an. Isaanis akka dhukkubsattoonni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

7 Fariisotaa fi barsiistota seeraa keessaa warri Yerusaleemii dhufan tokko tokko Yesuus biratti walitti qabamanii 2 barattoota isaa keessaa tokko tokko harka, “Hin qulqulleffamiin” jechuunis utuu harka hin dhiqatin buddeena nyaachuu isaanii argan. **3** Sababiin isaas Fariisonni, Yihuudoonni hundinuus duudhaa maanguddootaa eeguuf jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin nyaataniitii. **4** Yommuu gabaadhaa galanittis utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Dudhaa biraa baay’ees kan akka xofofo dhiquu, okkotee fi huuroo dhiquu ni eegu. **5** Kanaafuu Fariisonnii fi barsiistonni seeraa, “Barattoonni kee qooda harka ‘Hin qulqulleffamiin’ nyaatan maaliif akkuma duudhaa maanguddootaatti hin jiraanne?” jedhanii Yesuusin gaafatan. **6** Innis akkana jedhee deebise; “Yaa fakkeessitoota, Isaayyaas yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; kunis akkuma akkana jedhamee barreeffamee dha: “Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **7** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisni isaaniis sirnuma namaa ti.’ **8** Isin ajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaa namootaa jabeessitanii eegdu.” **9** Innis ittuma fufee akkana jedheen; “Isin duudhaa ofii keessanii eeguuf jettanii ajaja Waaqaa tuffachuuf mala gaarii qabdu! **10** Museen, ‘Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu’ jedheeraatii. **11** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaa yookaan haadha isaa gargaaruuf oolu Qurbaana jechuunis Waaqaaf kennameera jedhee dubbate, **12** isin akka inni abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif waan tokko illee godhu si’achi hin eeyyamtaniif. **13** Akkanaanis duudhaa keessan isa walitti dabarsitan sanaan dubbii Waaqaa busheessitu. Waan akkanaa baay’ees ni hojjetu.” **14** Yesuus ammas namoota sana ofitti waamee akkana jedheen; “Isin hundi na dhaga’aa; kanas hubadhaa. **15** Waan nama keessaa ba’utu nama ‘xureessa’ malee wanni alaa namatti seenee nama ‘xureessuu’ danda’u tokko iyyuu hin jiru. [**16** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga’u qabaate haa dhaga’u.”] **17** Erga inni namoota biraa mana ol seenee booddee barattoonni isaa waa’ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. **18** Innis akkana jedhee gaafate; “Isin hin hubattanii? Akka wanni alaa namatti seenu tokko iyyuu nama ‘xureessuu’ hin dandeenye hin qalbeeffattanii? **19** Wanni sun garaa isaa seenee ergasii dhagna isaa keessaa gad ba’a malee yaada garaaisaa hin seenuutii.” Yesuusis kana jechuudhaan akka nyaanni hundinuu qulqulluu ta’e labse. **20** Innis itti fufee akkana jedhe: “Wanni nama ‘xureessu’ waan nama keessaa ba’uu dha. **21** Yaadni hamaan keessa namaatii, garaa namaa keessaa ba’aatii; innis halalummaa, hanna, nama ajjeesuu, ejja, **22** doqnummaa, hammina, gowwoomsaa, jireenya gad dhiisii, hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, of tuulummaa fi gowwummaa. **23** Wantoonni hamoon kunneen hundinuu nama keessaa ba’u; namas ‘ni xureessu.’” **24** Yesuus iddoo sanaa ka’ee aanaa Xiirsoositti qajeele. Mana tokkos ol seene; innis akka namni tokko iyyuu achi jiraachuu isaa beeku hin barbaanne; garuu dhokachuu hin dandeenye. **25** Dubartiin intalli ishee hafuura xuraa’aan qabamte tokko akkuma waa’ee isaa dhageesseen dhuftee miilla isaa irratti kufte. **26** Dubartittiinis nama Giriik, kan biyya Sooriyaa keessatti Finiiqeetti dhalatee dha. Isheen akka inni intala ishee keessaa hafuura hamaa sana baasuuf Yesuusin kadhatte. **27** Innis, “Dura ijoolleen haa quufuu; buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii miti” jedheen. **28** Isheen garuu, “Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu maaddii jalaa hambaa ijoolleen harcaafuu nyaatuu” jettee deebifteef. **29** Yesuusis, “Jecha kee kanaaf gali; hafuurri hamaan sun intala kee keessaa ba’eera” jedheen. **30** Isheenis yommuu manatti galtetti intalli ishee siree irra ciiftee, hafuurri hamaan sunis keessaa ba’ee argatte. **31** Ergasiis Yesuus biyya Xiirsoositi ka’ee Siidoonaa keessa darbee, kutaa Magaalaa Kurnanii keessa ba’ee gara galaana Galiilaa dhufe. **32** Jarri tokkos namicha gurra duudaa fi arrab-didaa tokko isatti fidanii akka inni harka isa irra kaa’uuf kadhatan. **33** Yesuusis

namicha sana tuuta keessaa kophaatti baasee quba isaa gurra namichaa keessa kaa'e. Hancufa tufees arraba namichaa tuqe. **34** Gara samiis ol ilaalee, hafuura guddaa baafatee, "Eftaah!" jedheen; kana jechuunis "Banami!" jechuu dha. **35** Gurri namichaas yommuuma baname; arrabni isaas hiikamee rakkina tokko malee dubbachuu jalqabe. **36** Yesuus akka isaan nama tokkotti illee hin himneef namoota sana ajaje. Hammuma inni cimsee isaan ajaje sana, isaanis ittuma caalchisanii odeessan. **37** Warri oduu sana dhaga'anis akka malee dinqifatanii, "Inni waan hunda gaarii godheera; warri duudaanis akka dhaga'an, warri arrabni isaanii dubbachuu dides akka dubbatan ni godha" jedhan.

8 Gidduu sana tuunni biraa guddaan isaa ammas walitti qabame. Yesuus sababii tuunni sun waan nyaatu hin qabaatiniif barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; **2** "Sababii isaan guyyaa sadii na bira turanii waan nyaatan tokko illee hin qabneef, ani namoota kanneeniif garaa nan laafa. **3** Yoo ani agabuu isaanii gad isaan dhiise, isaan karaa irratti ni gaggabu; isaan keessaa tokko tokko fagoodhaa dhufaniitii." **4** Barattoonni isaas deebisanii, "Namni kam iyyuu gammoojjii kana keessatti buddeena isaan ga'u eessaa argachuu danda'a?" jedhan. **5** Yesuus immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhan. **6** Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. Buddeena torban fuudhee erga galateeffatee booddee kukkutee akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattoota isaatti kenne; isaanis namootaaf dhi'eessan. **7** Akkasumas qurxummii xixinnoo muraasa qabu turan; qurxummii sanas eebbisee akka isaan namootaaf hiraniif barattoota isaatti hime. **8** Namoonnis nyaatanii quufan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **9** Isaanis gara nama kuma afurii turan. Innis erga of irraa isaan geggeessee booddee, **10** barattoota isaa wajjin yommuuma bidiruu yaabbatee biyya Daalmaanutaa dhaqe. **11** Fariisonnis dhufanii Yesuusitti falmuu jalqaban; isa qoruuf jedhaniis mallattoo samii irraa isa irraa barbaadan. **12**

Innis hafuura dheeraa baafatee, "Dhaloonni kun maaliif mallattoo barbaada? Ani dhuguma isinitti hima; mallattoon tokko iyyuu dhaloota kanaaf hin kennamu" jedheen. **13** Innis isaan dhiisee bidiruutti deebi'ee gama ce'e. **14** Barattoonnis buddeena tokkicha bidiruu keessaa of biraa qaban sana malee buddeena fudhachuu irraanfatanii turan. **15** Yesuus, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi raacitii Heroodis irraa of eeggadhaa" jedhee isaan akeekkachiise. **16** Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin qabneef" jedhanii walii wajjin haasa'an. **17** Yesuus waan isaan haasa'an beekke akkana jedhee isaan gaafate; "Isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubbattu? Isin amma iyyuu hin argitanii? Yookaan hin hubattanii? Mataa jabaattanii?" **18** Isin utuma ija qabdanuu hin argitanii? Utuma gurra qabdanuus hin dhageessanii? Hin yaadattanii? **19** Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniif caccabsetti isin hurraa'aa gundoo meeqa guutuu kaafan?" Isaanis, "Kudha lama" jedhaniin. **20** Innis, "Yeroo ani buddeena torba nama kuma afuriif caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhaniin. **21** Innis, "Isin amma iyyuu hin hubattanii?" jedheen. **22** Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isa qaqqabuuf Yesuus kadhatan. **23** Innis namicha jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaattis tufee, harka isaas irra kaa'ee, "Waa arguu dandeessaa?" jedhee gaafate. **24** Namichis ol ilaalee, "Namoota nan arga; isaan muka deemu natti fakkaatu" jedhe. **25** Yesuus amma illee harka isaa ija namichaa irra kaa'e. Iji namichaas ni baname; agartuun isaa ni deebi'eef; waan hundas sirriitti arge. **26** Yesuus namichaan, "Gara ganda sanaa seentee waan kana nama tokkotti illee hin himin" jedhee gara mana isaatti isa erge. **27** Yesuusii fi barattoonni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphos Qiisaariyaa jiraniitti darban. Innis, "Namoonni anaana eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate. **28** Isaanis, "Namoonni

tokko tokko, ‘Inni Yohannis Cuuphaa dha’ jedhu; warri kaan, ‘inni Eeliyaas’ jedhu; kaan immoo, ‘inni raajota keessaa isa tokkoo dha’ jedhu” jedhanii deebisan. **29** Innis, “Isin eenyu anaan jettu?” jedhee gaafate. Phexrosis, “Ati Kiristoos” jedhee deebise. **30** Yesuusis akka isaan waa’ee isaa nama tokkotti illee hin himneef isaan akeekkachiise. **31** Yesuusis akka Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu qabuu fi akka ajjeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee immoo akka du’aa ka’u isaan barsiisuu jalqabe. **32** Innis waa’ee kanaa ifatti baasee dubbate; Phexrosis kophaatti baasee isa ifachuu jalqabe. **33** Yesuus garuu of irra garagalee barattoota isaa ilaale; Phexrosiinis, “Seexana nana! Na duubatti deebi’i! Ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii” jedhee ifate. **34** Ergasii inni tuuta sanaa fi barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; “Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu’u. **35** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. **36** Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe bu’aa maalii argata? **37** Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda’a? **38** Yoo namni kam iyyuu dhaloota ejjaa fi cubbamaa kana keessatti anaa fi dubbii kootti qaana’e, Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isaatiin ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni qaana’a.”

9 Innis, “Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma mootummaan Waaqaa humnaan dhufee arganitti du’a hin dhandhaman” isaaniin jedhe. **2** Yesuus guyyaa ja’a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin fudhatee tulluu dheeraa tokkotti iddoo isaan hundi kophaa turuu danda’anitti ol isaan baase. Innis achitti fuula isaanii duratti geeddarama. **3** Uffanni isaas uffata namni addunyaa kanaa

kam iyyuu miicee addeessuu danda’u caalaa akka malee addaate. **4** Eeliyaasii fi Museenis isaanitti mul’atan; isaanis Yesuus wajjin haasa’aa turan. **5** Phexrosis Yesuusiiin, “Yaa Barsiisaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha; daasii sadii, tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra” jedhe. **6** Inni waan dubbatu hin beeku ture; isaan akka malee sodaatanii turaniitii. **7** Duumessis dhufee isaan haguuge; sagaleen, “Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha. Isinis isa dhaga’aa!” jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. **8** Isaanis yommuu akkuma tasaa naannoo isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee of biratti hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu’uutti jiranuus Yesuus akka isaan hamma Ilmi Namaa warra du’an keessaa ka’utti waan argan sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje. **10** Isaanis “warra du’an keessaa ka’uun” maal akka ta’e wal gaggaafachaa dubbicha garaatti qabatan. **11** Isaanis, “Barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu?” jedhanii isa gaafatan. **12** Yesuus akkana jedhee deebise; “Dhugumaan Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas akka malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba jedhamee barreeffame ree? **13** Ani garuu isinittin hima; Eeliyaas dhufeera; isaanis akkuma waa’ee isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan hunda isatti hojjetan.” **14** Isaanis yommuu gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni hedduun isaanitti naanna’anii, barsiistonni seeraa immoo utuu isaanitti falmanuu argan. **15** Namoonni hundinuu akkuma Yesuusin arganiin akka malee dinqifatanii isa dubbisuudhaaf itti fiigan. **16** Innis, “Isin maal isaanitti falmitu?” jedhee isaan gaafate. **17** Namoota sana keessaas namichi tokko akkana jedhee deebise; “Yaa barsiisaa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera. **18** Hafuurichi yeroo itti ka’u kam iyyuu, darbatee lafaan isa dha’a. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; ilkaan qara; ni kokottaa’as. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeenye.” **19**

Yesuusis deebisee, “Isin dhaloota hin amanne nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha natti fidaa” jedhe. 20 Isaanis gurbicha isatti fidan. Hafuurichis akkuma Yesuusin argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa dha’ee hoomacha afaaniin baasee gangalate. 21 Yesuusis, “Wanni kun erga isa qabee hammam ture?” jedhee abbaa gurbichaa gaafate. Innis akkana jedhe; “Ijoollummaadhaa jalqabee ti. 22 Isa ajjeesuuf jedhees yeroo baay’ee ibidda keessa yookaan bishaan keessa isa buuseera. Ati garuu yoo waanuma tokko illee gochuu dandeesse garaa nuu laafitiit nu gargaari.” 23 Yesuusis, “Yoo dandeesse’ jettaa? Nama amanuuf wanni hundi ni danda’ama” jedheen. 24 Yommusuma abbaan mucaa sanaa, “Ani nan amana; amantii dhabuu koo na gargaari” jedhee iyye. 25 Yesuusis yommuu namoota girrisanii dhufan argetti, “Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaa nana, akka ati isa keessaa baatu, deebitees akka isatti hin galle sin ajaja” jedhee hafuura xuraa’aa sana ifate. 26 Hafuurri sun iyyee, akka malees isa dhidhiitachiisee keessaa ba’e. Gurbichis akkuma reeffaa ta’e; namoonni baay’eenis, “Inni du’eera” jedhan. 27 Yesuus garuu harka qabee ol isa kaase; gurbaan sunis ka’ee dhaabate. 28 Erga Yesuus manatti ol galee booddee barattoonni isaa, “Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?” jedhanii kophaatti isa gaafatan. 29 Innis deebisee, “Inni akkanaa kun kadhannaa fi sooma qofaan ba’a malee waan biraatiin hin ba’u” jedheen. 30 Isaan achii ka’anii Galiilaa keessa darban. Yesuusis akka namni tokko iyyuu kana beeku hin barbaanne; 31 sababiin isaas, “Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. Isaanis isa ni ajjeesu; innis guyyaa sadii booddee du’aa ni ka’a” jedhee barattoota isaa barsiisaa ture. 32 Isaan garuu waan inni jedhe hin hubanne; isa gaafachuus ni sodaatan. 33 Isaanis Qifirnaahom dhaqan. Innis yeroo mana keessa turetti, “Isin karaatti maal walitti falmaa turtan?” jedhee isaan gaafate. 34 Isaan garuu eenyu akka nama hundumaa caalu karaatti waan walitti falmaa turaniif ni cal’isan. 35 Yesuusis taa’ee warra kudha lamaan waamee, “Namni nama jalqabaa ta’uu barbaadu kam iyyuu nama hundaa gadii fi tajaajilaa nama hundaa ta’uu qaba” jedheen. 36 Innis mucaa xinnaa tokko fidee isaan gidduu dhaabe. Hammatees akkana isaaniin jedhe; 37 “Namni ijoollee xixinnoo kanneen keessaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatu kam iyyuus isa na erge sana simata malee na qofa hin simatu.” 38 Yohannis, “Yaa barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa dhowwine” jedhe. 39 Yesuus garuu akkana jedhe; “Isa hin dhowwinaa; namni maqaa kootiin dinqii hojjetu kan ergasii immoo dafee waa’ee koo waan hamaa dubbachuu danda’u tokko iyyuu hin jiruutii. 40 Namni nuun hin mormine kam iyyuu kanuma keenyaatii. 41 Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii isin kan Kiristoos taataniif jedhee bishaan budduuqsa tokkoo isinii kennu kam iyyuu dhugumaan gatii isaa hin dhabu. 42 “Namni kam iyyuu warra natti amanana xixinnaa kanneen keessaa tokko gufachiisuu irra, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa norma isaatti hidhamee galaanatti darbatamee isaaf wayya ture. 43 Yoo harki kee si gufachiise, of irraa muri. Harka lama qabaattee gahaannamitti, iddoo ibiddi isaa hin dhaamnetti galuu irra, harka dooludhaan jireenyatti galuu siif wayya. [Geenna g1067] 44 Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) 45 Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra, laamshootee jireenyatti galuu siif wayya. [Geenna g1067] 46 Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) 47 Yoo iji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lama qabaattee gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 48 Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) 49 Namni hundinuu ibiddaan mi’eeffama. 50 “Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi’aa isaa dhabe,

mi'aa isaa akkamiin deebisuufii dandeessu? Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii wajjinis nagaan jiraadhaa.”

10 Yesuusis achii ka'ee gara biyya Yihuudaatii fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonni isa biratti walitti qabaman; innis akkuma bartee isaatti isaan barsiise. **2** Fariisonni dhufanii, “Namni tokko niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?” jedhanii gaafachuudhaan isa qoran. **3** Innis deebisee, “Museen maal isin ajaje?” jedheen. **4** Isaanis, “Namni tokko akka waraqaa ragaa hiikkaa barreesseefii niitii isaa hiiku Museen eeyyameera” jedhan. **5** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee seera kana isiniif barreesse. **6** Jalqaba uumamaatii kaasee garuu Waaqni, ‘Dhiiraa fi dubartii isaan taasise.’ **7** ‘Kanaafis namni abbaa isaatii fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaa wajjinis tokko ta’a; **8** lamaan isaani yyyuu foon tokko ni ta’u.’ Egaa isaan si’achi foon tokko malee lama miti. **9** Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin.” **10** Utuu ammas mana jiranuu barattoonni waa’ee dubbii kanaa Yesuusin gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ishee irratti ejja raawwata. **12** Isheenis yoo dhirsaa ishee hiiktee nama biraatti heerumte ejja raawwatti.” **13** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa’uuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidaa turan; barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus yommuu waan kana argetti aaree akkana isaaniin jedhe; “Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatii. **15** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu.” **16** Innis ijoollee sana fuudhee ofitti qabe; harka isaas isaan irra kaa’ee isaan eebbise. **17** Akkuma Yesuus deemuuf karaa qabateen namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Yaa barsiisaa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. (aiōnios g166) **18** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ati maaliif

gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **19** Ati ajajawwan ni beekta; ‘Hin ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.’” **20** Namichis, “Yaa barsiisaa, ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera” jedhe. **21** Yesuus namicha ilaalee isa jaallatee, “Waan tokkotu si duraa hir’ata; dhaqiitii waan qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedheen. **22** Kana irratti fuulli namichaa ni geeddarame. Inni gaddee achii deeme; qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuusis naannoo isaa ilaalee barattoota isaatiin, “Mootummaa Waaqaatti galuun sooreyyiif akkam rakkisaa dha!” jedhe. **24** Barattoonnis dubbii isaa ni dinqisiifatan. Yesuus garuu ammas akkana jedheen; “Ijoolle, mootummaa Waaqaatti galuun akkam rakkisaa dha! **25** Namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba’uutu gaalaaf salphata.” **26** Barattoonnis akka malee raajeffatanii, “Yoos eenyutu fayyuu danda’a ree?” waliin jedhan. **27** Yesuusis isaan ilaalee, “Kun garuu Waaqaaf malee namaaf hin danda’amu; Waaqaaf wanni hundinuu ni danda’amaatii” jedhe. **28** Kana irratti Phexros, “Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra!” jedhe. **29** Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani dhuguma isinitti nan hima; namni anaa fi wangeelaaf jedhee mana yookaan obboluta yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan abbaa yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyyuu, **30** kan bara ammaa kana keessa ari’atama wajjin manneen, obboluta, obboleettota, haadhota, ijoollee fi lafa qotiisaa dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis jireenya bara baraa hin dhaalle tokko iyyuu hin jiru. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa ni ta’u.” **32** Isaanis Yersaaleemitti ol ba’uuf jedhanii karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura deemaa ture; barattoonnis ni dinqisiifatan; warri duukaa bu’aa turan immoo

ni sodaatan. Yesuus amma illee warra kudha lamaan kophaatti baasee waan isatti dhufuuf jiru isaanitti hime. **33** Akkanas jedhe; “Kunoo, nu Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du’a itti muru; akkasumas dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu; **34** isaanis isatti qoosu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus. Inni garuu guyyaa sadii booddee du’aa ni ka’a.” **35** Ilmaan Zabdewoos jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis gara Yesuus dhufanii, “Yaa Barsiisaa, akka ati waan nu si kadhannu kam iyyuu nuu gootu barbaanna” jedhan. **36** Innis, “Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?” jedheen. **37** Isaanis deebisanii, “Yeroo ulfina keetiitti, tokkoon keenya mirga keetiin, tokkoon keenya immoo bitaa keetiin akka teenyuuf nuuf eeyyami” jedhanii deebisan. **38** Yesuusis, “Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhugu, dhuguu yookaan cuuphaa ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?” jedheen. **39** Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. Yesuusis akkana jedheen; “Xoofoo ani dhugu ni dhugdu; cuuphaa ani cuuphamus ni cuuphamtu; **40** garuu mirga koo yookaan bitaa koo taa’uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra isaaniif jedhamee qopheeffame sanaa ti.” **41** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga’anitti Yaaqoobii fi Yohannisitti aaran. **42** Yesuusis walitti isaan waamee akkana jedhe; “Isin akka warri akka bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalaman sun isaan irratti gooftummaa mul’isan, gurguddoonni isaaniis akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. **43** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta’uu barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta’uu qaba; **44** namni nama jalqabaa ta’uu barbaadu kam iyyuu garbicha nama hundaa ta’uu qaba. **45** Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay’eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii.” **46** Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuus barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Yerikoodhaa ba’aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos jedhamu

ilmi Ximeewos karaa irra taa’ee kadhachaa ture. **47** Barxiimewosis yommuu akka inni Yesuus isa Naazreeti ta’e dhaga’etti, “Yesuus, yaa ilma Daawit na maari!” jedhee iyyuu jalqabe. **48** Namoonni baay’een akka inni cal’isuuf ifatan; inni garuu, “Yaa ilma Daawit na maari!” jedhee ittuma caalchisee iyye. **49** Yesuusis dhaabatee, “Isa waamaa” jedhe. Isaanis, “Jabaadhu! Ka’i inni si waamaatii” jedhanii namicha jaamaa sana waaman. **50** Innis wayyaa isaa of irraa darbatee, utaa’ee ka’ee gara Yesuus dhufe. **51** Yesuusis, “Akka ani maal siif godhu barbaadda?” jedhee isa gaafate. Namichi jaamaan sunis, “Yaa barsiisaa, ani arguun barbaada” jedheen. **52** Yesuusis, “Amantiin kee si fayyiseeraa deemi” jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra bu’ee Yesuus duukaa bu’e.

11 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi’aatanii, Beetfaagee fi Biitaaniyaa kanneen Tulluu Ejersaa biraa sana ga’aniin Yesuus Barattoota isaa keessaa lama erge; **2** akkanas isaaniin jedhe; “Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hiikaatii as fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu, ‘Isin maaliif waan kana gootu?’ jedhee isin gaafate, ‘Gooftaatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga’ jedhaa.” **4** Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan balbala duratti, karaa irratti hidhame tokko argan. Akkuma isaan hiikaniinis, **5** namoonni achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, “Maal gochuuf ilmoo harree sana hiiktu?” jedhanii isaan gaafatan. **6** Isaanis akkuma Yesuus isaaniin jedhe sanatti deebisaniif; namoonni sunis akka isaan deeman isaan dhiisan. **7** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis ilmoo harree irra buusan; innis irra taa’e. **8** Namoonni baay’een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan baala qaban kanneen alaa kukkutan sana karaa irra bubuusan. **9** Warri dura deemaa turanii fi warri duukaa bu’aa turan iyyanii akkana jedhan; “Hoosaa’inaa!” “Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!” **10** “Mootummaan abbaa

keenya Daawit inni dhufu sun eebbifamaa dha!" "Hoosaa'inaa ol gubbaatti!" **11** Yesuusis Yerusaalem seenee mana qulqullummaatti ol gale. Gara galees waan hundumaa ilaale; sababii galgalaa'ee tureefis warra Kudha Lamaan wajjin ba'ee Biitaaniyaa dhaqe. **12** Guyyaa itti aanutti utuu Biitaaniyaadhaa ba'anuu Yesuus beela'e. **13** Innis muka harbuu baala qabu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa ilaaluu dhaqe. Garuu waan yeroon sun waqtii harbuu hin ta'iniif inni yommuu muka sana bira ga'etti baala malee waa tokko illee hin arganne. **14** Yesuusis muka sanaan, "Namni tokko iyyuu deebi'ee ija sirraa hin nyaatin" jedhe. Barattoonni isaas ni dhaga'an. (aiōn q165) **15** Yommuu Yerusaalem ga'anittis Yesuus mana qulqullummaa seenee warra achitti bitatanii fi gurguratan ari'uu jalqabe. Minjaala warra maallaqa geeddarataniitii fi barcuma warra gugee gurguratanii garagalche. **16** Akka namni tokko iyyuu waan tokko illee baatee mana qulqullummaa keessa darbus hin eeyyamne. **17** Innis akkana jedhee isaan barsiise; "Manni koo saba hundumaaf mana kadhannaa ni jedhama'jedhamee hin barreeffamnee? Isin garuu 'Holqa saamtotaa'gootaniirtu." **18** Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa waan kana dhaga'anii karaa ittiin isa ajjeesan barbaaduu jalqaban; isaan sababii namoonni hundinuu barsiisa isaa dinqisiifatanii fi sodaatanii turaniitii. **19** Isaanis yommuu galgalaa'etti magaalaa sana keessaa ba'an. **20** Isaanis ganamaan utuu karaa sana darbanuu akka mukti harbuu sun hidda isaatii jalqabee goge argan. **21** Phexrosis yaadatee Yesuusiin, "Yaa barsiisaa ilaa! Harbuun ati abaarte sun gogeera!" jedhe. **22** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Waaqatti amanaa. **23** Ani dhuguman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo tulluu kanaan 'Buqqa'iitii galaanatti darbatami' jedhe, yoo garaa isaattis mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta'u amane, wanni sun ni ta'aaf. **24** Kanaafuu ani isinittin hima; waan kadhannaadhaan gaafattan hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta'a. **25** Yeroo kadhachuuf

dhaabattan, akka Abbaan keessan inni samii irraa cubbuu keessan isiniif dhiisuuf, isinis yoo waanuma tokko illee nama kam iyyuu irraa qabaattan dhiisaafii. [**26** Yoo dhiisuufii baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas cubbuu keessan isiniif hin dhiisu."] **27** Isaanis deebi'anii gara Yerusaalem dhufan; utuu Yesuus mana qulqullummaa keessa deddeebi'aa jiruu luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni gara isaa dhufan. **28** Isaanis, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Akka wantoota kanneen hojjettuufis eenyutu taayitaa siif kenne?" jedhaniin. **29** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo deebii naaf kennaa; anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojjedhu isinittin hima. **30** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe? Mee natti himaa!" **31** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Yoos isin maaliif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata; **32** Yookaan, 'Nama biraa dhufe' jennuu?" jedhan. Sababii namni hundinuu dhugumaan Yohannisin akka raajiitti ilaaleef uummata sodaatan. **33** Kanaaf isaan, "Hin beeknu" jedhanii Yesuusiif deebisan. Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu" jedheen.

12 Yesuusis akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbachuu jalqabe; "Namichi tokko iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis iddoo dhaabaa wayinii sana qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqe. **2** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka inni ija iddoo dhaabaa wayinii irraa waa fiduufii garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. **3** Isaan garuu qabani, tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **4** Ammas garbicha biraa isaanitti ergate; isaanis mataa isaa buruqsanii isa qaannessan. **5** Amma illee garbicha biraa ergate; isas ni ajjeesan. Garboota biraa baay'ees ergate; isaanis gartokko ni tuman;

kaan immoo ni ajjeesan. 6 “Amma iyyuu inni jedhee Museen nuu barreesseera. 20 Kunoo nama ergu tokko qaba ture; innis ilma isaa obboloota torbatu ture. Inni jalqabaa niitii jaallatamaa dha. Namichis, ‘Ilma koo ni kabaju’ fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. 21 Inni jedhee dhuma irratti isa ergate. 7 “Qottoonni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin sun garuu, ‘Dhaaltuun isa kana. Kottaa isa dhalchin du’e. Inni sadaffaanis akkasuma ta’e. ajjeefnaa; dhaalli sun keenya ta’aatii’ waliin 22 Torban isaanii iyyuu ijoollee hin dhalchine. jedhan. 8 Kanaafuu isaan fuudhanii isa ajjeesan; Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. 23 Guyyaa iddoo dhaabaa wayinii keessaas gad baasanii du’aa ka’uutti isheen niitii isa kamii taati? isa gatan. 9 “Eгаа abbaan iddoo dhaabaa Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” wayinii sanaa maal godhinna laata? Inni dhufee 24 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Isin qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa waan Katabbiiwwan Qulqulluu yookaan humna wayinii sanas namoota biraatti kennata. 10 Waaqaa hin beekneef dogoggoritu mitii? 25 Isin Katabbii Qulqulluu hin dubbifnee? Innis Warri du’an yommuu du’aa ka’anitti akka akkana jedha: “Dhagaan ijaartonna tuffatan, ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; hin dhagaa golee ta’eera; 11 kanas Gooftaatu godhe; heerumanis. 26 Waa’ee warri du’an du’aa ka’uu kunis ija keenyatti dinqii dha.” 12 Isaanis akka garuu akka Waaqni Kitaaba Musee keessatti, inni isaaniiin mormuudhaan fakkeenya sana daggala boba’u biratti, ‘Ani Waaqa Abrahaam, dubbate waan beekaniif isa qabuu barbaadan. Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’jedhee isatti Garuu namoota sana sodaatan; kanaafuu dubbate isin hin dubbifnee? 27 Inni Waaqa isa dhiisanii qajeelan. 13 Ergasii waan inni warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii dubbatuun isa qabuuf jedhanii Fariisotaa fi miti. Isin akka malee dogoggoritaniirtu!” 28 garee Heroodis keessaa jara tokko Yesuusitti Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee wal ergan. 14 Isaanis gara isaa dhufanii akkana falmuu isaanii dhaga’e. Innis akka Yesuus deebii jedhaniin; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa gaarii isaaniif kenne hubatee, “Ajajni ajajawwan taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilaalleef hunda caalu isa kami?” jedhee isa gaafate. namni kam iyyuu karaa irraa si hin jal’isuutii; 29 Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kana; ‘Yaa Israa’el garuu ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. dhaga’i! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa Qeesaariif gibira baasuun eeyyamameera moo tokkicha. 30 Waaqa kee Goofticha garaa kee hin eeyyamamne? 15 Haa baasnu moo haa guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada dhiifnuu?” Yesuus garuu fakkeessitummaa kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan isaanii beekke, “Isin maaliif na qortu? Mee jaalladhu.’ 31 Inni lammaffaan immoo, isa kana; diinaariitokko natti fidaa nan ilaalaa” jedheen. ‘Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu.’Ajajni 16 Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; innis, ajajawwan kanneen caalu tokko iyyuu hin jiru.” “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis 32 Barsiisaan seeraa sunis akkana jedhee deebise; kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa barsiisaa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan. 17 Kana malee Waaqni biraa hin jiruutii. 33 Garaa irratti Yesuus, “Kan Qeesaar Qeesaariif, kan kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, Isaanis isa dinqifatan. 18 Ergasii Saduuqonni, ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaallachuun, du’aa ka’uun hin jiru jedhan gara Yesuus qalma gubamuu fi aarsaa hunda caala.” 34 dhufanii akkana jedhanii gaaffii tokko isa Yesuusis yommuu akka inni hubannaadhaan gaafatan; 19 “Yaa barsiisaa yoo obboleessi nama deebise argetti, “Ati mootummaa Waaqaa irraa tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin fagoo hin jirtu” jedheen. Ergasii namni tokko niitii isaa irraa du’e, obboleessi isaa niitii sana iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabuu

jabaanne. **35** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisaa jiruu akkana jedhee gaafate; “Barsiistonni seeraa maaliif Kiristoos ilma Daawit jedhu? **36** Daawit mataan isaa iyyuu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee akkana jedhe: “Gooftichi Gooftaa kootiin, “Hamma ani diinota kee, miilla kee jala siif galchutti, gara mirga koo taa’i.” **37** Daawit mataan isaa iyyuu ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’a ree?” Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa dhaga’e. **38** Yesuusis utuu barsiisuu akkana jedhe; “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallatu; **39** manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu. **40** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.” **41** Yesuusis fuullee iddoo kennaan kaa’amu taa’ee namoota maallaqa isaanii mi’a buusii keessa buusan ilaala ture. Sooreyyiin baay’eenis maallaqa baay’ee mi’a sana keessa buusaa turan. **42** Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tokko dhuftee saantima sibiila diimaa xixinnoo lama kan gatiin isaa gara saantima tokkoo ta’e mi’a sana keessa buufte. **43** Yesuusis barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra mi’a buusii kana keessa kennaan buusan hunda caalaa buufteerti. **44** Isaan hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hunda kennite.”

13 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba’aa jiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, “Yaa Barsiisaa! Dhagaawwan gurguddaa kanneenii fi gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!” jedheen. **2** Yesuusis, “Gamoowwan gurguddaa kanneen argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa irratti hin hafu” jedheen. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaa taa’ee jiruu Phexros, Yaaqoob, Yohannisii fi Indiriiyaas

akkana jedhanii kophaatti isa gaafatan; **4** “Mee nutti himi; wantoonni kunneen yoom ta’u? Mallattoon yeroo wantoonni kunneen hundi itti raawwatamanii maali?” **5** Yesuusis akkana isaaniin jechuu jalqabe; “Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **6** Namoonni hedduun, ‘Ani isa’ jechaa maqaa kootiin ni dhufu; nama hedduus ni gowwoomsu. **7** Isin yommuu waa’ee waraanaatii fi oduu waraanaa dhageessanitti hin rifatinaa. Wannii akkanaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu amma iyyuu hin geenye. **8** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. Sochiin lafaa iddoo garaa garaatti ni ta’a; beellis ni bu’a. Kunis jalqaba ciniinsuu da’umsaa ti. **9** “Isin of eeggachuu qabdu. Isin dabarfamtanii yaa’iitti ni kennamtu; manneen sagadaa keessattis ni garafamtu. Isinis akka isaanitti dhuga baatota taataniiif anaaf jettanii fuula bulchitootaati fi moototaa dura ni dhaabattu. **10** Duraan dursee wangeelli saba hundatti lallabamuu qaba. **11** Yommuu qabamtanii qorumsaaf dhi’effamtanitti waa’ee waan dubbattanii duraan dursitanii hin yaadda’inaa. Waanuma yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan dubbatu Hafuura Qulqulluudha malee isin miti. **12** “Obboleessi dabarsee obboleessa du’atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du’atti kenna. Ijoolleenis warra isaaniitti ka’anii isaan ajjeesu. **13** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** “Isin yommuu wannii jibbisiisaan badiisa fidu’sun iddoo isaaf hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommuu warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanitti haa baqatan. **15** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee fudhachuuf gad hin bu’in yookaan mana hin seenin. **16** Namni lafa qotiisaa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf duubatti hin deebi’in. **17** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! **18** Kunis akka gannakeessa hin taaneef kadhadhaa. **19** Guyyoota sana keessa dhiphinni jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma ammaatti hin dhufin, kan gara

fuula duraattis hin dhufne ni dhufaati. 20 “Utuu Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu baatee silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture. Garuu inni sababii filatamtoota filateetiif jedhee guyyoota sana gabaabseera. 21 Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, ‘Ilaa Kiristoos as jira!’ yookaan ‘Ilaa, inni achi jira!’ isiniin jedhe hin amaninaa. 22 Kiristoosonni sobaatiif fi raajonni sobaa ni ka’uutii; isaanis yoo danda’ameef, filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo fi dinqii ni hojjetu. 23 Isin garuu of eeggadhaa! Ani waan hunda duraan dursee isinitti himeera. 24 “Bara sana keessa garuu dhiphina sana booddee, “Aduun ni dukkanoofti; ji’is ifa ishee hin kennitu; 25 urjiwwan samii irraa ni harca’u; humnoonni samiis ni raafamu.’ 26 “Yeroo sana namoonni utuu Ilmi Namaa humna guddaa fi ulfinaan duumessaan dhufuu ni argu. 27 Innis Ergamoota isaa ergee filatamtoota isaa kanneen handaarawwan lafaa irraa hamma handaarawwan samiiwaniitti jiran bubblewwan afran irraa walitti qaba. 28 “Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi’aate ni beektu. 29 Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka inni dhi’aate, akka balbala irras ga’e ni beektu. 30 Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. 31 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. 32 “Waa’ee guyyaa sanaa yookaan waa’ee sa’aatii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilmi iyyuu hin beeku. 33 Of eeggadhaa! Dammaqaas! Yeroon sun yoom akka ta’e hin beektaniitii. 34 Innis nama garboota isaatti taayitaa kennee, tokkoo tokkoo isaaniittis hojii isaa kennee, akka garbichi karra eegu immoo dammaqee eegu ajajee, mana isaa dhiisee karaa dheeraa deeme tokko fakkaata. 35 “Kanaafuu isin dammaqaa; yeroo itti abbaan mana sanaa deebi’u, jechuunis galgala yookaan halkan walakkaa yookaan iyya indaanqoo yookaan barii obboroo ta’uu isaa hin

beektaniitii. 36 Kunis akka inni akkuma tasaa dhufee utuu raftanuus isin hin arganneef. 37 Ani waanan isiniin jedhu nama hundumaan nan jedha; ‘dammaqaa!’”

14 Egaa Faasiikaa fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa lama qofatu hafe; luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesuus qabani ajjeesuuf mari’achaa turan. 2 Isaanis, “Garu akka namoonni goolii hin kaafneef yeroo ayyaanaatti hin ta’in” jedhan. 3 Utuu inni Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa’aa sanaatti maaddiitti dhi’aatee jiruu, dubartiin tokko shitto gatiin isaa guddaa ta’e kan naardoos qulqulluu irraa qopheeffame bilqaaxxii albaasxirositti qabattee dhufte. Isheenis bilqaaxxicha cabsitee shitto sana mataa isaatti dhangalaafte. 4 Namoota achi turan keessaa tokko tokko aaranii akkana waliin jedhan; “Shitto kana balleessuun maaliif? 5 Silaa shittoon kun diinaarii dhibba sadii olitti gurguramee maallaqa isaa hiyyeeyyii kennuun ni danda’ama tureetii.” Isaanis isheetti dheekaman. 6 Yesuus garuu akkana jedhe; “Ishee dhiisaa. Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. 7 Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gargaaruu ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. 8 Isheen waan dandeessu hojette. Isheen duraan dursitee dhagna koo awwaalaaf dibde. 9 Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddoo wangeelli itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeffama.” 10 Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa tokko, Yihuudaa Keeriyotichi, Yesuus dabarsee isaanitti kennuuf jedhee gara luboota hangafootaa dhaqe. 11 Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti gammadanii, maallaqa isaaf kennuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaan dabarsee isa kennuuf haala mijaa’aa eeggachaa ture. 12 Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiikaa qalamutti barattoonni Yesuus, “Akka ati Faasiikaa nyaattuuf nu eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?”

jedhanii isa gaafatan. **13** Innis barattoota isaa hundinuu gufate iyyuu ani hin gufadhu” keessaa nama lama erge; akkanas isaaniin jedheen. **30** Yesuus immoo deebisee, “Ani jedhe; “Magaalaa seenaa; namichi okkotee dhuguma sitti nan hima; ati har’a, edanuma bishaanii baatu tokko isinitti dhufa; isa duukaa utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, yeroo bu’aa. **14** Abbaa mana namichi sun seenuutiinis, sadii na ganta” jedheen. **31** Phexros garuu, ‘Barsiisaan, manni keessumaa ko, iddoon ani itti “Ani yoon si wajjin du’uu qabaadhe illee barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessa? gonkumaa si hin ganu” jedhee jabeessee jedhee gaafata’ jedhaa. **15** Abbaan manaa sunis dubbate. Hundi isaaniis akkasuma jedhan. **32** darbii bal’aa miidhagfamee qopheeffame tokko Isaanis iddoo Geetesemaanee jedhamu tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti nuuf qopheessaa.” dhaqan; Yesuusis barattoota isaatiin, “Hamma **16** Barattoonnis ka’anii magaalaa sana seenanii ani kadhadhutti isin as taa’aa” jedhe. **33** Innis akkuma Yesuus isaaniitti hime sanatti argatan. Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin of faana Faasiikaas ni qopheessan. **17** Yesuusis yommuu fudhatee, akka malee dhiphachuu fi yaadda’uus galgalaa’etti warra Kudha Lamaan wajjin achi jalqabe. **34** Innis, “Lubbuun koo akka malee ga’e. **18** Utuu isaan maaddiitti dhi’aatanii gadditee du’uu geesseerti. Isin asuma turaatii jiranuu Yesuus, “Ani dhuguma isinitti nan dammaqaa” jedheen. **35** Innis xinnoo achi hima; isin keessaa tokko, kan amma na wajjin hiiqee lafatti gombifamee, yoo danda’ame akka nyaachuutti jiru dabarsee na kenna” jedheen. sa’aatii sun isa irra darbituuf kadhate. **36** Innis, **19** Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, “Na ta’innaa “Aabbaa, yaa Abbaa, wanni hundinuu siif ni laata?” jechuu jalqaban. danda’ama. Xoofoo kana narraa fuudhi. Garuu **20** Innis akkana akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin jedhee deebise; “Namichi sun warra kudha ta’in” jedhe. **37** Innis gara barattoota isaatti Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis isa na wajjin deebi’ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiinis akkuma waa’een isaa barreeffame sanatti ni akkana jedhe; “Simoon, ati amma illee inuma deema. Garuu namicha dabarsee ilma Namaa raftaa? Sa’aatii tokkittii illee dammaquu hin kennu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu dandeenyee? **38** Isin akka qorumsatti hin galleef baatee isaaf wayya ture.” dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri qophaa’aa **22** Utuu nyaachaa dha; foon garuu dadhabaa dha.” **39** Ammas achi jiranuus Yesuus buddeena fuudhee eebbise; hiiqee waanuma duraan kadhate sana kadhate. **40** Inni yommuu deebi’ee dhufetti, ammas caccabsees, “Fudhadhaa; kun foon koo ti” utuu rafanuu isaan arge; iji isaanii itti ulfaatee jedhee isaaniif kenne. **23** Xoofos fuudhee tureetii. Isaanis akka maal jedhanii deebisaniif galata galchee isaaniif kenne; hundi isaaniis xoofoo sana irraa dhugan. hin beekne. **41** Yeroo sadaffaas deebi’ee akkana **24** Innis akkana jedheen; “Isin amma iyyuu raftanii boqochaa isaaniin jedhe; “Kun dhiiga ko, dhiiga kakuu jirtuu? Ni ga’a! Sa’aatii sun ga’eera. Kunoo, haaraa kan namoota baay’eef dhangalaafamuu ilma Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti keessatti deebi’ee dhugutti ija wayinii kana ni kennama. **42** Ka’aa ni deemnaa! Kunoo, irraa deebi’ee hin dhugu.” namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira.” **26** Isaanis erga **43** Utuma inni dubbachaa jiruus, Yihuudaan faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko qajeelan. ta’e sun dhufe. Tuunni luboota hangafoota, **27** Yesuus akkana isaaniin jedhe; barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraa barreeffameeraatii: “Ani tiksee nan rukuta; ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin hoolonnis ni bittinneeffamu.’ **28** Ani garuu ergan du’aa ka’ee booddee isin dura Galiilaa dhufe. **44** Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, nan dhaqa.” **29** Phexros garuu, “Yoo namni “Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaatii

eegaa isa fuudhaa deemaa” jedhee mallattoo kenneefii ture. **45** Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti dhi’aatee, “Yaa Barsiisaa!” jedhee isa dhungate. **46** Namoonni sun Yesuusinqabanii hidhan. **47** Warra achi dhadhaabachaa turan keessaa inni tokko garuu goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha’ee gurra isaa irraa kute. **48** Yesuusis akkana jedhe; “Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? **49** Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa isin wajjin ture; isinis na hin qabne. Garuu Katabbiwwan Qulqulluun raawwatamuu qabu.” **50** Isaan hundinuus isa dhiisanii baqatan. **51** Dargaggeessi tokkos uffata quncee talbaa irraa hojjetame tokko qullaa isaa irra buufatee Yesuus faana deemaa ture. Yeroo isa qabanittis, **52** dargaggeessi sun uffata isaa dhiisee, qullaa isaa harkaa ba’e. **53** Isaanis Yesuusin luba ol aanaatti geessan; luboonni hangafoonni, maanguddoonni fi barsiistonni seeraa hundinuu walitti qabaman. **54** Phexrosis hamma dallaa luba ol aanaa keessaatti fagootti isa duukaa bu’e. Innis waardiyyoota wajjin ibidda bira taa’ee qaqaammachaa ture. **55** Luboonni hangafoonnii fi yaa’iin guutuun Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa isatti barbaadaa turan; isaan garuu homaa hin arganne. **56** Namoonni baay’een sobaan isatti dhugaa ba’an; dhuga ba’umsi isaanii garuu tokko hin taane. **57** Tokko tokko immoo ka’anii akkana jedhaanii sobaan isatti dhugaa ba’an: **58** “Mana qulqullummaa kan harka namaatiin ijaarame kana diigee kan biraa kan harka namaatiin hin ijaaramin guyyaa sadii keessatti deebisee nan ijaara’ jechuu isaa dhageenyerra.” **59** Haa ta’uu malee dhuga ba’umsi isaanii amma illee tokko hin taane. **60** Lubichi ol aanaanis ka’ee fuula isaanii dura dhaabatee, “Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba’an kun maali?” jedhee Yesuusin gaafate. **61** Yesuus garuu inuma cal’ise malee deebii tokko illee hin kennine. Lubichi ol aanaan ammas, “Kiristoos Ilmi isa Eebbifamaa Sanaa sii?” jedhee isa

gaafate. **62** Yesuusis, “Eeyyee ana; isin utuu Ilmi Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin taa’ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu” jedhe. **63** Lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaasee akkana jedhe; “Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? **64** Waaqa arrabsuu isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Maal isinitti fakkaata?” Hundi isaaniis du’atu isaaf mala jedhanii isatti muran. **65** Namoonni tokko tokko isatti tufuu jalqaban; fuula isaas haguuganii abootteen isa rukutanii, “Mee raajii dubbadhu!” jedhan. Eegdonnis fuudhanii isa kakkabalan. **66** Utuu Phexros dallaa sana keessa gara gadii jiruu xomboreewwan luba ol aanaa keessaa tokko dhufte. **67** Isheen utuu Phexros ibidda qaqaammattuu argite; hubattees isa ilaalte. Isheen is, “Atis Yesuus nama Naazreeti sana wajjin turte” jetteen. **68** Inni garuu, “Ani waan ati jettu hin beeku; naaf hin galus” jedhee gane. Karra dallaatiinis gad ba’e; indaanqoonis ni iyye. **69** Xomboreen sun ammas isa argitee warra achi dhadhaabataniin, “Namichi kun jara keessaa tokkoo dha” jette. **70** Inni garuu ammas ni gane. Yeroo xinnoo booddee immoo warri achi dhadhaabachaa turan Phexrosiin, “Atis nama Galiilaa waan taateef dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha!” jedhaniin. **71** Innis, “Ani namicha isin waa’ee isaa dubbattan kana hin beeku” jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. **72** Yommusuma indaanqoon lammata iyye. Phexrosis dubbii Yesuus, “Utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, ati yeroo sadii na ganta” isaan jedhee ture sana yaadatee boo’e.

15 Ganama barii luboonni hangafoonni, maanguddoota, barsiistota seeraatii fi guutummaa yaa’ii Yihuudootaa wajjin mari’atanii Yesuusin hidhanii, geessanii Phiilaaxoositti dabarsanii kennan. **2** Phiilaaxoosis, “Ati mootii Yihuudootaati?” jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, “Atuu jette kaal!” jedhee deebise. **3** Luboonni hangafoonni waan baay’eedhaan isa himatan. **4** Phiilaaxoos amma illee, “Ati deebii hin kennituu? Isaan waan meeqaan akka si himatan mee ilaali!” jedhee isa gaafate. **5** Yesuus garuu amma illee

deebii tokko iyyuu hin kennine; Phiilaaxoosis ni dinqisiifate. **6** Innis nama hidhame kan sabni gaafate tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad dhiisa ture. **7** Namichi Barabbaas jedhamu tokko finciltoota goolii kaasanii nama ajjeesan wajjin mana hidhaa keessa ture. **8** Uummanni sunis Phiilaaxoos bira dhaqee akka inni waan duraan gochaafii ture sana isaanii godhu isa kadhate. **9** Phiilaaxoos garuu, “Akka ani mootii Yihuudootaa gad isinii dhiisu barbaadduu?” jedhee gaafate; **10** inni akka luboonni hangafoonna hinaaffaadhaan Yesuus dhabarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **11** Luboonni hangafoonna garuu akka Phiilaaxoos qooda Yesuus Barabbaasin gad dhiisu akka isa kadhataaniif namoota kakaasan. **12** Phiilaaxoosis, “Yoos namicha isin mootii Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?” jedhee amma illee isaan gaafate. **13** Isaan amma illee, “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **14** Phiilaaxoos immoo, “Maaliif? Inni yakka maalii hojjete?” jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisani, “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **15** Kanaafuu Phiilaaxoos namoota gammachiisuuf jedhee Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuus garuu garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **16** Ergasii loltoonni Yesuus mana bulchaatti, jechuunis Piraayitooriyoonitti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas walitti waaman. **17** Uffata dhiilgee itti uffisan; gonfoo qoraattiis micciirani dha’anii isa irra kaa’an. **18** Isaanis, “Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!” jedhanii nagaa isa gaafachuu jalqaban. **19** Uleedhaanis mataa isaa rukutan; isattis tufan. Jilbeenfataniis sagadaniif. **20** Erga itti qoosanii booddee uffata diimaa dhiilgee sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isa fuudhanii deeman. **21** Isaanis namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufee achiin darbaa jiruu arganii akka inni fannoo Yesuus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi kunis abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. **22** Isaanis iddoo Golgootaa jedhamutti Yesuus geessan; Golgootaa jechuun “Iddoo buqqee mataa” jechuu dha. **23** Jarris akka inni daadhii wayinii kan qumbiin walitti makame dhuguuf kennaniif; inni garuu fudhachuu dide. **24** Isaanis isa fannisan. Uffata isaas gargar qoodatanii tokkoon tokkoon namaa maal akka argatu murteessuuf ixaa buufatan. **25** Yeroon isaan itti isa fannisanis ganama sa’aatii sadii ture. **26** Katabbiin waan inni ittiin himatamee kan, Mooticha Yihuudootaa, jedhu mataa isaatiin ol ture. **27** Hattoota lamas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannisan. [**28** Kanaanis dubbiin kitaabni, “Inni akka seera cabsitootaatti lakkaa’ame” jedhu sun ni raawwatame.] **29** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, “Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, **30** mee fannoo irraa gad bu’iitii of oolchii!” jedhan. **31** Akkasumas luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa wajjin itti qoosan. Akkanas jedhan; “Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda’u! **32** Akka nu arginee amannuuf Kiristoos mootichi Israa’el kun mee amma fannoo irraa gad haa bu’u.” Warri isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **33** Sa’aatii ja’aa jalqabee, hamma sa’aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu’e. **34** Sa’aatii sagalittis Yesuus sagalee guddaadhaan, “Elooh! Elooh! Laamaa Sabaqtaanii?” jedhee iyye. Hiikkaan isaas, “Yaa Waaqa ko! Yaa Waaqa ko! Ati maaliif na dhiifte?” jechuu dha. **35** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga’anitti, “Ilaa, inni Eeliyaasin waamaa” jedhan. **36** Namichi tokkos fiigee, ispoonjii dhangaggaa’adhaan guutee, uleetti kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusif kennee, “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee gad isa buusu arginaatii” jedhe. **37** Yesuus sagalee guddaadhaan iyyee hafuura dhumaa baafate. **38** Golgaan mana qulqullummas olii hamma gadiitti iddoo lamatti tarsi’e. **39** Ajajaan dhibbaa kan fuula Yesuus dura dhaabachaa tures yommuu iyyuu Yesuus dhaga’ee akka inni itti hafuura dhumaa baafate argetti, “Dhugumaanuu namichi kun ilma

Waaqaa ture!” jedhe. **40** Dubartoonni tokko tokkos fagoodhaa ilaalaa turan. Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haadha Yaaqoob isa quxisuutii fi Yoosaa akkasumas Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu’anii isa tajaajilaa turan. Dubartoonni isa wajjin Yersaaleemitti ol ba’an baay’een kaanis achi turan. **42** Guyyaan sun Guyyaa Qophii jechuunis guyyaa Sanbataan duraa ture. Yommuu galgalaa’ettis, **43** Yoosif namni Armaatiyaa, miseensi yaa’ii beekamaan kan mataan isaa mootummaa Waaqaa eeggachaa ture tokko ija jabinaan gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. **44** Phiilaaxoosis yommuu akka inni du’e dhaga’etti ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa sanas ofitti waamee Yesuus erga du’ee turuu fi turuu baachuu isaa gaafate. **45** Akka inni du’es ajajaa dhibbaa sana irraa erga mirkaneeffatee booddee reeffa sana Yoosefiif kenne. **46** Yoosefis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame bitee, reeffa sana gad buusee, huccuu sanaan kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotate keessa kaa’e. Dhagaa tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee cufe. **47** Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam haati Yoosaa lafa inni kaa’ame ni argan.

16 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam isheen Magdala, Maariyaam haati Yaaqoobii fi Saloomeen dhaqanii reeffa Yesuus dibuuf jedhanii urgooftuu bitan. **2** Isaanis guyyaa jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma biiftuun baateen gara awwaalaa dhaqan; **3** isaanis, “Eenyutu balbala awwaalaa irraa dhagaa sana nuu gangalcha?” waliin jedhan. **4** Yommuu mil’atanii ilaalanitti garuu akka dhagaan baay’ee guddaan sun afaan awwaalaa irraa gangalfame argan. **5** Isaanis awwaala keessa seenanii dargaggeessa uffata adii uffate tokko karaa mirgaatiin taa’ee arganii rifatan. **6** Innis akkana isaaniiin jedhe; “Hin rifatinaa! Isin Yesuus Nama Naazreeti isa fannifamee ture barbaaddu. Inni ka’eera! As hin jiru. Mee iddoo isaan isa kaa’anii turan ilaalaa. **7** Garuu dhaqaatii barattoota isaatii fi Phexrositti, ‘Inni

isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Akkuma isinitti hime sanas achitti isa ni argitu’ jedhaatii himaa.” **8** Dubartoonni sunis hollachaa fi dinqisiifachaa gad ba’anii awwaalicha biraa baqatan. Sababii sodaataniifis nama tokkotti illee homaa hin himne. [**9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Yesuusis barii guyyaa jalqaba torban sanaa yeroo du’aa ka’etti duraan dursee Maariyaam ishee Magdalaatti mul’ate; Maariyaam kunis kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa baasee turee dha. **10** Isheen dhaqxee utuu warri isa wajjin turan wawwaachuu fi boo’uutti jiranuu isaanitti himte. **11** Isaan garuu yommuu akka Yesuus jiraataa ta’ee fi akka isheen isa argite dhaga’anitti waan sana hin amanne. **12** Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesuus bifa biraatiin isaanitti mul’ate. **13** Jarris deebi’anii warra hafanitti himan; isaan garuu warra kanas hin amanne. **14** Ergasiis Yesuus utuu isaan maaddiitti dhi’aatanii jiranuu warra Kudha Tokkotti mul’ate; innis sababii isaan warra erga inni du’aa ka’e isa argan sana amanuu didaniif, amantii dhabuu isaaniitii fi mata jabina isaaniitii isaan ifate. **15** Innis akkana isaaniiin jedhe; “Gara addunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumattis wangeela lallabaa. **16** Namni amanuu fi cuuphamu kam iyyuu ni fayya; nama hin amannetti garuu ni murama. **17** Mallattoon kunis warra amanann irraa mul’ata; isaan maqaa kootiin hafuurota hamoo baasu; afaan haaraadhaan dubbatu; **18** harka isaaniitiin bofa ni qabu; yoo summii nama ajjeesu dhugan isaan hin miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan irra ni kaa’u; namoonnis ni fayyu.” **19** Yesuus Gooftaan erga isaanitti dubbatee booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga Waaqaatiin taa’e. **20** Barattoonnis achii ba’anii iddoo hundatti lallaban; Gooftaan isaan wajjin hojjechaa ture; dubbii isaas dinqiiwwan hojjetamaniin ni mirkaneessa ture.]

Luqaas

1 Namoonni baay'een seenaa wantoota nu gidduutti raawwatame sanaa barreessuu yaalaniiru; **2** kunis akka warri jalqabaa kaasanii ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti dabarsanii kennanitti. **3** Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti ergan qoradhee booddee seenaa sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan gaarii natti fakkaateera. **4** Kunis akka wanni ati baratte sun dhugaa ta'e akka beektuuf. **5** Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetti ramaddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Zakkaariyaas jedhamu tokkodu ture; niitiin isaa Elsaabeexis sanyii Aroon. **6** Lamaan isaanii iyyuu ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeeltota turan. **7** Garuu Elsaabeex waan dhabduu turteef ijoollee hin qaban ture; lamaan isaanii iyyuu dulloomanii turan. **8** Zakkaariyaasis dabareen garee isaa geenyaan utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila lubummaa isaa kennaa jiruu, **9** akkuma duudhaa lubummaatti akka mana qulqullummaa Gooftaa seenee ixaana aarsuuf ixaadhaan filatame. **10** Yeroo ixaanni aarfamuttis namoonni baay'een alatti kadhachaa turan. **11** Ergamaan Gooftaas iddoo aarsaa ixaanaatiin mirga dhaabatee Zakkaariyaasitti mul'ate. **12** Zakkaariyaasis yommuu isa argetti ni rifate; sodaanis isa qabate. **13** Ergamaan sun garuu akkana isaan jedhe; "Yaa Zakkaariyaas, hin sodaatin; kadhannaan kee dhaga'ameera. Niitiin kee Elsaabeex ilma siif deessi; atis maqaa isaa Yohannis jedhii moggaasi. **14** Ati ilillee fi gammachuu ni qabaatta; namoonni baay'eenis dhalachuu isaatti ni gammadu; **15** inni fuula Gooftaa duratti guddaa ta'atii. Daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu gonkumaa dhuguu hin qabu; utuma garaa haadha isaa keessa jiruus Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama. **16** Saba Israa'el keessaas namoota baay'ee gara Gooftaa, gara Waaqa isaaniitti ni deebisa. **17** Innis saba Gooftaaf qophaa'e tokko kurfeessuuf

jedhee garaa abbootii gara ijoollee isaaniitti, warra hin ajajamne immoo gara ogummaa qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa fi humna Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni deema." **18** Zakkaariyaasis, "Ani akkamittin kana beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis deemee jira" jedhee ergamaa sana gaafate. **19** Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; "Ani Gabri'eel isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu dha; anis sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana sitti himuuf ergameera. **20** Kunoo, ati sababii dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa'u hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta'uutti ni duudda; dubbachuu hin dandessu." **21** Uummannis yeroo sana sababii Zakkaariyaas yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isa eegaa ture. **22** Garuu Zakkaariyaas yommuu gad ba'etti waan isaaniitti dubbachuu hin danda'iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa keessatti mul'ata wayii arge hubatan; innis mallattoon isaaniitti himaa ture malee dubbachuu hin dandeenye. **23** Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwatetti gara mana isaatti deebi'e. **24** Ergasii niitiin isaa Elsaabeex ulfooftee hamma ji'a shaniitti manaa hin baane. **25** Isheenis, "Gooftaan salphina namoota gidduutti narra ture narraa kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti waan kana naa godhe" jette. **26** Ji'a ja'afaattis Gabri'eel Ergamichi Waaqa biraa gara magaalaa Naazreeti ishee Galiilaa keessatti argamtuutti ergame; **27** innis gara durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosef jedhamu tokkoof kaadhimamtee dhufe. Maqaan durba qulqullittii sanaas Maariyaam ture. **28** Ergamaan Waaqaa sunis gara ishee dhaqee, "Yaa ishee surraa argatte; nagaan siif haa ta'u! Gooftaan si wajjin jira" jedhe. **29** Maariyaam garuu dubbii ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee, "Kun nagaa akkamiitii?" jettee yaadde. **30** Ergamichi garuu akkana isheedhaan jedhe; "Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati Waaqa biraa surraa argatteertaatii. **31** Kunoo ni ulfoofta; Ilmas ni deessa; maqaa isaas Yesuus jettee moggaafte. **32** Innis guddaa ni ta'a; Ilma Waaqa

Waan Hundaa Olii jedhamees ni waamama. fufa. 51 Inni irree isaatiin hojiiwwan gurguddaa Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit hojjeteera; of tuultotas yaada garaa isaanitiin ni kennaaf; 33 inni mana Yaaqoob irratti bara bittinneesseera. 52 Bulchitoota teessoo isaanii baraan ni mo'a; mootummaan isaas dhuma hin irraa buuseera; gad of qabeeyyii garuu ol qabu." (aiṓn g165) 34 Maariyaamis, "Ani durba; kaaseera. 53 Warra beela'an waan gaariidhaan yoons wanni kun akkamitti ta'uu danda'a ree?" quufseera; sooreyyii garuu harka duwvaa jettee ergamaa sana gaafatte. 35 Ergamaan sunis deebiseera. 54 Inni araara qabeessa ta'uu isaa akkana jedhee deebiseef; "Hafuurri Qulqulluun yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera; sirra bu'a; humni Waaqa Waan Hundaa Oliis 55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu Abrahaamii fi sanyii isaatiif bara baraan waadaa sun ilma Waaqaa ni jedhama. 36 Kunoo, firri galetti." (aiṓn g165) 56 Maariyaamis gara ji'a sadii kee Elsaabeexi iyyuu dulluma ishee keessa Elsaabeexi bira turtee gara mana ofii isheetti ilma ulfooftaerti; isheen dhabduu jedhamaa deebite. 57 Elsaabeexi yeroon da'umsa ishee geenyaan ilma deesse. 58 Olloonna isheetii fi turte sun ji'a ja'afaa qabatteerti. 37 Wanni firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa Waaqaaf hin danda'amne hin jiruutii." 38 Maariyaamis, "Kunoo, ani garbittii Gooftaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan. ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta'u" 59 Isaanis guyyaa saddeettaffaatti daa'ima sana jetteen. Ergamichis ishee dhiisee deeme. 39 dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyaas jedhaniis Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan maqaa abbaa isaatiin isa moggaasuu fedhan. gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo 60 Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuu qaba" jette. 61 Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin. 62 Namoonni sunis akka Zakkaariyaas eenyu jedhee daa'ima sana waamuu barbaadu beekuuf jedhanii mallattoon isa gaafatan. 63 Innis gabatee irratti barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan. 64 Yommusuma afaan isaa banamee arrabni isaa hiikame; innis Waaqa galateeffachuudhaan isaa dubbachuu jalqabe. 65 Olloonna isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeffame. 66 Warri kana dhaga'an hundinuus, "Yoons daa'imni kun nama akkamii ta'inna laata?" jedhanii garaa isaanitti dinqifatan. Harki Gooftaa isa wajjin tureetii. 67 Zakkaariyaas abbaan Yohannis Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana jedhees raajii dubbate: 68 "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan, Waaqni Israa'el haa eebbifamu. 69 Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti gaanfa fayyinaa nuuf kaaseera; 70 akkuma afaan raajota isaa qulqulloota duriitiin dubbatetti (aiṓn g165) 71 diinota keenya jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessaas

nu baasuuf jedhee 72 araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuudhaaf, kakuu isaa qulqulluu, 73 inni abbaa keenya Abrahaamiif kakate yaadachuudhaaf, 74 harka diinota keenyaa keessaa nu baasuudhaaf, akka nu sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf, 75 akka nu bara jireenya keenyaa guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa duratti tajaajilluuf waan kana godhe. 76 “Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olii ni jedhamta; ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa dura ni deemtaatii; 77 kunis akka ati dhiifama cubbuu argachuu isaaniitiin beekumsa fayyinaa saba isaatiif kennituuf; 78 sababii araara Waaqa keenyaa kan gara laafinaan guutame kan bariin fayyinaa samii irraa ittiin nuu bari’uu, 79 warra dukkana keessa, gaaddidduu du’aa jala jiraniif akka ifa kennuuf; miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuuf.” 80 Mucichis guddatee hafuuraan jabaachaa deeme; hamma guyyaa saba Israa’elitti mul’ateettis gammoojjii keessa jiraate.

2 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar biraa labsiin ba’e. 2 Lakkoobsi sabaa kunis bara Qereenewoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif taasifame. 3 Namni hundinuu galmeeffamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhaqe. 4 Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa waan dhalateef magaalaa Naazreeti ishee Galiilaa keessaatii ka’ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol ba’e. 5 Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee ulfa turte sana wajjin galmeeffamuu dhaqe. 6 Utuma isaan achi jiranuus yeroon da’umsa ishee ga’e. 7 Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessummootaa keessa iddoon hin jiraatiniif huccuudhaan martee bidiruu keessa isa ciibsite. 8 Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaaniif tikfatanitu biyya sana ture. 9 Ergamaan Gooftaa isaanitti mul’ate; ulfinni Gooftaa naannoo isaanitti ibse; isaanis akka malee sodaatan. 10 Ergamaan sun garuu akkana isaaniin jedhe;

“Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay’ee nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta’u isinii fideeraatii. 11 Har’a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha. 12 Kunis mallattoo isiniif ta’a: Daa’ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa ciisu tokko ni argitu.” 13 Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa baay’een akkuma tasaa mul’atanii Waaqa galateeffachaa akkana jedhan; 14 “Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta’u.” 15 Erga Ergamoonni tiksoota dhiisanii gara samiitti ol ba’anii booddee tiksoonni sun, “Kottaa Beetlihemin dhaqnee waan ta’e kan Gooftaan nutti hime kana ilaalaa” waliin jedhan. 16 Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosefin, daa’ima bidiruu keessa ciisus argan. 17 Yommuu isa arganitti waan waa’ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan; 18 warri waan kana dhaga’an hundinuu waan tiksoonni isaanitti himan sana ni dinqifatan. 19 Maariyaam garuu waan kana hunda garaatti qabatee itti yaadaa turte. 20 Tiksoonnis sababii waan dhaga’anii fi arganiitiif Waaqaaf ulfina kennaa, isa jajachaas deebi’an; wanni hundinuu akkuma isaanitti himame sana turetii. 21 Innis guyyaa saddeettaffaatti, akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga’een maqaa utuu haati isaa iyyuu isa hin ulfa’iniin dura ergamaan Waaqaa isaaif baaseen Yesuus jedhamee moggaafame. 22 Akka Seera Museetti yeroon qulqullaa’ummaa isaanii geenyaan Yoosefii fi Maariyaam daa’ima sana Gooftaa duratti dhi’eessuuf jedhanii isa fudhatanii Yerusaleemitti ol ba’an. 23 Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, “Dhiirri hangafni hundinuu gooftaaf ni qulqulleeffama.” 24 Isaanis akkuma Seerri Gooftaa jedhutti, “Gugee lama yookaan gugee sosookkee lama” aarsaa dhi’eessuu dhaqan. 25 Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaan isaa Simi’oon jedhamu tokko Yerusaleem keessa ture. Innis jajjabeeffama Israa’el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqulluunis isa irra ture. 26 Hafuurri Qulqulluunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duune isatti mul’isee ture. 27 Innis

Hafuuraan qajeelfamee mana qulqullummaa seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu akka duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaf guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baadhatanii ol seenanitti, **28** Simi'oon fuudhee isa hammatee akkana jedhee Waaqa galateeffate: **29** "Yaa Gooftaa, akkuma dubbii keetiitti, ati garbicha kee amma nagaan geggeessis. **30** Iji koo fayyina kee isa ati **31** saba hundumaa duratti qopheessite argeera; **32** innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa; saba kee Israa'eliif immoo ulfina." **33** Abbaa fi haati isaas waan waa'ee isaa dubbatame sana ni dinqifatan. **34** Simi'oonis isaan eebbise; haadha daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; "Daa'imni kun Israa'el keessatti kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota baay'eetiif sababii, mormii isa irratti dubbatamuufis mallattoo akka ta'u murteeffameera; **35** kunis akka yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu kee ni waraana." **36** Gosa Aasheer keessaas raajittii Haannaa jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el turte; baay'ees jaartee turte; dhirsaa ishee kan durbummaadhaan itti heerumte wajjin waggaa torba jiraatte; **37** isheenis hamma umuriin ishee waggaa **84** guuteetti haadha hiyyeessaa taatee jiraatte. Utuu mana qulqullummaatii hin dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waaqeffachaa turte. **38** Yeruma sanas isaanitti dhi'aatee Waaqaaf galata galchite; warra furama Yerusaaalem eeggachaa turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite. **39** Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Gooftaa ajaju hunda raawwatanii gara Galiilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an. **40** Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogummaadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqaas isa irra ture. **41** Abbaa fi haati isaa wagguma waggaan Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yerusaaalem dhaqaa turan. **42** Yommuu umuriin mucaa sanaa waggaa kudha lama guutettis akkuma sirna Ayyaanichaatti Yerusaaalemitti ol ba'an. **43** Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaaniitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yerusaaalemitti isaan biraa hafe; isaan

garuu waan kana hin hubanne. **44** Isaanis waan inni miiltoo isaanii wajjin jiru se'anii guyyaa tokko deeman. Ergasiis firoota isaaniitii fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu jalqaban. **45** Yommuu isa dhabanittis, isa barbaaduuf Yerusaaalemitti deebi'an. **46** Guyyaa sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhaggeeffatuu, gaaffiis isaan gaafatuu mana qulqullummaa keessatti isa argatan. **47** Warri isa dhaga'an hundinuus hubannaa isaatii fi deebii inni kennu ni dinqifatan. **48** Abbaa fi haati isaas yommuu isa arganitti ni raajeffatan. Haati isaas, "Gurbaa, maaliif akkana nu goote? Kunoo, anii fi abbaan kee yaaddoo guddaadhaan si barbaadaa turree!" jetteen. **49** Innis deebisee, "Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin beekne moo?" isaaniiin jedhe. **50** Isaan garuu dubbii inni isaanitti dubbate hin hubanne. **51** Innis isaan wajjin Naazreetitti gad bu'ee; isaaniifis ni ajajama ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti qabatte. **52** Yesuusis ogummaadhaan, hojjaa fi surraadhaan fuula Waaqaatii fi fuula namaa duratti guddachaa deeme.

3 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee waggaa kudha shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galiilaa ture; obboleessi isaa Fiiliphooos bulchaa Ixuriyaasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniyaas immoo bulchaa Abileeniis turan; **2** yeroo sana Haannaasii fi Qayyaaffaan luboota ol aantota turan. Dubbiin Waaqaa gammoojjii keessatti gara Yohannis ilma Zakkaariyaas dhufe. **3** Innis dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbii jijjiirranaa lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa deeme. **4** Kunis isa kitaaba dubbii Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha: "Sagalee nama gammoojjii keessaa iyyu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii isaas qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarri hundinuus gad deebifamu. Karaan jal'aan ni qajeela; daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeeffama. **6** Sanyiin namaa hundinuus fayyisuu Waaqaa ni arga.'" **7** Yohannis warra harka isaatti

cuuphamuuf dhufaniin akkana jedhe; “Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime? 8 Egaa ija qalpii jijjiirranmaa mirkaneessu naqadhaa. Isin, ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu hin jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda’u ani isinittan himaatii. 9 Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa’ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuu muramee ibiddatti darbatama.” 10 Namoonni sunis, “Yoos maal haa goonuu ree?” jedhanii isa gaafatan. 11 Yohannis deebisee, “Namni uffata lama qabu isa homaa hin qabneef haa qoodu; kan nyaata qabus akkasuma haa godhu” jedheen. 12 Qaraxxoonni cuuphamuu dhufanii, “Yaa barsiisaa, nu hoo maal haa goonu?” jedhanii isa gaafatan. 13 Innis, “Waan ajajamtan caalaa walitti hin qabinaa” jedheen. 14 Loltoonnis akkasuma, “Nu immoo maal haa goonu ree?” jedhanii isa gaafatan. Innis, “Humnaan nama irraa maallaqa hin fudhatinaa; sobaan nama hin himatinaa; mindaan keessan isin haa ga’u” jedheen. 15 Namoonni sun hawwiidhaan eegaa turan; hundi isaaniis, “Yohannis kun inni Kiristoos ta’innaa laata?” jedhanii garaa isaaniitti yaadaa turan. 16 Yohannis akkana jedhee isaan hundaaf deebii kenne; “Ani bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa jabaa ta’e tokko ni dhufa; ani hidhaa kophee isaa illee hiikuun naaf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. 17 Innis oobdii isaa qulqulleessee gombisaa isaatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan isaa harka isaa jira; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen guba.” 18 Yohannis dubbii biraa baay’eedhaan namoota gorsee wangeelas isaanitti lallabe. 19 Heroodis bulchaan garuu yommuu sababii inni niitii obboleessa isaa Heroodiyaas fuudhee fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan hundaatiif Yohannis isa ifate, 20 hammina isaa hunda irratti dabalee Yohannis mana hidhaatti galchee itti cufe. 21 Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa turanitti, Yesuus is ni cuuphame. Utuu inni kadhachaa jiruu samiin banamee, 22

Hafuurri Qulqulluun bifa gugeetiin mul’atee isa irratti gad bu’e. Sagaleen, “Ati ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani sitti nan gammada” jedhu tokkos samii irraa ni dhufe. 23 Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti umuriin isaa gara waggaa soddomaa ture. Innis akka waan ilma Yoosif tureetti yaadamaa ture: ilma Eelii, 24 ilma Maataat, ilma Lewwii, ilma Melkii, ilma Yaanaa, ilma Yoosif, 25 ilma Maataatiyaas, ilma Amoos, ilma Naahoom, ilma Asiiliim, ilma Naagee, 26 ilma Maa’at, ilma Maataatiyaas, ilma Semee’i, ilma Yoosif, ilma Yoodaa, 27 ilma Yoonaan, ilma Resaa, ilma Zarubaabel, ilma She’altii’eel, ilma Neeri, 28 ilma Melkii, ilma Hadii, ilma Qoosaam, ilma Elmaadaam, ilma Eer, 29 ilma Iyyaasuu, ilma Elii’ezer, ilma Yoorim, ilma Maataat, ilma Lewwii, 30 ilma Simi’oon, ilma Yihuudaa, ilma Yoosif, ilma Yoonaan, ilma Eliyaaqeem, 31 ilma Meeleyaa, ilma Mennaa, ilma Maataataa, ilma Naataan, ilma Daawit, 32 ilma Isseey, ilma Yoobeed, ilma Bo’eez, ilma Salmoon, ilma Nahishoon, 33 ilma Amiinaadaab, ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma Yihuudaa, 34 ilma Yaaqoob, ilma Yisihaaq, ilma Abrahaam, ilma Taaraa, ilma Naahoor, 35 ilma Seruug, ilma Re’uu, ilma Feleg, ilma Eeber, ilma Saalaa, 36 ilma Qaayinaam ilma Arfaaksaad, ilma Seem, ilma Nohi, ilma Laamehi, 37 ilma Matuuselaa, ilma Henook, ilma Yaared, ilma Mahalaleel, ilma Keenaan, 38 ilma Enoos, ilma Seeti, ilma Addaam, ilma Waaqaa.

4 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Yordaanosii ka’ee Hafuuruma sanaan gammoojjiitti geeffame; 2 achittis guyyaa afurtama diiyaabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana keessa homaa hin nyaanne; dhuma irrattis ni beela’e. 3 Diyaabiloosis, “Ati yoo ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta’u ajaji” jedheen. 4 Yesuus immoo deebisee, “Namni buddeena qofaan hin jiraatu” jedhamee barreeffameera” jedheen. 5 Diyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa baasee hamma liphsoo ijaatti mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise. 6 Akkanas jedheen; “Ani taayitaa isaaniitii fi ulfina isaanii hundumaa siifin

kenna; taayitaa fi ulfinni kun waan naa kenneameef ani abbaa kennuufii barbaadeef kennuu nan danda'a. 7 Yoo ati naa sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta'a." 8 Yesuus immoo, "Waaqa kee Gooftichaaf sagadi, isuma qofa tajaajili jedhamee barreeffameera" jedhee deebiseef. 9 Diiyaabiloosis Yerusaalemitti isa geessee, fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, asii gad of darbadhu. 10 Akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Inni akka isaan sirriitti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja; 11 isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu." 12 Yesuus immoo deebisee, "Waaqa kee Goofticha hin qorin jedhameera" jedheen. 13 Diiyaabiloos immoo erga qorumsa kana hunda raawwatee booddee hamma yeroo mijaa'aa argatutti isa dhiisee deeme. 14 Yesuus humna Hafuuraatiin Galiilaatti deebi'e; oduun waa'ee isaas baadiyyaa guutuu keessa faffaca'e. 15 Inni manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa ture; namni hundinuu isa jaje. 16 Innis Naazreeti iddoo itti guddate dhaqe; guyyaa Sanbataas akkuma amala isaa mana sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaabate; 17 kitaabni raajicha Isaayyaas isatti kenname. Innis kitaabicha banee kutaa akkana jedhamee barreeffame argate: 18 "Hafuurri Gooftaa narra jira; akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibeeraatii. Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera; 19 inni akka ani bara tola Gooftaa labsuufis na ergeera." 20 Innis kitaabicha cufee tajaajiltichatti deebisee kennee taa'e; warri mana sagadaa sana keessa turan hundinuu xiyyeeffatanii isa ilaalaa turan. 21 Innis, "Barreeffamni kun har'a gurra keessanitti raawwatame" isaaniin jechuu jalqabe. 22 Hundi isaanii waa'ee isaa waan gaarii dubbachaa turan; dubbii ayyaan qabeessa afaan isaatii ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma Yoosef mitii?" jedhanii gaafatan. 23 Yesuus, "Akka isin, 'Yaa abbaa qorichaa, of fayyisi! Waan Qifirmaahomitti hojjechuu kee dhageenye sana as biyya keettis hojjedhu' jettanii natti mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin jedhe. 24 Innis itti fufee akkana jedhe; "Ani dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyyuu iddoo itti dhalatetti fudhatama hin qabu. 25 Ani dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas yeroo samiin waggaa sadii fi walakkaa cufamee beelli hamaan bu'eetti haadhota hiyyeessaa baay'eetu Israa'el keessa ture. 26 Ta'us Eeliyaas gara haadha hiyyeessaa magaalaa Saraaphtaa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkootti ergame malee haadhota hiyyeessaa sana keessaa gara tokkoo isaaniitti illee hin ergamne. 27 Bara Elsaa'i raajichaas namoota lamxaa'an hedduutu Israa'el keessa ture; garuu Na'amaan, namicha Sooriyaa tokkicha sana malee warra kaan keessaa namni tokko iyyuu hin qulqulloofne ture." 28 Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaran. 29 Isaanis ka'anii magaalaa sana keessaa gad isa baasan; gad isa darbachuuf jedhaniis ededa tulluu magalaan isaanii irratti ijaaramteetti ol isa baasan. 30 Inni garuu gidduudhuma isaanii ba'ee deeme. 31 Innis gara Qifirmaahom, magaalaa Galiilaa keessaatti gad bu'e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise. 32 Isaanis waan dubbiin isaa taayitaa qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan. 33 Namichi hafuura hamaa xuraa'aadhaan qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddaadhaan iyyee akkana jedhe; 34 "Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!" 35 Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'ii" jedhee ifate. Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba'e. 36 Namoonni hundinuu dinqifatanii, "Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, humnaan is hafuurota xuraa'oo ni ajaja; isaanis ni ba'u" waliin jedhan. 37 Oduun waa'ee isaas biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e. 38 Yesuus mana sagadaatii ba'ee mana Simoon dhaqe. Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna

gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhahan. **39** Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. Isheen is yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde. **40** Namoonnis yeroo aduun lixxetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra harka isaa kaa'ee isaan fayyise. **41** Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, "Ati ilma Waaqaa ti!" jedhanii namoota baay'ee keessaa ba'an. Inni garuu sababii isaan akka inni Kiristoos ta'e beekaniif isaan ifate; akka isaan dubbatanis hin eeyyamneef. **42** Yommuu bari'ettis Yesuus achii ba'ee, iddoo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis isa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhufanittis akka inni isaan dhiisee hin deemneef isa dhowwu yaalan. **43** Inni garuu, "Ani magaalawwan kaanittis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuun qaba; sababiin ani ergameefis kanuma" jedhe. **44** Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuudaa keessatti lallabaa ture.

5 Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti naanna'anii dubbii Waaqaa dhaga'aa jiranuu, **2** bidiruuwwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdoonni garuu keessaa ba'anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. **3** Innis bidiruuwwan sana gidduudhaa ishee kan Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuus bidiruu sana irra taa'ee namoota barsiisuu jalqabe. **4** Innis yommuu dubbatee fixetti Simooniin, "Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa" jedhe. **5** Simoonis deebisee, "Yaa barsiisaa, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha" jedhe. **6** Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii ciccituu jalqabutti qurxummii akka malee baay'ee qabatan. **7** Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa

turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu qurxummiidhaan guutan; bidiruuwwan sunis liqimfamuu jalqaban. **8** Simoon Phexrosis yommuu waan kana argetti jilba Yesuusitti kufee, "Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!" jedhe. **9** Kunis sababii qurxummiin baay'een qabame sun Sim'oonii fi warra isa wajjin turan hunda dinqisiiseef; **10** ilmaan Zabdewoos warri michoota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan. Yesuus Sim'ooniin, "Hin sodaatin; ati ammaa jalqabdee qabduu namootaa ni taataa" jedhe. **11** Isaanis bidiruuwwan isaanii gara qarqaraatti ol baasanii waan hunda dhiisanii isa duukaa bu'an. **12** Utuu Yesuus magaalawwan sana keessaa isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa guutuun lamxaa'e tokko gara isaa dhufe. Innis yommuu Yesuus argetti adda isaatiin lafatti gombifamee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. **13** Yesuus harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'ii!" jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade. **14** Yesuus, "Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqiitti akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi" jedhee isa ajaje. **15** Haa ta'uu malee oduun waa'ee isaa ittuma caalee faca'e; namoonni hedduunis isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan. **16** Yesuus garuu yeroo baay'ee lafa namni hin jirre dhaqee kadhachaa ture. **17** Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaa jiruu, Fariisonii fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galiilaatii fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaalemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture. **18** Jarri tokko nama dhagni irratti du'e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti ol isa galchuu yaalan. **19** Sababii baay'ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol

ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin gad isa buusan. **20** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **21** Fariisonnii fi barsiistonni seeraas, "Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban. **22** Yesuusis waan isaan yaadaa turan beekke akkana jedhee gaafate; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan kana yaaddu? **23** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii deemi' jechuutu salphaa dha? **24** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali" jedhe. **25** Innis yeruma sana ka'ee fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii isaatti qajeete. **26** Hundi isaaniis dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis guutamani, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan. **27** Ergasii Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa'uu arge. Yesuusis, "Na duukaa bu'i" jedheen. **28** Lewwiinis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e. **29** Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesuusif qopheesse; qaraxxoonnii fi namoonni kaan baay'eenis isaan wajjin nyaachaa turan. **30** Fariisonnii fi Barsiistonni seeraa kanneen garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoote wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman. **31** Yesuus immoo deebisee akkana isaaniin jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **32** Ani cubbamoote gara qalbii jijjiirranaatti waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne." **33** Isaanis, "Barattoonni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatu; barattoonni Fariisotaas akkasuma godhu; barattoonni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus" jedhaniin. **34** Yesuus immoo akkana

jedhee deebise; "Isin utuu inni isaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu? **35** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu." **36** Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; "Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaasu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata haaraa sana tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu. **37** Namni daadhii wayinii haaraaqalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin haaraan sun qalqalloo sana ni dhoosa; daadhiin sun ni dhangala'a; qalqallichis horoomaa ba'a. **38** Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo daadhii wayinii haaraatti naqamuu qaba. **39** Namni kam iyyuu erga daadhii wayinii kan goge dhugee booddee daadhii wayinii haaraa hin barbaadu; isaan, 'Daadhii wayinii kan goge wayya' jedhuutii."

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas asheetii midhaanii ciratanii harka isaaniitiin sukkuummatanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisota keessaas tokko tokko, "Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?" jedhanii gaafatan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela'anitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffamekan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne." **5** Yesuusis, "Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti" isaaniin jedhe. **6** Sanbata biraas inni mana sagadaa seenee barsiisaa ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture. **7** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **8** Yesuus garuu waan isaan yaadan beekke namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu" jedhe. Innis ka'ee achi dhaabate. **9** Yesuusis, "Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu

moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo balleessuu?" isaaniin jedhe. **10** Gara galees hunda isaani ilaalee namichaan, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Innis akkasuma godhe; harki isaas guutumaan guutuutti fayye. **11** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaraanii Yesuusini maal gochuu akka danda'an waliin mari'achuu jalqaban. **12** Yesuusis guyyoota sana keessaa gaaf tokko kadhannaadhaaf tulluutti ol ba'e; halkan guutuus Waaqa kadhachaa bule. **13** Innis yommuu lafti bari'etti barattoota isaa ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota jedhees isaan moggaase. **14** Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriiyaas, Yaaqoob, Yohannis, Fiiliphos, Bartaloomewos, **15** Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewos, Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame, **16** Yihuudaa ilma Yaaqoob, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusini dabarsee kenne. **17** Innis isaan wajjin gad bu'ee iddoo diriiraa tokko irra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, Yerusaleem keessaa, biyya qarqara galaanaa kan naannoo Xiirrosii fi Siidoonaatii dhufan baay'een, **18** warri isa dhaga'uu fi dhukkuba isaani irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri hafuurota xuraa'oon dhiphachaa turanis ni fayyan; **19** sababii humni isa keessaa ba'ee hunduma isaani fayyisaa tureef, namoonni hundinuu isa tuquuf carraaqa turan. **20** Innis barattoota isaa ilaalee akkana jedhe: "Isin warri hiyyeeyyiin eebbifamoo dha; mootummaan Waaqaa kan keessaniitii. **21** Isin warri amma beeloftan eebbifamoo dha; ni quufuutti. Isin warri amma boossan eebbifamoo dha; ni kolfituutti. **22** Yommuu namoonni sababii ilma Namaatiif jedhanii isin jibban, yommuu isaan of keessaa isin baasanii fi isin arrabsan, yommuu isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan, isin eebbifamoo dha. **23** "Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef gaafa sana ililchaatii gammachuudhaan buburraaqa. Abbootiin isaani iyyuu akkasuma raajota godhaniitii. **24** "Garuu warri sooreyyiin isiniif

wayyoo; isin jajjabina keessan argattaniirtuutii. **25** Warri amma quuftan isiniif wayyoo, beela'uuf jirtuutii, warri amma kolfitan isiniif wayyoo; wawwaachuu fi boo'uuf jirtuutii. **26** Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif wayyoo; abbootiin isaani iyyuu akkanuma raajota sobaa saadaa turaniitii. **27** "Ani garuu isin warra na dhageessanitti nan hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin jibbaniif waan gaarii hojjedhaa; **28** warra isin abaaran eebbisaa; warra isin miidhaniifis kadhachaa. **29** Yoo namni tokko maddii tokko si kabale, maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko kootii kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee hin dhowwatin. **30** Nama si kadhatu hundumaaf kenni; yoo namni kam iyyuu waan kan kee ta'e fudhate, akka wanni sun siif deebifamu hin gaafatin. **31** Isinis akkuma namoonni kaan akka isiniif godhan barbaaddan sana isaaniif godhaa. **32** "Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan, kun galata maalii isinii qaba? Cubbamooni iyyuu warra isaan jaallatan ni jaallatuutii. **33** Isin yoo warra waan gaarii isinii godhaniif waan gaarii gootan, kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo cubbamooni iyyuu ni godhuutii. **34** Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan galata maalii argattu? 'Cubbamooni iyyuu' hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuf jedhanii cubbamootaaf ni liqeessuutii. **35** Isin garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis isaaniif hojjedhaa; utuu waan isinii deebi'u tokko illee hin abdatin isaaniif liqeessaa. Yoos gatiin keessan guddaa ni ta'a; isinis ijoollee Waaqa Waan Hundaa Olee ni taatu; inni warra hin galateeffannee fi hamootaaf illee arjaadhaatii. **36** Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta'e sana, isinis araara qabeeyyii ta'aa. **37** "Namatti hin murinaa; isinittis hin muramuutii. Nama hin yakkinnaa; isinis hin yakkamtanii. Dhiifamas godhaa; dhiifamni isinii godhamaatii. **38** Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuun gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala'e bobaa keessanitti isinii naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatii." **39** Innis akkana jedhee fakkeenya

kana isaanitti hime; “Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda’aa? Isaan lachuu boolla keessa hin bu’anii? 40 Barataan barsiisaa isaatii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisaa isaa ni ta’a. 41 “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? 42 Ati utuu ofii keetii jirma ija kee keessa jiru arguu hin danda’in, akkamitti obboleessa keetiin, ‘Obboleessaa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? Fakkeessituu nana, duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita. 43 “Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko iyyuu hin jiru; mukni gadheenis ija gaarii hin naqatu. 44 Tokkoon tokkoon mukaa ija isaatiin beekama. Namoonni muka qoraattii irraa harbuu, yookaan sokorruu irraa wayinii hin ciran. 45 Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii. 46 “Isin waan ani jedhu hin hojjetan; yoos maaliif, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jettu? 47 Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan argisiisu hundi maal akka fakkaatu ani isinitti nan argisiisa. 48 Isaan nama mana ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee mana sanaa kattaa irra dhaabe tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan yeroo lola’ee humnaan itti bu’etti mana sana sochoosuu hin dandeenye. 49 Namni dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan hin argisiifne garuu nama lafa irratti mana hundee hin qabne ijaarratu tokko fakkaata. Yeroo lolaan humnaan itti bu’etti manni sun ni jige; guutumaan guutuuttis diigame.”

7 Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota isa dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti, Qifirnaahom seene. 2 Achis tajaajilaan ajajaa dhibbaa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu tokko dhukkubsatee du’uu ga’ee ture. 3 Ajajaan dhibbaa sunis waa’ee Yesuus dhaga’ee akka inni

dhufee garbicha isaa fayyisuuf maanguddoota Yihuudootaa isatti ergee kadhate. 4 Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti akkana jedhanii jabeessanii isa kadhatan; “Ati waan kana isaaf gochuun namicha kanaaf ni mala; 5 inni saba keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuf ijaareera.” 6 Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme. Yeroo inni manichatti dhi’aatetti ajajaan dhibbaa sun akkana jedhee michoota isaa Yesuusitti erge; “Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati bantii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii. 7 Sababiin ani ofii koo akka nama gara kee dhufuun maluuffitti hin ilaaliniif iyyuu kanuma. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii. 8 Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaa kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.” 9 Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti isa dinqifate; namoota isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani isinittin hima; ani amantii guddaa akkanaa Israa’el keessatti iyyuu hin arganne” jedhe. 10 Yommuu namoonni ergamanii turan manatti deebi’anitti garbichi sun fayyee isaan eege. 11 Yesuus ergasii magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhaqe; barattoonni isaatii fi namoonni baay’eenis isa wajjin dhaqan. 12 Yommuu inni karra magaalattiitti dhi’aatetti jarri tokko nama du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi du’e sunis haadha isaatiif ilma tokkicha ture; haati isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalattii baay’eenis ishee wajjin turan. 13 Gooftaanis yommuu ishee argetti na’eefii, “Hin boo’in” jedheen. 14 Innis itti dhi’aattee wasaasaa reeffa sanaa tuqe; warri reeffa baatanis ni dhaabatan. Innis, “Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka’i!” jedheen. 15 Gurbaan du’e sunis ka’ee taa’ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isaatti isa kenne. 16 Hundi isaanii ni sodaatan; “Raajiin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruuf dhufeera” jedhanii Waaqaaf ulfina kennan. 17 Oduun waa’ee Yesuus kunis Yihuudaa guutuu

fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa faffaca'e. **18** Barattoonni Yohannis waa'ee waan kana hundaa isatti himan. Yohannis isaan keessaa nama lama ofitti waamee, **19** "Inni dhufuuf jiru si'i moo yookaan kan biraa eegganna?" jedhee gaafachuudhaaf Gooftaatti isaan erge. **20** Namoonni sunis yommuu gara Yesuus dhufanitti, "Yohannis cuuphaan, 'Inni dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan biraa eegganna?' jedhee gaafachuudhaaf sitti nu ergeera" jedhaniin. **21** Yesuusis yeruma sana namoota dhibee, dhukkubaa fi hafuura hamaa qaban hedduu fayyise; warra jaamaa turan baay'eedhaafis agartuu deebise. **22** Innis akkana jedhee ergamoota sanaaf deebii kenne; "Deebi'aatii waan argitanii fi waan dhageessan Yohannisitti himaa; jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa'an ni qulqullaa'u; warri duudan ni dhaga'u; warri du'an ni ka'u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. **23** Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbifamaa dha." **24** Erga ergamoonni Yohannis ba'anii qajeelanii booddee Yesuus akkana jedhee waa'ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **25** Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki, warri uffata miidhagaa uffatanii qananiidhaan jiraatan masaraawwan keessa jiru. **26** Garuu isin maal arguu baatan? Raajii moo? Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. **27** Kunis isa waa'een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha: "Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, fuula kee dura nan erga.' **28** Ani isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis cuuphaa caalu tokko iyyuu hin jiru; namni mootummaa Waaqaa keessatti nama hundumaa gad ta'e garuu isa ni caala." **29** Namoonni hundi, qaraxxoonni iyyuu waan harka Yohannisitti cuuphamanii turaniif yommuu dubbii Yesuus dhaga'anitti, karaan Waaqaa qajeelaa ta'uu isaa mirkaneessan. **30** Fariisonnii fi beektonni seeraa garuu sababii harka Yohannisitti hin cuuphaminiif kaayyoo

Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan. **31** Yesuus itti fufee akkana jedhe; "Yoos ani namoota dhaloota kanaa maaliinan wal fakkeessuu danda'a ree? Isaan maal fakkaatu? **32** Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa'anii wal waamanii akkana jedhanii ti: "Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo'ichaas faarsine; isin garuu hin boonye.' **33** Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu tureetii; isin immoo, 'Inni hafuura hamaa qaba' jettu. **34** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin immoo, 'Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, michuu qaraxxootaati fi cubbamootaa' jettu. **35** Ogummaan garuu ijoollee ishee hundumaan mirkaneeffamti." **36** Fariisota keessaa namichi tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuusis affeere; innis mana Fariisichaa dhaqee maaddiitti dhi'aate. **37** Dubartiin cubbamtuum magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuus mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti bilqaaxxii albaasxirositti shittoo qabattee dhufte. **38** Isheenis boo'aa dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee imimmaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabde. Rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee, dhungattees miilla isaa shittoo dibde. **39** Fariisichi isa affeere sunis waan kana argee, "Namichi kun utuu raajii ta'ee, dubartiin isa tuqxu kun eenyu akka taate, nama akkamiis akka taate ni beeka ture; isheen cubbamtuumdaatii" jedhee garaa isaa keessatti yaade. **40** Yesuus immoo, "Yaa Simoon, ani waanan sitti himu tokko qaba" jedheen. Innis, "Yaa barsiisaa natti himi" jedhe. **41** Yesuusis akkana jedheen; "Namoonni lama nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeeffate; kaan immoo diinaarii shantama liqeeffate. **42** Jarri lachuu waan isaaf kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa kamtu caalaa isa jaallata?" **43** Simoonis deebisee, "Isa liqiin guddaan dhiifameef sana natti fakkaata" jedheen. Yesuusis, "Ati dhugaa dubbatte" isaan jedhe. **44** Innis gara dubartittiitti garagalee Simooniin akkana jedhe; "Dubartii

kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen garuu imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin haqxe. 45 Ati na hin dhunganne; dubartiin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo dhungachuu hin dhiifne. 46 Ati Zayitii iyyuu mataa koo hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde. 47 Kanaafuu ani sittin hima; sababii jaalalli ishee guddaa ta'eef cubbuun ishee baay'een sun isheef dhiifameera. Kan xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo dha." 48 Yesuusis dubartittiidhaan, "Cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. 49 Warri isa wajjin maaddiitti dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban. 50 Yesuusis dubartittiidhaan, "Amantiin kee si fayyiseera; nagaan deemi" jedhe.

8 Yesuusis ergasii wangeela mootummaa Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan; 2 dubartoonni hafuurota hamoo fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaan kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaa ba'an, 3 Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraa baay'ee turan. Dubartoonni kunneenis waan qabaniin Yesuusii fi barattoota isaa tajaajilaa turan. 4 Yeroo tuunni guddaan walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime: 5 "Namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. Utuu inni facaasaa jiruu sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan. 6 Kaan immoo lafa kattaa irra bu'e; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. 7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isa hudhe. 8 Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate." Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee, "Namni

gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u" jedhe. 9 Barattoonni isaas hiikkaan fakkeenya kanaa maal akka ta'e isa gaafatan. 10 Innis akkana jedhe; "Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani fakkeenyaan nan dubbadha; kunis, "Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma dhaga'anuus, hin hubanneef." 11 "Hiikkaan fakkeenychaa kanaa dha: Sanyiin sun dubbii Waaqaa ti. 12 Sanyiin karaa irraa sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu akka isaan amananii hin fayyineef diyaabiloos dhufee dubbicha garaa isaanii keessaa fudhatuu dha. 13 Sanyiin lafa kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni ganu. 14 Sanyiin qoraattii keessa bu'es warra dubbicha dhaga'anii dha; isaanis akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo jireenyaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan hudhamu; hin bilchaatanis. 15 Sanyiin biyyoo gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha dhaga'anii jabeessanii qabataniin obsaan ija naqatan argisiisa. 16 "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'aniif baattuu ibsaa irra kaa'u. 17 Wannii dhokfamee utuu hin mul'ifamin hafu, wannii haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. 18 Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kenname; kan hin qabne kam iyyuu garuu wannii inni waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama." 19 Haatii fi obbolloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira ga'uu hin dandeenye. 20 Namni tokkos, "Haati keetii fi obbolloonni kee si arguu barbaadanii ala dhadhaabatanii jiru" jedhee isatti hime. 21 Innis, "Haati kootii fi obbolloonni koo warra dubbii Waaqaa dhaga'anii hojii irra oolchanii dha" jedhee deebise. 22 Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, "Kottaa galaana gama ceenaa" jedhe.

Kanaafuu isaan bidiruu yaabbatanii qajeelan. 23 Inni utuu isaan bidiruudhaan deemaa jiranuu hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka'ee, bidiruun sun bishaaniin guutamuu jalqabe; isaanis balaa guddaa keessa seenan. 24 Barattoonnis dhaqanii, "Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhumuuf jirra!" jedhanii isa dammaqsan. Innis ka'ee bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni hundinuus ni tasgabbaa'e. 25 Barattoota isaas, "Amantiin keessan eessa jira?" jedhee gaafate. Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis ni ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan. 26 Isaanis gara biyya Gergeesenoon ishee galaanaan gama fuullee Galiilaatti argamtuutti bidiruudhaan ce'an. 27 Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee mana keessa hin jiraatu ture. 28 Innis yommuu Yesuusin argetti iyee miilla isaa irratti kufe; sagalee ol fudhatee iyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olee, ati maal narraa barbaadda? Ani sin kadhada; na hin dhiphisin!" jedhe. 29 Yesuus akka hafuurri xuraa'aan sun namicha keessaa ba'u ajajee turetii. Hafuurri sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukkutee, hafuura hamaa sanaa gara lafa namni hin jirreetti geeffamaa ture. 30 Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een isatti galanii turaniif, "Leegewoon" jedhee deebise. 31 Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan Qilee keessa bu'an isaan hin ajajneef Yesuusin kadhatan. (Abyssos g12) 32 Hoomaan booyee guddaan isaas gaara irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan booyeewwan sanatti galaniif isaanii eeyyamu Yesuusin kadhatan; innis ni eeyyameef. 33 Yommuu hafuuronni hamoon

sun namicha keessaa ba'anii booyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. 34 Warri booyeewwan tiksan sunis yommuu waan ta'e sana arganitti, baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; 35 namoonnis waan ta'e sana ilaaluu ba'an. Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni hamoon keessaa ba'an sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi'ee miilla Yesuus jala taa'ee argan; ni sodaatanis. 36 Warri waan kana arganii turanis namichi hafuura hamaan qabame sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan. 37 Kana irratti namoonni biyya Gergeesenoon hundinuu waan sodaadhaan guutamaniif akka Yesuus isaan biraa deemu isa kadhatan. Innis bidiruu yaabbatee achii deeme. 38 Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba'an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus garuu akkana jedhee of biraa isa deebise; 39 "Mana keetti deebi'iitii wanni Waaqni siif godhe hammam guddaa akka ta'e odeessi." Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaf godhe hammam guddaa akka ta'e magaalaa sana hunda keessatti odeesse. 40 Yommuu Yesuus deebi'etti namoonni baay'een isa simatan. 41 Hundi isaanii isa eeggachaa turaniitii. 42 Namichi Yaa'iroos jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irratti kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate; 43 sababiin isaas intalli isaa tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaa kudha lamaa ta'u tokko du'uu geessee turte. Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga'an. 44 Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi turte; garuu namni tokko iyyuu ishee fayyisuu hin dandeenye. 45 Isheenis dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe; dhiigni ishees yommuusuma cite. 46 Yesuus, "Eenyutu na tuqe?" jedhee gaafate. Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, "Yaa barsiisaa namoonni tuutta'anii si dhiibaa jiru" jedhe. 47 Yesuus garuu, "Namni wayii na tuqeera; ani akka humni na keessaa ba'e nan

beekaa” jedhe. **47** Dubartittiinis akka utuu hin beekamin deemuu hin dandeenye hubannaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte. Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommusuma fayyite namoota sana hunda duratti dubbate. **48** Kana irratti inni, “Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi” jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa jiruu namni tokko mana Yaa’iirros bulchaa mana sagadaatii dhufee, “Intalli kee duuteerti; ati si’achi barsiisicha hin rakkisin” jedhe. **50** Yesuus garuu yommuu dhaga’etti Yaa’iirrosiin, “Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyitii” jedhe. **51** Inni yommuu mana Yaa’iirros ga’etti Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa fi haadha intalattii malee akka namni tokko iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, faarsaas turan. Yesuus garuu, “Hin boo’inaa; isheen ni rafti malee hin duuneetii” jedhe. **53** Isaan immoo akka isheen duute waan beekaniif isatti kolfan. **54** Inni garuu harka ishee qabee, “Intala ko, ka’il” jedhe. **55** Hafuurri ishees ni deebi’e; isheenis yommusuma kaatee dhaabatte. Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati ishees ni dinqifatan; inni garuu akka isaan waan ta’e sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanas isaaniin jedhe; “Adeemsa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaaniitii ba’aatii akka ragaa isaanitti ta’uuf awwaara miilla keessanii dhadha’adhaa.” **6** Isaanis achii ba’anii iddoo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa

gara ganda kaanii deemaa turan. **7** Heroodis bulchaan waa’ee waan ta’aa ture hundaa dhaga’e. Innis waan namoonni tokko tokko Yohannis cuuphaan warra du’an keessaa kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis Eeliyaas mul’ateera jechaa waan turaniif, warri kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko du’aa ka’eera jechaa waan turaniif akka malee burjaaja’e. **9** Heroodis garuu, “Ani Yohannisin mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa’ee isaa waan akkanaa dhaga’u kun eenyu ree?” jedhe. Yesuus arguufis ni hawwa ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi’anitti waan hojjetanii turan Yesuusitti himan. Innis ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** namoonni baay’een garuu waan kana beekanii isa duukaa bu’an. Innis isaan simatee waa’ee mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra fayyuun isaan barbaachises ni fayyise. **12** Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara isaa dhufanii, “Waan nu as gammoojjii keessa jirruuf, akka namoonni kunneen gara gandootaatii fi baadiyyaa naannoo kana jiranii dhaqanii waan nyaatanii fi iddoo bultii barbaadaniif isaan gad dhiisi” jedhaniin. **13** Inni immoo, “Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. Isaanis, “Nama kana hundaaf nyaata yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa qabna” jedhanii deebisan. **14** Dhiira gara kuma shantu achi ture. Inni garuu barattoota isaatiin, “Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisaa” jedhe. **15** Barattoonnis akkasuma godhan; namni hundis ni taa’e. **16** Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi’eessaniif barattootatti kenne. **17** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa’aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **18** Gaaf tokko Yesuus kophaa isaa kadhannaa irra ture; barattoonni isaas isa wajjin turan. Innis, “Namoonni anaan eenyu jedhu?” jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, “Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa

dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo raajota durii keessaa isa tokkodu du'aa ka'e jedhu" jedhanii deebisan. 20 Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos Waaqaa ti" jedhee deebise. 21 Yesuusis akka isaan waan kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan akeekkachiise. 22 Innis, "Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti immoo du'aa ka'uu qaba" jedhe. 23 Ergasii inni hunduma isaaniitiin akkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa haa bu'u. 24 Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. 25 Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofii isaa immoo dhabe yookaan yoo gatame inni bu'aa maalii argata? 26 Nama anattii fi dubbii kootti qaana'u kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqulluutiin dhufutti isatti ni qaana'a. 27 "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du'a hin dhandhaman." 28 Yesuus erga waan kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee Phexros, Yohannisii fi Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu tokkotti ol ba'e. 29 Utuu inni kadhachaa jiruu bifti fuula isaa geeddarama; uffanni isaas adii calaqqisu ta'e. 30 Kunoo namoonni lama jechuunis Musee fi Eeliyaas, ulfina guddaadhaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa turan. 31 Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee addunyaa kana irraa deemuu isaa kan inni Yerusaalemitti raawwachuuf jiru sanaa dudubbachaa turan. 32 Phexrosii fi warri isa wajjin turan garuu akka malee mugan; yeroo dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota Yesuus wajjin dhadhaabachaa turan lamaan argan. 33 Phexrosis akkuma

"Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. Inni waan dubbatu hin beeku ture. 34 Utuma inni dubbachaa jiruu duumessi tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa sana keessa seenanitti ni sodaatan. 35 Sagaleen, "Kun ilma koo isa ani filadhee dha; isinis isa dhaga'aa" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. 36 Yommuu sagaleen sun dubbatetti, Yesuus kophaa isaa argame. Barattoonnis ni cal'isan malee waan argan keessaa tokko illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne. 37 Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa gad bu'anitti namoonni baay'een isatti dhufan. 38 Namoota sana keessaas namichi tokko iyee akkana jedhe; "Yaa Barsiisaa akka ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhada; inni anaaf mucaa tokkichaatii. 39 Hafuurri wayii itti ka'a; gurbichis akkuma tasaa iyya; hafuurri sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; hafuurichi dafee irraa hin galu; yeroo hundas isa miidha. 40 Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan kadhada; isaan garuu hin dandeenye." 41 Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiitti isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis isinii obsa?" jedhe. Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi" jedhe. 42 Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa jiruu, hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiise. Yesuus garuu hafuura xuraa'aa sana ifate; gurbichas fayyisee abbaa isaatiif kenne. 43 Hundumti isaaniis humna Waaqaa isa jabaa sana ni dinqifatan. Utuu hundi isaanii waan Yesuus hojjete sana dinqisiifachaa jiranuu inni barattoota isaatiin akkana jedhe; 44 "Waan ani isinitti himuuf jiru of eeggannaadhaan dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama." 45 Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka isaaniif hin galleefis isaan jalaa dhokfamee ture; isaan waa'ee waan kanaa isa gaafachuus ni sodaatan. 46 Isaan keessaa namni nama hundumaa caalu eenyu akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin ka'e.

47 Yesuusis waan isaan garaatti yaadan beekke mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe; 48 akkanas isaaniin jedhe; “Namni mucaa xinnaa kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatus isa na erge sana simata; namni isin hundaa gad ta’e inni hunda caalaatii.” 49 Yohannis, “Yaa Barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa dhowwine” jedhe. 50 Yesuus garuu, “Isa hin dhowwinaa; namni isiniin hin mormine kam iyyuu gara keessan jiraatii” jedhe. 51 Yesuusis yommuu yeroon inni itti gara samiitti ol fudhatamu ga’etti Yerusaleem dhaquuf hidhatee ka’e. 52 Innis ergamoota of dura erge; isaanis waan isa barbaachisu qopheessuudhaaf ganda Samaariyaa tokko seenan. 53 Namoonni naannoo sanaa garuu sababii inni fuula isaa Yerusaleemitti deebifatee deemaa tureef isa hin simanne. 54 Barattoonni isaa jechuunis Yaaqobii fi Yohannis yommuu waan kana arganitti, “Yaa Gooftaa, akka inni isaan balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda gad waamnu barbaaddaa?” jedhan. 55 Yesuus garuu garagalee isaan ifate. 56 Isaanis darbanii ganda biraa dhaqan. 57 Utuu isaan karaa deemaa jiranoos namichi tokko Yesuusiin, “Ani iddoo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” jedhe. 58 Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla qabu; simbirroonnis man’ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu” jedhe. 59 Nama biraatiinis, “Na duukaa bu’i!” jedhe. Namichi garuu, “Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami” jedhee deebise. 60 Yesuusis, “Warri du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati garuu dhaqii mootummaa Waaqaa lallabi” jedheen. 61 Ammas namni biraa, “Yaa Gooftaa, anis si duukaa nan bu’a; garuu dura akka ani dhaqee maatii kootti nagaa dhaamadhu naa eeyyami” jedhe. 62 Yesuusis deebisee, “Namni harkaan hordaa qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa Waaqaatiif hin malu” jedhe.

10 Kana booddee Gooftaan namoota biraa 72 muudee gara magaalawwanii fi lafa ofii

dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura isaan erge. 2 Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan walitti qabamu baay’ee dha; hojjettoonni garuu muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadhaa. 3 Deemaa! Ani akka ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyyiitti isin erga. 4 Borsaa yookaan korojoo yookaan kophee hin qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin gaafatinaa. 5 “Yeroo mana tokko seentanitti dursaatii, ‘Nagaan mana kanaaf haa ta’u’ jedhaa. 6 Yoo namni nagaa achi jiraate, nagaan keessan isaa ta’a; yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif nyaachaa, dhugaas achuma turaa; hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni malaatii. Manaa gara manaatti hin labinaa. 8 “Yeroo magaalaa tokko seentanii simatamtanitti waanuma isinii dhi’aate nyaadhaa. 9 Dhukkubsattoota achi jiran fayyisaatii, ‘Mootummaan Waaqaa isinitti dhi’aateera’ jedhaa isaanitti himaa. 10 Yoo magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan garuu gara daandii magaalatti ba’aatii akkana jedhaa; 11 ‘Nu akka akeekkachiisa isinii ta’uuf awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya irraa dhadha’anna. Ta’us waan kana beekaa: Mootummaan Waaqaa dhi’aateera.’ 12 Ani isinittin hima; gaafas magaalaa sana irra Sodoomiif ni salphata. 13 “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’anii qalbii jijjiirratu turan. 14 Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidonaaf ni salphata. 15 Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Sii’oolitti gad buuta. (Hades g86) 16 “Namni isin dhaga’u kam iyyuu na dhaga’a; namni isin dhaga’uu didu anas dhaga’uu dida; namni na dhaga’uu didu immoo isa na erge sana dhaga’uu dida.” 17 Namoonni torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan deebi’anii, “Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon iyyuu maqaa keetiin nuu ajajamaniiru” jedhan.

18 Yesuusis deebisee akkana jedhe; “Ani utuu Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu’uu nan arge. 19 Kunoo, ani akka isin bofaa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka humna diinaa hundas mo’attaniif aangoo isinii kenneera; wanni kam iyyuu isin hin miidhu. 20 Garuu sababii maqaan keessan samii keessatti barreeffameef gammadaa malee sababii hafuuronni isinii ajajamaniif hin gammadinaa.” 21 Yesuus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan gammachuun guutamee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa’immanitti mul’ifteef ani sin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaatii. 22 “Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilmi eenyu akka ta’e hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul’isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaan eenyu akka ta’e hin beeku.” 23 Barattoota isaattis garagalee kophaatti akkana jedheen; “Iji waan isin argitan argu eebbifamaa dha. 24 Ani isinittin himaatii raajonni fi mootonni baay’een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga’uu barbaadan; garuu hin dhageenye.” 25 Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuus qoruuf jedhee ka’ee dhaabate. Innis, “Yaa Barsiisaa, ani jireenya bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. (aiōnios q166) 26 Yesuusis deebisee, “Seera keessatti maaltu barreeffame? Atis akkamitti dubbifta?” jedheen. 27 Namichis, “Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu; ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaalladhu?” jedhee deebise. 28 Yesuusis, “Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa” jedheen. 29 Namichi sun garuu qajeelaa of gochuu barbaadee, “Ollaan koo eenyu?” jedhee Yesuus gaafate. 30 Yesuusis deebisee akkana jedhe; “Namichi tokko utuu Yerusaaleemii ba’ee Yerikootti gad bu’aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatani,

tumanii, du’aa fi jireenya gidduutti isa dhiisanii deeman. 31 Lubni tokko utuu akkuma tasaa karaa sanaan gad bu’uu namicha argee irraa goree darbe. 32 Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko yommuu iddoo sana ga’eetti namicha sana argee irraa goree darbe. 33 Namichi Samaariyaa tokko garuu utuu deemaa jiruu iddoo namichi sun jiru ga’e; yommuu isa argettis garaa laafeef. 34 Innis itti dhi’aatee zayitii fi daadhii wayinii madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras kaa’ee, mana boqonnaa keessummootaatti isa geesse; achittis isa gargaare. 35 Guyyaa itti aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana boqonnaa sanaatti kennee, ‘Namicha kana ittiin naa wal’aani; yoo kana caalaa baaftes ani yeroon deebi’ee dhufutti siifin kenna’ jedheen. 36 “Egaa jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha harka saamtotaa seene sanaa isa kam seeta?” 37 Hayyuun seeraa sunis, “Isa garaa laafeef sana” jedheen. Yesuusis, “Atis dhaqiitii akkasuma godhi” jedheen. 38 Utuu karaa deemaa jiranuu Yesuus ganda tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte. 39 Isheenis obboleettii Maariyaam jedhamtu tokko qabdi turte; Maariyaamis miilla Gooftaa jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa turte. 40 Maartaan garuu baay’ina hojiitiin waan dadhabaa turteef gara isaa dhuftee, “Yaa Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda kophaa koo hojjedhu natti dhiisuun ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti himi!” jette. 41 Gooftaanis deebisee akkana jedheen; “Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa’ee waan baay’ee yaaddofta; ni raafamtas. 42 Wanni barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; Maariyaam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu.”

11 Gaaf tokko Yesuus iddoo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, “Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi” jedheen. 2 Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa: “Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqullaa’u; mootummaan kee

haa dhufu. **3** Buddeena keenya kan guyyuma garyaa, guyyuma guyyaan nuu kenni. **4** Akkuma nus warra cubbuu nutti hojjetaniif dhiifnu sana atis cubbuu keenya nuu dhiisi; qoramatti nu hin galchin.” **5** Innis akkana isaaniin jedhe; “Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhaqee, ‘Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa liqeessi; **6** michuun koo kan karaa deemu tokko natti goreeraatii; anis waanan dhi’eessuuf tokko illee hin qabu’ haa jedhu. **7** Namichi mana keessaa sunis, ‘Na hin rakkisin; balballi cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra jiru; ani ka’ee waan tokko illee siif kennuu hin danda’u’ jedhaanii? **8** Ani isinittin hima; sababii inni michuu isaa ta’eef jedhee ka’ee buddeena sana isaaf kennuu baatu illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka’ee waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf. **9** “Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhadaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **10** Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama. **11** “Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ilmi isaa qurxummii isa kadhate, qooda qurxummii bofa kennuuf eenyu? **12** Yookaan namni yoo ilmi isaa hanqaaquu isa kadhate torbaanqabaa kennuuf eenyu? **13** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, Abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniif Hafuura Qulqulluu haa kennuu ree!” **14** Yesuus hafuura hamaa arrab-didaa ta’e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurri hamaan sun ba’etti arrab-didaan sun ni dubbate; namoonnis ni dinqifatan. **15** Isaan keessaa namoonni tokko tokko garuu, “Inni Bi’eelzebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira” jedhan. **16** Warri kaan immoo mallattoo samii irraa isa gaafachuudhaan isa qoran. **17** Yesuus yaada isaanii beekke akkana jedheen; “Mootummaan gargar of qoodu kam iyyuu ni diigama; manni gargar of qoodus ni jiga. **18** Seexanni yoo

gargar of qoode, mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda’a? Wannani akkana jedhuuf sababii isin akka waan ani Bi’eelzebuuliin hafuurota hamoo baasuu dubbattaniif. **19** Egaa yoo ani Bi’eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta’u. **20** Garuu ani quba Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoo mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. **21** “Yommuu namni jabaan guutummaatti mi’a lolaa hidhate tokko mana isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan taa’aaf. **22** Garuu namni jabinaan isa caalu tokko yoo lolee isa mo’ate, mi’a lolaa kan namichi sun amanate sana isa irraa fudhatee boojuu isaas qoqqooda. **23** “Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa. **24** “Hafuurri xuraa’aan yommuu nama keessaa ba’utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaakeessa jooira; garuu hin argatu. Innis, ‘Mana koo isa ani keessaa ba’e sanatti nan deebi’a’ jedha. **25** Yommuu achi ga’uttis manicha haramee qulqulleeffamee argata. **26** Ergasiis dhagee hafuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo ta’an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata.” **27** Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin tokko namoota gidduudhaa sagalee ishee ol fudhattee, “Garaan si baate, harmi ati hootes eebbifamaa dha” jette. **28** Inni garuu deebisee, “Kana caalaa iyyuu, warri dubbii Waaqaa dhaga’anii ajajamaniif eebbifamoo dha” jedhe. **29** Akkuma baay’inni namootaa dabalameen Yesuus akkana jedhe; “Dhaloonni kun dhaloota hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonas malee mallattoon tokko iyyuu isaaf hin kennamu. **30** Akkuma Yoonas mallattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta’aatii. **31** Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga’uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii. Kunoo kan Solomoonin

caalu as jira. **32** Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan lallaba Yoonaaasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo kan Yoonaaasin caalu as jira. **33** "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee iddoo hin mul'anne yookaan gombisaa jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa arganiif baattuu isaa irra kaa'u. **34** Iji kee ibsaa dhagna keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa hin ta'in garuu dhagni kees dukkanaa guutama. **35** Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin taaneef of eeggadhu. **36** Egaa yoo dhagni kee hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko iyyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni kee guutummaatti ifa ni qabaata." **37** Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus isa wajjin nyaata nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuusis ol seenee maaddiitti dhi'aate. **38** Fariisichi garuu akka Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee dinqisiifate. **39** Gooftaanis akkana isaan jedhe; "Isin Fariisonni duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi keessan garuu saamichaa fi hamminaan guutameera. **40** Yaa namoota gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa isaa immoo hin uumnee? **41** Isin garuu waan xofoof fi caabii keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoos wanni hundinuu isinii qulqullaa'aa. **42** "Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala, cilaaddamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan keessaa tokko Waaqaaf ni kennitu; murtii qajeelaa fi jaalala Waaqaa garuu ni tuffattu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture. **43** "Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu. **44** "Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!" **45** Hayyoota seeraa keessaas tokko deebisee, "Yaa Barsiisaa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!" jedheen. **46** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin

ba'aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqخان. **47** "Isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; kan isaan ajjeeses abbootuma keessan. **48** Kanaafuu isin akka waanuma abbootiin keessan hojjetan sana deeggartan dhugaa baatu; isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwaala raajotaa ijaartu. **49** Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, 'Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni ajjeesu; kaan immoo ni ari'atu' jedhe. **50** Kanaaf dhaloonni kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyaatii jalqabee dhangala'etti ni gaafatama; **51** dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyaas isa iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonni kun waan kana hundumatti ni gaafatama. **52** "Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin furtuu beekumsaa fudhattaniirtu. Ofii keessanii hin seenne; warra seenaa turanis dhowwitaniirtu." **53** Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa jabeessanii isaan mormuu, akka inni waan baay'ee dubbatuufis isa tuttuquu jalqaban. **54** Waan afaan isaatii ba'uun isa qabuufis eeggachaa turan.

12 Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma hedduu tokko hamma isaan wal irra ejjetanitti walitti qabametti, Yesuus duraan dursee barattoota isaatiin akkana jechuu jalqabe; "Raacitii Fariisotaa irraa of eeggadhaa; kunis fakkeessitummaa dha. **2** Wanni haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiru. **3** Wanni isin dukkana keessatti dubbattan, ifa guyyaatiin dhaga'ama; wanni isin gola keessatti gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama. **4** "Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra dhagna ajjeesanii ergasii immoo kana caalaa homaa gochuu hin dandeenye hin sodaatinaa. **5** Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin argisiisa; isa erga ajjeese booddee gahaannamitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana sodaadhaa;

eeyyee, ani isinittin hima; isa sodaadhaa. kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin sooromin kam iyyuu akkasuma ta'a." 22 Yesuusis barattoota isaatiin akkana jedhe; "Kanaafuu ani isinittin hima; 'maal nyaanna?' jettanii waa'ee jireenya keessanii hin yaadda'inaa; yookaan 'maal uffanna?' jettanii waa'ee dhagna keessanii hin yaadda'inaa. 23 Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaatii. 24 Mee arraageyyii ilaalaa: Isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan; gombisaa yookaan gumbii hin qaban; ta'us Waaqni isaan soora. Isin immoo hammam simbirroota caalaa gatii guddaa qabdu! 25 Isin keessaa namni yaadda'udhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda'u eenyu? 26 Yoos isin erga waan xinnoo akkasii illee godhachuu hin dandeenye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree? 27 "Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilaalaa; isaan hin dhama'an yookaan hin fo'an. Ani garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. 28 Isin yaa warra amantiin xinnoo nana! Waaqni erga marga dirree kan har'a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti immoo hammam kana caalaa haa uffisuu ree. 29 Qalbii keessan waan nyaattan irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa'atinaa; waa'ee isaas hin yaadda'inaa. 30 Addunyaan ormootaa waan kana hunda ni barbaaduutii; Abbaan keessan akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. 31 Garuu mootummaa isaa barbaadaa; wanni kun akkasuma isiniif kennama. 32 "Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaallateeraatii. 33 Waan qabdan gurguraatii hiyyeeyyiif kennaa. Koroo hin moofofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii irratti, iddoo hattuun itti hin dhi'annee fi biliinis hin balleessinetti ofii keessaniif kuufadhaa. 34 Idduma badhaadhummaan keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii. 35 "Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa'aa; ibsaa keessanis ibsadhaa; 36 akkuma namoota yommuu Gooftaan isaaniidha fuudhaa fi heerumaatii galee balbala dhadha'utti dafanii

isaaf banuuf jedhanii qophaa’anii isa eeganii ta’aa. **37** Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbifamoo dha; ani dhuguman isinitti hima; inni marxifatee akka isaan nyaataaf taa’an ni godha; dhufees isaan tajaajila. **38** Garboonni gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti yookaan kutaa sadaffaatti dhufee akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebbifamoo dha. **39** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu sa’aatii kamitti akka hattuun dhuftu beekke, silaa akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **40** Isinis akkasuma qophaa’uu qabdu; Ilmi Namaa sa’aatii isin hin eegnetti dhufaati.” **41** Phexrosis, “Yaa Gooftaa, ati fakkeenya kana nu qofatti moo nama hundumatti himta?” jedhee gaafate. **42** Gooftaanis akkana jedhee deebise; “Egaa hojii adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota isaa irratti isa muudu eenyu? **43** Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi’utti utuu inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha. **44** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **45** Garbichi sun garuu yoo, ‘Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura’ ofiin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa’e, **46** gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa’aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis isa kukkuta; warra hin amanne keessattis isa ramada. **47** “Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu hin hojjenne sun akka malee tumama. **48** Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu hojjete garuu adaba salphaatu isa irra ga’a. Nama wanni baay’een itti kenname hunda irraa waan baay’eetu eegama; nama imaanaan guddaan itti kenname irraa immoo kan caalutu barbaadama. **49** “Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma iyyuu qabatee ani akkam hawwa! **50** Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkodu jira; hamma inni raawwatomutti ani akka malee nan dhiphadha!

51 Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe seetuu? Akkas miti; ani isinittin hima; ani gargar ba’uu fiduufan dhufe malee nagaa buusuuf hin dhufne. **52** Si’achi maatiin nama shan qabu tokko gargar qoodama; namni sadii nama lamatti ka’a; namni lama immoo nama sadiitti ka’a. **53** Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli haadhatti, amaatiin niitii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatii isheetti ka’uudhaan gargar ba’u.” **54** Yesuusis tuuta sanaan akkana jedhe; “Isin yommuu duumessa karaa lixa biiftuutiin ol ba’u argitanitti yeruma sana, ‘Bokkaan ni rooba’ jettu; innis ni rooba. **55** Yommuu bubbeen kibbaa bubbisutti immoo, ‘Ni ho’a’ jettu; innis ni ho’a. **56** Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii fi samiitiif hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf immoo hiikkaa kennuu akkamitti wallaaltu? **57** “Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa hin murteessine? **58** Ati yommuu amajaajii kee wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; yoo kanaa achii amajaajiin kee abbaa seeraatti si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti si kenna; poolisiin immoo mana hidhaatti si darbata. **59** Ani sitti nan hima; ati hamma saantima ishee dhuma of irraa baaftutti achii hin baatu.”

13 Yeroo sana namoonni waa’ee warra Galiilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaaniitti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko achi turan. **2** Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Sababiin namoonni Galiilaa kanneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galiilaa kaan hunda irra cubbamoota turaniif seetuu? **3** Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu. **4** Yookaan namoonni kudha saddeentan gamoon Saliihoom isaan irratti jigee isaan fixe sun warra Yerusaalem keessa jiraatan kaan hunda irra waan yakka hojjetan seetuu? **5** Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu.” **6** Innis akkana jedhee fakkeenya kana dubbate; “Namichi tokko muka harbuu kan iddoo dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame

tokko qaba ture; innis muka sana irra ija 20 Amma illee akkana jedhee gaafate; “Ani barbaaduu dhaqee waan tokko illee dhabe. 7 mootummaa Waaqaa maaliinan wal fakkeessa? Innis hojjetaa iddoo dhaaba wayinichaatiin, ‘Ani 21 Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma waggaa sadan darban kana muka harbuu kana inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu irraa ija barbaadachuuf jedhee marmaaraan sadiitti makte fakkaata.” 22 Yesuusis utuu ture; garuu waan tokko illee irraa hin arganne; gara Yerusaaalem deemuu namoota barsiisaa muriitii gatii Inni maaliif lafa balleessa?’ jedhe. magaalawwanii fi gandoota keessa darbaa 8 “Namichi sunis deebisee akkana jedheen; ‘Yaa Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa’oo itti ture. 23 Namichi tokkos, “Yaa Gooftaa warri naqaatii mee wagguma tokko haa turu. 9 Yoo fayyifaman namoota muraasa qofaa?” jedhee isa gaafate. Innis akkana isaaniin jedhe; 24 inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dha! Yoo “Balbala dhiphaadhaan seenuuf tattaaffadhaa; kanaa achii murtee gatau dandeessa.” 10 Yesuus ani isinittin hima; namoonni baay’een seenuu ni guyyaa Sanbataa tokko manneen sagadaa yaaluutii; garuu hin danda’an. 25 Abbaan mana keessaa isa tokkotti barsiisaa ture. 11 Dubartiin sanaa takkaa ka’ee balbalicha cufannaan isin ala hafuurri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda dhaabatani balbala rurrukutaa, ‘Yaa Gooftaa ishee goophesse tokkos achi turte; isheenis balbala nuu bani’ jettanii kadhattu. “Inni garuu waan gad gogdeef gonkumaa ol jechuu hin deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa dandeessu turte. 12 Yesuusis yommuu ishee akka dhuftan hin beeku’ isiniin jedha. 26 “Isin argetti ofitti ishee waamee, “Dubartii nana, immoo, ‘Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta” jedheen, atis daandii keenya irratti barsiifteerta’ jettuun. 13 Innis harka isaa ishee irra kaa’e; isheenis 27 “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yeruma sana ol jettee Waaqaa galateeffatte. 14 yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku. Isin Bulchaan mana sagadaas sababii Yesuus guyyaa warri hammina hojjetan hundinuu na biraa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree namootaan, badaal’ jedha. 28 “Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, “Guyyaan hojii ja’atu jira; guyyoota sana Yaaqoobii fi raajota hunda mootummaa Waaqaa kottaatii fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin keessatti argitani, ofii keessanii immoo gad dhufinaa” jedhe. 15 Gooftaan immoo akkana darbatamtan, achitti boo’uu fi ilkaan qaruutu jedhee deebiseef; “Yaa fakkeessitoota! Isin ta’a. 29 Namoonnis ba’a biiftuutii fi lixa keessaa namni guyyaa Sanbataa qotiyyoo isaa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa yookaan harree isaa dallaa keessaa hiikee Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi’aatu. 30 bishaan obaasuu hin geessine jiraa? 16 Yoos Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta’an keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra dubartiin kun intalli Abrahaam kan Seexanni jalqabaa ta’an keessaa immoo warra dhumaa waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture ta’an jiru.” 31 Yeroo sana Fariisota keessaa kun guyyaa Sanbataatiin hidhaa kana irraa namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, hiikamuun isheef hin malu?” 17 Yommuu “Sababii Heroodis si ajjeesuu barbaaduuf asii inni waan kana dubbatetti mormitoonni isaa deemii iddoo biraa dhaqi” jedhaniin. 32 Innis dinqii kanneen inni hojjechaa ture hundatti ni akkana jedhee deebise; “Dhaqaatii waangoo gammadan. 18 Yesuusis akkana jedhee gaafate; sanaan, ‘Kunoo, ani har’aa fi bori hafuurota “Mootummaan Waaqaa maal fakkaata? Anis hamoo nan baasa; namoota dhukkubsatanis maaliinan wal isa fakkeessa? 19 Mootummaan nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii Waaqaa sanyii sanaaficaa kan namni tokko koo nan fixadha’ jedhaa. 33 Waan fedhe iyyuu fuudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaase taanaan, ani har’aa fi bori, iftaanis adeemsa fakkaata. Sanyiin sunis guddatee muka ta’e; koo itti fufuutu naa mala; raajiin Yerusaalemiin alatti du’uu hin qabuutii! 34 “Yaa Yerusaaalem,

yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqaan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. 35 Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. Ani isinittin hima; isin hamma, ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha’jettanitti lammata na hin argitan.”

14 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeeffatanii isa ilaalaa turan. 2 Namichi dhagni isaa dhiita’e tokkos fuula isaa dura ture. 3 Yesuusis, “Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?” jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate. 4 Isaan garuu ni cal’isan; innis namicha harkaan qaqqabee fayyisee gad isa lakkise. 5 Innis, “Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu’e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessaa hin baasuu?” jedhee isaan gaafate. 6 Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenye. 7 Innis yommuu akka keessumoonni sun iddoo ulfinaa filatan hubatetti akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; 8 “Yoo namni tokko cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddoo ulfinaa hin taa’in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta’aatii. 9 Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, ‘Namicha kanaaf ka’i’ siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa iddoo hundumaa gad ta’e teessa. 10 Ati garuu yommuu waamamtu akka namichi si waame sun yeroo dhufutti, ‘Yaa michuu koo iddoo ol aanutti hiiqi’ siin jedhuuf dhaqii lafa iddoo hundumaa gad ta’e taa’i; yoos fuula warra si wajjin maaddiitti dhi’aatan hundumaa duratti ulfina argattaatii. 11 Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama.” 12 Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana jedhe; “Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota

kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote isaanis deebisanii si waamu; gatiin kees siif deebifama. 13 Garuu yommuu cidha qopheessitu hiyyeeyyii, naafa, okkolaa fi jaamaa waami. 14 Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef ati ni eebbifamta; gatiin kee guyyaa du’aa ka’uu qajeeltotaatti siif deebifamaatii.” 15 Warra isa wajjin maaddiitti dhi’aatan keessaa namichi tokko yommuu waan kana dhaga’etti Yesuusiin, “Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi’aatu eebbifamaa dha” jedhe. 16 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namichi tokko cidha guddaa qopheessee keessumoota hedduu affeere. 17 Namichi sunis sa’aatii nyaataatti akka inni, ‘Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii kottaa’ jedhee warra affeeraman sanatti himuuf garbicha isaa erge. 18 “Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi’eeffachuu jalqaban; inni jalqabaa, ‘Ani lafa qotiisaa bitadheera; kanaafuu dhaqeen ilaaluu qabaatii maaloo na hin komatin’ jedheen. 19 “Inni kaan, ‘Ani qotiyyoo cimdii shan bitadheera; isaan leenjisuuf deemuuttin jiraatii, maaloo na hin komatin’ jedheen. 20 “Amma illee inni kaan, ‘Ani dhi’oon niitii fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda’u’ jedheen. 21 “Garbichi sunis deebi’ee waan kana gooftaa isaatti hime. Abbaan mana sanaas aaree, ‘Dafii karaa guddaa fi daandii qal’aa magaalatti achi ba’iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii ol seensis’ jedhee garbicha isaa ajaje. 22 “Garbichi sunis, ‘Yaa gooftaa, wanni ati ajajje hundi raawwateera; garuu amma illee iddoon jira’ jedheen. 23 “Gooftichis garbicha isaatiin akkana jedhe; ‘Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba’iitii akka isaan ol galan dirqisiisi. 24 Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddii koo irraa afaaniin hin qabu.” 25 Namoonni baay’een Yesuus wajjin deemaa turan; innis garagalee akkana isaaniiin jedhe; 26 “Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isaatii fi haadha isaa, niitii isaatii fi ijoollee isaa, obboloota isaatii fi obboleettota isaa akkasumas lubbuu

isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta'uu hin danda'u. 27 Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuus barataa koo ta'uu hin danda'u. 28 "Mee isin keessaa namni tokko gamoo ijaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun gamoo sana ijaaree fixuuf horii ga'aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa beekuuf duraan dursee taa'ee gatii isaa hin herregatuu? 29 Yoo kanaa achii yommuu inni hundee kaa'ee fixuu dadhabutti, namoonni argan hundi itti qoosu. 30 Isaanis, 'Namichi kun ijaaruu jalqabee fixuu dadhabe' jedhu. 31 "Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa loluu dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota kuma kudhaniin of irraa loluu danda'uu fi danda'uu baachuu isaa duraan dursee taa'ee itti hin yaaduu? 32 Yoo hin dandeenye immoo utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata. 33 Akkanumas isin keessaa namni waan qabu hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta'uu hin danda'u. 34 "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a? 35 Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitiif faayidaa hin qabu; inni gad gatama. "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u."

15 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamoonna hundi Yesuus dhaaggeeffachuudhaaf isa biratti walitti qabamaa turan. 2 Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, "Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata" jedhanii guunguman. 3 Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; 4 "Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenyu? 5 Yommuu argatus gammadee gatiitii isaa irratti baatee, 6 mana isaatti gala. Innis michoota isaatii fi olloota isaa walitti waamee, 'Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jedha. 7 Ani isinittin hima;

sababii qajeeltota qalbii jijjiirrachuu isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif samii keessatti gammachuu guddaan akkasuma ni ta'a. 8 "Yookaan mee dubartii saantima meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu; isheen ibsaa qabsiifatee, manas harte hamma saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaaddattuu? 9 Isheenis yommuu argatutti michoota isheetii fi olloota ishee walitti waamtee, 'Ani saantima koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jetti. 10 Ani isinittin hima; sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif ergamoonni Waaqaa akkasuma ni gammadu." 11 Yesuus ittuma fufee akkana jedhe; "Namicha ilmaan lama qabu tokkodu ture. 12 Ilmi quxisuun abbaa isaatiin 'Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa qooda na ga'u naa kenni' jedhe. Abbaanis qabeenya isaa lamaan isaaniitiif ni hire. 13 "Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaq; achittis qabeenya isaa jireenya bashannanuu irratti balleesse. 14 Erga inni waan hunda fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu'e; innis rakkachuu jalqabe. 15 Kanaafuu dhaqee lammiiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale; namichi sunis akka inni booyyee tiksuu lafa tikaatti isa erge. 16 Gurbichis qola booyeen nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela ture; garuu namni tokko iyyuu waa isatti hin kennu ture. 17 "Innis yommuu of beeketti akkana jedhe; 'Tajaajiltoonni mana abbaa kootti qacaraman hammamitu buddeena ga'ee irraa hafu qaba! Ani garuu asitti beelaan nan du'a. 18 Ani ka'een abbaa kootti deebi'ee akkana jedhaan; "Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera. 19 Si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu; tajaajiltoota kee keessaa akka isa tokkootti na ilaali." 20 Innis ka'ee gara abbaa isaa dhaq. "Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaattis fiigee itti marmee dhungate. 21 "Gurbichis, 'Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera; si'achi ilma

kee jedhamuun naaf hin malu' jedheen. 22 "Abbaan isaa garuu garboota isaatiin akkana jedhe; 'Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa isatti uffisaa; quba isaatti qubeelaa, miilla isaattis kophee kaa'aa. 23 Dibicha gabbataa fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus. 24 Ilmi koo kun du'ee tureetii; amma immoo jireenyatti deebi'eeraa. Badees ture; amma immoo argameera.' Isaanis gammaduu jalqaban. 25 "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisaa ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti muuziiqaa fi sirba dhaga'e. 26 Kanaafuu tajaajiltoota keessaa nama tokko waamee waan ta'aa jiru gaafate. 27 Tajaajilaan sunis deebisee, 'Obboleessi kee galeera; abbaan kees waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa qale' jedheen. 28 "Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate. 29 Inni immoo deebisee abbaa isaatiin akkana jedhe; 'Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduuf takkumaa ilmoo re'ee tokko illee naa hin kennine. 30 Garuu ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi'ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!' 31 "Abbaan isaas akkana jedheen; 'Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wanni ani qabu hundinuu kanuma kee ti. 32 Garuu obboleessi kee inni du'ee ture kun waan jireenyatti deebi'eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera."

16 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Namicha soorressa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus soorressa sanatti himan. 2 Soorressi sunis hojii adeemsisaa sana ofitti waamee, 'Wanni ani waa'ee kee dhaga'u kun maalii? Ati si'achi waan hojii adeemsisaa ta'uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaa turte sana irratti gabaasa naa dhi'eessi' jedheen. 3 "Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; 'Waan

gooftaan koo hojii keessaa na baasuuf, maal naa wayya? Lafa qotuuf humna hin qabu; kadhachuu immoo nan qaana'a. 4 Akka yeroo ani hojii keessaa ari'amutti namoonni mana isaaniitti na simataniif waanan godhu anuu beeka.' 5 "Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, 'Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?' jedhee gaafate. 6 "Namichis, 'Zayitii ejersaa hubboo dhibba saddeeti' jedhee deebise. "Hojii adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'u; dafii taa'iitii dhibba afur jedhii barreessi' jedheen. 7 "Isa lammaffaadhaanis, 'Sirra immoo hammamitu jira?' jedhee gaafate. "Innis, 'Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen. "Hojii adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'uutii, 80 jedhii barreessi' jedheen. 8 "Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan abshaala ta'eef gooftichi isa jaje; namoonni addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa caalaa abshaalotaatii. (aiōn g165) 9 Ani isinitti hima; akka isaan yeroo qabeenyi sun dhumutti mana bara baraatti isin simataniif qabeenya addunyaatiin ofii keessaniif michoota horadhaa. (aiōnios g166) 10 "Namni waan xinnootti amanamu kam iyyuu waan baay'eettis ni amanama; namni waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu immoo waan baay'eettis hin amanamu. 11 Yoo isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana ree? 12 Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree? 13 "Namni gooftota lama tajaajiluu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeessan." 14 Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan kana hunda dhaga'anii Yesuusitti qoosan. 15 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin warra fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wanni nama biratti akka malee kabajamu fuula Waaqaa duratti jibbisiisaadhaatii. 16 "Seerrii

fi raajonni hamma Yohannisitti labsaman. Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootummaa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuus itti galuuf wal dhiiba. 17 Seera keessaa tuqaan hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti dhabamuutu salphata. 18 “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja raawwata; namni dubartii dhirsaa ishee hiiakte fuudhus ejja raawwata. 19 “Namicha sooressa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu ture. 20 Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al’aazaar jedhamu kan dhagni isaa hundi mammadaa’e tokko ciisaa ture. 21 Innis hambaa maaddii sooressa sanaa irraa harca’u illee nyaachuu ni kajeela ture; saroonni iyyuu dhufanii madaa isaa arraabu turan. 22 “Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isa geessan; sooressichis du’ee awwaalame. 23 Utuu Sii’ool keessatti dhiphachaa jiruus ol mil’atee Abrahaamin fagootti, Al’aazaarin immoo bobaa Abrahaam keessatti arge. (Hadēs q86) 24 Innis iyee, ‘Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruuf maaloo garaa naa laafiitii akka inni fiixee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf Al’aazaarin naa ergi’ jedheen. 25 “Abrahaam garuu akkana jedhee deebise; ‘Yaa ilma ko, ati bara jireenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al’aazaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta. 26 Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce’uu hin dandeenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddaatu jira.’ 27 “Dureessi sunis akkana jedhee deebise; ‘Yoos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al’aazaarin naa ergitu sin kadhada; 28 ani obbolloota shan qabaatii; akka isaanis iddoo dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhaqee isaan haa akeekachiisu.’ 29 “Abrahaam garuu, ‘Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga’an’

jedhe. 30 “Dureessichis, ‘Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du’an keessaa namni tokko gara isaanii dhaqee garuu, isaan qalbii ni jijjiirratu’ jedheen. 31 “Abrahaamis, ‘Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageenye, yoo namni tokko warra du’an keessaa ka’e illee hin amanan’ jedheen.”

17 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuun hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufaniif wayyoo! 2 Inni warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture. 3 Kanaafuu of eeggadhaa. “Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijjiirrate immoo dhiifama godhiif. 4 Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjetee yeroo torbanuu sitti deebi’ee, ‘Ani qalbii nan jijjiirradha’ siin jedhe dhiifama godhiif.” 5 Ergamoonnis Gooftaadhaan, “Amantii keenya nuu guddisi” jedhan. 6 Innis akkana jedhee deebise; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa’iitii galaana keessa dhaabami!’ jechuu dandeessu; innis isinii ajajama. 7 “Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiksu qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, ‘Dafii kottuutii taa’ii waa nyaadhu’ jedhaanii? 8 Qooda kanaa inni garbicha sanaan, ‘Irbaata naa qopheessi; hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni dhugas’ hin jedhuunii? 9 Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa? 10 Kanaafuu isinis yommuu waan ajajamtan hunda raawwattanitti, ‘Nu garboota faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojjenne’ jedhaa.” 11 Yesuus utuu Yerusaaalem dhaquu Samaariyaa fi Galiilaa gidduu darbaa ture. 12 Akkuma inni ganda tokko seeneenis, namoonni lamxaa’an kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatanii, 13 sagalee

isaanii ol fudhatanii, “Yesuus yaa Gooftaa, nuu na’ii!” jedhan. **14** Innis yommuu isaan argetti, “Dhaqaatii lubootatti of argisiisaa!” jedheen; isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa’an. **15** Isaan keessaas inni tokko yommuu fayyuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf ulfina kenna deebi’ee dhufe. **16** Adda isaatiinis miilla Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis nama Samaariyaa ture. **17** Yesuus akkana jedhee gaafate; “Kurnanuu qulqullaa’aniiru mitii? Yoos warri hafan sagallan eessa dhaqan? **18** Nama ormaa kana malee namni deebi’ee Waaqaaf galata galchu tokko iyyuu hin argamnee?” **19** Yesuusis, “Ka’ii deemi; amantiin kee si fayyiseeraatii” jedheen. **20** Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom akka dhufu Yesuusis gaafatan; innis akkana jedhee deebiseef; “Mootummaan Waaqaa namatti mul’achaa hin dhufu; **21** namoonnis, ‘Mootummaan Waaqaa kunoo as jira’ yookaan ‘Kunoo achi jira’ hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin gidduu jiraatii.” **22** Innis barattoota isaatiin akkana jedhe; “Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan. **23** Namoonni, ‘Inni kuunoo achi jira!’ yookaan ‘Kunoo as jira’ isiniin jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin bu’inaa. **24** Ilmi Namaa guyyaa isaatti akkuma balaqqeessi balaqqeessa’ee gama tokkoo hamma gama kaaniitti samii ibsuu ni ta’aatii. **25** Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba. **26** “Akkuma bara Nohi ta’e sana, yeroo Ilma Namaattis akkasuma ni ta’a. **27** Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse. **28** “Bara Looxis akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan. **29** Guyyaa Looxi Sodoomii ba’etti garuu ibiddii fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse. **30** “Guyyaa Ilmi Namaa mul’atuttis akkasuma ta’a. **31** Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi’a qabu

mi’a sana fudhachuuf gad bu’uu hin malu. Akkasuma immoo namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi’in. **32** Niitii Looxi yaadadhaa! **33** Namni lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni turfata. **34** Ani isinittin hima; halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **35** Dubartoonni lama walii wajjin midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. [**36** Namoonni lama lafa qotiisaa keessa jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.”] **37** Isaanis, “Yaa Gooftaa, eessatti?” jedhanii gaafatan. Innis, “Iddoo raqni jirutti gogorroowwan walitti qabamu” jedhee deebiseef.

18 Yesuusis akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabaniif fi akka isaan abdii hin kutanne isaan barsiisuuf jedhee fakkeenya tokko barattoota isaatti hime. **2** Innis akkana jedhe; “Magaalaa tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture. **3** Haati hiyyeessaa tokkos magaalaa sana keessa turte; isheenis, ‘Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni’ jettee isatti deddeebi’aa turte. **4** “Innis yeroo gabaabaaf didee ture; ergasii garuu akkana jedhee garaa isaatti yaade; ‘Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee, **5** sababii niitiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.” **6** Gooftaanis akkana jedhe; “Egaa waan abbichii murtii dabaan sun jedhu dhaga’aa; **7** Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halkanii guyyaa gara isaatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? **8** Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataa?” **9** Yesuusis namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanitti akkana jedhee fakkeenya kana hime. **10** “Namoonni lama Waaqa kadhachuuf gara mana qulqullummaatti ol ba’an; isaanis Fariisicha tokkoo fi nama qaraxa

walitti qabu tokko turan. **11** Fariisichi ka'ee sooreyyiif akkam rakkisaa dha! **25** Dhugumaan dhaabatee, waa'ee mataa isaa akkana jedhee namni soressi mootummaa Waaqaatti galuu kadhate; 'Yaa Waaqayyo, ani akka namoota irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal'ootaa salphata." **26** Warri waan kana dhaga'anis, fi sagaagaltootaa keessumattuu waan akka "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta'iniif gaafatan. **27** Yesuusis, "Wanni namaaf hin danda'amne, Waaqaaf ni danda'ama" jedhee sin galateeffadha. **12** Ani torbanitti yeroo lama deebise. **28** Phexrosis, "Kunoo, nu waan nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra" harka kudhan keessaa tokko nan kenna.' **13** "Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo jedheen. **29** Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; dhaabate, qoma isaa dhadha'aa, 'Yaa Waaqayyo, "Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii ani nama cubbamaadhaatii naa na'il' jedhe mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii niitii yookaan obboloota yookaan haadhaa fi hin ilaalle. **14** "Ani isinittin hima; namichi abbaa yookaan ijoollee dhiisee, **30** bara kana kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti keessa dachaa baay'ee, bara dhufuuf jiru keessa qajeelaa ta'ee mana isaatti gale. Namni ol of immoo jireenya bara baraa utuu hin argatin qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of hafu tokko iyyuu hin jiru." (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yesuus warra kudha lamaan kophaatti baasee akkana jedheen; "Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; wanni raajonni waa'ee ilma Namaa barreessan hundinuus ni raawwatama. **32** Inni dabarfamee Namoota Ormaatti ni kennama. Isaanis isatti qoosu; isa arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus. **33** Innis guyyaa sadaffaatti du'aa ni ka'a." **34** Barattoonni garuu waan kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaan isaas isaan duraa dhokfamee ture. Inni maal akka dubbachaa tures isaaniif hin galle. **35** Yeroo Yesuus Yerikootti dhi'aatetti, namichi jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa ture. **36** Innis akka tuunni namootaa karaa sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture gaafate. **37** Isaanis, "Yesuus nama Naazreetitu asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan. **38** Innis, "Yesuus, yaa ilma Daawit, na maari!" jedhee iyye. **39** Namoonni fuula dura deemaa turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. **40** Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isaatti dhi'aatetti Yesuus akkana jedhee isa gaafate; **41** "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" Namichis, "Yaa Gooftaa, ani arguun barbaada" jedhee deebise. **42** Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen. **43**

Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19 Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa ture. **2** Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniitii fi sooressa ture. **3** Innis Yesuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin dandeenye. **4** Yesuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe. **5** Yesuus yommuu iddoo sana ga'etti ol mil'atee, "Yaa Zakkewoos, har'a mana kee ooluun narra jiraatii dafii gad bu'i" jedheen. **6** Innis yommuusuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate. **7** Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'uu dhaqe!" jedhanii guungumuu jalqaban. **8** Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa qabeenya koo hiyyeeyyiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe. **9** Yesuus deebisee akkana jedheen; "Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta'eef, har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera. **10** Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisuudhaaf dhufheetii." **11** Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga'aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi'aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul'atu se'aniif dubbate. **12** Innis akkana jedhe; "Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta'ee deebi'uuf biyya fagoo dhaqe. **13** Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, 'Hamma ani deebi'utti maallaqa kanaan daldalaa' jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne. **14** "Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, 'Akka namichi kun nurratti mootii ta'u hin feenu!' jedhanii bakka bu'oota isaanii isa duubaan ergatan. **15** "Innis erga muudamee mootii ta'ee deebi'ee booddee garboonni inni

maallaqa itti kenne ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsise. **16** "Garbichi jalqabaa dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera' jedheen. **17** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjetite. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen. **18** "Garbichi lammaffaanis dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen. **19** "Gooftaan isaas deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'' jedheen. **20** "Inni sadaffaan immoo dhufee akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee kunoo ti; ani huccuudhaan maree dhokseen ture. **21** Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.' **22** "Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbama afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii? **23** Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?' **24** "Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa' jedhe. **25** "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaniin. **26** "Inni immoo deebisee akkana jedhe; 'Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama; **27** diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra'aa.'" **28** Yesuus erga waan kana dubbatee booddee Yerusaalemitti ol ba'uuf isaan dura deemaa ture. **29** Innis akkuma Beetfaagee fi Biitaaniyaa kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraa sanatti dhi'aateen barattoota isaa keessaa lama erge; **30** akkanas isaanii jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree

kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu. Isa hiikaatii as fidaa. **31** Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin maaliif hiiktu?' jedhee isin gaafate, 'Gooftaatu isa barbaada' jedhaa." **32** Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan. **33** Utuu isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranuus warri harree sanaa, "Ilmoo harree kana maaliif hiiktu?" jedhanii isaan gaafatan. **34** Isaanis, "Gooftaatu isa barbaada" jedhanii deebisan. **35** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan. **36** Utuu inni deemuus namoonni uffata isaanii karaa irra afan. **37** Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad bu'utti dhi'aatettis, barattoonni hundi hojii dinqii arganii turan hundatti gammadanii, sagalee guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu jalqaban. **38** "Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!" "Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaatti!" **39** Namoota achi turan keessaas Fariisonni tokko tokko Yesuusii, "Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!" jedhan. **40** Innis deebisee, "Ani isinittin hima; yoo isaan cal'isan illee dhagoonni ni iyyu" jedheen. **41** Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi'aatee magaalattii argetti ni boo'eef; **42** akkanas jedhe; "Utuu atumti waan har'a nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera. **43** Guyyoonni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hundaanis ba'uu si dhowwan sitti ni dhufuutii. **44** Diinonni si'ii fi ijoollee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii." **45** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari'uu jalqabe. **46** Innis, "'Manni koo mana kadhannaa ta'a' jedhamee barreeffameera; isin garuu 'Holqa saamtotaa' gootaniirtu" isaaniin jedhe. **47** Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dura bu'oonni sabaa garuu isa ajjeesuudhaaf jabeessanii barbaadaa

turan. **48** Ta'us isaan karaa ittiin isa ajjeesan hin arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon waan inni dubbate dhaggeeffachaa turaniitii.

20 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas lallabuu luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan. **2** Isaanis, "Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hojjetu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne" jedhan. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa: **4** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe?" **5** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Isin maaliif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata. **6** Yoo nu, 'Nama biraa dhufe' jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii ta'e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu." **7** Kanaaf isaan, "Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu" jedhan. **8** Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana hojjedhu isinitti hin himu" jedheen. **9** Innis akkana jedhee fakkeenya kana namootatti himuu jalqabe; "Namichi tokko iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee, qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqee yeroo dheeraa ture. **10** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddoo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **11** Innis garbicha biraa ergate; isaan garuu isas tumanii, qaanessaniis harka duwwaa of irraa isa deebisan. **12** Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan. **13** "Ergasii abbichi iddoo dhaabaa wayinii, 'Maal gochuu naa wayya? Ka'een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta'aatii' jedhe. **14** "Qottoonni sun garuu yommuu isa arganitti, 'Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun kan keenya ta'aatii' jedhanii walii wajjin dudubbatan. **15** Kanaafuu isaan iddoo dhaabaa wayinii keessaa

gad baasanii isa ajjeesan. “Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna laata? **16** Inni dhufee qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata.” Namoonnis yommuu waan kana dhaga’anitti, “Waaqni waan kana hin fidin!” jedhan. **17** Yesuus isaan ilaalee, akkana jedhe; “Egaa inni, “Dhagaan ijaartoonni tuffatan dhagaa golee ta’eera jedhamee barreeffame maal jechuu isaati ree’? **18** Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama.” **19** Barsiistonni seeraatii fi luboonni hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaaniin mormuun dubbate waan beekaniif yeruma sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan. **20** Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dubbatuun isa qabanii dabarsanii humnaa fi taayitaa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaastota nama nagaa of fakkeessan ergan. **21** Basaastonni sunis akkana jedhanii isa gaafatan; “Yaa Barsiisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbatuu fi waanuma qajeelaa barsiiftu, akkasumas akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin caalchifne beekna. **22** Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamame?” **23** Inni garuu haxxummaa isaani argee akkana isaaniin jedhe; **24** “Mee diinaarii tokko natti argisiisaa. Fakkii fi katabbii eenyuutu isa irra jira?” Isaanis, “Kan Qeesaar” jedhanii deebisan. **25** Kana irratti inni, “Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. **26** Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa duratti isa qabuu hin dandeenye. Deebii isaas dinqisiifatanii cal’isan. **27** Saduuqota du’aa ka’uun hin jiru jedhan keessaa tokko tokko waa gaafachuuf jedhanii gara Yesuus dhufan; **28** akkanas jedhan; “Yaa Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e, akka namichi sun niitii sana dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu barreesseera. **29** Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni niitii fuudhee ijoollee malee du’e. **30** Inni

lammaffaan, **31** inni sadaffaanis ishee fuudhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu ijoollee hin dhalchin du’an. **32** Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. **33** Egaa guyyaa du’aa ka’uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” **34** Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Namoonni addunyaa kanaa ni fuudhu; ni heerumus. (aiṓn g165) **35** Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi du’aa ka’uu keessatti hirmaachuun isaanii malu garuu hin fuudhan; hin heerumanis. (aiṓn g165) **36** Isaan waan akka ergamootaa ta’aniif deebi’anii hin du’an; waan ijoollee du’aa ka’uu ta’aniif isaan ijoollee Waaqaa ti. **37** Garuu Museen iyyuu seenaa waa’ee daggalaa keessatti akka warri du’an du’aa ka’an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, ‘Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’jedhee waamaatii. **38** Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii miti; hundinuu isaaf jiraatoodhaatii.” **39** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko, “Yaa Barsiisaa, dhugaa jette!” jedhanii deebisan. **40** Namni tokko iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne. **41** Yesuus akkana isaaniin jedhe; “Isaan akkamitti Kiristoosilma Daawit jechuu danda’u? **42** Daawit mataan isaa iyyuu kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedha; “Gooftichi Gooftaa kootiin akkana jedhe; “Karaa mirga koo taa’i; **43** hamma ani diinota kee, ejjeta miilla keetii siif godhutti.” **44** Daawit ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’a ree?” **45** Utuu namoonni hundinuu isa dhaga’aa jiranuu, Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; **46** “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu, manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu. **47** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.”

21 Yesuus ol mil’atee sooreyyii kennaa isaanii mi’a buusii keessa buusaa jiran arge. **2** Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii

tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama jibba. **18** Garuu rifeensi mataa keessanii tokko buusuu ishee arge. **3** Innis akkana jedhe; iyyuu hin badu. **19** Isin jabaadhaa dhaabadhaa; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa yoos lubbuu keessan ni oolfattu. **20** “Isin hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa yommuu Yersaalem loltootaan marfamtee buufteerti. **4** Namoonni kunneen hundi argitanitti akka badiin ishee dhi’aate beekaa. **21** Yommuu warri Yihuudaa keessa jiran qabeenya isaaniirraa kennan; isheen garuu gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu jiranis achii haa ba’an; warri baadiyyaa jiran hunda kennite.” **5** Barattoota isaa keessaas tokko immoo magaalaa hin seenin. **22** Akka wanni tokko waa’ee mana qulqullummaa, haala manni barreeffame hundinuu raawwatamuuf yeroon qulqullummaa sun dhagaawwan babbareedanii kun yeroo haaloo baasuutii. **23** Bara sana keessa fi kennaawwan Waaqaaf kennamaniin itti dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif miidhagfame dudubbachaa turan. Yesuus garuu wayyoo! Lafa irratti dhiphinni guddaan, saba akkana jedhe; **6** “Yeroon itti wanni isin ilaaltan kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaatii. **24** kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyyuu wal Isaanis goraadeedhaan ajjeefamu; booji’amaniis irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa.” biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma **7** Isaanis, “Yaa barsiisaa, wanni kun yoom barri Namoota Ormaa dhumutti Yersaalem ta’a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan Namoota Ormaatiin dhidhiitamti. **25** “Aduu ba’uu ga’uu maali?” jedhanii gaafatan. **8** Namoota Ormaatiin dhidhiitamti. **25** “Aduu Innis akkana jedhee deebise; “Isin akka hin irratti, ji’a irratti, urjiwwan irrattis mallattoon gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni ni ta’a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha’aa hedduun, ‘Ani isa; yeroon sun dhi’aateera’ ni wallaalu. **26** Namoonnis sababii humnoonni jechaa maqaa kootiin ni dhufuutii. Isin garuu samii irraa raafamaniif, waan addunyaa kanatti isaan duukaa hin bu’inaa. **9** Yommuu waa’ee dhufuuf jiru yaadda’anii sodaadhaan ni gaggabu. waraanaatii fi waa’ee fincilaa dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee **27** Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni ta’u.” **10** Innis akkana isaaniin jedhe; “Sabni argu. **28** Yommuu wanni kun ta’uu jalqabutti sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. mataa keessan ol qabadhaa; olis ilaalaa; **11** Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, furamuun keessan dhi’aateeraatii.” **29** Innis beellii fi golfaan ni ta’a; samii irrattis wanni akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; sodaachisaanii fi mallattoon gurguddaan ni “Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaalaa. **30** ta’a. **12** “Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; Yommuu isaan baala baafatanitti isin mataan isin ari’atus. Dabarsanii manneen sagadaatti keessan iyyuu ilaaltanii akka bonni dhi’aate isin kennu; mana hidhaa keessas isin buusu; beekuu dandeessu. **31** Akkasuma isinis yommuu isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatii fi wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka bulchitootaa duratti ni dhi’eeffamtu. **13** Akkasiin mootummaan Waaqaa dhi’aate ni beektu. **32** isin anaaf dhugaa baatu. **14** Isin garuu akkamitti “Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun akka falmattan duraan dursitanii akka hin hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. **33** Samii yaaddofne yaadatti qabadhaa. **15** Anuu afaanii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa fi ogummaa diinonni keessan tokko iyyuu hin darbu. **34** “Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii danda’anii dura hin dhaabanne yookaan hin qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo mormine isiniif nan kennaatii. **16** Abbaa fi haati, jireenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata. **35** isin kennu; isin keessaas tokko tokko ni ajjeesu. Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti ni **17** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin dhufaatii. **36** Kanaafuu akka waan dhufuuf jiru

hunda jalaa baataniif, akka fuula ilma namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda dammaqaa; kadhadaas.” 37 Yesuus guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bula ture. 38 Namoonni hundinuus isa dhaggeeffachuuf jedhanii barii barraqaan mana qulqullummaa dhufu turan.

22 Yeroo sana Ayyaanni Maxinoo kan Faasiikaa jedhamu dhi’ate ture; 2 luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuus ajjeesan barbaadaa turan. 3 Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale. 4 Yihuudaanis gara luboota hangafootaatii fi ajajjoota waardiyyaa mana qulqullummaa dhaqee haala ittiin Yesuus dabarsee kennu irratti isaan wajjin mari’ate. 5 Isaanis gammadanii maallaqa isaaf kennuuf walii galan. 6 Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuus dabarsee isaanitti kennuudhaaf haala mijaa’aa eeggachaa ture. 7 Guyyaan Ayyaana Maxinoo kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga’ee ture. 8 Yesuus, “Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii nuu qopheessaa” jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge. 9 Isaanis, “Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?” jedhanii isa gaafatan. 10 Inni immoo deebisee akkana jedhe; “Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu’aatii, 11 abbaa mana sanaatiin, ‘Barsiisaan, “Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?” siin jedha’ jedhaa. 12 Abbaan manaa sunis darbi bal’aa mi’a manaatiin gutame tokko isinitti argisiisa. Isinich achitti qopheessaa.” 13 Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan. 14 Yommuu sa’atiin sun ga’etti Yesuusii fi ergamoonni isaa maaddiitti dhi’aatan. 15 Innis akkana isaaniin jedhe; “Ani utuu hin dhiphatiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture. 16 Ani isinittin himaatii; hamma

Faasiikaan kun mootummaa Waaqaa keessatti raawwatamutti ani deebi’ee isa hin nyaadhu.” 17 Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee booddee akkana jedhe; “Kana fudhadhaatii gargar qooddadaa. 18 Ani isinitti nan himaatii; ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija wayinii kana irraa deebi’ee hin dhugu” jedhe. 19 Innis buddeena fuudhee galata galchee, caccabsee isaaniif kennee, “Kun foon koo kan isiniif kennamuu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa” jedheen. 20 Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana fuudhee akkana jedhe; “Xoofoon kun Kakuu Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuun ta’uu dha. 21 Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii irra jira. 22 Ilmi Namaa akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa kennu sanaaf wayyoo!” 23 Isaanis namni isaan keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta’e wal gaggaafachuu jalqaban. 24 Akkasumas isaan keessaa namni akka nama nama hundumaa caaluutti ilaalamu eenyu akka ta’e irratti wal falmiin gidduu isaaniitti ka’e. 25 Yesuus akkana isaaniin jedhe; “Mootonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa mul’isu; warri isaan irratti taayitaa argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu. 26 Isin garuu akkas ta’uu hin qabdan. Qooda kanaa isin keessaa namni nama hunda caalu, akka quxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka tajaajilaa haa ta’u. 27 Eenyu guddaa dha? Nama maaddiitti dhi’aatu moo nama tajaajilu? Nama maaddiitti dhi’aatu mitii? Ani garuu isin gidduutti akka tajaajilaa tokkoo ti. 28 Isin immoo warra yeroo qorama koo na wajjin turtanii dha. 29 Akkuma Abbaan koo mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna; 30 kunis akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra teessanii gosoota Israa’el kudha lamaanitti murtaniif. 31 “Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma qamadiitti isin gingilchuuf kadhateera. 32 Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabnee siif kadhadheera; atis yommuu deebitutti,

obboloota kee jajjabeessi.” 33 Sim’oon garuu turanis yommuu waan ta’uuf jiru arganitti, deebisee, “Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu “Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhoofnuu” fi du’uuf illee qophaa’eera” jedhe. 34 Yesuus, jedhan. 50 Isaan keessaas namni tokko garbicha “Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har’a utuu luba ol aanaa dha’ee gurra isaa mirgaa irraa kute. 51 Yesuusis deebisee, “Dhiisaa! Waan akkanaa indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee itti hin deebi’inaa” jedhe; gurra namichaas yeroo sadii ni ganta” jedhee deebise. 35 Yesuusis, tuttuqee fayyise. 52 Ergasiis Yesuus luboota “Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge sana waa isin duraa hir’ateeraa?” hangafoota, dura bu’oota mana qulqullummaatii jedhee isaan gaafate. Isaanis deebisanii, “Wanni fi maanguddoota isa qabuu dhufaniin akkana tokko iyyuu hin hir’anne” jedhan. 36 Inni immoo jedhe; “Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akkana isaaniin jedhe; “Amma garuu yoo borsaa akka nama hattuu qabuutti dhuftanii? 53 qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo qabaattanis Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa fudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes uffata keessa isin wajjinan ture; isin harkaanuu na keessan gurguraatii goraadee bitadhaa. 37 hin tuqne. Garuu sa’aatii kun sa’aatii keessan; Wanni, ‘Inni yakkitootatti lakkaa’ame’jedhamee innis yeroo itti dukkanni mo’uu dha.” 54 barreeffame sun akka narratti raawwatamuu Isaanis isa qabanii fuudhanii deeman; fidaniis qabu ani isinitti hima; wanni waa’ee koo mana luba ol aanaa ol isa seensisan. Phexros barreeffame raawwatamuu ga’eeraatii.” 38 immoo fagootti duukaa bu’aa ture. 55 Yommuu Barattoonnis, “Yaa Gooftaa, kunoo goraadee isaan walakkaa lafa dallaa keessaatti ibidda lamatu as jira” jedhan. Innis, “Ni ga’a” jedhee qabsiisanii walii wajjin tataa’anitti Phexrosis isaan wajjin taa’e. 56 Xomboreen tokkos utuu deebiseef. 39 Yesuusis achi ba’ee, akkuma amala inni ifa ibiddaa keessa taa’ee jiruu isa argite. isaa gara Tulluu Ejersaa dhaqe; barattoonni Isheenis hubattee isa ilaaltee, “Namichi kunis isaas isa duukaa bu’an. 40 Innis akkuma iddoo isa wajjin ture” jette. 57 Inni garuu, “Dubartii sana ga’een, “Isin akka qorumsatti hin galleef nana, ani isa hin beeku” jedhee gane. 58 Yeroo kadhadaa” isaaniin jedhe. 41 Innis hamma xinnoo booddee namni biraa isa argee, “Atis darbata dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfatees jara keessaa tokkoo dha” jedhe. Phexros garuu, akkana jedhee kadhate; 42 “Yaa Abbaa, yoo fedhii kee ta’e, xooffoo kana narraa fuudhi; garuu “Namichoo, ana miti” jedhee deebise. 59 Gara akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin Sa’aatii tokkoo booddee namni biraa, “Namichi ta’in.” 43 Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa kunis waan nama Galiilaa ta’eef dhuguma iyyuu isa wajjin ture” jedhee jabeessee dubbate. 60 Phexros immoo deebisee, “Namichoo, ani jabeessee kadhate; dafqi isaas akka coccophaa waan ati jettu kana hin beeku” jedhe. Utuma dhiigaa lafatti cophaa ture. 45 Innis yommuu inni dubbachaa jiruu indaanqoon iyye. 61 kadhannaa irraa ka’ee gara barattootaatti Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale. Phexrosis deebi’etti, isaani gaddaan bututani rafaa jiran waan Gooftaan, “Ati har’a utuu indaanqoon isaan arge. 46 Innis, “Isin maaliif raftu? Isin hin iyyin yeroo sadii na ganta” isaan jedhee akka qorumsatti hin galleef ka’aatii kadhadaa” ture sana yaadate. 62 Innis gad ba’ee hiqqifatee isaaniin jedhe. 47 Utuma inni amma iyyuu boo’e. 63 Namoonni Yesuusin eegaa turan sun dubbachaa jiruu, tuunni namootaa tokko isatti qoosuu fi isa tumuu jalqaban. 64 Isaanis dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra isa haguuganii, “Mee raajii dubbadhu! Eenyutu Kudha Lamaan keessaa tokko ta’e sunis isaan si rukute?” jedhanii isa gaafatan. 65 Isaanis dura deema ture. Innis Yesuusin dhungachuuf isa arrabsaa waan hedduu isaan jedhan. 66 itti dhi’aate; 48 Yesuus garuu, “Yaa Yihuudaa, Yommuu lafti bari’ettis yaa’iin maanguddoota ati dhungoodhaan Ilma Namaa dabarsitee sabaa akkasumas luboonni hangafoonnii fi kennitaa?” jedhee gaafate. 49 Warri isa wajjin

barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa'ii isaanii durattis Yesuusini dhi'eessanii, **67** "Ati yoo Kiristoos taate mee nutti himi" jedhaniin. Yesuusis akkana jedhee deebise; "Yoo ani isinitti hime isin na hin amantan; **68** yoo ani isin gaafadhes hin deebifan. **69** Garuu si'achi Ilmi Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa'a." **70** Hundi isaaniis, "Yoos ati Ilma Waaqaatii ree?" jedhanii gaafatan. Innis deebisee, "Akka ana ta'e isinuu ni dubbattu!" jedhe. **71** Kana irratti isaan, "Kana caalaa dhuga ba'umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyyuu afaanuma isaa irraa dhageenyerraatii" jedhan.

23 Ergasii yaa'iin sun guutuun ka'ee Yesuusini gara Phiilaaxoositti geesse. **2** Isaanis, "Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos mooticha ta'e dubbatuu argineerra" jedhanii isa himachuu jalqaban. **3** Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee Yesuusini gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise. **4** Phiilaaxoosis luboota hangafootaa fi tuuta namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe. **5** Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Galiilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan. **6** Phiilaaxoosis yommuu waan kana dhaga'etti, "Namichi kun nama Galiilaatii?" jedhee gaafate. **7** Innis yommuu akka Yesuus nama kutaa Heroodis bulchuu ta'e beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodis yeroo sana Yerusaaalem keessa ture. **8** Heroodis yommuu Yesuusini argetti akka malee gammade; inni sababii waa'ee Yesuus dhaga'aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isa arguu barbaadaa ture. **9** Innis Gaaffii baay'ee isa gaafate; Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. **10** Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii cimsanii isa himachaa turan. **11** Heroodisii fi loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaanis uffata miidhagaa isatti

uffisanii deebisanii Phiilaaxoositti isa ergan. **12** Guyyuma sana Heroodisii fi Phiilaaxoos walitti michooman; isaan duraan diina walii turaniitii. **13** Phiilaaxoosis luboota hangafootaa, bulchitootaa fi saba walitti waamee, **14** akkana isaaniin jedhe; "Isin namichi kun, 'karaa irraa saba jal'isa' jettanii isa natti fiddan; anis fuuluma keessan duratti isa qoree akka inni waan isin ittiin isa himattan sana keessaa tokko illee hojjete hin argine. **15** Heroodisii waan tokko illee isa irratti hin argine; inni deebisee isa nutti ergeeraatii. Akkuma isin argitan kana namichi kun waan du'aan isa ga'u tokko illee hin hojjenne. **16** Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isa dhiisa." [**17** Phiilaaxoosis guyyaa ayyaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuun dirqama ture.] **18** Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii, "Namicha kana balleessi! Barabbaasin gad nuu dhiisi!" jedhan. **19** Barabbaas sababii fincila magaalaa keessatti ka'etii fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture. **20** Phiilaaxoosis Yesuusini gad dhiisuu barbaadee amma illee isaaniitti dubbate. **21** Isaan garuu, "Isa fannisi! Isa fannisi!" jedhanii iyyaa turan. **22** Innis yeroo sadaffaa, "Maaliif? Namichi kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du'aan isa ga'u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa adabeen gad isa dhiisa" isaaniin jedhe. **23** Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaaniis ittuma jabaate. **24** Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaaniif kennuu murteesse. **25** Innis namicha sababii fincilaatii fi sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufame kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiise; Yesuusini immoo dabarsee fedhii isaaniitti kenne. **26** Isaanis utuu Yesuusini geessaa jiranuu Simoon namicha Qareenaa tokko utuu inni baadiyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoo sanas isa irra kaa'anii akka inni baatee Yesuus duubaan deemu isa dirqisiisan. **27** Namoonni baay'een, dubartoota keessaas warri isaaf gaddaa fi boo'aa turan isa duukaa bu'an. **28** Yesuusis isaaniitti garagalee

akkana jedhe; “Yaa durboota Yerusaaalem, ofii keessanii fi ijoollee keessaniif boo’aa malee naaf hin boo’inaa. 29 Kunoo guyyoonni itti namoonni, ‘dubartoonni dhabdoonni, garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosisin eebbifamoo dha’ jedhan ni dhufuutii. 30 Yeroo sana, “Namoonni gaarraniin, “Nurratti jigaa!” tulluuwwaniin immoo, “Nu dhoksaal!” ni jedhu. 31 Isaan erga muka jiidhaa akkana godhanii muka gogaa immoo akkam haa godhan?” 32 Namoonni biraa kanneen yakkitoota turan lamas isa wajjin ajjeefamuuf geeffaman. 33 Yommuu iddoo Buqqee Mataa jedhamu ga’anitti achitti isa fannisan; yakkitoota sanas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin fannisan. 34 Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi” jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan. 35 Namoonnis achi dhadhaabatanii ilaalaa turan; bulchitoonni garuu, “Inni warra kaan oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waaqaa isa Filatamaa sana ta’e mee of haa oolchuu!” jedhanii isatti qoosan. 36 Loltoonnis isatti dhi’aataniin itti qoosaa daadhii wayinii dhangaggaa’aa kennaniifii, 37 “Ati yoo mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi” jedhan. 38 Katabbiin, Kun Mooticha Yihuudootaa ti, jedhu tokkos mataa isaatii ol ture. 39 Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko, “Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!” jedhee isa arrabse. 40 Yakkituun kaan garuu akkana jedhee isa ifate; “Atis waan murtii wal fakkaatu jala jirtuuf, Waaqa illee hin sodaattuu? 41 Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojii keenyaaf malu argachaa jirraatii. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hojjenne.” 42 Yesuusiinis, “Yaa Yesuus, yeroo mootummaa keetiin dhuftutti na yaadadhu” jedhe. 43 Yesuusis deebisee, “Ani dhuguman sitti hima; ati har’a na wajjin jannatatti ni galta” jedheen. 44 Yeroon sun gara sa’aatii ja’aa ture; hamma sa’aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu’e; 45 aduun ifa dhowwateetii. Golgaan mana qulqullummaa iddoo lamatti ni tarsa’e. 46 Yesuusis sagalee guddaadhaan iiyee, “Yaa

Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin kennadha” jedhe. Kana jedhees hafuura dhumaa baafate. 47 Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta’e sana argetti Waaqaaf ulfina kennee, “Dhugumaanuu namichi kun nama qajeelaa ture” jedhe. 48 Namoonni waan kana ilaaluuf iddoo sanatti walitti qabaman hundi yommuu waan ta’e sana arganitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman. 49 Warri isa beekan hundi, dubartoonni Galiilaadhaa isa duukaa bu’anis fagoo dhaabatanii waan kana ilaalaa turan. 50 Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuudootaa kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni nama gaarii fi qajeelaa ture; 51 innis murtii fi hojii isaanii irratti jaraan walii hin galle. Yoosef magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waaqaa eeggachaa ture. 52 Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. 53 Reeffa sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalam tokko keessa kaa’e. 54 Guyyaan sun Guyyaa qophii ture; Sanbannis seenuu ga’eera. 55 Dubartoonni Yesuus wajjin Galiilaadhaa dhufanis Yoosef duukaa bu’anii awwaala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwaala keessa kaa’ame argan. 56 Achii deebi’anii qayyaa fi shittooo qopheessan. Guyyaa Sanbataa garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqotan.

24 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgooftuu qopheessan sana fudhatanii gara awwaalaa dhaqan. 2 Isaanis dhagaa sana balbala awwaalaa irraa gara galfamee argan; 3 yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa Yesuus hin arganne. 4 Utuma isaan waa’ee kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. 5 Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusaniin lafa ilaalan; namoonni sun garuu akkana isaaniin jedhan; “Isin maaliif warra du’an keessa isa jiraataa barbaaddu? 6 Inni as hin jiru; ka’eeral! Waan inni yeroo isin wajjin Galiilaa turetti isinitti hime sana yaadadhaa. 7 ‘Ilmi Namaa

dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; deebi'anii akka ergamoonni isaanitti mul'atanii, ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni Yesuus jiraataa ta'uu isaa isaanitti himan kaafama' jedhee turetii." 8 Dubartoonnis nutti odeessan. 24 Warra nu wajjin turan dubbii isaa yaadatan. 9 Isaanis yommuu keessaas namoonni tokko tokko gara awwaalaa iddoo awwaalaatii deebi'anitti waan kana dhaqanii akka wanni sun akkuma dubartoonni hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota nutti odeessan sana ta'e argan; isa garuu hin hafan hundatti himan. 10 Warri waan argine." 25 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin kana ergamootatti himanis Maariyaam ishee yaa warra hin hubannee fi warra waan raajonni Magdala, Yohaanaa, Maariyaam haadha dubbatan hunda amanuuttis mataa jabaattan! 26 Yaaqoobii fi dubartoota biraa warra isaan wajjin Kiristooswaan kana hundaan dhiphatee ergasii turanii dha. 11 Isaan garuu sababii dubbichi immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?" 27 oduu sobaa itti fakkaateef dubartoota sana hin Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan amanne. 12 Ta'us Phexros ka'ee gara awwaala Katabbiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa'ee sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilaalettis isaa dubbatame isaaniif ibse. 28 Yommuu ganda huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qofa dhaqaa turan sanatti dhi'aatanittis Yesuus waan arge; innis waan arge sana dinqifachaa deebi'e. darbee deemu of fakkeesse. 29 Isaan garuu, 13 Guyyuma sana isaan keessaa namoonni "Sababii galgalaa'uu ga'ee fi dukkanaa'aa jiruuf, lama ganda Emaa'uus jedhamu dhaqaa turan; nu bira buli" jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira buluuf gore. 30 Innis yommuu Emaa'uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira isaan wajjin maaddiitti dhi'aatetti buddeena kudha tokkoo fagaata. 14 Isaanis waa'ee waan isaan wajjin maaddiitti dhi'aatetti buddeena ta'e sana hundaa walitti dudubbachaa turan. fuudhee, eebbisee, caccabsees isaaniif kenne. 31 15 Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija haasa'aa jiranuus Yesuus mataan isaa itti isaanii duraa dhokate. 32 Isaanis, "Yeroo inni dhi'aatee isaan wajjin deemuu jalqabe. 16 Garuu karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee inni Katabbiwwan Qulqulluu nuu ibsaa ture ture. 17 Innis, "Wanni isin dudubbachaa sana, garaan keenya nu keessatti boba'aa hin deemtan kun maali?" jedhee isaan gaafate. turree?" jedhanii wal gaafatan. 33 Yeruma Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan. 18 sanas ka'anii Yerusaalemitti deebi'an; achitti Isaan keessaa namichi Qileyoophaa jedhamu immoo barattoota kudha tokkoo fi namoota tokko immoo deebisee, "Waan gidduu kana isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan. achitti ta'e kan hin beekne ati Yerusaalemiif 34 Warri walitti qabaman sunis, "Dhugumaan keessummaadhaa?" jedheen. Gooftaan du'aa ka'eera; Simoonittis mul'ateera" jedhaa turan. 35 Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti ta'e hundumaa fi yeroo Yesuus buddeena caccabse sana akkamitti akka isa beekan odeessan. 36 Utuu isaan waan kana 20 Luboonni hangafoonnii fi bulchitoonni keenya dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan akka duuti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; gidduu dhaabatee, "Nagaan isiniif haa ta'u" isa fannisanis. 21 Nu garuu namni Israa'elin jedheen. 37 Isaan garuu waan ekeraa argan furu isa jennee abdannee turre. Kana irratti se'anii na'an; ni sodaatanis. 38 Innis akkana immoo erga wanni kun hundi ta'ee har'a guyyaa isaaniin jedhe; "Maaliif sodaattu? Mamiinis maaliif garaa keessan keessatti uumama? 39 barii barraaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii, Akka anuma mataa koo ta'e mee harka koo fi 23 reeffa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis miilla koo ilaalaa! Qaqqabadhaatii na ilaalaa; ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuu

akkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba.”
40 Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise. **41** Utuma isaan sababii gammachuutii fi sababii dinqifannaatiif amma illee hin amanin, “Isin waan nyaatamu asii qabduu?” jedhee isaan gaafate. **42** Isaanis qurxummii waadame kennaniif; **43** innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate. **44** Innis, “Yeroo ani isin bira turetti, ‘Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi kitaaba faarfannaa keessatti waa’ee koo barreeffame hundi raawwatamuu qaba’ jedhee isinitti hime sun isa kana” jedheen. **45** Innis akka isaan Katabbiwwan Qulqulluu hubataniif qalbii isaanii baneef. **46** Akkanas isaaniin jedhe; “Wanni barreeffame akkana jedha; ‘Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du’an keessaa ni ka’a; **47** maqaa isaatiinis qalbii jijjiirrachuunii fi dhiifamni cubbuu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.’ **48** Isinis dhuga baatota waan kanaa ti. **49** Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa turaa.”
50 Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbise. **51** Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame. **52** Isaanis isaaf sagadani gammachuu guddaadhaan Yerusaalemitti deebi’an. **53** Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

Yohannis

1 Jalqabatti dubbii ture; dubbichis Waaqa wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wannii hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaas wannii isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru. **4** Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. **6** Nama Waaqa biraa ergame kan maqaan isaa Yohannis jedhamu tokkotu ture. **7** Innis akka namni hundinuu karaa isaatiin amanuuf dhuga baatuu ta'ee waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf dhufe. **8** Waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara addunyaa dhufaa ture. **10** Inni addunyaa keessa ture; addunyaan isaan uumame; addunyaan garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Warra isa fudhatanii maqaa isaatti amananiif garuu akka ijoollee Waaqaa ta'aniif mirga kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan fedhii dhiiraa irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ulfina ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan guutamee Abbaa biraa dhufe sanaa argineerra. **15** Yohannis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee isaas ol fudhatee akkana jedhe; "Inni ani, 'Inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun isa kana." **16** Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaana irratti ayyaana arganneerra. **17** Seerri karaa Museetiin kennameetii; ayyaannii fi dhugaan garuu karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe. **18** Eenyu iyyuu takkumaa Waaqa hin argine; garuu ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa beeksise. **19** Yommuu Yihuudoonni lubootaa fi Lewwota Yerusaleem Yohannisitti erganii, "Ati eenyu?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga ba'umsi Yohannis kenne kana ture. **20** Inni dhugaa ba'e malee hin ganne; "Ani Kiristoos miti" jedhee dhugaa ba'e. **21** Isaanis, "Yoos ati eenyu ree?"

Eeliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis, "Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo, "Lakki" jedheen. **22** Isaanis, "Ati eenyu ree? Akka warra nu erganiif deebii kenninuuf ati eenyu ofiin jetta?" jedhaniin. **23** Yohannis dubbii Isaayyaas raajichi dubbate sanaa deebisee, "Ani sagalee gammoojjii keessaa, 'Gooftaaf karaa qajeelchaa' jedhee iyyu sanaa dha" jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25** akkana jedhanii isa gaafatan; "Ati erga Kiristoos yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta'uu baattee maaliif cuupha ree?" **26** Yohannis immoo akkana jedhee deebiseef; "Ani bishaaniin nan cuupha; namni isin isa hin beekne tokko garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isa na duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa iyyuu hiikuufii hin mallee dha." **28** Wannii kun hundi Yordaanos gama iddoo Yohannis itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. **29** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara isaa dhufuu argee akkana jedhe; "Ilaa Hoolaa Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessu! **30** Inni ani, 'Namni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun isa kana. **31** Ani mataan koo iyyuu isa hin beekun ture; sababiin ani bishaaniin cuuphaa dhufuuf garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf." **32** Yohannis itti fufee akkana jedhee dhugaa ba'e; "Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii irraa gad bu'ee isa irra jiraatuu nan arge. **33** Inni akka ani bishaaniin cuuphuuf na erge sun, 'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. **34** Anis argeera; akka inni ilma Waaqaa ta'es dhugaa ba'eera." **35** Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture. **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee, "Ilaa, Hoolaa Waaqaa!" jedhe. **37** Barattoonni lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an. **38** Yesuus of irra garagalee isa duukaa bu'uu isaanii argee, "Isin maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii,

ati eessa jiraatta?” jedhaniin. Rabbii jechuun Barsiisaa jechuu dha. **39** Innis, “Kottaatii ilaalaa” jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis gara sa’aatii kurnaffaa ture. **40** Warra waan Yohannis dubbate dhaga’anii Yesuus duukaa bu’an lamaan keessaa inni tokko Indiriiyaas obboleessa Simoon Phexros ture. **41** Innis duraan dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, “Nu Masiihicha arganneerra” jedheen; Masiihii jechuun Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriiyaasis Sim’oonin gara Yesuusitti fide. Yesuusis isa ilaalee, “Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa jedhamtee ni waamanta” jedheen. Keefaa jechuun Phexros jechuu dha. **43** Yesuusis guyyaa itti aanutti Galiilaa dhaquu barbaade. Innis Fiiliphoosin argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. **44** Fiiliphoosis akkuma Indiriiyaasii fi Phexros nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphoos Naatnaa’elin argee, “Isa Museen kitaaba Seeraa keessatti waa’ee isaa barreessaa fi isa raajonnis waa’ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuus nama Naazreeti arganneerra” jedheen. **46** Naatnaa’elis, “Naazreeti keessaa wanni gaariin ba’uu ni danda’aa?” jedhee gaafate. Fiiliphoosis, “Kottuutii ilaali” jedheen. **47** Yesuusis utuu Naatnaa’el gara isaa dhufuu argee, “Ilaa Israa’elicha dhugaa kan haxxummaan keessa hin jirre!” jedhee waa’ee isaa dubbate. **48** Naatnaa’elis, “Ati eessatti na beekta?” jedheen. Yesuusis, “Utuu Fiiliphoos si hin waamin dura yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge” jedhee deebiseef. **49** Naatnaa’elis, “Yaa Barsiisaa, ati ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa’el” jedheen. **50** Yesuus immoo akkana jedheen; “Ati sababii ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuf jirta.” **51** Innis itti dabalee, “Ani dhuguman, dhuguman isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamoonni Waaqaa ilma Namaa irra ol ba’anii gad bu’anuu ni argitu” jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galiilaa keessa cidha gaa’elaatu ture. Haati Yesuusis achi turte; **2** Yesuusii fi barattoonni isaa gara cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu

Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuus, “Jarri daadhii wayinii hin qaban” isaan jette. **4** Yesuus immoo deebisee, “Dubartii nana! Maal godhi naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geenye” jedheen. **5** Haati isaas tajaajiltootaan, “Waanuma inni isinitti himu hunda godhaa” jette. **6** Gaaniwwan dhagaa ja’a sirna qulqulleessuu Yihuudootaatiif achi dhaabamanii turan; tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hamma 115 qabata ture. **7** Yesuus tajaajiltootaan, “Gaaniwwanitti bishaan guutaa” jedhe; isaanis hamma afaan gaaniwwaniitti guutan. **8** Innis, “Egaa budduqsaaatii abbaa cidhaatti kennaa” jedheen. Isaanis akkasuma godhan; **9** abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti geeddarame sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota bishaan waraabanitu beeka malee abbaan cidhaa sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee **10** akkana jedheen; “Namni hundi daadhii wayinii isa gaarii jalqabatti dhi’eessee, erga keessumoonni machaa’anii booddee immoo daadhii isa laafaa dhi’eessa; ati garuu daadhii gaarii hamma ammaatti tursite.” **11** Yesuus mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana Qaanaa Galiilaa keessatti hojjete. Ulfina isaas ni mul’ise; barattoonni isaas isatti aman. **12** Kana booddees inni haadha isaa, obboloota isaatii fi barattoota isaa wajjin Qifirnaahomitti gad bu’e. Isaanis guyyoota muraasa achi turan. **13** Yesuusis waan Faasiikaan Yihuudootaa dhi’aateef Yerusaaleemitti ol ba’e. **14** Mana qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa fi gugee gurguratanii fi warra taa’anii maallaqa geeddaran arge. **15** Innis quncee irraa qaccee dha’atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin mana qulqullummaa keessaa ari’e; saantima warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; minjaala isaaniis garagalche. **16** Warra gugee gurguraniinis, “Kana hunda asii baasaa! Mana Abbaa koo mana daldalaa hin godhinaa!” jedhe. **17** Barattoonni isaas, “Hinaaffaan mana keetii na gugguba” jedhamee akka barreeffame yaadatan. **18** Yihuudoonnis deebisanii, “Kana hunda hojjechuuf akka taayitaa qabdu mirkaneessuuf

mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?” jedhanii isa gaafatan. **19** Yesuus, “Mana qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa sadiitti olin dhaabaa” jedhee deebiseef. **20** Yihuudoonnis deebisanii, “Mana qulqullummaa kana ijaaruu waggaa afurtamii ja’a fudhate; ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?” jedhaniin. **21** Manni qulqullummaa kan inni waa’ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. **22** Erga inni du’aa ka’ee booddee barattoonni isaa waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis Katabbii Qulqulluu fi dubbii Yesuus dubbate amanan. **23** Yeroo inni Ayyaana Faasiikaatiif jedhee Yersaalem turetti namoonni baay’een mallattoo inni hojjete arganii maqaa isaatti amanan. **24** Yesuus garuu waan nama hunda beekuuf, amanee isaanitti of hin dhiifne. **25** Akka namni tokko iyyuu waa’ee namaa isaaf dhugaa ba’u isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka tureetii.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa Yihuudootaa tokkodu ture. **2** Innis halkaniin Yesuus bira dhaqee, “Yaa barsiisaa, akka ati barsiisaa Waaqa biraa dhufte taate nu beekna; nama Waaqni isa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjetu kana hojjechuu danda’u tokko iyyuu hin jiruutii” jedheen. **3** Yesuus deebisee, “Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin danda’u” jedheen. **4** Niqoodemoos immoo, “Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda’a? Dhalachuuf jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda’aa?” jedhee gaafate. **5** Yesuus akkana jedhee deebise; “Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu hin danda’u. **6** Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. **7** Jecha ani, ‘Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.’ **8** Bubbeen gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beektu; namni Hafuura irraa dhalate

hundinuu akkanuma.” **9** Niqoodemoosis, “Kun akkamitti ta’uu danda’a?” jedhee gaafate. **10** Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Ati utuu barsiisaa Israa’el taatee jirtuu waan kana hin beektuu? **11** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa ba’umsa keenya hin fudhattan. **12** Isin yoo ani waan addunyaa isinitti himnaan hin amanin, yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti amantu ree? **13** Ilma Namaa isa samii irraa gad bu’e malee eenyu iyyuu samiitti ol hin baane. **14** Akkuma Museen gammoojjii keessatti bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu qaba. **15** Kunis akka namni isatti amanu hundi jireenya bara baraa qabaatuuf.” (aiōnios g166) **16** Kan isatti amanu hundi jireenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) **17** Waaqni karaa isaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaatti hin ergineetii. **18** Kan isatti amanutti hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyyuu itti murameera. **19** Murtiin sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. **20** Namni waan hamaa hojjetu kam iyyuu ifa jibba; akka hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. **21** Namni dhugaa hojjetu kam iyyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojjetamuun isaa mul’atuuf gara ifaa dhufa. **22** Ergasiis Yesuusii fi barattoonni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. **23** Yohannis naannoo Saalem iddoo Enoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay’een achi tureetii; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. **24** Kunis utuu Yohannis mana hidhaatti hin galfamin ta’ee. **25** Yommus barattoota Yohannisii fi Yihuudii tokko gidduutti waa’ee qulqulleffamuu irratti wal falmiin uumame. **26** Isaanis Yohannis bira dhufanii, “Yaa barsiisaa, namichi si wajjin

Yordanos gama ture, kan ati waa'ee isaa dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni hundis gara isaa dhaquutti jira” jedhaniin. 27 Yohannis akkana jedhee deebise; “Namni yoo samii irraa isaaf kenname malee homaa fudhachuu hin danda'u. 28 Akka ani, 'Ani Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe isin mataan keessan iyyuu dhugaa naa baatu. 29 Misirrittiin kan misirrichaa ti. Miinjeen misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka malee gammada. Gammachuun sun kan koo ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera. 30 Inni guddaa ta'uu qaba; ani immoo xinnaa ta'uun qaba. 31 “Kan olii dhufu inni hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni hundumaa oli. 32 Inni waan argee fi waan dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu eenyu iyyuu hin fudhatu. 33 Namni dhuga ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e mirkaneesse. 34 Inni Waaqni erge dubbii Waaqaa dubbata; Waaqnis safara malee Hafuura isaa ni kennaatii. 35 Abbaan Ilma ni jaallata; waan hundas harka isaatti kenneera. 36 Namni Ilmaaf amanu jireenya bara baraa qaba; namni Ilmaaf hin ajajamne garuu dheekkamsa Waaqaatu isa irra jiraata malee jireenya hin argu.” (aiṯnios g166)

4 Egaa Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uu isaanii Gooftaan ni beeke; 2 ta'us barattoota isaatu cuuphaa ture malee Yesuus ofii isaatii hin cuuphine. 3 Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galiilaatti deebi'e. 4 Innis Samaariyaa keessa darbuu qaba ture. 5 Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalaa sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yoosefiif kenne sanatti dhi'oo dha. 6 Boollii bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuus waan karaa deemuudhaan dadhabeef boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroon gara sa'aatii ja'aa ture. 7 Dubartiin Samaariyaa tokkos bishaan waraabbachuu dhufte; Yesuus, “Mee na obaasi” jedheen. 8 Barattoonni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii. 9

Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, “Ati utuu Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi' jettee ana dubartii Samaariyaa kadhatta?” jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyaa wajjin walitti dhufeenya hin qaban tureetii. 10 Yesuus deebisee, “Kenna Waaqaatii fi inni, 'na obaasi' siin jedhu kun eenyu akka ta'e utuu beektee silaa situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa siif kenna ture” jedheen. 11 Dubartittiinis akkana jetteen; “Yaa gooftaa, ati waan ittiin waraabbattu hin qabdu; boollii bishaanii kunis gad fagoo dha. Yoos bishaan jireenyaa eessaa argatta? 12 Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni mataan isaa, ijoolleen isaatii fi horiin isaa boolla bishaanii kana keessaa dhugaa turan.” 13 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namni bishaan kana dhugu hundinuu deebi'ee ni dheebota; 14 garuu namni bishaan ani isaaf kennu dhugu kam iyyuu gonkumaa hin dheebotu. Bishaan ani isaaf kennu isa keessatti burqaa bishaanii isa jireenya bara baraatii burqu ni ta'a.” (aiṯn g165, aiṯnios g166)

15 Dubartittiinis, “Yaa Gooftaa, akka ani hin dheebonneef, bishaan waraabuufis akka ani as hin dhufneef bishaan sana naa kenni” jetteen. 16 Yesuus immoo, “Dhaqiiitii dhirsa kee waamii kottu!” jedheen. 17 Dubartittiin, “Ani dhirsa hin qabu” jetteen. Yesuus akkana jedheen; “Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; 18 ati dhirsoota shan qabda turteetii; namichi amma si wajjin jirus dhirsa kee miti. Wannu ati amma dubbate dhugaa dha.” 19 Dubartittiinis akkana jette; “Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. 20 Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusaalet jettu.” 21 Yesuus akkana jedheen; “Dubartii nana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaaletti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. 22 Isin waan hin beekne waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota keessaa dhufuuf kan beeknu waaqeffanna. 23 Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti hafuura fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyyuu dhufeera; Abbaan

warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada. **24** Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu.” **25** Dubartittiinis, “Ani akka Masihiin Kiristoos jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu dhufutti waan hunda nutti hima” jetteen. **26** Yesuusis, “Ani, namni amma sitti dubbachaa jiru kun isuma” jedheen. **27** Barattoonni isaa yommuuma deebi’anii utuu inni dubartii tokko wajjin dubbatuu arganii dinqisiifatan. Garuu namni, “Maal barbaadda?” yookaan “Maaliif ishee wajjin haasofta?” jedhee isa gaafatu tokko iyyuu hin turre. **28** Dubartiin sunis okkotee ishee dhiiftee gara magaalatti deebite; namootaanis akkana jette; **29** “Kottaatii nama waan ani hojjedhe hunda natti hime tokko ilaalaa! Tarii inni Kiristoos ta’innaa?” **30** Isaanis magaalaa keessaa ba’anii Yesuus bira dhufan. **31** Kana gidduutti barattoonni isaa, “Yaa barsiisaa, mee waa nyaadhu!” jedhanii isa kadhahan. **32** Inni garuu, “Ani nyaata isin hin beekne kanan nyaadhu qaba” jedheen. **33** Barattoonni isaas, “Namatu nyaata fideefii laata?” jedhanii wal gaafatan. **34** Yesuus immoo akkana jedheen; “Nyaanni koo fedhii isa na ergee guutuu fi hojii isaa raawwachuu dha. **35** Isin, ‘Ji’a afurtu hafe; ergasii midhaan walitti qabama’ jettu mitii? Kunoo, ani isinittan hima; akka midhaan bilchaatee walitti qabamuu ga’e mee ol jedhaatii lafa qotiisaa ilaalaa! **36** Inni midhaan haamu amma iyyuu mindaa ni argata; jireenya bara baraatii if ija walitti ni qaba; kunis akka inni facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif. (aiōnios g166) **37** Haala kanaan mammaaksi, ‘Inni tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama’ jedhu sun dhugaa dha. **38** Ani akka isin waan itti hin dadhabin haammattaniifan isin erge. Warri kaan itti dadhabaniiru; isin garuu bu’aa dadhabbii isaanii galfattu.” **39** Sababii dubartittiin, “Inni waan ani hojjedhe hunda natti hime” jettee dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri magaalaa sanaa baay’een isatti amanan. **40** Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isa kadhahan; innis guyyaa lama achi ture. **41** Sababii

dubbii isaatiinis namoonni biraa baay’een isatti amanan. **42** Isaanis dubartittiidhaan, “Si’achi wannu nu amannuuf sababii dubbii ati nutti himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyyuu isa dhageenyerraatii; akka inni dhugumaan Fayyisaa addunyaa ta’es beekneerra” jedhan. **43** Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galiilaa dhaqe. **44** Yesuus mataan isaa iyyuu akka raajiin tokko biyya isaa keessatti kabaja hin qabne dubbatee tureetii. **45** Yommuu inni Galiilaa ga’ettis warri Galiilaa isa simatan. Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete hunda arganii turan. **46** Kanaafuu inni deebi’ee gara Qaanaa ishee Galiilaa keessaa iddoo itti bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree ture sanaa dhaqe. Qondaalli mootii kan ilmi isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa ture. **47** Namichi kunis yommuu akka Yesuus Yihuudaadhaa ka’ee Galiilaa dhufe dhaga’etti isa bira dhaqee akka inni dhufee ilma isaa kan du’uu ga’e sana fayyisu isa kadhate. **48** Kana irratti Yesuus, “Isin yoo mallattoo fi dinqii argitan malee hin amantan!” isaan jedhe. **49** Qondaaltichis, “Yaa Gooftaa, maaloo utuu mucaan koo hin du’in naa qaqqabi” jedheen. **50** Yesuus, “Ilmi kee ni jiraataatii dubbate amanee deeme. **51** Utuu inni deemaa jiruus tajaajiltoonni isaa itti dhufanii akka ilmi isaa lubbuun jiru itti himan. **52** Innis yeroo itti mucaa isaatti wayyaa’e gaafate; isaanis, “Kaleessa sa’aatii torbatti dhagna gubaan isa dhiise” jedhaniin. **53** Abbaan mucichaas akka yeroon sun yeroo Yesuus itti, “Ilmi kee ni jiraata” jedheen ta’e hubate. Kanaafuu innis, warri mana isaa hundinuus ni amanan. **54** Kun mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa Galiilaa dhufee hojjetee dha.

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa tokkotu ture; Yesuusis Yerusaalemitti ol ba’e. **2** Yerusaalem keessa Karra Hoolaa bira haroo afaan Ibraayisxiitiin Beetizaataa jedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafoo shan qaba. **3** Gardaafoowwan sana keessaa

namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamoni, warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e baay'een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa turan. [4 Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama bishaanichaa booddee namni jalqabatti bishaan sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu hunda irraa ni fayya ture.] 5 Namichi waggaa sodomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. 6 Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture beeketti, "Ati fayyuu barbaadtaa?" jedhee isa gaafate. 7 Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa, ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi raafamutti haroo sana keessa na buusu hin qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraa na dursee seena" jedheen. 8 Kana irratti Yesuus, "Ka'! Siree kee fudhadhuutii deemi" jedheen. 9 Namichis yeruma sana fayye; siree isaas fudhatee deeme. Guyyaan wanni kun ta'e sunis Sanbata ture; 10 Yihuudoonnis namicha fayye sanaan, "Har'a Sanbata; seerri siree kee baachuu si dhowwa" jedhaniin. 11 Inni garuu, "Namicha na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi' naan jedhe" jedheen. 12 Isaanis, "Namichi siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun eenyu?" jedhanii isa gaafatan. 13 Namichi fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta iddoo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka ta'e hin beekne. 14 Yesuusis ergasii namicha sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu akka sitti hin dhufneef si'achi cubbuu hin hojjetin" jedheen. 15 Namichis dhaqee kan isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudootatti hime. 16 Kanaafuu sababii inni Sanbataan waan kana hojjeteef, Yihuudoonni Yesuusin ari'achuu jalqaban. 17 Yesuus garuu, "Abbaan koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis hojjechaan jira" isaaniin jedhe. 18 Sababii kanaaf Yihuudoonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu barbaadan; inni Waaqaan of qixxeessuudhaan Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ture malee Sanbata qofa hin cabsine. 19 Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Ani

dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda'u; inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaatii. 20 Abbaan Ilma ni jaallataatii; waan hojjetu hundumas isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattaniifis inni hojjiwwan hojjiwwan kanneen caalan iyyuu isatti ni argisiisa. 21 Akkuma Abbaan warra du'an du'aa kaasee jireenya kennuuf sana, Ilmis akkasuma abbaa fedheef jireenya ni kenna. 22 Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii hunda garuu Ilmatti kenneera; 23 kunis akka namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti Ilmaafis ulfina kennuuf. Namni Ilmaaf ulfina hin kennine, Abbaa isa Ilma ergeefis ulfina hin kennu. 24 "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni dubbii koo dhaga'u, isa na ergettis kan amanu hundi jireenya bara baraa qaba; murtiittis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa gara jireenyaatti darbeera. (aiōnios g166) 25 Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon warri du'an itti sagalee Ilma Waaqaa dhaga'an tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera; warri dhaga'anis ni jiraatu. 26 Akkuma Abbaan ofuma isaatiin jireenya qabu sana, Ilmis akkasuma akka ofuma isaatiin jireenya qabaatuuf isaaf kenneeraatii. 27 Sababii inni Ilma Namaa ta'efis Abbaan akka inni murtii kennuuf taayitaa isaaf kenneera. 28 "Kana hin dinqisiifatinaa; sa'atiin itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee isaa dhaga'an tokko ni dhufaati. 29 Warri waan gaarii hojjetan du'aa ka'uu jireenyaatiif, warri waan hamaa hojjetan immoo du'aa ka'uu murtiitiif du'aa ni ka'u. 30 Ani ofii kootiin waan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman dhaga'utti nan murteessa; ani fedhii isa na ergee malee fedhii mataa kootii waan hin barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. 31 "Ani yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga ba'umsi koo dhugaa miti. 32 Garuu kan waa'ee koo dhugaa ba'u biraa jira; anis akka dhuga ba'umsi inni waa'ee koo kennu sun dhugaa ta'e beeka. 33 "Isin Yohannisitti ergitaniirtu; innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. 34 Ani

dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan dubbadha. **35** Yohannis ibsaa boba'ee ifa kennu ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaatti gammaduu barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, kan ani hojjedhu kun iyyuu akka Abbaan na erge mirkaneessaatii. **37** Abbaan inni na erges ofii isaatii waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin takkumaa sagalee isaa hin dhageenye; bifa isaas takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isa inni erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin jiraatu. **39** Isin Katabbiwwan Qulqulluudhaan jireenya bara baraa arganna jettanii waan yaaddaniif Katabbiwwan Qulqulluu sana qorattu. Katabbiwwan Qulqulluun kunneenis waa'ee koo dhugaa ba'u; (aiṯnios g166) **40** isin garuu jireenya argachuudhaaf gara koo dhufuu hin barbaaddan. **41** "Ani nama irraa ulfina hin fudhadhu; **42** garuu akka isin jaalala Waaqaa of keessaa hin qabne nan beeka. **43** Ani maqaa Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan; utuu namni biraa maqaa ofii isaatiin dhufee garuu isa ni simattu. **44** Isin yoo wal irraa ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraa dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu dandeessu ree? **45** "Waan ani Abbaa duratti isin himadhu hin se'inaa. Kan isin himatu tokko jira; innis Musee isin abdattan sana. **46** Utuu Musee amantanii silaa anas ni amantu ture; inni waa'ee koo barreesseetii. **47** Isin erga waan inni barreesse hin amanee, dubbii koo immoo akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galiilaa isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; **2** namoonni baay'eenis sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayyisuudhaan hojjete arganiif isa duukaa bu'an. **3** Yesuus barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. **4** Yeroo sana Ayyaanni Yihuudootaa, Faasiikaan dhi'aatee ture. **5** Yesuus yommuu ol ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Fiiliphoosiinis, "Namoota kanneeniif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?"

jedhe. **6** Kanas Fiiliphoosin qoruudhaaf jedhee gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu beeka tureetii. **7** Fiiliphoos immoo, "Akka tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee argataniif buddeena ga'u bituuf diinaarii dhibba lama fudhata" jedhee deebiseef. **8** Barattoota isaa keessaa tokko Indiriiyaas, obboleessi Simoon Phexros akkana jedheen; **9** "Gurbaan buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana baay'atu kanaaf kun maali?" **10** Yesuus, "Namoota teessisaa" jedhe. Iddoo sanas marga baay'eetu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira gara kuma shantu achi ture. **11** Yesuus ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra tataa'aniif hamma isaan barbaadan qoqqoode. Qurxummii sana illee akkasuma godhe. **12** Innis yommuu isaan hundi nyaatanii qufanitti barattoota isaatiin, "Hurraa'aa hambifame walitti qabaa. Wannii tokko iyyuu hin badin" jedhe. **13** Kanaafuu isaan hurraa'aa buddeena garbuu shananii kan namoonni nyaatanii hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama guutan. **14** Namoonnis yommuu mallattoo Yesuus hojjete arganitti, "Kun dhugumaanuu Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. **15** Yesuus akka namoonni sun dhufanii humnaan qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. **16** Yommuu galgala'etti barattooni isaa gara galaanaatti gad bu'an; **17** achittis bidiruu yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus amma iyyuu gara isaanii hin dhufne ture. **18** Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni raafame. **19** Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deemaa, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. **20** Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. **21** Isaanis bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommusuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga'e. **22** Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti

achi ture, akka Yesuus barattoota isaa wajjin bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa isaanii deeman hubatan. **23** Bidiruuwwan biraa Xibeeriyaasii ka'anii iddoo itti Gooftaan galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan sana bira ga'an. **24** Namoonni sunis yommuu akka Yesuusii fi barattoonni isaa achi hin jirre baranitti bidiruuwwan yaabbatanii Yesuus barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. **25** Namoonni yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, "Yaa Barsiisaa, ati yoom as dhufte?" jedhanii isa gaafatan. **26** Yesuus akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin waan mallattoo argitaniif utuu hin ta'in, waan buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu. **27** Nyaata jireenya bara baratiif ta'u kan Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan chaappaa isaa kan mirkaneessu ilma irratti rukuteeraatii." (aiōnios g166) **28** Isaanis, "Nu akka hojii Waaqaa hojjennuuf maal gochuu qabna?" jedhanii isa gaafatan. **29** Yesuus, "Isa inni ergetti amanuun keessan kun hojii Waaqaa ti" jedhee deebiseef. **30** Kanaafuu isaan akkana jedhanii isa gaafatan; "Akka nu isa arginee si amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal hojjettas? **31** 'Akka isaan nyaataniif samii irraa buddeena isaaniif kenne' jedhamee akkuma barreeffame, abbootiin keenya gammoojjii keessatti mannaa nyaatan." **32** Yesuus akkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; kan samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu garuu Abbaa koo ti. **33** Buddeenni Waaqaa isa samii irraa gad bu'ee addunyaaf jireenya kennu sanaatii." **34** Isaanis, "Yaa Gooftaa, yeroo hunda buddeena kana nuu kenni" jedhaniin. **35** Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Buddeenni jireenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa hin beela'u; kan anatti amanu gonkumaa hin dheebotu. **36** Akkuma ani isinitti hime isin na argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan. **37** Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa alatti hin ari'u. **38** Ani fedhii isa na erge sanaa

guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii irraa gad hin buuneetii. **39** Fedhiin isa na ergees akka ani warra inni natti kenne hunda guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti. **40** Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma ilaalee isatti amanu hundi jireenya bara baraa qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa." (aiōnios g166) **41** Kana irratti Yihuudoonni sababii inni, "Ani buddeena samii irraa gad bu'ee dha" jedheef isatti guungumuu jalqaban. **42** Isaanis, "Kun Yesuus ilma Yoosef, isa nu abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos inni akkamitti, 'Ani samii irraa gad bu'eera' jedha ree?" jedhan. **43** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Walitti hin guunguminaa. **44** Abbaan na erge sun isa harkisuu baannaan namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. **45** Raajota keessatti, 'Isaan hundi warra Waaqaa irraa baratan ni ta'u' jedhamee barreeffameera. Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa barate hundi gara koo ni dhufa. **46** Isa Waaqaa biraa dhufe sana malee namni tokko iyyuu Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. **47** Ani dhuguman isinitti hima; kan amanu jireenya bara baraa qaba. (aiōnios g166) **48** Buddeenni jireenyaa ana. **49** Abbootiin keessan gammoojjii keessatti mannaa nyaatan; ta'us ni du'an. **50** Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. **51** Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate bara baraan ni jiraata. Buddeenni ani jireenya addunyaatiif kennus foon koo ti." (aiōn g165) **52** Yihuudoonnis, "Namichi kun akkamitti akka nu nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?" jedhanii wal falman. **53** Yesuus immoo akkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; isin foon ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaas dhuguu baannaan ofii keessaniin jireenya hin qabdan. **54** Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu jireenya bara baraa qaba. Anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. (aiōnios g166) **55** Foon koo nyaata dhugaatii; dhiigni koos

dhugaatii dhugaa ti. 56 Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; anis isa keessa nan jiraadha. 57 Akkuma Abbaan jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin ni jiraata. 58 Buddeenni samii irraa bu'e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena kana nyaatu bara baraan ni jiraata." (aiōn g165) 59 Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate. 60 Barattoota isaa keessaa baay'een yommuu waan kana dhaga'anitti, "Barsiisni kun cimaa dha; eenyutu fudhachuu danda'a?" jedhan. 61 Yesuusis akka barattoonni isaa waa'ee waan kanaa guunguman hubatee akkana jedheen; "Kun isin gufachiisaa ree? 62 Yoos yoo utuu Ilmi Namaa iddoo dur turetti ol ba'uu argitan akkam ta'inna ree? 63 Kan jireenya kennu Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isinitti dubbadhe Hafuura; jireenyas. 64 Isin keessas warri hin amanne tokko tokko jiru." Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eenyu akka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee isa kennu ni beeka tureetii. 65 Innis ittuma fufee, "Sababiin ani, 'Yoo Abbaa biraa isaaf kenname malee namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u' isiniin jedheefis kanuma" jedhe. 66 Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa keessaa baay'een duubatti deebi'an; ergasiis isa wajjin hin deemne. 67 Yesuusis warra Kudha Lamaaniin, "Isinis deemuu barbaadduu?" jedhee gaafate. 68 Simoon Phexrosis akkana jedhee deebise; "Yaa Gooftaa, gara eenyuu deemna? Ati dubbii jireenya bara baraa qabdaa. (aiōnios g166) 69 Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa taate amanneerra; beekneerras." 70 Yesuusis deebisee, "Anumatu Kudha Lamaan keessan filate mitii? Ta'us isin keessaa inni tokko diiyaabiloosii dha!" jedhe. 71 Innis waa'ee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaa dubbate; Yihuudaan warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'us Yesuusin dabarsee kennuuf tureetii!

7 Kana booddee Yesuus Galiilaa keessa deddeebi'aa ture; sababii Yihuudoonni isa

ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin deddeebine. 2 Ayyaanni Daasii Yihuudootaa dhi'aatee ture. 3 Obbolloonni isaas akkana jedhaniin; "Akka barattoonni kee warri achii waan ati hojjetu arganiif ka'itii Yihuudaa dhaqi. 4 Namni utuu ifaan ifatti beekamuu barbaaduu dhoksaatti waa hojjetu hin jiruutii. Atis sababii waan kana hojjetuuf addunyaatti of mul'isi." 5 Obbolloonni isaa iyyuu isatti hin amanne tureetii. 6 Yesuusis akkana jedheen; "Yeroon koo amma illee hin geenye; isiniif garuu yeroon hundi mijaa'aa dha. 7 Addunyaan isin jibbuu hin danda'u; ana garuu akka hojiin isaa hamaa ta'e waanan itti dhugaa ba'uuf na jibba. 8 Isin gara Ayyaana sanaa dhaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma illee hin ga'iniif gara Ayyaanichaatti ol hin ba'u." 9 Inni waan kana isaanitti dubbatee Galiilaatti hafe. 10 Garuu erga obbolloonni isaa gara Ayyaanichaatti ol ba'anii booddee innis utuu ifaan ifatti hin ta'in dhoksaadhaan ol ba'e. 11 Yihuudoonnis Ayyaanicha irratti, "Namichi sun eessa jira?" jedhanii gaafachaa isa barbaadaa turan. 12 Namoota gidduuttis waa'ee isaa guungummii guddaatu ture. Namoonni tokko tokko, "Inni nama gaarii dha" jedhan. Warri kaan immoo, "Akkas miti; inni nama dogoggora" jedhan. 13 Garuu waan Yihuudoota sodaataniif namni tokko iyyuu ifaan ifatti waa'ee isaa hin dubbanne. 14 Gara walakkaa Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisuu jalqabe. 15 Yihuudoonnis dinqifatani, "Namichi kun akkamitti utuu hin baratin beekumsa akkanaa qabaate?" jedhan. 16 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Barsiisni koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti. 17 Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadu kam iyyuu barsiisni koo Waaqaa biraa dhufuu fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo ni beeka. 18 Namni ofuma isaatiin dubbatu inni ofuma isaatii ulfina argachuu barbaada; namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; jal'innis isa keessa hin jiru. 19 Museen seera isinii kenneera

mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu barbaaddu?” 20 Jarris deebisanii, “Hafuura hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu barbaada?” jedhaniin. 21 Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani hojii tokko hojjennaan hundi keessan dinqifattan. 22 Museen seera dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu abbootiitu jalqabe malee Musee miti; isinis Sanbataan nama dhagna qabdu. 23 Akka seerri Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhagna qabachuu danda’ee, isin maaliif sababii ani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef natti aartu? 24 Murtii qajeelaa kenna malee, bifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa.” 25 Kana irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko tokko akkana jedhan; “Inni kun namicha isaan ajjeesuuf barbaadan sana mitii? 26 Kunoo inni ifatti ba’ee dubbata; isaanis homaa isaan hin jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos ta’e sirriitti beekaniiruu laata? 27 Ta’us namichi kun nama eessaa akka ta’e nu beekna. Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu namni tokko iyyuu hin beeku.” 28 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisuu sagalee isaa ol fudhatee akkana jedhe; “Isin na beektu; akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; 29 ani garuu sababiin isa biraa dhufee fi sababii inni na ergeef isa nan beeka.” 30 Kana irratti isaan isa qabuu yaalan; garuu waan sa’aatii isaa hin ga’iniif namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne. 31 Ta’us namoonni baay’een isatti aman. Isaanis, “Kiristoos yommuu dhufutti namicha kana caalaa mallattoo hojjetaa?” jedhan. 32 Fariisonnis utuu namoonni waa’ee isaa waan akkanaa guungumanuu dhaga’an. Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni Yesuus qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa ergan. 33 Yesuusis akkana jedheen; “Ani yeroo gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge sanaa nan dhaqa. 34 Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu hin dandeessan.” 35 Yihuudoonnis akkana waliin jedhan; “Namichi kun akka nu isa hin argineef eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya warra Giriikota keessa faffaca’anii dhaqee Giriikota barsiisaa? 36 ‘Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu hin dandeessan’ jechuun isaas maal jechuu isaatii?” 37 Guyyaa Ayyaanichi itti hobba’u, guyyaa guddaa sana, Yesuus ka’ee dhaabatee sagalee guddaadhaan akkana jedhe; “Eenyu iyyuu yoo dheebote, gara koo dhufee haa dhugu. 38 Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe nama natti amanu kam iyyuu laga bishaan jireenyaatu garaa isaa keessaa burqa.” 39 Kunis waa’ee Hafuura Qulqulluu warri isatti aman argachuuf jiranii dubbachuu isaa ti. Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatiniif Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin kennamne tureetii. 40 Namoota sana keessaa tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga’anitti, “Kun dhugumaanuu Raajicha” jedhan. 41 Warri kaan immoo, “Inni Kiristoosii dha” jedhan. Namoonni kaanis akkana jedhan; “Kiristoos Galiilaadhaa dhufaa? 42 Akka Kiristoos sanyii Daawit keessaa dhalatuu fi akka inni Beetlihemii, ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni dubbata mitii?” 43 Akkasiin waa’ee Yesuus irratti garaa garummaan waldaa gidduutti uumame. 44 Isaan keessaas tokko tokko isa qabuu barbaadan; garuu namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne. 45 Eegdonni sun gara luboota hangafootaatii fi gara Fariisotaatti deebi’an; isaanis, “Isin maaliif isa hin fidin?” jedhanii eegdota sana gaafatan. 46 Eegdonnis, “Takkumaa namni akka namicha kanaatti hin dubbanne” jedhanii deebisan. 47 Fariisonnis deebisanii akkana jedhan, “Isinis gowwoomfamantiirtuu? 48 Bulchitoota keessaa yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu isatti amaneeraa? 49 Sabni seera hin beekne kun garuu abaaramaa dha.” 50 Niqoodemoos inni duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaas tokko ta’e sun akkana isaaniin jedhe; 51 “Seerri keenya utuu isa irraa hin dhaga’in, waan inni hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni muraa?” 52 Isaanis, “Atis nama Galiilaatii? Akka raajiin Galiilaadhaa hin kaane qoradhuu bira

ga'i" jedhaniin. [53 Ergasii isaan hundinuu gara mana isaaniitti galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. **2** Ganama bariis deebi'ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaan taa'ee isaan barsiise. **3** Barsiistonna seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isaaniis dhaabachiisanii, **4** Yesuusiin akkana jedhan; "Yaa barsiisaa, dubartiin kun utuu ejja hojjettuu qabamte. **5** Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jetta?" **6** Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruudhaaf waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee quba isaatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. **7** Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, "Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursee isheetti dhagaa haa darbatu" jedheen. **8** Ammas gad jedhee lafa irratti barreesse. **9** Isaanis yommuu kana dhaga'anitti maanguddootaa jalqabani tokko tokkoon ba'anii sokkan; Yesuus immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu wajjin kophaa hafe. **10** Yesuusiis ol jedhee, "Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyyuu sitti hin murree?" jedheen. **11** Isheenis, "Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu natti hin murree" jetteen. Yesuusiis, "Anis sitti hin muruu deemi; garuu si'achi cubbuu hin hojjetin" jedheen.] **12** Yesuus ammas, "Ani ifa addunyaa ti. Namni na duukaa bu'u kam iyyuu ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa hin deddeebi'u" jedhee isaanitti dubbate. **13** Fariisonnis, "Ati waa'ee mataa keetii dhugaa baata; dhuga ba'umsi kee immoo dhugaa miti" jedhaniin. **14** Yesuusiis akkana jedhee deebise; "Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba'e illee ani akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuf dhuga ba'umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan akka ani garam deemu hin beektan. **15** Isin akka yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti illee hin muru. **16** Garuu ani yoon mure illee murtiin koo dhugaa dha; kan murus na qofa miti. Ani Abbaa na erge sana wajjinan jiraatii.

17 Dhuga ba'umsi nama lamaa akka dhugaa ta'e Seera keessan keessatti barreeffameera. **18** Ani ofii kootiif dhugaa nan ba'a; Abbaan na erges waa'ee koo dhugaa ba'a." **19** Isaanis, "Abbaan kee eessa jira?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, "Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa koos ni beektu turtan" jedhe. **20** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbii kana dubbate. Garuu waan sa'aatiin isaa hin ga'iniif namni tokko iyyuu isa hin qabne. **21** Yesuus amma illee, "Ani nan deema; isin na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddoo ani dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaaniin jedhe. **22** Yihuudoonnis, "Isin iddoo ani dhaqu dhufuu hin dandeessan' jechuun isaa of ajjeesuufii laata?" jedhan. **23** Innis ittuma fufee akkana jedhe; "Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunyaa kanaa ti; ani immoo kan addunyaa kanaa miti. **24** Akka isin cubbuu keessaniin duutan ani isinitti himeera; isin yoo akka ani isa ta'e amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni duutu." **25** Isaanis, "Ati eenyu?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. **26** Ani waa'ee keessan waanan jedhuu fi waanan murteessu baay'een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isa irraa dhaga'e addunyaatti nan hima." **27** Isaan garuu akka inni waa'ee Abbaa isaa isaanitti himaa ture hin hubanne. **28** Kanaafuu Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Yommuu ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiin homaa hin hojjennees ni beektu. **29** Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne." **30** Utuma inni dubbatuus, namoonni baay'een isatti amanana. **31** Yesuus Yihuudoota isatti amananiin akkana jedhe; "Yoo dubbii kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. **32** Dhugaas ni beektu; dhugaanis bilisa isin baasa." **33** Isaanis, "Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa

hin garboomne. Yoos ati akkamitti bilisa baatu nuun jetta ree?" jedhaniin. **34** Yesuusis deebisee akkana jedhe; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni cubbuu hojjetu hundi garbicha cubbuu ti. **35** Garbichi bara baraan mana hin jiraatu; ilmi garuu bara baraan ni jiraata. (aiṓn g165) **36** Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. **37** Isin sanyii Abrahaam ta'uu keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbii koo isin keessatti iddoo hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. **38** Ani waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha; isinis waanuma abbaa keessan irraa dhageessan hojjetu." **39** Isaanis, "Abbaan keenya Abrahaam" jedhan. Yesuus immoo akkana jedhe; "Isin utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii Abrahaam hojjete ni hojjetu turtan. **40** Isin garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga'e isinitti hime ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam waan akkasii hin hojjenne. **41** Isin waan abbaan keessan hojjete hojjetu." Isaanis, "Nu ejjaan hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis Waaqa" jedhaniin. **42** Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta'ee silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraa ba'een dhufetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin hin dhufne. **43** Wannii ani dubbadhu maaliif isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan ani jedhu fudhachuu hin feeneef. **44** Isin ijoollee abbaa keessanii ijoollee diiyaabiloos; fedhiin keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuu dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta'eef yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. **45** Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan! **46** Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? **47** Namni kan Waaqaa ta'e kam iyyuu dubbii Waaqaa ni dhaga'a. Isin waan kan Waaqaa hin ta'iniif hin dhageessan." **48** Yihuudoonnis deebisani, "Ati nama Samaariyaa ti; hafuura hamaatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?" jedhaniin. **49** Yesuus

immoo akkana jedhe; "Hafuurri hamaan na keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin garuu na hin kabajjan. **50** Ani ulfina mataa koo hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkotu jira; innis Abbaa murtii ti. **51** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo dubbii koo eege bara baraan du'a hin argu." (aiṓn g165) **52** Yihuudoonnis akkana jedhaniin; "Akka hafuurri hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du'eera; raajonnis du'aniiru; ati garuu, 'Eenyu iyyuu yoo dubbii koo eege bara baraan du'a hin dhandhamu' jetta. (aiṓn g165) **53** Ati abbaa keenya Abrahaam caalaa? Inni du'eera; raajonnis du'aniiru. Egaa ati eenyu ofiin jetta ree?" **54** Yesuus akkana jedhee deebise; "Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya jettaniin sanaa dha. **55** Yoo isin isa beekuu baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu nan ta'a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaa illee nan eega. **56** Abbaan keessan Abrahaam guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni arge; ni gammades." **57** Yihuudoonnis, "Umuriin kee waggaa shantama iyyuu hin guunne; yoos Abrahaamin argiteertaa?" jedhaniin. **58** Yesuusis, "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyyuu ani anuma" isaaniin jedhe. **59** Kana irratti isaan isa dha'uuf jedhanii dhagaa guurratan; Yesuus garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba'ee deeme.

9 Yesuus utuu darbuu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. **2** Barattoonni isaas, "Yaa barsiisaa, akka namichi kun jaamaa ta'ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?" jedhanii isa gaafatan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Akka hojjiin Waaqaa isaan mul'atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. **4** Utuu guyyaa ta'ee jiruu hojii isa na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyyuu itti hojjechuu hin dandeenye ni dhufa. **5** Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa

ti.” 6 Innis erga waan kana dubbatee booddee akkamitti akka arguu danda’e yookaan ija lafatti tufee dhoqqee tolche; dhoqqee sanas isaa eenyu akka baneef nu hin beeknu. Inni ija namichaatti dibe. 7 Innis namicha sanaan, nama ga’aa dha; waa’ee mataa isaa dubbachuu “Dhaqiitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe. ni danda’a; isuma gaafadhaa.” 22 Abbaa fi Saliihoom jechuun kan ergame jechuu dha. haati isaa sababii Yihuudoota sodaataniif waan Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi’ee dhufe. kana jedhan; namni kam iyyuu yoo Yesuus 8 Oollooni isaatii fi namoonni duraan utuu inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma sagadaa keessaa ari’amu Yihuudoonni kanaan taa’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. 9 dura walii galanii murteessanii turaniitii. 23 Namoonni tokko tokko, “Eeyyee, isa” jedhan. Kanaafuu abbaa fi haati isaa, “Inni nama ga’aa Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan. dha; isuma gaafadhaa” jedhan. 24 Isaanis Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. 10 yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana Jarris, “Iji kee akkamitti baname ree?” jedhaniin. waamanii, “Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun 11 Innis deebisee, “Namicha Yesuus jedhamutu cubbamaa ta’uu isaa nu ni beekna” jedhaniin. dhoqqee tolchee ija koo dibee, ‘Gara Haroo 25 Innis, “Cubbamaa ta’uu fi ta’uu baachuu Saliihoom dhaqiitii dhiqadhu’ naan jedhe; anis isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. dhaqeen dhiqadhe; arguus nan danda’e.” 12 Ani jaamaan ture; amma garuu nan arga!” Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhanii jedhee deebise. 26 Isaanis, “Inni maal siif godhe? Ija kees akkamitti siif bane?” jedhanii isa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku” isa gaafatan. 27 Inni immoo, “Ani kanaan jedheen. 13 Isaanis namicha jaamaa ture sana dura isinitti himeera; isinis hin dhageenye. Fariisotatti geessan. 14 Guyyaan itti Yesuus Ammas maaliif dhaga’uu barbaaddu? Isinis dhoqqee tolchee ija namichaa bane Sanbata barattoota isaa ta’uu barbaadduu?” jedheen. 28 ture. 15 Fariisonnis namichi akkamitti akka Isaanis akkana jedhanii isa arrabsan; “Barataan arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni namicha kanaa si’i! Nu barattoota Musee ti! dhoqqee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; 29 Akka Waaqni Museetti dubbate nu beekna; nan arges” jedheen. 16 Fariisota keessaas namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyyuu hin eegneef, inni Waaqa biraa hin dhufne” jedhan. beeknu.” 30 Namichis deebisee akkana jedhe; Warri kaan garuu, “Cubbamaan tokko akkamitti “Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan dinqii akkanaa hojjechuu danda’a?” jedhan. waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo 31 Akka Waaqni cubbamoota hin naa bane. 31 Akka Waaqni cubbamoota hin dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu fi fedhii isaa guutu dhaga’a. 32 Eenyu iyyuu ija nama jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane uumama addunyaatii jalqabee hin dhaga’amne. (aiṵn g165) 33 Namichi kun utuu Waaqa biraa ta’uu baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.” 34 Isaanis deebisanii, “Ati kan guutummaatti cubbuun dhalatte, situ nu barsiisaa?” jedhaniin. Alattis gad isa baasan. 35 Yesuus akka isaan gad isa baasan dhaga’ee; yommuu isa argettis, “Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. 36 Namichis, “Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuf inni eenyu?” jedhe. 37 Yesuus, “Ati amma isa ta’ee dhalate ni beekna. 21 Garuu amma argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma”

jedheen. **38** Namichi sunis, “Yaa Gooftaa, ani nan amana” jedhe; ni sagadeefis. **39** Yesuus immoo, “Warri hin argine akka arganiif, warri argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara addunyaa kanaa dhufeera” jedhe. **40** Fariisota isa wajjin turan keessaa tokko tokko waan kana jechuu isaa dhaga’anii, “Nus jaamota mitii ree?” jedhanii gaafatan. **41** Yesuusis, “Utuu jaamota taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin garuu, ‘Ni argina’ jettu; cubbuun keessan ni jiraata” jedheen.

10 “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaaf bana; hoolonnis sagalee isaa ni dhaga’u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta’an hunda gad yaasee booddee isaan dura deema; hoolonni isaas waan sagalee isaa beekaniif isa faana bu’u. **5** Orma garuu ni baqatu malee faana hin bu’an; sagalee ormaa hin beekaniitii.” **6** Yesuus fakkeenya kana isaanitti hime; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** Kanaafuu Yesuus ammas akkana jedheen; “Dhuguman, dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaan hin dhageenye. **9** Balballi ana; namni karaa kootiin ol seenu kam iyyuu ni fayya. Inni ni seena; ni ba’as; lafa dheedaas ni argata. **10** Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf dhufa; ani garuu akka isaan jireenya qabaataniif, jireenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** “Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isaatiif jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaan kan tiksee hin ta’in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta’iniif yommuu dhufaatii yeeyyii argutti hoolota dhiisee baqata. Yeeyyiinis bushaayee ni butata; ni bittinneessas. **13** Namichi waan qacaramaa ta’eef ni baqata; dhimma hoolotaas hin qabu. **14** “Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunis akkuma

Abbaan na beekuttii fi akkuma ani Abbaa beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna. **16** Ani warra gola kanatti galan malees hoolota gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis sagalee koo ni dhaga’u; karra tokkos ni ta’u; tikseen isaaniis tokko ta’a. **17** Kanaafuu Abbaan waan ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo dabarsee kennuuf na jaallata. **18** Lubbuu koo anumatu ofii kootiin dabarsee kenna malee eenyu iyyuu narraa hin fudhatu. Ani lubbuu koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee fudhachuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraa fudhadheera.” **19** Amma illee sababii dubbii kanaatiif Yihuudoota gidduutti garaa garummaan uumame. **20** Baay’een isaaniis, “Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?” jedhan. **21** Warri kaan immoo, “Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda’aa?” jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa haaromsuu Yerusaaleemitti ayyaanefamee ture. Yeroon sunis ganna ture; **23** Yesuusis mana qulqullummaa keessa gardaafoo Solomoon keessa deddeebi’aa ture. **24** Yihuudoonnis isa marsanii, “Hamma yoomiitti qalbii nu rarraaftaa? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii nutti himi” jedhaniin. **25** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa kootiitiin hojjedhu waa’ee koo dhugaa ba’a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta’iniif hin amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga’u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu’u. **28** Anis jireenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Abbaan koo kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokko iyyuu harka Abbaa kootii keessaa isaan butachuu hin danda’u. **30** Anii fi Abbaan tokkuma.” **31** Yihuudoonni isa dha’uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. **32** Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamiitiif dhagaadhaan na dhooftu?”

jedheen. **33** Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii deebisaniif. **34** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin, ‘waaqota’ jedheera’jedhamee barreeffameera mitii? **35** Inni erga warra dubbiin Waaqaa isaaniif dhufeen ‘waaqota’ jedhee, Katabbiin Qulqulluun immoo waan hin diigamneef, **36** sababii ani, ‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedheef, isin maaliif isa Abbaan qulqulleessee gara addunyaatti erge sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? **37** Yoo ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na hin amaninaa. **38** Yoo ani hojii sana hojjedhe garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hubattaniif.” **39** Isaan amma illee isa qabuu barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. **40** Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama iddoo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture sana dhagee achis ture. **41** Namoonni baay’eenis gara isaa dhufanii, “Yohannis mallattoo tokko illee hin hojjenne; garuu wanni inni waa’ee namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa dha” jedhan. **42** Achittis namoonni hedduun Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al’aazaar jedhamu kan Biitaaniyaa keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. **2** Maariyaam isheen obboleessi ishee Al’aazaar dhukkubsate kun, isheedhuma Gooftaa shittoo dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee sanaa dha. **3** Kanaaf obboleettonni isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti dhaaman. **4** Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfina Waaqaatiif dhufe malee du’aan hin ga’u” jedhe. **5** Yesuusis Maartaa fi obboleettii ishee, Al’aazaarinis ni jaallata ture. **6** Innis yommuu akka Al’aazaar dhukkubsate dhaga’etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. **7** Innis

ergasii barattoota isaatiin, “Kottaa Yihuudaatti deebinaa” jedhe. **8** Barattoonni isaa immoo, “Yaa Barsiisaa, Yihuudoonni dhi’eenya kana dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati amma illee deebitee achi dhaqxaa?” jedhaniin. **9** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Guyyaan tokko sa’aatii kudha lama qaba mitii? Namni guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin arguuf hin gufatu. **10** Kan halkaniin deemu garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni gufata.” **11** Innis erga waan kana dubbatee booddee, “Michuun keenya Al’aazaar rafeera; ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa” isaaniin jedhe. **12** Barattoonni isaas, “Yaa Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya” jedhaniin. **13** Yesuus waa’ee du’a Al’aazaar dubbate; barattoonni isaa garuu waan inni waa’ee rafiitii hirribaa dubbate se’an. **14** Kanaafuu Yesuus akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; “Al’aazaar du’eera; **15** akka isin amantaniif ani waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhaqnaa.” **16** Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf ka’aa ni dhaqnaa” jedhe. **17** Yesuus yommuu achi ga’etti Al’aazaar erga awwaalamee guyyaa afur akka ture beeke. **18** Biitaaniyaan Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira sadii fagaatti turte; **19** Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamin sababii obboleessa isaaniitiif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. **20** Maartaan yommuu dhufaatiif Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mana teesse. **21** Maartaanis Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture. **22** Ammas taanaan akka waan ati Waaqa kadhattu hunda Waaqni siif kennu nan beeka.” **23** Yesuusis, “Obboleessi kee ni ka’a” jedheen. **24** Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu guyyaa dhumaa sanatti ka’u anuu beeka” jetteen. **25** Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’e iyyuu ni jiraata; **26** kan na keessa jiraatuu fi kan natti amanu hundinuu bara baraan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (aiōn

g165] 27 Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati Kiristoos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu sana taate nan amana” jetteen. 28 Isheenis erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee Maariyaamin kophaatti waamtee, “Barsiisaan dhufeera; si waamas” jetteen. 29 Maariyaamis yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee gara isaa dhaqxe. 30 Yesuus yeroo sana iddoo Maartaan itti isa simatte ture malee amma illee ganda sana hin seenne. 31 Yihuudoonni Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti boo’uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se’anii ishee duukaa bu’an. 32 Maariyaamis yommuu iddoo Yesuus ture sana geessee isa argitetti, miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture” jetteen. 33 Yesuusis yommuu boo’uu ishee, Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo’uu isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame; ni dhiphates. 34 Innis, “Eessa isa keessan?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa, kottuu ilaali” jedhaniin. 35 Yesuusis imimmaan dhangalaase. 36 Yihuudoonnis, “Inni hammam akka isa jaallatu mee ilaalaal!” jedhan. 37 Isaan keessaa tokko tokko garuu, “Inni kan ija namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis hin duune gochuu hin danda’u turee?” jedhan. 38 Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara awwaala sanaa dhaqe. Awwaalli sunis holqa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. 39 Yesuusis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaal!” jedhe. Maartaan obboleettiin isa du’e sanaa garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa’a” jetteen. 40 Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. 41 Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis ol ilaalaa akka jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati na dhageesseef sin galateeffadha. 42 Akka ati yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen waan kana dubbadhe.” 43 Yesuusis waan kana

dubbatee, “Al’aazaar, as ba’i!” jedhee sagalee guddaadhaan iyye. 44 Namichi du’e sunis akkuma harki isaatii fi miilli isaa hucuuadhaan kafanamee, fuulli isaas wayyaadhaan marametti gad ba’e. Yesuusis, “Isa hiikaa, haa deemu” isaaniin jedhe. 45 Kanaafuu Yihuudoota gara Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjete argan keessaa hedduun isatti amanana. 46 Isaan keessaa tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii waan Yesuus hojjete itti himan. 47 Kana irratti luboonni hangafoonnii fi Fariisonni yaa’ii Yihuudootaa waaman. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; “Namichi kun mallattoo baay’ee argisiisaa jira. Maal haa goonu? 48 Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti amana; warri Roomaas dhufanii iddoo keenyaa fi saba keenya nurraa fudhatu.” 49 Isaan keessaas namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana luba ol aanaa ture tokko akkana isaaniin jedhe; “Isin waan tokko illee hin beektan! 50 Sabni guutummaatti dhumuu irra namni tokko sabaaf du’uun akka isinii wayyu hin hubattan.” 51 Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka Yesuus saba sanaaf du’u raajii dubbachuu isaati malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin dubbanne; 52 kunis ijoollee Waaqaa kanneen bittinnaa’an walitti qabee tokko gochuuf malee saba sana qofaaf miti. 53 Kanaafuu isaan gaafasii jalqabaniis isa ajjeesuuf malachaa turan. 54 Kanaafuu Yesuus ifatti ba’ee Yihuudoota gidduu hin deddeebine. Achii ka’ee gara magaalaa Efreem jedhamu kan gammoojjiitti dhi’aatu tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi ture. 55 Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi’aatee tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin ga’in of qulqulleessuuf jedhanii baadiyyaadhaa Yerusaaleemitti ol ba’an. 56 Isaanis Yesuusin barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas dhaabataniis, “Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana kana hin dhufuu laata?” waliin jedhan. 57 Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni garuu Yesuusinqabuuf jedhanii namni iddoo inni jiru beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja kennanii turan.

12 Faasiikaa dura guyyaa ja'ffaatti Yesuus gara Biitaaniyaa ganda Al'aazaar, kan Yesuus du'aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. **2** Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni tajaajilti turte; Al'aazaaris warra isa wajjin irbaatatti dhi'aatan keessaa tokko ture. **3** Maariyaamis shittoo Naardos qulqulluu gatiin isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta'u fiddee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqxe. Manichis urgaa shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko kan dabarsee isa kennuuf jiru Yihuudaa Keeriyotichi garuu akkana jedhe; **5** "Shittoon kun maaliif diinaarii dhibba sadiitti gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne?" **6** Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoon maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. **7** Yesuus deebisee akkana jedhe; "Isheen shittoo kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursituutii ishee dhiisaa. **8** Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan." **9** Yihuudoonni baay'een akka Yesuus achi jiru beekanii Yesuus qofaaf jedhaanii utuu hin ta'in, Al'aazaar isa inni du'aa kaases ilaaluuf dhufan. **10** Kanaafuu luboonni hangafoonni Al'aazaarinis ajjeesuuf mari'atan; **11** Yihuudoota keessaa namoonni baay'een sababii isaatiif dhaqanii Yesuusitti amanaa turaniitii. **12** Guyyaa itti aanutti namoonni Ayyaanichaaf dhufanii turan baay'een akka Yesuus gara Yerusaalem dhufaa jiru dhaga'an. **13** Isaanis damee meexxii harkatti qabatanii isa simachuu ba'an; iyyaniis akkana jedhan; "Hoosaa'inaa!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!" "Mootiin Israa'el eebbifamaa dha!" **14** Yesuus ilmoo harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma akkana jedhamee barreeffamee dha; **15** "Yaa Intala Xiyoon, hin sodaatin; kunoo, mootiin kee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira." **16** Barattoonni isaa jalqabatti waan kana hin hubanne. Erga Yesuus ulfina argatee booddee garuu akka wanni barreeffame kun waa'ee isaa ta'ee fi akka isaanis waanuma kana isaaf godhan yaadatan. **17** Namoonni baay'een yommuu inni Al'aazaarin awwaala keessaa waamee du'aa kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa ba'an. **18** Namoonni baay'eenis sababii mallattoo kana gochuu isaa dhaga'aniif isa simachuu ba'an. **19** Kanaafuu Fariisonni, "Isin akka waa tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii? Ilaa, addunyaan guutuun akkamitti akka isa duukaa bu'e ilaalaa!" waliin jedhan. **20** Warra yeroo Ayyaanichaatti waaqeffachuuf ol ba'an keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis Fiiliphos namicha Beetisayidaa Galiilaatii dhufe sanatti dhi'aatanii, "Yaa gooftaa, Yesuus arguu barbaanna" jedhaniin. **22** Fiiliphos dhaqee Indiriiyaasitti hime; Indiriiyaasii fi Fiiliphos immoo dhaqanii Yesuusitti himan. **23** Yesuus immoo akkana jedhee isaaniif deebise; "Sa'aatiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga'eera. **24** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; iji qamadii tokko yoo lafa bu'ee du'uu baate kophaa isaa hafa. Yoo du'e garuu ija baay'ee naqata. **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaa kana irratti lubbuu isaa jibbu immoo jireenya bara baraatiif lubbuu isaa kaa'ata. (aiōnios g166) **26** Namni na tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu'u; iddoo ani jiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo nama na tajaajilu kamiif iyyuu ulfina ni kenna. **27** "Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa ani maal jedhu ree? 'Yaa Abbaa, sa'aatii kana jalaa na baasi;' garuu ani sababii kanaafan gara sa'aatii kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee ulfeessi!" Ergasii sagaleen, "Ani isa ulfeesseera; ammas nan ulfeessa" jedhu tokko samiidhaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu sagalee kana dhaga'etti, "Ni kakawwise" jedhe. Warri kaan immoo, "Ergamaa Waaqaatu isatti dubbate" jedhan. **30** Yesuus akkana jedhee deebise; "Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe malee sababii kootiif miti. **31** Yeroon itti addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan addunyaa kanaas amma gad gatama. **32** Ani garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama hunda ofitti nan harkisa." **33** Innis akka du'a akkamii du'uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. **34**

Tuunnis deebisee, “Akka Kiristoos bara baraan jiraatu nu Seera irraa dhageenyeerra; yoos ati akkamitti, ‘Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba’ jetta? ‘Ilmi Namaa’ kunis eenyu?” jedheen.

(aiōn g165) 35 Yesuus immoo akkana jedheen; “Ifni yeroo gabaabaadhaaf isin bira jira. Akka dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdanuu deddeebi’aa. Namni dukkana keessa deddeebi’u eessa akka dhaqu hin beekuutii. 36 Ijoollee ifaa akka taataniif utuu ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa.” Yesuusis erga waan kana dubbatee fixee booddee iddoo sanaa ka’ee isaan duraa dhokate. 37 Yesuus fuula isaanii duratti mallattoo hedduu hojjetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. 38 Kunis dubbii Isaayyaas raajichaa kan: “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftaas eenyutti mul’ate?” jedhu sun akka raawwatuuf ture. 39 Sababii kanaaf isaan amanuu hin dandeenye; Isaayyaas iddoo biraatti akkana jedheeraatii; 40 “Ija isaaniitiin akka hin argineef, qalbii isaaniitiin akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuufis akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraatii; garaa isaaniis jabeesseera.” 41 Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa’ee isaas dubbateef waan kana jedhe. 42 Ta’us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay’een isatti aman. Garuu waan mana sagadaatii nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniif amantii isaanii ifatti hin baafne; 43 isaan ulfina Waaqaa irra ulfina namaa jaallataniiruutii. 44 Yesuusis iyyee akkana jedhe; “Namni natti amanu isa na erge sanatti amana malee natti miti. 45 Kan na argus isa na erge sana arga. 46 Akka namni natti amanu hundinuu dukkana keessa hin jiraanneef ani ifa ta’ee gara addunyaa dhufeera. 47 “Namni yoo dubbii koo dhaga’ee eeguu baate kan isatti muru ana miti; ani addunyaa fayyisuufin dhufe malee itti muruuf hin dhufneetii. 48 Namni na didu kan dubbii koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbii ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. 49 Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne.

50 Akka ajajni isaa jireenya bara baraa ta’ee nan beeka. Kanaafuu wanni ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himnee dha.” (aiōnios g166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura ture. Yesuusis akka addunyaa kana keessaa gara Abbaa dhaquudhaaf sa’aatiin isaa ga’ee ni beeke. Innis warra kan isaa ta’an kanneen addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattis isaan jaallate. 2 Yeroo irbaataatti diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa’ee. 3 Yesuusis akka Abbaan waan hunda harka isaatti kenne, akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara Waaqaatti deebi’u illee beeka ture; 4 kanaaf irbaata irraa ka’ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa’ee; fooxaas mudhiitti hidhate. 5 Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiquu fi fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haquu jalqabe. 6 Inni gara Simoon Phexros dhufe; Phexrosis, “Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiqaa?” jedheen. 7 Yesuus immoo deebisee, “Waan ani hojjechaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta” jedheen. 8 Phexrosis, “Hin ta’u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiqxu” jedheen. Yesuusis deebisee, “Yoo ani siif dhiquu baadhe ati na biraa qooda hin qabaattu” jedheen. (aiōn g165) 9 Simoon Phexrosis deebisee, “Yaa Gooftaa, yoos harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta’in” jedheen. 10 Yesuusis, “Namni dhagna isaa dhiqate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa barbaachisa; dhagni isaa guutuun qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti” jedheen. 11 Innis nama dabarsee isa kennuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, “Qulqulluun hunda keessan miti” jedheefis kanuma. 12 Innis erga miilla isaanii dhiqee booddee, uffata isaa uffatee iddoo isaatti deebi’ee ta’ee. Akkanas jedheen; “Isin waan ani isiniif godhe hubattanii? 13 Isin, ‘Barsiisaa’, ‘Gooftaas’ naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta’eef isin dhuguma jettan. 14 Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isinii dhiqee, isinis akkasuma

miilla walii dhiquu qabdu. **15** Akkuma ani isinii godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya isinii kenneera. **16** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ergamaanis kan isa erge hin caalu. **17** Egaa isin yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin eebbifamoo dha. **18** “Ani waa’ee hunda keessanii dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan beeka. Kun garuu dubbiin Katabbii Qulqulluu kan, ‘Inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate’ jedhu sun akka guutamuuf. **19** “Isin yommuu wanni kun ta’utti akka ani Isa ta’e akka amantaniif utuu inni hin ta’in amma isinitti nan hima. **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; kan nama ani ergu kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan na simatu hundis isa na erge sana simata.” **21** Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan jeeqamee, “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” jedhee dhugaa ba’e. **22** Barattoonni akka inni waa’ee eenyuu dubbate wallaalanii wal ilaalan. **23** Barattoota keessaas inni Yesuus isa jaallatu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi’ateeture. **24** Simoon Phexrosis, “Mee eenyuu jechuu isaa akka ta’e isa gaafadhul!” jedhee nyaaraan barataa sanatti hime. **25** Innis qoma Yesuusiitti hirkatee, “Yaa Gooftaa, eenyu innii?” jedhee gaafate. **26** Yesuusis deebisee, “Namichi ani buddeena afaan kaa’ata tokkoo caabii keessa cuuphee kennuuf isa” jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaatiif kenne. **27** Yihuudaas akkuma inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale. Yesuusis, “Waan gochuuf jirtu dafii godhi” isaan jedhe. **28** Warra nyaataaf tataa’an keessaas namni tokko iyyuu waan inni akkas isaan jedheef hin hubanne. **29** Sababii Yihuudaan korojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu yookaan akka inni hiyyeeyyiif waa kennu isatti hime se’an. **30** Yihuudaanis akkuma buddeena sana fudhateen gad ba’e. Yeroon sunis halkan ture. **31** Erga Yihuudaan gad ba’ee booddee

Yesuus akkana jedhe; “Amma Ilmi Namaa ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera. **32** Waaqni erga isaan ulfina argatee, Waaqni ofuma isaatiin ilma ulfeessa; inni takkumaan isa ulfeessa. **33** “Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma Yihuudotaan, ‘Iddoo ani dhaqu isin dhufuu hin dandeessan’ jedhe sana ammas isiniin nan jedha. **34** “Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti isinis akkasuma wal jaalladhaa. **35** Yoo isin jaalala waliif qabaattan namoonni hundinuu akka isin barattoota koo taatan kanaan ni beeku.” **36** Simoon Phexrosis, “Yaa Gooftaa, eessa dhaqxa?” jedhee isa gaafate. Yesuusis, “Ati amma iddoo ani dhaqu na faana dhaquu hin dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa buuta” jedhee deebiseef. **37** Phexrosis, “Yaa Gooftaa, ani maaliifan amma si duukaa bu’uu hin dandeenye? Ani siif jedhee lubbuu koo nan kenna” jedheen. **38** Yesuusis deebisee, “Ati dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” jedheen.

14 “Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti amanaa; nattis amanaa. **2** Mana Abbaa koo keessa iddoo jireenyaa baay’etu jira; utuu akkana ta’uu baatee silaa isinittin hima ture. Ani iddoo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. **3** Anis yoon dhaqee iddoo isinii qopheesse, akka isinis iddoo ani jiru jiraattaniif deebi’ee dhufeen ofitti isin fudhadha. **4** Isinis karaa iddoo ani dhaquu ni beektu.” **5** Toomaasis, “Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoo akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?” jedheen. **6** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Karaa fi dhugaan, jireenyis anuma. Yoo anaan ta’e malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. **7** Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni beektu turtan; ammaa jalqabdaniis isa beektu; isas argitaniirtu.” **8** Fiiliphoo, “Yaa Gooftaa, Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga’aatii” jedheen. **9** Yesuusis akkana isaan jedhe; “Yaa Fiiliphoo, ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee,

ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti argisiisi' jechuu dandeessa ree? **10** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu kana ofuma kootiin hin dubbadhu. Garuu Abbaa isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. **11** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuf inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. **13** Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kam iyyuu na kadhattan ani nan raawwadha. **15** "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** Ani Abbaa nan kadhada; innis akka inni bara baraan isin wajjin jiraatuuf Jajjabeessaa biraa isinii kenna; (aion q165) **17** inni Hafuura dhugaa ti. Addunyaan waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. **18** Ani akka ijoollee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isa nan jaalladha; isattis of nan mul'isa." **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaan kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaatti utuu hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen. **23** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Namni na jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddoo jireenyaas isa wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** "Ani utuman

isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadheera. **26** Jajjabeessaan sun, Hafuurri Qulqulluun kan Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda isin barsiisa; waan ani isinitti hime hundas isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti nan hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani akka addunyaan kennutti isiniif hin kennu. Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** "Isin akka ani, 'Ani nan deema; deebi'ees gara keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kooti ni gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. **29** Akka yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu wanni kun hin ta'in ani amma duraan dursee isinitti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee hin dubbadhu; inni narraa homaa hin qabu; **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan hojjedha. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

15 "Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora. **3** Isin dubbii ani isinitti dubbadheen amma qulqulluu dha. **4** Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija naqachuu hin dandeenye, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessan. **5** "Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa keessa jiraadhe inni ija baay'ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniitii. **6** Namni na keessa hin jiraanne akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. **7** Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadaa; innis isiniif ni kennama. **8** Isin yoo ija baay'ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. **9** "Akkuma Abbaan na jaallatetti anis akkasuma isin jaalladheera. Eгаа jaalala koo keessa jiraadhaa. **10** Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee

jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. **11** Akka gammachuun koo isin keessa jiraatuu fi akka gammachuun keessanis guutuu ta'uuf ani waan kana isinitti himeera. **12** Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa. **13** Eenyu iyyuu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isaatiif kennu sana irra caalu hin qabu. **14** Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. **15** Garbichi waan gooftaan isaa hojjetu waan hin beekneef, ani si'achi garboota isiniin hin jedhu. Qooda kanaa ani michoota isiniin jedheera; ani waanan Abbaa koo irraa dhaga'e hundumaa isin beeksiseeraatii. **16** Isinis akka dhaqxanii ija naqattaniif, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kennuuf. **17** Ajajni koo isa kana: Wal jaalladhaa. **18** "Yoo addunyaan isin jibbe, akka inni isin dura na jibbe beekaa. **19** Utuu isin kan addunyaa taatanii silaa addunyaan kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu waan ani addunyaa keessaa isin filadheef isin kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaan isin jibba. **20** Dubbii ani, 'Garbichi gooftaa isaa hin caalu'jedhee isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari'atanii, isinis ni ari'atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis ni ajajamu. **21** Isaan waan Isa na erge sana hin beekneef, sababii maqaa kootiitiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. **22** Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu cubbuu isaaniitiif sababii dhi'eeffatan hin qaban. **23** Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. **24** Utuu ani hojii namni biraa tokko iyyuu hin hojjetin gidduu isaaniitti hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. **25** Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, 'Isaan akkasumaan na jibban'jedhamee barreeffame sun raawwatamuuf ta'e. **26** "Jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba'u sun yommuu

dhufutti waa'ee koo dhugaa ba'a. **27** Isinis jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif dhugaa baatu.

16 "Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. **2** Isaan mana sagadaa keessaa isin ari'u; dhugumaan yeroon itti namni isin ajjeesu kam iyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. **3** Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. **4** Anis akka isin yommuu yeroon sun ga'utti isaan yaadattaniif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen isinitti hin himne. **5** "Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta'us isin keessaa namni, 'Ati eessa dhaqxa?' jedhee na gaafatu tokko iyyuu hin jiru. **6** Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. **7** Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun koo bu'aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. **8** Innis yommuu dhufutti akka addunyaan waa'ee cubbuu, waa'ee qajeelummaatii fi waa'ee murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; **9** waa'ee cubbuu, sababii namoonni natti hin amanneef; **10** waa'ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si'achi na hin argineef; **11** waa'ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa kanaatti murameef. **12** "Ani amma iyyuu waanan isinitti himu baay'ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. **13** Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga'u qofa dubbata malee ofuma isaatiin hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. **14** Inni sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. **15** Wannii Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaaf. **16** "Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitanii na argitu." **17** Barattoota isaa keessaas tokko tokko, "Inni, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' akkanumas 'Ani waanan gara Abbaa

dhaquuf' nuun jechuun isaa maal jechuu isaa ti?" waliin jedhan. **18** Isaanis, "Yeroo muraasaaf' jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu isaa akka ta'e nu hin beeknu" jedhan. **19** Yesuus immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan beekke akkana jedheen; "Wanni ani, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' jedhe sun maal jechuu koo akka ta'e wal gaafachaa jirtuu? **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin ni boossu; ni gadiittus. Addunyaan garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu gammachuutti ni geeddarama. **21** Dubartiin yommuu ciniinsifattu, waan yeroon ishee ga'eef ni gadditi; erga daa'ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis waan gammadduuf dhiphina sana hin yaadattu. **22** Isinis akkasuma amma gadditaniirtu; ani garuu deebi'een isin ilaala; garaan keessanis ni gammada. Gammachuu keessanis eenyu iyyuu isin irraa hin fudhatu. **23** Gaafas isin homaa na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kenna. **24** Isin hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf kadhadhaa ni argattu. **25** "Ani wantoota kanneen fakkeenyaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi'ee fakkeenyaan isinitti hin dubbanne ni dhufa; yommuu ani waa'ee Abbaa koo ifaan ifatti isinittin hima. **26** Isin gaafas maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif nan kadhada isiniin hin jedhu. **27** Isin waan na jaallataniif, Waaqa biraa ba'uu koo waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. **28** Ani Abbaa biraa ba'ee gara addunyaa dhufeera; ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan dhaqa." **29** Barattoonni isaas akkana jedhan; "Kunoo, ati amma iyyuu fakkeenyaan utuu hin ta'in ifaan ifatti dubbachaa jirta. **30** Akka ati waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyyuu gaaffii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraa baate ni amanna." **31** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Isin amma ni amantuu? **32** Kunoo

yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii tokkoon tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan tokko ni dhufa. Ammuma iyyuu dhufeera. Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf ani kophaa koo miti. **33** "Akka isin anaan nagaa qabaattaniif ani wantoota kanneen isinitti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni isin argata. Garuu jabaadhaa! Ani addunyaa mo'adheeraa."

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaalee akkana jedhe: "Yaa Abbaa, sa'aatiin sun ga'eera. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati Ilma keetiif ulfina kenni. **2** Akka inni warra ati isaaf kennite hundaaf jireenya bara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaaf kenniteertaatii. (aiōnios g166) **3** Jireenyi bara baraa kana: innis akka isaan si'i Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus Kiristoos isa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios g166) **4** Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti kennite sana raawwachuudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. **5** Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaan hin uumamiin dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi. **6** "Ani namoota ati addunyaa keessaa naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. **7** Isaan akka wannii ati anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufe amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite isaaniif kenneeraatii; isaanis fudhataniiru. Akka ani si biraa ba'es dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru. **9** Ani isaaniif nan kadhada. Warri ati naa kennite waan kan kee ta'aniif isaaniifin kadhada malee addunyaaf hin kadhadhu. **10** Wannii ani qabu hundinuu kan kee ti; wannii ati qabdu hundinuu kan koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. **11** Ani si'achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko akka ta'aniif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan nan eege;

isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun raawwatuufis ilma badii sana malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin badne. **13** “Amma garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun koos akka isaan keessatti guutuu ta’uuf, ani amma iyyuu utuman addunyaa keessa jiruu wantoota kanneen nan dubbadha. **14** Ani dubbii kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa hin ta’in, isaanis waan kan addunyaa hin ta’iniif, addunyaan isaan jibbeera. **15** Ani akka ati isa hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka ati addunyaa keessaa isaan baafuu si hin kadhadhu. **16** Akkuma ani kan addunyaa hin ta’in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. **17** Dhugaadhaan isaan qulqulleessi; dubbiin kee dhugaa dha. **18** Akkuma ati gara addunyaatti na ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera. **19** Akka isaanis dhugumaan qulqullaa’aniif, ani isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. **20** “Ani warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee isaan kana qofaaf hin kadhadhu; **21** kunis yaa Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa jiru sana, akka hundi isaanii tokko ta’aniif. Akka ati na ergite addunyaan akka amanuuf isaanis nu keessa haa jiraatan. **22** Akkuma nu tokko taane isaanis tokko akka ta’aniif, ulfina ati naaf kennite sana anis isaaniif kenneera; **23** kunis akka isaan guutummaatti tokko ta’aniif ani isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaan ni beeka. **24** “Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite kunneen iddoo ani jiru na wajjin jiraatanii fi akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyaan hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa kennite sana arganis nan barbaada. **25** “Yaa Abbaa Qajeelticha, addunyaan si hin beeku; ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na ergite ni beeku. **26** Akkan jaalalli ati ittiin na jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka isaan keessa jiraadhuuf ani akka maqaan kee isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus nan godha.”

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon

gama iddoo biqiltuun ture tokkotti ce’e; innis, barattoonni isaas achi keessa seenan. **2** Yesuus yeroo baay’ee barattoota isaa wajjin achitti wal argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kennu sunis iddoo sana beeka ture. **3** Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltootaatii fi gondaaltota luboota hangafootaa fi Fariisota biraa ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis guca, ibsaa fi mi’a lolaa qabatani turan. **4** Yesuus waan isa irra ga’uuf jiru hunda beeknaan gad ba’ee, “Isin eenyun barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. **5** Isaanis deebisanii, “Yesuus isa Naazreeti” jedhan. Yesuus immoo, “Ani isaa dha” jedhe. Yihuudaan inni dabarsee isa kennu sunis jara wajjin achi dhaabachaa ture. **6** Yommuu Yesuus, “Ani isaa dha” isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi’anii lafatti kukkufan. **7** Inni ammas, “Isin eenyun barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yesuus isa Naazreeti” jedhan. **8** Yesuus deebisee, “Ani, ‘Ani isaa dha’ isiniin jedheera. Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota kanneen dhiisaa haa deemanii!” jedhe. **9** Kunis akka dubbiin inni, “Ani warra ati naa kennite keessaa tokko illee hin ganne” jedhee dubbate sun raawwatuuf ta’e. **10** Simoon Phexros goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha’ee gurra isaa mirgaa irraa kute. Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. **11** Yesuus Phexrosiin, “Goraadee kee man’ee isaatti deebisi! Ani xooffoo Abbaan naa kenne hin dhuguu?” jedhe. **12** Tuunni loltootaa, ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaas Yesuus qabani hidhan. **13** Isaanis duraan dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas abbaa niitii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo bara sana luba ol aanaa ture. **14** Qayyaaffaan isa akka namni tokko uummataaf du’uun wayyu Yihuudoota gorse turee dha. **15** Simoon Phexrosii fi barataan biraa Yesuus faana bu’an. Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol aanaa keessa seene; **16** Phexros garuu balbala dura ala dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa biratti beekamaa ture kaan gad ba’ee intala

balbala eegdu himee Phexrosin ol seensise. 17 Intalli balbala eegdu sunis Phexrosiin, “Atis barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?” jette. Inni immoo deebisee, “Ana miti” jedhe. 18 Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonnii fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatanii qaqqammachaa turan. Phexrosis isaan wajjin dhaabatee qaqqammachaa ture. 19 Yommuus lubni ol aanaan Yesuus waa’ee barattoota isaatii fi waa’ee barsiisa isaa gaafate. 20 Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Ani ifaan ifatti addunyaatti dubbadheera; iddoo Yihuudoonni hundi itti walitti qabamanitti, manneen sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani yeroo hunda barsiisaan ture. Ani waan tokko illee icciitiidhaan hin dubbanne. 21 Ati maaliif na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhe dhaga’an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani jedhe beeku.” 22 Yommuu Yesuus wantoota kanneen jedhetti qondaaltota achi ijaajjaa turan keessaa tokko, “Luba ol aanaaf akkana deebifaa?” jedhee isa kabale. 23 Yesuus deebisee, “Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe, waan hamaa sana dhugaa ba’i. Yoo ani waan qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif na rukutta?” jedhe. 24 Haannaasis Yesuus akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. 25 Simoon Phexros dhaabatee ibidda qaqqammachaa ture. Kanaafuu isaan, “Atis barattoota isaa keessaa tokko mitii?” jedhaniin. Inni immoo, “Ana mitii” jedhee haale. 26 Garboota luba ol aanaa keessaas firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa tokko, “Ani iddoo biqiltuutti isa wajjin si hin arginee?” jedheen. 27 Phexros ammas ni gane; yommuuma indaanqoon iyye. 28 Yihuudoonnis Yesuus mana Qayyaaffaattii fuudhanii masaraa bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun ganama barii ture; Yihuudoonnis akka hin xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne; kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda’aniif. 29 Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad ba’ee, “Himanni isin namicha kana irratti dhi’eessitan maali?” jedhee gaafate. 30 Isaanis, “Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee

nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture” jedhanii deebisaniif. 31 Phiilaaxoosis, “Isin ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera keessaniitti itti muraa” jedheen. Yihuudoonnis, “Nu garuu nama tokko illee ajjeesuuf mirga hin qabnu” jedhaniin. 32 Kunis wanni Yesuus akka du’a akkamiitiin du’uuf jiru argisiisuuf jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta’e. 33 Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa seene; Yesuusinis ofitti waamee, “Ati mootii Yihuudootaatii?” jedhee isa gaafate. 34 Yesuus, “Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu waa’ee koo sitti hime?” jedhee gaafate. 35 Phiilaaxoosis deebisee, “Anatu Yihuudiidhaa ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali gooteeti?” jedheen. 36 Yesuus, “Mootummaan koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan addunyaa kanaa ta’ee silaa akka ani dabarfamee Yihuudootatti hin kennamneef tajaajiltoonni koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan koo kan addunyaa kanaa miti” jedhe. 37 Phiilaaxoosis, “Yoos ati mootii dha kaa!” jedheen. Yesuus immoo, “Akka ani mootii ta’e atu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee gara addunyaa dhufeeffis dhugaadhaaf dhugaa ba’uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinuu sagalee koo dhaga’a” jedhee deebise. 38 Phiilaaxoosis, “Dhugaan maal inni?” jedheen. Innis erga waan kana dubbatee boodde amma illee Yihuudootatti gad ba’ee akkana jedheen; “Ani balleessaa tokko illee isa irratti hin arganne. 39 Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniirtu. Kanaafuu akka ani, ‘Mootii Yihuudootaa’ gad isiniif dhiisu barbaadduu?” 40 Isaan amma illee iyyanii, “Lakki, Barabbaas malee isa miti!” jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

19 Phiilaaxoosis Yesuus fuudhee garafsiise. 2 Loltoonnis gonfoo qoraattii micciirani dha’anii mataa isaa irra kaa’an. Isaanis uffata dhiilgee isatti uffisanii, 3 “Akkam ree, yaa Mootii Yihuudootaa!” jechaa gara isaatti deddeebi’aa turan. Isas ni kabalan. 4 Phiilaaxoos amma illee gad ba’ee Yihuudootaan, “Akka ani

balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniifin baasa” jedhe. **5** Yesuusis gonfoo qoraattii kaa’atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba’e; Phiilaaxoosis, “Namichi kunoo ti!” isaaniin jedhe. **6** Luboonni hangafoonnii fi qondaaltonni isaanii yommuu isa arganitti, “Fannisi! Fannisi!” jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, “Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisaa malee ani balleessaa tokko iyyuu isa irratti hin arganne” jedheen. **7** Yihuudoonnis deebisanii, “Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du’uu qaba” jedhan. **8** Phiilaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate. **9** Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama eessaati?” jedhee Yesuusis gaafate. Yesuus garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. **10** Phiilaaxoosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa? Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin beektuu?” jedheen. **11** Yesuus immoo, “Ati utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu qaba” jedhee deebiseef. **12** Phiilaaxoosis yeroo sanaa jalqabee Yesuusis gad dhiisuu barbaada ture; Yihuudoonni garuu, “Ati yoo namicha kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni mootii of godhu kam iyyuu Qeesaariin morma” jedhanii iyyan. **13** Phiilaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga’etti Yesuusis gad baasee, iddoo “Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayisxiitiin “Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra taa’e. **14** Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ture; yeroon isaas gara sa’aatii ja’aa ture. Phiilaaxoosis Yihuudootaan, “Mootiin keessan kunoo ti!” jedhe. **15** Isaan garuu, “Isa balleessi! Isa balleessi! Isa fannisi!” jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo, “Mootii keessan fannisu moo?” jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis, “Nu Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu” jedhanii deebisaniiif. **16** Kanaaf Phiilaaxoos akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti kenne. Isaanis Yesuusis fuudhanii deeman. **17** Innis fannoo ofii isaa baadhatee iddoo Buqqee Mataa kan afaan Ibraayisxiitiin Golgootaa jedhamutti ol ba’e. **18** Isaanis achitti isa fannisan; isa wajjinis namoota biraa lama, isa tokko garanaan, kaan immoo garasiin, Yesuusis immoo gidduu isaaniitti fannisan. **19** Phiilaaxoosis Katabbii, Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudootaa, jedhu tokko barreessie fannoo sanatti maxxanse. **20** Iddoon Yesuus itti fannifame waan magalaatti dhi’oo tureef Yihuudoonni hedduun katabbii sana dubbisaniiru; katabbiin sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Giriikiin barreeffame. **21** Luboonni Yihuudootaa hangafoonnii Phiilaaxoosiin, “Namichi kun, “Ani mootii Yihuudootaa ti” jedheera’ jedhii barreessi malee, ‘Inni Mootii Yihuudootaa ti’ jettee hin barreessin” jedhan. **22** Phiilaaxoosis, “Ani waanan barreesse, barreesseera” jedhee deebise. **23** Loltoonni sunis erga Yesuusis fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan ga’uuf iddoo afuritti hiratan. Kitta’an sun hin hodhamne; olii hamma gadiittis dha’aa tokko ture. **24** Kanaafuu isaan, “Kottaa hin tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni kan eenyuu ta’u ilaallaa” waliin jedhan. Kunis akka Katabbiin Qulqulluun, “Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan” jedhu sun raawwatamuuf ta’e. Wanni loltoonni godhanis kanuma. **25** Fannoo Yesuus biras haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaan dhaabatanii turan. **26** Yesuusis yommuu haadha isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin, “Dubartii nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. **27** Barataa sanaan illee, “Kunoo haadha kee” jedhe; barataan sunis sa’aatii sanaa jalqabee gara mana isaatti ishee fudhate. **28** Ergasii Yesuus akka wanni hundinuu raawwatame beekee akka Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan dheebodhe” jedhe. **29** Qodaan dhangaggaa’aa qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa’aa sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti kaa’anii afaan isaatti qaban. **30** Yesuusis

dhangaggaa'aa sana fudhatee, "Raawwateera" Phexrosii fi gara barataa biraa kan Yesuus jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reeffi isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosin kadhatan. **32** Kanaafuu loltoonni dhaqanii miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuus wajjin fannifame kaaniis cabsan. **33** Yommuu gara Yesuus dhufanitti garuu inni du'e waan arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltoota sana keessaa inni tokko garuu eeboodhaan cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii fi bishaan ba'e. **35** Namni waan kana arge rageesseera; ragaan isaas dhugaa dha. Inni akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis amantaniif dubbata. **36** Kunis wanni Katabbiin Qulqulluun, "Lafeen isaa tokko iyyuu hin cabsamu" jedhe sun akka raawwatamuuf ta'e. **37** Ammas Katabbiin Qulqulluun biraa, "Isaanis isa waraanan sana ni ilaalu" jedha. **38** Ergasii Yoosif namni Armaatiyaa kan sababii Yihuudoota sodaateef dhoksaan barataa Yesuus ture sun reeffa Yesuus fudhachuuf Phiilaaxoosin kadhate. Phiilaaxoosis isaaf eeyyame; kanaafuu inni dhaqee reeffa Yesuus fudhate. **39** Niqoodemoos inni duraan halkaniin gara Yesuus dhufee tures walmakaa qumbiitii fi argeessa gara kiiloo giraamii soddonii afur ulfaatu qabatee dhufe. **40** Isaanis reeffa Yesuus fuudhanii akka duudhaa Yihuudootaatti awwaaluuftuu urgooftuu wajjin huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafanan. **41** Iddoo Yesuus itti fannifames lafa biqiltuu tokkodu ture; lafa biqiltuu sana keessas iddoo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokkodu ture. **42** Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudootaa turee fi iddoon awwaalaa sunis waan dhi'oo tureef Yesuusin achi keessa kaa'an.

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii utuma dukkanaa'ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaara gara awwaalaa dhaqxee akka dhagaan afaan awwaala sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon

Phexrosii fi gara barataa biraa kan Yesuus isa jaallate sanaa dhaqxee, "Gooftaa awwaala keessaa fudhatanii; eessa akka isa kaa'anis hin beeknu!" jetteen. **3** Kanaafuu Phexrosii fi barataan kaan ba'anii gara awwaalichaa dhaqan. **4** Lachan isaanii iyyuu ni fiigu turan; barataan kaan garuu Phexros bira darbee fiiguudhaan dursee iddoo awwaalaa sana ga'e. **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame lafatti arge malee awwaalicha keessa hin seenne. **6** Simoon Phexros immoo isa duubaan dhufee awwaalicha keessa seene. Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge. Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddoo biraa ture malee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame sana bira hin turre. **8** Ergasii barataan biraa inni jalqabatti awwaalicha bira ga'e sun keessa seene. Innis argee amane. **9** Isaan akka Yesuus warra du'an keessaa ka'u Katabbii Qulqulluu irraa amma iyyuu hin beekne tureetii. **10** Barattoonni sunis gara mana isaaniitti deebi'an. **11** Maariyaam garuu alaan awwaala bira dhaabatee boo'aa turte. Utuma boossuus awwaallatti gad jettee ilaalte; **12** isheenis ergamoota lama kanneen uffata adaadii uffatanii iddoo reeffi Yesuus kaa'amee ture sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo miilla jalaan taa'an argite. **13** Isaanis, "Dubartii nana, maaliif boossa?" jedhaniin. Isheen immoo, "Gooftaa koo fudhatanii; eessa akka isa kaa'anis ani hin beeku" jetteen. **14** Yommuu waan kana dubbattee of irra gara galtettis Yesuus isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuus ta'uu isaa hin beekne. **15** Yesuusis, "Dubartii nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?" jedheen. Isheen immoo, nama iddoo biqiltuu keessa hojjetu seetee, "Yaa gooftaa, ati yoo isa fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf eessa akka isa keesse natti himi" jetteen. **16** Yesuusis, "Maariyaam!" jedheen. Isheen isatti gara galtee afaan Ibraayisxiitiin, "Rabbuunii!" jetteen. Hiikkaan isaas "Barsiisaa" jechuu dha. **17** Yesuus immoo, "Ani amma illee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif na hin tuqin. Garuu

obboloota koo bira dhaqiitii, ‘Ani gara Abbaa kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi Waaqa keessaniitti ol nan ba’a’ jedheera jedhiitii isaanitti himi” jedheen. **18** Maariyaam isheen Magdalaas gara barattootaa dhaqxee, “Ani Gooftaa argeeral” jette. Akka inni waan kana isheen jedhes isaanitti himte. **19** Guyyaa jalqaba torban sanaa galgala utuu barattoonni waan Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. **20** Innis erga waan kana dubbatee booddee harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Barattoonnis yommuu Gooftaa arganitti akka malee gammadan. **21** Yesuus amma illee, “Nagaan isiniif haa ta’u! Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga” jedheen. **22** Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafatee akkana jedheen; “Hafuura Qulqulluu fudhadhaa. **23** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiifan isaanii ni dhiifama; yoo isaanii dhiisuu baattan immoo isaanii hin dhiifamu.” **24** Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. **25** Kanaafuu barattoonni warri kaan, “Nu Gooftaa argineerral” jedhanii isatti himan. Inni garuu, “Ani iddoo mismaaraan waraana harka isaa irratti argu malee, quba koo iddoo mismaaraa sana keessa kaa’u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa’u malee hin amanu” jedheen. **26** Guyyaa saddeeti booddee barattoonni isaa ammas mana keessa turan; Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruus Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u!” jedheen. **27** Innis Toomaasiin, “Quba kee as fidi; harka koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha koo keessa kaa’i. Amani malee amantii hin dhabin” jedhe. **28** Toomaas immoo, “Gooftaa koo! Waaqa koo!” jedheen. **29** Yesuus, “Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin amanaman eebbifamoo dha” jedheen. **30** Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraa kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin

hedduu hojjete. **31** Wantoonni kunneen garuu akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta’e akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaatiin jireenya qabaattaniif barreeffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isaatti of mul’ise. Haalli inni ittiin of mul’ises akkana ture: **2** Simoon Phexros, Toomaas inni Didimoos jedhamu, Naatnaa’el namichi Qaanaa Galiilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattoonni biraa lama walii wajjin turan. **3** Simoon Phexros, “Ani qurxummii qabuu nan dhaqa” isaaniin jedhe; isaanis, “Nus si wajjin dhaqna” jedhaniin. Gad ba’aniis bidiruu yaabban; halkan sana garuu homaa hin qabne. **4** Ganama bariidhaanis Yesuus qarqara galaanichaa irra dhaabachaa ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta’e hin beekne. **5** Innis isaan waamee, “Ijoolle, qurxummii tokko illee hin qabdani?” jedhee gaafate. Isaan immoo, “Hin qabnu” jedhanii deebisan. **6** Innis, “Karaa mirga bidiruutiin kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu” jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darban; sababii baay’ina qurxummiitiifis kiyyoo sana harkisuu dadhaban. **7** Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, “Inni Gooftaa dha!” jedhee Phexrositti hime. Kanaafuu Simoon Phexros yommuu “Inni Gooftaa dha” jechuu isaa dhaga’etti waan marxoo isaa of irraa baasee tureef, marxoo isaa marxifatee bishaanitti gad utaale. **8** Barattoonni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaataniif kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. **9** Yommuu lafatti ba’anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. **10** Yesuus, “Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!” isaaniin jedhe. **11** Simoon Phexros bidiruu sana yaabatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay’attuun guutamu illee hin tarsee. **12** Yesuus, “Kottaa ciree nyaadhaa!” isaaniin jedhe. Barattoota keessaas namni ija jabaatee, “Ati eenyu?” jedhee isa gaafate tokko iyyuu hin turre. Isaan akka

inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. **13** Yesuusis barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga dhufee buddeena sana fuudhee isaaniif kenne; ba'umsi isaa dhugaa ta'es nu beekna. **25** Kana qurxummichas akkasuma godhe. **14** Egaa Yesuus malees Yesuus waan biraa baay'ee hojjeteera. erga du'aa kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii barattoota isaatti mul'ate. **15** Yesuus erga isaan jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan ciree nyaatanii booddee Sim'oon Phexrosiin, ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf iddoo ga'u qabdu hin se'u.

“Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana caalaa na jaallattaa?” jedhe. Innis, “Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu atuu ni beekta” jedheen. Yesuus, “Ilmoolee hoolaa koo soori” jedheen. **16** Yesuus amma illee, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?” jedheen. Innis deebisee, “Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu atuu ni beekta” jedheen. Yesuus immoo, “Hoolota koo tiksi” jedheen. **17** Yeroo sadaffaas, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?” jedheen. Phexrosis sababii Yesuus yeroo sadaffaa, “Ati na jaallattaa?” jedhee isa gaafateef gaddee, “Yaa Gooftaa, ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni beekta” jedheen. Yesuusis akkana jedheen; “Hoolota koo soori. **18** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde dhaqxa turte; yeroo dulloomtutti garuu harka kee ni diriifatta; namni biraas mudhii kee siif hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa.” **19** Yesuusis akka Phexros du'a akkamiitiin Waaqa ulfeessu argisiisuuf jedhee waan kana dubbate; ergasii, “Na duukaa bu'i” jedheen. **20** Phexrosis garagalee utuu barataan inni Yesuus isa jaallatu sun isaan duukaa bu'uu arge. Barataan kunis isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee, “Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eenyu?” jedhe sanaa dha. **21** Phexrosis yommuu isa argetti, “Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?” jedhee Yesuusin gaafate. **22** Yesuusis deebisee, “Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu'i” jedheen. **23** Kanaaf oduun, “Barataan kun hin du'u” jedhu obboolota gidduutti odeeffame. Yesuus garuu, “Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e maaltu si dhibe?” jedhe malee, “Inni hin du'u” hin jenne. **24** Inni dubbii kana dhugaa ba'u, kan waan kanas

Hojii

1 Yaa Tewofilos, ani waan Yesuus hojjechuu fi barsiisuu jalqabe hunda kitaaba koo kan jalqabaa keessatti barreesseera. **2** Wanni kunis waan erga Yesuus ergamoota filate sanaaf karaa hafuura qulqulluutiin ajaja kennee booddee hamma gaafa inni Samiitti ol fudhatameetti ta'ee dha. **3** Innis du'a isaa booddee namoota kanatti of argisiisee waan akka inni jiraataa ta'e mirkaneessu baay'ees dhi'eesse; bultii afurtama isaanitti mul'atee waa'ee mootummaa Waaqaa dubbate. **4** Utuu isaan wajjin jiruu akkana jedhee isaan ajaje; "Waadaa Abbaa kootii kan waa'ee isaa narraa dhageessan sana eeggadhaa malee Yerusaaleemii hin ba'inaa. **5** Yohannis bishaaniin cuupheetii; isin garuu bultii xinnoo booddee Hafuura Qulqulluudhaan ni cuuphamtu." **6** Isaanis yommuu walitti qabamanitti, "Yaa Gooftaa, ati yeroo kanatti Israa'eliif mootummaa ni deebiftaa?" jedhanii isa gaafatan. **7** Inni immoo akkana isaaniin jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojii keessan miti. **8** Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humna ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu." **9** Erga inni waan kana dubbatee booddee utuma isaan ilaalanuu ol fudhatame; duumessis ija isaanii duraa isa dhokse. **10** Yeroo inni ol ba'aa turettis, utuma isaan xiyyeeffatanii gara Samii ilaalaa jiranuu namoonni uffata adaadii uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **11** Akkanas jedhaniin; "Yaa namoota Galiilaa, isin maaliif as dhadhaabattanii gara Samii ilaaltu? Yesuus innumti isin biraa samiitti ol fudhatame kun, akkuma isin utuu inni samiitti ol ba'uu argitan kana deebi'ee ni dhufa." **12** Isaanis gaara Tulluu Ejersaa jedhamu irraa Yerusaaleemitti deebi'an; gaarri kunis Yerusaalem irraa gara deemsa guyyaa Sanbata tokkoo fagaata. **13** Isaanis yommuu Yerusaalem ga'anitti kutaa darbii kan keessa jiraachaa turan sanatti ol ba'an; isaanis: Phexrosii fi Yohannis,

Yaaqoobii fi Indiriiyaas, Fiiliphoosii fi Toomaas, Bartaloomewoosii fi Maatewos, Yaaqoob ilma Alfewos, Simoon isa Hinaafticha jedhamuu fi Yihuudaa ilma Yaaqoob turan. **14** Hundi isaaniis dubartootaa fi Maariyaam haadha Yesuus wajjin, obboloota isaa wajjinis utuu gargar hin kutin yaada tokkoon kadhannaatti jabaachaa turan. **15** Gidduma sana Phexros ka'ee amantoota gara 120 ta'an gidduu dhaabate. **16** Akkanas jedhe; "Yaa obboloota, dubbiin kitaabaa kan Hafuurri Qulqulluun yeroo dheeraan dura waa'ee Yihuudaa isa warra Yesuus qaban fide sanaa afaan Daawitiitiin dubbate sun raawwatamuu qaba. **17** Innis miseensa keenyaa fi nama akka tajaajila kana keessatti qooda qabaatuuf filatame ture." **18** Yihuudaan horii hammina hojjetee argate sanaan lafa bitate; innis mataan kufee qixxee lamaanitti tarsa'e; mar'umaan isaa hundinuus keessaa jige. **19** Namoonni Yerusaalem keessa jiraatan hundinuus waan kana dhaga'an; lafa sanas afaan isaaniitiin Akeldaamaa jedhanii waaman. Akeldaamaa jechuun "Lafa Dhiigaa" jechuu dha. **20** Phexrosis akkana jedhe; "Kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Qe'een isaa haa onu; namni keessa jiraatu tokko iyyuus hin hafin' akkasumas "Aangoo isaa namni biraa haa fudhatu." **21** Kanaaf warra yeroo gooftaa Yesuus nu gidduu ba'ee galaa ture hundumaa nu wajjin turan keessaa nama tokko filachuun barbaachisaa dha; **22** namni filatamu kun nama cuuphaa Yohannisii jalqabee hamma gaafa Yesuus nu biraa samiitti ol fudhatameetti nu wajjin ture ta'uu qaba. Namoota kanneen keessaa tokko nu wajjin dhuga baatuu du'aa ka'uu Yesuus ta'uu qabaatii." **23** Kanaafis namoota lama dhi'eessan; isaanis Yoosef isa Barsaabaas jedhamu kan Yoosxoos jedhamee beekamu tokkoo fi Maatiyaas. **24** Akkanas jedhanii Waaqa kadhatan; "Yaa Gooftaa garaa nama hundumaa beektu, ati namoota kanneen lamaan keessaa isa kam akka filatte nutti argisiisi; **25** kunis akka inni tajaajilaa fi ergamtummaa Yihuudaan dhiisee gara iddoo ofii isaatti gara gale sana fudhatuuf." **26**

Isaanis ixaa buusan; ixaan sunis Maatiyaasiif ba'e. Kanaafuu inni ergamoota kudha tokkotti dabalame.

2 Yeroo guyyaan Pheenxeqoosxee ga'etti, hundi isaanii iddoo tokkotti walitti qabamanii turan. **2** Akkuma tasaas sagaleen akka bubbee jabaa bubbisu tokko samii irraa dhufee mana isaan keessa tataa'aa turan sana hunda guute. **3** Isaanis waan akka arraba ibiddaa tokko isaa gargar qoodamee dhufee tokkoo tokkoo isaanii irraa bubbu'u argan. **4** Hundi isaanis Hafuura Qulqulluudhaan guutamani akkuma hafuurri sun isaan dandeessisetti afaan gara biraatiin dubbachuu jalqaban. **5** Yeroo sana Yihuudoonni Waaqa sodaatan saboota samii jala jiran hunda keessaa dhufanii Yersaalem keessa jiraachaa turan. **6** Yeroo sagaleen sun dhaga'amettis namoonni hedduun waan jedhan dhabanii walitti qabaman; warri Hafuuraan guutaman sun afaan tokkoo tokkoo namoota sanaatiin dubbachaa turaniitii. **7** Isaanis akka malee dinqifatanii akkana jedhan; "Namoonni dudubbatan kunneen hundi warra Galiilaati mitii? **8** Yoos akkamiin tokkoon tokkoon keenya isaanii afaanuma keenya kan nu itti dhalanne dubbatan dhageenya ree? **9** Nu warri Phartee, warri Meedii fi warri Elaam, jiraattonni Mesophotaamiyaa, warri Yihuudaa fi Qaphadooqiyyaa akkasumas jiraattonni Phonxoosii fi Asiyaa, **10** Firiigiyaa fi Phamfiliyaa, Gibxii fi kutaawwan biyya Liibiyaa kanneen naannoo Qareenaatti argaman, nu warri Roomaadhaa dhufne, **11** nu Yihuudoonnii fi warri amantii Yihuudootaa fudhanne lamaan, namoonni Qareexii fi Araboonni kunoo yommuu namoonni kunneen afaanuma keenyaan dinqii Waaqaa dubbatan dhageenya!" **12** Hundi isaanis dinqifatanii, waan jedhanis wallaalanii, "Kun maal jechuu dha?" jedhanii wal gaafatan. **13** Namoonni tokko tokko garuu, "Isaan daadhii wayinii baay'ee dhuganiiru" jedhanii isaanitti qoosan. **14** Phexrosis ergamoota Kudha Tokkoo sana wajjin ka'ee dhaabate; sagalee isaas ol fudhatee tuuta sanaa akkana jedhe; "Isin yaa namoota Yihuudaatii fi warri Yersaalem

keessa jiraattan hundi, mee waan kana beekaa; waan ani isinitti himu kana hubadhaa dhaga'aa. **15** Yeroon kun waan guyyaa keessaa sa'aatii sadaffaa ta'eef namoonni kunneen akka isin yaaddan sana hin machoofne! **16** Kun garuu waan Yoo'eel raajichi dubbatee dha; innis akkana jedha: **17** "Bara dhumaa keessa, jedha Waaqayyo, ani Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa; ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; dargaggoonni keessan mul'ata argu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu. **18** Bara sana keessa garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee, Hafuura koo nan dhangalaasa; isaanis raajii ni dubbatu. **19** Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis mallattoo, dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. **20** Utuu guyyaan Gooftaa inni guddichii fi ulfina qabeessi sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. **21** Namni maqaa Gooftaa waammatu, hundinuu ni fayya.' **22** "Yaa namoota Israa'el, dubbii kana dhaga'aa; akkuma isinuu beektan, Yesuus namni Naazreeti nama Waaqni dinqii, raajii fi mallattoo karaa isaatiin isin gidduutti hojjeteen isinii mirkaneessee dha. **23** Namicha kana Waaqatu akkuma dur murteessee fi akkuma duraan dursee beeku sanatti dabarsee isinitti kenne. Isinis namoota hamoo wajjin tokko taatanii fanniftanii isa ajjeefan. **24** Waaqni garuu dhiphina keessaa isa baasee, warra du'an keessaa isa kaase; duuti isa irratti aangoo qabaachuu hin dandeenyeetii. **25** Daawitis akkana jedhee waa'ee isaa dubbate: "Ani yeroo hunda Gooftaa of duratti nan argan ture. Waan inni mirga koo jiruuf, ani hin raafamu. **26** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon koos abdiidhaan jiraata. **27** Ati sii'ool keessatti na hin dhiiftuutii; qulqullichi kee akka tortoru hin gootu. (Had'es g86) **28** Karaa jireenyaa na barsiifteerta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta.' **29** "Yaa obboloota, akka Daawit hangafni abbootii durii sun du'ee awwaalame, awwaalli isaas hamma har'aatti asuma akka jiru ani ija jabaadhee isinitti himuu nan danda'a. **30** Innis waan

raajii tureef akka Waaqni sanyii isaa keessaa nama tokko teessoo isaa irra teessisuuf akka kakatee waadaa galeefii ture beeke. **31** Innis waa'ee du'aa ka'uu Kiristoos, lubbuun isaa sii'ool keessatti akka hin hafin, yookaan foon isaas akka hin tortorin duraan dursee argee dubbate. (Hadēs 986) **32** Yesuusuma kana Waaqni du'aa kaaseera; nu hundinuu dhuga baatota waan kanaa ti. **33** Kanaaf inni gara mirga Waaqaatti ol of jedhee, abdiif Hafuura Qulqulluu Abbaa biraa fuudhee waan isin amma argitanii fi dhageessan kana dhangalaase. **34** Daawit gara samiitti ol hin baaneetii; inni mataan isaa garuu akkana jedha: “Gooftaan Gooftaa kootiin akkana jedhe; “Gara mirga koo taa’i; **35** hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii siif godhutti.” **36** “Kanaafuu Yesuusuma isin fanniftan kana akka Waaqni Gooftaa fi Kiristoos isa godhe manni Israa’el hundi dhugumaan haa beeku.” **37** Namoonni sunis yommuu waan kana dhaga’anitti, garaan isaanii raafamee Phexrosii fi ergamoota kaaniin, “Yaa obboluta, yoos maal haa goonu?” jedhan. **38** Phexrosii akkana jedhee deebise; “Tokkoon tokkoon keessan qalbii jijjiirradhaa; dhiifama cubbuu keessaniitiifis maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphamaa; kennaa Hafuura Qulqulluus ni argattu. **39** Abdiin kunis isinii fi ijoollee keessaniif, akkasumas warra Waaqni Gooftaan keenya ofitti waamu kanneen fagoo jiran hundaaf kenname.” **40** Innis dubbii biraa baay’eedhaan dhugaa ba’ee, “Dhaloota jal’aa kana duraa of oolchaa” jedhee isaan gorse. **41** Warri dubbii isaa fudhatanis ni cuuphamaan; gaafas nama gara kuma sadiitu isaanitti dabalame. **42** Isaanis barsiisa ergamootaatti, jireenya tokkummaatti, buddeena caccabsuutti, Waaqa kadhachuutti ni jabaatan. **43** Namni hundinuu sodaan guutame; dinqii fi mallattoon baay’een ergamootaan hojjetame. **44** Amantoonni hundinuu wajjin turan; waan hundas walumaan qabu turan. **45** Qabeenya isaaniitii fi mi’a isaaniis gurguranii nama rakkina qabu kamiif iyyuu qoodaa turan. **46** Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti wal ga’aa turan; mana

tokkoo tokkoo isaaniittis buddeena kukkutanii, gammachuu fi garaa qulqulluudhaan wajjin nyaachaa turan. **47** Waaqas galateeffachaa turan. Namoota hunda durattis ulfina qabu turan. Gooftaanis guyyuma guyyaan warra fayyan waldaa isaaniitti dabalaa ture.

3 Gaaf tokko Phexrosii fi Yohannis yeroo kadhannaatti jechuunis waaree booddee sa’aatii sagalitti mana qulqullummaatti ol ba’aa turan. **2** Namoonnis akka inni warra mana qulqullummaa seenan waa kadhatuuf jedhanii namicha dhalootuma isaatii jalqabee naafa ture tokko guyyuma guyyaan baatanii gara karra mana qulqullummaa kan “Miidhagaa” jedhamuutti geessu turan. **3** Innis utuu Phexrosii fi Yohannis mana qulqullummaa seenanuu argee horii isaan kadhate. **4** Phexrosii Yohannis wajjin namicha hubatee ilaalee, “Mee nu ilaali!” jedheen. **5** Namichis waa isaan irraa argachuu abdatee hubatee isaan ilaale. **6** Phexrosii, “Ani meetii yookaan warqee hin qabu; ani garuu waan qabu siifin kenna. Maqaa Yesuus Kiristoos isa Naazreetiin ol ka’ii deemi!” jedhe. **7** Phexrosii harka isaa mirgaa qabee ol isa kaase; yeruma sana miillaa fi gulubiin isaa ni jabaate. **8** Innis utaaalee ka’ee miillaan deemuu jalqabe; deemaa, utaalaa, Waaqas galateeffachaa isaan wajjin mana qulqullummaa seene. **9** Namoonni hundinuu yommuu deemuu isaatii fi Waaqa galateeffachuu isaa arganitti, **10** akka inni namicha karra mana qulqullummaa kan, “Miidhagaa” jedhamu sana bira taa’ee kadhachaa ture sana ta’e hubatan; isaanis waan isaaf ta’e sanaaf akka malee raajeffatan; ni dinqifatanis. **11** Namoonni hundinuu yeroo namichi fayye sun Phexrosii fi Yohannis biraa deebi’uu didetti dinqisiifatanii utuu isaan iddoo gardafoo Solomoon jedhamu keessa jiranuu fiigaa isaanitti dhufan. **12** Phexrosii yommuu waan kana argetti akkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa’el wanni kun maaliif isin dinqa? Akka waan nu humna yookaan qulqullummaa mataa keenyaatiin akka namichi kun deemu gooneetti maaliif ija nutti babaafu? **13** Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam,

Waaqni Yisihaaqii fi Waaqni Yaaqoob tajaajilaa isaa Yesuusini kabajeera. Isin garuu akka inni ajjeefamuuf dabarsitanii isa kennitan; Phiilaaxoos gad isa dhiisuu murteessu iyyuu isin fuuluma Phiilaaxoos duratti isa haaltan. **14** Isinis isa qulqulluu fi qajeelaa sana gantanii akka namichi nama ajjeese sun gad isinii dhiifamu kadhattan. **15** Isin burqaa jireenyaa ajjeefan; Waaqni garuu warra du’an keessaa isa kaase; nus dhuga baatota waan kanaa ti. **16** Namichi isin argitanii fi isa beektan kun maqaa Yesuusitti amanuudhaan jabaate. Maqaa Yesuusii fi amantii karaa isaatiin dhufutu akkuma isin hundi argitan kana namicha kanaaf fayyaa guutuu kenne. **17** “Ammas yaa obboloota, akka isinis utuu hin beekin akkuma bulchitoonni keessan gochaa turan sana gootan ani nan beeka. **18** Waaqni garuu waan akka Kiristoos dhiphachuuf jiru duraan dursee karaa raajota hundaatiin dubbate sana akkanaa raawwate. **19** Egaa akka cubbuun keessan haqamuuf, akka barri haaromfamaa Gooftaa biraa dhufuuf qalbii jijjiirradhaa gara Waaqaatti deebi’aa; **20** kunis akka inni Kiristoos isiniif filatame sana jechuunis Yesuusini erguuf. **21** Innis hamma yeroon Waaqni itti waan hunda iddootti deebisu sun ga’utti samii irra turuu qaba; Waaqnis bara dheeraadhaan dura karaa raajota isaa qulqullootaatiin waan kana dubbatee ture. (aiōn g165) **22** Museen akkana jedheeraatii; ‘Waaqni keessan Gooftaan sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa; isinis waan inni isinitti himu hunda dhaga’aa. **23** Namni raajii sana hin dhageenye kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama.’ **24** “Saamu’eel irraa jalqabee raajonni isa duubaan dhufanii waa dubbatan hundi duraan dursanii waa’ee yeroo sanaa labsaniiru. **25** Isin immoo ilmaan raajotaatii fi ilmaan kakuu Waaqni abbootii keessan wajjin seene sanaa ti. Innis Abrahaamiin, ‘Sabni lafa irraa hundi karaa sanyii keetiitiin ni eebbifama’ jedhe. **26** Waaqni yeroo ilma isaa du’aa kaasetti, tokkoo tokkoo keessan hammina irraa isin deebisuudhaan isin

eebbisuuf jedhee jalqabatti gara keessanitti isa erge.”

4 Utuu Phexrosii fi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu, luboonni, ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi Saduqqonni isaanitti dhufan. **2** Sababii ergamoonni sun namoota barsiisanii du’aa ka’uu karaa Yesuusitiin argamu labsaniifis akka malee aaran. **3** Isaanis Phexrosii fi Yohannis qabanii hamma guyyaa itti aanuutti mana hidhaatti isaan galchan; galgalaa’ee tureetii. **4** Warra dubbicha dhaga’an keessaas baay’eetu amane; baay’inni warra amanees gara kuma shaniitti ol ka’e. **5** Guyyaa itti aanuttis bulchitoonni, maanguddoonnii fi barsiistonni seeraa Yerusaalemitti wal ga’an. **6** Haannaas lubichi ol aanaan, isa wajjin immoo Qayyaaffaan, Yohannis, Iskindirosii fi namoonni maatii lubicha ol aanaa ta’an kaan hundi achi turan. **7** Isaanis Phexrosii fi Yohannis gidduu isaanii dhaabani, “Isin humna maaliitiin yookaan maqaa eenyuutiin waan kana gootan?” jedhanii gaafachuu jalqaban. **8** Phexrosii Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana isaanii jedhe; “Isin yaa bulchitootaa fi maanguddoota uummataa! **9** Har’a waa’ee waan gaarii nama naafa tokkoof godhameetii fi akka inni itti fayyifame yoo nu gaafattan, **10** isinii fi namoonni Israa’el hundinuu waan kana beekaa; namichi kun maqaa Yesuus Kiristoos nama Naazreeti kan isin fannifanii Waaqni immoo warra du’an keessaa isa kaase sanaatiin fayyee fuula keessan dura dhaabata. **11** Yesuusis, “‘Dhagaa isin ijaarttonni tuffattan kan dhagaa golee ta’ee dha.’ **12** Fayyinni nama biraa tokko irraa iyyuu hin argamu; maqaan nu ittiin fayyifamnu kan samii gaditti namootaaf kenname biraa tokko iyyuu hin jiruutii.” **13** Namoonni sunis yommuu ija jabina Phexrosii fi Yohannis arganii akka isaan warra barumsa hin qabnee fi warra hin beekanne ta’an hubatanitti ni dinqisiifatan; akka isaan Yesuus wajjin turanis ni qalbeeffatan. **14** Garuu namicha fayyifame sana isaa isaanuma wajjin achi dhaabatu arganii waan dubbatan dhaban. **15** Kanaaf akka isaan waldaa keessaa

gad ba'an ajajanii wajjin mari'achuu jalqaban. **16** Akkanas jedhan; "Jara kana maal haa goonu? Akka isaan dinqii guddaa hojjetan namni Yerusaa'lem keessa jiraatu hundi ni beeka; nus waan kana waakkachuu hin dandeenyu. **17** Garuu akka wanni kun hammana caalaa uummata keessa hin babal'anneef nu akka jarri kun si'achi maqaa kanaan nama tokkotti illee hin dubbanne isaan of eeggachiisuu qabna." **18** Isaanis jara waamanii akka isaan gonkumaa maqaa Yesuusiitiin hin dubbanne yookaan hin barsiifne isaan ajajan. **19** Phexrosii fi Yohannis garuu deebisanii akkana jedhan; "Qooda Waaqaa isiniif ajajamuun fuula Waaqaa duratti akka qajeelaa ta'ee fi akka hin ta'in mee isinuu ilaalaa! **20** Nu waan arginee fi waan dhageenye dubbachuu dhiisuu hin dandeenyuutii." **21** Isaanis erga ittuma fufanii doorsisanii booddee jara gad dhiisan. Waan namoonni sababii waan hojjetame sanaatiif Waaqaa galateeffachaa turaniifis akka itti jara adaban murteeffachuu hin dandeenye. **22** Umuriin namicha karaa dinqiitiin fayyifame sanaa waggaa afurtamaa ol tureetii. **23** Phexrosii fi Yohannis yeroo gad dhiifamanitti gara saba isaanii dhaqanii waan luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni jedhaniin hundumaa isaanitti himan. **24** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti kadhannaadhaan sagalee isaanii tokkummaan Waaqatti ol fuudhanii akkana jedhan; "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olee, situ samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uume. **25** Ati Hafuura Qulqulluun karaa afaan tajaajilaa kee abbaa keenya Daawitiitiin akkana jettee dubbatteerta; "Namoonni maaliif akkanumaan mari'atu? Saboonnis maaliif waan faayidaa hin qabne yaadu? **26** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonnis Gooftichaa fi dibamaa isaatiin mormuuf walitti qabaman.' **27** Dhugumaan Heroodisii fi Phonxoos Phiilaaxoos Namoota Ormaatii fi uummata Israa'el wajjin hojjetaa kee isa qulqulluu, Yesuus isa ati dibdetti mari'achuuf jedhanii magaalaa kana keessatti walitti qabaman. **28** Isaanis waanuma humnii fi fedhiin kee akka wanni kun ta'uuf

duraan dursanii murteessan sana hojjetan. **29** Yaa Gooftaa, egaa doorsisa isaanii ilaaliitii akka garboonni kee ija jabinaan dubbii kee dubbataniif dandeettii kenniif. **30** Nama fayyisuu fi maqaa tajaajilaa kee qulqullichaa, maqaa Yesuusiitiin mallattoo fi dinqii hojjechuuf harka kee diriirfadhu." **31** Erga isaan Waaqa kadhatanii booddee lafti isaan itti wal ga'an sun ni sosochoote; isaan hundinuu hafuura qulqulluudhaan guutamani ija jabinaan dubbii Waaqaa dubbatan. **32** Amantoonni hundinuu garaa tokkoo fi yaada tokko qabu turan; waan malee namni tokko iyyuu akka waan qabeenyi inni qabu kam iyyuu kan mataa isaa qofa ta'eetti hin lakkoofne. **33** Ergamoonnis du'aa ka'uu Gooftaa Yesuus humna guddaadhaan dhugaa ba'aa turan; ayyaanni guddaanis hunduma isaanii irra ture. **34** Rakkataan tokko iyyuu isaan gidduu hin turre. Warri lafa yookaan mana qaban hundinuu gurgurani maallaqa fidanii, **35** miilla ergamootaa bira kaa'u turan; maallaqni sunis nama rakkina qabu kamiif iyyuu ni qoodama ture. **36** Yoosef namni gosa Lewwii kan Qophiroositti dhalate, inni ergamoonni Barnaabaas jedhaniin tokkos achi ture. Barnaabaas jechuun "ilma jajjabinaa" jechuu dha. **37** Innis lafa qotiisaa ofii isaa gurguree horii isaa fidee miilla ergamootaa bira kaa'e.

5 Namni Anaaniyaas jedhamu tokko niitii isaa Safiiraa wajjin lafa gurgurate. **2** Innis utuma niitiin isaa beektuu horii sana irraa gartokko ofii isaatii hambifatee kan hafe immoo geessee miilla ergamootaa bira kaa'e. **3** Phexros garuu akkana jedhe; "Yaa Anaaniyaas, akka ati Hafuura Qulqulluu sobdee horii lafa gurgurattee argate irraa gartokko hambifattuuf seexanni maaliif akkas garaa kee guute? **4** Lafti sun utuu hin gurguramin iyyuu kan kee ture mitii? Erga gurguramee booddees horiin sun harkuma kee hin turree? Yoos akka ati waan akkasii gootu maalitu si yaachise? Ati Waaqa sobde malee nama hin sobne." **5** Anaaniyaasis yommuu waan kana dhaga'etti kufee du'e. Warri waan kana

dhaga'an hundinuus sodaa guddaan qabaman. 6 Dargaggoonnis dhufanii, reeffa isaa kafanan; gad baasaniis isa awwaalan. 7 Gara sa'aatii sadii booddee niitiin isaa utuu waan ta'e hin beekin dhuftee ol seente. 8 Phexrosis, "Gatiin isin Anaaniyaas wajjin lafa gurgurattan sana irraa argattan kanumaa? Mee natti himi!" jedhee ishee gaafate. Isheenis, "Eeyyee kanuma" jette. 9 Phexrosis, "Isin akkam Hafuura Gooftaa qoruuf walii galuu dandeessan? Ilaa! miilli warra dhirsaa kee awwaalanii balbala dura ga'eera; sis gad si baasu" jedheen. 10 Isheenis yeruma sana miilla isaa jalatti lafa dhooftuu duute; dargaggoonni sunis ol seenanii reeffa ishee argan; gad baasaniis dhirsaa ishee biratti ishee awwaalan. 11 Waldaan kiristaanaa hundi, warri waan kana dhaga'an hundinuus sodaa guddaan qabaman. 12 Ergamoonnis mallattoo fi dinqii baay'ee uummata gidduutti hojjetan. Amantoonni hundinuus iddoo gardaafuu Solomoon jedhamutti walitti qabamu turan. 13 Warra hafan keessaa namni tokko iyyuu isaanitti dabalamuuf ija hin jabaanne, uummanni garuu akka malee isaan ulfeessa ture. 14 Hamma duraa caalaas dhiironnii fi dubartoonni hedduun Gooftaatti amananii amantootatti dabalaman. 15 Kanaafis akka yommuu Phexros achiin darbutti gaaddiddumti isaa iyyuu isaan keessaa tokko tokko irra bu'uuf jedhanii namoonni dhukkubsattoota karaatti baasaniis siree fi itillee irra ciciibsan. 16 Namoonnis magaalaawwan naannoo Yersaalem jiran keessaa warra dhukkubsatanii fi warra hafuura xuraa'aan dhiphatan fidanii achitti wal ga'an; warri geeffaman hundinuus ni fayyifaman. 17 Lubni ol aanaanii fi miseensonni garee Saduuqotaa warri isa wajjin turan hundinuu hinaaffaan guutaman. 18 Isaanis ergamoota qabaniis mana hidhaa uummataa keessa buusan. 19 Garuu ergamaan Gooftaa tokko halkaniin balbala mana hidhaa banee gad isaan baase. 20 Innis, "Dhaqaa mana qulqullummaa keessa dhadhaabadhaatii, dubbii jireenya haaraa kana hunda isaa uummatatti himaa" jedheen. 21 Isaanis akkuma isaanitti himame sanatti ganama barii mana qulqullummaa seenanii uummata barsiisuu jalqaban. Lubni ol aanaanii fi warri isa wajjin turan yommuu achi ga'anitti waldaa Yihuudootaatii fi yaa'ii maanguddoota Israa'el walitti waaman; akka ergamoota sana fidaniifis mana hidhaatti namoota ergan. 22 Qondaaltonni ergaman sun garuu yommuu mana hidhaa ga'anitti jara achitti hin arganne; kanaafis deebi'anii, 23 "Mana hidhaa sana isaa sirriitti qollofamee jiru, eegdotas, utuu isaan balbala dura dhaabatanii jiranuu argine; yeroo bannetti garuu nama tokko illee achi keessatti hin arganne" jedhan. 24 Ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi luboonni hangafoonni yommuu oduu kana dhaga'anitti dinqifachuudhaan waan jedhan wallaalaniis, "Maaltu dhalate immoo?" jedhan. 25 Yommuu namichi tokko dhufee, "Jarri isin mana hidhaatti galchitan sun kunoo, mana qulqullummaa keessa dhadhaabatanii uummata barsiisaa jiru!" jedhe. 26 Kana irratti ajajaan sun qondaaltota wajjin dhaqee ergamoota sana fide; isaanis sababii uummanni dhagaan nu tuma jedhanii sodaataniif humnatti hin fayyadamme. 27 Ergamootas fidanii, akka lubni ol aanaan isaan qoruuf fuula yaa'ii Yihuudootaa dura isaan dhadhaabachiisan. 28 Lubichi ol aanaanis, "Nu akka isin maqaa kanaan hin barsiisne jabeessinee isin ajajnee turre; isin garuu barsiisa keessaniin Yersaalem guuttaniirtu; akka nu itti gaafatamtoota dhiiga namicha kanaa taanu nu gochuu barbaaddu" jedhe. 29 Phexrosii fi ergamoonni kaan garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu namaaf ajajamuu irra Waaqaaf ajajamuu qabna! 30 Yesuus isa isin fannoo irratti fannifanii ajjeftan sana Waaqni abbootii keenyaa warra du'an keessaa isa kaaseera. 31 Waaqni akka inni Israa'eliif qalbii jijjiirrachuu fi dhiifama cubbuu kennuuf jedhee bulchaa fi Fayyisaa godhee mirga ofiitti ol ol isa qabe. 32 Nu dhuga baatota waan kanaa ti; akkasumas Hafuurri Qulqulluun Waaqni warra isaaf ajajamaniif kenne sun dhuga ba'aa waan kanaa ti." 33 Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aariidhaan guggubatanii ergamoota

ajjeesuuf mari'atan. **34** Fariisichi Gamaaliyaal jedhamu, barsiisaan seeraa kan namni hundi kabaju tokko garuu waldaa Yihuudootaa keessa dhaabatee akka ergamoonni sun yeroof gad baafaman ajaje. **35** Innis akkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa’el, waan jara kana gochuuf deemtan keessatti of eeggadhaa. **36** Bara dheeraan dura Toyidaas akka waan nama guddaa ta’eetti of ilaalee kaanaan namoonni gara dhibba afuriitti hedaman isa faana bu’an; inni ni ajjeefame; duuka buutonni isaa ni bittinneeffaman; akkasumaan badanis. **37** Namicha kana booddee immoo Yihuudaan, namni Galiilaa bara lakkoobsa sabaa keessa ka’ee nama baay’ee ofitti kutate; innis ni ajjeefame; warri isa faana bu’anis ni bittinnaa’an. **38** Kanaafuu dubbii kana keessatti ani isinittin hima; namoota kana gad dhiisaa! Haa deemani! Mariin isaanii yookaan hojiin isaanii kun yoo waan nama irraa dhufe ta’e ni bada. **39** Yoo waan Waaqa irraa dhufe ta’e garuu jara kana dhowwu hin dandeessan; isin mataan keessan iyyuu akka utuu Waaqaan wal loltanuu hin argamne of eeggadhaa!” **40** Isaanis gorsa isaa fudhatan; ergamoota sanas ol waamanii garafan; akka isaan maqaa Yesuusiitiin waa hin dubbannes ajajanii gad isaan dhiisan. **41** Ergamoonnis akka maqaa sanaaf jedhanii qaana’aniif waan ga’umsa argataniif akka malee gammadaa fuula waldaa duraa deeman. **42** Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti, mana namaattis utuu gargar hin kutin akka Yesuus Kiristoos ta’e barsiisaa, lallabaas turan.

6 Bara sana keessa yommuu baay’inni barattootaa dabalamaa deemetti Yihuudoonni Giriikota keessa jiraatan Ibrootatti guunguman; haadhonni hiyyeessaa Yihuudootaa nyaata guyyaa guyyaan hiramuu keessatti hacuucamanii turaniitii. **2** Kanaaf ergamoonni kudha lamaan barattoota hunda walitti qabanii akkana jedhaniin; “Maaddii tajaajiluuf jennee dubbii Waaqaa barsiisuu dhiisuun nuuf qajeelaa miti. **3** Kanaaf yaa obboloota isin namoota maqaa gaarii qaban kanneen Hafuura Qulqulluu fi ogummaan

guutaman torba gidduu keessanii filadhaa. Nus itti gaafatama kana isaanitti kenninee, **4** Waaqa kadhachuu fi dubbii isaa barsiisuutti jabaannaa.” **5** Wannii isaan jedhanis tuuta sana hunda gammachiise. Isaanis Isxifaanos namicha amantii fi Hafuura Qulqulluudhaan guutame tokko, akkasumas Fiiliphosii fi Phirookoroosin, Niiqaaroonaa fi Xiimoonaa, Pharmeenaa fi Niqoolaas namicha Anxookiyyaa isa amantii Yihuudootaatti gale sana filatan. **6** Isaanis jara kana fuula ergamootaa dura dhaaban; ergamoonnis Waaqa kadhataniifii harka isaan irra kaa’an. **7** Dubbiin Waaqaa ni babal’ate; baay’inni barattootaa Yerusaalem keessatti akka malee dabalame; luboonni hedduun amantii kanaaf ajajaman. **8** Isxifaanos ayyaanaa fi humna Waaqaatiin guutamee dinqii fi mallattoo gurguddaa namoota gidduutti hojjette. **9** Miseensonni mana sagadaa warra, “Namoota bilisooman” jedhamanii, jechuunis Yihuudoonni Qareenaa fi Iskindiriyaadhaa dhufan akkasumas Yihuudoonni Kiilqiyaa fi Asiyaadhaa dhufan tokko tokko Isxifaanosin mormuu jalqaban. **10** Isaan garuu ogummaa isaa yookaan Hafuura Qulqulluu inni ittiin dubbatu sanaan mormuu hin dandeenye. **11** Kanaafuu akka isaan, “Nu utuu Isxifaanos Musee fi Waaqa irratti dubbii arrabsoo dubbatuu dhageenyeerra” jedhaniif dhoksaan namoota tokko tokko sossobatan. **12** Isaanis uummata, maanguddootaa fi barsiistota seeraa kakaasan. Isxifaanosiniis qabanii fuula waldaa Yihuudootaa duratti isa dhi’eessan. **13** Dhuga baatota sobduus qopheeffatan; isaanis akkana jedhan; “Namichi kun iddoo qulqulluu kanaa fi seeraan mormuu takkumaa hin dhiifne. **14** Nu isaa, ‘Yesuus namni Naazreeti kun iddoo kana ni diiga; seera Museen nuu kennes ni geeddara’ jedhu dhageenyeerra.” **15** Warri waldaa sana keessa turan hundi ija babaasaniis Isxifaanosin ilaalanii akka fuuli isaa akkuma fuula ergamaa Waaqaa ta’e argan.

7 Lubni ol aanaanis, “Wanni kun dhugumaa?” jedhee isa gaafate. **2** Innis akkana jedhee deebise; “Yaa obbolootaa fi yaa abbootii, mee

na dhaga'aa! Waaqni ulfinaa, yeroo abbaan keenya Abrahaam Mesophotaamiyaa turetti, utuu inni biyya Kaaraan hin dhaqin isatti mul'ate. 3 Waaqnis, 'Biyya keetii fi saba kee dhiisiitii gara biyya ani si argisiisuu dhaqi' jedheen. 4 "Innis biyya Kaldootaatii ba'ee dhaqee Kaaraan keessa jiraate. Erga abbaan isaa du'e immoo Waaqni achi isa baasee biyya isin amma keessa jiraattan kanatti isa erge. 5 Ta'us Waaqni dhaala tokko illee, lafa taakkuu tokkittii illee biyya sana keessatti hin kennineef; garuu Waaqni akka Abrahaamii fi sanyii isaa warra isaan booddeetiif biyya sana akkuma qabeenyaatti kennuuf waadaa galeef. Abrahaam yeroo sana ijoollee tokko illee hin qabu ture. 6 Waaqni akkana jedhee karaa kanaan isatti dubbate; 'Sanyiin kee biyya kan isaa hin ta'in keessatti alagaa ta'a; waggaa dhibba afuris ni garboomfama; ni cunqurfamas.' 7 Waaqni akkana jedhe; 'Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaan biyya sanaa ba'anii lafa kanatti na waaqeffatu.' 8 Waaqnis kakuu dhagna qabaa Abrahaamiif kenne; Abrahaamis abbaa Yisihaaq ta'ee guyyaa saddeettaffaatti dhagna isa qabe; Yisihaaqis ergasii abbaa Yaaqoob ta'e; Yaaqoob immoo abbaa abbootii gosoota kudha lamaanii ta'e. 9 "Abbootiin sunis waan Yoosifitti hinaafaniif akka inni biyya Gibxitti garba ta'uuf isa gurguran; Waaqni garuu isa wajjin ture; 10 rakkina isaa hunda keessaa isa baase; Waaqnis fuula Fara'oon mooticha Gibxi duratti ulfinaa fi ogummaa Yoosifiif kenne; Fara'oonis biyya Gibxii fi mana mootummaa isaa hunda irratti bulchaa isa godhe. 11 "Baruma sana biyya Gibxii fi biyya Kana'aan hundatti beelli bu'ee rakkina guddaa fide; abbootiin keenyas waan nyaatan tokko illee argachuu hin dandeenye. 12 Yaaqoobis akka Gibxi keessa midhaan jiru dhageenyaan yeroo jalqabaatiif abbootii keenya achi erge. 13 Imala isaanii lammaffaa irrattis Yoosif eenyummaa isaa obboloota isaatti hime; Fara'oonis waa'ee obboloota Yoosif beeke. 14 Yoosifis ergasii nama ergee abbaa isaa Yaaqoobii fi maatii isaa hunda jechuunis walumatti qabaatti nama 75 waamsise. 15 Yaaqoobis Gibxitti gad bu'e; innis, abbootiin keenyas achitti du'an. 16 Reeffi isaanis Sheekemitti geeffamee lafa awwaalaa kan Abrahaam ijoollee Hamoori irraa horii wayiitiin bitee ture sanatti awwaalame. 17 "Akkuma yeroon waadaa Waaqni Abrahaamiif gale sun itti raawwatamu dhi'aachaa dhufeen baay'inni saba keenyaa Gibxi keessatti akka malee guddate. 18 Ergasii 'Mootiin waa'ee Yoosif hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e.' 19 Innis akka malee saba keenya cunqurse; abbootii keenyas akka daa'imman isaanii dhumaaniif akka isaan gad gatan dirqisiise. 20 "Yeroon Museen dhalates yeruma kana ture; innis fuula Waaqaa duratti miidhagaa ture; ji'a sadiifis mana abbaa isaatti kunuunfamee guddate. 21 Yommuu inni alatti gatametti intalli Fara'oon fudhattee akka ilma isheetti isa guddifatte. 22 Museen ogummaa warra Gibxi hunda barate; innis dubbii isaatii fi hojii isaatiin jabaa ture. 23 "Museen yommuu umuriin isaa waggaa 40 guutetti dhaqee obboloota isaa ijoollee Israa'el ilaaluu murteesse. 24 Museenis utuu namni Gibxi tokko nama isaanii tokko miidhuu arge. Kanaafis nama isaanii gargaaruu dhaqee namicha Gibxi sana ajjeesuun haaloo baaseef. 25 Museen waan sabni isaa akka Waaqni karaa isaatiin saba Israa'el furu hubatu se'ee ture; sabni sun garuu hin hubanne. 26 Guyyaa itti aanutti immoo utuu namoonni Israa'el lama wal lolanuu itti dhufee, 'Jarana, isin obboloota walii ti; yoos maaliif wal miitu ree?' jedhee walitti araarsuu yaale. 27 "Namichi hiriyaa isaa miidhaa ture sun garuu Musee achi of irraa darbatee akkana jedhe; 'Eenyutu nurratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe? 28 Akkuma kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu barbaaddaa?' 29 Museenis waan kana dhageenyaan biyya Midiyaanitti baqatee galtuu ta'ee achi jiraate; achittis ilmaan lama dhalche. 30 "Erga waggaa afurtamni darbee booddees ergamaan Waaqaa tokko gammoojjii naannoo Tulluu Siinaa keessatti daggala boba'u keessaa arraba ibiddaa keessaan Museetti mul'ate. 31

Innis waan kana arginaan waan arge sana dinqifate. Yommuu ilaaluuf itti dhi'aatettis sagalee Gooftaa dhaga'e. 32 Sagaleen sunis, 'Ani Waaqa abbootii keetii, Waaqa Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob' jedheen. Museenis ni hollate; ilaaluus ni sodaate. 33 "Gooftaan immoo akkana jedheen; 'Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta'eef kophee kee baafadhu. 34 Ani akka sabni koo biyya Gibxi keessatti cunqurfamaa jiru dhugumaan argeera; boo'icha isaaniis dhaga'ee isaan bilisoomsuuf jedhee gad bu'eera; egaa kottu Gibxittin deebisee si ergaatii.' 35 "Namni isaan, 'Eenyutu bulchaa fi abbaa murtii si godhe?' jedhanii tuffatan sun Museedhuma kana. Isas Waaqni akka inni bulchaa fi furaa isaanii ta'uuf harka ergamaa Waaqaa kan daggala keessaan isatti mul'ate sanaatiin erge. 36 Innis Gibxi keessatti, galaana diimaa irratti akkasumas waggaa 40 gammoojjii keessatti dinqii fi mallattoo hojjechaa Gibxi keessaa isaan baase. 37 "Museen kun isuma saba Israa'eliitiin, 'Waaqni sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa' jedhe sanaa dha. 38 Innis, Ergamaa Waaqaa kan Tulluu Siinaa irratti isatti dubbate sanaa fi abbootii keenya wajjin gammoojjii keessatti waldaa keessa ture; dubbii jiraataas nutti kennuuf fudhate. 39 "Abbootiin keenya garuu isaaf ajajamuu didan; qooda ajajamuu isa tuffatanii garaa isaaniitiinis gara Gibxitti deebi'an. 40 Arooniinis, 'Waaqota nu dura deeman nuu tolchi; Museen Gibxii nu baase sun maal akka ta'e hin beeknuutiil' jedhan. 41 Yeroon isaan Waaqa tolfamaa bifa jabbiitiin qopheeffatanis baruma sana; isaanis Waaqa sanaaf aarsaa dhi'eessanii waanuma harka isaaniitiin tolfame sanaaf ayyaana ulfinaa ayyaaneffatan. 42 Waaqni garuu isaan irraa garagalee akka isaan humnoota samii irraa waaqeffataniif isaan dhiise. Kunis waan kitaaba raajotaa keessatti barreeffame sanaan wal fakkaata; innis akkana jedha; "Yaa mana Israa'el isin waggaa afurtama gammoojjii keessatti takkumaa aarsaa fi kennaa naaf fiddaniirtuu? 43 Isin fakkii waaqota waaqeffachuuf tolfattanii jechuunis dunkaana

Moolekiitii fi urjii waaqa keessan Reefaan ol qabdaniirtu. Kanaafuu ani biyya Baabiloniin gamaattin isin ari'a.' 44 "Abbootiin keenya gammoojjii keessatti dunkaana dhuga ba'umsaa of biraa qabu turan. Dunkaanni sunis akkuma Waaqni akka Museen akkuma bifa arge sanaatti hojjetuuf isa qajeelchetti hojjetamee ture. 45 Abbootiin keenyas dunkaanicha fudhatanii biyya saba Waaqni isaan duraa ari'ee baase sanaatti Iyyaasuu wajjin galan; dunkaanni sun hamma bara Daawitiitti biyya sana ture. 46 Daawitis fuula Waaqaa duratti fudhatama argatee Waaqa Yaaqoobitiif mana jireenyaa ijaaruuf kadhate. 47 Garuu kan mana sana ijaareef Solomoon ture. 48 "Ta'us Waaqni Waan Hundaa Olii mana harki namaa ijaare keessa hin jiraatu; kunis akkuma raajichi akkana jedhee dubbatee dha: 49 "Samiin teessoo koo ti; laftis ejjeta miilla kootii ti. Yoos isin mana akkamii naaf ijaartu ree? jedha Gooftaan. Yookaan lafti boqonnaa kootii eessa ta'a? 50 Waan kana hunda harki koo hin hojjennee? 51 "Yaa namoota mata jabeeyyii nana! garaan keessan hin amanu; gurri keessanis hin dhaga'ul Isin yeroo hunda Hafuura Qulqulluun mormitu; akkuma abbootiin keessan godhan sana isinis gootu. 52 Raajiin abbootiin keessan hin ari'atin tokko iyyuu jiraa? Isaan warra duraan dursanii dhufaati is qajeelaa sanaa himan illee ni ajjeesan; isinis amma isa dabarsitanii kennitanii ajjeftaniirtu; 53 warri karaa ergamoota Waaqaatiin seera fudhattanii seera sanaaf ajajamuu diddanis isinuma." 54 Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti aariin guggubatanii isatti ciniinnatan. 55 Isxifaanos garuu Hafuura Qulqulluun guutamee gara samii ol ilaalee ulfina Waaqaatii fi Yesuusinis isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru arge. 56 Innis, "Ani kunoo samiin banamee, ilma Namaas isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru nan arga" jedhe. 57 Kana irratti isaan hundi gurra isaanii qabatanii sagalee guddaan iyyaa isatti girrisan. 58 Magaalaa keessaas gad isa baasanii dhagaan isa tumuu jalqaban. Yeroo sana dhuga baatonni uffata isaanii miilla dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokkoo jala kaa'atan. 59

Isxifaanosis utuu isaan dhagaan isa tumaa jiranuu, “Yaa Gooftaa Yesuus, hafuura koo fudhadhu” jedhee kadhate. 60 Jilbeenfatees sagalee guddaadhaan, “Yaa Gooftaa, cubbuu kana isaanitti hin lakkaa’in!” jedhee iyye; innis erga waan kana dubbatee booddee ni du’e.

8 Saa’olis ajjeefamuu Isxifaanos irratti namootaan walii galee ture. Guyyuma sana waldaa Kiristaanaa ishee Yersaaleem jirtutti ari’atamni guddaan ka’e; ergamoota malee warri kaan hundinuu biyya Yihuudaatii fi Samaariyaa hunda keessa bibittinnaa’an. 2 Namoonni Waaqa sodaatanis Isxifaanosin awwaalan; boo’icha guddaas boo’aniif. 3 Saa’ol garuu waldaa kiristaanaa balleessuu jalqabe; innis mana tokko irraa gara mana biraa dhaqee dhiiraa fi dubartii lafa irra harkisee mana hidhaatti galchaa ture. 4 Warri bittinnaa’an sun lafa dhaqan hundatti dubbii sana lallaban. 5 Fiiliphoosis gara magaalaa Samaariyaa tokkootti gad bu’ee achitti Kiristoos lallabe. 6 Namoonni sunis yommuu waan Fiiliphoos dubbatu dhaga’anii dinqii inni hojjetu arganitti hundi isaanii qalbeeffatanii isa dhaga’an. 7 Hafuurri xuraa’aanis sagalee guddaan iyyee nama hedduu keessaa ba’e; warri laamsha’anii fi warri naafatan baay’eenis ni fayyan. 8 Kanaafis gammachuu guddaatu magaalaa sana keessatti ta’e. 9 Garuu yeroo sanaan dura namichi Simoon jedhamu tokko magaalaa sana keessatti falfala hojjetee namoota Samaariyaa hunda dinqisiisaa ture; innis akka waan nama guddaa ta’eetti of hedaa ture. 10 Namoonni hundinuu xinnaa guddaan qalbii isaanii gara isaatti deebifatanii, “Namichi kun humna Waaqaa isa ‘humna guddaa’ jedhamu sanaa dha” jedhanii isa saadan. 11 Namoonni sunis sababii inni yeroo dheeraa falfala isaatiin isaan dinqisiiseef qalbii isaanii gara isaatti deebifatan. 12 Garuu yommuu Fiiliphoos wangeela waa’ee mootummaa Waaqaatii fi maqaa Yesuus Kiristoos lallabetti amananii dhiiraa dubartiin cuuphaman. 13 Simoon mataan isaa iyyuu amanee cuuphame. Innis mallattoo fi dinqii arge sana dinqifachaa Fiiliphoos wajjin deeme. 14 Ergamoonni

Yersaaleem turan akka warri Samaariyaa dubbii Waaqaa fudhatan dhaga’anii Phexrosii fi Yohannisin isaanitti ergan. 15 Ergamoonni sunis yommuu achi ga’anitti akka isaan Hafuura Qulqulluu argataniif ni kadhataaniif; 16 Hafuuri Qulqulluun isaan keessaa nama tokko irra illee hin buune tureetii; isaan maqaa Gooftaa Yesuus qofaan cuuphamanii turan. 17 Phexrosii fi Yohannis harka isaanii jara sana irra kaka’an; isaanis Hafuura Qulqulluu argatan. 18 Simoon falfaltichis akka yeroo ergamoonni harka isaanii nama irra kaa’an Hafuurri Qulqulluun namaa kennamu arginaan ergamootaaf horii kennee, 19 “Akka namni ani harka irra kaa’u hundi Hafuura Qulqulluu argatuuf dandeettii kana anaaf illee kennaa” jedheen. 20 Phexros garuu akkana jedhee deebiseef; “Sababii ati kennaa Waaqaa waan horiin bitachuu dandeessu seeteef horiin kee suma wajjin haa badu! 21 Garaan kee fuula Waaqaa duratti waan qajeelaa hin ta’iniif ati tajaajila kana keessatti qooda yookaan carraa hin qabdu. 22 Kanaaf hammina kee kana irraa deebi’iitii gooftaa kadhadhu; inni yaada garaa keetii kana siif dhiisa ta’aatii. 23 Ani akka ati yaada hadhaa’aan guutamtee fi akka ati garbicha cubbuu taate nan arga.” 24 Simoonis, “Akka wanni isin jettan kun tokko iyyuu narra hin geenyeef Gooftaa naa kadhadaa” jedhee deebise. 25 Phexrosii fi Yohannis erga dhugaa ba’anii dubbii Gooftaas labsanii booddee gandoota Samaariyaa hedduu keessatti wangeela lallabaa Yersaaleemitti deebi’an. 26 Ergamaan Gooftaa tokko Fiiliphoosiin, “Ka’iitii karaa Kibbaatiin gara daandii Yersaaleemii ba’ee Gaazaatti gad bu’u sanaa dhaqi” jedhe; daandii sunis daandii gammoojjii ti. 27 Innis ka’ee deeme; karaa isaa irrattis xu’aashii Itoophiyaa tokko jechuunis qondaalticha Kandakee mootittii saba Itoophiyaa kan qabeenya ishee hunda irratti itti gaafatamaa ta’e arge; qondaalli sun sagaduuf jedhee Yersaaleem dhaqee ture. 28 Innis yeroo biyya isaatti deebi’u gaarii isaa irra taa’ee kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifachaa ture. 29 Hafuurri Qulqulluunis Fiiliphoosiin,

“Dhaqiitii gaarii sanatti dhi’aadhu” jedhe. **30** Fiiliphoosis gaarii sanatti fiigee utuu namichi sun kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifatu dhaga’ee, “Ati waan dubbiftu kana ni hubattaa?” jedhee gaafate. **31** Namichis, “Yoo namni naa hin ibsini ani akkamiin hubachuu danda’a?” jedhe. Innis akka Fiiliphoos ol ba’ee isa bira taa’uuf waammate. **32** Kutaan kitaabaa kan xu’aashiin sun dubbisaa ture isa kana: “Inni akkuma hoolaa iddoo qalmaatti geeffamee, yookaan akkuma ilmoo hoolaa kan fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal’isuu akkasuma afaan isaa hin saaqqanne. **33** Inni cunqurfamuu isaatiin murtii qajeelaa dhowwatame; eenyutu waa’ee sanyii isaa dubbachuu danda’a? Jireenyi isaa lafa irraa fudhatameeraatii.” **34** Xu’aashiin sunis Fiiliphoosiin, “Raajiiin sun waa’ee eenyuu dubbata? Waa’ee mataa isaa moo waa’ee nama biraa ti? Maaloo mee natti himi!” jedhee gaafate. **35** Fiiliphoosis kutaadhuma kitaabaa sanaan afaan saaqatee oduu gaarii waa’ee Yesuus isatti hime. **36** Isaanis utuu karaa deemanuu bishaanitti ba’an; xu’aashiin sunis, “Kunoo bishaan as jira; yoos maaltu cuuphamuu na dhowwa ree?” jedheen. **37** Fiiliphoosis, “Ati yoo garaa kee guutuun amante cuuphamuu ni dandeessa” jedheen. Namichis deebisee, “Akka Yesuus Kiristoos ilma Waaqaa ta’e ani nan amana” jedhe.] **38** Innis akka gaariin sun dhaabatu ajaje; isaan lamaanuu dhaqanii bishaan seenan; Fiiliphoosis isa cuuphe. **39** Yommuu isaan bishaan keessaa ba’anittis Hafuurri Gooftaa Fiiliphoosin fudhate; xu’aashiin sunis ergasii isa hin argine; garuu gammadaa karaa isaa itti fufe. **40** Fiiliphoos immoo Azooxonitti argame; innis hamma Qiisaariyaa ga’utti magaalawwan hunda keessatti wangeela lallabaa darbe.

9 Gidduudhuma sana Saa’ol barattoota Gooftaa ajjeesuuf dhaadachaa gara luba ol aanaa dhaqee, **2** nama karaa kana irra jiru kam iyyuu dhiiras dubartiis yoo argate akka hidhee Yerusaaletti geessuuf akka lubni sun gara manneen sagadaa kanneen Damaasqoo jiraniitti xalayaawwan isaaf barreessuuf isa kadhate. **3**

Utuu inni deemaa jiruu akkuma Damaasqootti dhi’aateen akkuma tasaa ifni tokko samii irraa naannoo isaatti balaqqise. **4** Innis lafatti kufee sagalee, “Yaa Saa’ol, Yaa Saa’ol, ati maaliif na ari’atta?” isaan jedhu tokko dhaga’e. **5** Saa’olis, “Yaa Gooftaa, ati eenyu?” jedhee gaafate. Innis akkana jedhee deebiseef; “Ani Yesuus isa ati ari’attuu dha. Arfii wayii dhiituun suma miidha. **6** Amma ka’ii magaalaa seeni; wanni ati gootu sitti himamaatii” jedheen. **7** Namoonni Saa’ol wajjin deemaa turanis waan dubbatan dhabanii dhadhaabatan; isaanis sagalee dhaga’an malee nama tokko illee hin argine. **8** Saa’olis lafaa ka’e; innis yommuu iji isaa banametti homaa arguu hin dandeenye; isaanis harka isaa qabanii Damaasqootti isa geessan. **9** Iji isaas Guyyaa sadii guutuu arguu hin dandeenye; innis homaa hin nyaanne; homaas hin dhugne. **10** Damaasqoo keessa barataa Anaaniyaas jedhamu tokkotu ture. Gooftaanis mul’ataan, “Yaa Anaaniyaas!” jedhee isa waame. Innis, “Yaa Gooftaa, kunoo ani asin jira” jedhee deebise. **11** Gooftaanis akkana jedheen; “Ka’ii gara daandii ‘Qajeelaa’ jedhamu sanaa mana Yihuudaa dhaqiitii nama Saa’ol jedhamu kan Xarseesii dhufe tokko iyyaafadhu; inni kadhannaa irra jiraatii. **12** Saa’olis nama Anaaniyaas jedhamu tokko isaa dhufee akka agartuun isaa deebi’uufiif harka isa irra kaa’u mul’ataan arge.” **13** Anaaniyaasis deebisee akkana jedhe; “Yaa Gooftaa, ani waa’ee namicha kanaa, miidhaa inni qulqulloota kee warra Yerusaalet jiraatan irratti hojjete hundumaa dhaga’eera. **14** Ammas warra maqaa kee waammatan hunda hidhuuf jedhee luboota hangafoota irraa aangoo fudhatee dhufeera.” **15** Gooftaan garuu Anaaniyaasiin akkana jedhe; “Namichi kun mi’a koo kan ani akka inni namoota Ormaatii fi mootota isaanii duratti, saba Israa’el durattis maqaa koo baatuuf jedhee filadhe waan ta’eef ka’ii dhaqi! **16** Ani akka inni maqaa kootiif jedhee rakkachuu qabu isattin argisiisa.” **17** Anaaniyaasis dhaqee mana sana seene. Harka isaas Saa’ol irra kaa’ee, “Yaa obboleessa koo Saa’ol, Gooftaa Yesuus inni utuu ati as dhuftuu karaa irratti sitti

mul'ate sun akka ati argituu fi akka ati Hafuura Qulqulluun guutamtuuf na ergeera" jedhe. 18 Yommusuma wanni akka qolaa ija Saa'ol irraa harca'e; inni ammas arguu danda'e. Ka'ees cuuphame. 19 Nyaaatas nyaatee jajjabaate. Saa'ol bultii gabaabduudhaaf barattoota Damaasqoo jiran bira bubble. 20 Innis akka Yesuus ilma Waaqaa ta'e yeruma sana manneen sagadaa keessatti lallabuu jalqabe. 21 Warri isa dhaga'an hundinuu dinqifatanii akkana jedhan; "Namichi kun isuma Yerusaaalem keessatti warra maqaa kana waammatan balleesse sana mitii? Ammas hidhee luboota hangafootatti isaan geessuuf dhufe mitii?" 22 Saa'ol garuu ittuma jabaachaa deeme; innis akka Yesuus kun Kiristoos ta'e mirkaneessuudhaan Yihuudoota Damaasqoo keessa jiraatan afaan qabachiise. 23 Erga guyyaan hedduun darbee booddees Yihuudoonni isa ajjeesuuf mari'atan. 24 Saa'ol garuu marii isaanii kana beeke; isaanis isa ajjeesuuf jedhanii halkanii guyyaa balbala magaalaa sanaa jabeessanii eegaa turan. 25 Barattoonni isaa garuu halkaniin fuudhanii guuboodhaan dallaa irraan dabarsanii gad isa buusan. 26 Innis yommuu gara Yerusaaalem dhufetti barattootatti dabalammu yaale; isaanis waan barataa ta'uu isaa hin amaniniif hundi isaanii isa sodaatan. 27 Barnaabaas immoo fuudhee ergamootatti isa geesse; akka Saa'ol itti karaatti gooftaa arge, akka itti gooftaan isatti dubbatee fi akka inni sodaa malee Damaasqoo keessatti maqaa Yesuusiitiin lallabe isaanitti hime. 28 Saa'olis isaan wajjin jiraatee Yerusaaalem keessa sodaa malee ba'ee galaa ture; maqaa Gooftaatiinis ija jabinaan lallabe. 29 Yihuudoota Giriikota keessa jiraatan wajjinis dubbachaa isaaniinis morkachaa ture; isaan garuu isa ajjeesuu barbaadan. 30 Obboloonnis yommuu waan kana beekanitti fuudhanii Qiisaariyaatti gad isa buusan; gara Xarsees isa ergan. 31 Kanaafis waldaan kiristaanaa Yihuudaa, Galiilaa fi Samaariyaa keessa jirtu guutummaatti nagaa argatte; ni cimtes. Isheenis Hafuura Qulqulluudhaan jajjabaatee sodaa Gooftaatiin jiraachuudhaan baay'inaan guddachaa deemte.

32 Phexros utuu biyya sana keessa naanna'aa jiruu qulqulloota Liidaa keessa jiraatan ilaaluuf gad bu'e. 33 Achittis namicha laamsha'aa Eeniyya jedhamu kan waggaa saddeeti siree irratti hafee ture tokko arge. 34 Phexrosis, "Yaa Eeniyya, Yesuus Kiristoos si fayyisa; ka'iitii siree kee afadhu" jedheen. Eeniyaanis yommusuma ka'e. 35 Namoonni Liidaa fi Shaaroon keessa jiraatan hundinuu isa arganii Gooftaatti deebi'an. 36 Yoophee keessas barattuu Xaabiitaa jedhamtu tokkodu ture; Xaabiitaa jechuun Doorqaa jechuu dha. Isheenis yeroo hunda waan gaarii hojjetti; hiyyeeyyiis ni gargaarti turte. 37 Isheenis baruma sana keessa dhukkubsattee duute; reeffa ishees dhiqanii kutaa darbii tokko keessa kaa'an. 38 Liidaan kun Yoopheetti dhi'oo turte; barattoonnis yommuu akka Phexros Liidaa jiru dhaga'anitti nama lama isatti erganii, "Maaloo dafii nu bira ga'ii!" jedhanii isa kadhahan. 39 Phexrosis ka'ee isaan wajjin deeme; akkuma inni achi ga'eenis gara kutaa darbii sanaatti isa geessan. Haadhonni hiyyeessaa hundinuu isa bira dhaabatani kootii fi wayyaa biraa kan Doorqaan yeroo isaan wajjin turte hojjetta sana isatti argisiisani boo'aa turan. 40 Phexrosis hunda isaanii gad baasee jilbeenfatee Waaqa kadhate; reeffa sanattis garagalee, "Xaabiitaa ka'ii!" jedhe. Isheenis ija ishee banattee Phexrosin argite; kaatees ni teesse. 41 Innis harka qabee ishee kaase; amantootaa fi haadhota hiyyeessaa waamee jiraattuu taatee isaan fuuldura dhaabe. 42 Kunis Yoophe hunda keessatti beekame; namoonni baay'eenis Gooftaatti amanan. 43 Phexrosis Yoophe keessa gogaa duugduu Simoon jedhamu tokko bira guyyaa hedduu ture.

10 Namichi Qorneelewoos jedhamu tokko Qiisaariyaa keessa ture; innis kutaa, "Humna waraana lixaaliyaa" jedhamu keessatti ajajaa dhibbaa ture. 2 Qorneelewoosii fi maatiin isaa hundinuu warra Waaqaaf bulanii fi warra Waaqa sodaatan turan; innis warra rakkataniif arjumaadhaan kenna ture; yeroo hundas Waaqa kadhata ture. 3 Innis gaafa tokko

ergamaa Waaqaa tokko isaa gara isaa dhufee, “Yaa Qorneelewoos!” jedhuun guyyaa keessaa gara sa’aatii sagaliitti ifaan ifatti mul’ataan arge. 4 Qorneelewoosis sodaan ija babaasee isa ilaalee, “Yaa Gooftaa, maal barbaadda?” jedhee gaafate. Ergamaan Waaqaa sun immoo akkana jedhee deebise; “Kadhannaa keetii fi kennaan ati hiyyeeyyiidhaaf kennitu aarsaa yaadachaa ta’ee fuula Waaqaa duratti ol ba’eera. 5 Amma Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana as fichisiisi. 6 Innis namicha gogaa duugu kan Simoon jedhamu kan manni isaa qarqara galaanaatti argamu tokko bira jira.” 7 Qorneelewoosis yommuu ergamaan Waaqaa kan isatti dubbate sun deemetti tajaajiltoota isaa keessaa nama lama, warra isa eegan keessaa immoo loltuu Waaqaaf bulu tokko waamee, 8 waan kana hunda itti himee Yoopheetti isaan erge. 9 Guyyaa itti aanuttis utuu warri ergaman sun karaa jiranuu, yeroo isaan magaalatti dhi’aatanitti Phexros gara sa’aatii ja’aatti kadhannaaf bantii manaatti ol ba’e. 10 Innis beela’ee waan nyaatu barbaade; utuu isaan qopheessaafii jiranuus akka waan yaadaan fudhatamee ta’e. 11 Samii banamee fi waan akka wayyaa bal’aa tokkos isaa roga isaa afraniin qabamee lafatti gad buufamu arge. 12 Wayyaan sunis bineensota miilla afurii, uumamawwan lafa irra loo’anii fi simbirroota samii kanneen gosa hundaa of keessaa qaba ture. 13 Sagaleen tokkos, “Yaa Phexros, ka’iitii qaladhuu nyaadhu” jedheen. 14 Phexros garuu deebisee, “Yaa Gooftaa, hin ta’u! Ani takkumaa waan balfamaa yookaan waan xuraa’aa hin nyaanne” jedhe. 15 Sagaleen sunis yeroo lammaffaa, “Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa’aa hin jedhin” jedheen. 16 Wannii kunis yeroo sadii ta’e; wayyaan sunis yommuuma deebi’ee samiitti ol fudhatame. 17 Utuu Phexros waa’ee hiikkaa mul’ata sanaa dinqisiifachaa jiruu namoonni Qorneelewoos erge sun mana Simoon iyyaafachaa dhufanii karra dura dhaabatan. 18 Isaanis lallabani, “Simoon inni Phexros jedhamu tokko as jiraa?” jedhani gaafatan. 19 Ammas utuu Phexros

waa’ee mul’ata sanaa yaadaa jiruu, Hafuurri Qulqulluun akkana isaan jedhe; “Yaa Simoon, kunoo namoonni sadii si barbaaduutti jiru. 20 Ka’iitii gad bu’i. Isaan wajjin deemuus hin shakkin; anatu isaan ergeetii.” 21 Phexrosis gara namoota sanaatti gad bu’ee, “Namni isin barbaadaa jirtan ana; maaliif dhuftani?” jedheen. 22 Jarri sunis akkana jedhani deebisan; “Nu ajajaa dhibbaa kan Qorneelewoos jedhamu tokko biraa dhufne; inni nama qajeelaa fi nama Waaqa sodaatu kan Yihuudoota hunda birattis kabajamuu dha; ergamaan Waaqaa qulqulluun tokko akka inni mana isaatti si waamsisee waan ati jettu dhaga’uuf isatti dubbate.” 23 Phexrosis namoota sana manatti ol galchee keessumsise. Guyyaa itti aanutti Phexros ka’ee isaan wajjin deeme; obboloonni tokko tokkos Yoopheedhaa ka’anii isa wajjin deeman. 24 Isaanis guyyaa itti aanu Qiisaariyaatti galan; Qorneelewoosis firoota isaatii fi michoota isaa warra isatti dhi’aatan walitti waamee isaan eegaa ture. 25 Akkuma Phexros mana seeneen Qorneelewoos isa simatee isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irratti kufe. 26 Phexros garuu, “Ka’i! Anis namumaatii” jedhee ol isa qabe. 27 Phexrosis isa wajjin dudubbachaa mana seenee namoota walitti qabaman hedduu arge. 28 Innis akkana isaaniin jedhe; “Akka Yihuudii tokko nama ormaa wajjin tokkummaa qabaachuu fi itti dhi’aachuun seera keenya hin ta’in isin mataan keessan iyyuu beektu; garuu Waaqni akka ani nama tokkoonuu jibbamaa yookaan xuraa’aa hin jenne natti argisiiseera. 29 Kanaaf yommuu isin nama natti ergitanitti ani mormii tokko malee dhufe; egaa waan isin na waamtaniif beekuu nan barbaada.” 30 Qorneelewoosis akkana jedhee deebise: “Bultii afuriin dura, sa’aatiidhuma kanatti, ani sa’aatii sagalitti mana kootti kadhachaan ture. Akkuma tasaa namichi wayyaa adii qaanqee uffatu tokko na dura dhaabatee 31 akkana jedhe; ‘Yaa Qorneelewoos, Waaqni kadhannaa kee dhaga’eera; kennaan ati hiyyeeyyiif kennitus yaadateera. 32 Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi. Inni mana Simoon namicha gogaa

duugu kan qarqara galaanaa jiraatu sanaa jira.’
33 Kanaaf ani yeruma sana nama ergeen si waamsise; atis бага dhufte. Egaa nu hundinuu waan akka ati nutti himtu Gooftaan si ajaje hunda dhaga’uuf jennee as fuula Waaqaa dura jirra.” **34** Phexrosis akkana jedhee dubbachuu jalqabe; “Ani amma akka Waaqni nama Wal hin caalchifne dhugumaan nan hubadha. **35** Garuu saba hundumaa keessaa namni isa sodaatuu fi namni waan qajeelaa hojjetu kam iyyuu fuula isaa duratti fudhatamaa dha. **36** Isin ergaa Waaqni karaa Yesuus Kiristoosiin nagaa labsuudhaan saba Israa’elitti erge sana beektu; Yesuus Kiristoos kun Gooftaa waan hundaa ti. **37** Isin waan Cuuphaa Yohannis lallabee booddee Galiilaadhaa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti ta’e sana ni beektu. **38** Kunis akka Waaqni Yesuus nama Naazreeti sana Hafuura Qulqulluu fi humnaan dibee fi akka Yesuus waan gaarii hojjechaa fi warra humna diiyaabiloos jala turan fayyisaa biyya hunda keessa nanaanna’ee dha; Waaqni isa wajjin tureetii. **39** “Nus waan inni biyya Yihuudootaatii fi Yerusaalem keessatti hojjete hundaaf dhuga baatota. Isaanis fannoo irratti fannisanii isa ajjeesan. **40** Waaqni immoo guyyaa sadaffaatti warra du’an keessaa isa kaase; akka inni namatti mul’atus godhe. **41** Inni nama hundatti hin mul’anne; garuu nu dhuga baatota Waaqni duraan dursee filatettii fi erga inni warra du’an keessaa ka’ee booddee isa wajjin nyaannee dhugnetti mul’ate. **42** Innis akka nu namootatti lallabnuu fi akka inni nama Waaqni warra jiranii fi warra du’an irratti abbaa murtii godhee muude ta’e akka dhugaa baanuuf nu ajaje. **43** Raajonni hundinuu akka namni isatti amanu hundi maqaa isaatiin dhiifama cubbuu argatu waa’ee isaa dhugaa ba’u.” **44** Utuma Phexros amma illee waan kana dubbachaa jiruu, Hafuurri Qulqulluun warra dubbii sana dhaga’aa turan hunda irra bu’e. **45** Amantoonni dhagna qabatan kanneen Phexros wajjin dhufan sun waan kennaan Hafuura Qulqulluu Namoota Ormaa irratti illee dhangala’eef ni dinqifatan; **46** isaan jaraa afaan haaraa dubbatanii fi Waaqas jajatan dhaga’aniiruutii. Phexrosis akkana jedhe;

47 “Akka namoonni akkuma keenya Hafuura Qulqulluu argatan kunneen hin cuuphamneef namni bishaan dhowwachuu danda’u eenyu?”
48 Innis akka isaan maqaa Yesuus Kiristoositti cuuphaman ajaje; isaanis akka Phexros bultii xinnoo isaan bira turuuf isa kadhatan.

11 Ergamoonnii fi obbloonni Yihuudaa keessa jiran akka Namoonni Ormaas dubbii Waaqaa fudhatan dhaga’an. **2** Kanaaf yommuu Phexros Yerusaalemitti ol ba’etti amantoonni dhagna qabatan isaan morman; **3** akkanas jedhan; “Ati maaliif mana namoota dhagna hin qabatinii dhaqxee isaan wajjin nyaatte?”
4 Phexrosis akkana jedhee waan ta’e sana tokko tokkoon isaanii ibsuu jalqabe. **5** “Ani magaalaa Yoophee keessatti kadhannaa irranture; akka waan yaadaan fudhatamuus ta’ee waan akka wayyaa bal’aa tokko isaa roga isaa afraniin qabamee samii irraa gad buufamu mul’ataan arge. Innis iddoo ani turetti gad dhufe. **6** Anis xiyyeeffadhee ilaalee bineensota miilla afurii, bineensota bosonaa, uumamawwan lafa irra loo’anii fi simbirroota samii nan arge. **7** Anis sagalee, ‘Yaa Phexros, ka’iitii qaladhuu nyaadhu’ naan jedhu tokkon dhaga’e. **8** “Ani garuu deebisee, ‘Yaa Gooftaa, hin ta’ul Takkumaa wanni balfamaan yookaan wanni xuraa’aan tokko iyyuu afaan koo hin seenne’ jedhe. **9** “Sagaleen sunis yeroo lammaffaa samii irraa, ‘Ati waan Waaqni qulqulleeseen xuraa’aa hin jedhin’ jedhe. **10** Wanni kunis yeroo sadii ta’e; kana booddees hundumti isaa amma illee samiitti ol fudhatame. **11** “Yommuusuma namoonni Qiisaariyaadhaa natti ergaman sadii mana ani jiraachaa ture sana dura dhaabatan. **12** Hafuurri Qulqulluunis akka ani shakkii tokko malee isaan wajjin deemu natti hime. Obbloonni kunneen ja’aanis na wajjin deeman; nus mana namichaa ol seenne. **13** Innis akka ergamaa Waaqaa kan mana isaa keessatti itti mul’ate tokko arge nutti hime; ergamaan sunis akkana isaan jedhe; ‘Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi; **14** inni ergaa sii fi namoonni mana keetii hundinuu ittiin fayyitan sitti

hima.’ 15 “Akkuma ani dubbachuu jalqabeen, Hafuurri Qulqulluun akkuma jalqabatti nurra bu’e sana isaan irras bu’e. 16 Anis waan Gooftaan, ‘Yohannis bishaaniin cuuphe; isin garuu Hafuura Qulqulluudhaan cuuphamtu’ jedhee ture sana nan yaadadhe. 17 Kanaafuu erga Waaqni kennaadhuma yeroo nu gooftaa Yesuus Kiristoositti amanne nuu kenne sana isaaniifis kennee Waaqaan mormuuf ani eenyu?” 18 Isaanis waan kana dhaga’anii cal’isan; “Yoos Waaqni qalbii jijjiirratanii jiraachuu Namoota Ormaatiifis kenneera” jedhanii Waaqa galateeffatan. 19 Warri sababii ari’atama Isxifaanositti ka’eeitiin bittinnaa’anii turan sun ergaa sana Yihuudoota qofatti himaa hamma Finiiqee, Qophiroosii fi Anxookiyyaatti deeman. 20 Isaan keessaa namoonni Qophiroosii fi Qareenaa irraa dhufan tokko tokko garuu Anxookiyyaa dhaqanii oduu gaarii waa’ee Gooftaa Yesuus Giriikotattis himuu jalqaban. 21 Harki Gooftaa isaan wajjin ture; namoonni hedduunis amananii Gooftaatti deebi’an. 22 Oduun kunis gurra waldaa kiristaanaa ishee Yerusaalem jirtuu seene; isaanis Barnaabaasin Anxookiyyaatti ergan. 23 Innis yommuu achi ga’ee Ayyaana Waaqaa argetti ni gammade; akka isaan garaa tokkoon Gooftaa amanamanii jiraataniifis isaan hunda jajjabeesse. 24 Inni nama gaarii Hafuura Qulqulluu fi amantiidhaan guutame ture; namoonni baay’eenis Gooftaatti dabalaman. 25 Barnaabaasis Saa’olin barbaaduuf jedhee Xarsees dhaq; 26 Yommuu isa argettis Anxookiyyaatti isa geesse. Isaanis waggaa tokko guutuu waldaa sanaan wal ga’anii namoota baay’ee barsiisan. Barattoonnis yeroo jalqabaatiif Anxookiyyaatti, “Kiristaana” jedhaman. 27 Gidduudhuma sana raajonni tokko tokko Yerusaalemii ka’anii Anxookiyyaatti gad bu’an. 28 Isaan keessaas namichi Agaaboos jedhamu tokko ka’ee dhaabatee akka beelli guddaan isaa addunyaa hunda irratti bu’u Hafuuraan dubbate. Wannii kunis bara mo’umsa Qilaawudewoos Qeesaar keessa ta’e. 29 Barattoonnis tokkoon tokkoon isaanii akkuma dandeettii isaaniitti obboota Yihuudaa keessa

jiraatan gargaaruu murteessan. 30 Isaanis harka Barnaabaasis fi harka Saa’olitti gargaarsa isaanii maanguddootaatti erguun gargaarsa kennan.

12 Baruma sana keessa Heroodis mootichi isaan ari’achuuf jedhee miseensota waldaa kiristaanaa tokko tokko qabe. 2 Innis Yaaqoob obboleessa Yohannis goraadeen ajjeese. 3 Yommuu akka wannii kun Yihuudoota gammachiise argettis, ittuma fufee Phexrosinis qabsiise. Wannii kunis yeroo Ayyaana Maxinoo keessa ta’e. 4 Erga isa qabee booddee akka isaan isa eeganiif jedhee gareewwan loltootaa afur kanneen tokkoon tokkoon isaanii loltoota afur afur of keessaa qabanitti dabarsee isa kennuudhaan, mana hidhaa keessa isa buuse; kanas ayyaana Faasiikaa booddee fuula uummataa duratti dhi’eessee isa qoruuf godhe. 5 Kanaafuu Phexros mana hidhaa keessatti eegamaa ture; waldaan kiristaanaa garuu jabeessitee waa’ee isaatiif Waaqa kadhachaa turte. 6 Edumtii guyyaa Heroodis itti Phexrosin dhi’eessuuf ture sanaa Phexros foncaa lamaan hidhamee loltoota lama gidduu rafaa ture; loltoonni kaanis balbala dura dhaabatanii mana hidhaa sana eegaa turan. 7 Akkuma tasaas, ergamaan Gooftaa tokko mul’ate; kutaa mana hidhaa sana keessattis ifni ife; ergamaan sunis cinaacha Phexros tuqee isa dammaqsuudhaan, “Dafii ka’i!” jedheen. Foncaan sunis harka isaa irraa harca’e. 8 Ergamaan Waaqaa sunis, “Uffata kee uffadhu; kophee kees kaa’adhu” jedheen. Phexrosis akkasuma godhe. Ergamaan sunis, “Wayyaa kee marxifadhuutii na faana bu’i” jedheen. 9 Phexrosis isa duukaa bu’ee mana hidhaatii ba’ee; innis waan mul’ata argu se’e malee akka wannii ergamaan Waaqaa hojjechaa ture sun dhugaa ta’e hin beekne. 10 Isaanis waardiyyaa duraatii fi isa lammaffaa bira darbanii balbala sibiilaa kan magaalatti gad baasu bira ga’an; balballi sunis ofumaan banameef; isaanis gad ba’anii utuu daandii tokko irra gad bu’aa jiranuu ergamaan sun isa biraa sokke. 11 Phexrosis qalbii isaatti deebi’ee, “Ani amma akka Gooftaan ergamaa isaa ergee harka Heroodisii fi waan Yihuudoonni natti

yaadaa turan hunda jalaa na baase shakkii malee beekeera” jedhe. **12** Innis erga waan kana hubatee booddee mana Maariyaam haadha Yohannis isa Maarqos jedhamu sanaa iddoo itti namoonni baay’een walitti qabamanii kadhachaa turan dhaqe. **13** Yommuu Phexros balbala alaa rurrukutetti intalli hojjetuun Roodaa jedhamtu tokko ilaaluu dhufte. **14** Isheenis yommuu sagalee Phexros hubattetti akka malee gammadde; balbala banuu dhiiftees fiigdee ol deebitee akka Phexros balbala dura dhaabatu himte. **15** Isaanis, “Ati maraatteerta!” jedhaniin; isheen garuu cimsitee akka wannii kun akkasuma ta’e dubbatte; isaan immoo, “Yoos ergamaa isaa ti!” jedhan. **16** Phexros garuu ittuma fufee balbalicha rurrukute; isaanis yommuu bananitti, isa arganii dinqifatan. **17** Phexros akka isaan cal’isaniif harkaan itti hime; akka itti Gooftaan mana hidhaatii isa baases isaanitti odeesse; innis, “Waan kana Yaaqobii fi obbolootatti himaa” isaaniin jedhe; achii ka’ees lafa biraa dhaqe. **18** Yommuu bari’etti raafamni guddaan isaa loltoota gidduutti uumame; isaanis, “Phexros maal ta’e?” jedhanii wal gaggaafatan. **19** Heroodis cimsee barbaadee isa dhabnaan eegdotaa sana jabeessee qoree akka isaan ajjeefaman ajaje. Heroodis Yihuudaadhaa ka’ee Qiisaariyaatti gad bu’ee xinnoo achi jiraate. **20** Innis warra Xiiroosii fi Siidoonaatti akka malee aare; isaanis tajaajilaa mootichaa amanamaa Bilaasxoos jedhamu tokko michoomfataniin tokkummaan gara mootichaa dhaqanii araara kadhatan; biyyi isaanii biyya mooticha sanaa irraa midhaan nyaataa argachaa jiraatteetii. **21** Guyyaa beellamaattis Heroodis uffata mootii uffatee teessoo isaa irra taa’e; uummatattis dubbate. **22** Namoonnis, “Kun sagalee Waaqaati malee sagalee namaa miti!” jedhanii iyyan. **23** Heroodis waan Waaqaaf ulfina hin kenniniif yeruma sana ergamaan Waaqaa tokko isa dha’e; innis raammoodhaan nyaatamee du’e. **24** Dubbiin Waaqaa garuu ittuma fufee guddachaa, babal’achaa deeme. **25** Barnaabaasii fi Saa’ol erga ergama isaanii

fixatanii booddee Yohannis isa Maarqos jedhamu sana fudhatanii Yerusaaleemii deebi’an.

13 Waldaa kiristaanaa Anxookiyyaa keessa Raajotaa fi barsiistotatu ture; isaanis Barnaabaas, Simi’oon isa Niiger jedhamu, Luukiyoos nama Qareenaa, Maanaa’een isa Heroodis bulchaa sana wajjin guddatee fi Saa’ol fa’a. **2** Utuu isaan Gooftaa tajaajilaa, soomaas jiranuu Hafuurrri Qulqulluun, “Barnaabaasii fi Saa’olin hojii ani itti isaan waammadheef naa filaa” jedhe. **3** Kanaaf isaan erga soomanii kadhatanii booddee harka isaanii jara irra kaa’anii isaan ergan. **4** Isaan lachuu Hafuura Qulqulluudhaan ergamanii Seluuqiyaatti gad bu’an; achis ka’anii dooniin Qophiroos dhaqan. **5** Yommuu Salaamiis ga’anittis manneen sagadaa Yihuudootaa keessatti dubbii Waaqaa lallaban; Yohannis isaan gargaaruuf isaan bira ture. **6** Isaanis yommuu biyyoota bishaaniin marfaman sana hundumaa keessa ba’anii hamma Phaafositti dhufanitti, Yihuudii falfaltichaa fi raajii sobaa kan maqaan isaa Baaryesuus jedhamu tokkotti dhufan. **7** Innis namicha hubataa bulchaa biyyaa ta’e kan Sergiyoos Phaawulos jedhamu tokko wajjin ture. Bulchaan sunis waan dubbii Waaqaa dhaga’uu barbaadeef nama ergee Barnaabaasii fi Saa’olin waamsifate. **8** Eliimaas falfaltichi kan hiikkaan maqaa isaa afaan Giriikiin akkasuma ta’e sun garuu bulchaa biyyaa sana amantii irraa deebisuuf jedhee isaaniin morme. **9** Saa’ol inni Phaawulos jedhamu sun garuu Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Eelimaasin hubatee ilaalee akkana jedheen; **10** “Ati ilma diiyaabiloosii fi diina qajeelummaa hundaa ti! Sobaa fi gowwoomsaa gosa hundaatiinis guutamteerta. Ati karaa Gooftaa isa qajeelaa sana jal’isuu hin dhiiftuu? **11** Kunoo amma harki Gooftaa sitti ka’eera; atis jaamtee yeroof ifa aduu arguu ni dadhabda.” Yeruma sana hurrii fi dukkanni isa irra bu’e; innis nama harka qabee isa qajeelchu barbaaduu jalqabe. **12** Bulchaan biyyaa sunis waan kana arginaan amane; barsiisa waa’ee Gooftaa dinqifatee tureetii. **13** Phaawulosii fi miiltonni isaa

Phaafosii bidiruudhaan ka'anii Phergeen ishee Phamfiliyaa sana dhaqan; Yohannis achitti isaan dhiisee Yersaaleemitti deebi'e. **14** Isaan garuu Phergeenii ka'anii gara Anxookiiyaa ishee Phisiidiyaatti argamtuu dhufan; guyyaa Sanbataas mana sagadaa seenanii tataa'an. **15** Bulchitoonni mana sagadaa sanaas erga kitaabonni Seeraatii fi Raajotaa dubbifamanii booddee nama isaanitti erganii, "Yaa obboloota, yoo dubbii gorsaa uummataaf qabaattan mee dubbadhaa" jedhaniin. **16** Phaawulos ka'ee dhaabatee harkaan mallattoo argisiisee akkana jedhe; "Yaa namoota Israa'el, isin warri Waaqa sodaattanis mee na dhaga'aa! **17** Waaqni saba Israa'el abbootii keenya filate; innis yeroo isaan biyya Gibxi jiraachaa turanitti sabicha saba guddaa godhe; irree jabaanis achii isaan baase; **18** gammoojjii keessattis gara waggaa afurtamaa isaanii obse. **19** Biyya Kana'aan keessaas saboota torba balleessee lafa isaanii akka dhaalaatti saba isaatiif kenne. **20** Wanni kun hundinuu gara waggaa 450 fudhatte. "Kana booddees Waaqni hamma bara Saamu'eel raajichaatti abbootii murtii isaaniif kenne. **21** Yommuu isaan akka inni mootii kennuufiif isa kadhatanitti Waaqni gosa Beniyaam keessaa Saa'ol ilma Qiishi isaaniif kenne; Saa'olis waggaa 40 isaan bulche. **22** Waaqni Saa'olin mootummaa irraa buusee Daawitin mootii isaanii godhe; innis, 'Ani nama akka garaa koo Daawit ilma Isseey argadheera; inni waan ani akka inni hojjetu fedhu hunda ni hojjeta' jedhee waa'ee Daawit rageesseera. **23** "Waaqnis akkuma abdachiise sana, sanyii nama kanaa keessaa Yesuus fayyisaa saba Israa'eliif fide. **24** Yohannis dhufaatii Yesuus duratti cuuphaa qalbii jijjiirranmaa saba Israa'el hundumatti lallabee ture. **25** Yohannis utuu ergama isaa guutachaa jiruu, 'Isin eenyu na seetu? Ani isa isin eeggachaa jirtan miti. Garuu namni ani kophee isaa illee hiikuu hin malle tokko na duubaan ni dhufa' jedhe. **26** "Obboloota, yaa ijoollee Abrahaam, isin warri Waaqa sodaattanis, dubbiin fayyina kanaa nuu ergame. **27** Warra Yersaalem keessa jiraatanii fi bulchitoonni isaanii waan

Yesuusin hin beekiniif yookaan dubbii raajotaa isa Sanbata Sanbata dubbifamu waan hin hubatiniif isatti muruudhaan dubbii raajotaa sana guutan. **28** Isaanis yoo sababii du'a isatti mursiisuu danda'u argachuu baatan illee akka Yesuus ajjeefamuuf Phiilaaxoosin kadhatan. **29** Erga waan waa'ee isaa barreeffame hunda guutatani booddees fannoo irraa gad buusani awwaala keessa isa kaa'an. **30** Waaqni garuu warra du'an keessaa isa kaase. **31** Innis warra isa wajjin Galiilaadhaa gara Yersaaleemitti ol ba'anitti guyyaa hedduu mul'ate; isaanis amma saba keenya duratti dhuga baatota isaa ti. **32** "Nus oduu nama gammachiisu isinitti odeessina; oduun kunis: Waaqni waan abbootii keenya abdachiise sana, **33** Yesuusin du'aa kaasuudhaan nuu ijoollee isaaniitiif guuteera. Kunis akkuma faarfannaa lammaffaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera.' **34** Wanni Waaqni, akka inni gonkumaa hin tortorreef jedhee warra du'an keessaa isa kaaseef akkana jedhamee dubbii kana keessatti barreeffameera; "Ani eebba qulqulluu fi mirkanaa'aa, isa Daawit abdachiifame sana isiniif nan kenna.' **35** Akkasumas iddoo biraatti akkana jedha: "Qulqullichi kee akka tortoru hin gootu.' **36** "Daawitis bara isaa keessa fedhii Waaqaa tajaajilee boqote; abbootii isaa biratti awaalame; dhagni isaas ni tortore. **37** Inni Waaqni warra du'an keessaa isa kaase sun garuu hin tortorre. **38** "Kanaaf yaa obboloota ko, isin akka karaa Yesuusiitiin dhiifamni cubbuu isinitti lallabame akka beektan nan fedha. **39** Namni amanu hundinuu waan seera Museetiin furamuu hin danda'in hunda irraa karaa Yesuusiitiin furamuu ni danda'a. **40** Isinis akka wannii raajonni dubbatan sun isin irra hin geenyeef of eeggadhaa; innis akkana jedha: **41** "Ilaalaa, isin qoostota nana; dinqisiifadhaa; dhumaas; ani bara keessan keessa waan isin yoo namni tokko isinitti hime illee hin amanne tokko nan hojjedha.'" **42** Utuu Phaawulosii fi Barnaabaas mana sagadaatii ba'uutti jiranuu namoonni sun akka isaan Sanbata itti aanu illee

deebi'anii dubbii sana lallabaniif isaan kadhatan. **43** Erga wal ga'iin mana sagadaa bittinnaa'ee booddee, Yihuudoonnii fi namoonni amantii Yihuudootaa fudhatanii itti bulan baay'een isaan duukaa bu'an; Phaawulosii fi Barnaabaasis jara sana wajjin dudubbatanii akka isaan ayyaana Waaqaatti jiraataniif cimsanii isaan gorsan. **44** Sanbata itti aanutti nama muraasa malee uummanni magaalaa sanaa guutuun dubbii Gooftaa dhaga'uuf walitti qabame. **45** Yihuudoonni garuu uummata baay'ee arganii hinaaffaan guutaman; Phaawulosinis arrabsanii waan inni dubbateen morman. **46** Phaawulosii fi Barnaabaasis akkana jedhanii sodaa malee deebii kennaniif; "Nu duraan dursinee dubbii Waaqaa isinitti himuu qabna ture; isin garuu dubbii sana diddanii akka jireenyi bara baraa isiniif hin malleetti waan of heddaniif kunoo, nu amma gara Namoota Ormaatti gara galla. (aiṯnios g166) **47** Gooftaan akkana jedhee nu ajajeeraatii; "Ani akka ati Namoota Ormaatiif ifa taatee, hamma qarqara lafaatti fayyina geessituuf si filadheera." **48** Namoonni Ormaas yommuu waan kana dhaga'anitti gammadanii dubbii Gooftaa ulfeessan; warri jireenya bara baraatiif filataman hundinuus ni amanan. (aiṯnios g166) **49** Dubbiin Gooftaa naannoo sana hunda keessatti facaafame. **50** Yihuudoonni garuu dubartoota bebeekamoo Waaqa sodaatanii fi dura bu'oota magaalattii isaanitti tuttuqan; isaanis Phaawulosii fi Barnaabaas irratti ari'atama kaasani biyya isaanii keessaa isaan baasan. **51** Isaan garuu akka akeekkachiisa isaaniif ta'uuf, awwaara miilla isaanii dhadha'atanii Iqooniyoonitti qajeelan. **52** Barattoonnis gammachuu fi Hafuura Qulqulluudhaan guutaman.

14 Phaawulosii fi Barnaabaas akkuma amala isaanii Iqooniyoonitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan; achittis waan akka gaarii dubbataniif Yihuudoonnii fi Giriikonni hedduun ni amanan. **2** Yihuudoonni hin amanin garuu Namoota Ormaa kakaasani akka isaan obbolootaan mormaniif yaada isaanii hammeessan. **3** Phaawulosii fi Barnaabaas sodaa

malee waa'ee Gooftaa dubbachaa yeroo dheeraa achi turan; Gooftaan akka isaan mallattoo fi dinqii hojjetan isaan dandeessisuudhaan dubbii ayyaana isaa mirkaneesse. **4** Uummanni magaalaa sanaas gargar qoodame; garri tokko Yihuudoota wajjin, kaan immoo ergamoota wajjin dhaabate. **5** Namoonni Ormaatii fi Yihuudoonni bulchitoota isaanii wajjin isaan dhiphisuu fi dhagaadhaan isaan tumuuf mari'atan. **6** Jarri garuu waan kana beekkatani magaalawwan Liqaa'ooniyaa kanneen Lisxiraanii fi Darbeen jedhamanitti, gara biyya naannoo sanaattis baqatan. **7** Achittis wangeela lallabuu itti fufan. **8** Lisxiraan keessa namichi miilli isaa laamsha'e, kan dhaloota isaatii jalqabee naafa turee fi takkumaa miillaan deemee hin beekin tokko taa'aa ture. **9** Innis yeroo Phaawulos dubbatutti isa dhaggeeffachaa ture; Phaawulos hubatee isa ilaalee akka namichi sun fayyuuf amantii qabu arge; **10** sagalee guddaadhaanis, "Ka'ii miilla keetiin dhaabadhu!" jedheen. Namichi sunis ol utaaalee ka'e; miillaan deemuus jalqabe. **11** Namoonnis yommuu waan Phaawulos hojjete arganitti, sagalee isaanii ol fudhatanii afaan Liqaa'ooniyaatiin, "Waaqonni bifa namaatiin nutti gad bu'aniiru!" jedhan. **12** Isaanis Barnaabaasiin, "Ze'oos" jedhan; Phaawulos immoo waan inni dubbataa hangafa tureef, "Hermeen" jedhaniin. **13** Lubni Ze'oos uummata wajjin aarsaa isaanii dhi'eessuu barbaadee sangootaa fi daraaraa fo'ame gara balbala magaalatti fide; manni qulqullummaa Diyaas magaalaa sanaan alatti argama ture. **14** Ergamoonni jechuunis Barnaabaasii fi Phaawulos garuu yommuu waan kana dhaga'anitti wayyaa isaanii tarsaasani iyyaa fiigani uummata keessa seenan; akkanas jedhan; **15** "Yaa jarana, isin maaliif waan kana gootan? Nus namuma akka keessanii ti. Akka isin waan faayidaa hin qabne kana irraa deebitanii Waaqa jiraataa isa samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumetti deebitaniif nu oduu gaarii isinitti himna. **16** Inni bara durii keessa akka saboonni hundinuus

akkuma fedhanitti jiraatan isaan dhiise; 17 ta'us dhuga ba'umsa malee of hin dhiifne. Bokkaa samii irraa roobsee midhaanis yeroo isaatti isinii kennee, garaa laafummaa isaa argisiiseera; soora hedduus isinii kennee garaa keessan gammachuudhaan guuta.” 18 Jarri garuu dubbii kanaan iyyuu rakkina guddaadhaan akka tuunni sun aarsaa isaaniif hin dhi'eessine of irraa deebisan. 19 Yihuudoonni tokko tokko Anxookiyyaa fi Iqooniyoonii dhufanii uummata gara ofii isaaniitti deebifatan. Phaawulosin dhagaadhaan tumanii waan inni du'e se'aniis lafa irra harkisaa magaalaa keessaa gad isa baasan. 20 Inni garuu yeroo barattoonni isatti naanna'anitti ka'ee magaalaa seene; guyyaa itti aanutti immoo Barnaabaas wajjin magaalaa Darbeenitti qajele. 21 Isaanis erga magaalaa sanatti wangeela lallabani namoota hedduu barattoota godhatanii booddee Lixiraanitti, Iqooniyoonii fi Anxookiyyaatti deebi'an. 22 Isaanis, “Nu mootummaa Waaqaatti galuudhaaf rakkina baay'ee keessa darbuu qabna” jedhanii barattoota jajjabeessaa, akka isaan amantiitti cimaniifis gorsaa turan. 23 Phaawulosii fi Barnaabaas tokkoo tokkoo waldaa kiristaanaa keessatti maanguddoota muudaniifii kadhaa fi soomaan Goofticha isaan itti amananiitti dabarsanii isaan kennan. 24 Phisiidiyaa keessa darbanii Phamfiliyaa seenan. 25 Phergeenitti dubbicha lallabani Axaaliyaatti gad bu'an. 26 Axaaliyaadhaa ka'anii gara iddoo itti hojii amma fixatan kanaaf ayyaana Waaqaatti imaanaa kennamanii turanii Anxookiyyaatti dooniin deebi'an. 27 Akkuma achi ga'aniinis waldaa kiristaanaa walitti qabani waan Waaqni karaa isaaniitiin hojjete hundaa fi akkamitti akka inni Namoota Ormaatiif balbala amanti banes isaaniitti himan. 28 Isaanis barattoota wajjin yeroo dheeraa achi turan.

15 Namoonni tokko tokko Yihuudaa gara Anxookiyyaatti gad bu'anii, “Isin yoo akkuma seera Museetti dhagna qabachuu baattan fayyuu hin dandeessan” jedhanii obboloota barsiisaa turan. 2 Kunis akka Phaawulosii fi Barnaabaas jara wajjin wal diddaa

fi wal morkii cimaa keessa seenan isaan godhe; kanaaf Phaawulosii fi Barnaabaas waa'ee dubbii kanaatiif jedhanii akka Yerusaaleemitti ol ba'anii ergamootaa fi maanguddoota bira dhaqaniif amantiitaa tokko tokko wajjin filataman. 3 Waldaan kiristaanaas isaan ergite; isaanis akka Namoonni Ormaa Waaqatti deebi'an odeessaa Finiiqee fi Samaariyaa keessa darban. Oduun kunis obboloota hunda akka malee gammachiise. 4 Yommuu isaan Yerusaaleem ga'anitti waldaan kiristaanaa, ergamoonnii fi maanguddoonni isaan simatan; isaanis waan Waaqni karaa isaaniitiin hojjete hunda jaratti himan. 5 Amantoonni garee Fariisotaa tokko tokko garuu ka'anii dhaabatanii, “Namoonni Ormaa dhagna qabachuu qaban; akka seera Musee eeganiifis itti himamuu qaba” jedhan. 6 Ergamoonnii fi maanguddoonni dubbii kana ilaaluuf walitti qabaman. 7 Phexrosis falmii guddaan booddee ka'ee dhaabatee akkana isaaniin jedhe; “Yaa obboloota, isin akka Waaqni yeroo gabaabaan dura akka Namoonni Ormaa afaan koo irraa dubbii wangeelaa dhaga'anii amananiif jedhee isinuma keessaa na filate beektu. 8 Waaqni yaada garaa namaa beeku sun akkuma nuuf kenne sanatti isaaniifis Hafuura Qulqulluu kennuudhaan akka isaan simate mirkaneesse. 9 Innis sababii garaa isaanii amantiin qulqulleesseef, nuu fi isaan gidduutti garaa garummaa tokko illee hin goone. 10 Yoos maaliif waanjoo nus abbootiin keenyas baachuu hin danda'in morma barattootaa irra kaa'uudhaan Waaqa qortu ree? 11 Nu akka ayyaana Gooftaa keenya Yesuusiitiin fayyinu ni amanna; isaanis akkasuma ni fayyuu.” 12 Yommuu Barnaabaasii fi Phaawulos waa'ee mallattoo fi dinqii Waaqni harka isaaniitiin Namoota Ormaa keessatti hojjete sanaa dubbataniitti yaa'iin guutuun cal'isee isaan dhaga'aa ture. 13 Erga isaan dubbatanii fixanii booddees Yaaqoob akkana jedhe; “Yaa obboloota, mee na dhaggeeffadhaa! 14 Simoonis akka Waaqni duraan dursee Namoota Ormaa keessaa saba tokko ofii isaatii filachuun jaalala isaa argisiise nutti himeera. 15 Dubbiin raajotaas waan

kana wajjin walii gala; innis akkana jedhamee barreeffameera: **16** “Kana booddee ani nan deebi’a; dunkaana Daawit kan kufe sana deebisee nan ijaara; diigamaa isaa immoo deebisee nan ijaara; deebisees nan dhaaba; **17** kunis akka namoonni hafan jechuunis, Namoonni Ormaa warri maqaa kootiin waamaman hundinuu gooftaa barbaadaniif’ **18** jedha Gooftichi waan bara dheeraaf beekame hojjete sun. (aiōn g165) **19** “Kanaaf nu akka murtii kootiitti Namoota Ormaa kanneen Waaqatti deebi’an rakkisuu hin qabnu. **20** Qooda kanaa akka isaan nyaata waaqonni tolfamoon xureessan, sagaagalummaa, foon horii hudhamee du’etii fi dhiiga lagataniif xalayaa barreessinee itti himuu qabna. **21** Seerri Musee dhaloota duriitii jalqabee magaalaa hunda keessatti lallabamaa ture; manneen sagadaa keessattis Sanbata Sanbata ni dubbifama.” **22** Yommuu ergamoonnii fi maanguddoonni miseensota waldaa kiristaanaa guutuu wajjin tokko ta’anii namoota isaanii keessaa tokko tokko filatanii Phaawulosii fi Barnaabaas wajjin gara Anxookiiaa erguu murteessan; isaanis namoota lama jechuunis Yihuudaa isa Barsiyaan jedhamuu fi Siilaas kanneen obboloota keessatti dura bu’oota turan sana filatan. **23** Xalayaa armaan gad jiru kanas isaanitti ergan: Obboloota keessan, ergamootaa fi maanguddoota irraa; Gara Namoota Ormaa kanneen amanan warra Anxookiiaa, Sooriyaa fi Kiilqiyaa keessa jiraataniitti; Nagaa isinii dhaamna. **24** Nu akka namoonni tokko tokko eeyyama keenya malee nu biraa ba’anii waan dubbataniin qalbii isin raasanii isin jeeqan dhageenyerra. **25** Kanaafuu nu hundi namoota tokko tokko filannee obboloota keenya jaallatamoo Barnaabaasii fi Phaawulos jechuunis **26** namoota maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiitiif jedhanii jireenya isaanii kennan isinitti erguuf walii galle. **27** Kanaafuu akka isaan waanuma nu barreessine sana dubbii afaaniitiin isinii mirkaneessaniif jennee Yihuudaa fi Siilaasin ergineerra. **28** Waan barbaachisaa armaan gad jiru kana malee akka nu ba’aa tokko illee isin irra hin

keenye Hafuurri Qulqulluun jaallateera; nus itti gammanneerra; **29** kunis akka isin nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi’eeffamu, dhiiga, foon horii hudhamee du’etii fi sagaagalummaa lagattanii dha. Isin yoo waan kana irraa of eegdan, waan qajeelaa hojjettan. Nagaatti. **30** Jarri sunis ergamanii Anxookiiaaatti gad bu’an; achittis amantoota walitti qabanii xalayaa sana itti kennan. **31** Amantoonnis yommuu xalayaa sana dubbisanitti gorsa jajjabeessaa sanatti ni gammadan. **32** Yihuudaa fi Siilaas warri mataan isaanii iyyuu raajota turan sun dubbii baay’een obboloota gorsanii jajjabeessan. **33** Erga isaan yeroo gabaabaa achi turanii booddees, obboloonni akka isaan warra isaan erganitti deebi’aniiif nagaan isaan geggeessan. [**34** Siilaas immoo achumatti hafuu murteesse.] **35** Phaawulosii fi Barnaabaas garuu Anxookiiaaatti hafanii namoota biraa hedduu wajjin dubbii Gooftaa barsiisan; ni lallabanis. **36** Phaawulosis bultii gabaabduu booddee Barnaabaasiin, “Mee kottu, magaalawwan itti dubbii Gooftaa lallabne hundatti deebinee obboloota dubbifnaa; haala isaan keessa jiranis ni ilaallaa!” jedhe. **37** Barnaabaasis Yohannis isa Maarqos jedhamu sana isaan wajjin fudhatee deemu barbaade. **38** Phaawulos garuu sababii Maarqos isaan wajjin hojiitti fufuu didee Phamfiliyaatti isaan dhiisee deemeef akka inni isaan wajjin deemu hin jaallanne. **39** Kana irratti wal dhabiisni guddaan gidduu isaaniitti uumamnaa gargar ba’an; Barnaabaasis Maarqosin fudhatee dooniidhaan Qophiroositti qajeele. **40** Phaawulos immoo Siilaasin filatee erga obboloonni dabarsanii ayyaana gooftaatti isa kennanii booddee ka’ee deeme. **41** Innis waldoota kiristaanaa jajjabeessaa Sooriyaa fi Kiilqiyaa keessa darbe.

16 Phaawulos ittuma fufee gara Darbeenii fi Lisxiraanii dhaqe; barataan Xiimotewos jedhamu kan haati isaa Yihuudii amantuu taate tokkos achi ture; abbaan isaa garuu nama Giriik ture. **2** Obboloonni Lisxiraanii fi Iqooniyoon keessa jiraatan waa’ee isaa waan gaarii dubbatan. **3** Phaawulos akka Xiimotewos

isa faana deemu barbaade; kanaaf sababii na ilaaltan, kottaatii mana koo turaa” jettee nu waamte; jabeessitees nu kadhatte. 16 Yihuudoota naannoo sana jiraataniitiif jedhee Gaaf tokko utuu iddoo itti kadhatan dhaqnuu dhagna isa qabe; isaan hundinuu akka abbaan Xii motewos nama Giriik ta’e beeku turaniitii. 4 xomboree hafuura waa himsiisuun guutamte Isaanis akkuma magaalaa tokkoo gara magaalaa tokkoon walitti dhufne; isheen waa namaa kaaniitti darbaniin akka namoonni ajajamaniif himuun gooftota isheetiif maallaqa guddaa jedhanii murtii ergamoonnii fi maanguddoonni galchiti turte. 17 Isheenis, “Namoonni kunneen Yerusaalem keessa jiraatan murteessan sana tajaajiltoota Waaqa Waan Hundaa Olii kanneen namootatti himan. 5 Kanaafuu waldoonni karaa fayyinaa isinitti himanii dha” jettee kiristaanaa amantiitti cimaa, baay’inaanis iyyaa Phaawulosii fi nu duukaa buute. 18 Waan guyyuma guyyaan itti dabalamaa deeman. kanas guyyaa hedduu itti fufte; Phaawulos 6 Isaanis Hafuurri Qulqulluun akka isaan garuu waan akka malee aareef itti garagalee biyya Asiyaa keessatti dubbicha hin lallabne hafuura sanaan, “Ani akka ati ishee keessaa isaan dhowwinaan biyya Firiigiyaatii fi baatu maqaa Yesuus Kiristoosiitiin sin ajaja” Galaatiyaa keessa darban. 7 Yommuu Miisiyaa jedhe; hafuurichis yommuusuma ishee keessaa ga’anittis Biitaaniyaa seenuu yaalan; Hafuurri ba’e. 19 Gooftonni xomboree sanaas yommuu Yesuus garuu isaanii hin eeyyamne. 8 akka abdiin galii isaanii citte hubatanitti Kanaaf Miisiyaa keessa ba’anii Xiroo’asitti Phaawulosii fi Siilaasin qabaniif fuula abbootii gad bu’an. 9 Phaawulosis halkan sana taayitaa duratti dhi’eessuuf jedhanii lafa irra namicha Maqedooniyaa tokko isaa dhaabatee, harkisaa iddoo gabaatti isaan geessan. 20 Fuula “Maqedooniyaa kottuutii nu gargaari” jedhee isa qondaaltotaa durattis isaan dhi’eessanii akkana kadhatu mul’ataan arge. 10 Nus erga Phaawulos jedhan; “Namoonni kunneen Yihuudoota; magaalaa keenyas jeequutti jiru. 21 Isaanis mul’ata sana argee booddee, Waaqni akka nu duudhaa fudhachuun yookaan itti buluun wangeela isaanitti lallabnuuf nu waamuu isaati nuu warra Roomaatiif hin eeyyamamne jennee Maqedooniyaa dhaquuf qophoofnee barsiisu.” 22 Namoonnis tokkummaadhaan kaane. 11 Xiroo’asii dooniidhaan kaanee Saamotraaqeetti fuula deebifannee qajeelle; Phaawulosii fi Siilaasitti ka’an; qondaaltonni guyyaa itti aanu immoo Ne’aphoolisitti dabarre. sunis akka wayyaan isaan irraa baafamee 12 Achii kaanees Fiiliphisiyuus dhaqne; isheenis uleedhaan tumaman ajajan. 23 Jarris erga akka magaalaa beekamtuu aanaa Maqedooniyaa malee garafamanii booddee mana hidhaatti kan kolonii mootummaa Roomaa jala turtee darbataman; eegduun mana hidhaa sanaas akka dha; nus magaalattii keessa guyyaa muraasa jabeessee isaan eegu ajajame. 24 Innis ajaja turre. 13 Guyyaa Sanbataa immoo magaalattii kana fudhatee gola mana hidhaa keessa isaan keessaa baanee gara lagaa iddoo akka lafa galche; miilla isaaniis jirma gidduu galchee kadhannaa itti argannu abdanne tokkootti gad hidhe. 25 Gara halkan walakkaatti Phaawulosii buune; teteenyees dubartoota achitti walitti fi Siilaas kadhachaa, faarfannaadhaanis Waaqa qabamanitti dubbachuu jalqabne. 14 Warra nu galateeffachaa turan; hidhamtoonni kaanis dhaggeeffachaa turan keessaas dubartii Liidiyaa isaan dhaggeeffachaa turan. 26 Akkuma jedhamtu tokkotu ture; isheen daldaltuu wayyaa tasaa sochiin lafaa cimaan tokko ta’e; dhiilgee kan magaalaa Tiyaatiraatii dhuftee, kanaanis hundeen mana hidhaa sanaa raafame; Waaqas waaqeffattu turte. Gooftaan akka isheen yommuusuma balballi hundinuu ni baname; waan Phaawulos dubbatu qalbeeffattuuf qalbii foncaan nama hundaas ni hiikame. 27 Eegduun ishee baneef. 15 Isheenis erga warra mana mana hidhaa sunis yommuu dammaqee ishee jiraatan wajjin cuuphamtee booddee, akka balballi mana hidhaa baname argetti “Yoo akka nama Gooftaatti amanu tokkootti waan hidhamtoonni ba’anii badan se’ee of

ajjeesuuf goraadee isaa luqqifate. **28** Phaawulos garuu sagalee guddaadhaan iyee, “Nu hundi asuma jirraatii of hin miidhin” jedheen. **29** Eegduun sunis ibsaa fichisiifatee fiigaa ol gale; sodaadhaanis hollachaa Phaawulosii fi Siilaas duratti kufe; **30** gad isaan baasees, “Yaa Gooftota ko, ani akka fayyuuf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. **31** Isaanis deebisanii, “Gooftaa Yesuusitti amani; ati ni fayyitaa; warri mana kee jiraatanis ni fayyuutii” jedhan. **32** Dubbii Gooftaas isaa fi warra mana isaa jiraatan hundatti himan. **33** Eegduun mana hidhaa sunis sa’aatuma halkanii sana isaan fuudhee madaa isaanii dhiqeeff; yommusumas innii fi maatiin isaa hundinuu cuuphaman. **34** Eegduun sunis mana isaatti isaan geessee nyaata dhi’eesseef; sababii maatiin isaa hundi gara Waaqa amanuutti dhufaniif warri mana isaa jiraatan hundi akka malee gammadan. **35** Yommuu bari’etti qondaaltonni sun, “Namoota sana gad dhiisi” jedhanii eegduu mana hidhaa sanatti poolisii ergan. **36** Eegduun sunis, “Qondaaltonni akka isin hiikamtan ajajaniiru; kanaaf amma deemuu ni dandeessu; nagaan galaa” jedhee Phaawulositti hime. **37** Phaawulos garuu poolisoota sanaan akkana jedhe; “Isaan utuma nu lammiwwan Roomaa taanee jirruu, murtii tokko malee nu garafanii mana hidhaatti nu darbatan; amma immoo dhoksaan nu baasuu barbaaduu? Kun hin ta’u! Isaanumti mataan isaanii dhufanii nu haa baasanii!” jedhe. **38** Poolisoonnis dubbii kana qondaalotatti himan; qondaaltonnis yommuu akka Phaawulosii fi Siilaas lammiwwan Roomaa ta’an dhaga’anitti ni rifatan. **39** Isaanis dhufanii dhiifama isaan gaafatan; mana hidhaatii isaan baasanii akka isaan magaalattii keessaa ba’anii deemaniif isaan kadhatan. **40** Phaawulosii fi Siilaas mana hidhaatii ba’anii mana Liidiyaa dhaqan; isaanis yommuu obboloota arganitti isaan jajjabeessan; achiis ba’anii deeman.

17 Isaanis Amfiipholiisii fi Apholooniyaa keessa darbanii Tasaloniiqee iddoo manni sagadaa Yihuudootaa ture dhufan. **2** Phaawulosis akkuma amala isaa mana sagadaa

seenee guyyaa Sanbataa sadii dubbii kitaabaa irratti isaan wajjin dudubbachaa, **3** akka Kiristoos dhiphachuu fi warra du’an keessaa ka’uu qabu addeessaa, mirkaneessaas ture. Innis, “Yesuus ani amma isinitti himu kun Kiristoosii dha” jedhe. **4** Yihuudoota keessaa tokko tokko, Giriikota Waaqa sodaatan keessaas namoonni akka malee baay’atanii fi dubartoonni beekamoon hedduun amananii Phaawulosii fi Siilaasitti dabalaman. **5** Yihuudoonni garuu hinaaffaan guutaman; isaanis iddoo gabaatii kashlabboota tokko tokko walitti qabatanii, uummataas kakaasanii magaalaa keessatti goolii uuman; Phaawulosii fi Siilaasinis fuula uummataa duratti dhi’eessuuf jedhanii isaan barbaacha mana Yaasonitti fiigan. **6** Yommuu jara dhabanitti immoo Yaasonii fi obboloota tokko tokko harkisaa fuula qondaaltota magaalaa duratti dhi’eessanii akkana jedhanii iyyan; “Namoonni addunyaa hunda rakkisaa turan kunneen amma kunoo as dhufaniiru; **7** Yaasonis mana isaatti isaan simateera. Hundi isaaniis, ‘Mootiin biraa kan Yesuus jedhamu tokko jira’ jedhanii labsii Qeesaariin mormu.” **8** Uummannii fi qondaaltonni magaalaa sanaas yommuu waan kana dhaga’anitti ni raafaman. **9** Isaanis Yaasonii fi warra kaan irraa qabsiisa fuudhanii gad isaan dhiisan. **10** Obboloonnis yeruma sana Phaawulosii fi Siilaasin halkaniin Beeriyaatti ergan; isaanis yommuu achi ga’anitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan. **11** Yihuudoonni Beeriya Yihuudoota Tasaloniiqee irra qalbi qabeeyyii turan; isaanis fedhii guddaan dubbii sana fudhatanii akka wanni Phaawulos jedhe sun dhugaa ta’ee fi akka dhugaa hin ta’in ilaaluuf jedhanii guyyuma guyyaan Katabbiwwan Qulqulluu qorachaa turaniitii. **12** Kanaaf Yihuudoota keessaa baay’een ni amanani; akkasumas dubartoonni Giriik beekamoon hedduunii fi dhiironni Giriik hedduun ni amanani. **13** Yihuudoonni Tasaloniiqee yommuu akka Phaawulos Beeriya keessattis dubbii Waaqaa lallabaa ture dhaga’anitti achis dhaqanii rakkoo uumanii uummata kakaasan. **14**

Obbloonni immoo yommuuma Phaawulosin gara qarqara galaanaatti ergan; Siilaasii fi Xiimotewos garuu Beeriyaatti hafan. 15 Namoonni Phaawulosin geggeessanis Ateenaan isa ga’anii akka Siilaasii fi Xiimotewos hamma isaanii danda’ametti dafanii Phaawulos bira dhaqaniif ajaja fuudhaniifii deebi’an. 16 Phaawulos utuu Ateenaa keessatti isaan eegaa jiruu akka magaalaa sun waaqota tolfamoodhaan guutamte argee akka malee gadde. 17 Kanaaf mana sagadaa keessatti Yihuudootaa fi Giriikota Waaqa sodaatan wajjin, iddoo gabaatti immoo guyyuma guyyaan warra achitti argaman wajjin falmaa ture. 18 Gareen falaasamtoota Efiqoroosiitii fi Isto’iki tokkos isaan falmaa ture; isaan keessaa tokko tokko, “Namichi legellegaan kun maal jedha?” jedhan. Warri kaan immoo, “Inni waa’ee waaqota ormaa labsa fakkaata” jedhan. Phaawulos waa’ee Yesuusii fi waa’ee du’aa ka’uu lallabaa tureetii. 19 Isaanis isa qabanii gara wal ga’ii Ariyoosphaagositti geessan; achittis akkana jedhaniin; “Barsiisni haaraan ati fidde kun maal akka ta’e beekuu dandeenyaa? 20 Ati waan nu takkumaa hin dhaga’in nutti himaa jirta; kanaaf nu akka wannii kun maal jechuu ta’e beekuu feena.” 21 Warri Ateenaa hundii fi namoonni biyya ormaa kanneen achi jiraatan yeroo isaanii waan haaraa dhaga’uu fi odeessuu irratti malee waan biraa irratti hin balleessan ture. 22 Phaawulosis wal ga’ii Ariyoosphaagos walakkaa dhaabatee akkana jedhe; “Yaa namoota Ateenaa! Ani akka isin karaa hundaanuu warra amantaa taatan nan hubadha. 23 Ani yommuun nanaanna’ee waan isin waaqeffattan ilaaletti iddoo aarsaa kan katabbii, Waaqa hin Beekamneef, jedhu of irraa qabu argeeraatii. Eгаа amma waan isin utuu hin beekin waaqeffattan kana isinittin hima. 24 “Waaqni addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda uume sun Gooftaa samiitii fi lafaa ti; inni mana qulqullummaa kan harka namaatiin hojjetame keessa hin jiraatu. 25 Inni mataan isaa sababii jireenya hafuura baafatamuu fi waan biraa hunda nama hundaaf

kennuuf akka waan waa dhabeetti harka namaatiin hin tajaajilamu. 26 Inni saboota hunda nama tokko irraa uumee akka isaan lafa hunda irra jiraatan godhe; bara jireenyaa kan isaanii kennamee fi daarii lafa isaan jiraatanii murteesse. 27 Waaqni yoo tokkoo tokkoo keenya irraa fagoo jiraachuu baate iyyuu akka namoonni isa barbaadanii, tarii carraaqaniis isa argataniif jedhee waan kana godhe. 28 Akkuma beektonni keessan tokko tokko, ‘Nu ilmaan isaa ti’ jedhan sana ‘Nu isa keessa jiraanna; isa keessa sochoona; eenyummaa keenya illee isa keessatti qabaannaatii.’ 29 “Kanaafuu nu waan ilmaan Waaqaa taaneef Waaqni waan akka warqee yookaan meetii yookaan dhagaa jechuunis waan ogummaa fi beekumsa namaatiin hojjetame fakkaata jennee yaaduu hin qabnu. 30 Waaqni bara wallaalummaa durii hin ilaalu ture; amma garuu akka namni iddoo hunda jiru hundi qalbii jijjiirratu ajaja. 31 Innis guyyaa itti harka namicha filate sanaatiin qajeelummaadhaan addunyaatti muru murteesseeraatii; kanas warra du’an keessaa isa kaasuun nama hundumaaf mirkaneesseera.” 32 Isaan keessaa namoonni tokko tokko yommuu waa’ee du’aa ka’uu warra du’anii dhaga’anitti ni qoosan; warri kaan immoo, “Nu ammas dubbii kana sirraa dhaga’uu barbaanna” jedhan. 33 Kana irratti Phaawulos isaan keessaa ba’ee deeme. 34 Namoonni tokko tokko garuu gama Phaawulos goranii amanan; isaan keessaas namichi Diiyonaasiyoos jedhamu kan miseensa Ariyoosphaagos ture tokko, dubartiin Damaariis jedhamtuu fi namoonni biraas isaan wajjin turan.

18 Kana booddee Phaawulos Ateenaa ka’ee Qorontos dhaqe. 2 Achittis Yihuudii Aqiilaa jedhamu kan biyya Phonxoositti dhalate tokko argate; Aqiilaan kunis sababii Qilaawudewoos akka Yihuudoonni hundinuu biyya Roomaa keessaa ba’an ajajeef dhi’oo niitii isaa Phirisqilaa wajjin Iixaaliyaadhaa dhufe. Phaawulosis isaan ilaalu dhaqe. 3 Innis waan akkuma isaanii hojjetaa dunkaanaa tureef achi jiraatee isaan wajjin hojjetete. 4 Guyyaa Sanbataa hundas

mana sagadaa keessatti falmee Yihuudootaa fi Giriikota amansiisa ture. 5 Phaawulos yeroo Siilaasii fi Xiimotewos Maqedooniyaadhaa dhufanitti akka Yesuus kun Kiristoos ta'e Yihuudootaaf dhugaa ba'aa dubbicha lallabuutti ni jabaata ture. 6 Yommuu Yihuudoonni isaan mormanii isa arrabsanittis garuu Phaawulos uffata isaa hurgufatee, "Dhiigni keessan matuma keessan irra haa jiraatu! Ani qulqulluu dha; ammaa jalqabee gara Namoota Ormaa nan dhaqa" jedheen. 7 Innis achii ba'ee mana namicha Waaqa waaqeffatu kan maqaan isaa Tiitoo jedhamu tokkoo dhaqe; manni namicha sanaas mana sagadaatti aana ture. 8 Kiriisphoos bulchaan mana sagadaa sanaas warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Gooftaatti amane; namoota Qorontos kanneen Phaawulosin dhaga'an keessaa baay'een isaanii amananii cuuphaman. 9 Halkan tokko Gooftaan akkana jedhee mul'ataan Phaawulositti dubbate; "Hin sodaatin; dubbadhu malees hin cal'isin. 10 Sababii ani si wajjin jiruuf namni tokko iyyuu si miidhuuf jedhee si hin tuqu; ani magaalaa kana keessaa nama baay'ee qabaatii." 11 Kanaafuu Phaawulos dubbii Waaqaa isaan barsiisaa waggaa tokkoo fi walakkaa achi ture. 12 Yeroo Gaaliyoon bulchaa Akaayaa turetti Yihuudoonni tokkummaadhaan Phaawulositti ka'anii mana murtiitti isa dhi'eessan. 13 Isaanis, "Namichi kun akka isaan karaa seeraan ala ta'een Waaqa waaqeffataniif namoota sossobaa jira" jedhanii isa himatan. 14 Utuu Phaawulos dubbachuuf jedhee afaan banachuutti jiruu Gaaliyoon Yihuudootaan akkana jedhe; "Yaa Yihuudoota, utuu dubbiin kun waa'ee balleessaa hojjechuu yookaan waa'ee yakka guddaa ta'ee ani silaa obsaan isinan dhaga'a ture. 15 Gaaffiin keessan garuu waan waa'ee jechootaa, waa'ee maqaawwaniitii fi waa'ee seera keessanii ta'eef kana isinuu fixadhaa; ani waan akkanaatiif abbaa murtii hin ta'utii." 16 Kanaafuu mana murtii keessaa gad isaan baase. 17 Isaan hundi bulchaa mana sagadaa sanatti jechuunis Soosteenesitti garagalanii fuula mana murtii duratti isa tumuu jalqaban. Wannii kun garuu

xinna illee Gaaliyoo hin yaaddessine. 18 Phaawulos yeroo muraasa Qorontos keessa ture. Ergasiis obboolota biraa deemee Phirisqilaa fi Aqiilaa wajjin dooniidhaan Sooriyaa dhaqe; innis waan wareega qabuuf utuu hin deemini Kanchire'aatti mataa haaddate. 19 Phaawulosis yeroo Efesoon ga'anitti Phirisqilaa fi Aqiilaa achitti dhiisee ofii isaatii garuu mana sagadaa seenee Yihuudootaan mormaa ture. 20 Yommuu isaan akka inni yeroo dheeraa isaan bira turu kadhatanitti immoo dhaga'uu dide. 21 Garuu akkuma isaan biraa deemeen, "Yoo Waaqni jedhe ani deebi'ee nan dhufa" jedheen; dooniidhaanis Efesoonii ka'ee deeme. 22 Innis Qiisaariyaa geenyaan ol ba'ee waldaa kiristaanaa dubbise; ergasiis Anxookiyyaatti gad bu'e. 23 Phaawulos erga Anxookiyyaa keessa takka bubbulee booddee achii ka'ee barattoota hunda jajjabeessaa biyya Galaatiyaatii fi Firiigiyyaa hunda keessa iddoo tokko irraa iddoo kaanitti nanaanna'aa ture. 24 Gidduudhuma sana Yihuudiin Iskindiriyaaatti dhalate kan Apholoos jedhamu tokko gara Efesoon dhufe; innis nama arraba qajeelu, kan Katabbiwwan Qulqulluu gad fageenyaan beeku ture. 25 Namichi kun duraan karaa Gooftaa baratee ture; inni yoo cuuphaa Yohannis qofa beeke illee hafuura ho'aadhaan waa'ee Yesuus qajeelchee dubbachaa, barsiisaas ture. 26 Mana sagadaa keessattis sodaa malee dubbachuu jalqabe; Phirisqilaa fi Aqiilaanis yommuu isa dhaga'anitti mana isaaniitti isa waamanii karaa Waaqaa isa duraa caalaatti sirriitti addeessaniif. 27 Yeroo Apholoos Akaayaa dhaquu barbaadetti obboolonni isa jajjabeessanii akka barattoonni achi jiran sun isa simataniif xalayaa barreessaniif. Innis achi ga'ee warra ayyaana Waaqaatiin amananii turaniif gargaarsa guddaa ta'e. 28 Inni akka Yesuus kun Kiristoos ta'e Katabbiwwan Qulqulluudhaan mirkaneessaa, jabaatee ifaan ifatti Yihuudootaan mormee amansiisaa tureetii.

19 Utuu Apholoos Qorontos keessa jiruu Phaawulos immoo biyya ol aanu keessa ba'ee Efesoon dhufe; achittis barattoota

tokko tokko argate. 2 Innis, “Isin yeroo amantanitti Hafuura Qulqulluu argattaniirtuu?” jedhee gaafate. Isaan immoo deebisanii, “Hin arganne; nu akka Hafuurri Qulqulluun jiru iyyuu takkumaa hin dhageenye” jedhan. 3 Phaawulosis, “Yoos cuuphaa kami cuuphamtan ree?” jedhee gaafate. Isaanis, “Cuuphaa Yohannis” jedhan. 4 Phaawulosis, “Cuuphaan Yohannis cuuphaa qalbii jijjiirranaa ti; Yohannis akka isaan kan isa duubaan dhufaa jirutti, jechuunis Yesuusitti amananiif namootatti hima ture” jedhe. 5 Isaanis waan kana dhaga’anii maqaa Gooftaa Yesuusitti cuuphaman. 6 Yommuu Phaawulos harka isaan irra kaa’etti Hafuurri Qulqulluun isaan irra bu’e; isaanis afaan haaraadhaan dubbatan; raajjis ni dubbatan. 7 Isaanis walumatti gara nama kudha lamaa turan. 8 Phaawulosis mana sagadaa seenee waa’ee mootummaa Waaqaa isaan wajjin falmaa, akka isaan amananiifis yaalaa, ji’a sadii sodaa malee dubbachaa ture. 9 Isaan keessaa tokko tokko garuu mata jabeeyyii ta’an; amanuus didanii waa’ee karaa sanaa uummata duratti waan hamaa dubbatan; kanaaf Phaawulos isaan dhiisee deeme; barattootas ofitti fudhatee mana barumsaa Xiraanoos keessatti guyyuma guyyaan isaan wajjin mari’achaa ture. 10 Kunis waggaa lama itti fufe; kanaaf Yihuudoonni fi Giriikonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu dubbii Gooftaa dhaga’an. 11 Waaqni harka Phaawulosiitiin hojii dinqii kan akka malee dinqisiisu hojjechaa ture. 12 Kanaaf maarrabiin yookaan marxoon dhagna isaa tuqe iyyuu dhukkubsattootatti geffama ture; isaanis ni fayyu; hafuurri hamaanis isaan keessaa ba’a ture. 13 Yihuudoonni biyya keessa nanaanna’anii hafuurota xuraa’oo nama keessaa baasan tokko tokkos namoota hafuura hamaan qabaman irratti maqaa Gooftaa Yesuus waamuu yaalan; isaanis, “Ani maqaa Yesuus kan Phaawulos lallabu sanaan sin ajaja” jedhan. 14 Ilmaan Iskoyaas, isa luba hangafa Yihuudootaa ture sanaa torbanis waan kana hojjetaniiru. 15 Hafuurri hamaan sun garuu, “Ani Yesuusin beeka; waa’ee Phaawulosis beeka; isin immoo

eenyu?” jedhee deebiseef. 16 Namichi hafuura hamaan qabame sunis isaanitti utaale; hunda isaaniis mo’ate; ni tumes; isaanis madaa’anii qullaa isaanii mana keessaa ba’anii baqatan. 17 Kunis Yihuudootaa fi Giriikota Efesoon keessa jiraatan hunda biratti beekame; isaan hundis sodaan guutaman; maqaan Gooftaa Yesuusis baay’ee kabajame. 18 Warra amanan keessaas baay’een isaanii dhufanii hojii isaanii hamaa sana ifatti baasanii himachaa turan. 19 Warra falfala hojjechaa turan keessaas namoonni baay’een kitaabota isaanii walitti qabaniif fuula uummataa duratti guban; gatiin kitaabota sanaas yommuu shallagametti gara meetii kuma shantama ta’e. 20 Haala kanaanis dubbiin Gooftaa akka malee babal’ate; humnaan isaanis guddate. 21 Erga wanni kun hundinuu ta’ee booddee Phaawulos Maqedooniyaa fi Akaayaa keessa darbee Yerusaalem dhaquu murteeffate; innis, “Ani ergan achi ga’ee booddee Roomaas dhaquun qaba” jedhe. 22 Innis gargaartota isaa keessaa nama lama jechuunis Xiimotewosii fi Erisxoosin Maqedooniyaatti ergee ofii immoo yeroof biyya Asiyaa keessa ture. 23 Gidduma sana waa’ee karaa sanaa irratti gooliin guddaan uumame. 24 Tumtuun meetii kan Dimeexiroos jedhamu tokko fakkii mana qulqullummaa Arxemiisi meetii irraa hojjechuun ogeeyyii hojii harkaatiif galii guddaa galchaa ture. 25 Innis isaan hundaa fi namoota hojii akkasii qaban kaan walitti waamee akkana jedheen; “Yaa namoota nana, akka nu hojii kana irraa galii guddaa argannu ni beektu. 26 Isin akka namichi Phaawulos jedhamu kun utuu Efesoon qofatti hin ta’in guutummaa biyya Asiyaa gara caalu keessattis akka waaqonni harka namaatiin tolfaman waaqota hin ta’in dubbachuudhaan nama hedduu amansiisee karaa irraa balleesse ni argitu; ni dhageessus. 27 Kanaafuu akka maqaan hojii keenyaa inni gaariin sun badu sodaan jira; garuu kana qofa utuu hin ta’in manni sagadaa Arxemiisi waaqittii guddoo sanaa iyyuu ni salphata; waaqittiin biyya Asiyaa guutuu fi addunyaa keessatti waaqeffatamtu mataan ishee iyyuu ulfina waaqummaa ishee

ni dhabdi.” 28 Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti akka malee aaranii, “Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dha!” jedhanii iyyan. 29 Yommusuma magaalattiin ni raafamte; namoonni sunis miiltota Phaawulos kanneen Maqedooniyaadhaa dhufan jechuunis Gaayoosii fi Arisxirokoosin qabani akkuma nama tokkootti gara iddoo itti tapha argisiisani girisani fiigan. 30 Phaawulos uummatatti mul’achuu barbaade; barattoonni garuu hin eeyyamneef. 31 Qondaaltota biyya Asiyaa warra michoota Phaawulos turan keessaas tokko tokko nama isatti erganii akka inni iddoo itti tapha argisiisan sana hin dhaqne isa kadhatan. 32 Yaa’ichis wacaan guutame: Garri tokko waan tokko, garri kaan waan biraa iyye. Garri caalaan isanii immoo waan achitti walitti qabamaniif illee hin beekne. 33 Yihuudoonnis Iskindirosiin dhiibanii fuula uummataa duratti baafnaan, namoonni tokko tokko uummata keessaa iyyanii gorsa kennaniif; innis uummata duratti falmachuuf jedhee akka namoonni cal’isaniif harkaan mallattoo kenne. 34 Yommuu akka inni Yihuudii ta’e hubatanitti garuu isaan hundinuu sagalee tokkoon, “Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dha!” jedhanii gara sa’aatii lamaa iyyaa turan. 35 Barreessaan magaalaa sanaas uummata cal’isiisee akkana jedhe; “Yaa namoota Efesoon, akka magaalaa Efesoon kun eegduu mana sagadaa Arxemiisi guddittiitii fi fakkii ishee kan samii irraa bu’e sanaa taate namni hin beekne jiraa? 36 Kanaaf waan namni dhugaa kana falmu hin jirreef isin cal’isuu qabdu; waan tokko illee jarjarsuun hojjechuu hin qabdan. 37 Isaan mana sagadaa saamuu yookaan waaqittii keenya arrabsuu baatan illee isin jara kana as fiddaniirtu. 38 Kanaaf Dimeexiroosii fi ogeeyyiin isa wajjin jiran sun yoo waan ittiin nama tokko iyyuu himatan qabaatan manneen murtii banaa dha; bulchitoonni biyyaas jiru. Isaan himata qaban achitti haa dhi’effatan. 39 Yoo wanni biraa kan isin dhi’effachuu barbaaddan tokko iyyuu jiraate garuu wanni sun yaa’ii seera qabeessa irratti ilaalama. 40 Nu wal ga’ii kanaaf sababii

dhi’effachuu dandeenyu waan hin qabneef goolii har’a ta’e kanatti akka gaafatamnu sodaa qabna.” 41 Innis erga waan kana dubbatee booddee waldaa sana gad lakkise.

20 Phaawulos erga gooliin qabbanaa’ee booddee barattoota waamsisee isaan jajjabeesse; “Nagaatti” isaaniin jedhees Maqedooniyaa dhaquuf ka’e. 2 Innis dubbii nama jajjabeessu baay’ee uummatatti dubbachaa naannoo sana keessa darbee dhuma irratti Giriik ga’e; 3 achis ji’a sadii ture. Akkuma inni dooniin Sooriyaa dhaquuf ka’eenis sababii Yihuudoonni isatti malataniif karaa Maqedooniyaatiin deebi’uuf kutate. 4 Beeriyaadhaa Soophaaxroos ilma Phiiyiroos, Tasaloniiqeedhaa Arisxirokoosii fi Sekunduus, Darbeenii immoo Gaayoos isa wajjin deeman; akkasumas Xiimotewos, biyya Asiyaatii immoo Xikiqoosii fi Xiroofiimoos isa wajjin deeman. 5 Namoonni kunneen nu dura darbanii Xiroo’aasitti nu eegan. 6 Ayyaana Maxinoo booddee garuu Fiiliphisiyuusii dooniin kaanee bultii shan booddee warra kaan wajjin Xiroo’aasitti wal arganne; achis guyyaa torba turre. 7 Nus guyyaa jalqaba torban sanaatti buddeena caccabsuuf jennee walitti qabamne; Phaawulos namootatti haasa’e. Innis waan guyyaa itti aanutti deemu barbaadeef hamma halkan walakkaatti haasaa dheeresse. 8 Gulantaa darbii iddoo nu itti walitti qabamne keessa ibsaa baay’ee ture. 9 Dargaggeessi Awuxekiis jedhamu tokkos foddaa irra taa’aa ture; yommuu Phaawulos haasaa dheeressettis hirribni cimaan isa fudhate; utuu hirribaana of wallaalee jiruus darbii sadaffaa irraa kufe; isaanis reeffa isaa lafaa fuudhan. 10 Phaawulosis gad bu’ee dargaggeessa sana irratti gombifamee isa hammachuudhaan, “Lubbuun keessa jirtiitii hin rifatinaa!” jedhe. 11 Innis darbii sanatti ol deebi’ee buddeena caccabsee nyaate; hamma lafti bariituttis yeroo dheeraa isaan wajjin haasa’e achii deeme. 12 Namoonnis dargaggeessa sana jiraataa ta’ee manatti geessan; baay’ees ni jajjabaatan. 13 Nus Phaawulosin achii fuudhuuf jennee duraan dursinee gara doonii dhaqnee dooniidhaan Asoositti qajeelle; Phaawulos miillaan deemuuf

jedhee ofuma isaatii waan kana karoorfatee tureetii. **14** Asoosittis isaan wal arginee dooniidhaan Miixiiliinitti dabarre. **15** Guyyaa itti aanuttis dooniin achii kaanee fuullee Kiiyos geenye; guyyaa tokko booddees Saamoositti baane; guyyaa itti aanu immoo Miilexoos geenye. **16** Phaawulosis yoo danda'ameef waan guyyaa Pheenxeqoosxeetiin Yerusaaalem ga'uuf ariifateef akka biyya Asiyaa keessatti yeroon isa duraa hin dhumneef jedhee dooniidhaan Efesoon bira darbee deemuu murteeffatee ture. **17** Innis Miilexoosii Efesoonitti nama ergee jaarsolii waldaa kiristaanaa ofitti waamsise. **18** Isaan gara isaa dhufnaan akkana jedheen; "Ani gaafan biyya Asiyaa dhufe kan duraatii jalqabee yeroon isin wajjin jiraachaa ture sana hunda haala akkam keessa akka ani jiraachaa ture isin mataan keessan iyyuu beektu. **19** Ani yoon mala Yihuudootaatiin akka malee qorame illee gad of qabiisa guddaa fi imimmaaniin Gooftaa tajaajileera. **20** Utuu waan faayidaa isinii qabu tokko illee lallabuu irraa of hin qusatin akka ani mana tokkoo gara mana kaanii deemee ifatti baasee isin barsiise isinuu beektu. **21** Ani akka Yihuudoonnii fi Giriikonni qalbii jijjiirrachuudhaan gara Waaqaatti deebi'anii fi akka isaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti amanan isaanitti himeera. **22** "Ammas ani utuu waan achitti narra ga'uuf jiru hin beekin Hafuuraan dirqamee Yerusaaalem dhaquuttin jira. **23** Hafuurri Qulqulluun immoo akka hidhamuu fi rakkachuun na eeggatu magaalaa hunda keessatti dhugaa naa ba'a. **24** Ta'us ani fiigicha sana xumuruu fi hojii Gooftaa Yesuus natti kenne sana hobbaafachuuf jedhee jireenya koo akka waan faayidaa hin qabneetti nan lakkaa'a; hojiin kunis wangeela ayyaana Waaqaatiif dhugaa ba'uu dha. **25** "Ani akka isin warra ani keessa nanaanna'ee mootummaa Waaqaa lallabe kanneen keessaa namni tokko iyyuu lammata na hin argine nan beeka. **26** Kanaafuu ani dhiiga nama hundaa irraa qulqulluu ta'uu koo har'a isinitti nan hima. **27** Ani fedhii Waaqaa hunda isinitti himuu irraa of hin qusanneetii. **28** Isin of eegaa; karra hoolota

Hafuurri Qulqulluun irratti Phaaphaasota isin godhe sanaa hundas eegaa. Waldaa Kiristaanaa Waaqaa kan inni dhiiga ofii isaatiin bitate sanaafis tiksoota ta'aa. **29** Erga ani deemee booddee akka yeeyyiiwwan hamoon dhufanii gidduu keessan seenan, akka isaan karra hooloota sana keessaa tokko illee hin hambifnes ani beeka. **30** Isinuma keessaa iyyuu namoonni barattoota of faana fudhachuuf jedhanii dubbii micciiramaa dubbatan ni ka'u. **31** Kanaafuu isin of eeggadhaa! Akka ani waggaa sadii halkanii guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaaniin tokkoo tokkoo keessan gorsaa ture yaadadhaa. **32** "Ani amma Waaqatti, akkasumas dubbii ayyaana isaa kan isin ijaaruu danda'uu fi kan warra qulqullaa'an hunda keessatti dhaala isinii kennuu danda'u sanatti isinin kennadha. **33** Ani meetii yookaan warqee yookaan uffata nama tokkoo iyyuu hin kajeelle. **34** Akka ani harkuma koo kanaan hojjedhee waan naa fi warra na wajjin jiraniif barbaachisu argamsiise isin mataan keessan iyyuu ni beektu. **35** Ani waan hojjedhe hunda keessatti nu dubbii Gooftaa Yesuus mataan isaa, 'Fudhachuu irra kennuutu eebba qaba' jedhee dubbate sana yaadachaa hojii jabaa akkanaatiin akka warra dadhabaa gargaaruu qabnu isin argisiiseera." **36** Innis waan kana dubbatee isaan hunda wajjin jilbeenfatee Waaqa kadhate. **37** Hundi isaaniis akka malee boo'aa morma Phaawulositti marmanii isa dhungatan. **38** Wannii akka malee isaan gaddisiise akka isaan yeroo sanaa jalqabaniis lammata isa hin argine dubbachuu isaa ti. Ergasii isaan hamma dooniitti isa geggeessan.

21 Erga isaaniin gargar baanee booddees dooniidhaan kaanee utuu mirgaa bitaatti hin gorin Qoositti qajeelle. Guyyaa itti aanutti Roodees dhaqnee achii immoo Phaaxaraatti dabarre. **2** Doonii Finiiqeetti ce'u tokkos argannee isa yaabbannee adeemsa itti fufne. **3** Yommuu Qophiroosin arguu dandeenyetti, harka bitaatti ishee dhiifnee Sooriyaatti qajeelle; nus iddoo dooniin keenya fe'iisa isaa itti buufachuuf ture Xiiroositti irraa buune. **4** Achitti barattoota argannee guyyaa torba

isaan bira turre. Isaanis akka Phaawulos Yersaalem hin dhaqneef Hafuura Qulqulluun isa akeekkachiisan. **5** Garuu yeroon keenya dhumnaan achii kaanee deemsa keenya itti fufne; barattoonni hundinuu niitota isaaniitii fi ijoollee isaanii wajjin magaalattii keessaa nu baasanii nu geggeessan; nus qarqara galaanaatti jilbeenfannee kadhanne. **6** Erga nagaatti waliin jennee booddees doonii yaabbanne; isaan immoo mana isaaniitti deebi'an. **7** Xiirrosii kaanee adeemsa keenya itti fufuudhaan Phitolemaayisitti galle; achittis obboota dubbifnee guyyaa tokko isaan bira oolle. **8** Guyyaa itti aanutti achii kaanee Qiisaariyaa geenye; achittis mana lallabaa wangeelaa tokkoo mana Fiiliphos isa warra torbaan keessaa tokkoo ture sanaa dhaqnee isa bira turre. **9** Innis ijoollee durbaa kanneen hin heerumin afur qaba ture; isaanis raajii dubbatu turan. **10** Erga nu guyyaa hedduu achi turree booddee raajiin Agaaboos jedhamu tokko Yihuudaadhaa gad bu'e. **11** Innis gara keenya dhufee sabbata Phaawulos fuudhee harkaa fi miilla ofii isaa hidhee, "Hafuurri Qulqulluun, 'Yihuudoonni Yersaalem jiraatan abbaa sabbata kanaa akkanatti hidhanii dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu' jedha" jedhe. **12** Nus yommuu waan kana dhageenyetti akka Phaawulos Yersaalemitti ol hin baaneef namoota achi jiran wajjin isa kadhanne. **13** Phaawulos immoo deebisee, "Isin maaliif boossanii garaa na raaftu? Ani maqaa Gooftaa Yesuusiiittiif jedhee Yersaalemitti hidhamuu qofa utuu hin ta'in du'uuf illee qophaa'eeraatii" jedhe. **14** Yommuu inni nuu sarmuu didettis, "Fedhiin Gooftaa haa ta'u" jennee dhiifne. **15** Guyyoota kanneen booddees qophoofnee Yersaalemitti ol baane. **16** Barattoonni Qiisaariyaa keessaa tokko tokko nu miiltessanii gara mana Minaason nu geessan; innis nama Qophiirros kan barattoota durii keessaa tokkoo turee dha. **17** Yommuu nu Yersaalem geenyetti obboloonni gammachuudhaan nu simatan. **18** Guyyaa itti aanuttis Phaawulos nu wajjin Yaaqoob bira dhaqe; jaarsoliin hundinuu achi turan. **19** Phaawulosis nagaan isaan gaafatee waan Waaqni tajaajila inni kenneen Namoota Ormaa keessatti hojjete hunda tokko tokkoon isaanii ibse. **20** Isaan yommuu waan kana dhaga'anitti Waaqa galateeffatan. Phaawulosiin isakkana jedhan; "Yaa obboleessa, ati akka Yihuudoonni kuma hedduun amanan ni argita; hundi isaanis hinaaffaa seeraaf qabu. **21** Ati akka Yihuudoonni Namoota Ormaa keessa jiraatan hundinuu ilmaan isaanii dhagna hin qabnee fi akka isaan akka duudhaa keenyaatti hin jiraanne itti himtee akka isaan seera Musee irraa gara galan barsiisuun kee isaanitti himameera. **22** Isaan akka ati dhufte dhugumaan ni dhaga'u; egaa maal gochuu wayya? **23** Kanaaf ati waan nu sitti himnu godhi; namoonni wareega of irraa qaban afur nu bira jiru. **24** Akka isaan mataa isaanii haaddataniif namoota kanneen ofitti fuudhiitii isaan wajjin of qulqulleessiitii baasii isaanii ati baasi. Kanaanis namoonni hundinuu akka oduun waa'ee kee odeeffame sun dhugaa hin ta'in, akka ati mataan kee iyyuu seeraaf ajajamtee jiraattu ni beeku. **25** Waa'ee Namoota Ormaa kanneen amananii immoo akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'eeffame, dhiiga, foon horii hudhamee du'eetii fi sagaagalummaa lagataniif nu murtii keenya isaaniif barreessineerra." **26** Phaawulosis guyyaa itti aanutti namoota sana ofitti fuudhee isaan wajjin of qulqulleesse; ergasii immoo gaafa guyyoonni qulqullaa'ummaa sun itti xumuramanii fi yeroo itti aarsaan maqaa tokkoo tokkoo isaaniitiin dhi'eeffamuu malu beeksisuuf mana qulqullummaa seene. **27** Yommuu guyyoonni torban sun xumuramuu ga'anitti Yihuudoonni biyya Asiyaatii dhufan tokko tokko Phaawulosin mana qulqullummaa keessatti argan. Isaanis nama hundumaa kakaasanii isa qaban. **28** Iyyaniis, "Yaa namoota Israa'el nu gargaaraa! Namichi kun nama saba keenyaan mormaa, seera keenyaa fi mana qulqullummaa mormaa nama hunda iddoo hundatti barsiisuu dha. Kana malees inni Giriikota mana qulqullummaatti ol galchee iddoo qulqulluu kana xureesseera" jedhan. **29** Isaan waan duraan namicha Efesoon kan maqaan isaa

Xiroofiimoos jedhamu tokko Phaawulos biratti magaala keessatti arganii turaniif, waan Phaawulos mana qulqullummaatti ol isa galche se'aniitii. 30 Magaalaan sunis guutummaatti ni raafamte; namoonnis karaa hundumaan fiigaa dhufan. Isaanis Phaawulosin qabaniif lafa irra harkisaa mana qulqullummaatti gad baasan; yommuusuma karroonni cufaman. 31 Utuu isaan isa ajjeesuu yaalanuu akka magaalaa Yerusaleem guutummaatti raafamaa jirtu oduun ajajaa waraana Roomaa ga'e. 32 Innis yeruma sana loltootaa fi ajajjuuwwan dhibbaa tokko tokko fudhatee fiigichaan isaanitti gad bu'e. Isaanis yommuu ajajaa sanaa fi loltoota isaa arganitti Phaawulosin tumuu dhiisan. 33 Ajajaan sunis dhufee isa qabe; akka inni foncaa lamaan hidhamus ajaje; akka inni eenyu ta'ee fi akka inni maal hojjechaa tures isa gaafate. 34 Tuuta sana keessaas garri tokko waan tokko jedhanii iyyaa, garri kaan immoo waan biraa jedhanii iyyaa turan; ajajaan sunis sababii waca namaatiif waan mirkana ta'e argachuu waan dadhabeef akka Phaawulos gara qubata loltootaatti geeffamu ajaje. 35 Phaawulos gulantaa ittiin gad ba'an bira geenyaan sababii goolii namootaatiif loltoonni isa baatan. 36 Namoonni hedduunis, "Isa ajjeesi!" jedhanii iyyaa duukaa bu'an. 37 Phaawulos yommuu loltoonni isa fuudhanii qubata loltootaatti ol isa galchuuf jedhanitti, ajajaa sanaan, "Akka ani waa sitti himu naa eeyyamtaa?" jedhee gaafate. Ajajaan sun immoo deebisee akkana jedhe; "Ati afaan Giriik ni dubbattaa? 38 Ati namicha biyya Gibxi kan dhi'eenya kana goolii kaasee shororkeessitoota 4,000 fudhatee gammoojjiitti gale sana mitii?" 39 Phaawulosis, "Ani Yihuudii Xarsees magaalaa beekamtuu Kiilqiyaa keessaa sanaa ti. Maaloo, akka ani namoota kanatti dubbadhu naa eeyyami" jedhee deebise. 40 Phaawulos akkuma eeyyama ajajaa sanaa argateen gulantaa sana irra dhaabatee akka namoonni cal'isaniif harkaan mallattoo kenne; yommuu isaan hundinuu cal'isanitti immoo afaan Araamaayikiitiin akkana jedheen.

22 "Yaa obbolootaa fi abbootii, falmata ani amma isin duratti dhi'eeffadhu kana mee naa dhaga'aa." 2 Jarris yommuu isaa afaan Ibraayisxiitiin isaanitti dubbatu dhaga'anitti kan duraa illee caalaa cal'isan. Phaawulosis akkana jedhe; 3 "Ani Yihuudii dha; magaalaa Xarsees ishee biyya Kiilqiyaa keessaa sanattin dhaladhe; garuu Yerusaleemittin guddadhe. Miilla Gamaaliyaal jalattis seera Abbootii keenyaa akka gaariitti baradhee, akkuma isin hundi har'a hinaaftan kana anis Waaqaaf nan hinaafa ture. 4 Dhiiraa fi dubartii qabee, mana hidhaa keessa isaan buusuudhaan duuka buutota karaa kanaa hamma du'aatti ari'adheera; 5 waan kanas lubni ol aanaanii fi waldaan jaarsolii guutuun ragaa naa ba'u. Anis xalayoota isaan gara obboloota warra Damaasqoo jiraniitti barreessan fudhadheen akka namoonni kunneen adabamaniif hidhee Yerusaleemitti isaan fiduuf achi nan dhaqe. 6 "Gara saafaatti, akkuma ani Damaasqootti dhi'aadheen ifni guddaan isaa akkuma tasaa samii irraa naannoo kootti balaqqise. 7 Anis lafatti kufeen sagalee, 'Yaa Saa'ol! Yaa Saa'ol! Ati maaliif na ari'atta?' naan jedhu tokkon dhaga'e. 8 "Anis, 'Yaa Gooftaa ati eenyu?' jedheen gaafadhe. "Inni immoo deebisee, 'Ani Yesuus nama Naazreeti isa ati ari'attuu dha' naan jedhe. 9 Warri na wajjin turanis ifa sana argan malee sagalee isa natti dubbachaa ture sanaa hin hubanne. 10 "Anis, 'Yaa Gooftaa, ani maal godhu ree?' jedhee gaafadhe. "Gooftaanis, 'Ka'ii Damaasqoo seeni. Wannii akka ati hojjetuuf siif kaa'ame hundinuu achitti sitti himamaatii' naan jedhe. 11 Anis sababii calaqqisa ifa sanaatiif homaa arguu dadhabnaan, warri na wajjin turan harka qabaniif Damaasqootti na geessan. 12 "Namichi Anaaniyaas jedhamu kan sirriitti seera eegu tokko Yihuudoota achi jiraatan hunda biratti maqaa gaarii qaba ture. 13 Innis gara koo dhufee na bira dhaabatee, 'Yaa obboleessa koo Saa'ol, agartuun kee siif haa deebi'ul' naan jedhe; agartuun koos yeruma sana naa deebi'e. Anis isa arguu danda'e. 14 "Innis akkana jedhe; 'Waaqni abbootii keenyaa akka ati fedhii isaa

beektu, akka ati Isa Qajeelaa sana argituu fi akka afaan isaa irraa dubbii dhageessuuf si filateera. **15** Atis waan argitee fi waan dhageesse sana fuula nama hundumaa duratti isaaf dhugaa ni baata. **16** Egaa amma maal eegda ree? Ka'ii maqaa isaa waammachaa cuuphamiitii cubbuu kee of irraa dhiqi.' **17** "Anis Yersaalemitti deebi'ee utuu mana qulqullummaa keessatti kadhannaatti jiruu akka waan of wallaaluu nan ta'e. **18** Gooftaa illee isaa, 'Jarri kun waan ati waa'ee koo dhugaa baatu hin fudhataniitii dafii ammuma Yersaalem keessaa ba'ii' jedhee natti dubbatu nan arge. **19** "Anis deebiseen akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa jarri kun akka ani warra sitti amanan hidhuu fi tumuuf jedhee mana sagadaa tokko irraa gara isa biraatti darbaa ture beeku. **20** Yeroo dhiigni dhuga baatuu keetii, dhiigni Isxifaanos dhangalaafamettis ani ajjeefamuu isaatti namootaan walii galee achi dhaabadheen uffata warra isa ajjeesanii eegaa ture.' **21** "Gooftaanis, 'Ani fagootti, gara Namoota Ormaatti sin ergaatii deemi' naan jedhe." **22** Namoonni sunis hamma inni dubbii kana dubbatutti isa dhaga'aa turan; ergasiis sagalee isaanii ol fudhatanii, "Namni akkanaa jiraachuu hin qabuutii lafa irraa balleessaa!" jedhanii iyyan. **23** Utuu isaan uffata isaanii dadarbatanii, awwaaras qilleensa keessa bibittinneessanii iyyanuu, **24** ajajaan sun akka Phaawulos qubata loltootaatti ol galfamuu ajaje; innis waan namoonni akkas isatti iyyaniif beekuuf jedhee akka Phaawulos garafamee qoratamu ajaje. **25** Phaawulos immoo yommuu isaan isa garafuuf jedhanii teephaan isa hidhanitti ajajaa dhibbaa kan isa bira dhaabachaa tureen, "Lammii Roomaa tokko murtii malee garafuun isiniif ni eeyyamamaa?" jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan kana dhaga'etti gara ajajaa kumaa sanaa dhaqee, "Namichi kunoo lammii Roomaatiiti ati maal gochuu yaadda?" jedheen. **27** Ajajaan kumaa sunis Phaawulos bira dhaqee, "Mee natti himi; ati lammii Roomaatiiti?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee" jedhee deebise. **28** Ajajaan kumaa sunis, "Ani lammummaa kana argachuudhaaf gatii guddaa baase" jedhe.

Phaawulos immoo deebisee, "Ani garuu ittin dhaladhe" jedhe. **29** Warri isa qoruuf yaadanis yommuuma isa irraa deebi'an; ajajaan kumaa sunis yommuu akka Phaawulos lammii Roomaa ta'ee fi akka ofii isaatii immoo Phaawulosin foncaan hidhe hubatetti ni rifate. **30** Ajajaan kumaa sun sababii Yihuudoonni Phaawulosin himataniif sirriitti beekuu fedhee guyyaa itti aanu isa hiikee akka luboonni hangafoonnii fi waldaan Yihuudootaa hundi walitti qabaman ajaje. Ergasii immoo Phaawulosin fidee akka inni fuula isaanii duratti dhi'aatu godhe.

23 Phaawulos xiyyeeffatee yaa'ii sana ilaalee, "Yaa obboloota ko, ani hamma guyyaa har'aatti fuula Waaqaa dura yaada gaariidhaan jiraadheera" jedhe. **2** Kana irratti Anaaniyaas lubni ol aanaan akka warri Phaawulos bira dhaabachaa turan sun afaan isaa keessa dha'an ajaje. **3** Phaawulos deebisee, "Ati keenyan nooraa dibame, Waaqni si rukuta! Seeraan natti muruuf jettee achi teessee atumti mataan kee immoo akka ani dha'amu ajajuudhaan seera cabsitaa?" jedhe. **4** Warri Phaawulos bira dhaabachaa turanis; "Ati akkam luba Waaqaa ol aanaa tokko arrabsitaa?" jedhaniin. **5** Phaawulos immoo deebisee, "Yaa obboloota, ani akka inni lubicha ol aanaa ta'e hin beekne; 'Waa'ee bulchaa saba keetii hamaa hin dubbatin' jedhamee barreeffameeraatii" jedhe. **6** Phaawulos yommuu akka isaan keessaa garri tokko Saduuqota, garri kaan immoo Fariisota ta'an beeketti, "Yaa obboloota ko, ani Fariisicha ilma Fariisii ti. Ani sababii akka warri du'an du'aa ka'an abdadhuuf qoramuuf dhi'aadheera" jedhe. **7** Yommuu inni waan kana dubbatetti Fariisotaa fi Saduuqota gidduutti falmiin uumame; yaa'iin sun gargar qoodame. **8** Saduuqonni, "Du'aa ka'uun hin jiru, ergamoonnis, hafuuronnis hin jiran" jedhu; Fariisonni garuu akka kunneen hundinuu jiran amanu. **9** Wacni guddaanis uumame; barsiistonni seeraa tokko tokkos garee Fariisotaa keessaa ka'anii, "Nu balleessaa tokko illee namicha kana irratti hin arganne; Hafuura yookaan ergamaa Waaqaatu isatti dubbate ta'innaa?" jedhanii cimsanii dubbatan.

10 Ajajaan kumaa sunis yommuu falmiin jabaachaa deemetti jarri kun Phaawulosin cicciru jedhee sodaate. Kanaaf akka loltoonni dhaqanii humnaan achii isa fuudhanii qubata loltootaatti ol galchan ajaje. 11 Gooftaanis halkan itti aanutti Phaawulositti mul’atee, “Jabaadhu! Akkuma Yerusaalem keessatti waa’ee koo dhugaa baate sana Roomaa keessattis dhugaa ba’uu qabdaatii” jedheen. 12 Yihuudoonni tokko tokko barii guyyaa itti aanuu mari’atanii akka hamma Phaawulosin ajjeesanitti waa hin nyaanne yookaan waa hin dhugne walii kakatan. 13 Namoota afurtamaa oltu maree kana irratti hirmaate. 14 Isaanis gara luboota hangafootaatii fi gara maanguddootaa dhaqanii akkana jedhan; “Nu hamma Phaawulosin ajjeefnutti akka homaa afaaniin hin qabne jabeessinee kakanneerra. 15 Kanaafuu isinii fi waldaan Yihuudootaa waan waa’ee Phaawulos sirriitti cimsitanii qorachuu barbaaddan fakkeessaatii akka ajajaan kumaa sun Phaawulosin gara keessanitti gad ergu kadhadaa; nu utuu inni achi hin ga’in isa ajjeesuuf qophoofneerraatii.” 16 Garuu ilmi obboleettii Phaawulos yommuu maree kana dhaga’etti qubata loltootaatti ol galee Phaawulositti hime. 17 Phaawulosis ajajjuuwwan dhibbaa keessaa nama tokko waamee, “Dargaggeessi kun waan isatti himu qabaatii mee ajajaa kumaatti isa geessi” jedheen. 18 Innis ajajaa kumaa sanatti isa geesse. Ajajaan dhibbaa sunis, “Phaawulos inni mana hidhaa jiru sun na waamsisee waan dargaggeessi kun waan sitti himu qabuuf akka ani isa sitti fidu na kadhate” jedheen. 19 Ajajaan kumaas dargaggeessa sana harka qabee kophaatti baasee, “Wanni ati natti himuu barbaaddu maali?” jedhee gaafate. 20 Dargaggeessi sunis akkana jedhe; “Yihuudoonni waan waa’ee isaa sirriitti cimsanii qoruu barbaadan fakkeessanii akka ati Phaawulosin bori gara yaa’ii Yihuudootaatti gad ergitu si kadhachuuf walii galaniiru. 21 Waan isaan keessaa namoonni afurtamaa oli ta’an riphanii isa eeggachaa jiraniifi ati isaan jalaa hin qabin. Isaan akka hamma isa ajjeesanitti homaa hin

nyaanne yookaan hin dhugne kakataniiru; qophaa’aniis eeyyama kee eeggachaa jiru.” 22 Ajajaan kumaa sunis, “Ati akka waan kana natti himte nama tokkotti iyyuu hin dubbatin” jedhee dargaggeessa sana akeekkachiisee gad dhiise. 23 Ergasii inni ajajjuuwwan dhibbaa keessaa nama lama waamee akkana jedhee ajaje; “Akka loltoonni dhibbi lama, abbootiin fardaa torbaatamnii fi warri eeboo qabatan dhibbi lama edana sa’aatii sadiitti Qiisaariyaa dhaqaniif qopheessaa. 24 Phaawulosiifis farda inni yaabbatu qopheessaatii gara Feeliksi Bulchaa Biyyaatti nagaan geessaa.” 25 Innis akkana jedhee xalayaa tokko barreesse. 26 Qilaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa kabajamaa, gara Feeliksi: Nagaa jirtaa. 27 Yihuudoonni namicha kana qabani ajjeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta’e beekke loltoota koo wajjin dhaqee isa baase. 28 Anis waan isaan isa himataniif beekuu barbaadeen fuula waldaa isaanii duratti isa dhi’eesse. 29 Ani akka inni waa’ee gaaffii seera isaaniitiin himatame arge malee akka inni waan du’aan yookaan hidhaan isa ga’u tokkumaanuu himatame hin argine. 30 Ani yeroo akka isaan namicha sanatti mari’atan dhaga’etti dafee isa sitti erge. Warra isa himatanis akka isaan himata isaanii sittan dhi’effatan ajajeera. 31 Kanaaf loltoonni sun akkuma ajajaman sana Phaawulosin fuudhanii halkaniin Antiiphaaxriisitti geessan. 32 Isaanis guyyaa itti aanutti akka abbootiin fardaa isa wajjin deeman godhanii ofii immoo qubata loltootaatti deebi’an. 33 Abbootiin fardaa sunis yommuu Qiisaariyaa ga’anitti xalayaa sana bulchaatti kennan; Phaawulosinis fuula isaa dura dhi’eesan. 34 Bulchaan sunis erga xalayaa sana dubbifatee booddee, akka inni biyya kamii dhufe isa gaafate. Yommuu akka inni Kiilqiyaadhaa dhufe beekettis, 35 “Ani yeroo himattoonni kee as ga’anitti dubbii kee nan dhaga’a” jedhe. Innis ergasii akka Phaawulos masaraa Heroodis keessatti eegamus ajaje.

24 Guyyaa shan booddee Anaaniyaas lubni ol aanaan maanguddoota tokko tokkoo

fi abukaattoo Xerxuloos jedhamu tokko wajjin Qiisaariyaatti gad bu'e; isaanis waan ittiin Phaawulosin himatan bulchaa duratti dhi'effatan. 2 Yommuu Phaawulos waamamee ol galetti, Xerxuloos akkana jedhee himata isaa Feeliksi duratti dhi'effate; "Yaa Feeliksi kabajamaa, nu bara kee keessa yeroo dheeraa nagaan jiraanneera; ogummaan kees saba kanaaf geeddarama fideera. 3 Yaa Feeliksi kabajamaa, nu waan kana karaa hundumaa fi iddoo hundatti galata guddaadhaan ni fudhanna. 4 Garuu ani akka hammama irra si hin dadhabsiifneef akka ati gabaabumatti gara laafinaan nu dhageessu sin kadhada. 5 "Nu akka namichi kun dhukkuba hamaa ta'ee Yihuudoota addunyaa guutuu irra jiran hunda keessatti goolii kaasaa jiru argineerra. Inni hoogganaa garee Naazirootaa ti. 6 Inni mana qulqullummaa iyyuu xureessuu yaaleera; nu immoo akka seera keenyaatti itti muruuf jennee isa qabne. [7 Garuu Luusiyooos ajajaan kumaa sun dhufee humna guddaan harka keenya keessaa isa baase; akka himattoonni isaa fuula kee duratti dhi'aatanis ni ajaje.] 8 Ati mataan kee iyyuu isa qoruudhaan waa'ee waan nu isa himannu kanaa hunda beeku ni dandeessa." 9 Yihuudoonnis akka dubbiin kun dhugaa ta'e mirkaneessanii himata sana deeggaran. 10 Phaawulosis yommuu bulchaan sun akka inni dubbatuuf harkaan mallattoo kenneeffitti akkana jedhee deebii kenne; "Ani waan akka ati waggoota hedduuf abbaa murtii saba kanaa taate beekuuf falmii koo gammachuudhaan nan dhi'effadha. 11 Akkuma ati rakkoo malee mirkaneeffachuu dandeessu ani waaqeffachuuf jedhee Yerusaleemitti ol ba'uun koo guyyaa kudha lama hin caalu. 12 Warri na himatan kun anaa mana qulqullummaa keessatti yookaan manneen sagadaa keessatti yookaan magaalaa keessatti nama tokkoon illee falmu yookaan uummata kakaasu na hin arganne. 13 Isaan waan amma ittiin na himachaa jiran kanas siif mirkaneessuu hin danda'an. 14 Ta'us ani akka nama karaa isaan garee mormitootaa jedhaniin sana duukaa bu'u tokkootti akka Waaqa abbootii keenyaa waaqeffadhu fuula kee duratti nan amana. Waan seera Museetiin walii galuu fi waan kitaabota raajotaa keessatti barreeffame hundas nan amana. 15 Anis akkuma jara kanaa akka du'aa ka'uun qajeeltotaatii fi hamootaa jiraatu Waaqa nan abdadha. 16 Kanaafuu ani akka yeroo hunda Waaqaa fi nama duratti yaada qulqulluu qabaadhu nan tattaaffadha. 17 "Anis bara baay'ee hiyyeeyyii saba kootiitiif gargaarsa kennuuf, Waaqaafis aarsaa dhi'eessuuf jedhee Yerusaleem dhufe. 18 Yeroo ani waan kana hojjechaa turettis isaan anaa qulqullaa'ee jiru mana qulqullummaa keessatti na argan. Tuunni tokko iyyuu na bira hin turre; anis goolii keessatti hin hirmaanne. 19 Garuu Yihuudoonni biyya Asiyaa kanneen yoo waan ittiin na himatan tokko illee narraa qabaatan si duratti as dhi'aatanii na himachuu malan tokko tokko jiru. 20 Yookaan warri as jiran kunneen yakka yeroo ani fuula Waldaa Yihuudootaa dura dhaabadhe sana narratti argan haa himan; 21 waan ani yeroo fuula isaanii dura dhaabadhe sana iyyee, 'Ani har'a waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii irratti qoramuuf jedhee fuula keessan dura dhaabadheera' jedhe tokkicha sana malee yoo jiraate haa himan." 22 Feeliksi garuu waan waa'ee Karaa sanaa sirriitti beekuuf, "Ani gaafa Liisiiyaas ajajaan kumaa sun dhufutti dubbii keessan nan murteessa" jedhee yeroo biraatti dabarse. 23 Innis akka ajajaan dhibbaa sun Phaawulosin eegumsa jala tursu, garuu akka haala isaa itti furuu fi akka michoonni isaas waan isa barbaachisu kam iyyuu isaaf dhi'eessan eeyyamuuf ajaje. 24 Feelikis bultii muraasa booddee niitii isaa Diruusiilaa ishee Yihuudii turte wajjin dhufe; innis Phaawulosin waamsisee isaa waa'ee Kiristoos Yesuusitti amanuu dubbatu dhaggeeffate. 25 Yommuu Phaawulos waa'ee qajeelummaa, waa'ee of qabuutii fi waa'ee murtii kan dhufuuf jiru sanaa dubbatetti Feeliksi sodaatee, "Ammaaf ni ga'atii deemi! Yommuu naa mijaa'utti anuu sin waamsisaatii" jedhe. 26 Yeroodhuma sanattis inni akka waan Phaawulos matta'aa isaaf kennuutti waan abdachaa tureef amnuma amma waamsisee isa wajjin haasa'aa

ture. 27 Phoorqiyoos Fesxoos erga waggaan lama darbee booddee iddoo Feeliksi qabate; Feelikis waan Yihuudoota gammachiisuu barbaadeef Phaawulosin manuma hidhaatti dhiise.

25 Fesxoosis biyya sana ga'ee guyyaa sadii booddee Qiisaariyaadhaa Yerusaalemitti ol ba'e; 2 achittis luboonni hangafoonnii fi dura bu'oonni Yihuudootaa fuula isaa duratti dhi'aatanii himata Phaawulos irraa qaban dhi'effatan. 3 Isaanis waan karaatti riphanii Phaawulosin ajjeesuuf qophaa'aa turaniif akka Fesxoos isaan deeggaree nama ergee gara Yerusaalem isa fichisiisu kadhatan. 4 Fesxoos immoo akkana jedhee deebise; "Phaawulos Qiisaariyaatti eegamaa jira; ani mataan koo iyyuu dhi'eenyatti achi nan dhaqa. 5 Kanaafuu abbootii taayitaa keessan keessaa tokko tokko na wajjin deemanii yoo namichi sun balleessaa wayii qabaate achitti isa haa himatan." 6 Innis erga guyyaa saddeeti yookaan kudhan isaan bira bubbulee booddee Qiisaariyaatti gad bu'e; guyyaa itti aanuttis barcuma murtii irra taa'ee akka Phaawulos fuula isaa duratti dhi'effamu ajaje. 7 Yommuu Phaawulos dhi'aatettis Yihuudoonni Yerusaaleemii gad bu'an sun isatti naanna'anii dhaabachuun himata ciccimaa hedduu isa irratti dhi'eessan; garuu amansiisuu hin dandeenye. 8 Phaawulosis, "Ani seera Yihuudootaa irratti yookaan mana qulqullummaa irratti yookaan Qeesaar irratti yakka tokko illee hin hojjenne" jedhee falmate. 9 Fesxoosis Yihuudoota gammachiisuuf jedhee Phaawulosiin, "Ati Yerusaalemitti ol baatee himata kana irratti fuula koo duratti qoratamuu ni feetaa?" jedhe. 10 Phaawulos garuu akkana jedhee deebise; "Ani amma barcuma murtii Qeesaar dura, iddoo itti qoratamuu qabu dhaabadheen jira; akkuma ati mataan kee iyyuu sirriitti beektu ani yakka tokko illee Yihuudoota irratti hin hojjenne. 11 Ta'us ani utuu balleessaa du'a natti mursiisu tokko illee hojjedhee silaa du'a jalaa ba'uuf hin carraaqu; garuu yoo wanni Yihuudoonni kunneen ittiin na himatan dhugaa hin ta'in, namni tokko iyyuu dabarsee harka

isaaniitti na kennuuf mirga hin qabu. Ani Qeesaaritti oli nan iyyadha!" 12 Fesxoosis erga gorsitoota isaa wajjin mari'atee booddee, "Ati Qeesaaritti ol iyyatteerta; gara Qeesaar ni dhaqxa!" jedhe. 13 Bultii muraasa booddee Agriiphaa mootichii fi Barniiqeen Fesxoos simachuuf Qiisaariyaa dhaqan. 14 Fesxoosis isaan guyyaa hedduu achi bubbullaan akkana jedhee waa'ee himata Phaawulos mooticha wajjin dubbate; "Namichi Feeliksi mana hidhaa keessatti dhiisee deeme tokko as jira. 15 Yeroo ani Yerusaalem turetti luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni Yihuudootaa isa himatanii akka itti muramu kadhatan. 16 "Anis akka namni kam iyyuu akka seera biyya Roomaatti utuu fuula himattoota isaa duratti dhi'atee himata sana mormachuuf carraa hin argatin dabarfamee kennamuu hin qabne isaanitti himeera. 17 Kanaafuu ani yommuu isaan na wajjin as dhufanitti barcuma murtii irra taa'een akka namicha natti fidan ajaje malee dubbii sana lafa irra hin harkifne. 18 Himattoonni isaas yommuu dubbachuuf ka'anitti yakka ani ittiin isa himatu jedhee eege keessaa tokko illee isa irratti hin dhi'eessine. 19 Garuu isaan waa'ee amantaa isaaniitii fi waa'ee namicha du'e kan Yesuus jedhamu isa Phaawulos immoo, 'Inni jiraataa dha' jedhee falmuu tokkoo irratti wal dhaban. 20 Anis akka itti dubbii sana qoradhu wallaale; kanaaf inni Yerusaalem dhaqee himata kana irratti qoratamuuf fedhii qabuu fi akka inni hin qabne isa gaafadhe. 21 Garuu yommuu Phaawulos murtii Awugisxoos Qeesaar argachuuf jedhee turfamuu kadhatetti ani akka inni hamma ani Qeesaaritti isa ergutti eegamu nan ajaje." 22 Agriiphaanis Fesxoosiin, "Ani mataan koo namicha kana dhaga'uu nan barbaada" jedhe. Inni immoo deebisee, "Bori isa dhageessa" jedheen. 23 Guyyaa itti aanuttis Agriiphaa fi Barniiqeen ulfina guddaan dhufanii Ajajjuuwwan kumaatii fi gurguddoota magaalaa wajjin galma wal ga'ii seenan. Fesxoos ajajnaan Phaawulosin ol galchan. 24 Fesxoosis akkana jedhe; "Yaa Agriiphaa mooticha, warri nu wajjin as jirtan hundinuus isin namicha kana ni argitu!

Hawaasni Yihuudootaa guutummaatti, ‘Namichi kun si’achi jiraachuu hin qabu’ jedhanii waa’ee isaa Yerusaalementii fi as Qiisaariyaatti iyyanii na kadhahan. **25** Ani waan du’aan isa ga’u kan inni hojjete tokko illee hin argine; ani garuu sababii inni Awugisxoositti ol iyyateef gara Roomaatti isa erguu nan murteesse. **26** Ani waa’ee namicha kanaa waan ifatti ba’e kan gooftaa kootiif barreessu tokko illee hin qabu; kanaafuu ani erga isa qorannee booddee akka waan barreessu argadhuuf jedhee fuula hunda keessanii duratti, keessumattuu yaa Agriiphaa mooticha, fuula kee duratti isa dhi’eesseera. **27** Ani nama hidhame tokko utuu waan inni ittiin himatame ifatti hin baasin ol dabarsuu qajeela hin se’uutii.”

26 Agriiphaan Phaawulosiin, “Akka ati ofii keetiif dubbattu siif eeyyamameera” jedhe. Phaawulosis harkaan mallattoo kennee akkana jedhee falmachuu jalqabe; **2** “Yaa Agriiphaa Mooticha, ani sababii waan Yihuudoonni ittiin na himatan hunda falmachuudhaaf jedhee har’a fuula kee dura dhaabadhuuf akka ayyaantuu tokkoottin of ilaala. **3** Kunis waan ati duudhaa fi wal mormii Yihuudootaa hunda keessa beektuufii dha. Kanaafuu ani akka ati obsaan na dhaggeeffattu sin kadhada. **4** “Ani ijoollummaa kootii jalqabee saba koo keessatti, Yerusaalement keessattis akkamitti akka jiraachaa ture Yihuudoonni hundinuu ni beeku. **5** Akka ani akka Fariisicha tokkootti akkuma sirna garee akka malee amantaa keenyatti cichu sanaatti jiraadhe isaanuu bara dheeraa waan na beekaniif, yoo fedhii qabaatan dhugaa ba’uu ni danda’u. **6** Ammas ani waadaa Waaqni abbootii keenyaaf gale sana waan abdadhuuf qoratamuuf dhi’aadheen as jira. **7** Waadaan kun isuma gosoonni keenya kudha lamaan halkanii guyyaa Waaqa tajaajiluutti jabaatanii raawwatamuu isaa arguu hawwan sanaa dha. Yaa Agriiphaa Mooticha, Yihuudoonnis sababuma abdii kanaatiif na himachaa jiru. **8** Akka Waaqni warra du’an du’aa kaasu isin maaliif akka waan hin amanamne tokkootti herregdu? **9** “Ani mataan koo iyyuu maqaa

Yesuus nama Naazreetiitiin mormuudhaaf akka waan danda’amu hunda gochuu qabu nan amana ture. **10** Wannani ani Yerusaalement keessatti hojjedhes kanuma; ani taayitaa luboota hangafoota irraa argadheen qulqulloota baay’ee mana hidhaatti naquu qofa utuu hin ta’in yeroo isaan ajjeefaman iyyuu dubbicha irratti walii galaan ture. **11** Anis akka isaan adabamaniif yeroo baay’ee mana sagadaa tokko irraa gara mana sagadaa biraatti darbaa, akka isaan amantii isaanii arrabsaniifis isaan dirqisiisaan ture. Ani waan akka malee isaanitti aaraa tureef hamma magaalaawwan biyya alaatti illee deemee isaan ari’achaan ture. **12** “Anis gaafa tokko kanumaaf jedhee taayitaa fi ergama luboota hangafoota biraa fudhadhee utuun Damaasqoo deemaa jiruu, **13** yaa mooticha, ani utuman karaa deemaa jiruu gara saafaatti ifa ifa aduu caalaa ibsu tokko isaa samii irraa naannoo kootii fi naannoo warra na wajjin deemaniitti ibsu arge. **14** Hundi keenya lafatti kukkufne; anis sagalee afaan Ibraayisxiitiin ‘Yaa Saa’ol, yaa Saa’ol, ati maaliif na ari’atta? Arfii wayii dhiituun suma miidha’ naan jedhu tokkon dhaga’e. **15** “Anis, ‘Yaa Gooftaa ati Eenyu?’ jedheen gaafadhe. “Gooftaanis deebisee akkana jedhe; ‘Ani Yesuus isa ati ari’attuu dha. **16** Amma ka’ii miilla keetiin dhaabadhu. Ani akka ati tajaajilaa koo taatee, waa’ee koos waan argitee fi waan ani sitti mul’isuuf jiru dhugaa baatuuf si muuduuf jedhee sitti mul’adheera. **17** Ani saba keetii fi Namoota Ormaa kanneen gara isaanitti si ergu jalaa sin baasa. **18** Atis ija isaanii bantee dukkana keessaa gara ifaatti, humna Seexanaa jalaas gara Waaqaatti isaan deebifta; kunis akka isaan dhiifama cubbuu argatanii fi akka isaan warra natti amanuun qulqullaa’an gidduutti dhaala argataniif.’ **19** “Kanaafuu yaa Agriiphaa Mooticha, ani mul’ata samii irraa dhufe sanaaf ajajamuu hin didne. **20** Anis akka isaan qalbii jijjiirratanii gara Waaqaatti deebi’aniif, qalbii jijjiirrachuu isaanis akka hojjiidhaan mirkaneessaniif jalqabatti warra Damaasqootti, warra Yerusaalementiitti, warra Yihuudaa guutuutti akkasumas Namoota

Ormaatti lallabeera. 21 Sababiin Yihuudoonni mana qulqullummaa keessatti na qabaniin na ajjeesuu yaalaniifis kanuma. 22 Ani garuu hamma guyyaa har'aatti gargaarsa Waaqaa qaba; kanaafuu ani dhaabadhee xinnaa guddaaf dhugaa ba'aan jira. Ani waan raajonniif fi Museen 'Ni ta'a' jedhanii dubbataniin alatti waan tokko illee hin dubbadhu. 23 Kunis akka Kiristoos dhiphachuu qabu, akka inni warra du'an keessaa ka'uudhaan kan jalqabaa ta'ee saba isaatii fi Namoota Ormaatiif ifa labsuu dha." 24 Utuma Phaawulos akkasitti falmachaa jiruu Fesxoos sagalee guddaan, "Phaawulos, ati maraatteerta! Barumsi kee guddaan sun si maraachisaa jira" jedheen. 25 Phaawulos akkana jedhee deebise; "Yaa Fesxoos kabajamaa, ani hin maraanne; wannani dubbachaa jirus dhugaa dha; sirrii dhas. 26 Sababii mootichi waan kana beekuuf, ani ifatti baasee isatti himuu nan danda'a. Sababii wannani kun suuqatti hin hojjetaminiif ani akka waan kana keessaa tokko iyyuu isa duraa hin dhokatin nan amana. 27 Yaa Agriiphaa Mooticha, ati raajota ni amantaa? Akka ati amantu ani iyyuu beeka." 28 Agriiphaanis Phaawulosiin, "Ati yeruma gabaabaa keessatti Kiristaana na gochuu yaaddaa?" jedhe. 29 Phaawulos deebisee, "Yeroo gabaabaattis ta'u dheeraatti, si qofa utuu hin ta'in akka warri na dhaga'aa jiran hundinuu foncaa kanaan hidhamuu malee akkuma koo akka ta'an ani Waaqa nan kadhada" jedhe. 30 Kana irratti mootichi, bulchaanii fi Barniiqeen, akkasumas warri isaan wajjin tataa'aa turan ol ka'an. 31 Isaanis yeroo gad ba'anitti, "Namichi kun waan du'aan yookaan hidhaan isa ga'u tokko illee hin hojjenne" wajjin jedhan. 32 Agriiphaanis Fesxoosiin, "Namichi kun utuu Qeesaaritti ol iyyachuu baatee silaa ni hiikama ture" jedhe.

27 Yommuu dooniin Iixaaliyaa dhaquun keenya murteeffametti, Phaawulosii fi warri hidhaman biraa ajajaa dhibbaa kan Yuuliyoo jedhamu tokkotti dabarfamanii kennaman; innis miseensa kutaa waraanaa "Awugisxoos" jedhamu tokkoo ture. 2 Nus doonii Adraamiixooisii ka'ee gara buufatawwan

doonii kanneen qarqara galaana biyya Asiyaa dhaquuf ka'ee tokko yaabbannee deemuu jalqabne. Arisxirokoos namichi Maqedooniyaa kan Tasaloniiqee jiraatu tokkos nu wajjin ture. 3 Guyyaa itti aanutti Siidonaatti galle; Yuuliyoois Phaawulosii garaa laafee akka inni michoota isaa bira dhaqee waan isa barbaachisu argatu eeyyameef. 4 Nus dooniin achii kaanee waan bubbeen fuula keenya duraan nutti bubbisaa tureef Qophiroosiin da'annee dabarre. 5 Erga galaana Kiilqiyaa fi Phamfiliyaa irra dooniin darbinee booddee magaalaa Miiraa kan Luuqiyyaa keessatti argamtu geenye. 6 Ajajaan dhibbaa sunis doonii Iskindiriyaa kan Iixaaliyaa dhaquutti jiru tokko achitti argatee nu yaabbachiise. 7 Nus guyyaa hedduu suuta jennee dooniin deemnee rakkinaan naannoo Kiniidoos geenye; yommuu bubbeen karaa sana irra darbuu nu dhowwettis Salmoonnee biraan gara da'oo Qareexitti qajeelle. 8 Rakkina guddaadhaanis qarqara galaanichaa irra darbinee iddoo "Buufata doonii gaarii" jedhamu kan magaalaa Laasiyaa biraa tokkotti baane. 9 Yeroon dheeraan badeera; sababii yeroon sun erga Soomni darbee ta'eef dooniidhaan karaa deemuun sodaachisaa ta'eera; kanaafuu Phaawulos akkana jedhee isaan akeekkachiise; 10 "Yaa jarana, ani akka karaan keenya kun badiisa of keessaa qabu, akka inni doonichattii fi mi'a qofatti utuu hin ta'in jireenya keenyatti illee balaa guddaa fiduuf deemu nan arga." 11 Ajajaan dhibbaa sun garuu qooda waan Phaawulos jedhe dhaga'u gorsa ooftuu dooniitii fi gorsa abbaa doonii fudhate. 12 Sababii buufanni doonii sun ganna achi turuuf mijaa'aa hin ta'iniif baay'een isaanii Finiiqeetti galanii ganna achitti dabarsuu abdatanii akka nu ittuma fufnee dooniin deemnu murteessan. Buufanni Qareexi kun fuulli isaa gara kibba dhi'aattii fi gara kaaba dhi'aatti deebi'ee ture. 13 Yeroo bubbeen kibbaa suuta bubbisuu jalqabetti waan kaayyoo isaanii guutachuu danda'an se'anii hiituu doonii hiikanii Qareexi biraan qarqara galaana irra darban. 14 Utuu hin turinis bubbeen

hamaan, “Awuraaqiis” jedhamu tokko biyya bishaaniin marfamte sana irraa gad bubbise. 15 Dooniin sunis bubbeedhaan qabamee gara bubbee sanaatti deemuu dadhabe; kanaafuu akka inni bubbeen fudhatamuuf ittuma dhiifne. 16 Nus biyya bishaaniin marfamte xinnoo Qeedaa jedhamtu tokkoon da’annee rakkina guddaadhaan bidiruu doonichaa oolchuu dandeenye. 17 Namoonni sunis bidiruu sana dooniitti ol baasanii akka dooniin sun gargar hin diigamneef funyoon xaxanii walitti hidhan. Isaanis tima cirracha Sirtiisitti bu’uu sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusanii akka dooniin sun bubbeen oofamuuf ittuma dhiisan. 18 Waan bubbeen sun akka malee nutti jabaachaa deemeef isaan guyyaa itti aanutti doonii sana irraa fe’iisa guuranii bishaanitti dadarbachuu jalqaban. 19 Guyyaa sadaffaatti immoo mi’a doonii sanaa harkuma ofii isaaniitiin dadarbatan. 20 Nu waan utuu aduu yookaan urjii hin argin guyyaa hedduu turree fi waan bubbeen nutti jabaateef dhuma irratti abdi badiisa ooluuf qabnu hunda ni kutanne. 21 Phaawulosis erga namoonni sun agabuu isaanii yeroo dheeraa turanii booddee gidduu isaanii dhaabatee akkana jedhe; “Yaa jarana, isin utuu gorsa koo dhageessanii Qareexii ka’uu hin qabdan ture; silaa balaa fi badiisa kana hundumaa irraa of oolchitu turtan. 22 Amma garuu ani akka isin jabaattan isinan gorsa; doonicha malee isin keessaa lubbuun nama tokkoo iyyuu hin baduutii. 23 Ergamaan Waaqa ani kan isaa ta’ee fi isa tajaajilu sanaa tokko eda dhufee na cina dhaabatee, 24 ‘Yaa Phaawulos, hin sodaatin; ati Qeesaar dura dhaabachuu qabdaatii; kunoo, Waaqni warra si wajjin deemaa jiran hunda gaarummaa isaatiin sitti kenneera’ naan jedhe. 25 Kanaaf yaa jarana jabaadhaa! Ani akka wanni kun akkuma natti himame sana ta’u Waaqa nan amanaatii. 26 Ta’us biyya bishaaniin marfamte tokkotti bu’uun keenya hin oolu.” 27 Halkan kudha afuraffaatti utuu galaana Adiriya irra asii fi achi oofamaa jirruu gara halkan walakkaatti warri doonii irra hojjetan sun waan gara lafaatti dhi’aatan se’an. 28 Isaan funyoo ittiin gad fageenya galaanaa ilaalan gad buusanii akka galaanni sun meetira soddonii torba gad fagaatu argan; yeroo gabaabaa booddee ammas funyoo sana gad buusanii akka gad fageenyi galaanichaa meetira digdamii saddeet ta’e argan. 29 Isaanis kattaatti buuna jedhanii sodaatanii hiituu doonii afur dugda duubaan doonii irraa gad buusan. Akka lafti bariituufis kadhatan. 30 Warri doonii irra hojjetanis bidiruu keessaa baqachuuf jedhanii waan fuula doonii duraan hiituu doonii buusan fakkaatanii bidiruu sana galaana keessa buusan. 31 Phaawulos immoo ajajaa dhibbaatii fi loltootaan, “Yoo namoonni kunneen doonii keessatti hafan malee isin badii ooluu hin dandeesan” jedhe. 32 Kanaafuu loltoonni sun funyoo bidirichi ittiin hidhamee ture sana irraa kutanii galaanatti gad ishee dhiisan. 33 Gara barii lafaattis Phaawulos akka namoonni hundinuu waa nyaataniif isaan kadhate; akkanas jedheen; “Isin bultii kudha afran darban yaadda’aa, utuu waa tokko illee hin nyaatin agabuu keessan ooltanii bultaniirtu. 34 Kanaaf ani akka isin waa nyaataniif isin kadhada. Nyaanni jiraachuuf isin barbaachisaatii. Isin keessaa nama kam iyyuu rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu hin baduutii.” 35 Innis erga waan kana dubbatee booddee buddeena fuudhee hunduma isaanii duratti Waaqa galateeffate; kutatees nyaachuu jalqabe. 36 Isaan hundinuu jajjabaatanii ofumaan waa nyaatan. 37 Walumatti nu nama 276 taanee doonii sana keessa ture. 38 Isaanis erga nyaatanii quufanii booddee qamadii fe’amee ture sana galaanatti naqanii akka dooniin salphatu godhan. 39 Isaanis yommuu lafti bariitetti galoo galaanaa kan kuufama cirracha qabu tokko argan malee biyyi fuula isaanii dura jiru sun eessa akka ta’e hin hubanne; doonii sanas yoo isaanii danda’ame dhiibanii qarqara galaanaatti baasuu murteessan. 40 Kanaafuu funyoo hiituu doonii kutanii galaana keessatti gad dhiisan; yeruma sana funyoo batoon ittiin hidhame sana hiikan; ergasiis sharaa karaa fuula doonii duraan jiru sana qilleensatti ol fuudhanii gara kuufama cirrachaatti qajeelan. 41

Garuu dooniin sun iddoo itti galaanni lama wal ga'utti tima cirrachaatti bu'ee lafa tuqe. Mataan isaa achitti qabamee socho'uu dide; dudga duubni isaa immoo humna dha'aa galaanaatiin dha'amee caccabe. **42** Loltoonnis akka warra hidhaman sana keessaa namni tokko iyyuu bishaan daakee baqatee jalaa hin baaneef isaan ajjeesuuf karoorfatan. **43** Garuu ajajaan dhibbaa sun waan Phaawulosin du'a oolchuu fedheef akka isaan waan karoorfatan sana hin goone dhowwe; innis akka warri bishaan daakuu danda'an duraan dursanii doonii irraa utaalani gara lafaatti ba'an ajaje. **44** Akka warri hafan immoo saanqaa yookaan caccabaa dooniitiin achi ga'an ajaje; haala kanaan hundi isaanii nagaan lafatti ba'an.

28 Nus nagumaan qarqara galaanaatti baanee akka biyyi bishaaniin marfamte sun Malaaxiyaa jedhamtu beekne. **2** Namoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatanis gara laafina dinqisiisaa nu argisiisan. Isaanis sababii roobnii fi dhaamochi tureef ibidda bobeessanii hunda keenya simatan. **3** Utuu Phaawulos hanxaxii qoraanii walitti qabee ibiddatti naqaa jiruu buutiin sababii ho'aatiin gad baate tokko harka isaatti maxxantee gad dhiisuu didde. **4** Warri biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan sunis buttii harka isaatti rarraatu arganii, "Namichi kun nama nama ajjeese ta'uu hin oolu; inni yoo balaa galaanaa jalaa ba'e illee Murtiin Qajeelaan akka inni jiraatu hin eeyyamneef" waliin jedhan. **5** Phaawulos buttii sana ibidda keessa of irraa buuse; miidhaa tokko malees hafe. **6** Namoonni sunis, "Inni ni dhiita'a yookaan akkuma tasaa kufee du'a" jedhanii eegan; garuu yommuu yeroo dheeraa eeganii akka inni waa tokko illee hin ta'in arganitti yaada geeddaratanii, "Inni waaqa" jedhan. **7** Bulchaan biyya bishaaniin marfamtee kan Phubiliyoos jedhamu tokkos naannoo sanaa lafa qotiisaa qaba ture; innis mana isaatti nu simatee guyyaa sadii jaalalaan nu keessumsiise. **8** Abbaan Phubiliyoos dhukkuba dhagna nama gubuu fi garaa nama kaasuun qabamee ciisaa ture; Phaawulosis isa gaafachuuf

ol seenee erga kadhatee booddee harka irra kaa'ee isa fayyise. **9** Yommuu wanni kun ta'etti dhukkubsattoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan biraa hundi dhufanii fayyan. **10** Isaanis karaa baay'eedhaan ulfina nuu kennan; yommuu nu dooniin deemuuf kaanettis waan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. **11** Nus ji'a sadii booddee doonii Iskindiriyaa kan biyya bishaaniin marfamte sana irratti yeroo gannaa dabarse tokkoon kaanee deemsa jalqabne; dooniin sunis asxaa waaqota lakkuu Kastoorii fi Paaluksi adda isaa irraa qaba ture. **12** Seraakuus geenyees bultii sadii achi turre. **13** Achiis kaanee Reegiyuumitti galle; guyyaa tokko booddees waan bubbeen kibbaa bubbiseef guyyaa itti aanutti Putiyooluus geenye. **14** Achitti obboloota tokko tokko arganne; isaanis akka nu bultii torba isaan bira turru nu kadhatan. Nus akkasiin Roomaatti galle. **15** Obboloonni achi turanis yommuu dhufaati keenya dhaga'anitti hamma iddoo gabaa Aphiyuusiitti fi iddoo "Lafa Bultoo Sadii" jedhamuutti nu simachuu dhufan; Phaawulosis isaan argee Waaqa galateeffate; ofii isaatiis ni jajjabaate. **16** Yommuu nu Roomaa geenyetti Phaawulos akka loltuu isa eegu tokko wajjin kophaa isaa jiraatu eeyyamameef. **17** Phaawulosis guyyaa sadii booddee dura bu'oota Yihuudootaa walitti waame; yommuu isaan walitti qabamanittis akkana jedheen; "Yaa obboloota ko, ani utuu waan saba keenyaan yookaan duudhaa abbootii keenyaatiin mormu tokko illee hin hojjetin Yerusaalem keessatti qabamee dabarfamee harka warra Roomaatti kennameera. **18** Isaanis erga na qoraanii booddee sababii ani yakka du'a namatti mursiisu tokko illee hin qabaatiniif gad na dhiisuu barbaadan. **19** Ani garuu yoo waan ittiin saba koo himadhu tokko iyyuu hin qabaatin illee yommuu Yihuudoonni mormanitti akka Qeesaaritti ol iyyadhu nan dirqame. **20** Wanni ani isin arguu fi isin wajjin haasa'uu kadhadheefis kanuma. Ani sababuma abdii Israa'eliif jedhee foncaa kanaan hidhameera." **21** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Nu xalayaa waa'ee kee dubbatu tokko illee biyya Yihuudaatii hin arganne; obboloota

achii dhufan keessaas namni tokko iyyuu waa'ee kee waan hamaa hin dubbanne; nuttis hin himne. **22** Nu garuu yaadni kee maal akka ta'e sirraa dhaga'uu barbaanna; nu akka namoonni iddoo hunda jiran garee kanaan morman ni beeknaatii." **23** Isaanis guyyaa itti Phaawulos wajjin wal argan qabatani, akka malee baay'atanii lafa inni jiraachaa ture dhaqan; innis ganamaa jalqabee hamma galgalaatti waa'ee mootummaa Waaqaa isaanii ibsaa, lallabaas ture; waa'ee Yesuusiis Seera Museetii fi Kitaabota Raajotaa keessaa eeree isaan amansiisuu yaalaa ture. **24** Isaan keessaa warri tokko tokko waan inni jedhe ni fudhatan; warri kaan immoo amanuu didan. **25** Isaan gidduutti walldhabiisni uumamnaa ka'anii deemuu jalqaban; kunis erga Phaawulos akkana jedhee dubbii dhumaa dubbatee booddee; "Hafuurri Qulqulluun yeroo karaa Isaayyaas raajichaatiin abbootii keessanitti dubbate sana dhugaa isaa dubbate; innis akkana jedhe: **26** "Gara saba kanaa dhaqiitii akkana jedhi; "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan." **27** Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniis dunuunfataniiru; utuu akkas ta'uu baatee silaa ija isaaniitiin arganii, gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbii isaaniitiinis hubatanii, ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture.' **28** "Kanaafuu ani akka fayyisuun Waaqaa gara Namoota Ormaatti ergame akka isin beektan nan barbaada! Isaanis ni dhaga'u." [**29** Yihuudoonnis erga inni waan kana dubbatee booddee jabeessanii waliin mormaa achii deeman.] **30** Phaawulosis waggaa lama guutuu mana ofii isaatii kireeffate keessa jiraachaa, warra isa dubbisuu dhufan hundas simachaa ture. **31** Innis ija jabinaan, gufuu tokko malees mootummaa Waaqaa lallabaa, waa'ee Gooftaa Yesuus Kiristoosis barsiisaa ture.

Roomaa

1 Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: **2** Wangeelli kunis kan Waaqni duraan dursee karaa raajota isaatiin Katabbiwwan Qulqulluu keessatti waadaa galee dha. **3** Wangeelichis waa'ee ilma isaa kan akka namummaatti sanyii Daawit irraa dhalatee, **4** akka Hafuura qulqullummaatti immoo warra du'an keessaa ka'uu isaatiin Ilma Waaqaa humna qabeessa ta'uun isaa labsamee dha; innis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos. **5** Nus karaa isaatiin, maqaa isaatiif jecha ormoota hunda keessaa akka gara ajajamuu amantiirraa dhufuutti namoota waamnuuf ayyaanaa fi ergamtummaa arganneerra. **6** Isinis warra akka kan Yesuus Kiristoos ta'aniif waamaman sana keessa jirtu. **7** Warra Waaqaan jaallatamtanii qulqulloota ta'uuf waamamtan kanneen Roomaa jirtan hundaaf: Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **8** Sababii amantiin keessan guutummaa addunyaa irratti odeeffamaa jiruuf, ani duraan dursee waa'ee hunda keessaniitiif karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa koo nan galateeffadha. **9** Akka ani kadhannaa koo keessatti utuu wal irraa hin kutin isin yaadadhu Waaqni ani wangeela Ilma isaa lallabuudhaan hafuura kootiin isa tajaajilu sun dhuga baatuu koo ti; **10** ani akka ammas dhuma irratti gara keessan dhufuuf fedhii Waaqaatiin karaan naa banamu nan kadhada. **11** Akka isin jabaattaniifis kennaa hafuuraa isinii hiruuf isin arguu baay'ee nan hawwa; **12** kunis akka isinii fi ani amanti keenyaan wal jajjabeessinuuf. **13** Yaa obbolloota ko, ani akkuma Namoota Ormaa kaan keessatti ija qabaadhe sana isin keessattis akkasuma akkan qabaadhuuf yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaadaa turuu ko, garuu hamma ammaatti dhowwamuu koo akka isin beekuu dhabdan hin barbaadu. **14** Ani namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'iniif, beektotaa fi wallaaltotaaf gatii of irraa nan qaba.

15 Sababiin ani isin warra Roomaa jirtanittis wangeela lallabuuf akka malee hawwuuf kanuma. **16** Ani wangeelatti hin qaana'u; kunis sababii wangeelli humna Waaqaa kan warra amanana hunda fayyisu ta'eef; innis jalqabatti Yihuudootaaf, itti aansee immoo Giriikotaaf. **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa amantiirraa gara amantiitti mul'ateeraatii; kunis akkuma, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraata" jedhamee barreeffamee dha. **18** Dheekkamsi Waaqaa, Waaqa malee jiraachuu fi hammina namootaa hunda irratti samii irraa ni mul'ata; namoonni kunneen hammina isaaniitiin dhugaa ukkaamsu; **19** kunis sababii wanni waa'ee Waaqaa beekamuu malu isaaniif ifa ta'eef; Waaqni isaaniif ibseeraatii. **20** Amalli Waaqaa kan hin mul'anne jechuunis humni isaa kan bara baraatii fi waaqummaan isaa uumama addunyaatii jalqabee wantoota uumaman irraa ifaan ifatti mul'ataatii; kanaafuu isaan waan itti qabatan hin qaban. (aiðios g126) **21** Isaan yoo Waaqa beekan illee akka waaqummaa isaatti ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. Garuu yaadni isaanii waan faayidaa hin qabne ta'e; qalbiin isaanii kan hin hubannes ni dukkanaa'e. **22** Isaan yoo ogeeyyii ofiin jedhan iyyuu gowwota ta'an; **23** ulfina Waaqa hin duunees nama du'utti, simbiratti, horii miilla afuriitti akkasumas uumamawwan lafa irraa loo'anitti fakkeessuudhaan geeddaran. **24** Kanaafuu Waaqni akka isaan dhagna walii isaanii salphisaniif hawwii garaa isaanii hamaadhaan dabarsee xuraa'ummaatti isaan kenne. **25** Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; Uumaa dhiisanii uumama waaqeffatan; ni tajaajilanis. Uumaan bara baraan eebbifamaa dha. Ameen. (aiðn g165) **26** Sababii kanaaf Waaqni dabarsee hawwii jibbisiisaatti isaan kenne. Dubartoonni isaaniis karaa ittiin fedhii fooniitiif dhiira wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii, gara isa uumamaan isaaniif hin kennaminitti geeddaran. **27** Warri dhiiraas akkasuma karaa ittiin fedhii fooniitiif dubartoota wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii kajeellaa walii isaaniitiin

gubatan. Warri dhiiraa, dhiira biraa wajjin gocha jibbisiisaa raawwatan; dogoggora isaanii kanaafis adaba isaaniif malu ofuma isaaniitiin fudhatan. **28** Sababii isaan Waaqa beekuu akka waan faayidaa hin qabneetti fudhataniif, Waaqni immoo akka isaan waan hojjetamuu hin malle hojjetaniif qalbii faayidaa hin qabnetti dabarsee isaan kenne. **29** Isaanis hammina gosa hundaatiin, jal'inaan, sassattummaan, amala baduun, hinaaffaan, nama ajjeesuun, wal loluun, gowwoomsuu fi dabaan guutaman. Isaan hamattoota, **30** warra maqaa nama balleessan, warra Waaqa jibban, warra nama arrabsan, warra of jajanii fi warra of tuulani dha; isaan warra karaa ittiin jal'ina hojjetan yaadan, warra abbaa fi haadha isaaniitiif hin ajajamnee dha; **31** isaan warra hubannaa hin qabne, warra walii galtee diigan, warra jaalala hin qabnee fi warra namaaf garaa hin laafnee dha. **32** Isaan seera Waaqaa kan, “Warra waan akkanaa hojjetan du’uutu isaaniif mala” jedhu sana yoo beekan iyyuu ofii isaaniitiif waan akkanaa hojjechuu qofa utuu hin ta’in warra waan kana hojjetan iyyuu ni jajjabeessu.

2 Kanaafuu yaa namichoo, ati yoo abbaa fedhee illee taate kan nama kaanitti murtu waan itti qabattu hin qabdu; waan ittiin namatti murtu hundaan ofittis ni murtaatii; ati kan murtii kennitu iyyuu ofii keetiis isuma hojjettaatii. **2** Nu akka murtiin Waaqaa kan warra waan akkanaa hojjetan irratti murteeffamu dhugaa irratti hundaa’e ni beekna. **3** Yaa namichoo, ati yommuu warra waan akkanaa hojjetanitti murtee ofii keetii immoo waanuma akkasii hojjetu waan murtii Waaqaa jalaa baatu seetaa? **4** Yookaan ati akka gara laafummaan Waaqaa gara qalbii jijjiirannaatti si geessu utuu hin beekin baay’ina gara laafummaa isaa, gara bal’ina isaatii fi obsa isaa ni tuffattaa? **5** Ati garuu sababii mata jabina keetiitii fi garaa kee isa qalbii hin jijjiiranne sanaatiif guyyaa dheekkamsa Waaqaa kan murtiin qajeelaan itti mul’atu sanaaf dheekkamsa of irratti kuusaa jirta. **6** Waaqni, “Nama hundaaf akkuma hojii isaatti gatii isaa ni kenna.” **7** Inni warra obsaan

waan gaarii hojjechaa kabaja, ulfinaa fi jireenya hin dabarre barbaadaniif jireenya bara baraa ni kenna. (aiōnios 9166) **8** Warra ofitto kanneen dhugaadhaaf ajajamuu didanii hammina duukaa bu’an garuu dheekkamsaa fi aariitu isaan eeggata. **9** Nama hammina hojjetu hunda irratti, jalqabatti Yihuudii irratti, ergasii immoo Nama Ormaa irratti dhiphinnii fi rakkinni ni dhufa. **10** Garuu nama waan gaarii hojjetu hundaaf, jalqabatti Yihuudiif, ergasii immoo Nama Ormaatiif kabajni, ulfinnii fi nagaan ni ta’a. **11** Waaqni nama wal hin caalchisuutii. **12** Warri utuu seera hin qabaatin cubbuu hojjetan hundinuu seera malee barbaadaa’u; warra utuu seera qabanuu cubbuu hojjetan hundattis seeruma sanaan murama. **13** Sababiin isaas warra seeraaf ajajamanitu fuula Waaqaa duratti qajeeltota taasifama malee warri seera dhaga’an qajeeltota miti. **14** Namoonni Ormaa warri seera hin qabne yoo uumamaan waan seerri ajaju hojjetan, yoo seera qabaachuu baatan illee isaan ofii isaaniitiifuu seera. **15** Isaan waan qalbiin isaanii dhugaa ba’uuf, waan yaadni isaaniis yeroo tokko isaan himatee yeroo kaan immoo isaaniif falmuuf, akka ajajni seeraa garaa isaanii keessatti barreeffame ni argisiisu. **16** Akka wangeela ani lallabuutti wanni kun gaafa Waaqni icciitii namootaa karaa Yesuus Kiristoosiin murtii itti kennutti ta’a. **17** Ati yoo Yihuudii ofiin jette, yoo seera amanatte, yoo kan Waaqaanis of jajju taate, **18** yoo fedhii isaa beekte, yoo seera sanaanis qajeelfamtee waan hunda caalu mirkaneeffatte, **19** warra iji isaanii jaameef dura deemaa, warra dukkana keessa jiraniif immoo ifa ta’uu kee yoo amante, **20** karaa seeraatiinis beekumsaa fi dhugaa qabduun yoo wallaaltota gorsite, daa’immanis yoo barsiifte, **21** egaa ati kan warra kaan barsiiftu, ofii kee immoo hin barsiiftuu? Kan “Hin hatin” jettee barsiiftu ofii keetii immoo ni hattaa? **22** Ati kan, “Namni ejjuu hin qabu” jettu ofii keetii ni ejjitaa? Kan waaqota tolfamoo akka malee jibbitu mana qulqullummaa ni saamtaa? **23** Ati kan Seeraan of jajju seera cabsuudhaan Waaqa ni salphiftaa? **24** “Sababii keessaniif maqaan

Waaqaa Namoota Ormaa gidduutti arrabsama” jedhamee barreeffameeraatii. **25** Yoo ati seera eegde dhagna qabaan faayidaa qaba; yoo seera cabsite garuu akka waan dhagna hin qabatini taateerta. **26** Warri dhagna hin qabatin yoo waan seerri ajaju eegan, akka waan dhagna qabataniitti hin ilaalamanii ree? **27** Namni utuu fooniin dhagna hin qabatin seera eegu tokko si nama seera barreeffame qabaattee dhagnas qabattee seera cabsitutti ni mura. **28** Namni waan alaan mul’atu qofaan Yihuudii hin ta’u; dhagna qabachuunis waan alaan mul’atu qofa miti. **29** Garuu nama keessa namummaa isaatiin Yihuudii ta’etu Yihuudii dha; dhagna qabaanis dhagna qabaa yaada garaa kan Hafuuraan ta’uudha malee seera barreeffameen miti. Namni akkasii Waaqa biratti malee nama biratti hin jajamu.

3 Ega Yihuudii ta’uun faayidaa maalii qaba? Yookaan bu’aan dhagna qabaa maalii? **2** Karaa hundaanuu bu’aa guddaa qaba! Jalqabatti dubbiin Waaqaa Yihuudootatti imaanaa kenname. **3** Isaan keessaa tokko tokko yoo hin amanin maal ree? Amantii dhabuun isaanii amanamummaa Waaqaa ni balleessaa? **4** Gonkumaa hin ta’u! Namoonni hundinuu sobdoota, Waaqni immoo dhugaa qabeessa haa ta’u. Kunis akkuma, “Akka ati dubbii keetiin dhuga qabeessa taatuuf, yommuu murtiitti dhi’aattuttis akka mo’attuuf” jedhamee barreeffamee dha. **5** Yoo jal’inni keenya qajeelina Waaqaa ifa baase garuu maal jenna ree? Waaqni dheekkamsa isaa nutti fiduun isaa qajeelina dhabeetii? Kanas ani akka namaattin dubbadha. **6** Gonkumaa hin ta’u! Utuu akkas ta’ee silaa Waaqni akkamitti addunyaatti muruu danda’a ree? **7** Namni tokko, “Yoo soba kootiin dhuga qabeessummaan Waaqaa guddatee ulfinni isaas baay’ate maaliif hamma ammaatti akka cubbamaa tokkootti natti murama ree?” jedhee falma ta’a. **8** Kunis isa namoonni tokko tokko, “Isaan, ‘Akka wanni gaariin dhufuuf hammina haa hojjennu?’ jedhu” jedhanii nurratti odeessisanii dha. Murtiin isaanitti muramus waanuma

maluu dha! **9** Ega maal jenna ree? Nu Yihuudoonni warra kaan caallaa? Gonkumaa akkas miti! Akka Yihuudoonni fi Giriikonni hundinuu cubbuu jala jiran duraan dursinee mirkaneessineerraatii. **10** Kunis kan akkana jedhamee barreeffamee dha: “Qajeelaan tokko iyyuu hin jiru; namni tokko iyyuu; **11** namni hubannaa qabu, kan Waaqa barbaadu tokko iyyuu hin jiru. **12** Hundinuu dogoggoraniiru; walumatti warra faayidaa hin qabne ta’aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru.” **13** “Laagaan isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaaniitiin ni gowwoomsu.” “Hadhaan buttii hidhii isaanii jala jira.” **14** “Afaan isaanii abaarsaa fi hadhaa’ummaan guutame.” **15** “Miilli isaanii dhiiga dhangalaasuutti ariifata; **16** badiisaa fi gadadootu karaa isaanii irra jira; **17** karaa nagaas hin beekan.” **18** “Waaqa sodaachuun ija isaanii dura hin jiru.” **19** Akka afaan hundi cufamuu fi akka addunyaan hundinuu murtii Waaqaa jala galuuf, wanni seerri jedhu hundinuu akka warra seera jala jiraniif dubbatu ni beekna. **20** Kanaafis eenyu iyyuu seera eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeelaa hin ta’u; seeratu cubbuu nu hubachiisaatii. **21** Amma garuu qajeelummaan Waaqaan kennamu kan seeraan adda ta’e, kan Seerrii fi Raajonni dhugaa ba’aniif mul’ateera. **22** Qajeelummaan Waaqaa kun amantiidhaan warra Yesuus Kiristoositti amanan hundaaf kennama; nama wal caalchisuun hin jiru; **23** sababii hundi isaanii iyyuu cubbuu hojjetaniif isaan ulfina Waaqaa irraa citaniiruutii; **24** isaanis ayyaana Waaqaa isa furama karaa Kiristoos Yesuusiin tosuma kennameefiin qajeeltota taasifamaniiru. **25** Dhiiga isaatti amantii qabaachuudhaanis akka inni aarsaa araaraa ta’uuf Waaqni isa dhi’eesse. Waan kana gochuun isaas cubbuu kanaan dura hojjetame utuu hin adabin waan obsaan bira darbeef qajeelina isaa argisiisuuf jedhee ti; **26** Waaqni yeroo ammaa qajeelummaa isaa argisiisuu fi akka nama Yesuusitti amanus qajeelaa ta’uu isaa labsuuf waan kana godhe. **27** Yoos of tuuluun eessa jira ree? Inni hafeera. Seera kamiin? Seera eeguudhaan moo? Miti;

seera amantiitiin malee. **28** Nu akka namni seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantiidhaan qajeelaa taasifamu ni amannaatii. **29** Waaqni Waaqa Yihuudootaa qofa moo? Inni Waaqa Namoota Ormaas mitii? Eeyyee, inni Waaqa Namoota Ormaatis; **30** egaa kan dhagna qabates amantiin, kan dhagna hin qabatinis amantiidhuma sanaan qajeelaa kan taasisu Waaquma tokkicha. **31** Yoos nu amantii kanaan seera sana cabsinaa ree? Gonkumaa akkas miti! Seericha ni cimsina malee.

4 Egaa Abrahaam inni fooniin abbaa keenya ta'e sun haala kanaan maal argate jenna ree? **2** Abrahaam utuu hojiin qajeelaa taasifamee jiraatee silaa waan ittiin of jaju qaba ture; fuula Waaqaa duratti garuu akkas miti. **3** Katabbiin Qulqulluun maal jedha? "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." **4** Nama hojjetu tokkoof Mindaan gatiidha malee akka kennaa tolaatti hin hedamu. **5** Ta'us nama hin hojjenne, kan Waaqa isa nama hamaa qajeelaa taasisu amanatu garuu amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'amaaf. **6** Daawitis akka namni Waaqni qajeelummaa hojii malee argamu lakkaa'uuf eebbifamaa ta'e yommuu dubbatu akkana jedha: **7** "Warri yakki isaanii dhiifameef, kanneen cubbuun isaanii haguugameef eebbifamoo dha. **8** Namni Gooftaan cubbuu isaa itti hin lakkoofne eebbifamaa dha." **9** Eebbi kun warra dhagna qabatan qofaaf moo warra dhagna hin qabatiniifis? Abrahaamiif amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'ame jenneerraatii. **10** Kun egaa akkamitti isaaf lakkaa'ame ree? Erga inni dhagna qabatee moo duraanii? Durumaan malee erga dhagna qabate miti! **11** Inni mallattoo dhagna qabaa fudhate; kunis chaappaa qajeelummaa inni utuu dhagna hin qabatin dura amantiin argate sanaa ti. Kanaafis inni warra utuu dhagna hin qabatin amanann kanneen amantiin isaanii qajeelummaatti lakkaa'ameef hundaaf abbaa dha. **12** Akkasumas inni warra dhagna qabataniif, dhagna qabachuu qofas utuu hin ta'in warra karaa amantii abbaan keenya Abrahaam utuu dhagna hin

qabatiniin dura fudhate sana duukaa bu'an hundaaf abbaa dha. **13** Abrahaamii fi sanyiin isaa waadaa akka inni dhaaltuu addunyaa ta'u kenname sana karaa qajeelummaa amantiin dhufuutiin argatan malee karaa seeraatiin miti. **14** Yoo warri seeratti bulan dhaaltota ta'an, amantiin gatii hin qabu; waadaanis homaa hin fayyaduutii; **15** kunis sababii seerri dheekkamsa fiduuf. Lafa seerri hin jirre yakki hin jiruutii. **16** Kanaafuu waadaan kun akka ayyaanaan ta'uu fi akka sanyii isaa hundaaf wabii ta'uuf amantii irratti hundeeffame; innis warra akka Abrahaam amananiif malee warra seeratti bulan qofaaf miti; Abrahaam abbaa hunduma keenyaa ti. **17** Kunis akkuma, "Ani abbaa saboota baay'ee si taasiseera" jedhamee barreeffamee dha. Abrahaam Waaqa amanate; innis Waaqa warra du'aniif jireenya kennuu fi isa waan hin jirre akka waan jiruutti waamu sana duratti abbaa keenya. **18** Abrahaamis akkuma, "Sanyiin kee akkas ni ta'a" jedhametti utuu abdiin tokko iyyuu hin jiraatin abdiidhaan amanee abbaa saboota baay'ee ta'e. **19** Innis akka umuriin isaa gara waggaa dhibbaa ga'ee dhagni isaa du'e, akkasumas akka gadameessi Saaraa du'e beeku illee amantii isaatti hin laafne. **20** Inni amantii isaatti jabaachuun Waaqaaf ulfina kenne malee amantii dhabuun waadaa Waaqaa hin shakkine; **21** akka Waaqni waan waadaa gale raawwachuu danda'us guutummaan guutuutti hubateera. **22** Kanaafuu, "Amantiin isaa qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame." **23** Dubbiin, "Qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame" jedhu kun Abrahaam qofaaf hin barreeffamne; **24** nuufis, warra Waaqa Gooftaa keenya Yesuusinn warra du'an keessaa kaase sanatti amannuufis, qajeelummaatti ni lakkaa'ama. **25** Yesuus cubbuu keenyaaf dabarfamee du'atti kenname; qajeeltota nu taasisuuf immoo du'aa kaafame.

5 Kanaafuu amantiidhaan qajeeltota erga taasifamnee nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa wajjin nagaa qabna. **2** Ayyaana amma jabaannee ittiin dhaabannu kanattis karaa isaatiin amantiin galuuf carraa arganneerra. Abdii ulfina Waaqaattis ni

gammanna. **3** Kana qofa miti; nu dhiphina keenyattis ni gammanna; akka dhiphinni obsa fidu ni beeknaatii; **4** obsi jabaatanii dhaabachuu, jabaatanii dhaabachuun immoo abdiid fida. **5** Jaalalli Waaqaa karaa Hafuura Qulqulluu nuu kennamee sanaatiin garaa keenya keessatti waan dhangalaafameef abdiin nu hin qaansu. **6** Utuu nu amma illee dadhabdoota taanee jirruu yeroo malutti Kiristoos cubbamootaaf jedhee du'e. **7** Yoo namni tokko nama gaariif du'uuf ija jabaachuu danda'e iyyuu, namni nama qajeelaaf du'u akka malee muraasa. **8** Garuu utuma nu cubbamoota taanee jirruu Kiristoos nuuf jedhee du'e; kunis jaalala Waaqni nuuf qabu argisiisa. **9** Egaa nu amma erga dhiiga isaatiin qajeeltota taasifamnee, akkam karuma isaatiin dheekkamsa Waaqaa jalaa hin baane ree! **10** Nu utuu diinota Waaqaa taanee jirruu erga du'a ilma isaatiin isatti araaramnee, erga isatti araaramnee booddee immoo hammam caalaa jireenya isaatiin hin fayyinu ree! **11** Kana qofa miti; nu garuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa ittiin amma araara arganne sanaan Waaqatti ni gammanna. **12** Kanaaf akkuma cubbuun karaa nama tokkootiin addunyaa seene, duuti immoo karaa cubbuutiin seene; sababii namni hundinuu cubbuu hojjeteeffis duuti nama hundatti dhufe. **13** Utuu seerri hin kennaminiin dura iyyuu cubbuun addunyaa keessa tureetii; yeroo seerri hin jirretti garuu cubbuun hin lakkaa'amu. **14** Ta'us duuti bara Addaam irraa jalqabee hamma bara Museetti warra dogoggora akka Addaam hin hojjetin irratti illee mo'ee ture; Addaamis Isa dhufuuf jiru sanaaf fakkeenya ture. **15** Kennaan tolaa sun garuu akka balleessaa sanaa miti. Erga sababii balleessaa nama tokkootiin namoonni baay'een du'anii, ayyaanni Waaqaatii fi kennaan karaa ayyaana nama tokkootiin jechuunis kennaan karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe sun immoo hammam caalaa namootaaf haa baay'atu ree! **16** Kennaan Waaqaa miidhaa cubbuun namni tokko hojjetee fiduun tokko miti; Murtiin cubbuu tokkichaaf kenname yakkamtummaa fideera; kennaan tolaa kan

balleessaa baay'ee irratti kenname garuu qajeelummaa fide. **17** Erga sababii balleessaa nama tokkootiin karaa namicha sanaatiin duuti mo'ee, warri ayyaana baay'atee irraa hafa ta'ee fi kenna qajeeltota nama taasisu argatan immoo karaa nama tokkoo karaa Yesuus Kiristoosiitiin hammam caalaa jireenyaan hin mo'an ree! **18** Kanaafuu akkuma balleessaan tokko nama hundatti yakka mursiise, akkasuma immoo hojiin qajeelummaa tokko nama hundaaf qajeelummaa jireenya fidu ta'e. **19** Akkuma ajajamuu diduu nama tokkootiin namoonni baay'een cubbamoota ta'an, akkasuma immoo ajajamuu nama tokkootiin namoonni baay'een qajeeltota ni taasifamu. **20** Seerris akka cubbuun baay'atuuf dhufe. Lafa cubbuun baay'atetti garuu ayyaanni akka malee baay'ate; **21** kunis akkuma cubbuun karaa du'aatiin mo'e sana ayyaannis karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiitiin akka jireenya bara baraa fiduuf karaa qajeelinaatiin akka mo'uuf. (aiṯnios q166)

6 Egaa maal jenna ree? Akka ayyaanni baay'atuuf ittuma fufnee cubbuu haa hojjennuu? **2** Gonkumaa hin ta'u! Nu warri cubbuuf duune, si'achi akkamitti cubbuu jala jiraanna? **3** Yookaan nu warri Kiristoos Yesuusitti cuuphamne hundi akka du'a isaattis cuuphamne isin hin beektanii? **4** Kanaafuu akkuma Kiristoos ulfina Abbaatiin warra du'an keessaa kaafame sana nus akka jireenya haaraa jiraannuuf cuuphaadhaan du'a isaa keessatti hirmaannee isa wajjin awwaalamne. **5** Nu erga du'a isaatiin akkasitti isa wajjin tokko taane, du'aa ka'uu isaatiinis akkasuma isa wajjin tokko ni taana. **6** Akka dhagni cubbamaan balleeffamuuf, nus akka si'achi garboota cubbuu hin taaneef akka namummaan keenya moofaan sun isa wajjin fannifame ni beekna; **7** namni du'e cubbuu irraa bilisoomeraatii. **8** Egaa nu yoo Kiristoos wajjin duune, akka isa wajjin jiraannus ni amanna. **9** Kiristoos warra du'an keessaa waan ka'eef, akka inni deebi'ee hin duune ni beeknaatii; duutis si'achi isa irratti gooftummaa hin qabu. **10** Inni du'a du'e sana si'a tokko yeroo hundaaf cubbuuf du'e; jireenya jiraatu sana

garuu Waaqaaf jiraata. **11** Isinis akkasuma akka cubbuuf duutanitti, Kiristoos Yesuusiin garuu akka Waaqaaf jiraattota taatanitti of hedaa. **12** Kanaafuu isin akka fedhii isaa hamaadhaaf hin ajajanneef dhagna keessan kan du'a hin oolle irratti cubbuu hin moosisinaa. **13** Akka warra du'a irraa gara jireenyaatti fidamaniitti Waaqaaf of dhi'eessaa malee kutaa dhagna keessanii mi'a jal'inaa gootanii cubbuuf hin dhi'eessinaa; garuu kutaa dhagna keessanii mi'a qajeelinaa godhaatii Waaqaaf dhi'eessaa. **14** Isin ayyaana jala jirtu malee waan seera jala hin jirreef, cubbuun isin irratti gooftummaa hin qabaatu. **15** Egaa maal haa ta'u ree? Nu sababii ayyaana jala malee seera jala hin jirreef cubbuu haa hojjennuu? Gonkumaa hin ta'u! **16** Cubbuu gara du'aatti nama geessuufis ta'u yookaan ajajamuu gara qajeelummaatti nama geessuuf, yommuu akka garbootaatti nama tokkoof ajajamuuf of kennitanitti, nama ajajamtaniif sanaaf akka garboota taatan hin beektanii? **17** Isin yoo garboota cubbuu turtan illee amma garuu barumsa itti kennamtan sanaaf waan garaa guutuun ajajamtaniif Waaqaaf galanni haa ta'u. **18** Isin cubbuu irraa bilisoomtanii garboota qajeelummaa taataniirtu. **19** Sababii isin uumamaanuu dadhaboo taataniif ani jecha namaa galuun nan dubbadha; akkuma kutaa dhagna keessanii xuraa'ummaa fi hammina guddachaa deemuuf garba gootanii dhi'eessaa turtan sana ammas kutaa dhagna keessanii qajeelummaa gara qulqullummaatti geessuuf garba godhaatii dhi'eessaa. **20** Isin yeroo garboota cubbuu turtanitti, qajeelummaa irraa bilisa turtan. **21** Waan amma itti qaanoftan kana irraa yeroo sana bu'aa maalii argattan ree? Dhumni waan sanaa du'aatii! **22** Amma garuu waan cubbuu irraa bilisoomtanii garboota Waaqaa taataniif faayidaan isin argattan gara qulqullummaatti isin geessa; dhumni isaas jireenya bara baraa ti. (aiṓnios g166) **23** Mindaan cubbuu du'aatii; kennaan Waaqaa garuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin jireenya bara baraa ti. (aiṓnios g166)

7 Yaa obboolota, ani warra seera beekanitti nan dubbadhaatii; seerri nama tokko irratti taayitaa kan qabaatu hamma namichi sun lubbuun jiru qofa akka ta'e isin hin beektanii ree? **2** Dubartiin heerumte tokko hamma inni lubbuudhaan jirutti seeraan dhirsa isheetti hidhamteerti; yoo dhirsi ishee du'e garuu seera fuudhaa fi heerumaa sana irraa hiikamteerti. **3** Kanaafuu utuu dhirsi ishee lubbuudhaan jiruu yoo nama biraatti heerumte isheen ejjittuu jedhamti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu waan seera sana irraa hiikamteef yoo nama biraatti heerumte illee ejjitu miti. **4** Kanaafuu yaa obboolota ko, isinis akkasuma karaa dhagna Kiristoosiin seeraaf duutaniiirtu; kunis akka isin kan biraa, kan isa warra du'an keessaa kaafame sanaa taataniif; kun immoo akka nu Waaqaaf ija naqannuuf. **5** Yeroo nu akka namummaa cubbamaatti jiraachaa turretti, hawwiin cubbuu kan seeraan kakaafame sun akka nu du'aaf ija naqannuuf dhagna keenya keessatti hojjechaa ture. **6** Amma garuu waan duraan nu hidhee ture sanaaf du'uudhaan seera irraa hiikamneerra; kunis akka seera moofaa barreeffame sana jalatti tajaajilluuf utuu hin ta'in akka jireenya Hafuuraa haaraa sanaan tajaajilluuf. **7** Egaa maal jenna ree? Seerri cubbuudhaa? Gonkumaa akkas miti! Garuu ani utuu seeraan ta'uu baatee cubbuun maal akka ta'e hin beeku ture. Utuu seerri "Hin hawwin" jechuu baatee ani silaa hawwiin maal akka ta'e dhugumaan hin beeku ture. **8** Cubbuun garuu carraa ajajni argamsiiseen hawwii hamaa gosa hundaa na keessatti uume. Lafa seerri hin jirretti cubbuun du'aadhaatii. **9** Ani dur seera malee jiraachaan ture; yommuu ajajni dhufetti garuu cubbuun ni bayyanatte; anis nan du'e. **10** Ajajni jireenya fida jedhamee eegame sunis akka du'a natti fide nan hubadhe. **11** Cubbuun carraa ajajni argamsiiseen na gowwoomse; ajajuma sanaanis na ajjeese. **12** Kanaafuu seerri qulqulluu dha; ajajni sunis qulqulluu dha; qajeelaa dha; gaarii dhas. **13** Egaa waan gaarii sanatu du'a natti ta'ee ree? Gonkumaa akkas miti! Cubbuunis akka cubbuutti akka ilaalamuuf, akka karaa

ajajaatiin ittuma caalee cubbuu ta'uufis cubbuun karaa waan gaarii sanaatiin du'a natti fide. **14** Nus akka seerri sun seera hafuura ta'e ni beekna; ani garuu nama foonii kan akkuma garbaatti cubbuutti gurguramee dha. **15** Ani waanan hojyedhu hin beeku. Ani waanan jibbut hojyedha malee waanan hojjechuu barbaadu hin hojyedhuutii. **16** Ani erga waanan hojjechuu hin barbaanne hojyedhee, akka seerri sun gaarii ta'e walii nan gala. **17** Yoos, si'achi cubbuu na keessa jiraatutu waan kana hojjeta malee ana miti. **18** Na keessa jechuunis namummaa koo cubbamaa keessa akka wannii gaariin tokko iyyuu hin jirre nan beeka. Ani waan gaarii hojjechuu nan hawwa; garuu hojjechuu hin danda'u. **19** Wanti ani hojyedhu waan hamaa ani hojjechuu hin barbaanne malee waan gaarii ani hojjechuu barbaadu mitiitii. **20** Egaa ani waanan hojjechuu hin barbaanne yoon hojyedhe, si'achi cubbuu na keessa jiraatu sanatu waan kana hojjeta malee ana miti. **21** Kanaafuu akka seerri sun hojjechaa jiru nan hubadha; yommuu ani waan gaarii hojjechuu barbaadu hamminni na biratti argama. **22** Ani keessa namummaa kootti seera Waaqaattin nan gammadaatii; **23** ani garuu utuu seerri biraa seera qalbii koo wajjin kutaa dhagna koo keessatti wal lolee seera cubbuu kan kutaa dhagna koo keessa jiruuf na booji'uu nan arga. **24** Ani nama gadadamaa akkamii ti! Dhagna du'u kana jalaa eenyutu na baasa? **25** Karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin galanni Waaqaaf haa ta'u! Kanaafuu ani mataan koo qalbii kootiin garbicha seera Waaqaa ti; namummaa koo cubbamaadhaan garuu ani garbicha seera cubbuu ti.

8 Egaa amma murtiin warra Kiristoos Yesuus keessa jiraatanitti muramu hin jiru; **2** seerri Hafuura jireenyaa karaa Kiristoos Yesuusiin seera cubbuutii fi seera du'aa jalaa na bilisoomseeraatii. **3** Waan seerri sababii fooniitiin dadhabsiifameef hojjechuu hin danda'in, Waaqni ilma ofii isaa bifa foon cubbamaatiin aarsaa cubbuu akka ta'uuf erguun hojjeteeeraatii. Kanaanis inni fooniin cubbuutti mure. **4** Kunis akka qajeelummaan

seeraa sun nu warra utuu akka namummaa cubbamaatti hin ta'in akka Hafuuraatti jiraannu keessatti raawwatamuufii dha. **5** Warri akka fooniitti jiraatan waan foonii yaadu; warri akka Hafuuraatti jiraatan garuu waan Hafuura yaadu. **6** Yaadni foonii du'a; yaadni Hafuura garuu jireenyaa fi nagaa dha. **7** Yaadni foonii diina Waaqaa ti; seera Waaqaatiifis hin bulu. Buluus hin danda'u. **8** Warri akka fooniitti jiraatan Waaqa gammachiisuu hin danda'an. **9** Isin garuu yoo Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraate akka Hafuuraatti jiraattu malee akka fooniitti hin jiraattan. Eenyu iyyuu yoo Hafuura Kiristoos qabaachuu baate inni kan Kiristoos miti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa jiraate garuu dhagni keessan sababii cubbuutiin du'aa dha; hafuurri keessan immoo sababii qajeelummaatiin jiraataa dha. **11** Hafuurri Waaqaa inni Yesuus warra du'an keessaa kaase sun yoo isin keessa jiraate garuu, inni Kiristoos Yesuus warra du'an keessaa kaase sun karaa Hafuura isaa kan isin keessa jiruutiin dhagna keessan isa du'uufis jireenya kenna. **12** Egaa yaa obboloota, nu gatii of irraa qabna; garuu fooniif miti; akka fooniitti jiraachuufis miti. **13** Isin yoo akka fooniitti jiraattan ni duutuutii; yoo Hafuuraan hojii foon keessanii ajjeeftan garuu ni jiraattu. **14** Warri Hafuura Waaqaatiin qajeelfaman hundinuu ilmaan Waaqaatii. **15** Isin Hafuura ilmummaa isa nu ittiin, "Aabbaa, yaa Abbaa" jennee waammannu sana argattan malee Hafuura garbummaa kan gara sodaatti isin deebisu hin arganne. **16** Akka nu ijoollee Waaqaa taane kan hafuura keenya wajjin dhugaa ba'us Hafuuruma sana. **17** Yoo ijoollee taane immoo nu dhaaltota; akka hirmaattota ulfina isaa taanuufis yoo hirmaattota dhiphina isaa taane, nu dhaaltota Waaqaa ti; Kiristoos wajjinis ni dhaalla. **18** Dhiphinni keenya kan ammaa kun ulfina nutti mul'achuuf jiruun yommuu wal bira qabamu akka waan tokkottuu hin lakkaa'amne ani nan yaada. **19** Uumamni mul'achuu ijoollee Waaqaa hawwiidhaan eeggachaa jira. **20** Uumamni utuu filannoo isaatiin hin ta'in, fedhii isa dabarsee

isa kenne sanaatiin abdiidhaan waan faayidaa hin qabnetti saaxilameeraatii; 21 kunis akka uumamni mataan isaa garbummaa tortoruu jalaa ba'ee bilisummaa ulfina qabeessa ijoollee Waaqaatti galuuf. 22 Uumamni hundinuu hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo ciniinsuutti akka aadaa jiru ni beekna. 23 Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya warri ija Hafuuraa kan jalqabaa qabnu iyyuu furii dhagna keenyaa ilmummaatti guddifamuu eeggachaa of keessatti ni aadna. 24 Nu abdii kanaan fayyineetii. Abdiin argamu garuu abdii miti; namni waan amma iyyuu qabu abdatu eenyu ree? 25 Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna. 26 Akkasumas Hafuurri dadhabbii keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuutii; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'amneen nuuf kadhata. 27 Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuraas ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqullootaaf kadhataatii. 28 Waaqni warra isa jaallatanii akka kaayyoo isaatti waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hojjetu ni beekna. 29 Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakkaataniif duraan dursee murteesseeraatii. 30 Inni warra duraan dursee murteesse sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasise; warra qajeeltota taasiseef immoo ulfina kenne. 31 Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'ee eenyutu nuun mormuu danda'a? 32 Waaqni Ilma isaa illee utuu hin mararfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kennu ree? 33 Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. 34 Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhatu sanaa dha. 35 Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? 36 Kunis

akkuma, “Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa'amneerra” jedhamee barreeffamee dha. 37 Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallate sanaan mo'attoota ni caalla. 38 Duuti yookaan jireenyi, ergamoonni yookaan bulchitoonni, hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni dhufuuf jiru yookaan humni tokko iyyuu, 39 ol dheerinni yookaan gad fageenyi yookaan uumamni biraa kam iyyuu jaalala Waaqaa kan Kiristoos Yesuus Gooftaa keenyaa irraa akka gargar nu baasuu hin dandeenye ani amaneera.

9 Ani Kiristoosiin dhugaa nan dubbadha; ani hin sobu; yaadni koos Hafuura Qulqulluudhaan naa mirkaneessa; 2 ani gadda guddaa fi dhiphina wal irraa hin cinne garaa koo keessaa qaba. 3 Ani iyyuu obboloota koo warra akka fooniitti sanyii koo ta'aniif jedhee utuun Kiristoos irraa gargar ba'ee abaaramee nan hawwa tureetii; 4 isaan saba Israa'el. Ilmummaan, ulfinni, kakuun, seera fudhachuun, tajaajiluu fi waadaan kan isaanii ti. 5 Abbootiin kan isaanii ti; Kiristoosis isaan irraa fooniin dhalate; inni waan hunda irratti Waaqa; inni bara baraan haa eebbifamu! Ameen. (aiōn g165) 6 Kun garuu dubbiin Waaqaa diigameera jechuu miti. Kan Israa'el irraa dhalate hundi Israa'el miti. 7 Yookaan isaan sababii sanyii Abrahaam ta'aniif hundi isaanii ijoollee isaa miti. Garuu, “Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama” jedhameera. 8 Kana jechuunis ijoollee waadaatu sanyiitti lakkaa'ama malee ijoolleen foon irraa dhalatan ijoollee Waaqaa miti. 9 Dubbiin waadaa sunis kan, “Ani yeroo murteeffametti deebi'ee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi” jedhu tureetii. 10 Kana qofa miti; Ribqaan yeroo namuma tokkoof, abbaa keenya Yisihaaqiif ulfooftetti, 11 ijoolleen sun utuu hin dhalatin yookaan utuu waan gaarii yookaan waan hamaa hin hojjetin akka kaayyoon filannoo Waaqaa raawwatamuuf, 12 utuu hojiin hin ta'in isa waamicha Waaqaatiin, “Inni hangafni isa quxisuu tajaajila” jedhamee isheetti himame. 13 Kunis akkuma, “Yaaqoobin nan jaalladhe; Esaawun garuu nan jibbe” jedhamee

barreeffamee dha. **14** Egaa maal jenna ree? Waaqni jal'aadhaa? Gonkumaa akkas miti! **15** Inni Museedhaan, "Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa" jedhaatii. **16** Kanaafuu wanti kun araara Waaqaatiin malee hawwii yookaan carraaqii namaatiin miti. **17** Katabbiin qulqulluun Fara'ooniin, "Ani humna koo sirratti argisiisuuf, maqaan koos akka lafa hunda irratti labsamuuf kaayyoo kanaaf si kaaseera" jedhaatii. **18** Kanaaf Waaqni kan maaru barbaadu ni maara; kan mata jabeessa gochuu barbaadu immoo mata jabeessa godha. **19** Isinis, "Yoos Waaqni maaliif amma iyyuu dogoggora nurra barbaada? Fedhii isaas eenyutu mormuu danda'a?" naan jettu. **20** Garuu yaa namichoo, Waaqaan mormuuf ati eenyu? "Wanti tolfame tokko kan isa tolcheen, 'Ati maaliif akkanatti na tolchite?'" jedhaa? **21** Suphee dhooftuun tokko dhoqqee suphee kan bukaa'e irraa qodaa ulfinaa fi salphinaaf oolu tolchuuf mirga hin qabuu? **22** Waaqni dheekkamsa isaa argisiisuu fi humna isaas beeksisuuf jedhee yoo mi'a dheekkamsaa kanneen badiisaaf qopheeffaman obsa guddaan bira darbe hoo? **23** Inni badhaadhummaa ulfina isaa yoo mi'a araara isaa kanneen duraan dursee ulfinaaf qopheessetti beeksisuuf jedhee waan kana godhe hoo? **24** Nus warra waamaman keessaa tokkoo dha; inni Yihuudoota qofa keessaa utuu hin ta'in Namoota Ormaa keessaas waameera. **25** Inni kitaaba Hoose'aa keessatti akkana jedha: "Ani warra saba koo hin ta'iniin, 'saba koo' nan jedha; ishee jaallatamtuu hin ta'iniin immoo, 'jaallatamtuu' nan jedha." **26** Akkasumas isaan, "Iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaaniin jedhame sanatti, 'ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu." **27** Isaayyaas akkana jedhee waa'ee Israa'el iyya: "Baay'inni ilmaan Israa'el yoo akkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyyuu, hambaa qofatu fayya. **28** Gooftaan utuu hin turin, yeroo dhumaatiif lafa irratti ni muraatii." **29** Kunis akkuma Isaayyaas duraan dursee akkana jedhee dubbatee dha: "Utuu Gooftaan Waan Hunda Danda'u, sanyii nuuf hambisuu baatee, nu silaa

akkuma Sodoom taanee, Gomoraas fakkaanna turre." **30** Egaa maal jenna ree? Namoonni Ormaa kan qajeelummaa duukaa hin bu'in qajeelummaa karaa amantiitiin ta'e argataniiru. **31** Israa'eloonni seera qajeelummaa duukaa bu'an garuu qajeelummaa hin arganne. **32** Maaliif dhaban? Kunis sababii isaan utuu karaa amantiitiin hin ta'in hojiidhaan qajeelummaa argachuu barbaadaniif; isaanis dhagaa nama gufachiisuun gufatan. **33** Kunis akkuma, "Kunoo, ani dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu Xiyoon keessa nan kaa'a; namni isatti amanu gonkumaa hin qaana'u" jedhamee barreeffame sanaa dha.

10 Yaa obboloota, hawwiin garaa kootii fi wanni ani Israa'elootaaf Waaqa kadhadu akka isaan fayyaniif. **2** Ani akka isaan Waaqaaf hinaaffaa qaban dhugaa nan ba'a; hinaaffaan isaani garuu kan beekumsa irratti hundeeffame miti. **3** Isaan waan qajeelummaa Waaqa biraa dhufu hin beekini fi waan qajeelummaa ofii isaani uumachuu barbaadaniif qajeelummaa Waaqaatiif hin bulle. **4** Akka namni amanu hundinuu qajeelummaa argatuuf Kiristoos raawwii seeraatii. **5** Museen waa'ee qajeelummaa seeraan argamuu, "Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata" jedhee waan kana barreesseeraatii. **6** Qajeelummaan amantiidhaan argamu garuu akkana jedha; "Ati garaa kee keessatti, 'Eenyutu gara samiitti ol ba'a?' hin jedhin;" Kun Kiristoosin gad buusuuf; **7** "Yookaan, 'Eenyutu qileetti gad bu'a?' hin jedhin;" kun Kiristoosin warra du'an keessaa ol baasuuf. **(Abyssos g12)** **8** Inni garuu maal jedha? "Dubbichi si bira jira; afaan keetii fi garaa kee keessa jira;" innis dubbii amanti isa nu lallabnuu dha; **9** kunis yoo ati, "Yesuus Gooftaa dha" jettee afaan keetiin dhugaa baatee akka Waaqni warra du'an keessaa isa kaase garaa keetti amante, ati ni fayyita. **10** Namni garaa isaatiin amanee qajeelaa taasifamaatii; afaan isaatiinis dhugaa ba'ee fayya. **11** Katabbiin Qulqulluun, "Namni isatti amanu kam iyyuu gonkumaa hin qaana'u" jedhaatii. **12** Yihuudii fi Giriikii gidduu garaa garummaan hin jiruutii;

Gooftuma tokkicha sanatu Gooftaa hundaati; innis warra isa waammatan hunda eebba isaatiin badhaasa. **13** “Namni maqaa Gooftaa waammatu hundinuu ni fayyaatii.” **14** Yoos isaan akkamitti isa itti hin amanin waammachuu danda’u ree? Isa waa’ee isaa hin dhaga’inittis akkamitti amanuu danda’u ree? Utuu namni isaanitti hin lallabinis akkamitti dhaga’uu danda’u ree? **15** Isaanis utuu hin ergamin akkamitti lallabuu danda’u? Kunis isa, “Miilli warra wangeela fidanii akkam miidhagaa dha!” jedhamee barreeffamee dha. **16** Oduu gaarii sanas kan fudhate Israa’eloota hunda miti. Isaayyaas, “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane?” jedhaatii. **17** Egaa amantiin ergaa dhaga’uudhaan dhufa; ergaan kunis karaa dubbii waa’ee Kiristoosiin dhaga’ama. **18** Ani garuu: Isaan hin dhageenye moo? jedhee nan gaafadha; dhugumaanuu isaan dhaga’aniiru: “Sagaleen isaanii lafa hunda, dubbiin isaaniis handaara addunyaa ga’e.” **19** Ammas ani: Israa’el hin hubanne moo? jedheen gaafadha. Museen duraan dursee, “Ani warra saba hin ta’iniin akka isin hinaaftan nan godha; saba hubannaa hin qabneenis isin nan aarsaa” jedha. **20** Isaayyaasis ija jabinaan, “Warri na hin barbaadin na argatan; warra na hin iyyaafatinittis nan mul’adhe” jedha. **21** Waa’ee Israa’el garuu, “Ani guyyaa guutuu gara uummata hin ajajamnee fi didaa ta’eetti harka koo nan diriirfadhe” jedha.

11 Anis, “Egaa Waaqni saba isaa ni gatee ree?” jedhee nan gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Ani iyyuu Israa’elicha, sanyii Abrahaam keessaa gosa Beniyaam. **2** Waaqni saba isaa warra duraan dursee beeke sana hin ganne; isin waa’ee Eeliyaas, inni akkamitti Waaqa duratti akka Israa’elin himate Katabbiin Qulqulluun maal akka jedhu hin beektanii? Innis akkana jedha: **3** “Yaa Gooftaa isaan raajota kee ajjeesaniiru; iddoo aarsaa keetii illee diiganiiru; anuma qofatu hafe; anas ajjeesuu barbaadu.” **4** Garuu deebiin Waaqni isaaf kenne maal ture? “Ani ofii kootiif namoota Ba’aaliif hin jilbeenfatin 7,000 hambifadheera.” **5** Akkasuma yeroo ammaas hambaawwan ayyaanaan filataman

jiru. **6** Erga ayyaanaan ta’e immoo si’achi hojiin miti; utuu hojiin ta’ee immoo ayyaanni silaa ayyaana hin ta’u ture. **7** Egaa maali ree? Israa’el waan jabeessee barbaade sana hin arganne; warri filataman garuu argataniiru. Warri kaan immoo mataa jabaatan. **8** Kunis isa, “Waaqni hamma guyyaa har’aatti, akka iji isaanii hin argineef, akka gurri isaaniis hin dhageenyeeff, hafuura nama dawweessu isaaniif kenne” jedhamee barreeffamee dha. **9** Daawitis akkana jedha; “Maaddiin isaanii iddaa fi kiyyoo, gufuu nama gufachiisuu fi adaba isaanitti haa ta’u. **10** Akka arguu hin dandeenyeeff iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaaniis bara baraan haa goophatu.” **11** Anis deebisee, “Isaan hamma kufanii ka’uu hin dandeenyetti gufatani?” jedheen gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Garuu akka sabni Israa’el hinaafuuf sababii balleessaa isaaniitiif fayyinni Namoota Ormaatiif dhufe. **12** Yoos erga balleessaan isaanii addunyaaf badhaadhummaa fidee, kufaatiin isaaniis erga Namoota Ormaatiif badhaadhummaa fidee, guutummaan isaanii immoo hammam caalaa badhaadhummaa haa fiduu ree? **13** Yaa Namoota Ormaa, ani isinittin dubbadha. Ani waanan ergamaa Namoota Ormaa ta’eef, tajaajila koo nan kabaja. **14** Kanaanis ani tarii saba koo hinaaffaaf kakaasee isaan keessaa tokko tokko fayyisuu abdadhee ti. **15** Erga gatamuun isaanii addunyaaf araara fidee, fudhatamuun isaanii immoo warra du’an keessaa jireenyatti kaafamuu malee maal fida ree? **16** Kutaan bukoo kan akka kennaa hangafaatti dhi’eeffame tokko erga qulqulluu ta’ee, bukoon guutuun qulqulluu dha; hiddi erga qulqulluu ta’ee, dameewwan isaas akkasuma qulqulloota. **17** Dameewwan sana keessaa tokko tokko caccabsamnaan ati utuma lataa ejersa bosonaa taatee jirtuu iddoo dameewwan caccabaniitti fayyifamtee soora hidda ejersaa irraa argamu kan qooddattu taanaan, **18** dameewwan sanatti hin koorin. Yoo of jajje garuu hidda sanatu si baata malee akka ati hidda sana hin baanne hubadhu. **19** Atis, “Akka ani itti fayyifamuuf dameewwan sun

caccabsaman” ni jetta. **20** Kun dhuguma. Isaan waan amantii hin qabneef caccabsaman; ati garuu amantiidhaan dhaabatteerta. Kanaafuu sodaadhu malee of hin tuulin. **21** Waaqni yoo dameewwan uumamaatiif hin hilin siifis hin hiluutii. **22** Egaa arjummaa fi gara jabina Waaqaa hubadhu: gara jabinni isaa warra kufan irratti; arjummaan isaa garuu hamma ati arjummaa isaa keessa jiraattutti siif; yoo kanaa achii atis ni kutamta. **23** Isaanis yoo amantii dhabuutti fufuu baatan itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuu ni danda’aatii. **24** Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta’e irraa muramtee karaa seera uumamaatiin ala ta’een muka ejersaa kan dhaabame irratti erga fayyifamtee, dameewwan uumamaa kunneen hammam caalaa muka ejersa isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman reel. **25** Yaa obboloota, ani akka isin ogeeyyii of seetanii icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hamma lakkoobsi Namoota Ormaa guutuun seenutti Israa’el gariin mata jabinaan jiraachaa turan. **26** Kanaafuu Israa’el hundi ni fayyu; akkana jedhamee barreeffameeraatii: “Inni furu Xiyoonii ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee jiraachuu ni balleessa. **27** Yommuu ani cubbuu isaanii isaan irraa fuudhutti, kakuun koo kan ani isaan wajjin qabu kana.” **28** Akka wangeelaatti isiniif jecha isaan diinota; akka filannootti garuu abbootiif jecha isaan jaallatamoo dha; **29** kennaan Waaqaatii fi waamichi isaa gaabbii hin qabuutii. **30** Akkuma isin kanaan dura Waaqaaf ajajamuu diddani amma garuu ajajamuu diduu isaaniitiin araara argattan sana **31** isaanis akkasuma araara Waaqaa kan isin argattaniin akka araara argataniif amma ajajamuu didan. **32** Waaqni hunduma isaaniitiif araara buusuuf jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala galche. (eleese g1653) **33** Badhaadhummaan ogummaatii fi beekumsa Waaqaa hammam gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin ga’amu! Karaan isaas barbaadamee itti hin ba’amu! **34** “Eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke? Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?” **35** “Yookaan akka Waaqni deebisee isaaf kennuuf jedhee, eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?” **36**

Wanti hundinuu isa irraa dhufe; isumaan dhufe; isaaf dhufe. Bara baraan ulfinni isaaf haa ta’ul! Ameen. (aiōn g165)

12 Kanaafuu yaa obboloota, akka isin dhagna keessan aarsaa jiraataa, qulqullaa’aa fi kan Waaqa gammachiisu gootanii dhi’eessitaniif ani gara laafina Waaqaatiin isin kadhada; kunis waaqeffannaa keessan kan hafuuraa ti. **2** Fedhiin Waaqaa gaariin, gammachiisaanii fi kan mudaa hin qabne maal akka ta’e qorattanii akka mirkaneessuu dandeessaniif haaromfamuu qalbii keessaniitiin geeddaramaa malee addunyaa kana hin fakkaatinaa. (aiōn g165) **3** Ani ayyaana naa kennameen tokkoo tokkoo keessan nan gorsaatii: Akka madaalii amantii kan Waaqni isinii kenne sanaatti qalbeeffannaadhaan waa’ee ofii keessanii yaadaa malee hamma yaaduu qabdanii olitti hin yaadinaa. **4** Akkuma dhagni keenya kutaa baay’ee qabu, akkuma kutaawwan kunneenis hojii wal fakkaatu hin qabaatin sana **5** akkasuma immoo nu warri baay’ee taane Kiristoosiin dhagna tokkoo dha; tokkoon tokkoon kutaa dhagnaa kan walii isaanii ti. **6** Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kenna garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokkoo raajii dubbachuu ta’e, inni akkuma amantii isaatitti haa dubbatu. **7** Yoo tajaajiluu ta’e, haa tajaajilu; yoo barsiisuu ta’e, haa barsiisu; **8** yoo jajjabeessuu ta’e, haa jajjabeessu; yoo warra rakkataniif kennuu ta’e, arjummaadhaan haa kennu; yoo bulchuu ta’e, jabaatee haa bulchu; yoo maaruu ta’e, gammachuun haa maaru. **9** Jaalalli keessan itti fakkeessuudhaan hin ta’in. Waan hamaa jibbaa; waan gaariitti maxxanaa. **10** Jaalala obbolummaatiin jabeessaa wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal dorgomaa. **11** Gooftaa tajaajiluu keessatti hafuura gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin dhabinaa. **12** Abdiidhaan gammadaa; dhiphina obsaa; kadhannaatti cimaa. **13** Qulqulloota rakkataniif waa gumaachaa. Keessummoota simadhaa. **14** Warra isin ari’atan eebbisaa; eebbisaa malee hin abaarinaa. **15** Warra gammadan wajjin gammadaa; warra boo’an

wajjin boo'aa. **16** Walii galteedhaan wajjin jiraadhaa. Warra jireenya gad aanaa jiraatan wajjin jiraadhaa malee hin koorinaa. Of hin tuulinaa. **17** Nama kamiif iyyuu hammina hamminaan hin deebisinaa. Nama hunda duratti waan gaarii hojjedhaa. **18** Yoo danda'ame, gama keessaniin nama hunda wajjin nagaan jiraadhaa. **19** Yaa jaallatamtoota, dheekkamsa Waaqaatiif iddoo kennaa malee haaloo hin ba'inaa; Gooftaan, "Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedha, jedhamee barreeffameeraatii. **20** Garuu, "Yoo diinni kee beela'e, beela baasi; yoo inni dheebotes, waan inni dhugu kenniif. Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta." **21** Gaarummaan hammina mo'i malee hamminaan hin mo'amin.

13 Namni kam iyyuu warra taayitaa bulchiinsaa irra jiran jalatti bulu qaba; yoo Waaqa irraa ta'e malee taayitaa qabaachuun hin danda'amuutii. Warra taayitaa qaban Waaqatu muude. **2** Kanaafuu namni abbootii taayitaatiin mormu sirna Waaqaatiin morma; warri akkas godhanis murtii ofitti fidu. **3** Bulchitoonni warra waan hamaa hojjetan malee warra waan gaarii hojjetan hin sodaachisan. Ati akka nama taayitaa qabu hin sodaanne ni barbaaddaa? Eгаа waan gaarii hojjedhu; inni iyyuu si galateeffataatii. **4** Inni waan gaarii siif gochuudhaaf tajaajilaa Waaqaatii. Ati garuu yoo waan hamaa hojjetta sodaadhu; inni akkasumaan goraadee hin qabatuutii. Inni tajaajilaa Waaqaa kan warra waan hamaa hojjetan irratti dheekkamsa fiduun haaloo baasuu dha. **5** Kanaafuu sababii dheekkamsaa qofaaf utuu hin ta'in, yaada qulqulluudhaan warra taayitaa irra jiran jalatti buluun barbaachisaa dha. **6** Isinis kanumaaf qaraxa baafuu; abbootiin taayitaa tajaajiltoota Waaqaa warra yeroo isaanii guutuu hojii bulchiinsaatiif kennaniidhaatii. **7** Waan nama hundaaf kennuun isin irra jiru kennaa; yoo qaraxa ta'e qaraxa, yoo gibira ta'e immoo gibira baasaa; yoo sodaachuu ta'e sodaadhaa; yoo ulfina kennuu ta'es, ulfina kennaa. **8** Isin wal jaallachuu malee gatii tokko illee of irraa hin

qabaatinaa; namni nama biraa jaallatu kam iyyuu seera raawwateeraatii. **9** Ajajawwan, "Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; hin hawwin" jedhanii fi ajajni biraas seera, "Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu" jedhu kanaan walitti guduunfamu. **10** Jaalalli ollaa isaa hin miidhu. Kanaafuu jaalalli raawwii seeraa ti. **11** Yeroon isin hirribaa dammaqhan amma akka ta'e hubadhaa. Yeroo nu itti amanne sana caalaa fayyinni keenya amma nutti dhi'aateeraatii. **12** Halkan bari'uu ga'eera; guyyaanis dhi'aateera. Kanaafuu hojii dukkanaa of irraa gannee mi'a lolaa kan ifaa haa hidhannu. **13** Kottaa akka yeroo guyyaatti amala gaariin haa jiraannu; addaggummaa fi machiidhaan miti; jireenya sagaagalummaa fi gad dhiisiitiin miti; wal loluu fi hinaaffaadhaan miti. **14** Qooda kanaa Yesuus Kiristoos Goofticha uffadhaa; akka itti hawwii foonii gammachiifan hin yaadinaa.

14 Nama amantiitti dadhabaa ta'e ofitti qabaa; waan wal nama falmisiisu irrattis itti hin murinaa. **2** Namni tokko akka waan hunda nyaachuu danda'u amana; namni amantiin isaa dadhabaa ta'e kaan garuu biqiltuu qofa nyaata. **3** Namni nyaatu kan hin nyaatin hin tuffatin; inni hin nyaatinis kan nyaatutti hin murin; Waaqni isa ofitti qabeeraatii. **4** Hojjetaa nama kaaniitti kan murtu ati eenyu? Inni yoo dhaabates yoo kufes gooftaa isaatiif. Waan Gooftaan isa dhaabachiisuu danda'uufis ni dhaabata. **5** Namni tokko akka waan guyyaan tokko guyyaa kaan caaluutti yaada; namni kaan immoo guyyaan hundi tokkuma jedhee yaada. Namni kam iyyuu yaada ofii isaa guutummaatti amanee haa fudhata. **6** Namni guyyicha kabaju Gooftaaf jedhee kabaja; kan guyyicha hin kabajnes Gooftaaf jedhee hin kabaju. Kan nyaatu Gooftaaf jedhee nyaata; inni Waaqa galateeffataatii; kan hin nyaannes Gooftaaf jedhee hin nyaatu; Waaqas ni galateeffata. **7** Nu keessaa namni mataa isaatiif jiraatu, kan mataa isaatiif du'us hin jiruutii. **8** Nu yoo jiraanne Gooftaaf jiraanna; yoo duunes Gooftaaf duuna. Kanaafuu yoo jiraannes yoo duunes nu kan Gooftaa ti. **9** Sababii kanaaf Kiristoos Gooftaa du'aaleyyiitii fi jiraatoo

ta'uuf du'e; deebi'ees jiraataa ta'e. **10** Yoos ati maaliif obboleessa keetti murta ree? Yookaan maaliif obboleessa kee tuffatta ree? Nu hundi teessoo murtii Waaqaa dura ni dhaabannaatii. **11** Kunis: "Ani jiraataadhaatii; jilbi hundi anaaf ni jilbeenfata; arrabni hundi Waaqaaf dhugaa ba'a' jedha Gooftaan" jedhamee barreeffameeraatii. **12** Kanaafis tokkoon tokkoon keenya waa'ee mataa keenyaa fuula Waaqaa duratti deebii ni kennina. **13** Kanaafuu nu walitti muruu haa dhiifnu. Qooda kanaa akka karaa obboleessa keessanii irra gufuu yookaan waan gufachiisu tokko illee hin keenye murteeffadhaa. **14** Akka wanni ofuma isaatiin xuraa'aa ta'e tokko iyyuu hin jirre ani karaa Gooftaa Yesuus nan beeka; nan amanas. Nama wanni tokko xuraa'aadha jedhee yaaduuf garuu wanni sun isaaf xuraa'aa dha. **15** Yoo wanni ati nyaattu obboleessa kee miidhe, ati jaalalaan jiraachaa hin jirtu. Ati waan nyaattuun obboleessa kee isa Kiristoos isaaf du'e hin balleessin. **16** Kanaafuu wanti isin gaariidha jettan akka arrabsamu hin godhinaa. **17** Mootummaan Waaqaa qajeelummaa, nagaa fi gammachuu Hafuura Qulqulluun ta'eedha malee waa'ee nyaataa fi dhugaatii mitiitii. **18** Namni haala kanaan Kiristoosin tajaajilu Waaqa gammachiisaatii; namoota birattis fudhatama argata. **19** Kanaaf waan nagaa fidu gochuu fi wal ijaaruu haa tattaaffannu. **20** Nyaataaf jettee hojii Waaqaa hin balleessin. Nyaanni hundi qulqulluu dha; garuu waan nama biraa gufachiisu kam iyyuu nyaachuun nama tokkoof dogoggora. **21** Akka obboleessi kee hin gufanneef, foon nyaachuu dhiisuun yookaan daadhii wayinii dhuguu dhiisuun yookaan waan biraa kam iyyuu gochuu dhiisuun gaarii dha. **22** Kanaafuu ati amantii waan kana irratti qabdu kam iyyuu fuula Waaqaa duratti ofumaa keetii qabaadhu. Namni waan amanee fudhate irratti ofitti hin murre eebbifamaa dha. **23** Namni shakkii qabu garuu nyaachuun isaa waan amantiin hin ta'iniif yoo nyaate isatti murama; wanni amantiin hin ta'in kam iyyuu cubbuudhaatii.

15 Nu warri jajjaboo taane, dadhabbii warra dadhaboo baachuu qabna malee ofuma

gammachiisuu hin qabnu. **2** Tokkoon tokkoon keenya ollaa keenya ijaaruu, akka isatti toluuf waan isa gammachiisu gochuu qabna. **3** Kiristoos iyyuu ofii isaa hin gammachiifneetii; kun garuu akkuma, "Arrabsoon warra si arrabsanii narra ga'eera" jedhamee barreeffamee dha. **4** Nu akka obsaa fi jajjabina Katabbiwwan Qulqulluun kennaniin abdi qabaannuuf wanti duraan barreeffame hundi barumsa keenyaaf barreeffameetii. **5** Waaqni obsaa fi jajjabina namaa kennu sun akka isin yaaduma Kiristoos Yesuus qabaate sana walii qabaattan isin haa gargaaru. **6** Kunis akka isin yaada tokkoo fi afaan tokkoon Waaqaaf, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiif ulfina kennitaniif. **7** Kanaaf akkuma Kiristoos ulfina Waaqaatiif jedhee isin simatetti isinis wal simadhaa. **8** Kiristoos dhugaa Waaqaatiif jedhee waadaa abbootiif kenname mirkaneessuuf akka tajaajilaa warra dhagna qabatanii ta'e ani isinittin himaati; **9** kunis akka Namoonni Ormaa sababii araara isaatiif Waaqa ulfeessaniif. Innis akkuma, "Kanaafuu ani Namoota Ormaa gidduutti sin jajadha; maqaa keetiifis nan faarfadha" jedhamee barreeffamee dha. **10** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, isin saba isaa wajjin gammadaa" jedha. **11** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, hundi keessan Gooftaa jajadhaa; namoonni hundinuus faarfannaadhaan isa leellisaa" jedha. **12** Akkasumas Isaayyaas, "Hiddi Isseey kan saboota bulchuuf ka'u tokko ni dhufa; Namoonni Ormaas isa abdatu" jedha. **13** Isinis akka humna Hafuura Qulqulluutiin abdiitti akka malee guddattaniif, Waaqni abdi sun isa amanachuu keessaniin gammachuu fi nagaa hundumaan isin haa guutu. **14** Yaa obbuloota ko, isin ofii keessanii akka gaarummaadhaan guutuu taatan, akka beekumsaan guutamtanii fi akka wal gorsuu dandeessan ani iyyuu hubadheera. **15** Ani sababii ayyaana Waaqni naaf kenneetiif waan tokko tokko isin yaadachiisuuf jedhee ija jabinaan isinii barreesseera; **16** kunis akka Namoonni Ormaa Hafuura Qulqulluun Qulqulleffamanii fuula Waaqaa duratti aarsaa fudhatama qabu ta'anii fi akka ani lubummaa wangeela Waaqaa

lallabuutiin Namoota Ormaatiif tajaajilaa Kiristoos Yesuus ta'uuf. 17 Kanaafuu ani Waaqa tajaajiluu kootiin Kiristoos Yesuusiin nan boona. 18 Ani waan Kiristoos waan ani jedhee fi hojjedheen akka Namoonni Ormaa Waaqaaf ajajaman gochuudhaan karaa kootiin raawwateen alatti homaa dubbachuuf ija hin jabaadhu; 19 kunis humna mallattoo fi dinqiitiin, humna Hafuura Qulqulluutiinis raawwatame. Kanaafuu ani Yersaaleemii jalqabee naanna'uun hamma Ilwaariqoonnitti guutummaatti wangeela Kiristoos lallabeera. 20 Ani akka hundee namni biraa buuse irratti hin ijaarreef lafa Kiristoos itti hin beekaminitti wangeela lallabuuf yeroo hunda tattaaffadheera. 21 Kunis isa, "Warri waa'een isaa itti hin himamin ni argu; warri hin dhaga'inis ni hubatu" jedhamee barreeffamee dha. 22 Anis kan yeroo baay'ee gara keessan dhufuu dhowwameef kanuma. 23 Amma garuu naannoowwan kanneenitti iddoon itti hojjedhu waan hin jirree fi anis waan isin arguuf waggaa baay'ee hawwaa tureef, 24 yeroo Isphaaniyaa dhaqu isinitti goruu nan yaada. Anis yeroo achi irra darbu erga isin argee xinnoo isin wajjin gammadee booddee akka imala koo irratti na gargaartan nan abdadha. 25 Amma garuu ani qulqulloota tajaajiluuf Yersaalem dhaquuttin jira. 26 Warri Maqedooniyaatii fi Akaayaa qulqulloota Yersaalem jiraatan keessaa kanneen hiyyeeyyii ta'aniif buusii gochuutti gammadaniiruutii. 27 Isaan waan kana gochuuf ni gammadan; dhugumaanuu waan kana isaaniif gochuun dirqama isaaniiti. Namoonni Ormaa erga eebba hafuuraa Yihuudoota irraa qooddatanii, eebba isaanii kan foonii immoo Yihuudootaaf qooduun dirqama isaaniiti. 28 Kanaaf ani ergan waan kana raawwadhee, akka isaan buusii kana fudhatan mirkaneeffadhee booddee goree isin ilaalee Isphaaniyaa nan dhaqa. 29 Ani yommuu gara keessan dhufu akka eebba Kiristoosiin guutamee dhufu nan beeka. 30 Yaa obbuloota, akka isin kadhannaa Waaqa kadhattan keessatti naaf kadhachuudhaan na wajjin dhamaatan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin, jaalala

Hafuura Qulqulluutiinis isinin kadhadha. 31 Akka ani namoota Yihuudaa keessa jiraatan kanneen hin amanin jalaa ba'uu fi akka tajaajilli koos Yersaalem keessatti qulqulloota achi jiraatan biratti fudhatama argatu naaf kadhadhaa; 32 kunis akka ani fedhii Waaqaatiin, gammachuudhaan isin bira dhufee isin wajjin boqodhuuf. 33 Waaqni nagaa hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

16 Obboleettii keenya Feebeen tajaajiltuu waldaa kiristaanaa ishee Kanchire'aa imaanaa isinitti nan kennadha. 2 Isheen namoota baay'eef, anaafis gargaarsa guddaa waan taateef akka isin simannaa qulqullootaaf maluun Gooftaadhaan ishee simattanii fi akka gargaarsa isheen isin irraa barbaaddu kam iyyuu isheef gootan isinin kadhadhaa. 3 Phirisiqilaa fi Aqiilaa, warra Kiristoos Yesuusiin na wajjin tajaajilanitti nagaa naa himaa. 4 Isaan naa jedhanii lubbuu isaanii balaaf saaxilan. Utuu ana qofa hin ta'in Waldaaleen Kiristaanaa Namoota Ormaa hundinuus isaan galateeffatu. 5 Waldaa Kiristaanaa kan mana isaaniitti walitti qabamtuttis nagaa naa himaa. Biyya Asiyaa keessaa Kiristoositti amanuutti hangafa kan ta'e michuu koo jaallatamaa Axeenexoonittis nagaa naa himaa. 6 Maariyaam ishee baay'ee isinii dhamaattettis nagaa naa himaa. 7 Firoota koo warra na wajjin hidhaman Androoniqoosii fi Yuuniyaanittis nagaa naa himaa. Isaan warra ergamoota keessaa maqaa gaarii qaban kanneen na dura Kiristoositti amananii dha. 8 Amphiliyaaxos isa ani Gooftaadhaan jaalladhutti nagaa naa himaa. 9 Urbaanos isa Kiristoosin nu wajjin tajaajiluu fi michuu koo jaallatamaa Isxaakisittis nagaa naa himaa. 10 Apheelees isa Kiristoositti amanamuun isaa qoramee mirkaneeffametti nagaa naa himaa. Warra mana Arisxoobuluu jiraatanittis nagaa naa himaa. 11 Fira koo Heroodiyoonaatti, nagaa naa himaa. Warra mana Naarkisoos jiraatan kanneen Gooftaatti amanantittis nagaa naa himaa. 12 Warra Gooftaatti amananii dhama'an Tiriifeenaa fi Tiriifoosaatti nagaa naa himaa. Pharsiis jaallatamtuu hojii Gooftaatti amantee baay'ee

dhamaatettis nagaa naa himaa. **13** Ruufoos isa Gooftaadhaan filatamee fi haadha isaa ishee anaafis haadha taatetti nagaa naa himaa. **14** Asinqiriixoositti, Fileegoonitti, Hermeesitti, Phaaxroobaasitti, Hermaasittii fi obboloota isaan wajjin jiranitti nagaa naa himaa. **15** Filologoonitti, Yuuliyaatti, Neeriyooisittii fi obboleettii isaatti, Olimphaasittii fi qulqulloota isaan wajjin jiran hundattis nagaa naa himaa. **16** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. Waldaaleen Kiristoos hundinuu nagaa isinii dhaamu. **17** Yaa obboloota, ani akka isin warra gargar ba'uu uumanii barumsa isin barattaniinis mormuudhaan karaa keessan irra gufuu kaa'an irraa of eeggattan isin kadhada. Isaan irraa fagaadhaa. **18** Namoonni akkasii garaa ofii malee Gooftaa keenya Kiristoosin hin tajaajilaniitii. Isaan afaan toluu fi saaduudhaan qalbii namoota garraamii ni hatu. **19** Waa'een ajajamuu keessanii nama hundumaa biratti dhaga'ameera; anis isinitti nan gammada; garuu akka isin waan gaariif ogeeyyii, waan hamaaf immoo garraamota taatan nan barbaada. **20** Waaqni nagaa dafee Seexana miilla keessan jalatti ni burkuteessa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **21** Xiimotewos inni na wajjin tajaajilu, akkasumas firoonni koo Luukiyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nagaa isinii dhaamu. **22** Ani Xerxiwoos barreessaan xalayaa kanaa Gooftaadhaan nagaa isinii dhaama. **23** Gaayoos inni anaa fi waldaa Kiristaanaa guutuu keessumsiiisus nagaa isinii dhaama. Bulchaan maallaqaa kan magaalaa kanaa Erisxoos, akkasumas obboleessi keenya Qu'asxiroos nagaa isinii dhaamu. [**24** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.] **25** Egaa Waaqni akka wangeela koottii fi lallaba waa'ee Yesuus Kiristoositti, akka mul'ata icciitii bara dheeraaf dhokfamee tureettis jabeessee isin dhaabuu ni danda'a; (aiōnios g166) **26** amma garuu akka saboonni hundinuu Waaqatti amananii fi isaaf ajajamaniif icciitiin sun ajaja Waaqa bara baratiin katabbiiwwan raajotaatiin ifatti baafameera; beeksifameeras. (aiōnios g166) **27** Waaqa kophaa

isaa ogeessa ta'e sanaaf karaa Yesuus Kiristoosiin ulfinni bara baraan haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Qorontos

1 Phaawulos isa akka ergamaa Kiristoos Yesuus ta'uuf fedhii Waaqaatiin waamamee fi obboleessa keenya Soosteenes irraa, **2** Gara waldaa Waaqaa ishee Qorontos keessa jirtuutti, gara warra Kiristoos Yesuusii qulqulleeffamanii fi warra lafa hundaa kanneen maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa Gooftaa isaaniitti fi Gooftaa keenyas ta'e sanaa waammatan hunda wajjin qulqulloota ta'uuf waamamaniitti: **3** Ayyaannii fi nagaan Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo hunda ayyaana Waaqaa isa Kiristoos Yesuusii isinii kennameef waa'ee keessaniif Waaqa nan galateeffadha. **5** Isinis karaa hundaan jechuunis dubbii fi beekumsa hundaan isaan badhaataniirtu; **6** wanti nu waa'ee Kiristoos dhugaa baane sun isin gidduutti mirkaneeffameeraatii. **7** Kanaafuu utuu mul'achuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirtanuu kennaan hafuuraa tokko iyyuu isin jalaa hin hir'atu. **8** Akka isin guyyaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti warra mudaa hin qabne taataniifis inni hamma dhumaatti jabeessee isin eega. **9** Waaqni gara tokkummaa Ilma isaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti isin waame sun amanamaa dha. **10** Yaa obboloota, ani akka isin gidduu gargar ba'uun hin jiraannee fi akka qalbii fi yaada tokko qabaattanii hundi keessan walii galtaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin kadhada. **11** Yaa obboloota ko, akka isin gidduu lolli jiru warri mana Kilo'ee jiraatan tokko tokko natti himaniiru. **12** Wanti ani jedhus kana: Isin keessaa namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedha; inni kaan, "Ani kan Apholoos" jedha; kaanis, "Ani kan Keefaa ti" jedha; kaan immoo, "Ani kan Kiristoos" jedha. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa? Phaawulositu isinii fannifame ree? Yookaan maqaa Phaawulosiin cuuphamtanii? **14** Ani Kiriisphoosii fi Gaayoosin malee isin keessaa nama tokko illee waan hin cuuphiniif Waaqa nan galateeffadha. **15** Kanaaf namni akka

isin maqaa kootiin cuuphamtan dubbachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **16** Eeyyee, ani warra mana Isxiifaanaas jiraatanis akkasuma cuupheera; sanaan alatti nama biraa tokko illee cuuphuu koo hin yaadadhu. **17** Kiristoos akka ani wangeela lallabuuf malee akka ani cuuphuuf na hin ergineetii; anis akka fannoon Kiristoos humna hin dhabneef dubbii ogummaa namaatiin hin lallabu. **18** Dubbiin fannoo warra baduuf jiraniif gowwummaadhaatii; nu warra fayyinuuf garuu humna Waaqaa ti. **19** Kunis, "Ani ogummaa ogeeyyii nan balleessa; hubannaa hubattootaas nan fashaleessa" jedhamee barreeffameera. **20** Namni ogeessi eessa jira? Hayyuun eessa jira? Falaasamaan barakanaa eessa jira? Waaqni ogummaa addunyaa kanaa gowwummaa hin goonee ree? (aiōn q165) **21** Sababii ogummaa Waaqaatiin addunyaan karaa ogummaa isheetiin Waaqa waan hin beekiniif, Waaqni gowwummaa lallabaatiin warra amanan fayyisuu jaallate. **22** Yihuudoonni mallattoo fedhu; Giriikonni immoo ogummaa barbaadu; **23** nu garuu Kiristoos isa fannifame sana lallabna; innis Yihuudootatti gufuu dha; Namoota Ormaatiif immoo gowwummaa dha; **24** warra waamamaniif garuu Yihuudootaafis ta'u Giriikotaaf Kiristoos humna Waaqaatii fi ogummaa Waaqaa ti. **25** Gowwummaan Waaqaa ogummaa namaa caalaa ogeessaatii; dadhabbiin Waaqaas jabina namaa irra jabaa dha. **26** Yaa obboloota, isin yeroo waamamtaniitti maal akka turtan yaadadhaa. Akka ilaalcha namaatti baay'een keessan ogeeyyii hin turre; baay'een keessanis beekamoo hin turre; baay'een keessan immoo sanyii warra gurguddaa irraa hin dhalanne. **27** Waaqni garuu ogeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti gowwaa ta'e filate; Waaqni warra jajjabeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti dadhabaa ta'e filate. **28** Waaqni waan jiru waan hin jirre gochuuf, waan addunyaa kana irratti gad aanaa fi tuffatamaa ta'e, waan iddoo hin qabnes filate; **29** kunis akka eenyu iyyuu isa duratti of hin jajneef. **30** Isin sababii isaatiin kan Kiristoos Yesuus taatan; inni ogummaa keenya kan Waaqa biraa dhufe

jechuunis qajeelummaa keenya, qulqullummaa fi furii keenyaa dha. **31** Kunis akkuma, “Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu” jedhamee barreeffamee dha.

2 Yaa obboloota, ani yeroon gara keessan dhufetti, afaan toluun yookaan ogummaa guddaadhaan dhuga ba’umsa waa’ee Waaqaa lallabaa hin dhufne. **2** Ani yeroon isin bira turetti Yesuus Kiristoos isa fannifame sana malee akka waan tokko illee hin beekne murteesseen tureetii. **3** Ani dadhabbiin, sodaa fi hollannaa guddaadhaan gara keessan dhufe. **4** Ergaan koo fi lallabni koo Hafuura fi humna argisiisuudhaan malee dubbii ogummaa fi sossobbii of keessaa qabuun hin turre; **5** kunis akka amantiin keessan humna Waaqaa irratti malee ogummaa namaa irratti hin hundeeffamneef. **6** Haa ta’uu malee nu warra bilchaatan gidduutti ogummaa dubbanna; garuu ogummaa addunyaa kanaa yookaan ogummaa bulchitoota addunyaa kanaa kanneen baduuf jiranii miti. (aiጥጥ g165) **7** Garuu nu ogummaa Waaqaa, ogummaa dhokfamee ture, isa Waaqni uumama addunyaatiin dura ulfina keenyaaf jedhee murteesse sanaa icciitiidhaan dubbanna. (aiጥጥ g165) **8** Bulchitoota addunyaa kanaa keessaa tokko iyyuu ogummaa kana hin hubanne; isaan utuu hubatanii jiraatanii silaa Gooftaa ulfinaa hin fannisan tureetii. (aiጥጥ g165) **9** Ta’u iyyuu akkuma, “Waan Waaqni warra isa jaallataniif qopheesse iji hin argine, gurri hin dhageenye, garaa namaattis hin yaadamne” jedhamee barreeffame sana, **10** Waaqni garuu Hafuura isaatiin waan kana nutti mul’iseera. Hafuurri wantoota hunda, wantoota Waaqaa kanneen gad fagoo ta’an illee ni qora. **11** Hafuura isa keessa jiru malee yaada nama tokkoo eenyutu beeka? Akkasuma immoo Hafuura Waaqaa malee kan yaada Waaqaa beeku tokko iyyuu hin jiru. **12** Nu akka waan Waaqni toluu nuu kenne hubannuuf Hafuura Waaqaa irraa dhufe arganne malee hafuura addunyaa hin arganne. **13** Wanni nu dubbannus kana; nu dubbii Hafuurri nu barsiisuun malee dubbii ogummaan namaa barsiisuun hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas dubbii Hafuuraatiin ibsina. **14** Namni foonii

wantoota Hafuura Waaqaa hin fudhatu; kun isaaf gowwummaadhaatii; wantoonni Hafuura waan Hafuuraan qoramaniif inni hubachuu hin danda’u. **15** Namni Hafuura waan hundumaa ni qora; ofii isaatii garuu eenyuun iyyuu hin qoramu. **16** “Akka isa barsiisuuf, eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke?” Nu garuu yaada garaa Kiristoos qabna.

3 Yaa obboloota, ani akka namoota foonii warra Kiristoositti daa’imman taataniitti malee akka namoota Hafuuraatti isinitti dubbachuu hin dandeenye. **2** Waan isin nyaata jabaa nyaachuu hin ga’iniif ani aannan isiniif kenne malee nyaata cimaa isinii hin kennine. Dhugumaan isin amma iyyuu nyaachuu hin dandeenye. **3** Isin amma iyyuu nama foonii ti. Sababii hinaaffaa fi wal qoccoluun isin gidduu jiruuf isin nama foonii mitii? Akkuma namoota kaaniitti jiraattu mitii? **4** Namni tokko, “Ani kan Phaawulos” jedhee, inni kaan immoo, “Ani kan Apholoos” yoo jedhe isin namuma qofa mitii ree? **5** Egaa Apholoos eenyu? Phaawulosis eenyu? Isaan warra akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti tajaajilanii dha; isin immoo karaa isaaniitiin amantan. **6** Ani nan dhaabe; Apholoos bishaan obaase; Waaqni garuu ni guddise. **7** Kanaafuu Waaqaa isa guddisu sana malee namichi dhaabu yookaan inni bishaan obaasu sun homaa miti. **8** Inni dhaabus, inni bishaan obaasus tokkuma; tokkoon tokkoon isaaniis akkuma dadhabbiis isaaniitti gatii ni argatu. **9** Nu warra Waaqaa wajjin hojjennuu dha; isin lafa qotiisaa Waaqaa ti; ijaarsa Waaqaatis. **10** Anis ayyaana Waaqni naa kanneen akkuma ogeessa ijaarsaa tokkootti hundee buuseera; namni kaan immoo isa irratti ijaaraa jira. Garuu tokkoon tokkoon namaa akkamitti akka ijaaru of eeggachuu qaba. **11** Namni tokko iyyuu hundee duraan buufame sana malee kan biraa buusuu hin danda’uutii; hundeen sunis Yesuus Kiristoos. **12** Namni kam iyyuu yoo hundee sana irratti warqeen, meetiin, dhagaa gatii guddaatiin, mukaan, citaan yookaan hoffaan ijaare, **13** guyyaan sun waan ifatti isa baasuuf hojiin isaa maal akka ta’e ni beekama. Innis

ibiddaan ifatti baafama; ibiddi sunis qulqullina hojii nama hundaa ni qora. **14** Yoo wanni inni ijaare utuu hin gubatin hafeef inni gatii isaa ni argata. **15** Namni hojiin isaa jalaa gubate kam iyyuu gatii isaa ni dhaba; inni mataan isaa garuu ni oolfama; ta'us akka nama ibidda keessa darbeetti oolfama. **16** Isin akka mana qulqullummaa Waaqaa taatanii fi akka Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraatu hin beektanii? **17** Eenyu iyyuu yoo mana qulqullummaa Waaqaa balleesse, Waaqni isa ni balleessa; manni qulqullummaa Waaqaa qulqulluudhaatii; manni qulqullummaa sunis isin. **18** Eenyu iyyuu of hin gowwoomsin. Isin keessaa namni tokko yoo addunyaa kana irratti ogeessa of se'e, inni akka ogeessa ta'uuf gowwaa haa ta'u. (aiōn g165) **19** Ogummaan addunyaa kanaa fuula Waaqaa duratti gowwummaadhaatii. Kunis isa, "Inni ogeeyyii haxxummaa isaaniiitiin qaba" jedhamee barreeffamee dha. **20** Akkasumas, "Gooftaan akka yaadni ogeeyyii faayidaa hin qabne ni beeka" jedhameera. **21** Kanaafuu eenyu iyyuu namaan hin booniin! Wanni hundinuu keessaniitii; **22** Phaawulosis ta'u Apholoos yookaan Keefaan yookaan addunyaan yookaan jireenyi yookaan duuti yookaan wanti amma jirus ta'u wanti dhufu hundinuu keessan; **23** isin kan Kiristoos; Kiristoos immoo kan Waaqaa ti.

4 Kanaafuu namni akka tajaajiltoota Kiristoosii fi akka warra icciitiin Waaqaa imaanaa itti kennameetti nu ilaaluu qaba. **2** Warra imaanaan itti kenname sanas amanamoo ta'utu irraa eegama. **3** Yoo isiniin yookaan nama kaaniin natti murame ani homaattuu hin lakkaa'u; dhugumaan anuu ofitti hin muru. **4** Yaadni garaa koo qulqulluu dha; kun garuu qulqullina koo hin mirkaneessu. Kan natti muru Gooftaa dha. **5** Kanaafuu isin utuu yeroon murteeffame sun hin ga'in murtii tokko iyyuu hin kenninaa; hamma Gooftaan dhufutti eegaa. Inni waan dukkana keessatti dhokfame ifatti ni baasa; hawwii garaa namaas ni mul'isa. Yeroo sana namni hundinuu Waaqa biraa galata ni argata. **6** Egaa yaa obboloota, ani akka isin jechi, "Waan barreeffame irra hin darbin" jedhu

sun maal jechuu akka ta'e nurraa barattaniif bu'aa keessaniif jedhee waan kana hunda Apholoosii fi ofii kootti fakkeesseera; kunis akka isin nama tokko isa kaan caalchiftanii hin koorreef. **7** Eenyutu akka ati warra kaan caaltu si godhe? Wanni Waaqni siif hin kennin kan ati qabdu maal faatu jira? Erga siif kennamee immoo akka waan kennaa hin ta'iniitti maaliif boonta ree? **8** Amma isin waan barbaaddan hundumaa argattaniirtu! Sooromtaniirtus! Nurraa gargar baatanii mootota taataniirtu! Nus akka isin wajjin mootota taanuuf utuu isin mootota taatanii ani akkaman hawwature! **9** Waaqni, nu ergamoota akka namoota duuti itti murtaa'eetti waan dhuma hiriiraa nu taasise natti fakkaataatii. Nu addunyaa duratti, ergamootaa fi namoota durattis waan daawwatamu taaneerra. **10** Nu Kiristoosiif jennee gowwoota; isin garuu Kiristoosiin ogeeyyii dha! Nu dadhaboo dha; isin immoo jajjabeeyyii dha! Isin kabajamtoota; nu immoo tuffatamtoota! **11** Hamma sa'aatii ammaatti ni beelofna; ni dheebonna; ni daarra; ni reebamna; mana jireenyaas hin qabnu. **12** Harkuma keenyaan hojjechuudhaanis ni dadhabna. Yommuu abaaramnu ni eebbifna; yommuu ari'atamnu ni obsina. **13** Yommuu arrabsamnu, waan gaarii deebifna; hamma yeroo kanaattis xurii lafaatii fi kosii addunyaa taaneerra. **14** Kanas isinii barreessuun koo akka ijoollee koo kanneen jaallatamaniitti isin gorsuudhaaf malee isin qaanessuuf miti. **15** Isin yoo karaa Kiristoosiin guddiftoota kuma kudhan qabaattan iyyuu, abbootii baay'ee hin qabdan; ani Kiristoos Yesuusiin karaa wangeelaatiin abbaa keessan ta'eeraatii. **16** Kanaaf ani akka isin fakkeenya koo duukaa buutan isinan kadhadha. **17** Sababii kanaafis ani ilma koo isan jaalladhu, kan Gooftaattis amanamaa ta'e Xiimotewosin gara keessanitti ergeera. Innis haala jireenya koo kan ani Kiristoos Yesuusiin argadhe kan waan ani iddoo hundatti waldaa kiristaanaa hunda keessatti barsiisu wajjin deemu sana isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa namoonni tokko tokko waan ani gara keessan hin dhufne

se'anii of tuulanii jiru. **19** Yoo fedhii Waaqaa ta'e garuu ani dafee gara keessan nan dhufa; ergasii waan of tuultonna kunneen dubbatan qofa utuu hin ta'in humna isaan qabanis beekuu nan barbaada. **20** Mootummaan Waaqaa humnaan malee dubbiiidhaan miti. **21** Isin maal barbaaddu? Ani ulee qabadhee moo jaalalaa fi hafuura gad of qabuutiin gara keessan dhufa?

5 Akka halalummaan ormoota keessatti illee hin beekamin isin gidduu jiru odeeffamaa jira; namni niitii abbaa isaa wajjin ciise tokko jiraatii. **2** Isinis of tuultaniirtu! Qooda kanaa akka malee gadditanii namicha waan akkasii hojjetete sana tokkummaa keessan keessaa baasuun isin irra hin jiruu? **3** Ani fooniin isin biratti argamuu baadhu illee hafuuraan isin wajjinan jira. Ani akka waan isin wajjin jiruutti namicha waan akkasii hojjetetti ammuma mureera. **4** Yommuu isin maqaa Gooftaa keenya Yesuusii walitti qabamtanitti anis yeroo hafuuraan isin wajjin ta'uttii fi humna Gooftaa keenya Yesuus arganutti, **5** akka foon isaa balleeffamuuf, akka hafuurri isaa immoo guyyaa Gooftaatti fayyuuf namicha kana dabarsaatii Seexanatti kennaa. **6** Of tuuluun keessan gaarii miti. Isin akka raacitiin xinnoon bukoo guutuu bukeessitu hin beektanii? **7** Isin waan bukoo raacitii hin qabne taataniif akka Maxinoo haaraa taataniif raacitii moofaa of keessaa baasaatii gataa; hoolaan Faasiikaa keenya, Kiristoos aarsaa nuuf ta'eeraatii. **8** Kanaafuu kottaa raacitii moofaa yookaan raacitii jal'inaatii fi hamminaatiiin utuu hin ta'in Buddeena Hin bukaa'in kan qulqullinaa fi dhugaa of keessaa qabuun ayyaanicha ayyaanefannaa. **9** Ani akka isin namoota halalummaadhaan jiraatan wajjin walitti dhufeenya hin qabaanneef xalayaa koo keessatti isinii barreesseen ture; **10** kunis gonkumaa namoota halalummaadhaan addunyaa kana irra jiraatan yookaan doqnootaa fi saamtota yookaan warra Waaqa tolfamaa waaqeffatan jechuu koo miti. Utuu akkas ta'ee immoo silaa addunyaa kana keessaa ba'uu qabdu ture. **11** Ani garuu akka isin nama, "Ani obboleessa" ofiin jechaa halalummaan jiraatu

yookaan doqna yookaan nama Waaqa tolfamaa waaqeffatu yookaan maqaa nama balleessu yookaan machooftuu yookaan saamtuu wajjin walitti dhufeenya hin qabaanneef amma isinii barreessa. Nama akkasii wajjin nyaata iyyuu hin nyaatinaa! **12** Warra ala jiranitti muruun hojii kootii? Isin warra keessa jiranitti muruu hin qabdani? **13** Waaqni warra ala jiranitti ni mura; "Nama hamaa of keessaa baasaa!"

6 Isin keessaa namni kam iyyuu yoo nama biraa irraa falmii qabaate, dhimma isaa qulqulloota duratti dhi'eeffachuu irra akkamitti warra Waaqatti hin amanin duratti murtiif dhi'eeffachuuf ija jabaata? **2** Isin akka qulqulloonna addunyaatti muran hin beektanii? Erga kan addunyaatti murtan taatanii waan xixinnootti muruu hin dandeessanii? **3** Isin akka nu ergamoota Waaqatti murru hin beektanii? Yoos hammam caalaa waan jireenya addunyaa kanaatti haa murru ree? **4** Egaa yoo falmii dhimma akkasii qabaattan maaliif namoota waldaa Kiristaanaa keessatti tuffataman duratti dhi'eeffattu ree? **5** Anis isin qaanessuuf waan kana nan dubbadha. Namni beekaan falmii amantoota gidduu jiruuf murtii kennuu danda'u tokko iyyuu hin jiru jechuudhaa? **6** Obboleessi tokko obboleessa kaan himachuuf jedhee mana murtii dhaqa; kunis fuula warra hin amannee duratti! **7** Wal himachuun keessan amma iyyuu guutumaatti mo'atamuu keessan argisiisa. Qooda kanaa dabni isinitti hojjetamuu hin wayyuu? Gowwoomfamuu isinii hin wayyuu? **8** Garuu isin mataan keessan iyyuu ni gowwoomsitu; dabas ni hojjetu; kanas obbolootuma keessanitti hojjetu. **9** Isin akka jal'oonni mootummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagalan, **10** yookaan hattoonni yookaan doqnoonni yookaan machooftonni yookaan warri maqaa nama balleessan yookaan saamttonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. **11** Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin

maqa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; qulqullooftaniirtu; qajeeltotas taasifamtaniirtu. 12 “Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;” kan faayidaa qabu garuu hunda isaa miti; “Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;” garuu wanti tokko iyyuu na hin mo’atu. 13 “Nyaanni garaadhaaf; garaanis nyaataaf;” Waaqni garuu lachan isaani iyyuu ni balleessa. Dhagni Gooftaa tajaajiluudhaaf malee halalummaaf miti; Gooftaanis dhagnaaf. 14 Waaqni humna isaatiin warra du’an keessaa Gooftaa kaaseera; nus akkasuma ni kaasa. 15 Isin akka dhagni keessan kutaa dhagna Kiristoos ta’e hin beektanii? Yoos ani kutaa dhagna Kiristoos fuudhee kutaa dhagna sagaagaltuu godhuu ree? Gonkumaa hin ta’u! 16 Isin akka namni sagaagaltuu wajjin wal qunnamtii qabu tokko ishee wajjin dhagna tokko ta’u hin beektanii? “Lamaan isaani iyyuu foon tokko ni ta’u” jedhameeraatii. 17 Namni Gooftaa wajjin tokko ta’e garuu Gooftaa wajjin hafuuraan tokko. 18 Halalummaa irraa baqadhaa. Namni cubbuu biraa hunda dhagna isaatii alatti hojjeta; namni halalummaa hojjetu garuu dhagnuma ofii isaatti cubbuu hojjeta. 19 Isin akka dhagni keessan mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu isin keessa jiraatu, kan Waaqa irraa argattan sanaa ta’e hin beektanii? Isin kan ofii keessanii miti; 20 isin gatiin bitamtan; kanaafuu dhagna keessaniin Waaqaaf ulfina kennaa.

7 Waa’ee waan isin naa barreessitan sanaa, namni tokko utuu fuudhuu baatee isaaf gaarii dha. 2 Garuu waan halalummaan jiruuf dhiirri hundi niitii ofii isaa haa qabaatu; dubartiin hundis dhirsa ofii ishee haa qabaattu. 3 Dharsi waan niitii isaatiif malu haa guutuuf; niitiinis akkasuma dhirsa isheetiif haa guuttu. 4 Niitiin dhagna ofii ishee irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabu dhirsa. Akkasuma immoo dharsi dhagna ofii isaa irratti aangoo hin qabu; kan aangoo qabdu niitii dha. 5 Yoo kadhannaatti jabaachuuf jettanii yeroof itti walii galtan malee wal hin didinaa. Ergasiis akka of qabuu dadhabuu keessaniin Seexanni isin

hin qorreef deebi’aa wajjin jiraadhaa. 6 Kanas ani eeyyamaan malee ajajaaf hin dubbadhu. 7 Ani utuu namni hundumtuu akkuma koo ta’ee nan hawwa ture. Garuu namni hundi kennaa ofii isaa kan Waaqni isaaf kenne qaba; inni tokko kennaa tokko, kaan immoo kennaa biraa qaba. 8 Ani warra hin fuudhini fi warra hin heeruminiin, haadhota hiyyeessaatiin illee akkanan jedha: Isaan yoo akkuma koo fuudhaa fi heeruma malee hafan isaaniif wayya. 9 Yoo of qabuu dadhaban garuu haa fuudhan yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuu irra fuudhuu yookaan heerumuu wayyaatii. 10 Warra fuudhanii fi warra heerumaniifis ajajni ani kennu kana: Ajaja kanas Gooftaatu kenna malee ana miti; niitiin dhirsa isheetiin gargar hin ba’in. 11 Yoo gargar baate garuu utuu hin heerumin haa jiraattu; yoo kanaa achii dhirsa isheetti haa araaramtu. Dharsiis niitii isaa hin hiikin. 12 Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niitii amantii hin qabne qabaate, yoo isheenis isa wajjin jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. 13 Dubartiin tokkos yoo dhirsa amantii hin qabne qabaatte, yoo innis ishee wajjin jiraachuuf fedhii qabaate, isheen isa hin hiikin. 14 Dharsi amantii hin qabne karaa niitii isaatiin qulqulleeffameeraatii; niitiin amantii hin qabnes karaa dhirsa isheetiin qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa achii ijoolleen keessan xuraa’oo ta’u; amma garuu qulqulloota. 15 Namni amantii hin qabne garuu yoo gargar ba’uu fedhe gargar haa ba’u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattaniif isin waameeraatii. 16 Yaa niitii, ati dhirsa kee ni fayyifta ta’aatii maal beekta? Yookaan yaa dhirsa, ati niitii kee ni fayyifta ta’aatii maal beekta? 17 Tokkoon tokkoon namaa garuu akkuma jireenya Gooftaan kenneefiitti, akkuma Waaqni isa waamettis haa jiraatu. Waldoota Kiristaanaa hunda keessattis ajajni koo kanuma. 18 Namni tokko waamamuu isaatiin dura dhagna qabatee ture? Inni nama dhagna hin qabatin ta’uu hin qabu. Namni tokko

waamamuu isaatiin dura dhagna hin qabannee? Inni dhagna hin qabatin. **19** Ajaja Waaqaa eeguutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa hin qabu. **20** Tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo Waaqni isa waametti keessa ture keessa haa jiraatu. **21** Ati yeroo waamametti garba turtee? Yoo akkas ta'e inni si hin yaaddessin; yoo bilisa ba'uu dandeesse garuu itti fayyadami. **22** Namni yeroo Gooftaadhaan waamametti garba ture inni gooftaadhaaf bilisa; akkasuma immoo namni yeroo waamametti bilisa ture inni garbicha Kiristoos. **23** Isin gatiidhaan bitantan; garboota namootaa hin ta'inaa. **24** Yaa obboolota, tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo itti waamametti keessa tureen fuula Waaqaa dura haa jiraatu. **25** Ani waa'ee dubarran qulqulluu ajaja Gooftaan natti kenne hin qabu; garuu akka nama amanamaa ta'uuf araara Gooftaa argate tokkootti yaada koo nan kenna. **26** Sababii rakkina ammaatiif jettanii akkuma jirtanitti turuun isiniif gaarii natti fakkaata. **27** Ati niitiitti hidhamteertaa? Ishee hiikuu hin barbaadin. Ati niitii irraa hiikamteertaa? Niitii hin barbaadin. **28** Ati garuu yoo fuute cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte cubbuu hojjechuu ishee miti. Ta'us addunyaa kana irratti warra fuudhanii fi warra heeruman rakkinnatu argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin baasuun barbaada. **29** Yaa obboolota, wanti ani jedhu kana; yeroon murteeffame sun gabaabateera; si'achi warri niitii qaban akka waan hin qabaatiniitti haa jiraatan; **30** warri boo'an akka waan hin boo'iniitti, warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, warri waa bitatan akka waan wanni bitatan sun kan isaanii hin ta'iniitti, **31** warri waan addunyaa kanaatti fayyadamanis akka waan itti hin fayyadamiitti haa hedan. Bifti addunyaa kanaa ni badaatii. **32** Ani akka isin yaaddoo malee jiraattan nan hawwa. Namni hin fuudhin tokko Gooftaa gammachiisuuf dhimma Gooftaatti dhimma. **33** Namni fuudhe garuu niitii isaa gammachiisuuf dhimma addunyaatti dhimma; **34** fedhiin isaas gargar qoodameera. Dubartiin

hin heerumin yookaan durbi qulqulluun dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uuf dhimma Gooftaatti dhimmiti. Dubartiin heerumte garuu dhirsa ishee gammachiisuuf dhimma addunyaatti dhimmiti. **35** Kana jechuun koos isin fayyaduuf malee kiyyootti isin galchuuf miti; qooda kanaa akka isin yaada gargar hin hiraminiin karaa qajeelaa irra Gooftaaf jiraattan nan hawwa. **36** Namni kam iyyuu yoo durba kaadhimate sirriitti qabuu baate, yoo umuriin ishee dabalaa deemee innis akka ishee fuudhuu qabu yaade, akkuma fedhii isaa haa godhu. Inni cubbuu hojjechuu isaa miti. Isaan wal fuudhuu qabu. **37** Garuu namni waan kana yaada ofii isaatiin murteesse, kan dirqama tokko illee jala hin jirree fedhii ofii isaa mo'achuu danda'u, kan akka durba sana hin fuune murteeffate, innis waan qajeelaa hojjete. **38** Kanaafuu namni durba fuudhu waan qajeelaa hojjete; kan ishee fuudhuu dhiise immoo caalaa waan qajeelaa hojjete. **39** Dubartiin tokko hamma dhirsi ishee jirutti isatti hidhamteerti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu isheen abbaa barbaaddetti heerumuuf bilisa; garuu inni nama Gooftaa ta'uu qaba. **40** Akka yaada kootti garuu isheen yoo utuu hin heerumin hafte caalaa gammaddi; anis Hafuura Waaqaa of keessaa nan qaba jedheen yaada.

8 Waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effamee akka nu hundinuun beekumsa qabnu beekna. Beekumsi of nama tuulchisa; jaalalli garuu nama ijaara. **2** Namni waan waa beeku of se'u inni amma illee akka beekuun isa irra jirutti hin beeku. **3** Namni Waaqa jaallatu garuu Waaqaan beekameera. **4** Eгаа waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effame nyaachuu irratti, "Akka addunyaa kana irratti Waaqni tolfamaan homaa hin fayyadne, Waaqa tokkicha malees akka Waaqni biraa hin jirre" beekna. **5** Dhugumaan akkuma waaqonni baay'eenii fi gooftonni baay'een jiran sana wantoonni waaqota jedhaman samii irra yookaan lafa irra jiraatan iyyuu, **6** garuu Waaqa tokkicha, Abbaa, kan wanni hundi isa biraa dhufe, kan nus isaaf jiraannu qabna; akkasumas Gooftaa tokkicha, Yesuus Kiristoos

kan wanni hundi karaa isaatiin dhufee fi kan nuus karaa isaatiin jiraannutu jira. 7 Garuu namni beekumsa kana qabu nama hunda miti. Namoonni tokko tokko waaqota tolfamoo waan baraniif yommuu nyaata akkanaa nyaatanitti akka waan Waaqa tolfamaaf dhi'eeffameetti hedu; yaadni garaa isaanii waan dadhabaa ta'eef ni xuraa'a. 8 Nyaanni garuu Waaqatti nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu baanne wanni nutti hammaatu, yoo nyaannes wanni nutti tolu hin jiru. 9 Ta'us akka mirgi keessan kun warra dadhabootti gufuu hin taaneef of eeggadhaa. 10 Namni yaada dadhabaa qabu tokko yoo utuu ati iyyuu namni beekumsa qabdu mana qulqullummaa Waaqa tolfamaa keessatti nyaattuu si arge inni waan waaqota tolfamoof dhi'eeffame sana nyaachuuf ija hin jabaatuu? 11 Akkasiin obboleessi dadhabaan Kiristoos isaaf jedhee du'e kun beekumsa keetiin bada. 12 Isinis yoo karaa kanaan obboloota keessanitti cubbuu hojjetan, yaada isaanii isa dadhabaas yoo madeessitan, isin Kiristoositti cubbuu hojjetu. 13 Kanaafuu yoo wanni ani nyaadhu obboleessa koo gufachiise, ani akka obboleessi koo hin gufanneef gonkumaa deebi'ee foon hin nyaadhu. (aiṵn g165)

9 Ani bilisa mitii? Ani ergamaa mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuusini hin arginee? Isin bu'aa hojii ani Gooftaaf hojjedhee mitii? 2 Ani yoon warra kaaniif ergamaa ta'uu baadhe iyyuu isiniif dhugumaan ergamaa dha! Isin Gooftaadhaan chaappaa ergamtummaa koo ti. 3 Deebiin ani warra na qoraniif kennu kana. 4 Nu nyaachuu fi dhuguuf mirga hin qabnuu? 5 Nu akkuma ergamoota kaanii, akkuma obboloota Gooftaatiif fi akkuma Keefaa niitii amantu tokko of faana fudhannee deemuuf mirga hin qabnuu? 6 Yookaan anaa fi Barnaabaas qofatu hojii dhiisuuf mirga hin qabnee? 7 Namni baasii ofii isaatiin loltuu ta'ee tajaajilu eenyu? Namni iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabee ija isaa hin nyaanne eenyu? Namni bushaayee tiksaa aannan hin dhugne eenyu? 8 Kanas ani akka taayitaa namaa qofaanan dubbadhaa? Seerris kanuma dubbata mitii?

9 Seera Musee keessatti, “Qotiyyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin” jedhamee barreeffameeraatii. Egaa Waaqni qotiyyoodhaaf yaaduu isaatiif ree? 10 Inni guutummaatti sababii keenyaaf dubbachuu isaa mitii? Eeyyee, kun sababii keenyaaf barreeffame; sababiin isaa inni qotu qotuun isaa, inni midhaan siribsiisus siribsiisuun isaa akka midhaan sana keessaa qooddatu abdachaa hojjechuu qaba. 11 Nu waan hafuuraa isin keessatti facaafnee yoo waan foonii isin irraa haammanne kun ni guddataa? 12 Erga warri kaan mirga gargaarsaa kana isin irraa qabaattanii, nu immoo kan caalu hin qabaannuu ree? Nu garuu mirga kanatti hin fayyadamne. Nu wangeela Kiristoositti gufuu ta'uu mannaa waanuma hunda obsuu qabna. 13 Isin akka warri mana qulqullummaa keessa wantoota qulqulluu irra tajaajilan nyaata isaanii mana qulqullummaa irraa argatan, akka warri iddoo aarsaa tajaajilan immoo waan iddoo aarsaa irratti dhi'eeffamu irraa qooddatan hin beektanii? 14 Akkasuma immoo akka warri wangeela lallaban waan ittiin jiraatan wangeela irraa argatan Gooftaan ajajeera. 15 Ani garuu mirga kana keessaa tokkotti illee hin fayyadamne. Kanas isiniif barreessuun koo waan akkasii naa gootu jedhee abdadhee miti. Namni tokko waan ani ittiin of jaju kana na jalaa busheessuu mannaa ani du'uu naa wayya! 16 Ani yoon wangeela lallabe of jajuu hin danda'u; lallabuun dirqama kootii. Yoon wangeela lallabuu baadhe anaaf wayyoo! 17 Ani yoon fedhii kootiin lallabe badhaasa qaba; yoon fedhii kootiin hin ta'in garuu ani imaanaadhuma natti kenname sana raawwachuu koo ti. 18 Yoos badhaasni koo maali ree? Badhaasni koo, lallaba koo keessatti ani mirga wangeelaan qabutti guutuumaan guutuutti utuu hin fayyadamin kaffaltii malee wangeela lallabuu koo ti. 19 Ani nama hunda irraa bilisa ta'u iyyuu nama gara caaluuf bu'aa buusuuf jedhee nama hundaaf of garboomse. 20 Ani Yihuudootaaf bu'aa buusuuf jedhee Yihuudootaaf akka Yihuudii nan ta'e. Yoon ofii kootii seera jala jiraachuu baadhe iyyuu, warra seera jala jiraniif bu'aa buusuuf

jedhee akka nama seera jala jiruu nan ta'e. **21** Ani utuun seera Waaqaatiin ala hin ta'in, garuu utuman seera Kiristoos jala jiruu, warra seera hin qabneef bu'aa buusuuf jedhee warra seera hin qabneef akka nama seera hin qabneen ta'e. **22** Ani warra dadhaboof bu'aa buusuuf jedhee warra dadhaboo biratti dadhabaan ta'e. Ani karaa danda'amu hundaan namoota tokko tokko fayyisuuf jedhee nama hunda biratti waanuma hunda nan ta'e. **23** Akkan wangeela keessatti hirmaadhuufis sababii wangeelaatiif jedhee waan kana hunda nan hojjedha. **24** Dorgommii fiigichaa keessatti akka warri fiigan hundinuu dorgoman, garuu akka namni tokko qofti badhaasa argatu hin beektanii? Isinis akkasuma akka badhaasa argattaniif fiigaa! **25** Namni dorgommii keessatti dorgomu hundinuu leenjii cimaa keessa darba. Isaan gonfoo badu argachuuf waan kana godhu; nu garuu gonfoo hin badne argachuuf waan kana goona. **26** Kanaafuu ani akka nama kaayyoo malee fiiguutti hin fiigu; akka nama qilleensa rukutuutti hin lolu. **27** Ani garuu warra kaaniif lallabee akka ofii kootii immoo nama gatame hin taaneef dhagna koo adabee akka inni naa ajajamu nan godha.

10 Yaa obboloota, akka abbootiin keenya hundi duumessa jala turan, akka hundi isaaniis galaana keessa darban akka isin utuu hin beekin haftan ani hin barbaadu. **2** Hundi isaaniis kan Musee ta'uuf duumessaa fi galaanaan cuuphaman. **3** Hundi isaaniis nyaata hafuuraa tokkicha nyaatan. **4** Hundi isaaniis dhugaatii hafuuraa tokkicha dhugan. Isaan kattaa hafuuraa isa isaan wajjin deemaa ture irraa dhuganiiruutii; kattaan sunis Kiristoos ture. **5** Ta'u iyyuu waan Waaqni hedduu isaaniitti hin gammadiniif isaan lafa gammoojjii keessatti dhuman. **6** Wantoonni kunneen akka nu akkuma isaanii waan hamaa hin hawwineef fakkeenya nuu ta'an. **7** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko godhan sana isin waaqota tolfamoo hin waaqeffatinaa; kunis akkuma, "Namoonni nyaachuu fi dhuguuf tataa'an; sirbuufis ka'an" jedhamee barreeffamee dha.

8 Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko halalummaa raawwatani guyyaa tokkotti namoonni 23,000 dhuman sana, nu halalummaa raawwachuu hin qabnu. **9** Akka isaan keessaa tokko tokko Gooftaa qoranii bofaan ajjeefaman sana nu Gooftaa qoruu hin qabnu. **10** Isin akka isaan keessaa tokko tokko guungumanii isa nama balleessuun balleeffaman sana hin guunguminaa. **11** Kun hundi akka fakkeenya ta'uuf isaan irratti raawwatame; nuu warra dhumni baraa itti dhufeeff immoo akka of eeggannaa ta'uuf barreeffame. (aiōn g165) **12** Kanaafuu namni waan dhaabate of se'u akka hin kufneef of haa eeggatu. **13** Qorama nama irra ga'u malee qoramni tokko iyyuu isinitti hin dhufne. Waaqnis amanamaa dha; inni akka isin waan baachuu hin dandeenyeen qoramtan isin hin godhu. Yommuu qoramtanitti garuu inni akka isin obsuu dandeessaniif karaa ittiin keessaa baatan isiniif qopheessa. **14** Kanaafuu yaa michoota ko, isin waaqota tolfamoo waaqeffachuu irraa baqadhaa. **15** Ani namoota hubannaa qabanittin dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu murteessaa. **16** Xofoon eebbaa kan nu eebbifnu sun dhiiga Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? Buddeenni nu caccabsinu sunis foon Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? **17** Waan buddeenni tokko qofti jiruuf, nu baay'ee taanu iyyuu dhagnuma tokko; hundi keenya buddeenuma tokkicha sana irraa hirmaannaatii. **18** Mee saba Israa'el ilaalaa: Warri aarsaa irraa nyaatan sun iddoo aarsaa irraa qooda qabu mitii? **19** Egaa maal jechuu koo ti? Nyaanni waaqota tolfamoof aarsaa dhi'eeffamu wayi moo ree yookaan Waaqni tolfamaan wayi moo ree jechuu kootii? **20** Akkas miti; aarsaan namoonni ormaa dhi'eessan hafuurota hamoodhaaf malee Waaqaaf miti; ani akka isin hafuurota hamoo wajjin tokkummaa qabaattan hin barbaadu. **21** Isin xofoo Gooftaatiif fi xofoo hafuurota hamoo dhuguu hin dandeessan; maaddii Gooftaatiif fi maaddii hafuurota hamoo irrattis hirmaachuu hin dandeessan. **22** Nu Gooftaa hinaaffaaf kakaafnaa? Nu isa caalaas jabaannaa? **23** "Wanni

hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;” kan faayidaa qabu garuu waan hunda miti. “Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;” kan nama fayyadu garuu waan hunda miti. **24** Namni tokko iyyuu waan warra kaaniif gaarii ta’e barbaaduu qaba malee waan ofii isaatiif gaarii ta’e barbaaduu hin qabu. **25** Utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan gabaa fooniitti gurguramu kam iyyuu nyaadhaa; **26** “Laftii fi wannii lafa irra jiru hundinuu kan Gooftaati.” **27** Warra hin amanin keessaa yoo namni tokko nyaataaf isin affeere, isinis yoo dhaquu barbaaddan dhaqaa; utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan isin duratti dhi’effame kam iyyuu nyaadhaa. **28** Garuu yoo namni tokko, “Kun waaqota tolfamoodhaaf dhi’effame” isiniin jedhe, sababii namicha isinitti hime sanaatiif fi sababii qalbiitiif waan sana hin nyaatinaa. **29** Kanas qalbii namicha sanaati malee kan keeti jechuu koo miti. Maaliif qalbii nama biraatiin bilisummaa kootti murama ree? **30** Ani ergan galateeffachuudhaan nyaata sana irratti hirmaadhee maaliifan waan ittiin Waaqa galateeffadhuun balaaleffatama ree? **31** Kanaafuu yoo nyaattan yookaan yoo dhugdan yookaan yoo waanuma fedhe illee hojjetan waan hunda ulfina Waaqaatiif hojjedhaa. **32** Yihuudoota yookaan Giriikota yookaan waldaa kiristaanaa kan Waaqaa hin gufachiisinaa; **33** kunis akkuma ani nama hunda karaa hundaan gammachiisuuf yaalii godhutti jechuu dha. Ani akka isaan fayyaniif bu’aa namoota baay’eeitiif malee bu’aa kootiif jedhee waan kana hin godhu.

11 Akkuma ani Kiristoosin fakkaadhu, isinis na fakkaadhaa. **2** Ani sababii isin waan hundaan na yaadattanii fi waan duudhaa ani dabarsee isinitti kennes jabeessitanii qabattaniif isinin galateeffadha. **3** Ani akka mataan dhiira hundumaa Kiristoos ta’e, akka mataan dubartii dhiira ta’e, akka mataan Kiristoos immoo Waaqa ta’e akka beektan nan barbaada. **4** Dhiirri mataa isaa haguuggatee kadhatu yookaan raajii dubbatu hundinuu mataa ofii isaa salphisa. **5** Dubartiin utuu mataa ishee

hin haguuggatin kadhattu yookaan raajii dubbattu kam iyyuu mataa ofii ishee salphifti; kun akka waan mataan ishee haaddameetti hedamaatii. **6** Dubartiin tokko yoo mataa ishee haguuggachuu baatte rifeensa mataa ishee murachuu qabdi; dubartiin rifeensa mataa ishee murachuun yookaan haaddachuun yoo qaaniitti ta’e immoo mataa ishee haguuggachuu qabdi. **7** Dhiirri fakkaattii fi ulfina Waaqaa waan ta’eef mataa isaa haguuggachuu hin qabu; dubartiin garuu ulfina dhiiraa ti. **8** Dubartiitu dhiira irraa argame malee dhiirri dubartii irraa hin argamneeti; **9** dubartiitu dhiiraaf uumame malee dhiirri dubartiif hin uumamne. **10** Kanaafuu dubartiin sababii ergamoota Waaqaatiif mallattoo taayitaa mataa ishee irraa qabaachuu qabdi. **11** Ta’us Gooftaa biratti dubartiin dhiira malee yookaan dhiirri dubartii malee hin ta’u. **12** Akkuma dubartiin dhiira irraa argamte akkasuma immoo dhiirri dubartii irraa dhalataati; wannii hundi garuu Waaqa biraa argama. **13** Mee isinuu murteessaa; dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin Waaqa kadhachuun sirriidhaa? **14** Akka dhiirri rifeensa mataa dheereffachuun isaaf salphina ta’e uumamni iyyuu isin hin barsiisuu? **15** Dubartiin garuu yoo rifeensa dheeraa qabaatte, inni isheef ulfina mitii? Rifeensi dheeraan akka haguuggiitti isheef kennameeraatii. **16** Garuu yoo abbaan fedhe iyyuu waa’ee kanaa mormuu barbaade, nu yookaan waldaaleen kiristaanaa Waaqaa duudhaa akkasii hin qabnu. **17** Walitti qabamuun keessan waan waa balleessu malee waa tolchu hin ta’iniif ani ajaja kana keessatti isin hin jaju. **18** Waan hunda dura, yommuu isin akka waldaatti walitti qabamtanitti akka gargar ba’uun gidduu keessan jiru nan dhaga’a; kanas karaa tokkoon ani nan amana. **19** Warra isin keessaa Waaqa biratti fudhatama qaban ifatti baasuuf, garaa garummaan isin gidduu jiraachuu qaba. **20** Yommuu walitti qabamtanitti wanti isin nyaattan Irbaata Gooftaa miti; **21** yeroo nyaataatti namni hundinuu irbaata ofii isaa nyaata. Inni tokko ni beela’a; kaan immoo ni machaa’a. **22** Isin mana itti nyaattanii fi itti

dhugdan hin qabdan moo? Yookaan waldaa Kiristaanaa Waaqaa tuffattanii warra homaa hin qabne qaanessitu? Ani maalan isiniin jedha? Isin jajuu ree? Ani kanaan isin hin jajul! **23** Ani waanan dabarsee isinitti kenne kana Gooftaa irraa fudhadheeraatii; Gooftaa Yesuus halkan dabarfamee kenname sana buddeena fuudhee, **24** galata galche; buddeena sanas caccabsee, “Kun foon koo kan isiniif ta’uu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa” jedhe. **25** Akkasumas irbaata booddee xofoo fuudhee, “Xofoon kun kakuu haaraa dhiiga kootiin ta’uu dha; yeroo isa dhugdan hunda na yaadachuuf godhadhaa” jedhe. **26** Isinis hamma Gooftaan dhufutti yeroo buddeena kana nyaattanii xofoo kana dhugdan hunda du’a isaa ni labsitu. **27** Kanaafuu namni haala hin malleen buddeena sana nyaatu yookaan xofoo Gooftaa dhugu kam iyyuu foonii fi dhiiga Gooftaatti ni gaafatama. **28** Namni tokko utuu buddeena sana irraa hin nyaatin, utuu xofoo sana irraas hin dhugin dura of qoruu qaba. **29** Namni utuu foon Gooftaa addaan baasee hin hubatin nyaatee dhugu, inni ofii isaatti murtii nyaatee dhugaatii. **30** Kanaafis isin keessaa hedduun dadhabaniiru; dhukkubsataniirus; hedduunis boqotaniiru. **31** Utuu of qorree garuu nutti hin muramu ture. **32** Gooftaan yommuu nutti muru garuu akka addunyaa wajjin nutti hin muramneef nu adaba. **33** Kanaafuu yaa obboloota ko, isin yommuu nyaachuuf walitti qabamtan wal eegaa. **34** Akka walitti qabamuun keessan murtii isinitti hin fidneef eenyu iyyuu yoo beela’e mana isaatti haa nyaatu! Waan hafe irratti immoo ani yommuun dhufutti qajeelcha nan kenna.

12 Yaa obboloota ko, eгаа ani akka isin waa’ee kennaawwan hafuuraa wallaaltan hin barbaadu. **2** Isin yeroo ormoota turtanitti akka gowwoomfamtanii gara waaqota tolfamoo dubbachuu hin dandeenyeetti geffamtanii turtan ni beektu. **3** Kanaafuu namni Hafuura Waaqaatiin dubbatu kam iyyuu akka, “Yesuus abaramaa dha” hin jenne, akka eenyu iyyuu yoo Hafuura Qulqulluudhaan ta’e malee, “Yesuus Gooftaa dha” jechuu hin dandeenye ani isinittin

hima. **4** Kennaawwan gosa garaa garaatu jira; Hafuurri garuu tokkuma. **5** Tajaajila gosa garaa garaatu jira; Gooftaan garuu tokkuma. **6** Hojii gosa garaa garaatu jira; waan hundumaa garuu Waaqa tokkichatu nama hundumaan hojjeta. **7** Mul’anni Hafuura Qulqulluu garuu faayidaa waliitiif tokkoo tokkoo namaatiif kenname. **8** Isa tokkoof karaa Hafuuraatiin dubbii ogummaatu kenname; isa kaaniif immoo Hafuuruma sanaan dubbii beekumsaatu kenname; **9** isa kaaniif Hafuuruma sanaan amantiitu kenname; isa kaaniif immoo Hafuuruma tokkicha sanaan kennaawwan warra dhukkubsatan fayyisuutu kenname; **10** isa tokkoof dinqiiwwan hojjechuu, isa kaaniif raajii dubbachuu, isa kaaniif hafuurota addaan baasee beekuu, isa kaaniif afaan haaraa gosa adda addaa dubbachuu, isa kaaniif immoo afaan haaraa sana hiikuutu kenname. **11** Waan kana hundas Hafuuruma tokkicha sanatu akkuma fedhii ofii isaatti tokkoo tokkoo namaatiif dhuunfaatti hiruudhaan hojjeta. **12** Dhagni kutaa baay’ee qabaatu illee dhagnuma tokko; kutaawwan dhagnaa yoo baay’atani illee hundi isaanii dhagnuma tokko ta’u. Kiristoosis akkasuma. **13** Nu Yihuudoota yookaan Giriikota, garboota yookaan warra bilisooman taanus hundi keenya Hafuura tokkoon dhagna tokkotti cuuphamneeraatii; hundi keenyas, akka dhugnuuf Hafuurri tokkichi sun nuu kennameera. **14** Dhagni kutaa tokko qofa utuu hin ta’in kutaawwan baay’eedhaatii. **15** Miilli yoo, “Ani waanan harka hin ta’iniif, ani kutaa dhagnaa mitii” jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta’uun isaa hin hafu. **16** Gurris yoo, “Ani waanan ija hin ta’iniif, ani kutaa dhagnaa miti” jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta’uun isaa hin hafu. **17** Utuu dhagni guutumaatti ija ta’ee jiraatee silaa dhaga’uun eessa jira? Utuu dhagni guutumaatti gurra ta’ee jiraatee silaa fuunfachuun eessa jira? **18** Amma garuu Waaqni akkuma ofii barbaadetti kutaawwan sana adduma addaan dhagna keessa kaa’eera. **19** Utuu hundi isaanii kutaa dhagnaa tokkicha ta’anii silaa dhagni eessa jira? **20** Eгаа kutaawwan dhagnaa baay’ee dha; dhagni garuu tokkuma.

21 Iji harkaan, “Ati na hin barbaachiftu!” jechuu hin danda’u; yookaan mataan miillaan, “Ati na hin barbaachiftu!” jechuu hin danda’u. 22 Dhugumaanuu kutaawwan dhagnaa kanneen dadhaboo fakkaatan akka malee barbaachisoo dha; 23 kutaawwan dhagnaa kanneen tuffatamoo nutti fakkaataniifis ulfina addaa ni kennina. Kutaawwan dhagnaa kanneen nu itti qaanofnuuf immoo ulfinni addaa ni kennama; 24 kutaawwan dhagna keenyaa kanneen nu itti hin qaanofne waan kana hin barbaadan. Waaqni garuu kutaawwan dhagnaa walitti fayyisee kutaawwan nu itti qaanofnuuf ulfina caalu kenne; 25 kunis akka kutaawwan haaluma tokkoon walii yaadani fi akka dhagna keessa gargar ba’uun hin jiraanneef. 26 Yoo kutaan dhagnaa tokko rakkate kutaawwan hundinuu isa wajjin rakkatu; yoo kutaan tokko ulfina argate kutaawwan hundi isa wajjin gammadu. 27 Isin amma dhagna Kiristoos; tokkoon tokkoon keessanis kutaan dhagna sanaa ti. 28 Waaqni waldaa Kiristaanaa keessatti tokkoffaa ergamoota, lammaffaa raajota, sadaffaa barsiistota, ergasiis warra hojii dinqii hojjetan, itti aansees warra kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qaban, warra namoota gargaaruu danda’an, warra kennaa bulchiinsaa qabani fi warra afaan haaraa gosa addaa addaa dubbatan filateera. 29 Hundumatu ergamootaa? Hundumatu raajotaa? Hundumatu barsiistotaa? Hundinuu hojii dinqii hojjetuu? 30 Hundumatu kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qabaa? Hundumatu afaan haaraa dubbataa? Hundumatu afaan sana hiikaa? 31 Isin garuu jabeessaatii kennaa caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinitti nan argisiisa.

13 Ani yoon afaan namootaatii fi afaan ergamoota Waaqaa dubbadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaan akkuma sibiila iyyuu yookaan akka kilillee qillisu tokkoo ti. 2 Ani yoon kennaa raajii dubbachuu qabaadhe, icciitii hundaa fi beekumsa hunda hubachuu yoon danda’e, amantii gaara buqqisuu danda’us yoon qabaadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaan ani homaa miti. 3 Ani yoon waanan

qabu hunda hiyyeeyyiif kenne, dhagna koos akka gubamuuf yoon kenne, garuu jaalala qabaachuu baannaan homaa na hin fayyadu. 4 Jaalalli obsa qaba; jaalalli arjaa dha. Inni hin hinaafu; hin kooru; ofis hin tuulu. 5 Jaalalli waan hin malle hin hojjetu; ofittooo miti; dafee hin aaru; hammina namatti hin lakkaa’u. 6 Jaalalli dhugaatti gammada malee waan hamaatti hin gammadu. 7 Jaalalli waan hunda ni obsa; waan hunda ni amana; waan hunda abdata; waan hunda keessattis jabaatee dhaabata. 8 Jaalalli gonkumaa hin badu. Raajii taanaan ni darba; afaan haaraa taanaan ni hafa; beekumsas taanaan ni bada. 9 Nu beekumsa irraa gara tokko beeknaatii; raajiiis gara tokko dubbanna; 10 yommuu inni guutuun dhufutti garuu inni gartokkeen ni bada. 11 Ani yeroon ijoollee turetti, akka ijoolleettin dubbadha ture; akka ijoolleettin yaada ture; akka ijoolleetti nan herrega ture; ani ergan nama guddaa ta’ee garuu ijoollummaa dhiiseera. 12 Amma of-ilaalee keessaan bifa dimimmisaa’aa arginaatii; yeroo sana garuu ifaan ifatti ni argina. Ani amma gartokkon beeka; yeroo sana garuu ani akkuma guutummaatti beekame sana guutummaatti beekuufin jira. 13 Egaa amantiin, abdi fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaa garuu jaalalatu caala.

14 Karaa jaalalaa duukaa bu’aa; kennaawwan Hafuura, keessumattuu kennaa raajii cimsaatii barbaadaa. 2 Namni afaan haaraan dubbatu kam iyyuu Waaqatti malee namootatti hin dubbatuutii. Dhugumaan namni tokko iyyuu isa hin hubatu; inni Hafuuraan icciitii dubbata. 3 Namni raajii dubbatu garuu isaan ijaaruuf, gorsuu fi jajjabeessuuf jedhee namootatti dubbata. 4 Namni afaan haaraan dubbatu ofuma isaa cimsa; kan raajii dubbatu garuu waldaa kiristaanaa cimsa. 5 Ani akka hundi keessan afaan haaraan dubbattan nan barbaada; caalaatti garuu akka raajii dubbatan nan jaalladha. Namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waldaan kiristaanaa ittiin jajjabaattuuf jedhee waan dubbatu sana yoo hiikuu baate isa afaan haaraan dubbatu irra isa raajii dubbatutu

caala. 6 Egaa yaa obbuloota, ani yoon mul'ata yookaan beekumsa yookaan raajii yookaan barsiisa tokko tokko isinitti hime malee yoon afaan haaraa qofa dubbachaa gara keessan dhufe maal isin fayyada? 7 Kunis meeshaa lubbuu hin qabne kan akka ululleetii fi kiraaraa kanneen sagalee kennan biratti illee akkanuma; ululleen afuufamee yookaan kiraarri rukutamee yoo sagaleen isaa gargar baafame malee namni tokko akkamitti addaan baasee beekuu danda'a? 8 Yoo sagaleen malakataa addaan baafamee beekame malees eenyutu lolaaf qophaa'a? 9 Isinis akkasuma. Yoo afaan keessaniin dubbii hubatamaa dubbattan malee namni tokko akkamitti waan isin jettan sana beekuu danda'a? Qilleensatti dubbachuu keessaniitii. 10 Akka afaan gosa garaa garaa addunyaa irra jiran hin shakkamu. Garuu isaan keessaa kan hiikkaa hin qabne tokko iyyuu hin jiru. 11 Kanaafuu ani yoon hiikkaa waan namni tokko dubbatuu hubachuu baadhe ani namicha dubbatu sanatti alagaa dha. Namichi dubbatu sunis anatti alagaa dha. 12 Isinis akkasuma. Isin waan jabeessitanii kennaawwan Hafuuraa qabaachuu barbaaddaniif, kennaawwan waldaa kiristaanaa cimsan jabeessaatii barbaadaa. 13 Kanaaf namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waan dubbatu sana hiikuu danda'uuf kadhachuu qaba. 14 Yoo ani afaan haaraan kadhadhe hafuurri koo ni kadhataatii; qalbiin koo garuu hin hirmaatu. 15 Yoos ani maalan godha ree? Hafuura kootiin nan kadhadha; qalbii kootiin nan kadhadha; hafuura kootiin nan faarfadha; qalbii kootiin nan faarfadha. 16 Yoo kanaa achii utuu ati hafuura keetiin Waaqa galateeffachuutti jirtuu, namni iddoo warra hin baratinii taa'e tokko waan ati dubbattu waan hin beekiniif akkamitti galata ati dhi'eessitu sanaaf "Ameen" jechuu danda'aa? 17 Ati dhugumaan sirriitti galateeffata ta'a; namni kaan garuu ittiin hin jajjabeeffamu. 18 Ani waanan hunduma keessan caalaa afaan haaraan dubbadhuuf Waaqa nan galateeffadha. 19 Waldaa kiristaanaa keessatti garuu dubbii kuma kudhan afaan haaraan dubbachuu irra warra kaan barsiisuuf dubbii

hubatamaa shan dubbachuu nan barbaada. 20 Yaa obbuloota, akka ijoolleetti yaaduu dhiisaa; waan hamaaf daa'imman ta'aa; hubannaadhaan garuu nama guddaa ta'aa. 21 Seera keessatti akkana jedhamee barreeffameera: "Ani afaan biraatiin, afaan alagootaatiinis saba kanatti nan dubbadha; isaan garuu yeroo sanatti illee na hin dhaga'an, jedha Gooftaan." 22 Kanaafuu afaan haaraan dubbachuun warra hin amananiif mallattoo ta'a malee warra amananiif miti; raajii dubbachuun garuu warra amananiif malee warra hin amananiif miti. 23 Egaa waldaan amantootaa guutuun walitti qabamee yoo hundi isaanii afaan haaraan dubbatan, yoo namoonni hin baratin yookaan namoonni hin amanne ol seenan isin maraattaniirtu isiniin hin jedhanii? 24 Utuu namni hundi raajii dubbachaa jiruu yoo namni hin amanne tokko yookaan namni hin baratin tokko ol seene inni akka cubbamaa ta'e nama hundaan ni amansiifama; nama hundaanis isatti murama; 25 icciitiin garaa isaa keessaas ifatti ni baafama. Innis, "Waaqni dhugumaan isin gidduu jira" jedhee dubbachaa addaan lafatti gombifamee Waaqa waaqeffata. 26 Yaa obbuloota, egaa maal jenna ree? Yommuu isin walitti qabamtanitti namni hundi faarfannaa yookaan barsiisa yookaan mul'ata yookaan afaan haaraa yookaan hiikkaa afaan haaraa sanaa qaba. Wannii hundinuu waldaa kiristaanaa cimsuuf hojjetamuu qabu. 27 Namni afaan haaraan dubbatu yoo jiraate lama yookaan yoo baay'ate sadii ta'anii dabaree dabareen haa dubbatan; namni tokko immoo haa hiiku. 28 Yoo namni hiiku jiraachuu baate garuu namichi dubbatu sun waldaa kiristaanaa keessatti cal'isee ofii isaattii fi Waaqatti haa dubbatu. 29 Raajonnis lama yookaan sadii ta'anii haa dubbatan; warri kaan immoo waan dubbatamu sana haa madaalan. 30 Yoo warra achi taa'an keessaa isa tokkoof mul'anni dhufe, namichi duraan dubbachaa ture sun haa cal'isu. 31 Namni hundi akka baratuuf, hundinuu akka jajjabeeffamuuf dabaree dabareedhaan raajii dubbachuu ni dandeessuutii. 32 Hafuuronni raajotaa raajotaaf ni ajajamu. 33 Waaqni akka

waldoota qulqullootaa hundumaa keessatti ta'aa jiru kana Waaqa jeequmsaa utuu hin ta'in Waaqa nagaa ti. **34** Dubartoonni waldaa kiristaanaa keessatti haa cal'isan. Akka seerri jedhutti isaan akka ajajaman malee akka dubbatan hin eeyyamamneefiitii. **35** Wanti isaan beekuu barbaadan yoo jiraate manatti dhirsaa isaanii haa gaafatan; dubartiin tokko waldaa kiristaanaa keessatti dubbachuun qaaniidhaatii. **36** Dubbiin Waaqaa isin keessaa argamee? Yookaan isinuma qofa bira ga'ee? **37** Eenyu iyyuu yoo raajii yookaan nama Hafuura of se'e akka wanni ani amma isiniif barreessu kun ajaja Gooftaa ta'e haa beeku. **38** Namni kam iyyuu yoo waan kana beekuu baate, inni hin beekin. **39** Kanaaf yaa obboloota ko, raajii dubbachuu jabeessaatii hawwaa; afaan haaraan dubbachuus hin dhowwinaa. **40** Wanti hundinuu garuu karaa qajeelaa fi sirna qabeessa ta'een hojjetamuu qaba.

15 Ammas yaa obboloota, ani waa'ee wangeela ani isinitti lallabe, kan isin fudhattanii ittiin dhaabatan sanaa isin yaadachiisuu nan barbaada. **2** Isin yoo dubbii ani isinitti lallabe sana jabeessitanii qabattan wangeeluma kanaan ni fayyitu. Yoo kanaa achii akkasumaan amantan jechuu dha. **3** Anis waanan fudhadhe duraan dursee dabarseen isinitti kenneeraatii; akka Katabbiiwwan Qulqulluun dubbatanitti, Kiristoos cubbuu keenyaaf jedhee du'e; **4** ni awwaalames; akka Katabbiiwwan Qulqulluun dubbatanitti guyyaa sadaffaatti du'aa kaafame. **5** Inni duraan dursee Keefaatti, ergasiis warra Kudha Lamaanitti mul'ate. **6** Sana booddee yeroo tokkotti obboloota dhibba shanii ol ta'anitti mul'ate; isaan keessaas yoo muraasni boqotan iyyuu hedduun isaanii hamma ammaatti ni jiru. **7** Ergasiis Yaaqoobitti, itti aansee ergamoota hundatti mul'ate; **8** dhuma irratti immoo ana kan akka gatataatti dhalateetti lakkaa'amutti mul'ate. **9** Ani ergamoota hundaa gadi; ergamaa jedhamee waamamuun iyyuu naaf hin malu; ani waldaa kiristaanaa Waaqaa ari'achaan tureetii. **10** Garuu ani ayyaana Waaqaatiin akkuman jiru kana jira; ayyaanni isaa kan naa kennames

akkasumaan hin hafne. Ani hunduma isaanii caalaa jabaadhee hojjedheera; kanas utuu ana hin ta'in ayyaana Waaqaa kan na wajjin jirutu hojjete. **11** Egaa anas ta'u yookaan isaan, wanni nu lallabnu, wanni isin amantanis kanuma. **12** Kiristoos warra du'an keessaa akka kaafame erga lallabamee, isin keessaa namoonni tokko tokko akkamitti du'aa ka'uun warra du'anii hin jiru jechuu danda'u ree? **13** Erga du'aa ka'uun warra du'anii hin jirre, Kiristoos iyyuu du'aa hin kaafamne jechuudha kaa! **14** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin immoo lallabni keenya faayidaa hin qabu; amantiin keessanis faayidaa hin qabu. **15** Kana malees Waaqni Kiristoosin du'aa kaaseera jennee waa'ee Waaqaa waan dhugaa baaneef, nu waa'ee Waaqaa dhuga baatota sobaa taanee argamneerra. Garuu erga warri du'an hin kaafamin inni Kiristoosin hin kaafne jechuu dha. **16** Yoo warri du'an kaafamuu baatan, Kiristoosis du'aa hin kaafamneetii. **17** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin amantiin keessan faayidaa hin qabu; isinis ammuma iyyuu cubbuu keessa jirtu. **18** Yoos warri utuu Kiristoositti jiranuu boqotan baduu isaanii ti. **19** Yoo jireenya ammaa qofaaf Kiristoosin abdanne nu warra namni hundi na'uuf ta'uu keenya. **20** Amma garuu Kiristoos warra boqotaniif hangafa ta'ee dhugumaan warra du'an keessaa kaafameera. **21** Akkuma duuti karaa nama tokkootiin dhufe, akkasuma immoo du'aa ka'uun warra du'anii karaa nama tokkootiin dhufeetii. **22** Akkuma hundinuu Addaamiin du'an, hundinuu Kiristoosiin jiraatoo ni taasifamuutii. **23** Kun hundinuu yeroo dabaree isaatti ni ta'a; Kiristoos hangafticha, ergasii immoo yeroo inni deebi'ee dhufutti warra kan Kiristoos ta'an. **24** Innis erga bulchiinsa hunda, taayitaa fi humna hunda balleessee booddee, yeroo Waaqa Abbaatti mootummaa dabarsee kennutti dhumni ni ta'a. **25** Inni hamma diinota isaa hunda miilla isaa jala galfatutti mo'uu qabaatii. **26** Diinni dhumaa kan barbadeeffamuu qabu du'a. **27** Inni, "Waan hunda miilla isaa jala galcheeraatii." Garuu "Wanni hundi" isa jala galfameera jechuun akka isa waan hunda isa jala galche sana hin

dabalatin beekamaa dha. **28** Erga waan kana godhee booddee akka Waaqni waan hundumaan hundumaa ta'uuf Ilmi mataan isaa iyyuu isa waan hundumaa miilla isaa jala galche sanaaf ni bula. **29** Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namoonni warra du'aniif jedhanii cuuphaman maal gochuu isaanii ti? Warri du'anis yoo du'aa hin kaafamin namoonni maaliif qooda isaanii cuuphamu ree? **30** Nu maaliif sa'aatii hunda balaaf of saaxilla? **31** Yaa obboloota, ani guyyuma guyyaan akkan du'u of jajuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin isin irratti qabuun nan kakadha. **32** Ani akka namaatti Efesoonitti bineensa wajjin wal loluun koo, erga warri du'an hin kaafamnee, maal na fayyada? "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; bor ni duunaatii." **33** Hin gowwoomfaminaa: "Hiriyaan hamaan amala gaarii balleessa." **34** Gara qalbii keessan isa qajeelaatti deebi'aa; cubbuu hojjechuus dhiisaa; namoonni Waaqa hin beekne tokko tokko isin gidduu jiruutii. Anis isin qaanessuufin waan kana dubbadha. **35** Garuu namni tokko, "Warri du'an akkamitti kaafamu? Dhagna akkamiitiin dhufu?" jedhee ni gaafata ta'a. **36** Yaa gowwaa! Wannii ati facaafuu yoo du'e malee jireenya hin argatu. **37** Wannii ati facaafuu sanyiidhuma, jechuunis sanyii qamadii yookaan sanyii midhaan biraati malee dhagna midhaan biqilee guddachuuf jiru sanaa miti. **38** Waaqni garuu akkuma fedhetti dhagna isaaf kenna; tokkoo tokkoo gosa sanyiiitiifis dhagna mataa isaa kenna. **39** Foon hundinuu tokko miti; namni foon gosa tokkoo qaba; horiin foon gosa biraa, simbirroon foon gosa biraa, qurxummiinis foon gosa biraa qabu. **40** Akkasuma immoo dhagnawwan samii irraa ni jiru; dhagnawwan lafa irraas ni jiru; garuu ulfinni dhagnawwan samii irraa gosa tokko; ulfinni dhagnawwan lafa irraa immoo gosa biraa ti. **41** Aduun ulfina gosa tokkoo qabdi; ji'is ulfina gosa biraa, urjiwwanis ulfina gosa biraa qabu; urjiin tokko ulfinaan urjii biraatiin addaatii. **42** Du'aa ka'uun warra du'aniis akkasuma. Dhagni facaafamu kan baduu dha; kan hin badne ta'ee immoo kaafama. **43** Inni salphinaan facaafama; ulfinaan

kaafama; dadhabbiin facaafama; humnaan kaafama; **44** dhagna fooniitu facaafama; dhagna hafuuraatu kaafama. Erga dhagni foonii jiraate, dhagni hafuuraas ni jira. **45** Kanaaf, "Addaam namichi jalqabaa lubbuu jiraataa ta'e" jedhamee barreeffameera; Addaam inni dhumaa immoo hafuura jireenya kennu ta'e. **46** Inni jalqabatti dhufe garuu isa hafuuraa utuu hin ta'in isa foonii ti; inni hafuuraa immoo ergasii dhufe. **47** Namichi duraa lafa irraa dhufe; inni kan lafaa ti; namichi lammaffaan immoo samii irraa dhufe. **48** Warri kan lafaa ta'an akkuma namicha lafa irraa sanaa ti; warri kan samii ta'an immoo akkuma namicha samii irraa dhufe sanaa ti. **49** Nu akkuma bifa namicha lafaa sanaa uffanne, akkasuma immoo bifa namicha samii sanaa ni uffanna. **50** Yaa obboloota, akka foonii fi dhiigni mootummaa Waaqaa badu isa hin badne dhaaluun hin dandeenye ani isinitti nan hima. **51** Kunoo, ani icciitii tokko isinittin hima: Hundi keenya hin duunu; nu hundi garuu ni geeddaramna; **52** kunis yeroo malakanni dhumaa afuufamu yeruma sanatti hamma liphsuu ijaatti raawwatama. Malakanni ni afuufamaatii; warri du'anis kanneen hin badne ta'anii ni kaafamu; nus ni geeddaramna. **53** Inni badu kun isa hin badne, inni du'u kun immoo isa hin duune uffachuu qabaatii. **54** Yeroo inni badu isa hin badne uffatee, inni du'u immoo isa hin duune uffatutti dubbiin akkana jedhamee barreeffame sun ni raawwatama; "Duuti mo'ichaan liqimfameera." Akkasumas, **55** "Yaa du'a, mo'ichi kee meerre? Yaa du'a, ilkeen kee meerre?" (HadEs 986) **56** Ilkeen du'aa cubbuu dha; humni cubbuu immoo seera. **57** Waaqa karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin mo'icha nuu kennuuf garuu galanni haa ta'ul! **58** Kanaafuu yaa obboloota koo jaallatamoo, jabaadhaa dhaabadhaa. Wannii tokko isin hin sochoosin; akka dadhabbiin keessan Gooftaa biratti faayidaa malee hin hafne waan beektaniif yeroo hunda hojii Gooftaatiif guutummaatti of kenna.

16 Egaa waa'ee buusii qulqullootaaf walitti qabamuu, isinin akkuma ani waldoota kiristaanaa kanneen Galaatiyaa ajaje sanatti raawwadhaa. **2** Akka buusii walitti qabuun yeroo ani dhufutti hin taaneef tokkoon tokkoon keessan akkuma galii keessaniitti torbanuma torbaniin guyyaa jalqabaa waa kophaatti baasaatii kaa'aa. **3** Anis yeroon isin bira dhufutti akka namoonni isin filattan kenna keessan geessaniif xalayaa ittiin beekaman kenneefii Yersaaleemitti isaan nan erga. **4** Yoo dhaquun koo barbaachisaa ta'e immoo isaan na wajjin dhaqu. **5** Ani waanan Maqedooniyaa keessa darbuuf, yeroon Maqedooniyaa keessa darbutti isin bira nan dhufa. **6** Akka isin iddoo ani dhaqu hundatti karaa koo irratti na gargaaruu dandeessaniif tarii yeroo xinnoo isin bira nan tura ta'a; yookaan ganna isin bira nan tura ta'a. **7** Yoo Gooftaan jedhe ani waanan yeroo muraasa isin bira turuu abdadhuuf, amma utuun darbuu goree isin arguu hin barbaadu. **8** Hamma guyyaa Pheenxeqoosxeetti garuu Efesoon keessa nan tura. **9** Balballi guddaanii fi bu'aa qabeessi tokko naa banameeraatii; mormitoonnis baay'ee dha. **10** Yoo Xiimotewos gara keessan dhufe waan innis akkuma koo hojii Gooftaa hojjetuuf yeroo inni isin bira turutti akka inni waa tokko iyyuu hin sodaanne godhaa. **11** Kanaaf namni tokko iyyuu isa hin tuffatin; akka inni gara kootti deebi'uufis nagaadhaan ergaa; ani obboloota wajjin isa eegaan jiraatii. **12** Waa'ee obboleessa keenya Apholoos immoo akka inni obboloota kaan wajjin gara keessan dhufuuf ani jabeessee isa kadhadheen ture. Inni garuu amma dhufuuf gonkumaa fedhii hin qabu; yeroo isaaf mijaa'utti garuu ni dhufa. **13** Dammaqaa; amantiitti cimaatii dhaabadhaa; jajjabaadhaa; cimaas. **14** Wanni isin hojjetan hundinuu jaalalaan haa ta'u. **15** Yaa obboloota, akka warri mana Isxiifaanaas jiraatan Akaayaa keessaa warra jalqabatti amanan ta'an isin ni beektu; isaanis qulqulloota tajaajiluuf of kennaniiru. **16** Anis akka isin namoota akkasiitiif, warra isaan wajjin hojjetanii fi dadhaban hundaaf ajajamtan isinin kadhada. **17** Isxiifaanaas, Fartunaaxoosii fi Akaayiqos na bira dhufuu isaaniitti ani gammadeera; isaan waan asii dhabamuu keessaniin hir'ate guutaniiruutii. **18** Isaan hafuura koo fi hafuura keessan boqochiisaniiruutii. Kanaaf isin namoota akkanaatiif beekamtii kenna. **19** Waldoonni kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa nagaa isiniif dhaamu. Aqiilaa fi Phirisqillaan, waldaan kiristaanaa kan mana isaanii jirtus Gooftaadhaan nagaa guddaa isiniif dhaamu. **20** Obboloonni hundinuu nagaa isinii dhaamu. Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. **21** Ani Phaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. **22** Namni Gooftaa hin jaallanne kam iyyuu haa abaaramu. Yaa Gooftaa kottu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **24** Jaalalli koo Kiristoos Yesuusiin hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

2 Qorontos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara waldaa kiristaanaa Waaqaa ishee Qorontos jirtuutii fi qulqulloota Akaayaa guutuu keessa jiraatan hundumaatti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan araraatii fi Waaqni jajjabina hundaa haa eebbifamu; **4** inni akka nu jajjabina Waaqa biraa arganne sanaan warra dhiphina adda addaa keessa jiran jajjabeessuu dandeenyuuf dhiphina keenya hunda keessatti nu jajjabeessa. **5** Akkuma nu dhiphina Kiristoos keessatti baay'ee hirmaannu, akkasuma immoo karaa Kiristoosiin jajjabinni nuu baay'ata. **6** Nu yoo dhiphanne jajjabinaa fi fayyina keessaniif ta'a; nu yoo jajjabaanne jajjabina keessaniif ta'a; jajjabinni kunis kan isin yeroo dhiphina nu dhiphanu kana keessa dabartaniitti obsaan dhaabachuudhaan argattanii dha. **7** Abdiin nu waa'ee keessaniif qabnu cimaa dha; isin akkuma dhiphina keenya keessatti hirmaattan amma immoo jajjabina keenya keessatti akka hirmaattan beeknaatii. **8** Yaa obbuloota, isin waa'ee dhiphina biyya Asiyaatti nurra ga'ee akka wallaaltan hin barbaannu. Hamma lubbuudhaan jiraachuuf illee abdi kutannutti dhiphinni baachuudhaaf humna keenyaa ol ta'e nurra ga'ee tureetii. **9** Dhugumaanuu murtiin du'aa nutti dhaga'amee turre. Kun garuu akka nu Waaqa warra du'an kaasutti malee ofii keenyatti hin amananneef ta'e. **10** Inni balaa du'a akkasii jalaa nu baaseera; nu baasas. Inni ittuma fufee akka nu baasu abdi keenya isa irra kaa'anneerra. **11** Akkuma isin kadhannaa keessaniin nu gargaartan, ayyaana kadhannaa namoota baay'eetiif deebii ta'ee nuu kenname sanaaf namoonni baay'een nuuf galateeffatu. **12** Egaa wanti nu ittiin of jajnu kanaa dha: Akka nu qulqullummaa fi amanamummaa Waaqa biraa argameen fooniin keessumattuu hariiroo isin wajjin qabnuun jiraachaa turre

yaadni garaa keenyaa dhugaa nuuf ba'a. Kanas akka ayyaana Waaqaatti goone malee akka ogummaa addunyaatti miti. **13** Nu waan isin dubbisuu yookaan hubachuu hin dandeenye tokko illee isinii hin barreessinuutii. Ani akka isin hamma dhumaatti hubattan nan abdadha; **14** innis akkuma isin gara tokko nu hubattan kana, akka guyyaa Gooftaa Yesuusitti akkuma nu isiniin of jajnu sana isinis nuun of jajuu dandeessan guutummaatti hubattanii dha. **15** Anis sababiin waan kana amaneef akka isin ayyaana lammaffaa qabaattaniif jedhee jalqabatti gara keessan dhufuu barbaade. **16** Ani yeroon Maqedooniyaa dhaqutti isin ilaalu fi yeroon Maqedooniyaadhaa deebi'uttis gara keessan dhufee, akka isin yeroo ani Yihuudaa dhaqutti na ergitan barbaade. **17** Ani yeroon waan kana karoofadhetti akka salphaattin hojjedhee? Yookaan akka yaada fooniitti yeruma tokkotti, "Eeyyee, eeyyee" fi "Waawuu, waawuu" jechuufan karoora baafadhaa ree? **18** Akkuma Waaqni amanamaa ta'e dubbiin nu isinitti dubbannus "Eeyyee" fi "Waawuu" miti. **19** Yesuus Kiristoos Ilmi Waaqaa inni nu jechuunis ani, Silwaanosiif fi Xiimotewos isin gidduutti lallabne sun, "Eeyyee" fi "Waawuu" hin turreetii; isa keessa "Eeyyeetu" jira. **20** Waadaawwan Waaqaa hundinuu Kiristoosiin "Eeyyeedhaatii". Kanaafuu nu karaa isaatiin ulfina Waaqaatiif "Ameen" jenna. **21** Egaa kan akka nu isin wajjin Kiristoositti jabaannee dhaabannu godhuu fi kan nu dibe Waaqa; **22** innis chaappaa nutti chaappessee, qabdi Hafuura Qulqulluu garaa keenya keessa kaa'e. **23** Ani garuu isin qusachuudhaaf jecha Qorontositti hin deebine; anis akka inni dhugaa natti ba'uuf Waaqa ofitti nan waama. **24** Nu gammachuu keessaniif isin wajjin hojjenna malee amantii keessan irratti gooftummaa hin qabnu; isin amantiin jabaattanii dhaabattaniitii.

2 Ani akkan lammata gaddaan gara keessan hin dhufne murteeffadheera. **2** Yoo ani isin gaddisiise, isinuma warra ani gaddisiisu sana malee eenyutu na gammachiisa ree? **3** Akkasitti barreessuun koo akka yommuu ani

dhufutti namoonni na gammachiisuu qaban na hin gaddisiisneefi. Akka gammachuun koo gammachuu hunda keessanii ta'e ani hunda keessan nan amana ture. **4** Ani dhiphina guddaa, yaaddoo garaatii fi imimmaan baay'eedhaan isinii barreeseetii; kunis jaalalli ani isiniif qabu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniif malee isin gaddisiisuuf miti. **5** Eenyu iyyuu yoo nama gaddisiise utuu dubbii ho'isuuf hin ta'in inni karaa tokko hunduma keessan gaddisiisuu isaati malee na gaddisiisuu isaa miti. **6** Nama akkanaa irratti adabbiin harki caalaan keessan adabdan ni ga'a. **7** Qooda kanaa akka inni gadda guddaan hin liqimfamneef dhiifama isaaf gochuu fi isa jajjabeessuutu isin irra jira. **8** Kanaafuu ani akka isin jaalala isaaf qabdan cimsitan isinan kadhada. **9** Anis akka isin waan hunda irratti ajajamtoota taatan mirkaneeffachuufin waan kana isinii barreese. **10** Nama isin dhiifama gootaniif, anis dhiifama nan godha. Yoo wanti ani dhiifama godhe tokko iyyuu jiraates ani isiniif jedhee fuula Kiristoos duratti dhiifama godheera; **11** kunis akka Seexanni nu hin gowwoomsineefi. Nu mala isaa hin wallaalluutii. **12** Yeroo ani wangeela Kiristoos lallabuuf Xiroo'aas dhaqee Gooftaan balbala naa banetti, **13** waan ani obboleessa koo Tiitoo hin argatiniif, hafuurri koo boqonnaa hin arganne. Kanaafuu ani nagaatti isaanin jedhee Maqedooniyaatti darbe. **14** Waaqa yeroo hunda akka nu Kiristoosiin mo'annoo qabaannu nu taasissee urgaa beekumsa isaa karaa keenyaan iddoo hundatti facaasuuf galanni haa ta'u. **15** Nu warra fayyifamaa jiranii fi warra baduutti jiran gidduutti Waaqaaf urgaa Kiristoos. **16** Nu isa tokkoof urgaa du'aa ti; isa kaaniif immoo urgaa jireenyaa ti. Egaa eenyutu waan kanaaf ga'aa ta'a? **17** Nu garuu akka namoota Waaqa biraa ergamaniitti Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti garaa qulqulluudhaan dubbanna malee akka namoota hedduu kanneen bu'aa argachuuf jedhanii dubbii Waaqaa gurguratan sanaa miti.

3 Nu ammas of galateeffachuu jalqabnaa ree? Yookaan akka namoota tokko tokkoo xalayaa deeggarsaa gara keessanitti fiduu yookaan isin

biraa argachuu nu barbaachisaa ree? **2** Xalayaan keenya kan namni hundinuu beekuu fi dubbisu kan garaa keenya keessatti barreeffame isinuma. **3** Isin akka xalayaa Kiristoos, bu'aa tajaajila keenyaa taatan ifa; xalayaan kunis qalamiidhaan utuu hin ta'in Hafuura Waaqa jiraataatiin, gabatee dhagaa irratti utuu hin ta'in gabatee garaa namaa irratti kan barreeffamee dha. **4** Amantiin nu karaa Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti qabnus kan akkanaa ti. **5** Nu waan tokko illee ofii keenyaan hojjechuuf dandeettii qabna jennee miti; dandeettiin keenya garuu Waaqa irraa dhufa. **6** Innis akka nu tajaajiltoota kakuu haaraa taanuuf dandeettii nuu kenneera; kakuun kunis kan qubee utuu hin ta'in kan Hafuurraa ti; qubeen ni ajjeesa; Hafuurri garuu jireenya kenna. **7** Erga tajaajilli du'a fide kan qubeedhaan dhagaa irratti qirixame sun hamma Israa'eloonni sababii ulfina isaa kan irraa badaa deemu sanaatiif xiyyeeffatanii fuula Musee ilaaluu hin dandeenyetti ulfinaan dhufee, **8** tajaajilli Hafuurraa immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatuu ree? **9** Erga tajaajilli murtii namatti fidu ulfina qabaatee, tajaajilli qajeelummaa fidu immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree! **10** Wannu ulfina qabeessa ture sun yommuu ulfina caalu biratti ilaalamu amma ulfina hin qabuutii. **11** Erga wannu yeroodhaaf jiraatu sun ulfinaan dhufee, ulfinni isa bara baraan jiraatuu immoo hammam caalaa guddaa haa ta'u ree! **12** Kanaafuu nu abdii akkasii waan qabnuuf baay'ee ija jabaanna. **13** Nu warra akka Musee isa akka sabni Israa'el dhuma waan badaa deemu sanaa hin argineef jedhee haguuggiidhaan fuula isaa haguuggatee miti. **14** Yaadni isaanii garuu hadoodeera; isaan hamma har'aatti iyyuu yommuu kakuu moofaa dubbisanitti haguuggiin sun isaan irraa hin fuudhamne. Inni Kiristoos qofaan irraa fuudhamaatii. **15** Hamma har'aatti illee yeroo isaan seera Musee dubbisanitti haguuggiin yaada garaa isaanii ni haguuga. **16** Yeroo namni kam iyyuu gara Gooftaatti deebi'utti garuu haguuggiin sun irraa fuudhama. **17** Gooftaan Hafuura. Iddoo Hafuurri Gooftaa jiru immoo bilisummaatu jira. **18** Nu

warri utuu fuulli keenya hin haguugamin ulfina Gooftaa calaqqisnu hundi ulfina ittuma caalee guddachaa deemu kan Gooftaa Hafuura ta'e irraa dhufuun gara bifa isaatti geeddaramaa jirra.

4 Kanaafuu nu araara Waaqaatiin tajaajila kana waan qabnuuf abdiin hin kutannu. **2** Nu waan dhoksa ta'ee fi waan nama qaansu dhiifneerra; namas hin gowwoomsinu; dubbii Waaqaas hin miccirru. Garuu dhugaa ifatti baafnee dubbachuudhaan fuula Waaqaa duratti qalbii nama hundumaatti of dhi'eessina. **3** Wangeelli keenya yoo haguugame illee warra baduutti jiran jalaa haguugama; **4** Waaqni addunyaa kanaa akka namoonni hin amanin ifa wangeela ulfina Kiristoos isa fakkaatii Waaqaa ta'e sanaa arguu hin dandeenyeef qalbii isaanii jaamseera. (aiōnios g165) **5** Nu akka Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu mataan keenya Yesuusiiif jennee tajaajiltoota keessan. **6** Waaqni, "Dukkana keessaa ifni haa ifu" jedhe sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina Waaqaa nuu kennuuf ifa isaa garaa keenya keessatti ibseeraatii. **7** Garuu akka humni waan hunda caalu kun Waaqa irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf nu badhaadhummaa kana qooda suphee keessaa qabna. **8** Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni burjaajofna; garuu abdiin hin kutannu; **9** ni ari'atamna, garuu hin gatannu; lafaan dha'amna, garuu hin badnu. **10** Akka jireenyi Yesuus dhagna keenyaan mul'ifamuuf nu yeroo hunda du'a Yesuus dhagna keenyatti baannee deemna. **11** Nu warri lubbuun jirru akka jireenyi isaa foon keenya kan du'u keessaan mul'ifamuuf yeroo hunda Yesuusiiif jennee du'atti dabarfamnee kennamnaatii. **12** Egaa duuti nu keessatti hojjeta; jireenyi immoo isin keessatti hojjeta. **13** "Ani amaneera; kanaafis dubbadheera" jedhamee barreeffameera. Nu immoo sababii hafuura amantiin sanaan ni amanna; kanaafis ni dubbanna; **14** inni Gooftaa Yesuus warra du'an keessaa kaase sun nuus Yesuus wajjin kaasee isin wajjinis fuula isaa duratti akka nu dhi'eessu ni beekna. **15**

Ayyaanni namoota hedduu waliin ga'aa jiru kun ulfina Waaqaatiif galata guutee dhangala'u akka fiduuf wanni kun hundi bu'aa keessaniif ta'e. **16** Kanaafuu nu abdiin hin kutannu. Yoo namummaan keenya inni alaan mul'atu dhumaa deeme iyyuu, namummaan keenya inni keessaa garuu guyyuma guyyaan haaromfamaa deema. **17** Dhiphinni keenya inni salphaanii fi yeroodhaaf turu kun ulfina bara baraa kan waan hunda caalu nuuf fida. (aiōnios g166) **18** Kanaafuu nu waan hin mul'anne ilaalla malee waan mul'atu hin ilaallu. Wanti mul'atu waan yeroo ti; wanti hin mul'anne garuu waan bara baraatii. (aiōnios g166)

5 Yoo dunkaanni lafa irraa kan nu keessa jiraannu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baraa kan harka namaatiin hin ijaaramin samii irraa akka qabnu beekna. (aiōnios g166) **2** Hammasitti mana keenya kan samii irraa sana uffachuu hawwuudhaan ni aadna; **3** nu yommuu isa ufannutti qullaa hin argamnuutii. **4** Nu utuma dunkaana kana keessa jirruu ni aadna; ba'aanis nutti ulfaateera; nu garuu wanni du'a hin oolle jireenyaan akka liqimfamuuf mana keenya kan samii irraa uffachuu malee akka uffanni nurraa baafamu hin barbaannuutii. **5** Kan kaayyoo kanaaf nu qopheesses Waaqa isa Hafuura Qulqulluu wabii waan dhufuuf jirruu godhee akka qabdiitti nuu kenne sanaa dha. **6** Kanaaf nu yeroo hunda ija jabina qabna; hamma dhagna fooniitiin jirrutti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. **7** Nu amantiidhaan jiraanna malee arguun miti. **8** Nu ija jabina qabna; dhagna foonii kana irraa addaan baanee Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. **9** Kanaaf nu dhagna fooniitiin jiraannus, dhagna foonii irraa fagaannus kaayyoon keenya Isa gammachiisuu dha. **10** Tokkoon tokkoon namaa yeroo dhagna fooniitiin jiraachaa turetti akka hojii tolaa yookaan hamaa hojjeteef gatii isaa argatuuf hundi keenya barcumaa murtii Kiristoos duratti dhi'aachuu qabnaatii. **11** Nu Gooftaa sodaachuun maal akka ta'e waan beeknuuf namoota amansiisuuf yaalii goona. **15** Enyummaan keenya Waaqa biratti beekamaa

dha; yaada garaa keessaniitiifis beekamaa akka ta'e nan abdadha. **12** Nu akka isin nuun boontaniif carraa isinii kennuuf malee amma illee isin biratti of galateeffachuuf miti; kunis isin warra waan garaa keessa jiru caalaa waan ijatti mul'atuun boonaniif deebii kennuu akka dandeessaniif. **13** Nu yoo akka namoonni tokko tokko jedhan sana "qalbii dabarsine," Waaqaaf jennee ti; yoo qalbii qabeeyyii taane immoo isiniif jennee ti. **14** Jaalalli Kiristoos nu dirqisiisaatii; sababiin isaas waan namni tokko nama hundaaf du'eef namni hundi kan du'e ta'uu isaa amansiifamneerra. **15** Innis akka warri lubbuun jiran si'achi isa isaaniif jedhee du'ee du'aa kaafame sanaaf malee akka ofii isaaniitiif hin jiraanneef nama hundumaaf du'e. **16** Kanaafuu nu ammaa jalqabnee nama tokko iyyuu akka ilaalcha fooniitti hin ilaallu. Yoo kanaan dura akka ilaalcha addunyaatti Kiristoosin ilaalaa turre iyyuu, si'achi akkas hin goonu. **17** Kanaafuu eenyu iyyuu yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraa dha; wanni moofaan darbeera; kunoo wanni haaraan dhufeera. **18** Kun hundinuus Waaqa Kiristoosin ofitti nu araarsee fi tajaajila araaraa nuu kenne sana irraa dhufe; **19** kunis, Waaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. **20** Kanaafuu nu bakka bu'oota Kiristoos; Waaqnis karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waaqatti araaramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waaqaa taanuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

6 Egaa nu warri Waaqa wajjin hojjennu, akka isin ayyaana Waaqaa akka waan gatii hin qabneetti hin fudhanne isin kadhanna. **2** Inni, "Ani yeroo fudhatama qabutti si dhaga'eera; guyyaa fayyinaattis si gargaareera" jedhaatii. Kunoo yeroon fudhatama qabu amma; guyyaan fayyinaas amma. **3** Nu akka tajaajilli keenya hin tuffatamneef, karaa nama kamii irra iyyuu gufuu hin keenyu. **4** Qooda kanaa nu karaa hundaan akka tajaajiltoota Waaqaatti of dhi'eessina;

obsa guddaadhaan, dhiphinaan, gidiraa fi yaaddoon, **5** garafamuun, mana hidhaatti galfamuun, jeequmsaan, hojii dadhabsiisaa hojjechuun, hirriba dhabuun, beela'uun, **6** qulqullaa'ummaan, hubannaan, obsaa fi gara laafinaan, Hafuura Qulqulluu fi jaalala of tuulummaa hin qabneen, **7** dubbii dhugaatii fi humna Waaqaatiin, mi'a waraanaa kan qajeelinaa harka mirgaatii fi harka bitaatti qabachuun, **8** ulfinaa fi salphinaan, maqaa baduu fi maqaa toluun jiraanneerra; akkasumas utuu dhugaa qabeeyyii taanee jirruu, sobduu jedhamneerra; **9** beekamtoota turre; garuu akka warra hin beekamiitti hedamne; nu du'aa jirra; garuu kunoo ni jiraanna; ni tumamna; garuu hin ajjeefamnu; **10** ni gaddina; garuu yeroo hunda ni gammanna; hiyyeeyyii dha; garuu namoota hedduu sooromsina; homaa hin qabnu; garuu waan hunda qabna. **11** Yaa warra Qorontos, nu afaan guunnee isinitti dubbanneerra; garaan keenyas isiniif banamaa dha. **12** Isinitu garaa nu dhokfate malee nu garaa isin hin dhokfanne. **13** Ani akka waan isin ijoollee koo taataniittin isinitti dubbadha; isinis akkasuma garaa keessan bal'isaa nuu banaa. **14** Warra hin amanneen walitti hin camadaminnaa. Qajeelummaa fi jal'inni maal wal irraa qabu? Yookaan ifni dukkana wajjin tokkummaa maalii qaba? **15** Kiristoosii fi Belhor gidduu walii galtee maaliitu jira? Namni amanu tokko nama hin amanne wajjin maal wal irraa qaba? **16** Manni qulqullummaa Waaqaa waaqota tolfamoo wajjin walii galtee maalii qaba? Nu mana qulqullummaa Waaqa jiraataa ti. Waaqnis akkana jedhee dubbateera; "Ani isaan wajjin nan jiraadha; isaan gidduus nan deddeebi'a. Ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'uu." **17** Kanaafuu, "Isaan keessaa ba'aa; isaan irraas gargar fo'amaa; jedha Gooftaan. Waan xuraa'aa hin tuqinaa, anis isinan simadha." **18** Amma illee, "Ani Abbaa isiniif nan ta'a; isinis ilmaanii fi intallan koo ni taatu; jedha Gooftaan Waan Hunda Danda'u."

7 Kanaafuu yaa jaallatamtoota, nu waan waadaawwan kanneen qabnuuf kottaa Waaqa

sodaachaa qulqullina fiixaan baasuudhaan waan foonii fi hafuura xureessu hundumaa irraa of qulqulleessinaa. 2 Isin garaa nuu bal'adhaa. Nu nama tokko illee hin yakkiine; nama tokko illee amala hin balleessine; nama tokko illee gowwoomsinee waa irraa hin fudhanne. 3 Kana jechuun koos isinitti muruuf miti; nu isin wajjin du'uu fi jiraachuuf akka isin garaa keenya keessa jirtan ani duraan dursee himeeraatii. 4 Ani guddiseen isin amanaadha; guddisees isiniin nan boona. Ani baay'ee jajjabeeffameera; rakkiina keenya hunda keessattis gammachuun koo hamma hin qabu. 5 Yeroo Maqedooniyaa dhufnettis nu qixa hundaan dhiphachaa turre malee foon keenya kun boqonnaa hin arganne; alaan lola, keessaan immoo sodaatu nurra ture. 6 Waaqni warra gaddan jajjabeessu garuu dhufaatii Tiitootiin nu jajjabeesse; 7 kun immoo isin isa jajjabeessuu keessaniinis malee dhufaatii isaa qofaan miti. Innis na yaaduu keessan, gadduu keessan, hinaaffaa isin naaf qabdan nutti himeera; kanaafuu ani hamma duraa caalaa gammadeera. 8 Ani yoon xalayaa kootiin isin gaddisiise illee waan kana gochuu kootiif hin gaabbu. Ani yoon gaabbe illee akka xalayaan sun isin gaddisiise nan hubadha; ta'us isin gaddisiisuun isaa yeruma gabaabaaf; 9 amma garuu sababii isin gadditaniif utuu hin ta'in sababii gaddi keessan gara qalbii jijjiirrahuutti isin geesseef ani nan gammada. Isin akka fedhii Waaqaatti gadditaniitii; kanaafuu isin karaa kamiin iyyuu nuun hin miidhamne. 10 Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'u qalbii jijjiirrananaa gara fayyinaatti nama geessu fida malee gaabbii hin fidu; gaddi akka fedhii addunyaatti ta'u garuu du'a fida. 11 Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'e kun tattaaffii akkamii, dandeettii falmachuu akkamii, dheekkamsa akkamii, sodaa akkamii, namaa yaaduu akkamii, hinaaffaa qajeelaa akkamii, murtii qajeelaa akkamii isin keessatti akka uume mee ilaalaa! Isin waan kana irratti karaa hundaan akka qulqulloota taatan mirkaneeffattaniirtu. 12 Kanaafuu ani isinii barreessu iyyuu, isin fuula Waaqaa duratti hammam akka nuuf of kennitan

akka ofuma keessaniin argitaniif malee sababii namicha nama miidheetiif yookaan sababii namicha miidhameetiif miti. 13 Nuus kana hundaanuu ni jajjabaanna. Jajjabina keenyatti dabalees keessumattuu Tiitoon gammaduu isaa arginee gammanneerra; hafuuri isaa isin hundaan haaromfameeraatii. 14 Ani isiniin isatti booneen ture; isinis na hin qaansine. Garuu akkuma wanni nu isinitti himne sun hundi dhugaa ta'e, waa'ee keessan Tiitootti boonuun keenyas akkasuma dhugaa ta'uun isaa mirkanaa'eera. 15 Innis ajajamuu hunda keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa isin ittiin isa simattan sana yeroo yaadatutti jaalalli inni isiniif qabu isa durii caalaa dabalama. 16 Ani abdii guutuu isin irraa qaba; kanaafuu nan gammada.

8 Yaa obboota, waa'ee ayyaana Waaqni waldoota kiristaanaa Maqedooniyaatiif kennee isin akka beektan ni barbaanna. 2 Isaanis utuu dhiphina baay'een qoramuutti jiranuu, baay'inni gammachuu isaaniitii fi akka malee deeguun isaanii arjummaa isaanii baay'iseera. 3 Ani akka isaan hamma dandeettii isaanii, dandeettii isaaniitii olis fedhii isaaniitiin kennan dhugaa nan ba'aatii. Isaan guutumaan guutuutti ofuma isaaniitii 4 carraa qulqulloota tajaajiluu kana keessatti akka hirmaatan cimsanii nu kadhatan. 5 Isaan garuu duraan dursanii Gooftaaf, ergasii immoo fedhii Waaqaatiin nuuf of kennan malee akka nu eegne hin goone. 6 Kanaafuu Tiitoon akkuma duraan jalqabe sana hojii arjummaa kana gama keessaniin akka fiixaan baasuuf isa kadhanne. 7 Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, tattaaffii guutuu fi jaalala nuuf qabdaniin caaltan sana, kennaa arjummaa kaaniinis akka caaltan mirkaneessaa. 8 Ani tattaaffii namoota kaaniitiin wal bira qabee jaalalli keessan dhugaa ta'u isaa qoruu barbaadeeti malee isin ajajaa hin jiru. 9 Isin ayyaana Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos ni beektuutii; inni utuu sooreessa ta'ee jiruu akka isin hiyyummaa isaatiin sooromtaniif isiniif jedhee hiyyoome. 10 Waan kana irratti gorsi

ani waa'ee waan hunda caalaa isiniif wayyuu irratti kennu kanaa dha. Isin waggaa darbe kennuu qofaan utuu hin ta'in fedhii kennuuf qabdaniinis kanneen jalqabaa turtan. **11** Ammas fedhiin cimaan isin hojii sanaaf qabdan isa fiixa baasuu keessaniin akka mirkanaa'uuf waanuma qabdaniin hojii sana fiixaan baasaa. **12** Erga fedhiin jiraate kennaan sun akkuma waan namni qabuutti fudhatama malee akka waan namni hin qabneetti miti. **13** Fedhiin keenya akka isin rakkattanii warra kaanitti immoo toluuf utuu hin ta'in akka wal qixxummaan jiraatuuf. **14** Akka wanti isaan irraa hafu hir'ina keessan guutuuf, yeroo ammaa wanti isin irraa hafu hir'ina isaanii ni guuta. Yoos wal qixxummaan ni jiraata; **15** kunis akkuma, "Isa baay'ee walitti qabateef baay'een hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis wanni tokko iyyuu hin hir'anne" jedhamee barreeffamee dha. **16** Waaqa yaaduma ani isiniif qabu garaa Tiitoo keessa kaa'e sana nan galateeffadha. **17** Tiitoon gorsa keenya fudhachuu qofaan utuu hin ta'in fedhii guddaan ofuma isaatiin ka'ee gara keessan dhufaa jiraatii. **18** Nus obboleessa tajaajila wangeelaatiin waldoota kiristaanaa hundaan jajame sana isa wajjin ni ergina. **19** Kana malees inni hojii nu ulfina Gooftaatii fi fedhii gaarii qabnu mul'isuuf hojjennu keessatti akka nu wajjin deemuuf waldoota kiristaanaatiin filatameera. **20** Nu kenna arjummaa kana hojii irra oolchuu keessatti akka namni kam iyyuu maqaa nu hin balleessine of eegganna. **21** Nu utuu fuula Gooftaa qofa duratti hin ta'in fuula namootaa durattis waan qajeelaa hojjechuuf tattaaffanna. **22** Kana malees obboleessa keenya isa nu yeroo baay'ee waan hedduun qorree nama hisataa ta'uu isaa mirkaneeffanne sana isaan wajjin ergineerra; innis waan amantii guddaa isin irraa qabuuf kan duraa caalaa ni yaada. **23** Waa'ee Tiitoo irratti, inni garee koo kan na wajjin isin gidduu hojjetuu dha; waa'ee obboloota keenyaa immoo isaan bakka bu'oota waldoota kiristaanaatii fi ulfina Kiristoos. **24** Kanaafuu akka waldoonni kiristaanaa arguu danda'aniif dhugaa jaalala keessaniitii fi sababii

nu isiniin of jajnuuf namoota kanneenitti argisiisaa.

9 Waa'ee tajaajila qulqullootaaf kennamu kanaa isinii barreessuu na hin barbaachisu. **2** Ani akka isin gargaaruuf hinaaftan nan beekaatii; anis, "Warri Akaayaa bara darbee jalqabani gargaarsa kennuuf qophaa'aniiru" jedhee namoota Maqedooniyaa biratti of jajeen ture; fedhiin keessanis isaan keessaa namoota baay'ee hojiif kakaaseera. **3** Egaa ani akkuman "Isaan qophaa'aniiru" jedhee dubbadhe sanatti, akka isin qophooftanii argamtaniif malee waa'ee kanaatiif isiniin of jajuun keenya waan akkasumaan dubbatame akka hin taane ani obboloota ergeera. **4** Yoo namoonni Maqedooniyaa kam iyyuu na wajjin dhufanii akka isin hin qophaa'ing argan, nu warri akkas isin amananne iyyuu waa'ee keessan waan jennu dhabnee ni qaanofna. **5** Kanaafuu akka obboloonni kunneen duraan dursanii gara keessan dhufanii kenna arjummaa kan isin waadaa galtaan sana qopheessaniif isaan gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. Yoos kennaan sun akka dirqamaatti utuu hin ta'in akka kenna arjummaatti qopheeffama. **6** Waan kana yaadadhaa: Namni harka isaa utuu hin guutin facaasu utuu harka isaa hin guutin galfata; namni harka isaa guutee facaasu immoo harka isaa guutee galfata. **7** Tokkoon tokkoon namaa utuu sassataan yookaan dirqamaan hin ta'in waan kennuuf garaa keessatti yaade haa kennu; Waaqni nama gammachuun kennu jaallataatii. **8** Isin yeroo hundumaa waan hundumaan waan isin barbaachisu hunda qabaattanii hojii gaarii hundumaan akka guutamtaniifis Waaqni ayyaana hunda isinii baay'isuu ni danda'a. **9** Kunis akkuma, "Inni ni bittinneesse; hiyyeeyyii fi kenne; qajeelummaan isaa bara baraan ni jiraata" jedhamee barreeffamee dha. (aiṓn q165) **10** Inni namicha facaasuuf sanyii, kan nyaatuuf immoo buddeena kennu sun isinis akka facaafattaniif sanyii isinii kenna; isinii baay'isaa; ija qajeelummaa keessaniis ni baay'isa. **11** Isinis yeroo hunda akka arjoomtaniif karaa hundaan ni sooromfantu; arjummaan

keessanis karaa keenyaan Waaqaaf galata fida. **12** Tajaajilli isin kennitan kun waan qulqullootaaf barbaachisu guutuu qofa utuu hin ta'in, akka galanni baay'een guutee Waaqaaf irra dhangala'u taasisa. **13** Sababii tajaajila isin ittiin of mirkaneessitan sanaatiin, wangeela Kiristoos lallabuun ajajamuu keessanii fi arjummaan keessan kan isin isaani fi warra kaan hundaaf arjoomtan sanaaf namoonni Waaqa jajatu. **14** Isaanis kadhannaa isiniif kadhatan keessatti sababii ayyaana guddaa kan Waaqni isinii kenne sanaatiif isin yaadu. **15** Kennaa isaa kan ibsamuu hin dandeenye sanaaf galanni Waaqaaf haa ta'u!

10 Ani Phaawulos kan yeroon isin bira jiru "Ija laafessa" yeroon isin irraa fagaadhu immoo "Ija jabeessa" ta'e garraamummaa fi gara laafina Kiristoosiin isinan kadhada! **2** Ani yeroon gara keessan dhufutti akka isin ija jabina ani warra waan nu akka yaada fooniitti jiraannu se'an sana irratti nan qabaadha jedhee yaadu sana qabaadhu akka isin na hin goone isin kadhada. **3** Nu yoo fooniin jiraanne iyyuu akka yaada fooniitti hin lolu. **4** Mi'i waraanaa kan nu ittiin lolu kan da'annoo jigsuudhaaf humna Waaqaa qabuudha malee mi'a waraana foonii miti. **5** Mormii fi of tuulummaa beekumsa Waaqaa irratti ka'u hunda ni diigna; yaada hundas boojinee Kiristoosiif akka ajajamu ni goona. **6** Yommuu isin guutummaatti ajajamuu keessan raawwattanitti, nu immoo ajajamuu diduu hunda haaloo ba'uuf ni qophoofna. **7** Isin waanuma isinitti mul'atu qofa ilaaltu. Eenyu iyyuu yoo kan Kiristoos ta'uu isaatti amane akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nus kan Kiristoos ta'uu keenya haa hubatu. **8** Ani taayitaa keenya kan Gooftaan akka ittiin isin diignuuf utuu hin ta'in akka ittiin isin ijaarruuf nuu kenne sanaan caalaatti yoon boone iyyuu itti hin qaana'u. **9** Ani waanan ergaa kootiin isin sodaachisuu yaalu fakkaachuu hin barbaadu. **10** Namoonni tokko tokko, "Ergaan isaa ulfaataa fi cimaa dha; inni yeroo qaamaan argamutti garuu dadhabaa dha; dubbiin isaas tuffatamaa dha" jedhu. **11** Warri akkasii akka wanni nu

fagoo jiraannee barreessinnu fi wanni nu yeroo isaan wajjin jirrutti hojjennu tokkuma ta'e haa hubatan. **12** Nu warra of saadan tokko tokkotti of ramaduuf yookaan isaaniin of qixxeessuuf ija hin jabaannu. Isaan yeroo walii isaaniitti of madaalanii fi walii isaaniitti of qixxeessan hin hubatan. **13** Nu garuu hamma daangaa Waaqni nuu ramade kan isin bira ga'uutti malee dandeettii keenyaa olitti of hin jajnu. **14** Nu waan wangeela Kiristoos lallabaa gara keessan dhufneef, akka waan isin bira hin ga'niitti baay'ee hin hiixannuutti. **15** Nu hojii warra kaaniin hojjetameen baay'ee of hin jajnu. Akkuma amantiin keessan guddachaa deemuun akka iddoon hojii keenyaa kan isin gidduutti argamu akka malee babal'atu ni abdanna; **16** kunis akka nu hojii duraan dursee biyya nama biraa keessatti hojjetameen utuu of hin jajin biyyoota isinii achi jiran keessatti wangeela lallabuu dandeenyuuf. **17** Garuu, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu." **18** Nama Gooftaan galateessutu fudhatama argata malee namni of galateessu fudhatama hin argatuutti.

11 Ani gowwummaa koo ishee xinnoo naa obsitu jedheen abdadha; duraanuu naa obsitaniirtu. **2** Ani hinaaffaa Waaqaatiin isiniif nan hinaafa. Ani akka durba tokkootti fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhirsa tokko jechuunis Kiristoosiif isin kaadhimeeraatii. **3** Garuu akkuma bofti haxxummaa isaatiin Hewaanin gowwoomse sana yaadni keessanis akkasuma dhugaa fi qulqullina ittiin Kiristoosiif of kennitan sana irraa ni dogoggorfama jedheen sodaadha. **4** Namni tokko gara keessan dhufee yoo Yesuus nu isinii lallabne malee Yesuus kan biraa isinii lallabe, yookaan Hafuura nu isinii lallabne malee hafuura kan biraa yoo fudhattan, yookaan wangeela nu isinii lallabne malee wangeela kan biraa yoo fudhattan ni obsitu. **5** Ani, "Ergamoota hangafoota" sanaa gaditti of hin ilaalu. **6** Ani dubbiitti leenjii hin qabu; garuu beekumsa qaba. Kanas karaa hundaan sirriitti isinii ibsineerra. **7** Wangeela Waaqaa gatii malee isinitti lallabuudhaan akka isin ol ol jettaniif ani gad of qabuun koo cubbuu turee? **8**

Ani isin tajaajiluuf jedhee gargaarsa isaan irraa fudhachuudhaan waldoota kiristaanaa kaan saameera. **9** Ani yeroon isin bira turee fi yeroo waa na barbaachisetti eenyutti illee ba'aa hin taane; obbolloonni Maqedooniyaa irraa dhufan waan na barbaachisuun na gargaaraa turaniitii. Ani waanuma tokkoon illee akka ba'aa isinitti hin taaneef of eeggachaan ture; amma illee ittuma fufee ofin eeggadha. **10** Hamma dhugaan Kiristoos na keessa jirutti boonuu koo kana kutaalee biyya Akaayaa keessatti eenyu iyyuu na dhowwu hin danda'u. **11** Maaliif? Ani waan isin hin jaallanneef moo? Isin jaallachuu koo Waaqni ni beeka! **12** Warra waan ittiin boonaniin nuun qixxaachuuf jedhanii carraa barbaaddatan carraa dhowwachuuf ani waanan amma hojjedhu ittuma fufee nan hojjedha. **13** Namoonni akkanaa ergamoota sobaa, hojjettoota nama gowwoomsan, warra ergamoota Kiristoos fakkaachuuf of geeddaranii dha. **14** Seexanni mataan isaa ergamaa ifaa fakkaachuuf waan of geeddaruuf kun nama hin dingu. **15** Egaa tajaajiltoonni isaas yoo tajaajiltoota qajeelummaa fakkaachuuf of geeddaran kun waan nama dingu miti. Dhumni isaaniis akkuma hojii isaanii ta'a. **16** Ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha; Namni tokko iyyuu gowwaa na hin se'in. Isin yoo gowwaa na seetan ani xinnoo akkan boonuuf akkuma gowwaa tokkootti na fudhadhaa. **17** Ani of amanadhee boonuu kana keessatti akka gowwaa tokkoottin dubbadha malee akka Gooftaan dubbatutti hin dubbadhu. **18** Waan namoonni hedduun akkuma yaada fooniitti boonaniif, anis nan boona. **19** Isin ogeeyyii waan taataniif gammachuudhaan gowwootaaf obsitu! **20** Yoo eenyu iyyuu isin garboomfate yookaan yoo isin irraa nyaate yookaan yoo faayidaa ofiitiif isinitti fayyadame yookaan yoo koore yookaan yoo isin kabale ni obsituutii. **21** Akka nu waan akkasii irratti dadhaboo turre ani qaana'aa nan dubbadha. Ani akka gowwaa tokkoottin dubbadha; waan namni kam iyyuu ittiin of jajuu fi ija jabaatu sana anis ittiin of jajuuf ija nan jabaa dha. **22** Isaan Ibrootaa? Anis

akkasuma. Isaan Israa'elootaa? Anis akkasuma. Isaan sanyii Abrahaamii? Anis akkasuma. **23** Isaan tajaajiltoota Kiristoosii? Ani akka nama qalbii dabarseettin dubbadhaatii ani nan caala. Ani caalchisee baay'ee itti dadhabeera; caalchisee yeroo baay'ee hidhameera; caalchisee akka malee garafameera; ammumaa ammas du'aaf saaxilameera. **24** Harka Yihuudootaattis si'a shan afurtama jechuu tokko hanquu garafameera. **25** Si'a sadii uleen dhaanameera; si'a tokko dhagaadhaan tumameera; si'a sadii dooniin na jalaa caccabeera; halkan tokkoo fi guyyaa tokko galaana keessa tureera; **26** ani utuun wal irraa hin kutin deemsa irra ture. Balaan lagaa, balaan saamtotaa, balaan saba kootii, balaan Namoota Ormaa, magaalaa keessatti balaan, gammoojjii keessatti balaan, galaana irratti balaan, obboloota sobaa irraas balaan na mudatee ture. **27** Ani baay'ee hojjedhee bututeera; halkan baay'ee hirriba dhabeera; beela'eera; dheebodheera; yeroo baay'ee soomeera; dhaamodheera; daareeras. **28** Kana hundumaa caalaa yaaddoo ani waldoota kiristaanaa hundumaaf qabutu guyyaa guyyaan natti ulfaata. **29** Eenyutu dadhabaa dha? Ani hin dadhabuu ree? Eenyutu hin gufanne? Ani aaree hin gubadhuu ree? **30** Ani yoon of jajuu qabaadhe waan dadhabbii koo mul'isuun of nan jaja. **31** Waaqaa fi Abbaan Gooftaa Yesuus inni bara baraan eebbifamu sun akka ani hin sobne ni beeka. (aiōn g165) **32** Damaasqoo keessatti namichi mooticha Areexaas jalatti bulchaa biyyaa ture na qabsiisuuf jedhee magaalaa namoota Damaasqoo eegsisaa ture. **33** Ani garuu foddaa dallaa keessaan guuboodhaan gad buufamee harka isaa jalaa ba'e.

12 Yoo bu'aa qabaachuu baate iyyuu ani nan boona. Ani gara waan Gooftaan na argisiiseetii fi mul'ata isa biraa dhufeetti nan qajeela. **2** Namichi Kiristoositti jiru tokko waggaa kudha afur dura gara samii sadaffaatti ol fudhatamuu isaa nan beeka. Innis dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu baachuu isaa Waaqatu beeka malee ani hin beeku. **3** Ani nama akkanaa nan beeka; dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu

baachuu isaa ani hin beeku; Waaqatu beeka; 4 innis gara jannataatti ol fudhatamee waan hin dubbatamne kan akka namni himuuf hin eeyyamamne dhaga'e. 5 Ani waa'ee nama akkasiitiif nan boona; garuu waa'ee dadhabbi kootii malee waa'ee ofii kootii hin boonu. 6 Ani waanan dhugaa dubbachaa jiruuf yoon boonuu filadhe iyyuu hin gowwoomu. Garuu namni tokko iyyuu waan narratti arguu fi waan narraa dhaga'u caalaa akka waa'ee koo hin yaadneef ani waan akkasii irraa ofin qusadha; 7 akka ani mul'ata akka malee guddaa kanaan of hin tuulleef qoraattiin foon koo waraanu tokko, ergamaan Seexanaa akka na dhiphisuuf naa kenname. 8 Wannii kun akka narraa fagaatuuf si'a sadii Gooftaa nan kadhada. 9 Inni garuu, "Ayyaanni koo si ga'a; humni koo dadhabbi keessatti guutuu ta'atii" naan jedhe. Kanaafuu humni Kiristoos akka narra boqotuuf waa'ee dadhabbi kootii caalchisee gammaduudhaan akka malee nan boona. 10 Ani waa'ee Kiristoosiif jedhee dadhabbi keessatti, arrabsoo keessatti, gidiraa keessatti, ari'atama keessatti, rakkina keessattis gammaduun koo kanumaaf. Yoos ani yeroon dadhabutti nan jabaadhaatii. 11 Ani of gowwoomseera; waan kanatti garuu isinitu na dhiibe. Ani yoon waanuma tokkotti illee hedamuu baadhe, waan "Ergamoota hangafoota" sanaa gad hin taaneef silaa isin naa dubbachuu qabdu turtan. 12 Mallattoowwan ergamaa dhugaa tokko jechuunis mallatoon, hojiin dinqiitii fi raajiin isin gidduutti obsa guddaadhaan hojjetamaniiru. 13 Ani utuu ba'aa isinitti hin ta'in hafuu kootiin alatti wanti isin ittiin waldoota kiristaanaa kaanii gad taatan maali? Yakka kana naa dhiisaa! 14 Ani si'a sadaffaaf gara keessan dhufuuf qophaa'eera; ani isinuma malee qabeenya keessan waan hin barbaanneef ba'aa isinitti hin ta'u. Warratu ijoollee isaaniitiif qabeenya kuusuu qaba malee ijoolleen warra isaaniitiif kuusuu hin qaban. 15 Ani waanan qabu hunda gammachuun isiniif nan kenna; ofii koo illee isiniif nan kenna. Sababii ani baay'isee isin jaalladhuuf isin immoo xinnessitanii na jaallattuu ree? 16 Haa ta'uu

malee ani ba'aa isinitti hin taane. Ani garuu waanan abshaala ta'eef malaan isin qabadhe. 17 Ani namoota isinitti erge keessaa karaa isa tokkootiin illee waa isin irraa nyaadheeraa? 18 Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isa kadhada; obboleessa tokkos isa wajjin ergeera. Tiitoon waa isin irraa nyaateeraa? Nu hafuura tokkoon, karuma tokko irra deddeebi'aa hin turree? 19 Isin waan nu hamma ammaatti fuula keessan duratti ofii keenyaaf falmannu seetani? Nu akka warra Kiristoositti jiraataniitti fuula Waaqaa duratti dubbanna; yaa michoota, waan kana hunda hojjechuun keenya isinuma jajjabeessuuf. 20 Yeroo ani gara keessan dhufutti isin akka ani fedhu taatanii hin argamtan ta'a. Yookaan ani akka isin feetan ta'ee hin argamu ta'a jedheen sodaadhaatii. Wal loluun, hinaaffaan, aariin boba'uun, wal qooduun, maqaa nama balleessuun, hamiin, of tuulummaanii fi jeequmsi isin gidduu jiraata jedheen sodaadha. 21 Yeroo ani deebi'ee gara keessan dhufutti Waaqni koo fuula keessan duratti gad na deebisa; anis waa'ee namoota baay'ee kanneen kanaan dura cubbuu hojjetanii fi xuraa'ummaa irraa, halalummaa fi jireenya gad dhiisii hamaa irraa hin deebi'iniif nan gadda jedheen sodaadha.

13 Ani kanaan walitti si'a sadaffaa gara keessan dhufuu koo ti. "Dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffamuu qaba." 2 Ani duraanuu yommuun si'a lammaffaa isin bira turetti isin akeekkachiiseera. Amma illee fagoo taa'ee isuma irra nan deebi'a; ani yeroon deebi'ee dhufutti warra kanaan dura cubbuu hojjetaniifis ta'u warra kaan hundaaf garaa hin laafu; 3 kunis isin akka Kiristoos karaa kootiin dubbatu ragaa waan barbaaddaniif. Inni isin gidduutti cimaadha malee waa'ee keessan irratti dadhabaa miti. 4 Inni dadhabbiidhaan fannifamu iyyuu, humna Waaqaatiin garuu ni jiraata. Nus akkasuma isatti dadhabdoota; ta'us isin tajaajiluuf humna Waaqaatiin isa wajjin ni jiraanna. 5 Isin amantiidhaan jiraachuu fi jiraachuu baachuu keessan beekuuf of qoraa;

of ilaalaas. Dhugumaan isin yoo qormaaticha kuftan malee akka Yesuus Kiristoos isin keessa jiru hin beektanii? **6** Anis akka nu qormaaticha hin kufin isin akka hubattan nan amana. **7** Nu ammas akka isin waan hamaa tokko illee hin hojjenneef Waaqa kadhanna. Kunis nu yoo waan qormaata kufne fakkaanne illee akka isin waan qajeelaa hojjetaniif malee akka namoonni qormaaticha keessatti cimnee dhaabachuu keenya arganiif miti. **8** Nu dhugaaf hojjenna malee, dhugaa mormuudhaan homaa hojjechuu hin dandeenyuutii. **9** Yommuu nu dadhabnee isin immoo jabaattanitti ni gammanna; kadhannaan keenyas akka isin warra hir'ina hin qabne taataniif. **10** Wannani yeroo fagoo jirutti barreessuuf kanaa dha; kunis akka ani yeroon gara keessan dhufutti taayitaa Gooftaan akka ani ittiin isin diiguuf utuu hin ta'in, akka ani ittiin isin ijaaruu naa kennetti fayyadamee isinitti hin jabaanneef. **11** Egaa yaa obboolota nagaatti. Haaromfamaa; wal jajjabeessaa; yaada tokko qabaadhaa; nagaadhaan jiraadhaa. Waaqni jaalalaatii fi nagaan isin wajjin ni ta'a. **12** Dhungoo qulqulluudhaan nagaan wal gaafadhaa. **13** Sabni Waaqaa hundinuu nagaan isinii dhaamu. **14** Ayyaanni Gooftaa Yesuus Kiristoos, jaalalli Waaqaa, tokkummaan Hafuura Qulqulluus hunda keessan wajjin haa ta'u.

Galaatiyaa

1 Phaawulos ergamticha isa utuu namoota biraa yookaan namaan hin ta'in garuu Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa isa Yesuus warra du'an keessaa kaaseen ergamee fi 2 obboloota na wajjin jiran hundumaa irraa, Gara Waldoota Kiristaanaa Galaatiyaatti: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u; **4** inni akka fedhii Abbaa keenyaa fi Waaqa keenyaatti bara hamaa kana jalaa nu oolchuuf jedhee cubbuu keenyaaf of kenne; (aiṵn g165) **5** ulfinni bara baraa hamma bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. (aiṵn g165) **6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraa duukaa bu'uun keessan baay'ee na dinqeera; **7** wangeelli biraa illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru. **8** Nus taanaan yookaan yoo ergamaan Waaqaa samii irraa dhufe tokko wangeela nu kanaan dura isinitti lallabne sana irraa adda ta'e isinitti lallabe, inni bara baraan haa abaaramu! **9** Akkuma nu kanaan dura jenne ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha; yoo eenyu iyyuu wangeela isin kanaan dura fudhattan sana irraa adda ta'e isinitti lallabe inni abaaramaa haa ta'ul **10** Ani amma nama biratti moo Waaqa biratti fudhatama argachuu yaalaan jira? Yookaan nama gammachiisuu nan yaalaa? Ani utuun hamma ammaatti nama gammachiisuu yaalee silaa tajaajilaa Kiristoos hin ta'u ture. **11** Yaa obboloota, wangeelli ani lallabe sun nama irraa akka hin dhufin isin akka beektan nan barbaada. **12** Ani wangeelicha mul'ataan Yesuus Kiristoos irraa fudhadhe malee nama tokko irraa illee hin fudhanne; yookaan namni na hin barsiifne. **13** Akka ani yeroon amantii Yihuudootaa duukaa bu'aa turetti waldaa kiristaanaa Waaqaa akka malee ari'achaa fi balleessuufis yaalaa ture dhageessaniirtu. **14** Ani amantii Yihuudootaatiin warra saba koo keessaa hiriyoota koo ta'an baay'ee nan caala ture; duudhaa abbootii kootiifis akka malee nan hinaafa ture. **15**

Garuu yommuu Waaqni gadameessa haadha kootii jalqabee na filatee fi ayyaana isaatiin na waame sun, **16** akka ani Namoota Ormaa gidduutti waa'ee ilma isaa lallabuuf isa natti mul'isuu jaallatetti ani nama tokkoon iyyuu hin mari'anne. **17** Ani warra anaan dura ergamoota turan arguuf Yerusaalemitti ol hin baane; garuu yeruma sana biyya Arabaan dhaqe. Ergasiis Damaasqoottin deebi'e. **18** Ergasiis anis waggaa sadii booddee Keefaana wal baruuf jedhee Yerusaalemitti ol ba'e; guyyaa kudha shanis isa biran ture. **19** Ani garuu Yaaqoob obboleessa Gooftaa malee ergamoota kaan keessaa tokko illee hin argine. **20** Wanti ani isinii barreessu akka soba hin ta'in kunoo fuula Waaqaa duratti isiniifin mirkaneessa. **21** Ergasiis ani gara Sooriyaa fi biyya Kiilqiyaan dhaqe. **22** Waldoonni Kiristaanaa Yihuudaa kanneen Kiristoositti jiranis fuula koo arganii hin beekan. **23** Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa ture sun amma immoo amantiidhuma dur balleessuuf yaalaa ture sana lallabaa jira" jedhu qofa dhaga'an. **24** Isaanis sababii kootiif Waaqaaf ulfina kennan.

2 Ani waggaa kudha afur booddee deebi'ee Yerusaalemitti ol ba'e; ani yeroo kana Barnaabaas wajjinin ture. Tiitoo illee of duukaa fudhadhee dhaqe. **2** Ani mul'ataanin ol ba'e; wangeela Namoota Ormaa gidduutti lallabus isaaniif nan ibse. Kanas akka fiigichi koo kan duraa, kan ammaas akkasumaan hin hafne waan sodaadheef kophaatti warra dura bu'oota fakkaatanittin hime. **3** Garuu Tiitoo inni ana wajjin ture iyyuu utuma nama Giriik ta'ee jiruu akka dhagna qabatu hin dirqisiifanne. **4** Kunis sababii obboloota sobaa tokko tokko bilisummaa nu karaa Kiristoos Yesuusiiin arganne basaasuu fi nu garboomfachuuf dhokatanii nu gidduu galaniif ta'e. **5** Nus akka dhugaan wangeelaa isin bira jiraatuuf jennee battala tokkoof illee isaaniif hin ajajamne. **6** Waa'een warra gurguddaa fakkaatan sanaa yoo isaan waanuma fedhan ta'an iyyuu anaaf homaa miti; Waaqni fuula namaa ilaalee nama wal hin caalchisu; namoonni kunneen ergaa koo irratti waan

tokko hin daballe. 7 Karaa kaaniin immoo isaan akkuma Phexros warra dhagna qabatanitti wangeela lallabuuf imaanaan itti kenname sana, anis akka warra dhagna hin qabannetti wangeela lallabuuf imaanaan natti kenname argan. 8 Waaqni akka Phexros ergamaa ta'ee warra dhagna qabatan tajaajilu hojete sun akka anis ergamaa ta'ee Namoota Ormaa tajaajilu hojeteeraatii. 9 Yaaqoob, Keefaa fi Yohannis warri akka "Utubaatti" ilaalaman sun yommuu ayyaana naa kenname hubatanitti anaa fi Barnaabaasiif harka mirgaa kan tokkummaa kennanii akka nu gara Namoota Ormaa deemnu, isaan immoo akka gara warra dhagna qabatanii dhaqan walii galan. 10 Wannii isaan nu kadhatanis akka nu hiyyeeyyii yaadannu qofa ture; kun immoo waanuma ani gochuuf hawwaa turee dha. 11 Keefaan waan dogoggoree tureef yeroo inni Anxookiyyaa dhufetti ani ifaan ifattin isaan morme. 12 Utuu jarri tokko Yaaqoob biraa hin dhufin dura inni Namoota Ormaa wajjin nyaachaa ture. Yommuu isaan achi ga'anitti garuu waan garee warra dhagna qabatanii sodaateef dugda duubatti deebi'ee Namoota Ormaa irraa gargar ba'e. 13 Yihuudoonni kaanis itti fakkeessummaa isaa duukaa bu'an; Barnaabaas iyyuu itti fakkeessummaa isaaniitiin dogoggorfamee ture. 14 Anis yommuu akka isaan daandii dhugaa wangeelaa irra hin deemne argetti hunda isaanii duratti Keefaan akkana jedhe; "Ati Yihuudii dha; garuu utuu akka Yihuudiitti hin ta'in akka Nama Ormaatti jiraatta; yoos ati akkamitti akka Namoonni Ormaa bartee Yihuudootaa duukaa bu'an dirqisiifta ree? 15 "Nu dhalootaan Yihuudoota malee Namoota Ormaa cubbamoota miti; 16 namni Yesuus Kiristoositti amanuun malee akka seera eeguun qajeelaa hin taasifamne beekna. Kanaafuu seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantii Kiristoos irratti qabnuun qajeeltota akka taanuuf Kiristoos Yesuusitti amanneerra; eenyu iyyuu seera eeguudhaan qajeelaa hin ta'utii. 17 "Eгаа nu utuu karaa Kiristoosiin qajeeltota taasifamuu barbaannuu nu mataan keenya iyyuu cubbamoota taanee yoo argamnee

Kiristoos tajaajilaa cubbuuti jechuudhaa ree? Kun gonkumaa akkas miti! 18 Ani yoon waanan diige deebisee ijaare akkan seera cabsituu ta'en mirkaneessa. 19 "Ani akkan Waaqaaf jiraadhuuf, karaa seeraatiin seeraaf du'eeraatii. 20 Ani Kiristoos wajjin fannifameera; si'achi Kiristoositu na keessa jiraata malee kan jiraatu ana miti. Ani jireenya amma fooniin jiraadhu kana amantii Ilma Waaqaa isa na jaallatee naaf jedhee of kennetti qabuun nan jiraadha. 21 Ani ayyaana Waaqaa gatii hin dhabsiisu; utuu qajeelummaan karaa seeraatiin argamee Kiristoos akkanumaan du'e jechuu dha kaal!"

3 Yaa warra Galaatiyaa gowwota! Eenyyutu falfala isinitti hojete? Yesuus Kiristoos akka waan ijuma keessan duratti fannifameetti mul'ifamee hin turree? 2 Ani waan tokko qofa isin irraa barachuu nan barbaada: Isin seera eeguun moo waan dhageessan amanuun Hafuura Qulqulluu argattan? 3 Isin akkas gowwaadhaa? Hafuura Qulqulluudhaan jalqabdanii amma immoo fooniin fixxuu ree? 4 Kun dhugumaan iyyuu waan hin fayyadne taanaan isin waanuma hin fayyadneef hammana dhiphattanii ree? 5 Wannii Waaqni Hafuura isaa isinii kennee hojii dinqii gidduu keessanitti hojjetuuf sababii isin seera eegdaniif moo sababii isin waan dhageessan amantaniif? 6 Akkasumas Abrahaam, "Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." 7 Kanaafuu warri amanani ijoollee Abrahaam akka ta'an hubadhaa. 8 Katabbiin Qulqulluun akka Waaqni amantiin Namoota Ormaa qajeeltota taasisu duraan dursee argee, "Sabni hundinuu karaa keetiin eebbifama" jedhee duraan dursee Abrahaamitti wangeela lallabe. 9 Kanaaf warri amantii qaban, Abrahaam nama amantii sana wajjin eebbifaman. 10 Warri seera eeguu isaanii abdatan hundinuu abaarsa jala jiru; "Namni waan Kitaaba Seeraa keessatti barreeffame hundaaf itti fufee hin ajajamne kam iyyuu abaaramaa dha" jedhamee barreeffameeraatii. 11 Waan, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraatuuf" akka eenyu iyyuu fuula Waaqaa duratti seeraan qajeelaa hin taasifamne ifa.

12 Seerri amantii irratti hin hundeeffamne; inni garuu, “Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata” jedha. 13 Waan, “Namni muka irratti fannifamu kam iyyuu abaaramaa dha” jedhamee barreeffameef, Kiristoos nuuf jedhee abaarsa ta’uudhaan abaarsa seeraa irraa nu fure. 14 Inni akka nu amantiin Hafuura Qulqulluu waadaa kenname sana argannuuf, akka eebbi Abrahaamiif kenname sun karaa Kiristoos Yesuusiin gara Namoota Ormaa dhufuuf nu fure. 15 Yaa obboloota, ani akka namaattin dubbadha. Kakuun namaa iyyuu erga yeroo tokko mirkaneeffamee booddee eenyu iyyuu hin tuffatu yookaan itti hin dabaluu. 16 Egaa Abrahaamiif fi sanyii isaatiif waadaan galameera. Katabbiin Qulqulluun, akka waan nama hedduuf dubbatameetti, “Sanyiiwwan” hin jedhu; garuu akka waan nama tokkoof dubbatameetti, “Sanyii keetiif” jedha; innis Kiristoos. 17 Wannani jedhus kana: Seerri waggaa 430 booddee dhufe sun kakuu Waaqni duraan dursee gale diigee akkasiin waadaa sana hin balleessu. 18 Dhaalli utuu karaa seeraatiin ta’ee si’achi waadaadhaan hin ta’u ture; Waaqni garuu ayyaana isaatiin waadaadhaan Abrahaamiif dhaala kenne. 19 Yoos seerri maaliif kenname ree? Seerri sababii yakka hamma Sanyiin waadaan kennameef sun dhufutti tureetiif kenname. Seerri sunis karaa ergamootaatiin harka araarsaa gidduu galeessa tokkootiin hojii irra oolfame. 20 Ta’us araarsaan gidduu galeessi tokko garee tokko qofaaf hin dhaabatu; Waaqni garuu tokkichuma. 21 Kanaafuu seerri waadaa Waaqaatiin mormaa ree? Gonkumaa akkas miti! Utuu seerri jireenya kennuu danda’u kennamee jiraatee silaa qajeelummaan dhugumaan seeraan argama tureetii. 22 Katabbiin Qulqulluun garuu akka wannani karaa Yesuus Kiristoositti amanuutiin waadaa galame sun warra amananiif kennamuuf waan hundumaa cubbuu akka hidhamaa godhe labsa. 23 Utuu amantiin hin dhufiniin dura hamma amantiin mul’ifamutti seera jalatti hidhamnee nutti cufamee turre. 24 Kanaafuu akka nu amantiin qajeeltota taasifamnuuf Kiristoositti nu geessuuf seerri guddiftuu keenya

ture. 25 Amma garuu waan amantiin dhufeef nu si’achi guddiftuu jala hin jiraannu. 26 Hundi keessan amantii Kiristoos Yesuusiitti qabdaniin ijoollee Waaqaa ti; 27 isin warri Kiristoositti cuuphamtan hundi Kiristoosin uffattaniirtuutii. 28 Yihuudii yookaan Giriik, garba yookaan birmaduu, dhiira yookaan dubartii jechuun hin jiru; hundi keessan Kiristoos Yesuusiin tokkumaatii. 29 Erga kan Kiristoos taatanii yoos isin sanyii Abrahaam; akka waadaattis dhaaltota.

4 Wannani jedhu kana; dhaaltuun yoo qabeenyi hundi kan isaa ta’ee iyyuu inni hamma daa’ima ta’ee jirutti garba irraa adda miti. 2 Inni hamma guyyaan abbaan isaa murteesse sun ga’utti warra isa eeganiif fi warra isa guddisan jala jira. 3 Nus akkasuma bara daa’imman turretti garbummaa sirna addunyaa jala turre. 4 Yommuu yeroon murteeffame sun ga’etti garuu Waaqni ilma isaa isa dubartii irraa dhalate, kan seera jalatti dhalate sana erge; 5 kunis akka nu mirga ilmummaa argannuuf warra seera jala jiran furuuf. 6 Sababii isin ilmaan taataniifis Waaqni Hafuura ilma isaa kan, “Aabbaa, yaa Abbaa” jedhee waamu sana gara keessa garaa keenyaatti erge. 7 Kanaaf ati si’achi ilma malee garba miti; erga ilma taatee immoo Waaqni dhaaltuu si taasiseera. 8 Isin utuu Waaqa hin beekiniin dura, waaqota uumama isaaniitiin waaqota hin ta’iniif garboomtanii turtan. 9 Amma garuu isin erga Waaqa beektanii, keessumattuu erga Waaqa biratti beekamtanii booddee akkamitti gara sirnoota dadhaboo fi sirnoota faayidaa hin qabneetti deebitu ree? Isin ammas isaaniif garboomuu barbaaduu? 10 Isin guyyoota, ji’oota, waqtiilee fi waggoota addaa kabajju! 11 Ani akkasumaan isinitti dadhabe jedheen isiniif sodaadha. 12 Yaa obboloota, akkuma ani isin fakkaadhe, isinis akka na fakkaattan isin kadhada. Isin balleessaa tokko illee natti hin hojjenne. 13 Yeroo jalqabaatti akka ani sababii dhukkubaatiin wangeela isinitti lallabe ni beektu; 14 yoo dhukkubni koo qoramsa isinitti ta’ee iyyuu, isin akka waan ani ergamaa Waaqaa ta’eetti, akka waan ani Kiristoos Yesuus

matuma isaa ta'eetti na simattan malee na hin tuffanne yookaan na hin balfine. **15** Eebbi keessan sun hundi eessa jira? Utuu danda'amee ija keessan illee akka of keessaa baaftanii naa kennuun fedhii keessan ture ani dhugaa ba'uu nan danda'a. **16** Egaa ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan ta'ee ree? **17** Namoonni sun ofitti isin deebisuuf hinaafu; garuu waan gaariif miti. Isaan akka isin isaaniif hinaaftaniif nurraa gargar isin baasuu barbaadu. **18** Yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in yeroo hundumaa kaayyoo gaariif hinaaffaa qabaachuun gaarii dha. **19** Yaa ijoollee ko, ani hamma Kiristoos isin keessatti mul'atutti ammas isiniif jedhee nan ciniinsifadha; **20** ani waa'ee keessaniif waan shakkii keessa jiruuf utuu isin biratti argamee sagalee koo geeddaradhee akkam hawwan ture! **21** Warri seera jala jiraachuu barbaaddan mee natti himaa; isin waan seerri jedhu hin dhageenyee? **22** "Abrahaam ilmaan lama qaba ture; tokko dubartii garbittii irraa, kaan immoo dubartii birmaduu irraa dhalate" jedhamee barreeffameeraatii. **23** Ilmi isaa inni dubartii garbittii irraa dhalate akka fedhii fooniitti dhalate; inni dubartii birmaduu irraa dhalate immoo akka waadaatti dhalate. **24** Kunis akka fakkeenyaatti fudhatamuu danda'a; dubartoonni kunneen kakuuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa ti; kunis garbummaaf ijoollee horti; isheenis Aggaar. **25** Egaa Aggaar akka Tulluu Siinaa isa biyya Arabaa keessaa ti; isheenis magaalaa Yersaalem ishee yeroo ammaatti fakkeeffanti; magaalaa kun ijoollee ishee wajjin garbummaa keessa jirtiitii. **26** Yersaalem isheen samii irraa garuu birmaduu dha; isheenis haadha keenya. **27** Akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Yaa dubartii dhabduu kan ijoollee tokko illee hin da'in ati gammadi; atis kan ciniinsifattee hin beekne guddisiitii ililchi; ijoollee dubartii dhirsaa qabduu caalaa, ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu." **28** Yaa obbolloota, isinis akkuma Yisihaaq ijoollee waadaa ti. **29** Yeroo sana ilmi akka fedhii fooniitti dhalate sun ilma humna Hafuuraatiin dhalate ari'ate. Amma

illee akkasuma. **30** Garuu Katabbiin Qulqulluun maal jedha? "Garbittii sanaa fi ilma ishee ari'i; ilmi garbittii sun ilma dubartittii birmaduu wajjin hin dhaaluutii" jedha. **31** Kanaafuu yaa obbolloota, nu ilmaan dubartii birmaduu sanaati malee ilmaan garbittii miti.

5 Akka bilisummaan jiraannuuf Kiristoos bilisa nu baase. Kanaafuu jabaadhaa dhaabadhaal! Deebitaniis waanjoo garbummaatiin hin qabaminaa. **2** Kunoo, dhagna yoo qabattan Kiristoos waan tokko akka isin hin fayyadne ani Phaawulos isinitti nan hima. **3** Namni dhagna qabatu hundinuu akka guutummaatti seera eeguun dirqama isaa ta'e ani amma illee nan mirkaneessaaf. **4** Isin warri seeraan qajeeltota taasifamuu barbaaddan Kiristoos irraa gargar baataniirtu; ayyaana irraas kuftaniirtu. **5** Nu garuu qajeelummaa abdannu sana karaa Hafuuraatiin hawwiidhaan amantiin eegganna. **6** Kiristoos Yesuusitti jiraannaan dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa tokko illee hin qabuutii. Wannii gatii qabu amanti jaalalaan of mul'isu qofa. **7** Isin fiigicha gaarii fiigaa turtan. Eenyutu gufuu isinitti ta'ee dhugaadhaaf ajajamuu isin dhowwe ree? **8** Sossobbiin akkasii isa isin waame sana biraa hin dhufu. **9** "Raacitiin xinnoon bukoo guutuu ni bukeessa." **10** Ani akka isin yaada biraa hin qabaanne karaa Gooftaatiin isin amanadha. Abbaa fedhe illee taanaan namni isin jeequu murtii ni argata. **11** Yaa obbolloota, ani amma iyyuu yoon dhagna qabaa lallabaa jiraadhee ani amma iyyuu maaliifin ari'atama ree? Yoo akkas ta'ee immoo fannoon gufuu ta'uun isaa ni hafa ture! **12** Warri isin jeeqan sun dhagna qabachuu qofa utuu hin ta'in utuu of irraa muranii iyyuu nan hawwa! **13** Yaa obbolloota ko, isin akka bilisa taataniif waamamtan. Jaalalaan wal tajaajilaa malee bilisummaa keessan fedhii foonii guutuuf hin oolchinaa. **14** Seerri guutuun ajaja tokkicha, "Ollaa kee akka ofii keetiitti jaalladhu" jedhuun xumurameeraatii. **15** Garuu isin yoo wal ciniinuu fi wal nyaachuutti fuftan akka wal hin balleessineef of eeggadhaa. **16** Kanaafuu ani, "Hafuuraan jiraadhaa; yoo

hawwii foonii hin guuttaniitii” jedha. **17** Foon Hafuuraan ni mormaatii; Hafuurris fooniin ni morma. Isaan akka isin waan hojjechuu barbaaddan hin hojjenneef wal mormu. **18** Isin garuu Hafuuraan yoo geggeeffamtan seera jala hin jirtan. **19** Hojiwwan fooniis beekamoo dha; isaanis halalummaa, xuraa’ummaa fi jireenya gad dhiisii, **20** waaqota tolfamoo waaqeffachuu, falfala hojjechuu, jibba, aarii, hinaaffaa, dheekkamsa, ofittummaa, wal loluu, gargar ba’uu, **21** weennoo, machii, addaggummaa fi kanneen kana fakkaatan. Ani akkuman kanaan dura godhe sana akka warri waan akkanaa hojjetan mootummaa Waaqaa hin dhaalle isinin akeekkachiisa. **22** Iji Hafuuraa garuu jaalala, gammachuu, nagaa, obsa, arjummaa, gaarummaa, amanamummaa, **23** garraamummaa fi of qabuu dha. Seerri waan akkanaa mormus hin jiru. **24** Warri kan Kiristoos Yesuus ta’an immoo foon fedhii isaatii fi hawwii isaa wajjin fannisaniiru. **25** Nu erga Hafuuraan jiraannee kottaa Hafuuraan haa deddeebinu. **26** Kottaa of hin tuulluu; wal hin aarsinuu; walittis hin hinaafnuu.

6 Yaa obboolota, yoo namni tokko cubbuu keessa seene, isin warri hafuuraan jiraattan garraamummaan isa deebisuu qabdu. Garuu atis akka hin qoramneef of eeggadhu. **2** Isin ba’aa walii baadhaa; akkasiin isin seera Kiristoos ni eegdu. **3** Namni tokko utuu waan tokko iyyuu hin ta’in, waan waa tokko ta’e yoo of se’e, inni of gowwoomsa. **4** Tokkoon tokkoon namaa hojii mataa isaa haa qoru. Ergasiis utuu nama kaanitti of hin madaalin of qofa jajuu ni danda’a; **5** tokkoon tokkoon namaa ba’aa ofii isaa baadhachuu qabaatii. **6** Namni dubbicha baratu kam iyyuu waan gaarii hundumaa barsiisaa isaa wajjin haa qoodatu. **7** Hin gowwoominaa; Waaqaatti qoosuun hin danda’amu. Namni waanuma facaafate haammataatii. **8** Namni foonitti facaasu foon irraa badiisa galfata; namni Hafuuratti facaasu immoo Hafuura irraa jireenya bara baraa haammata. (aiōnios g166) **9** Kottaa waan gaarii hojjechuu hin dadhabnu; yoo abdi kutachuu baanne gaafa yeroon isaa

ga’e midhaan isaa ni haammannaatii. **10** Kanaaf kottaa, carraa qabnuun nama hundaaf, keessumattuu warra maatii amantootaa ta’aniif waan gaarii goonaa. **11** Akka ani harkuma kootiin qubee gurguddaa hammam ga’uun isinii barreesse mee ilaalaa! **12** Warri fooniin gaarii ta’anii mul’achuu barbaadan akka isin dhagna qabattan isin dirqisiisuu yaalu. Isaanis fannoo Kiristoosiif jedhanii akka hin ari’atamne qofaaf waan kana godhu. **13** Warri dhagna qabatan mataan isaanii iyyuu seera hin eegan; ta’us isaan dhagna qabaa keessan kan fooniitiin boonuuf jedhanii akka isin dhagna qabattan barbaadu. **14** Fannoo Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos kan ittiin addunyaan naaf fannifame, kan anis ittiin addunyaaf fannifame sana malee waan biraatiin of jajuun narraa haa fagaatu. **15** Uumama haaraa ta’uutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa hin qabu. **16** Nagaa fi araarri warra seera kana duukaa bu’an hundaaf, Israa’el Waaqaatiifis haa ta’u. **17** Ani dhagna koo irraa godaannisa Yesuus qabaatii si’achi namni tokko iyyuu na hin rakkisin. **18** Yaa obboolota, ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta’u. Ameen.

Efesoos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, Gara qulqulloota Efesoos jiraatan kanneen Kiristoos Yesuusitti amanamoo ta'anitti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos inni Kiristoosiin eebba hafuuraa hundumaan samii irratti nu eebbise sun haa eebbifamu. **4** Inni nu fuula isaa duratti qulqullootaa fi warra mudaa hin qabne akka taanuuf utuu addunyaan hin uumaminiin dura isaan nu filateeraatii. Jaalalaanis **5** akka kaayyoo fedhii isaatti akka nu karaa Yesuus Kiristoosiin ilmaan isaa taanuuf duraan dursee nu murteesse; **6** kunis akka ulfinni ayyaana isaa kan inni ilma isaa jaallatamaa sanaan toluma nuu kenne sun jajamuuf. **7** Nus isumaan akkuma badhaadhummaa ayyaana Waaqaatti dhiiga isaatiin furama jechuunis, dhiifama cubbuu arganneerra; **8** ayyaana isaas ogummaa fi hubannaa hunda wajjin nuu baay'ise. **9** Innis akka nu icciitii fedhii isaa kan akka yaada isaa isa gaarii inni karaa Kiristoosiin karoofate sana beeknu godhe; **10** yaadni isaas yeroo barri murtaa'e sun guutuutti wantoota samii keessaa fi lafa irra jiran hunda Kiristoos jalatti walitti qabuuf jedhee ti. **11** Nus akkuma karoora isa waan hundumaa akka kaayyoo fedhii isaatti hojjetu sanaatti duraan dursee waan murteeffamneef Kiristoosiin dhaala arganneerra; **12** kunis akka nu warri Kiristoosin abdachuutti kanneen jalqabaa taane galata ulfina isaa taanuuf. **13** Isinis dubbii dhugaa jechuunis wangeela fayyina keessanii dhageessanii Kiristoositti amantanii, Hafuura Qulqulluu waadaa galame sanaan chaappeffamtan; **14** innis warri kan Waaqayyoo ta'an galata ulfina isaatiif yeroo furamanitti wanta nu argachuuf jirruuf qabdi keenya. **15** Kanaafuu ani waa'ee amantii isin Gooftaa Yesuusitti qabdaniif fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdaniif dhaga'ee **16** kadhannaa koo

keessatti isin yaadachaa waa'ee keessaniif galateeffachuu hin dhiifne. **17** Waaqni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan ulfinaa, akka isin guutummaatti isa beektaniif Hafuura ogummaa fi mul'ataa akka isinii kennu nan kadhadha. **18** Abdiin inni itti isin waame maal akka ta'e, badhaadhummaan dhaala qulqullootaa ulfina qabeessi maal akka ta'e akka beektaniif iji qalbii keessanii akka isinii banamu Waaqa nan kadhadha; **19** akkasumas humni isaa inni nu warra amannu keessatti hojjetu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniifis nan kadhadha. Humni sunis akkuma jabina guddaa **20** kan inni ittiin Kiristoosin warra du'an keessaa kaasee samii irratti mirga ofii teessise sana mul'isee dha; **21** isas ol aantummaa, taayitaa, humna, gooftummaa hundaa fi bara ammaa qofa utuu hin ta'in bara dhufuuf jiru keessa illee maqaa kennamu hundaa olitti mirga ofii teessise. (aiṵn g165) **22** Waaqnis waan hunda miilla isaa jala galche; waldaa kiristaanaatiifis mataa waan hundaa godhee isa kenne; **23** waldaan kiristaanaa dhagna isaa ti; isheenis guutama isaa kan inni waan hunda karaa hundaan guutuu dha.

2 Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessaniin duutanii turtan; **2** kunis isuma isin yeroo jireenya addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (aiṵn g165) **3** Hundi keenyas yeroo tokko dharraa foon keenyaa guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **4** Garuu Waaqni araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasise; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiniis isa wajjin iddoo samii irra nu teessise; **7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiiin

nuuf qabu argisiisuuf jedhee waan kana godhe. **3** Sababii kanaaf ani Phaawulos isin Namoota Ormaatiif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuus ta'eera. **2** Isin dhugumaan waa'ee hojii ayyaana Waaqaa kan isiniif jedhamee natti kenname sanaa dhageessaniirtu; **3** kunis akkuma ani kanaan dura gabaabsee isinii barreesetti icciitii mul'ataatiin natti beeksifame. **4** Isin yommuu waan kana dubbifanitti akka ani waa'ee icciitii Kiristoos beekumsa qabu hubachuu ni dandeessu; **5** icciitiin kunis akka amma Hafuuraan ergamootaa fi raajota qulqulloota Waaqaatti mul'ifametti dhaloota kaanitti hin beeksifamne. **6** Iccitiin kunis Namoonni Ormaa karaa wangeelaatiin saba Israa'el wajjin dhaaltota, isaanuma wajjin dhagna tokko, waadaa Kiristoos Yesuusiin kenname keessatti immoo hirmaattota ta'uu isaanii ti. **7** Anis kennaa ayyaana Waaqaa kan karaa hojii humna isaatiin naa kennameen tajaajilaa wangeela kanaa ta'eera. **8** Ani qulqulloota hundaa gad ta'u iyyuu akka badhaadhummaa Kiristoos kan qoramee bira hin ga'amne sana Namoota Ormaatti lallabuuf ayyaanni kun naa kennameera; **9** akkasumas icciitiin bara dheeraaf Waaqa waan hunda uumeen dhokfamee ture kun maal akka ta'e ani namoota hundaa akka ibsuuf. (ai'ōn g165) **10** Kaayyoon isaas akka ogummaan Waaqaa inni dachaa hedduu qabu sun amma karaa waldaa kiristaanaatiin bulchitootaa fi abbootii taayitaa kanneen samii irra jiranitti beeksifamuuf; **11** kunis akkuma kaayyoo isaa kan bara baraa kan inni karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin raawwate sanaatti ture. (ai'ōn g165) **12** Nus isaan, amantii isa irratti qabnuun, ija jabinaa fi amanachuudhaan Waaqatti dhi'aachuu dandeenya. **13** Kanaafuu sababii ani isiniif dhiphachaa jiruuf jettanii akka abdi hin kutanne isin kadhada; dhiphachuun koo ulfinuma keessan. **14** Sababii kanaaf ani fuula Abbaa duratti nan jilbeenfadha; **15** maatiin isaa warri samii irraa fi warri lafa irraa hundinuu maqaa isaanii isa irraa argatu. **16** Inni akkuma badhaadhummaa ulfina isaatti karaa Hafuura isaatiin namummaa keessan kan keessaa humnaan akka cimsuuf nan

nuuf qabu argisiisuuf jedhee waan kana godhe. **8** Isinis ayyaanaan karaa amantiitiin fayyitaniirtuutii; kunis kennaa Waaqaati malee hojii ofii keessanii miti; **9** akka namni tokko iyyuu of hin jajneefis kun hojiidhaan miti. **10** Nu hojii harka isaatii; hojii gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesse sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin uumamne. **11** Kanaaf isin warri durumaa dhalootaan Namoota Ormaa taatan akka warra dhagna qabaa harka namaatiin dhagna namaa irratti hojjetamuun, "Nu warra dhagna qabatee dha" ofiin jedhan biratti "Warra dhagna hin qabatin" jedhamtanii waamamtan sana yaadadhaa; **12** isin akka yeroo sana Kiristoos irraa cittanii, lammummaa Israa'el keessaa baafamtanii, kakuu waadaatiifis keessumoota taatanii, abdi malee, Waaqa malees addunyaa keessa turtan yaadadhaa. **13** Amma garuu isin warri yeroo tokko fagoo turtan Kiristoos Yesuusiin dhiiga Kiristoosiin dhi'effamtaniirtu. **14** Kiristoos nagaa keenyaatii; innis dallaa diinummaa kan gargar baasu sana diigee jara lamaanuu tokko godheera; **15** inni foon ofiitiin seera ajajaa fi sirna isaa wajjin diigee. Kaayyoon isaas jara lamaan keessaa ofuma isaatiin nama haaraa tokko uumee akkasiin nagaa buusuudhaan **16** fannoo ittiin diinummaa isaanii ajjeese sanaan lamaan isaanii iyyuu dhagna tokko godhee Waaqatti araarse. **17** Innis dhufee isin warra fagoo turtanitti nagaa, warra dhi'oo turanittis nagaa lallabe. **18** Nu lamaanuu karaa isaatiin Hafuura tokkicha sanaan akka itti Abbaa bira geenyu qabnaatii. **19** Kanaafuu isin si'achi saba Waaqaa wajjin lammii fi miseensota warra mana Waaqaa jiraataniiti malee ormaa fi alagoota miti; **20** isin hundee ergamootaa fi raajotaa irratti ijaaramtaniirtu; Kiristoos Yesuus ofii isaatii mataa dhagaa golee ti. **21** Karaa isaas ijaarsi sun guutuun tokkummaan wal qabatee mana qulqullummaa qulqulluu ta'uuf Gooftaadhaan guddata. **22** Isinis isumaan mana Waaqni Hafuura isaatiin keessa jiraatu taatanii tokkummaadhaan ijaaramaa jirtu.

kadhadha; 17 akka Kiristoosis karaa amantiitiin garaa keessan keessa jiraatuuf nan kadhadha. Akka isin hidda gad fageeffattanii jaalalaan dhaabattaniifis nan kadhadha; 18 isinis jaalalli Kiristoos hammam akka bal'atu, hammam akka dheeratu, hammam akka ol fagaatuu fi hammam akka gad fagaatu qulqulloota hunda wajjin hubachuudhaaf akka humna qabaattaniif, 19 akka guutama Waaqaa hundaan guutamtaniifis jaalala Kiristoos kan beekumsaa ol ta'e sana akka beektaniif nan kadhadha. 20 Waaqa isa humna isaa kan nu keessatti hojjetu sanaan hamma nu kadhannu yookaan hamma nu yaadnu hundumaa olitti akka malee hojjechuu danda'u sanaaf, 21 waldaa kiristaanaa keessatti, dhaloota hunda keessattis karaa Kiristoos Yesuusiiin bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'ul Ameen. (aiōn g165)

4 Kanaafuu ani kan Gooftaaf jedhee hidhame, isin waamicha itti waamamtan sanaaf akka malutti akka jiraattan isin nan kadhadha. 2 Guutummaan guutuutti gad of qabaa; garraamota ta'aa; obsa qabaadhaa; jaalalaanis wal danda'aa. 3 Hidhaa nagaatiin tokkummaa Hafuuraa eeguuf carraaqa. 4 Akkuma yeroo waamamtanitti gara abdi tokkootti waamamtan sana, dhagna tokkoo fi Hafuura tokkotu jira; 5 Gooftaa tokko, amanti tokkoo fi cuuphaa tokkotu jira; 6 Waaqaa fi Abbaan waan hundaa, inni waan hundaa ol ta'e, kan waan hunda keessatti hojjetuu fi kan waan hunda keessa jiru tokkichatu jira. 7 Garuu akkuma safara kennaa Kiristoositti tokkoo tokkoo keenyaaf ayyaanni kennameera. 8 Kanaafuu, "Inni yommuu ol gubbaa ba'etti, boojuu booji'e; namootaafis kennaa kenne" jedha. 9 Egaa, "Inni ol ba'e" jechuun isaa dhidhima lafaatti gad bu'e jechuu malee maal jechuu isaa ti? 10 Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guutuuf jedhee samiiwwan hundaa olitti ol ba'ee dha. 11 Innis namoota tokko tokko ergamoota, kaan raajota, kaan lallabdoota wangeelaa, kaan immoo tiksootaa fi barsiistota taasisee kenne; 12 waan kanas akka dhagni Kiristoos ijaaramuuf qulqulloota hojii tajaajilaatiif qopheessuuf

jedhee godhe; 13 kunis waan hamma hundi keenya tokkummaa amantiitii fi tokkummaa ilma Waaqaa beekuu bira geenyutti, akka guddannee sadarkaa guutama Kiristoos bira ga'uudhaan namoota bilchaatoo taanuuf. 14 Egaa nu si'achi duraa duubatti dadarbatamaa bubbee barsiisa gosa hundaatiin, haxxummaa fi jal'ina marii gowwoomsitootaatiin asii fi achi oofamaa daa'imman hin taanu. 15 Qooda kanaa jaalalaan dhugaa dubbachaa gara isa mataa ta'e sanaatti waan hundaan ni guddanna; innis Kiristoos. 16 Isumaanis kutaaleen dhagnaa guutuun ribuu walitti isaan qabuun hidhamaniiru; yommuu kutaaleen dhagnaa sun hundi hojii isaanii hojjetanittis dhagni sun jaalalaan guddatee of ijaara. 17 Kanaafuu ani waan kana isinitti nan hima; maqaa Gooftaatiinis jabeessee isinitti nan dubbadha; isin si'achi akka Namoonni Ormaa warri yaadni isaanii faayidaa hin qabne sun jiraatanitti hin jiraatinaa. 18 Sababii mata jabina isaaniitiinis waan wallaalummaan isaan keessa jiruuf hubannaan isaanii dukkaneeffameera; jireenya Waaqaa keessaas ba'aniiru. 19 Isaanis waan qalbiin isaanii hadoodeef hamma xuraa'ummaa gosa hundaa keessa galanitti sassattummaan guutaman. 20 Isin garuu akkasitti Kiristoosin hin barre; 21 isin dhugumaan akkuma dhugaa Yesuus keessa jiru sanaatti waa'ee Kiristoos dhageessanii isumaanis barsiifamtaniirtu. 22 Haala jireenya keessan kan durii, eenyummaa keessan moofaa hawwii gowwoomsaa isaatiin xuraa'e sana dhabamsiisaa; 23 hafuura yaada keessaniitiinis haaromfamaa; 24 namummaa haaraa isa qajeelummaa fi qulqullina dhugaatiin fakkeenya Waaqaatiin uumame sana uffadhaa. 25 Kanaafuu waan nu hundi miseensa walii taaneef tokkoon tokkoon keessan soba of keessaa baastanii ollaa keessanitti dhugaa dubbachuu qabdu. 26 "Aaraa malee cubbuu hin hojjetinaa;" utuma aartanii jirtaniis aduun hin lixin; 27 diiyaabiloosiifis carraa hin kenninaa. 28 Namni kanaan dura hataa ture si'achi hin hatin; qooda kanaa akka warra rakkatan gargaaruu danda'uuf harkuma ofii isaatiin waan faayidaa qabu haa

hojjetu. **29** Waan nama ijaaruuf gargaaru, akkuma barbaachisaa ta'ettis waan warra dhaggeeffataniif ayyaana kennu malee dubbiin hamaan tokko iyyuu afaan keessanii hin ba'in. **30** Hafuura Qulqulluu Waaqaa kan guyyaa furamaatiif ittiin chaappeffamtan sana hin gaddisiisinaa. **31** Hadhaa'ummaan, dheekkamsii fi aariin, wacnii fi maqaa nama balleessuun hundinuu hammina hundumaa wajjin isin irraa haa fagaatu. **32** Akkuma Waaqni karaa Kiristoosiin dhiifama isinii godhe sana, isinis dhiifama walii godhaa; walii na'aa; garaas walii laafaa.

5 Kanaaf akkuma ijoollee jaallatamootti fakkeenya Waaqaa duukaa bu'aa; **2** akkuma Kiristoos nu jaallatee nuufis jedhee akka aarsaa fi qalma urgaa'uutti Waaqaaf of kenne sana isinis jaalalaa deddeebi'aa. **3** Garuu waa'een halalummaa yookaan xuraa'ummaa gosa kamii iyyuu yookaan waa'een doqnummaa gidduu keessanitti hin dhaga'amin; wanni akkasii qulqulloota Waaqaa biratti hin barbaachisuutii. **4** Galateeffachuu malee haasaan qaani yookaan dubbiin gowwummaa kan faayidaa hin qabne yookaan qoosaan namatti hin tolle isin gidduu hin jiraatin. **5** Halaleen yookaan xuraa'aan yookaan sassattuun jechuunis kan Waaqa tolfamaa waqeffatu mootummaa Kiristoosii fi kan Waaqaa keessaa akka dhaala tokko illee hin qabne beekaa. **6** Namni tokko iyyuu dubbii faayidaa hin qabneen isin hin gowwoomsin; sababii waan akkanaatiif dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufaatii. **7** Kanaafuu isin waan isaan hojjetan keessatti hin hirmaatinaa. **8** Isin dur dukkana turtaniitii; amma garuu Gooftaadhaan ifa taataniirtu. Akka ijoollee ifaatti jiraadhaa; **9** iji ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argamaatii; **10** waan Gooftaa gammachiisu qoradhaa bira ga'aa. **11** Hojii dukkanaa kan ija hin qabne saaxilaa malee irratti hin hirmaatinaa. **12** Waan isaan icciitiin hojjetan dubbachuun iyyuu qaaniidhaatii. **13** Wanni ifni sun saaxilu hundinuu garuu ni mul'ata; **14** kanaafis, "Ati yaa isa raftu,

dammaqi; warra du'an keessaas ka'i; Kiristoos siif ibsaatii" jedhameera. **15** Egaa isin akkamitti akka jiraattan jabeessaa of eeggadhaa! Akka ogeeyyiitti jiraadhaa malee akka warra ogeeyyii hin ta'iniitti hin jiraatinaa; **16** waan guyyoonni kunneen hamoo ta'aniif baricha furaa. **17** Kanaafuu fedhiin Gooftaa maal akka ta'e hubadhaa malee gowwaa hin ta'inaa. **18** Daadhii wayiniitiin hin machaa'inaa; kun jireenya gad dhiisiitti geessaatii. Qooda kanaa Hafuuraan guutamaa; **19** faarfannaadhaan, weedduu galataatii fi faarfannaa Hafuuraatiin wal jalaa qabaa. Garaa keessan keessatti Gooftaaf faarfadhaatii muuziiqaa dhageessisaa; **20** yeroo hundas waan hundaaf maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **21** Sodaa Kiristoosiif qabdaniin waliif ajajamaa. **22** Yaa niitota, akkuma Gooftaaf ajajamtanitti dhirsoota keessaniif ajajamaa. **23** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif mataa ta'e sana dhirsi niitiif mataadhaatii; Kiristoos Fayyisaa waldaa kiristaanaa ti; waldaan kiristaanaa immoo dhagna isaa ti. **24** Egaa akkuma waldaan kiristaanaa Kiristoosiif ajajamtu, niitonnis waan hundaan dhirsoota isaaniitiif haa ajajaman. **25** Yaa dhirsoota, akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaa jaallatee isheef of kenne sana isinis niitota keessan jaalladhaa; **26** innis karaa dubbii isaatiin bishaaniin ishee dhiqee qulleessee akka isheen qulqulluu taatuuf, **27** waldaa kiristaanaa ulfina qabeettii, mudaa yookaan suntuura yookaan waan akkanaa tokko illee hin qabnee garuu qulqullooftuu mudaa hin qabne godhee ofitti ishee dhi'eessuuf waan kana godhe. **28** Akkasuma immoo dhirsoonni niitota isaanii akkuma dhagna ofii isaaniitti jaallachuu qabu. Namni niitii ofii jaallatu of jaallata. **29** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif godhu sana namni kam iyyuu foon ofii ni soora; ni kunuunsas malee foon ofii hin jibbu; **30** nu kutaalee dhagna isaatii. **31** "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti ni maxxana; lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u." **32** Kun icciitii guddaa dha; ani garuu waa'ee Kiristoosii fi

waa'ee waldaa kiristaanaa dubbadha. 33 Ta'us isin keessaa tokkoon tokkoon namaa akkuma of jaallatutti niitii ofii haa jaallatu; niitiinis dhirsa ofii haa kabajju.

6 Yaa ijoolle, Gooftaaf jedhaatii abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun qajeelaadhaatii. **2** Ajajni jalqabaa kan waadaa qabu, “Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni” jedha; **3** kunis, “Akka sitti toluu fi akka lafa irra bara dheeraa jiraattuuf.” **4** Yaa abbootii, isinis ijoollee keessan barsiisaa fi gorsa Gooftaatiin guddisaa malee hin aarsinaa. **5** Yaa garboota, akkuma Kiristoosiif ajajamtanitti kabajaa fi sodaadhaan, garaa qulqulluunis gooftota keessan warra addunyaa kanaatiif ajajamaa. **6** Yeroo iji isaanii isin argutti isaan biratti fudhatama argachuu qofaaf utuu hin ta'in garaa guutuun fedhii Waaqaa raawwachaa akka garboota Kiristoositti isaaniiif ajajamaa. **7** Akka waan nama tajaajiltaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti garaa guutuun hojjedhaa; **8** sababiin isaas isin akka Gooftaan tokkoo tokkoo namaatiif garbas ta'u yookaan birmaduu, waan gaarii inni hojjetu kamiif iyyuu gatii kennu ni beektu. **9** Yaa gooftota, isinis garboota keessaniif akkasuma godhaa. Isin akka inni isaanii fi isiniif Gooftaa ta'e sun samii irra jiruu fi akka nama wal caalchisuunis isa bira hin jirre waan beektaniif isaan hin doorsisinaa. **10** Kanaa achi Gooftaa fi humna isaa jabaa sanaan cimaa. **11** Haxxummaa diiyaabiloosiin akka mormuu dandeessaniif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa. **12** Wal'aansoon keenya bulchitoota wajjin, abbootii taayitaa wajjin, humnoota addunyaa dukkanaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa iddoo samii keessa jiruu wajjin malee foonii fi dhiiga wajjin mitii. (aiṵn g165) **13** Kanaafuu akka yommuu guyyaan hamaan sun dhufutti obsaan dhaabachuu dandeessaniif, waan kana hunda gochuunis akka jabaattanii dhaabattaniif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa. **14** Egaa mudhii keessan dhugaan hidhadhaatii, qomee sibiilaa kan qajeelummaas uffadhaatii jabaadhaa dhaabadhaa; **15** qophaa'ummaa wangeela naga

akka kopheetti miilla keessanitti kaa'adhaa dhaabadhaa. **16** Kana hundumaa irrattis gaachana amantii kan xiyya boba'aa hamaa sanaa hunda ittiin dhaamsuu dandeessan qabadhaa. **17** Qoobii sibiilaa kan fayyinaa kaa'adhaa; goraadee Hafuuraas qabadhaa; innis dubbii Waaqaa ti. **18** Kadhannaa fi waammata gosa hundaa keessatti yeroo hunda Hafuuraan kadhadhaa. Kanas yaadatti qabachaa yeroo hunda dammaqaatii qulqulloota hundaaf jabaadhaa kadhadhaa. **19** Yommuun afaan saaqqadhu hunda ija jabinaan icciitii wangeelaa akkan beeksisuuf dubbiin akka naa kennamu anaafis kadhadhaa; **20** wangeelli kunis isuma ani isaaif jedhee ergamaa ta'ee foncaan hidhamee dha. Isinis akka ani akkuma narraa eegamutti sodaa malee isa lallabuu danda'uuf naa kadhadhaa. **21** Xikiqoos obboleessi jaallatamaan, Gooftaattis tajaajilaan amanamaan haala ani keessa jiruu fi maal akka ani hojjechaa jiru akka beektaniif waan hundumaa isinitti hima. **22** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni isin jajjabeessuuf, waanuma kanaaf jedhee ani gara keessanitti isa ergeera. **23** Waaqa Abbaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa nagaan, jaalallis amantii wajjin obboloota hundaaf haa ta'u. **24** Warra jaalala hin badneen Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin jaallatan hundaaf ayyaanni haa ta'u.

Fiiliphisiyuus

1 Phaawulosii fi Xiimotewos tajaajiltoota Kiristoos Yesuus irraa, Gara warra karaa Kiristoos Yesuusiiin qulqulloota ta'an kanneen Phaaphaasotaa fi daaqonoota wajjin Fiiliphisiyuus keessa jiraatan hundaatti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Ani yeroo isin yaadadhu hunda Waaqaa koo nan galateeffadha. **4** Ani kadhannaa hunda keessaniif kadhadhu keessatti yeroo hunda gammachuun nan kadhadha; **5** isin guyyaa jalqabaatii hamma ammaatti wangeela lallabuu keessatti hirmaattaniirtuutii; **6** inni hojii gaarii isin keessatti jalqabe sun hamma guyyaa Kiristoos Yesuusitti akka raawwatu nan amana. **7** Waan isin garaa koo keessa jirtaniif ani waa'ee hunda keessanii akkanatti yaaduun koo anaaf sirrii dha; hidhamuu koo keessattis ta'u yookaan wangeelaaf falmuu kootii fi akka wangeelli cimee dhaabatu gochuu koo keessatti hundi keessan na wajjin ayyaana Waaqaa keessatti hirmaatuutii. **8** Akka ani jaalala Kiristoos Yesuusiiin hammam hunda keessan yaadu Waaqayyo dhuga baatu koo ti. **9** Kadhannaan koo kanaa dha: kunis akka jaalalli keessan beekumsaa fi hubannaa hundaan ittuma fufee baay'atu, **10** akka isin isa waan hundumaa caalu addaan baaftanii beekuu dandeessanii fi akka isin hamma guyyaa Kiristoosittis qulqullootaa fi warra mudaa hin qabne taataniif, **11** akka ulfinaa fi galata Waaqaatiifis iji qajeelinaa kan karaa Yesuus Kiristoosiin argamuun guutamtaniif. **12** Yaa obboota, wanti narra ga'e kun dhugumaan wangeela babal'isuuf gargaaruu isaa akka beektan nan barbaada. **13** Kanaanis Kiristoosiif jedhee hidhamuun koo guutummaa masaraatii fi namoota kaan hunda biratti beekameera. **14** Sababii ani hidhameefis obboota keessaa garri caalaan Gooftaa amanatanii, dubbii Waaqaa sodaa malee dubbachuuf ija jabina guddaa argataniiru. **15** Namoonni tokko tokko dhugumaan weennoo fi morkiidhaan

Kiristoosin lallabu; warri kaan garuu yaada gaariidhaan lallabu. **16** Warri yaada gaariidhaan lallaban kunneen, akka ani wangeelaaf falmuuf jedhee as kaa'ame beekanii jaalalaan lallabu. **17** Warri weennoo fi morkiidhaan lallaban immoo utuu garaa qulqulluun hin ta'in, mana hidhaa keessatti rakkina natti cimsuuf jedhanii fedhii ofittummaatiin Kiristoosin lallabu. **18** Yoos wanni kun maal qaba ree? Wanni barbaachisaan fakkeessuunis ta'u yookaan dhugaan karaa kam iyyuu Kiristoos lallabamuu isaa ti. Sababii kanaaf ani akka malee nan gammada. Eeyyee ani ittuma fufee nan gammada; **19** akka wanni narra ga'e kun karaa kadhannaa keessaniitii fi karaa gargaarsa Hafuura Yesuus Kiristoosiin gara furamaatti naa geeddaramu nan beekaatii. **20** Ani akkuma yeroo kaanii ammas jireenyaanis ta'u yookaan du'aan ija jabinaan dubbachuun koo akka Kiristoos dhagna koo keessatti ulfina argatuuf malee karaa kamiin iyyuu akka hin qaanooneef baay'isee nan hawwa; nan abdadas. **21** Anaaf jiraachuun Kiristoos; du'uunis bu'aa dha. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe kun anaaf hojii bu'a qabeessa; garuu maalan filadha? Ani hin beeku! **23** Ani yaada kana lamaan gidduutti rarra'eera; ani deemee Kiristoos wajjin jiraachuu nan hawwa; kun waan hunda caalaatii; **24** isiniif garuu fooniin turuun koo caalaa barbaachisaa dha. **25** Anis kana amanadhee akka isin amantiin guddattanii fi akka isin gammaddaniif hunda keessan bira akka turu, isin wajjinis akka jiraadhun beeka. **26** Kunis ani ammas isin biratti argamuu kootiin of jajuun isin Kiristoos Yesuusitti qabdan sababii kootiin akka baay'atuuf. **27** Waan fedhe iyyuu ta'u akka wangeela Kiristoosiif malutti jiraadhaa. Yoos ani dhufee isin arguunis ta'u yookaan fagoo taa'ee waa'ee keessan dhaga'uu qofaan, akka isin amantiin wangeelaatiif jettanii akkuma nama tokkootti tattaaffachuun hafuura tokkoon jabaattanii dhaabattan nan beeka. **28** Isin waanuma tokkoon illee mormitoota keessaniin hin raafaminaa. Kun isaaniif mallattoo badiisaa ti; isiniif immoo mallattoo fayyinaa ti; kunis hojii Waaqaa ti. **29** Isin akka

Kiristoositti amantan qofa utuu hin ta'in akka isaaf jettanii dhiphattaniifis kun isaaf jechaa isinii kennameeraatii; 30 kunis wal'aansoo ani keessa ture isa argitan sanaa fi isa ani amma iyyuu keessa jiru kan dhageessan kana keessa darbuutti waan jirtaniifii dha.

2 Kanaafuu gorsa Kiristoosin qabdan kam iyyuu taanaan, jaalalaan wal jajjabeessuu kam iyyuu taanaan, tokkummaa Hafuura kam iyyuu taanaan, araaraa fi gara laafina kam iyyuu taanaan, 2 gammachuu koo naa guutaa; yaadaan tokko ta'aa; jaalala tokko qabaadhaa; hafuura fi kaayyoon tokko ta'aa. 3 Isin gad of qabuudhaan akka waan warri kaan isin caalaniitti ilaalaa malee fedhii ofittummaatiin yookaan of tuulummaatiin waanuma tokko illee hin hojjetinaa. 4 Tokkoon tokkoon keessan waan warra kaaniifis ta'u malee waan isin qofaaf ta'u hin ilaalinaa. 5 Yaadni Kiristoos Yesuus keessa ture sun, isin keessas haa jiraatu. 6 Inni utuma bifa Waaqaatiin jiruu, wal qixxummaa Waaqa wajjin qabu akka waan irraa fudhatameetti hin lakkoofne; 7 qooda kanaa inni bifa garbaa uffatee fakkaattii namaa fudhachuudhaan duwaa of godhe. 8 Bifa namaa uffatee argamuudhaanis, gad of deebise; du'aaf jechuunis du'a fannoo irraatiif iyyuu ni ajajame! 9 Kanaafuu Waaqni akka malee ol isa qabe; maqaa maqaa hunda caalus isaaf kenne. 10 Kunis akka jilbi hundinuu samii fi lafa irratti, lafa jalattis, maqaa Yesuusii jilbeenfatuuf. 11 Akka arrabni hundinuu ulfina Waaqa Abbaatiif jedhee Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'uu isaa dhugaa ba'uuf. 12 Kanaafuu yaa jaallatamoo, akkuma yeroo hunda ajajamtan sana, yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in amma yeroo ani isin bira hin jirretti caalchisaatii sodaa fi hollannaan fayyina keessan fiixaan baasuuf itti fufaa; 13 akkuma kaayyoo isaa gaarii sanaatti fedhuu fi hojjechuu isin keessatti kan raawwatu Waaqaatii. 14 Waan hunda guungummii fi falmii malee hojjedhaa; 15 kunis akka isin dhaloota micciiramaa fi jal'aa kana gidduutti akkuma ifaa addunyaa keessatti ibsitanii, akka warra mudaa hin qabnee fi qulqullaa'oo, ijoollee Waaqaa warra

yakka hin qabnes taataniif, 16 yoo isin dubbii jireenyaa jabeessitanii qabattan ani akkasumaan akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka hin dadhabin guyyaa Kiristoositti of jajjuu nan danda'a. 17 Ani utuu aarsaa fi tajaajila amanti keessanii irratti akka dhibaayyuutti dhangalaafamee iyyuu nan gammada; hunda keessan wajjinis nan gammada. 18 Kanaafuu isinis na wajjin gammaduu fi ililchuu qabdu. 19 Ani oduu waa'ee keessanii dhaga'ee gammaduuf, akka ani dafee Xiimotewosin gara keessanitti erguu danda'u Gooftaa Yesuus nan abdadha. 20 Ani nama biraa kan akka isaa waa'ee keessan garaa qulqulluun yaadu tokko illee hin qabu. 21 Sababiin isaas warri kaan hundi utuu fedhii Yesuus Kiristoosiif hin ta'in fedhii mataa isaaniiitiif yaaduutii. 22 Xiimotewos garuu akkuma ilmi abbaa isaa tajaajilutti hojii wangeelaa keessatti na wajjin tajaajiluu isaa akka of mirkaneesse isinuu beektu. 23 Kanaaf ani akkuma haala koo hubadheen isa erguuf nan abdadha. 24 Ani mataan koo iyyuu dafee dhufuuf Gooftaa nan amanadha. 25 Ani garuu obboleessa koo Ephafroodiixuu hojjetaa hidhata koo ta'ee fi loltuu hidhata koo ta'e, ergamaa keessan kan isin akka inni waan na barbaachisuun na tajaajiluuf ergitan sana deebisee gara keessan erguun barbaachisaa natti fakkaata. 26 Inni hunda keessan yaadaatii; isin akka inni dhukkubsatee ture waan dhageessaniifis dhiphachaa jira. 27 Inni dhugumaan dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. Waaqni garuu isa maareera; utuu isa qofa hin ta'in akka gaddi gadda irratti natti hin dabalanneef anas baraareera. 28 Kanaafuu isin akka yommuu lammata isa argitanitti gammadanii fi akka yaaddoon koos naa salphatuuf dafee gara keessanitti isa erguu guddaa nan hawwa. 29 Isinis Gooftaadhaan gammachuu guddaan isa simadhaa; namoota akkasiis kabajaa; 30 inni gargaarsa isin naa kennuu hin danda'in naa kennuuf, jireenya isaa illee dabarsee kennuun, hojii Kiristoosiif jedhee du'uu iyyuu ga'ee tureetii.

3 Dhuma irrattis yaa obboloota ko, Gooftaatti gammadaa! Ani waanuma kanaan duraa irra

deebi'ee isinii barreessuun na hin dhibu; kun isiniif eegumsa. 2 Saroota irraa of eeggadhaa; namoota hammina hojjetan irraa of eeggadhaa; dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. 3 Sababiin isaa nu warri Hafuura Waaqaatiin waaqeffannu, warri Kiristoos Yesuusiin of jajnuu fi warri foon hin amananne dhagna qabanneerraatii; 4 ta'us ani mataan koo amanachuu akkanaatiif sababii qaba. Namni biraa kam iyyuu foon amanachuuf waan sababii qabu yoo of se'e, ani immoo isa caalaa qaba: 5 Ani dhaladhee guyyaa saddeettaffaattin dhagna qabadhe; sanyii Israa'el keessaas gosa Beniyaam irraa dhaladhe; warra Ibrootaa keessaas Ibricha tokkoo dha; akka seeraattis ani Fariisota keessaa tokko dha; 6 waa'ee hinaaffaa, ani waldaa kiristaanaa ari'achaan ture; waa'ee qajeelummaa seera eeguun argamuus ani mudaa hin qabu ture. 7 Garuu waan na fayyadaa ture amma Kiristoosiif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. 8 Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu sana beekuutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; 9 kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuun argamu jechuunis akka ani qajeelummaa Waaqa biraa amantiidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf. 10 Ani Kiristoosii fi humna du'aa ka'uu isaa beekuu, dhiphina isaa keessatti hirmaachuu fi du'a isaatiinis isa fakkaachuu nan barbaada; 11 akkasiinis ani du'aa ka'uu warra du'anii argachuu nan danda'a. 12 Kiristoos Yesuus waan kan ofii isaa na godhateef anis waan kana harkatti galfachuuf nan fiiga jechuudha malee waan kana hunda argadheera yookaan nama hir'ina hin qabne ta'eera jechuu miti. 13 Yaa obboloota, ani akka waan harkatti isa galfadheetti hin ilaalu. Waan tokko garuu nan godha: Waan na duuba jiru irraanfadhee gara waan fuula koo dura jiruutti nan hiixadha; 14

badhaasa Waaqni Kiristoos Yesuusiin ol samiitti itti na waame sana argachuuf gara kaayyoo sanaatti nan fiiga. 15 Nu warri bilchaatoon hundinuu waan akkanaa haa yaadnu. Yoo waan tokko tokko irratti yaada garaa garaa qabaattan garuu kanas Waaqni isinii ibsa. 16 Ta'us waanuma kanaan dura irra geenye sanaan haa jiraannu. 17 Yaa obboloota, fakkeenya koo duukaa bu'uudhaan warra kaaniin tokko ta'aa; warra fakkeenya nu isinii kennineen jiraatanis hubadhaa. 18 Akkuma ani yeroo hedduu isinitti himee fi akkuma ani amma illee imimmaaniin iyyuu isinitti himu, namoonni baay'een diinota fannoo Kiristoos ta'anii jiraatuutii. 19 Dhumni isaanii badiisa; Waaqni isaanii garaa isaanii ti; ulfinni isaanii salphina isaaniitiin. Yaadni isaanis waanuma lafaa irratti hundeeffama. 20 Nu garuu biyyi keenya samii irra. Fayyisaa achii dhufu, Gooftaa Yesuus Kiristoos eegganna; 21 innis humna waan hunda of jala galfachuu isa dandeessisu sanaan akka dhagni keenya inni dadhabaan dhagna isaa ulfina qabeessa sana fakkaatuuf dhagna keenya ni geeddara.

4 Kanaafuu yaa obboloota ko, isin warri ani jaalladhuu fi warri ani yaadu, warri gammachuu kootii fi gonfoo koos taatan, yaa michoota ko, akkanatti Gooftaatti jabaadhaa dhaabadhaa! 2 Ani akka isaan Gooftaadhaan yaada tokko qabaataniif Ewoodiyaanin nan kadhada; Sinxiikeenis nan kadhada. 3 Yaa hidhata dhugaa, dubartoonni kunneen Qaleeminxoosii fi warra na wajjin hojjetan kanneen maqaan isaanii kitaaba jireenyaa keessatti barreeffame kaan wajjin waan hojii wangeelaa keessatti na wajjin dadhabaniif akka ati isaan gargaartuuf sin kadhada. 4 Isin yeroo hunda Gooftaatti gammadaa. Ammas ani irra deebi'ee nan jedha, gammadaa! 5 Garraamummaan keessan nama hundumaa biratti haa beekamu. Gooftaan dhi'oo jira. 6 Waan hundumaa keessatti Waaqa kadhachuu fi waammataan, galata wajjinis gaaffii keessan Waaqatti dhi'eeffadhaa malee waan tokko illee hin yaadda'inaa. 7 Nagaan Waaqaa kan hubannaa hundaa ol ta'e sun karaa Kiristoos

Yesuusiiin qalbii fi yaada keessan ni eega. **8** keenyaa fi Abbaa keenyaaf bara baraa hamma
 Dhuma irrattis yaa obboloota, wanni dhugaa bara baraatti ulfinni haa ta'u. Ameen. (aiōn
 ta'e kam iyyuu, wanni ulfina qabeessa ta'e kam g165) **21** Kiristoos Yesuusiiin qulqulloota hundatti
 iyyuu, wanni qajeelaa ta'e kam iyyuu, wanni nagaa naa himaa. Obboloonni na wajjin jiranis
 qulqulluu ta'e kam iyyuu, wanni jaallatamaa nagaa isinii dhaamu. **22** Qulqulloonni hundinuu,
 ta'e kam iyyuu, wanni gurra namaatti tolu kam keessumattuu warri mana Qeesaarii jiraatan
 iyyuu, wanni gaarii ta'e yookaan galateeffamaa nagaa isinii dhaamu. **23** Ayyaanni Gooftaa
 ta'e kam iyyuu yoo jiraate isin waan akkanaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin
 yaadaa. **9** Isin waan narraa barattan yookaan haa ta'u. Ameen.
 narraa argattan yookaan narraa dhageessan
 yookaan narratti argitan hunda isinis akkasuma
 godhaa. Waaqni nagaa isin wajjin ni ta'a.
10 Sababii isin dhuma irratti deebitanii naa
 yaaduu jalqabdaniif ani Gooftaatti baay'ee
 nan gammada. Dhugumaanuu carraa ittiin
 argisiiftan dhabdaniiti malee isin durumaanuu
 naa yaadaa turtan. **11** Ani waan waa dhabeef
 akkana jechaa hin jiru; haala kam iyyuu
 keessatti na ga'a jechuu baradheeraatii. **12**
 Ani dhabuun maal akka ta'e beeka; baay'ee
 qabaachuunis maal akka ta'e nan beeka.
 Haala kam iyyuu keessatti, waan hunda
 keessattis icciitii quufuutii fi beela'uu, baay'ee
 qabaachuutii fi dhabuu baradheera. **13** Ani isa
 humna naa kennu sanaan waan hunda gochuu
 nan danda'a. **14** Haa ta'uu malee rakkina koo
 keessatti hirmaachuun keessan waan gaarii
 gochuu keessan ture. **15** Kana malees isin
 warri Fiiliphisiyuus akkuma beektan, jalqabatti
 yeroo ani wangeela isinitti lallabetti, yeroo
 ani Maqedooniyaadhaa ka'etti isin qofa malee
 waldaan kiristaanaa tokko iyyuu waa'ee kennuu
 fi fudhachuu keessatti na wajjin hin hirmaanne.
16 Yeroo ani Tasaloniiqee turetti illee yommuu
 ani rakkadhetti isin yeroo tokkoo ol gargaarsa
 naaf ergitaniituutii. **17** Kunis akka bu'aan isiniif
 baay'atu barbaadeen malee ani kennaa keessan
 barbaadee miti. **18** Ani kaffaltii guutuu argadhee
 caalaa iyyuu qabaadheera; kennaa isin ergitanis
 Ephafroodiixuu harkaa fudhadhee hamma na
 ga'u argadheera. Kunis kennaa urgaa'aa fi
 qalma fudhatamaa Waaqa gammachiisuu dha.
19 Waaqni koos akkuma badhaadhummaa isaa
 ulfina qabeessa sanaatti waan isin barbaachisu
 hunda Kiristoos Yesuusiiin isiniif guuta. **20** Waaqa

Qolosaayis

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, **2** Gara qulqulloota, obboloota Kiristoosiin amanamoo ta'an kanneen Qolosaayis jiraataniitti: Abbaa keenya Waaqa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Nu yommuu isiniif kadhannutti Waaqa, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos yeroo hunda ni galateeffanna; **4** amantii isin Kiristoos Yesuusitti qabdaniif fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdan sana dhageenyeerraatii; **5** kunis sababii abdiif samii keessatti isinii kuufame sanaatiif; isin waa'ee abdiif kanaa duraanuu dubbii dhugaa, wangeela keessatti dhageessaniirtu; **6** wangeelli kunis isin bira ga'eera. Wangeelli kunis gaafa isin isa dhageessanii dhugumaan ayyaana Waaqaa hubattanii jalqabee akkuma isin gidduutti hojjechaa ture sana addunyaa guutuu keessattis ija naqachaa fi guddachaa jira. **7** Kanas tajaajilaa jaallatamaa hidhata keenya ta'e Ephaafiraa irraa barattaniirtu; innis Kiristoosiif tajaajilaa amanamaa ta'ee iddoo keenya kan bu'ee dha; **8** inni waa'ee jaalala keessan kan Hafuurri isinii kenne sanaas nutti himeera. **9** Sababii kanaaf nu gaafa waa'ee keessan dhageenye jalqabnee isinii kadhachuu fi akka Waaqni karaa ogummaatii fi hubannaa hafuuraa hundaan beekumsa fedhii isaatiin isin guutu kadhachuu hin dhiifne. **10** Kunis akka isin hojii gaarii hundaan ija naqachaa, Waaqa beekuudhaanis guddachaa, jireenya Gooftaaf maluu fi kan karaa hundaan isa gammachiisu jiraattaniif; **11** isinis jajjabinaa fi obsa guddaa akka qabaattaniif, akkuma aangoo isaa ulfina qabeessa sanaatti humna hundaan jabaachaa, gammadaas **12** Waaqa Abbaa kan akka isin mootummaa ifaa keessatti qulqulloota wajjin dhaala keessatti hirmaattan isin dandeessise sana galateeffadhaa. **13** Inni taayitaa dukkanaa jalaa nu baasee gara mootummaa ilma inni jaallatuutti nu dabarseeraatii; **14** nus isumaan furama, jechuunis dhiifama cubbuu arganneerra. **15** Inni fakkaattii Waaqa hin

mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **16** Wannii hundinuu isumaan uumameetii: Wannii samii keessaa fi lafa irraa, wannii mul'atuu fi hin mul'anne, teessoowwan yookaan humnoonni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wannii hundinuu isumaan, isumaaf uumaman. **17** Inni waan hunda dura jira; wannii hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isaatti gammadeeraatii; **20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isaatiin ofitti araarseeraatii. **21** Isinis dur amala keessan hamaa sanaan Waaqatti orma taatanii yaada keessaniinis diinota turtan. **22** Amma garuu qulqulloota mudaa hin qabnee fi warra hir'ina hin qabne godhee fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhagna foon Kiristoosiin, karaa du'a isaatiin isin araarseera; **23** kunis yoo isin amantii keessaniin itti fuftan, yoo jabaattanii dhaabattanii fi yoo isin abdiif wangeelaa irraa hin sochoone ta'a. Wangeelli kunis isuma isin dhageessanii fi isuma samii gaditti uumama hundatti lallabamee dha; ani Phaawulosis wangeeluma kanaaf tajaajilaa ta'eera. **24** Ani amma isiniif dhiphachuu kootti nan gammada; waan dhiphina Kiristoos dhagna isaatiif jechuunis waldaa kiristaanaatiif jedhee dhiphate sana keessaa hir'ates ani foon kootiin nan guuta. **25** Ergama Waaqni natti kenneen ani akka dubbii Waaqaa guutummaatti isinii dhi'eessuuf tajaajilaa waldaa kiristaanaa ta'eera; **26** dubbiin kunis icciitii barootaa fi dhaloota jalaa dhokfamee turee dha; amma garuu qulqulloota isaatti mul'ifameera. (aiōn g165) **27** Waaqni badhaadhummaan ulfina icciitii kanaa hammam guddaa akka ta'e Namoota Ormaa gidduutti qulqulloota isaatti beeksisuu filateera; icciitiin kunis Kiristoos, abdiif ulfinaa isa isin keessa jiruu dha. **28** Nus isuma lallabna; nama

hunda kan guutumaan guutuutti Kiristoositti bilchaataa ta'e akka dhi'eessinuuf, tokkoo tokkoo namaa ogummaa hundaan gorsaa barsiisna. **29** Kanaafuu ani akkuma hojii humna isaa kan ciminaan na keessatti hojjetu sanaatti carraaqaa nan dhimma.

2 Akka ani isiniif, warra Lodoqiyaa jiranii fi warra fooniin fuula koo hin argin hundaafis jedhee hammam carraaqaa jiru isin akka beektan nan barbaada. **2** Kunis akka isaan jaalalaan tokko ta'anii garaan isaanii jajjabeeffamuuf, akka isaan badhaadhummaa hubannaa guutuu qabaatanii icciitii Waaqaa jechuunis Kiristoosin beekaniif; **3** badhaadhummaan ogummaa fi beekumsaa hundinuus isuma keessa dhokfameera. **4** Anis akka namni tokko iyyuu afaan tolee isin hin gowwoomsineef waan kana isinittin hima. **5** Ani yoon fooniin isin irraa fagaadhe illee hafuuraan isin wajjin waanan jiruuf, isin hammam naamusa qabeeyyii akka taatanii fi amantiin isin Kiristoositti qabdanis hammam cimaa akka ta'e arguu kootiif nan gammada. **6** Yoos akkuma Kiristoos Yesuus Goofticha fudhattanitti isatti jiraadhaa; **7** akkuma barattan sanatti hidda keessan isa keessatti gad fageeffadhaatii isa irratti ijaaramaa; amantiittis jabaadhaa; galata guutee dhangala'us dhi'eessaa. **8** Eenyu iyyuu barsiisa waa'ee Kiristoos irratti hundeeffameen utuu hin ta'in falaasama faayidaa hin qabnee fi gowwoomsaa, kan bartee namaatii fi qajeelfama addunyaa kanaa irratti hundeeffameen akka isin hin boojine of eeggadhaa. **9** Guutummaan Waaqummaa hundinuu fooniin Kiristoos keessa jiraataatii; **10** isinis Kiristoos isa humnaa fi taayitaa hunda irratti mataa ta'e sanaan guutamtaniirtu. **11** Isumaanis foon cubbamaa ta'e sana of irraa gattanii dhagna qabattaniirtu; dhagna qabaan kunis dhagna qabaa harka namaatiin ta'e utuu hin ta'in kan Kiristoosiin ta'ee dha; **12** isinis cuuphaadhaan isa wajjin awwaalamtanii humna Waaqaa kan Kiristoosin warra du'an keessaa isa kaasetti amanuu keessaniin cuuphaadhuma sanaan isa wajjin kaafamtaniirtu. **13** Yeroo isin cubbuu keessanii

fi foon keessan kan dhagna hin qabamin sanaan duutanii turtanitti Waaqni Kiristoos wajjin jiraattota isin taasise. Cubbuu keenya hundas nuu dhiise; **14** innis himata idaa keenya kan seeraa kan nuun mormuu fi nutti muru sana haqee mismaraan fannootti diree dhabamsiise. **15** Innis humnootaa fi taayitaawwan fannoodhaan mo'ate hidhannoo hiikkachiisuudhaan ifa baasee uummatatti isaan argisiise. **16** Kanaafuu eenyu iyyuu waan nyaattanii fi waan dhugdaniin yookaan waa'ee ayyaanaatiin yookaan waa'ee Baatii Haaraatiin yookaan waa'ee Sanbataatiin isinitti hin murin. **17** Isaan kunneen gaaddidduu waan dhufuuf jiruu ti; dhugaan isaa garuu Kiristoos keessa jira. **18** Namni sobee gad of qabuu fi ergamoota waaqeffachuu jaallatu kam iyyuu badhaasa isin hin dhabsiisin. Namni akkasii waan arge hunda baay'isee odeessa; sababii malee yaada foon isaatiin of tuula. **19** Innis mataa isa dhagni guutuun ittiin soorame, hiddaa fi ribuu isaatiinis walitti hidhamee guddina Waaqni kennuufiin guddatu sana irraa citeera. **20** Isin erga Kiristoos wajjin qajeelfama hundee kan addunyaa kanaatiif duutanii maaliif akka waan amma iyyuu kan addunyaa taataniitti sirna isaatiif bultu ree? **21** Innis, "Harkaan hin qabatin! Hin dhandhamin! Hin tuqin!" jedha. **22** Isaanis waan ajajaa fi barsiisa namaa irratti hundeeffamaniif yeroo hojii irra oolanitti baduuf murteeffamaniiru. **23** Sirni kunis dhugumaan of dirqisiisuun waaqeffachuu isaanii, gad of qabuu sobaatiif fi foon isaanii miidhuu isaaniitiin bifa ogummaa qaba; hawwii foonii dhowwuuf garuu faayidaa tokko illee hin qabu.

3 Egaa isin erga Kiristoos wajjin kaafamtanii waan ol gubbaa, mirga Waaqaa iddoo Kiristoos taa'u sana jiru barbaadaa. **2** Waan ol gubbaa yaadaa malee waan lafa irraa hin yaadinaa. **3** Duutaniirtuutii; jireenyi keessanis Kiristoos wajjin Waaqa keessa dhokfameera. **4** Yommuu Kiristoos inni jireenya keessan ta'e sun mul'atutti isinis isa wajjin ulfinaan ni mul'attu. **5** Kanaaf hawwii addunyaa isa isin

keessatti hojjechaa jiru hundumaa ajjeesaa; kunis halalummaa, xuraa'ummaa, dharraa foonii, hawwii hamaa fi sassattummaa isa waaqa tolfamaa waaqeffachuu ta'e sanaa dha. 6 Sababii kanaafis dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufa. 7 Isinis jireenya dur jiraattan keessatti karuma akkasii irra deddeebi'aa turtan. 8 Amma garuu waan akkasii hunda: aarii, dheekkamsa, hamminaa fi maqaa nama balleessuu of irraa fageessaa; dubbiin gadheenis afaan keessanii hin ba'in. 9 Wal hin sobinaa; isin eenyummaa keessan isa moofaa sana hojii isaa wajjin of irraa baaftanii 10 eenyummaa haaraa kan beekumsa fakkaattii Uumaa isaatiin haaromfamaa jirus uffattaniirtu. 11 Sababii kanaaf, nama Giriik yookaan Yihuudii, nama dhagna qabate yookaan kan dhagna hin qabatin, nama wallaalaa, nama jireenya isaa hin qajeelfatin, garba yookaan birmaduu jechuun hin jiru; Kiristoos garuu hunduma; hunduma keessas jira. 12 Kanaafuu isin akkuma warra Waaqaaf filatamanii qulqullaa'anii fi jaallatamaniitti, gara laafummaa, arjummaa, gad of qabiisa, garraamummaa fi obsa qabaadhaa. 13 Wal danda'aa; yoo eenyu iyyuu nama tokko illee irraa komii qabaate walii dhiisaa. Akkuma Gooftaan isinii dhiise sana isinis walii dhiisaa. 14 Kana hundumaa irrattis jaalala waan hundumaa tokkummaa hir'ina hin qabneen walitti hidhu qabaadhaa. 15 Nagaan Kiristoos kan isin akkuma kutaa dhagna tokkootti itti waamamtan sun garaa keessan keessatti haa mo'u. Warra galateeffattanis ta'aa. 16 Dubbiin Kiristoos baay'inaan isin keessa haa jiraatu; ogummaa hundaan wal barsiisaa; wal gorsaas; faarfannaadhaan, weedduu galataatii fi faarfannaa Hafuuraatiin garaa keessan keessatti Waaqa galateeffadhaa. 17 Dubbiinis ta'u hojiidhaan, waan hojjetan kam iyyuu maqaa Gooftaa Yesuusiin hojjedhaa; isumaanis Waaqa Abbaa galateeffadhaa. 18 Yaa niitota, akka Gooftaaf ta'utti dhirsoota keessaniif ajajamaa. 19 Yaa dhirsoota, isinis niitota keessan jaalladhaa; isaanittis hin hammaatinaa. 20 Yaa ijoolle, waan hundumaan abbootii fi haadhota keessaniif

ajajamaa; kun Gooftaa gammachiisaatii. 21 Yaa abbootii, isinis akka ijoolleen keessan abdiin hin kutanneef tuttuqxanii isaan hin aarsinaa. 22 Yaa garboota, isinis warra fooniin gooftota keessan ta'aniif waan hundaan ajajamaa; kanas yeroo isaan isin ilaalan qofa isaan gammachiisuuf utuu hin ta'in garaa qulqulluu fi Gooftaa sodaachuudhaan godhaa. 23 Waan hojjetan hunda akka waan namaaf hojjetaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaaf hojjetaniitti garaa guutuudhaan hojjedhaa; 24 kunis sababii isin akka Gooftaa biraa badhaasa dhaalaa argattan beektaniif. Kan isin tajaajilaa jirtan Kiristoos Goofticha. 25 Namni balleessaa hojjetu kam iyyuu gatii balleessaa isaa ni argataatii; nama wal caalchisuunis hin jiru.

4 Yaa gooftota, isinis akka samii irraa Gooftaa qabdan waan beektaniif, garboota keessan qajeelummaa fi wal qixxummaadhaan bulchaa. 2 Warra dammaqanii galateeffatan ta'uudhaan kadhannaatti jabaadhaa. 3 Nu icciitii Kiristoos kan ani isaa jedhee hidhamee jiru sana akka lallabnuuf Waaqni balbala dubbichaa akka nuu banu nuufis kadhadaa. 4 Anis akka narraa eegamutti ibsee akkan lallabuuf naa kadhadaa. 5 Baricha furuudhaan warra alaa wajjin hubannaadhaan jiraadhaa. 6 Tokkoo tokkoo namaatiif akkamitti akka deebii kennitan akka beektaniif dubbiin keessan yeroo hunda ayyaanaan kan guutame, soogiddaanis kan mi'eeffame haa ta'u. 7 Xikiqoos oduu waa'ee kootii hunda isinitti ni hima. Inni obboleessa jaallatamaa, tajaajilaa amanamaa fi Gooftaatti garbicha hidhata koo ta'ee dha. 8 Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni garaa keessan jajjabeessuuf gara keessanitti isa ergeera. 9 Innis obboleessa keenya amanamaa fi jaallatamaa isa garee keessan keessaa tokko ta'e Oneesimoo wajjin dhufa. Isaanis waan asitti ta'aa jiru hundumaa isinitti himu. 10 Arisxirokoos inni na wajjin hidhamee jiru nagaa isinii dhaama; Maarqos durbiin Barnaabaasis akkanuma nagaa isinii dhaama. Waa'ee isaas ajajni, "Yoo inni gara keessan dhufe isa simadhaa" jedhu isin ga'eera.

11 Yesuus inni Yoosxoos jedhamus akkasuma nagaan isinii dhaama. Warra dhagna qabatan keessaas kanneen na wajjin mootummaa Waaqaatiif hojjetan isaanuma qofa; isaanis jajjabina guddaa naa ta'aniiru. 12 Ephaafiraan inni isin keessaa tokko ta'ee fi tajaajilaan Kiristoos Yesuus nagaan isinii dhaama. Innis akka isin fedhii Waaqaa hundaan bilchaatoo fi guutuu taatanii jabaattanii dhaabattaniif yeroo hunda kadhannaadhaan isinii dadhabaa jira. 13 Ani akka inni isiniif, warra Lodoosiyaa fi magaalaa Heraapoolis jiraniifis hinaaffaa gaarii qabu dhugaa nan ba'aaf. 14 Luqaas ogeessi fayyaa michuun keenya jaallatamaanii fi Deemaas nagaan isinii dhaamu. 15 Obboolota Lodoosiyaa jiranitti, akkasumas Niimfaa fi waldaa kiristaanaa kan mana ishee jirtutti nagaan naa himaa. 16 Erga xalayaan kun isinii dubbifamee booddee waldaa Kiristaanaa Lodoosiyaa akka dubbifamu godhaa; isinis xalayaa Lodoosiyaa dhufu dubbifadhaa. 17 Arkiphaadhaanis, "Hojii Gooftaadhaan sitti kenname sana akka xumurtu mirkaneeffadhu" jedhaa. 18 Ani Phaawulos, xalayaa nagaan kana harkuma kootiin barreessa. Hidhamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

1 Tasaloniiqee

1 Phaawulos, Silwaanooḥii fi Xiimotewos irraa,

Gara waldaa kiristaanaa warra Tasaloniiqee kan Waaqa Abbaatii fi kan Gooftaa Yesuus Kiristoos taateetti: Ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **2** Nu kadhannaa keenya keessatti maqaa keessan dhoofnee yeroo hunda waa'ee hunda keessaniitiif Waaqa ni galateeffanna. **3** Nu hojii amantii keessanii, dadhabbii jaalala keessanii fi obsa abdi keessanii kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti qabdan sana Waaqa keenyaa fi Abbaa keenya duratti ittuma fufnee ni yaadanna. **4** Yaa obboloota Waaqaan jaallatamtan, nu akka inni isin filate beeknaatii; **5** wangeelli keenya humnaan, Hafuura Qulqulluu fi amansiisa guddaan malee dubbii afaanii qofaan gara keessan hin dhufneetii. Nu isiniif jennee akkamitti akka isin gidduu jiraanne ni beektu. **6** Isinis fakkeenya keenyaa fi fakkeenya Gooftaa duukaa buutaniirtu; utuma dhiphina guddaa keessa jirtaanus gammachuu Hafuurri Qulqulluun isinii kennuun dubbicha fudhattaniirtu. **7** Kanaanis amantoota Maqedooniyaa fi Akaayaa jiran hundaaf fakkeenya taatanii jirtan. **8** Dubbiin Gooftaa isin biraa ba'ee Maqedooniyaa fi Akaayaa qofatti hin dhaga'amne; amantiin isin Waaqatti qabdanis lafa hunda ga'eera. Kanaafuu waa'ee isaa homaa dubbachuu nu hin barbaachisu; **9** isin simannaa akkamii akka nuu gootan isaanuu ni dubbatuutii. Isaan akkamitti akka isin Waaqa jiraataa fi Waaqa dhugaa tajaajiluuf jettanii waaqota tolfamoo irraa gara Waaqaatti deebitanis ni himu; **10** akkasumas ilma isaa isa inni warra du'an keessaa kaase jechuunis Yesuus isa dheekkamsa dhufu jalaa nu baasu sana akka samii irraa eeggattan ni himu.

2 Yaa obboloota, isin bira dhufuun keenya sun akkasumaan akka hin ta'in isinuu ni beektu. **2** Akkuma isin beektan nu kanaan dura Fiiliphisiyuusitti dhiphanneerra; akka malees qaaneffanneerra. Garuu yoo mormiin cimaan nu qunname illee gargaarsa Waaqa

keenyaatiin wangeela isaa isinitti himuudhaaf ija jabina arganneerra. **3** Gorsii nu kenninus kan dogoggora yookaan xuraa'ummaa yookaan gowwoomsaa irraa dhufe miti. **4** Qooda kanaa nu akka warra Waaqni wangeela imaanaa itti kennuuf qoratee fudhateetti dubbanna. Yaaliin keenyas Waaqa garaa keenya qoru sana gammachiisuuf malee nama gammachiisuuf miti. **5** Akkuma isin beektanii fi akkuma Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbii sossobbiitti hin fayyadamne; doqnummaa dhokfachuufis haguugganee gara keessan hin dhufne. **6** Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka ergamoota Kiristoosiitti ba'aa isinitti ta'uu ni dandeenya ture; **7** nu garuu akkuma haadha daa'imman ishee kunuunfattu tokkoo taane. Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. **8** Nu waan akka malee isin jaallanneef wangeela Waaqaa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya illee isinii kennuun fedhii keenya ture; isin nu biratti akka malee jaallatamoo turtaniitii. **9** Yaa obboloota, isin dadhabbii fi dhiphina keenya ni yaadattuutii; nu yeroo wangeela Waaqaa isinii lallabnetti nama tokkotti illee akka ba'aa hin taaneef halkanii guyyaa hojjechaa turre. **10** Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi mudaa malee isin warra amantan gidduu akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis dhugaa ba'a. **11** Isin akka nu akkuma abbaan ijoollee isaa gorsee jajjabeessutti tokkoo tokkoo keessaniif taane ni beektuutii; **12** kunis akka isin jireenya Waaqa isa mootummaa isaattii fi ulfina isaatti isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. **13** Isinis yommuu dubbii Waaqaa kan nurraa dhageessan sana fudhattanitti akkuma inni jirutti, akka dubbii Waaqaa kan isin warra amantan keessatti hojjetuutti fudhattan malee akka dubbii namaatti waan hin fudhataniif nu utuu gargar hin kutin Waaqa galateeffanna. **14** Yaa obboloota, isin fakkeenya waldoota kiristaanaa Waaqaa warra Kiristoos Yesuusitti jiran kanneen biyya Yihuudaa jirani duukaa buutaniirtu; akkuma waldoonni kunneen harka Yihuudootaatti dhiphatan sana isinis harka

namoota biyya keessaniitti dhiphattaniirtu; **15** fi Yihuudoonni kunneen warra Gooftaa Yesuusii fi raajota ajjeesanii nu illee ari'atanii dha. Isaan Waaqa hin gammachiisan; nama hundattis diina ta'u; **16** isaanis cubbuu isaanii guuttachuuf jedhanii akka nu akka Namoonni Ormaa fayyifamaniif itti hin dubbanne nu dhowwu. Dhuma irratti garuu dheekkamsi Waaqaa isaanitti dhufeeru. **17** Garuu yaa obboloota, erga yaadaan utuu hin ta'in fooniin yeroo gabaabaaf isin irraa gargar baanee jalqabnee fuula keessan arguuf hawwii guddaan caalchifnee dhamaane. **18** Nu gara keessan dhufuu barbaannee turreetii; dhugumaanuu ani Phaawulos yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaaleera; garuu Seexanatu nu dhowwe. **19** Yommuu Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti fuula isaa duratti abdiin keenya yookaan gammachuun keenya yookaan gonfoon nu ittiin of jajnu eenyu? Isinuma mitii? **20** Isin ulfinaa fi gammachuu keenyaatii.

3 Kanaafuu nu waan hammana caalaa obsuu dadhabneef kophaa keenya Ateenaatti hafuun gaarii nutti fakkaate. **2** Nus obboleessa keenya Xiimotewos, tajaajilaa Waaqaa isa wangeela Kiristoosiitti hojjetaa hidhata keenya ta'e sana, akka inni amantii keessanitti isin cimsuu fi isin jajjabeessuuf ergineerra; **3** kunis akka namni tokko iyyuu dhiphina kanaan hin jeeqamneef. Isinis akka nu waan kanaaf filatamne sirriitti beektu. **4** Yeroo isin bira turretti akka dhiphinni nurra ga'u isinitti himaa turreetii. Innis akkuma isin beektan sana ta'e. **5** Sababii kanaaf ani yommuun kana caalaa obsuu dadhabetti waa'ee amantii keessanii baruuf jedheen isa erge. Tarii inni nama qoru sun isin qoree dadhabbiin keenyas faayidaa malee hafeera jedheen sodaadhe. **6** Amma garuu Xiimotewos isin biraa gara keenya dhufee waa'ee amantii keessaniitii fi waa'ee jaalala keessanii oduu gaarii nutti himeera. Akkasumas akka isin yeroo hunda yaada gaariidhaan nu yaaddanii fi akkuma nu isin arguu hawwinu sana akka isinis nu arguu hawwitan nutti himeera. **7** Kanaaf yaa obboloota, nu dhiphinaa

fi ari'atama keenya hunda keessatti amantii keessaniin waa'ee keessan jajjabaanneerra. **8** Yoo isin Gooftaatti cimtanii dhaabatan nu dhugumaan ni jiraannaatii. **9** Gammachuu sababii keessaniin fuula Waaqa keenyaa duratti qabnu hundaaf waa'ee keessaniif hammam Waaqa galateeffachuu dandeenya? **10** Nu akka deebinee isin arginuu fi waan amantii keessan keessaa hir'ates akka isinii guutuu dandeenyuuf halkanii guyyaa cimsinee kadhanna. **11** Ammas Waaqni keenyaa fi Abbaan keenya mataan isaa, Gooftaan keenya Yesuusis akka nu gara keessan dhufnu karaa nuuf haa qajeelchu. **12** Akkuma jaalalli nu isinii qabnu dabalaa deemu sana Gooftaan jaalala isin walii keessanii fi nama hundaaf qabdan isinii haa guddisuu; haa baay'isus. **13** Akka isin yommuu Gooftaan keenya Yesuus qulqulloota isaa hunda wajjin dhufutti fuula Waaqa keenyaatii fi Abbaa keenyaa duratti warra mudaa hin qabnee fi qulqulloota taataniifis inni garaa keessan haa jajjabeessu.

4 Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuuf akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii akka isinii kennine beektuutii. **3** Fedhiin Waaqaa akka isin qulqullooftanii dha; kunis akka isin halalummaa irraa fagaattaniif; **4** tokkoon tokkoon keessan akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii fooniitiin hin ta'in; **6** waan kanaan namni tokko iyyuu obboleessa isaa hin miidhin yookaan hin gowwoomsin. Akkuma nu kanaan dura isinitti himnee isin akeekkachiifne sana, Gooftaan warra cubbuu akkasii hojjetan hunda haaloo ba'a. **7** Waaqni akka nu jireenya qulqulluu jiraannuuf malee akka xuroofnuuf nu hin waamneetii. **8** Kanaafuu namni gorsa kana tuffatu Waaqa Hafuura isaa Qulqulluu isinii

kennu sana tuffata malee nama hin tuffatu. **9** Egaa waan Waaqni akka isin wal jaallattan isin barsiiseef waa'ee jaalala obbolummaa isinii barreessuu nu hin barbaachisu. **10** Dhugumaan isin obboloota guutummaa Maqedooniyaa keessa jiran hunda ni jaallattu. Yaa obboloota, nu garuu akka kana caalaa isaan jaallattan isin gorsina; **11** akkuma nu kanaan dura isin ajajnetti tasgabbiin jiraachuuf tattaaffadhaa; harkuma keessaniin hojii keessan hojjetadhaa; **12** kunis akka isin warra alaa biratti ulfina argattanii fi akka harka nama tokko illee hin eeganneef. **13** Yaa obboloota, nu akka isin waa'ee warra rafan sanaa wallaaltan yookaan akka namoota abdiin hin qabne kaaniitti gadditan hin barbaannu. **14** Nu erga akka Yesuus du'ee du'aa ka'e amanee akkasuma immoo Waaqni warra Yesuusitti amananii rafan sana akka isuma wajjin kaasu ni amanna. **15** Wannu nu akka dubbii Gooftaatti isinitti himnu kana; nu warri lubbuun jirru kanneen hamma dhufaatii Gooftaatti jiraannu gonkumaa warra rafan sana hin dursinu. **16** Gooftaan mataan isaa ajajaan, sagalee ergamaa hangafaatii fi sagalee malakata Waaqaatiin samii irraa ni bu'a; warri Kiristoositti amananii du'anis jalqabatti ni ka'u. **17** Ergasii immoo nu warri hafnee lubbuun jirru qilleensa irratti Gooftaa simachuuf isaan wajjin duumessaan ol fudhatamna. Akkasumas bara baraan Gooftaa wajjin ni jiraanna. **18** Kanaafuu dubbii kanaan wal jajjabeessaa.

5 Egaa yaa obboloota, waa'ee barootaatiin fi waa'ee waqtiilee waan tokko iyyuu isinii barreessuu nu hin barbaachisu; **2** akka guyyaan Gooftaa akkuma hattuutti halkaniin dhufu isinuu sirriitti beektuutii. **3** Utuma namoonni, "Nagaa dha; qabbanas" jedhanuu akkuma ciniinsuun dubartii ulfaatti dhufu badiisni akka tasaa isaanitti dhufa; jalaas hin ba'an. **4** Isin garuu yaa obboloota, akka guyyaan sun akkuma hattuutti isinitti hin dhufneef isin warra dukkana keessa jirtan miti. **5** Isin hundi ijoollee ifaa ti; ijoollee guyyaatis. Nu warra halkanii yookaan warra dukkanaa miti. **6** Egaa kottaa nu akka warra kaanii hin rafnuu; qooda

kanaa kottaa ni dammaqnaa; of qabnas. **7** Warri rafan halkaniin rafuutii; warri machaa'anis halkaniin machaa'u. **8** Nu garuu waan warra guyyaa taaneef kottaa amantii fi jaalala akka qomee sibiilaatti uffannee, abdiin fayyinaa immoo akka qoobii sibiilaatti kaa'annee of qabnaa. **9** Waaqni akka nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin fayyina argannuuf malee dheekkamsaaf nu hin filanneetii. **10** Nu yoo dammaqne yookaan yoo rafne akka isa wajjin tokkummaan jiraannuuf inni nuuf du'e. **11** Kanaafuu akkuma amma gochaa jirtan kana wal jajjabeessaa; wal ijaaraas. **12** Egaa yaa obboloota, nu akka isin warra gidduu keessaniin cimaniin hojjetan, kanneen karaa Gooftaatiin isin hooggananiin fi isin gorsan sana kabajjan isin kadhanna. **13** Sababii hojii isaaniitiifis jaalalaan ulfina guddaa isaaniif kennaa. Nagaadhaanis walii wajjin jiraadhaa. **14** Yaa obboloota, nu akka isin warra hojii hojjechuu hin jaallanne akeekkachiifan, sodaattota jajjabeessitan, dadhaboo gargaartan, akka nama hundumaafis obsitan isin gorsina. **15** Akka namni tokko iyyuu waan hamaaf deebii hamaa hin deebifne of eeggadhaa; qooda kanaa yeroo hunda waliif, nama hundaafis waan gaarii gochuuf carraaqaa. **16** Yeroo hunda gammadaa; **17** utuu gargar hin kutin kadhadaa. **18** Haala hundumaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; fedhiin Waaqni Kiristoos Yesuusitti isiniif qabu kanaatii. **19** Hafuura hin dhaamsinaa; **20** raajii hin tuffatinaa; **21** waan hunda qoraa. Isa gaarii jabeessaatii qabadhaa. **22** Hammina gosa hundumaa irraa fagaadhaa. **23** Waaqni mataan isaa, Waaqni nagaa guutummaan guutuutti isin haa qulqulleessu. Hafuurri keessan, lubbuun keessanii fi dhagni keessan guutuun guyyaa Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti mudaa irraa haa eegaman. **24** Inni isin waamu sun amanamaa dha; waan kanas ni godha. **25** Yaa obboloota, nuufis kadhadaa. **26** Dhungoo qulqulluudhaanis obboloota hunda nagaa gaafadhaa. **27** Ani akka xalayaan kun obboloota hundaaf dubbifamu fuula Gooftaa duratti isin ajaja. **28** Ayyaanni

Goftaa keenya Yesuus Kiristoos isin wajjin haata'u.

2 Tasaloniiqee

1 Phaawulos, Silwaanosis fi Xiimotewos irraa, Gara Waldaa Kiristaanaa warra Tasaloniiqee kan Abbaa keenya Waaqaatii fi kan Gooftaa Yesuus Kiristoos taateetti: **2** Ayyaannii fi nagaan Waaqa Abbaa fi Gooftaa Yesuus Kiristoos irraa isiniif haa ta'u. **3** Yaa obbooloota, sababii amantiin keessan baay'ee guddachaa, jaalalli hundi keessan walii keessaniif qabdanis ittuma dabalaa jiruuf nu yeroo hunda waa'ee keessaniif akka malutti Waaqa galateeffachuu qabna. **4** Kanaafuu nu qorumsa isin obsitan sanaaf, ari'atama hunda keessatti jabaattanii dhaabachuu keessanii fi amanti keessaniin waldoota Kiristaanaa Waaqaa keessatti sababii keessaniin of jajna. **5** Kun hundinuu akka murtiin Waaqaa qajeelaa ta'e mul'isa; sababii kanaafis isin warra mootummaa isaa kan dhiphachaafii jirtan sanaaf maltan ni taatu. **6** Waaqni qajeelaa dha: Inni warra isin rakkisan ni rakkisa; **7** isin warra rakkattaniif, nuufis boqonnaa ni kenna. Kunis yommuu Gooftaan Yesuus ibidda balali'uun ergamoota isaa humna qabeeyyii wajjin samii irraa mul'atutti ta'a. **8** Inni warra Waaqa hin beeknee fi warra wangeela Gooftaa keenya Yesuusiif hin ajajanne ni adaba. **9** Isaanis fuula Gooftaa duraa fi ulfina humna isaa irraa fageeffamanii badiisa bara baratiin ni adabamu; (aiōnios g166) **10** kunis guyyaa inni qulqulloota isaatiin kabajamuu fi warra amanan hundumaa gidduutti dinqisiifatamuuf dhufutti ta'a. Isinis waan dhuga ba'umsa keenya amantiif isaanitti lakkaa'amtu. **11** Nus waan kana yaadatti qabachaa, akka Waaqni keenya warra waamicha isaatiif malan isin godhuuf, humna isaatiinis kaayyoo keessan gaarii hundaa fi akka hojii amanti keessanii hunda fiixaan isinii baasuuf utuu gargar hin kutin isinii kadhanna. **12** Nus akkuma ayyaana Waaqa keenyaattii fi Gooftaa Yesuus Kiristoosiitti akka maqaan Gooftaa keenya Yesuus isiniin kabajamuu fi akka isinis isaan kabajamantiif waan kana kadhanna.

2 Yaa obbooloota, waa'ee dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi waa'ee isa biratti walitti qabamuu keenyaa wanni nu isin kadhannu kana; **2** kunis raajii yookaan dubbii yookaan xalayaa akka waan nu biraa dhufeetti hedamuun akka isin guyyaan Gooftaa ammuma iyyuu dhufeera jettanii daftanii hin raafamneef yookaan hin jeeqamneef. **3** Namni tokko iyyuu karaa kamiin iyyuu isin hin gowwoomsin; utuu fincilli dursee hin dhufin, namni cubbuu, ilmi badiisaa sun utuu hin mul'atin guyyaan sun hin dhufuutii. **4** Innis waan Waaqa jedhamu yookaan waan waaqeffatamu hundumaan mormee isaan irratti ol ol of qaba; "Ani Waaqa" ofiin jechuudhaanis mana qulqullummaa Waaqaa keessa taa'a. **5** Isin akka ani yeroo isin bira turetti waan kana isinitti himaa ture hin yaadattanii? **6** Akka inni yeroo murteeffame sanatti mul'atuufis waan amma isa dhowwu ni beektu. **7** Iccitiin humna fincila sanaa amma iyyuu hojiitti jiraatii; garuu inni amma humna sana duubatti deebisu sun hamma karaa irraa fuudhamutti ittuma fufee isa dhowwa. **8** Inni Hamaan sun ni mul'ata; Yesuus Gooftaan immoo hafuuruma afaan ofii isaatiin isa galaafata; ifa dhufaati isaatiinis isa barbadeessa. **9** Dhufaatiin namicha isa hamaa sanaa akkuma hojii Seexanaatti humna hundaa fi mallattoon, dinqii sobaatiinis ni ta'a; **10** innis gowwoomsaa gosa hundaa kan warra badan sana ittiin gowwoomsuun mul'ata. Warri badan sunis sababii dhugaa silaa ittiin fayyan sana jaallachuu didaniif badu. **11** Kanaafuu Waaqni akka isaan soba amananiif waan nama wallaalchisu isaanitti erga; **12** kunis akka warra dhugaatti amanuu didanii jal'inatti gammadan hundatti murtaa'uuf. **13** Nu garuu yaa obbooloota Gooftaan jaallataman, sababii Waaqni warra jalqabaa godhee akka isin karaa Hafuuraan qulqulleeffamuutii fi karaa dhugaatti amanuutiin fayyitaniif isin filateef yeroo hunda Waaqa galateeffachuu qabna. **14** Innis akka isin ulfina Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos keessatti hirmaattaniif karaa wangeela keenyaatiin kaayyoo kanaaf isin

waame. 15 Egaa yaa obbolloota, jabaadhaatii dhaabadhaa; barsiisa nu karaa dubbii afaaniitiin yookaan xalayaan isin barsiifne sana jabeessaatii qabadhaa. 16 Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos mataan isaa, Waaqni Abbaan keenya inni nu jaallatee karaa ayyaana isaatiin jajjabina bara baraatii fi abdii gaarii nuu kenne sun, (aiōnios g166) 17 hojii fi dubbii gaarii hunda keessatti garaa keessan haa jajjabeessu; isin haa cimsus.

3 Egaa yaa obbolloota, akka dubbiin Gooftaa akkuma isin biratti ta'e sana dafee iddoo hunda ga'uu fi akka ulfinas qabaatu nuuf kadhadaa. 2 Akka nu harka namoota hamootii fi jal'ootaa jalaa baanuufis nuuf kadhadaa; amantii kan qabu nama hunda mitii. 3 Gooftaan garuu amanamaa dha; inni isin cimsa; isa hamaa irraas isin eega. 4 Nu akka isin waan nu isin ajajne sana hojjechaa jirtan, akka ittuma fuftaniis hojjetan Gooftaa ni amananna. 5 Gooftaan garaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara obsa Kiristoositti haa qajeelchu. 6 Yaa obbolloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. 7 Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; 8 nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbii fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. 9 Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. 10 Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii. 11 Akka isin keessaa namoonni tokko tokko dhibaa'ota ta'anii jiraatan dhageenyeerraatii. Isaan dhimma nama biraa keessa galuu malee ofii isaaniitii waan tokko illee hin hojjetan. 12 Namoonni akkanaa akka gab jedhanii hojii hojjetanii fi akka buddeena ofii isaanii nyaataniif Gooftaa Yesuus Kiristoosiin isaan ajajna; ni gorsinas. 13 Isin garuu yaa obbolloota, waan

gaarii hojjechuutti hin laafinaa. 14 Yoo namni kam iyyuu dubbii keenya kan xalayaa kana keessaatiif hin ajajamne, nama kana yaadatti qabadhaa. Akka inni qaana'uufis isa wajjin tokkummaa hin qabaatinaa. 15 Ta'us akka obboleessaatti isa gorsaa malee akka diinaatti isa hin ilaalinaa. 16 Gooftaan nagaa mataan isaas yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa kennu. Gooftaan hunduma keessan wajjin haa ta'u. 17 Ani Phaawulos xalayaa kana harkuma kootiin barreessa; kunis mallattoo xalayoota koo hundaa ti. Akki ani itti barreessus kanuma. 18 Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.

1 Xiimotewos

1 Phaawulos isa ajaja fayyisaa keenya Waaqaatii fi abdii keenya Kiristoos Yesuusiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos isa amantiidhaan ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, araarii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Akkuma ani yeroo Maqedooniyaa dhaqetti si gorse sana ati akka namoonni tokko tokko barsiisa addaa hin barsiifne akka ajajjuuf achuma Efesoon turi; **4** akkasumas akka isaan oduu hundee hin qabnee fi hidda dhalootaa kan dhuma hin qabne sanaan hin fudhatamne isaan ajaji. Wannii kun hojii Waaqaa kan amantiin ta'u guddisuu irra mormii kakaasaatii. **5** Kaayyoon ajaja kanaas jaalala garaa qulqulluu, qalbi gaarii fi amantii itti fakkeessuu hin qabne keessaa ba'uu dha. **6** Namoonni tokko tokko karaa kana irraa badanii gara dubbii faayidaa hin qabneetti gara galaniiru. **7** Isaanis maal akka jedhan yookaan akka waa'ee maalii cimsanii dubbatan utuu hin hubatin barsiistota seeraa ta'uu barbaadu. **8** Yoo namni sirriitti itti fayyadame seerri gaarii akka ta'e ni beekna. **9** Seerri warra seera cabsanii fi finciltootaaf, warra Waaqa malee jiraatanii fi cubbamootaaf, warra qulqulluu hin ta'inii fi xuraa'otaaf, warra abbaa isaaniitii fi haadha isaanii ajjeesanii fi warra nama ajjeesaniif malee akka qajeeltotaaf hin tumamin ni beekna; **10** akkanumas seerri ejjitootaa fi dhiirota dhiira wajjin sagaagalaniif, warra garba daldalanii fi warra soba dubbataniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi warra barsiisa dhugaatiin morman hundumaaf akka tumame ni beekna; **11** kunis wangeela ulfina qabeessa kan Waaqa eebbifamaa irraa imaanaa natti kenname sana wajjin walii gala. **12** Waan inni tajaajila isaatiif na filatee akka nama amanamaatti na lakkaa'eef, ani Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus isa jabina naa kenne sana nan galateeffadha. **13** Ani kanaan dura nama nama arrabsu, kan nama ari'atuu fi kan nama miidhu ta'u iyyuu sababii ani wallaalummaa fi amantii dhabuun waan kana hojjedheef araara argadhe. **14** Ayyaanni

Gooftaa keenyaas amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin argamu wajjin baay'inaan narratti dhangalaafame. **15** Dubbiin, "Kiristoos Yesuus cubbamoota fayyisuudhaaf gara addunyaa dhufe" jedhu sun amanamaa dha; namni hundinuus kana fudhachuu qaba; cubbamoota sana keessaas cubbamaan cubbamoota hunda caalu ana. **16** Ta'us sababuma kanaaf Yesuus Kiristoos akka ani warra jireenya bara baraa argachuuf isatti amananiif fakkeenya ta'uuf ana nama cubbamoota hunda caalaa cubbamaa ta'een obsa isaa kan dhuma hin qabne sana mul'isuuf jedhee naa araarame. (aiōnios g166) **17** Egaa Mootii bara baraa, isa hin duune, isa ijatti hin mul'anne Waaqa tokkicha sanaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinnii fi galanni haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **18** Yaa ilma koo Xiimotewos, akkuma raajii kanaan dura waa'ee kee dubbatame sanaatti, akka ati lola gaarii loltuuf ani ajaja kana siifin kenna; **19** waan kanas amantii fi qalbii qajeelaa qabaachuudhaan godhi. Namoonni tokko tokko waan kana gochuu didanii amantii isaanii balleessaniiru. **20** Himenewoosii fi Iskindiros warri ani akka isaan Waaqa arrabsuu dhiisuu barataniif dabarsee Seexanatti kenne sun isaan keessatti argamu.

2 Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'effamu duraan dursee nan gorsa; **2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jireenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moototaa fi warra taayitaa qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa durattis fudhatamaa dha; **4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha; **6** Yesuus kunis isa furii ta'ee nama hundaaf dabarsee of kennee dha; kunis yeroo isaatti mirkaneeffameera. **7** Sababii kanaaf ani lallabaa fi ergamaa, Namoota Ormaatiif immoo barsiisaa amantii dhugaa ta'ee muudameen jira. Ani

dhugaa dubbadha; hin sobu. **8** Kanaafuu ani akka dhiironni iddoo hundatti dheekkamsaa fi wal mormii malee harka qulqullaa'aa ol fudhatanii kadhatan nan barbaada. **9** Akkasumas dubartoonni akka hin malletti mataa dha'achuun, warqee yookaan lula naqachuun yookaan uffata gatii guddaa uffachuun utuu hin ta'in akka of qabuu fi naamusaaf ta'utti uffatanii akka of miidhagsan nan barbaada; **10** isaanis akkuma dubartoota, "Nu Waaqa sodaanna" jedhaniitti waan gaarii haa hojjetan. **11** Dubartiin waan hundaan ajajamuun cal'istee haa barattu. **12** Ani akka dubartiin cal'istu malee akka barsiiftu yookaan akka dhiira irratti taayitaa qabaattu hin eeyyamu. **13** Sababiin isaas Addaam jalqabatti uumame; Hewaan immoo ergasii uumamte. **14** Addaam hin gowwoomfamne; dubartittiin garuu gowwoomfamtee seera cabsite. **15** Ta'us dubartoonni yoo amantiin, jaalalaa fi qulqullinaan, naamusaan jiraatan ijoollee da'uudhaan ni fayyu.

3 Jechi, "Eenyu iyyuu yoo Phaaphaasii ta'uu hawwe, hojii gaarii hawwa" jedhu kun amanamaa dha. **2** Egaa Phaaphaasiin kan mudaa hin qabne, kan niitii tokkittii qabu, amala qabeessa, kan of qabu, kabajamaa, kan keessummaa simatu, kan barsiisuu danda'u, **3** kan hin machoofne, kan goolii kaasu utuu hin ta'in obsa qabeessa, kan lola hin jaallannee fi kan maallaqa hin jaallanne ta'uu qaba. **4** Innis maatii ofii isaa sirriitti bulfatee akka ijoolleen isaa kabaja maluun isaaf ajajaman mirkaneessuu qaba. **5** Namni tokko yoo maatii ofii isaa akka itti bulfatu hin beekne inni akkamitti waldaa kiristaanaa Waaqaa eeguu danda'aa? **6** Inni akka of jajuudhaan afuufamee murtii diiyaabiloos keessatti hin kufneef nama dhi'oo amane hin ta'in. **7** Innis akka hin tuffatamnee fi akka kiyyoo diiyaabiloos keessattis hin kufneef warra alaa biratti maqaa gaarii haa qabaatu. **8** Daaqonoonnis akkasuma namoota kabajaman, warra afaan lama hin dubbanne, warra dhugaatii daadhii wayiniitiin hin fudhatamnee fi warra bu'aa hin malle argachuuf hin tattaaffanne ta'uu qabu. **9** Yaada qulqulluunis icciitii

amantii jabeessanii qabachuu qabu. **10** Isaanis duraan dursanii haa qorataman; ergasiis yoo mudaan tokko iyyuu isaan irratti hin argamin daaqonoota ta'anii haa tajaajilan. **11** Akkasumas dubartoonni isaanii kabajamoo, kanneen maqaa nama hin balleessine, amala qabeeyyii fi waan hundaan amanamoo ta'uu qabu. **12** Daaqoniin tokko dhirsaa niitii tokkittii, kan ijoollee isaatii fi warra mana isaa jiraatan sirriitti bulchu ta'uu qaba. **13** Warri daaqonummaan sirriitti tajaajilan ulfina guddaa, amantii Kiristoos Yesuusitti qabaniin immoo ija jabina guddaa argatu. **14** Ani akkan dafee gara kee dhufu abdadhee qajeelfama kana siif nan barreessa; **15** kanas tarii yoo ani ture, namni tokko akkamitti akka mana Waaqaa keessa jiraachuu qabu akka beektuufin siif barreessa; manni Waaqaa kunis waldaa Waaqa jiraataa isa utubaa fi hundee dhugaa ta'ee dha. **16** Waaqatti buluun shakkii tokko malee icciitii guddaa of keessaa qaba; kunis, Inni fooniin mul'ate; Hafuuraan mirkaneeffame; ergamoota Waaqaatu isa arge; saboota keessatti lallabame; addunyaa irratti itti amaname; ulfinaan ol fudhatame.

4 Akka bara dhufuuf jiru keessa namoonni tokko tokko hafuurota sobaatii fi barsiisa hafuurota hamoo duukaa bu'uudhaan amantii dhiisan Hafuurri Qulqulluun ifa baasee dubbata. **2** Barsiisni akkasii karaa namoota fakkeessuudhaan sobanii warra qalbiin isaanii akka waan gubaan gubameetti hadoodettiin dhufa. **3** Isaanis fuudhaa fi heeruma dhowwu; nyaata Waaqni akka warri amananii fi warri dhugaa beekan galataan fudhatanii nyaataniif jedhee uume sanas akka namoonni lagatan ajaju. **4** Wannii Waaqni uume hundinuu waan gaarii ta'eef yoo galataan fudhatame wannii gatamu tokko iyyuu hin jiru; **5** inni dubbii Waaqaatii fi kadhannaadhaan qulqulleeffameeraatii. **6** Atis yoo wantoota kanneen obbootatti himte, dubbii amantiitii fi barsiisa gaarii duukaa bu'aa turte sanaan bilchaattee tajaajilaa gaarii kan Kiristoos Yesuus taata. **7** Oduu xuraa'aa fi mammaaksa beeraa irraa fagaadhu; qooda kanaa nama Waaqaa ta'uuf of leenjisi. **8** Leenjiin

dhagnaa faayidaa xinnaa qabaatii; Waaqatti buluun garuu jireenya ammaatiifis jireenya dhufuuf jiruufis waan waadaa of keessaa qabuuf waan hundaaf fayyada. **9** Jechi kun amanamaa fi kan guutumaan guutuutti fudhatamuu maluu dha. **10** Sababii abdi keenya Waaqa jiraataa isa Fayyisaa nama hundaa keessumattuu kan warra isatti amananii ta'e sana irra kaa'anneef nuus kanaaf jennee ni dadhabna; ni tattaaffannas. **11** Wantoota kanneen ajaji; barsiis. **12** Ati dubbiidhaan, amalaan, jaalalaan, amantii fi qulqullinaan warra amananiif fakkeenya ta'i malee namni tokko iyyuu dargaggummaa kee hin tuffatin. **13** Hamma ani dhufutti Katabbii Qulqulluu namootaaf dubbisuutti, gorsuu fi barsiisuutti jabaadhu. **14** Kenna kee isa yommuu jaarsoliin harka isaanii sirra kaa'anitti karaa raajitiin siif kenname sana hin dagatin. **15** Waan kanattis jabaadhu; akka namni hundinuu guddachuu kee arguufis guutumaan guututti itti of kenni. **16** Jireenya keetii fi barsiisa kee eeggadhu. Ittis jabaadhu; waan kana gochuu keetiinis ofii keetii fi warra si dhaga'an ni fayyiftaatii.

5 Nama dulloome tokko akka waan inni abbaa kee ta'eetti gorsi malee hin ifatin. Dargaggootas akka obbolootaatti ilaali; **2** dubartoota dullooman akka haadhottiitti, dubartoota shamarran akka obboleettotaatti qulqullummaa guutuun ilaali. **3** Haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an kabaji. **4** Garuu haati hiyyeessaa tokko yoo ijoollee yookaan akkoowwan qabaatte ijoolleen kunneen maatii isaanii gargaaruu fi warra isaaniitiif gatii deebisuudhaan amantii isaanii hojiin mul'isuuf duraan dursanii barachuu qabu; kun Waaqa gammachiisaatii. **5** Haati hiyyeessaa kan dhugumaan rakkattuu taatee kophaa ishee hafte abdi ishee Waaqa irra kaa'attee halkanii guyyaa kadhannaa fi gargaarsa Waaqaa gaafachuu itti fufti. **6** Haati hiyyeessaa kan jireenya gammachuutti of gattu garuu utuma jirtuu iyyuu duuteerti. **7** Akka namni tokko iyyuu mudaa hin qabaanneef ajaja kana kenni. **8** Namni firoota isaa keessumattuu

miseensota maatii isaa warra isatti aannan hin gargaarre kam iyyuu amantii ganeera; inni nama hin amanne caalaattis hamaa dha. **9** Haati hiyyeessaa tokko yoo umuriin ishee waggaa jaatamaa ol ta'ee akkasumas niitii dhirsaa tokkichaa turte taate malee maqaan ishee galmee haadhota hiyyeessaa irratti hin galmeeffamin; **10** akkasumas isheen hojii gaarii hojjechuudhaan jechuunis ijoollee guddisuudhaan, keessummaa simachuudhaan, miilla qulqullootaa dhiquudhaan, warra rakkatan gargaaruudhaan, karaa hundumaanis hojii gaarii hojjechuu keessatti of kennuudhaan kan beekante ta'uu qabdi. **11** Haadhota hiyyeessaa kanneen shamarran ta'an garuu hin galmeeffamin. Isaan yommuu hawwiin foonii Kiristoos irraa gargar isaan baasutti deebi'anii heerumuu barbaaduutii. **12** Kanaanis isaan waan kakuu isaanii kan jalqabaa cabsaniif murtii ofitti fidu. **13** Kana malees manaa gara manaatti labanii dhibaa'ummaa baratu. Dhibaa'ummaa gofa utuu hin ta'in waan dubbachuun isaaniif hin malle dubbachuudhaan nama hamatu; dhimma namaa keessas galu. **14** Kanaafuu haadhonni hiyyeessaa kanneen ijoollummaa qaban akka carraa maqaa nu balleessuu diinaaf hin kennineef ani akka isaan heeruman, akka ijoollee da'anii fi akka mana isaanii bulfatan nan gorsa. **15** Namoonni tokko tokko Seexana duukaa bu'uuf jedhanii duraanuu karaa irraa goraniiru. **16** Dubartiin amantu kam iyyuu yoo haadhota hiyyeessaa maatii ishee keessaa qabaatte, akka waldaan kiristaanaa haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an gargaartuuf isheen isaan haa gargaartuu malee akka waldaa kiristaanaatti ba'aa ta'an hin godhin. **17** Jaarsoliin sirriitti waldaa kiristaanaa bulchan keessumattuu warri hojiin isaanii lallabuu fi barsiisuu ta'e ulfina dachaa argachuu qabu. **18** Katabbiin Qulqulluun, "Qotiyyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin;" akkasumas, "Hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni mala" jedhaatii. **19** Yoo dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffame malee himata jaarsa tokko mormuun dhi'eeffamu kam iyyuu

hin fudhatin. **20** Akka warri kaan sodaataniif namoota cubbuu hojjetan fuula namoota hundaa duratti itti dheekkami. **21** Ani akka ati waan tokko iyyuu loogjiidhaan hin goonee fi akka wal caalchisuu malee ajajawwan kanneen eegduuf fuula Waaqaatii fi fuula Kiristoos Yesuus duratti, fuula ergamoota filatamanii durattis sin gorsa. **22** Eenyu irra iyyuu harka kaa'uuf hin ariifatin; cubbuu nama biraa keessatti hin hirmaatin. Qulqullummaadhaanis of eeggadhu. **23** Sababii garaa keetiitii fi dhukkuba amummaa amma sitti ka'u sanaatiif daadhii wayinii xinnoo ishee dhugi malee bishaan qofa hin dhugin. **24** Cubbuun namoota tokko tokkoo duraan dursee ifatti mul'ata; isaan dura darbees lafa murtii ga'a; cubbuun warra kaanii garuu duuba irratti beekama. **25** Hojiin gaariinis akkasuma ifatti mul'ata; kan ifatti hin mul'annes dhokfamee hafuu hin danda'u.

6 Akka maqaan Waaqaatii fi barsiisni keenya hin arrabsamneef warri waanjoo garbummaa jala jiran hundinuu akka ulfinni guutuun gooftota isaaniitiif malutti haa ilaalan. **2** Warri gooftota amanan qabanis sababii isaan obboloota ta'aniif isaan hin tuffatin. Qooda kanaa warri tajaajila isaaniitiin fayyadaman sun waan isaan amantootaa fi jaallatamtoota ta'aniif ittuma cimsanii isaan haa tajaajilan. Atis waan kana barsiisi; gorsis. **3** Eenyu iyyuu yoo barsiisa addaa barsiise, yoo dubbii dhugaa kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi barsiisa nama Waaqaa ta'uuf fayyaduun walii hin galle, **4** inni of tuulummaan guutameera; waan tokko iyyuus hin hubatu. Inni waa'ee jechootaa irratti morkii fi lolaaf fedhii hamaa qaba; kunis hinaaffaa, wal dhabuu, arrabsoo fi shakkii hamaa fida; **5** namoota qalbiin isaanii badee dhugaanis irraa fudhatame kanneen Waaqatti buluu karaa ittiin maallaqni argamu se'an gidduuttis walitti bu'iisa dhuma hin qabnetu uumama. **6** Waaqatti buluun, "Wanni ani qabu na ga'a" jechuu of keessaa qabaannaan kun dhugumaan faayidaa guddaa qaba. **7** Nu waan tokko illee gara addunyaatti waan hin fidiniif, waan tokko illee addunyaa keessaa fudhachuu

hin dandeenyu. **8** Garuu waan nyaannuu fi waan uffannu qabaannaan nu ga'a. **9** Warri sooromuu barbaadan garuu qorumsaa fi kiyyoo, hawwii gowwummaa fi miidhaa baay'ee fidu kan diigamaa fi badiisatti nama dhidhimsu keessatti kufu. **10** Maallaqa jaallachuun hidda hammina gosa hundumaatii. Namoonni tokko tokko akka malee maallaqa jaallachuun amantii irraa badanii dhiphina baay'een of waraananiiiru. **11** Ati garuu yaa nama Waaqaa, waan kana hunda irraa baqadhu; qajeelummaa, Waaqatti buluu, amantii, jaalala, obsaa fi garraamummaa duukaa bu'i. **12** Wal'aansoo amantii gaarii sana qabi. Jireenya bara baraa kan yeroo fuula dhuga baatota baay'ee duratti akka gaarii beeksiftetti itti waamamte sana jabeessii qabadhu. (aiōnios g166) **13** Ani fuula Waaqa waan hundaaf jireenya kennuu duratti, fuula Kiristoos Yesuus kan yommuu Phonxoos Phiilaaxoos duratti dhugaa ba'etti akka gaarii beeksise sanaa durattis, **14** akka ati hamma dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti ajaja kana xurii fi mudaa malee eegdu sin gorsa. **15** Waaqni eebbifamaanii fi Bulchaan tokkichi, Mootiin moototaa fi Gooftaan gooftotaa yeroo isaatti waan kana ni mul'isa; **16** kan hin duune isa qofa; innis ifa namni tokko iyyuu itti dhi'aachuu hin dandeenye keessa jiraata; eenyu iyyuu isa hin argine; isa arguus hin danda'u. Ulfini fi humni bara baraan isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōnios g166) **17** Ati akka sooreyyiin addunyaa kanaa of tuuluu yookaan qabeenya badu abdachuu dhiisanii Waaqa akka nu itti gammannuuf jedhee waan hunda baay'isee nuu kennu sana abdataniif isaan ajaji. (aiōn g165) **18** Akka isaan waan gaarii hojjetan, akka badhaadhummaan isaanii hojji gaarii ta'u, akka arjooman, akka waan qabanis qooduuf fedhii qabaatan isaan ajaji. **19** Isaanis karaa kanaan jireenya dhugumaan jireenya ta'e qabaachuuf jedhanii badhaadhummaa hundee jabaa ta'u bara dhufuuf jiruuf ofii isaaniitii kuufatu. **20** Yaa Xiimotewos, waan imaanaa sitti kenname jabeessii eegi. Oduu Waaqni hin jaallannee fi yaada mormii kan sobaan "Beekumsa" jedhamu irraa fagaadhu; **21**

namoonni tokko tokko, “Nu beekumsa akkasii qabna” jechuun amantii irraa badaniiruutii. Ayyaanni isin wajjin haa ta’u.

2 Xiimotewos

1 Phaawulos isa akkuma waadaa jireenya karaa Kiristoos Yesuusiin galame sanaatti fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos, ilma koo jaallatamaatti: Abbaa keenya Waaqaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, araarii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Ani yommuu utuu gargar hin kutin halkanii guyyaa kadhannaa koo keessatti si yaadadhutti Waaqa akkuma abbootii kootii anis yaada qulqulluun isa waqeffadhu sana nan galateeffadha. **4** Ani yommuun imimmaan kee yaadadhutti akka gammachuudhaan guutamuuf guddisee si arguu nan hawwa. **5** Ani amantii kee isa dhugaa sana nan yaadadha; amantiin kunis jalqabatti akkoo kee Loo'isii fi haadha kee Ewuunqee keessa ture; amma immoo akka si keessa jiru nan amana. **6** Sababii kanaaf ani akka ati kennaa Waaqaa kan yeroo ani harka koo sirra kaa'etti siif kenname sana akka ibiddaatti akka qabsiiftuuf sin yaadachiisa. **7** Waaqni hafuura humnaa, kan jaalalaatii fi kan of dhowwu nuu kenne malee hafuura sodaa nuuf hin kennineetii. **8** Kanaafuu waa'ee Gooftaa keenyaa dhugaa ba'uutti yookaan ana nama isaaf jedhee hidhametti hin qaana'in. Wangeelaaf dhiphachuu keessatti garuu humna Waaqaatiin na wajjin hirmaadhu; **9** Waaqni sababii kaayyoo isaatii fi sababii ayyaana isaatiif nu fayyisee gara jireenya qulqulluutti nu waame malee sababii hojii nu hojjenne kamiif iyyuu miti. Ayyaanni kunis uumama addunyaatiin dura karaa Kiristoos Yesuusiin nuu kenname; (aiōnios g166) **10** amma garuu ayyaanni sun dhufaatii Fayyisaa keenya Kiristoos Yesuus isa karaa wangeelaatiin du'a balleessee jireenyaa fi badiisa ooluu ifatti baase sanaatiin mul'ifameera. **11** Anis wangeela kanaaf lallabaa, ergamaa fi barsiisaa ta'ee mudameera. **12** Anis akka amma jiru kanatti dhiphachuun koo kanumaaf. Ani garuu eenyun akka amane waan beekuuf hin qaana'u; akka inni waan ani imaanaa itti kennadhe hamma guyyaa sanaatti eeguu danda'us nan amana. **13** Waan

narraa dhageesse sana akka fakkeenya barsiisa dhugaatti amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin qabdu jabeessii qabadhu. **14** Waan gaarii imaanaa sitti kenname sana gargaarsa Hafuura Qulqulluu nu keessa jiraatu sanaatiin eegi. **15** Namoonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu akka narraa gara galan ni beekta; Fiigeloosii fi Hermoogenees isaan keessa jiru. **16** Oneesifooros yeroo baay'ee waan na boqochiiseef Gooftaan warra mana isaa jiraataniif araara haa buusu; inni hidhamuu kooti illee hin qaanoftetii. **17** Akkasumas inni yeroo Roomaa dhufetti hamma na argutti dhimmee na barbaadaa ture. **18** Akka inni guyyaa sanatti Gooftaa irraa araara argatuuf fedhii Gooftaa haa ta'u! Inni Efesoon keessatti karaa baay'een akka na tajaajile ati iyyuu sirriitti beekta.

2 Kanaafuu yaa ilma ko, ayyaana Kiristoos Yesuusiin jabaadhu. **2** Waan fuula dhuga baatota baay'ee duratti narraa dhageesse sana namoota amanamoo kanneen warra kaan barsiisuu danda'anitti imaanaa kenni. **3** Atis akkuma loltuu jabaa kan Kiristoos Yesuusiitti nu wajjin dhiphadhu. **4** Namni loltummaan tajaajilu kam iyyuu ajajaa isaa gammachiisuu yaala malee dhimma jireenyaatiin of hin xaxu. **5** Akkasumas dorgomaan tokko yoo akka malutti dorgome malee gonfoo hin argatu. **6** Qonnaan bulaan jabaatee hojjetus ija qooddachuutti nama jalqabaa ta'uu qaba. **7** Waan ani sitti himu kana qalbeeffadhu; Gooftaan waan hunda keessatti hubannaa siif kennaatii. **8** Yesuus Kiristoos isa warra du'an keessaa kaafame, isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadhu. Kun wangeela koo **9** kan ani isaaf jedhee akka nama yakka hojete tokkootti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argataniif ani isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa. (aiōnios g166) **11** Dubbichi amanamaan akkana jedha: Nu isa wajjin yoo duune, isa wajjin ni jiraanna; **12** nu yoo obsine, isa wajjin ni moona. Nu yoo isa ganne, innis nu gana. **13** Nu

yoo amanamoo ta'uu baanne, inni amanamaa ta'ee jiraata; inni of ganuu hin danda'utii. **14** Wantoota kanneen isaan yaadachiisi; waa'ee jechootaatiinis akka wal hin lolleef fuula Waaqaa duratti isaan akeekkachiisi; wanni akkasii warra dhaga'an ni diiga malee waa tokko illee hin fayyaduutii. **15** Atis dubbii dhugaa sana sirriitti qabachuudhaan hojjetaa qoratamee fudhatame kan itti hin qaanofne ta'iitii fuula Waaqaa duratti of dhi'eessuuf tattaaffadhu. **16** Garuu dubbii faayidaa hin qabne irraa fagaadhu; dubbiin akkasii ittuma caalchisee nama Waaqaa ta'uu irraa nama fageessaatii. **17** Barsiisni isaaniis akka dhukkuba gaangiriinii babal'achaa deema. Himenewoosii fi Filexosis isaan keessatti argamu; **18** isaanis du'aa ka'uun ta'ee darbeera jechuudhaan dhugaa irraa fagaataniiru. Amantii namoota tokko tokkoos ni balleessu. **19** Garuu hundeen Waaqaa hin sochoofamne kan chaappaa, "Gooftaan warra kan isaa ta'an ni beeka," akkanumas "Namni maqaa Gooftaa waammatu hundi hammina irraa haa deebi'u" jedhuun chaappeffame jabaatee dhaabateera. **20** Mana guddaa tokko keessa mi'a warqetii fi meetii qofa utuu hin ta'in, mi'i mukaatii fi suphees jira; kana keessaas tokko tokko ulfinaaf, kaan immoo salphinaaf oola. **21** Namni tokko yoo salphina kana irraa of qulqulleesse, inni mi'a ulfinaa kan qulqulleeffame, kan Gooftaa isaa fayyaduufi kan hojii gaarii kam iyyuu hojjechuuf qopheeffame ta'a. **22** Atis hawwii hamaa yeroo dargaggummaa irraa baqadhu; warra garaa qulqulluun Gooftaa waammatan wajjin qajeelummaa, amantii, jaalalaa fi nagaa duukaa bu'i. **23** Falmii faayidaa hin qabnee fi gowwummaa keessa hin seenin; kun akka lola fidu atuu ni beektaatii. **24** Garbichi Gooftaa kan nama hundumaaf garaa laafu, kan barsiisuu danda'uu fi obsa qabeessa ta'uu qaba malee kan namaan wal lolu ta'uu hin qabu. **25** Innis akka Waaqni qalibii jijjiirranmaa gara dhugaa beekuutti isaan geessu isaaniif kennu abdachaa warra isaan morman garraamummaan sirreessuu qaba; **26** akkasiinis isaan qalibii horatanii kiyyoo diyaabiloos kan akka isaan

fedhii isaa guutaniif isaan booji'e sana jalaa ba'u.

3 Garuu guyyoota dhumaa keessa yeroon rakkinnaa akka dhufu hubadhu. **2** Namoonni of jaallattoota, jaallattoota maallaqaa, of jajjoota, of tuultota, warra Waaqa arrabsan, warra abbaa fi haadha isaaniitiif hin ajajamne, warra hin galateeffanne, warra qulqullummaa hin qabne, **3** warra jaalala hin qabne, warra dhiifama hin goone, warra maqaa nama balleessan, warra of hin qabne, gara jabeeyyii, warra waan gaarii hin jaallanne, **4** gantoota, warra akka malee jarjaran, warra of bokoksan, warra Waaqa jaallachuu irra waan isaan gammachiisu jaallatan ni ta'u; **5** warra Waaqaaf bulan ni fakkaatu; garuu humna isaa ni ganu. Ati warra akkasii irraa fagaadhu. **6** Isaan warra manneen seenuudhaan dubartoota dadhaboo warra cubbuun isaan irra tuulamee fi warra hawwii gosa hundaatiin asii fi achi raafaman booji'anii dha; **7** dubartoonni kunneen yeroo hunda ni baratu; garuu gonkumaa dhugaa beekuutti dhufuu hin danda'an. **8** Akkuma Yaaneesii fi Yaambirees Museen morman sana namoonni qalbiin isaanii badee waa'ee amantiitti fudhatama dhaban kunneenis dhugaadhaan ni mormu. **9** Ta'us gowwummaan isaanii waan akkuma namoota sanaa nama hunda biratti ifatti ba'uuf isaan fagoo hin deeman. **10** Ati garuu barsiisa ko, haala jireenya koo, kaayyoo koo, amantii koo, obsa koo, jaalala koo, jabaadhee dhaabachuu koo hundumaa duukaa buuteerta; **11** ari'atamuu koo, rakkina kootii fi waan Anxookiyyaatti, Iqooniyoonii fi Lixiraanitti narra ga'e, ari'atama garaa garaa kan ani obsaan keessa darbes duukaa buuteerta. Gooftaan garuu waan kana hunda jalaa na baase. **12** Dhugumaanuu namni Kiristoos Yesuusiin nama Waaqaa ta'ee jiraachuu barbaadu kam iyyuu ni ari'atama; **13** namoonni hamoonii fi gowwoomsitoonni garuu nama gowwoomsaa, of illee gowwoomfamaa hamminaan ittuma caalaa deemu. **14** Ati garuu waan barattee fi waan hubatte sanatti jabaadhu; eenyu irraa akka baratte beektaatii; **15** akkasumas ati ijoollummaa keetii jalqabdee Katabbiwwan

Qulqulluu kanneen waa'ee fayyina karaa Kiristoos Yesuusitti amanuutiin argamu sanaaf ogeessa si taasisuu danda'an akkamitti akka baratte ni beekta. 16 Katabbiin Qulqulluun hundi hafuura afaan Waaqaatii ba'een kennaman; isaanis barsiisuuf, akeekkachiisuuf, sirreessuu fi qajeelummaan leenjisuuf ni fayyadu; 17 kunis akka namni Waaqaa hojii gaarii hundumaaf guutummaatti hidhatee qophaa'uuf.

4 Ani fuula Waaqaa duratti, fuula Kiristoos Yesuus isa warra jiraatanii fi warra du'anitti muruuf jiruu durattis mul'achuu isaatii fi mootummaa isaatiin sin gorsa. 2 Dubbicha lallabi; yeroo mijaa'aattis ta'u yeroo hin mijoofnetti qophaa'i; obsa guddaa fi barsiisa of eeggannaatiin sirreessi; ifadhu; jajjabeessis. 3 Yeroon itti namoonni barsiisa dhugaa dhaga'uuf obsa hin qabaanne ni dhufaatii. Qooda kanaa akka waan gurri isaanii inni hooqsisu sun dhaga'uu barbaadu itti himaniif hawwii isaanii guutachuuf barsiistota baay'ee ofii isaaniitiif walitti qabatu. 4 Gurra isaaniis dhugaa dhaga'uu irraa garagalchani gara oduu hundee hin qabneetti deebisu. 5 Ati garuu waan hunda keessatti ilaallachaa deemi; rakkina obsi; hojii tajaajilaan wangeelaa tokko hojjetu hojjedhu; tajaajila kees fiixaan baasi. 6 Ani ammuma iyyuu akka dhibaayyuutti dhangalaafamuuf qophaa'eera; yeroon deemsa koos ga'eera. 7 Ani lola gaarii loleera; dorgommii xumureera; amantiis eegeera. 8 Amma gonfoon qajeelummaa na eeggata; isas Abbaa Murtii qajeelaa, Gooftichatu guyyaa sana naa kenna; kanas warra mul'achuu isaa jaallatan hundaaf kenna malee ana qofaaf miti. 9 Dafii gara koo kottu; 10 Deemaas addunyaa kana jaallatee na dhiisee gara Tasaloniqee deemeeraatii. Qeerqis gara Galaatiyaa, Tiitoon immoo gara Dilmaaxiyaa deemaniiru. (aiōn g165) 11 Luqaas qofatu na bira jira. Maarqos waan tajaajila koo keessatti na gargaaruuf isa of duukaa fidii kottu. 12 Ani Xikiqoosin Efesoonitti ergeera. 13 Ati yommuu dhuftutti waaroo ani Xiroo'aasitti Kaariphoos biratti dhiisee fi kitaabota maramoo, keessumattuu kitaabota gogaa duugamaa sana

naa fidi. 14 Iskindiroos tumtuun naasii sun akka malee natti hammaate. Gooftaan akka hojii isaatti ni deebisaaf. 15 Namichi kun waan akka malee ergaa keenya mormeeff atis isa irraa of eeggachuu qabda. 16 Yeroo ani falmata koo kan jalqabaa dhi'eeffadhetti hundi isaanii iyyuu na dhiisanii deeman malee namni tokko iyyuu na hin gargaarre. Anis akka wanni kun isaanitti hin lakkaa'amneef Waaqa nan kadhada. 17 Garuu akka karaa kootiin ergaan guutummaatti lallabamuu fi akka Namoonni Ormaa hundi dhaga'aniif Gooftaan na bira dhaabatee na jajjabeesse. Anis afaan leencaa jalaa nan baafame. 18 Gooftaan waan hamaa hunda jalaa na baasee mootummaa isaa kan samiiti nagumaan na galcha. Bara baraa hamaa bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) 19 Phirisqilaa fi Aqiilaatti, warra mana Oneesifooros jiraatanittis nagaa naa himi. 20 Erisxoos Qorontositti hafe; Xiroofiimoos immoo dhukkubsannaan ani Miilexoositti isa dhiise. 21 Gannaan dura dafii kottu. Ewugiloos nagaa siif dhaama; Phuudeniis, Liinoos, Qilaawudiyaa fi obboloonni hundinuus akkasuma nagaa siif dhaamu. 22 Gooftaan hafuura kee wajjin haa ta'u. Ayyaanni si wajjin haa ta'u.

Tiitoo

1 Phaawulos isa amantii filatamtoota Waaqaatii fi dhugaa beekuu gara Waaqaaf buluutti nama geessuuf garbicha Waaqaatii fi ergamaa Yesuus Kiristoos ta'e irraa; **2** kunis abdii jireenya bara baraa isa Waaqni hin sobne sun jalqaba addunyaatiin dura waadaa gale irratti kan hundeeffamee dha; (aiōnios g166) **3** innis yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti karaa lallaba isa ajaja Fayyisaa keenya Waaqaatiin imaanaa natti kennameetiin dubbii isaa ifatti baaseera, **4** Gara Tiitoo isa amantii walii wajjin qabnuun ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Fayyisaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaannii fi nagaan siif haa ta'u. **5** Sababiin ani Qareexitti si hambiseef akka ati waan utuu hin xumuramin hafe toora qabsiiftuu fi akkuma ani si ajajettis magaalawwan hunda keessatti jaarsolii muudduuf ture. **6** Jaarsi tokko kan mudaa hin qabne, dhirsa niitii tokkittii, kan ijoolleen isaa amananii jireenya gad dhiisiitii fi ajajamuu diduun maqaan isaanii hin badin ta'uu qaba. **7** Phaaphaasiin tokko sababii hojiin Waaqaa imaanaa isatti kennameef inni nama mudaa hin qabne ta'uu qaba malee kan of tuulu, kan dafee aaru, kan machaa'u, kan lola jaallatuu fi kan karaa hin malleen bu'aa argachuuf tattaaffatu ta'uu hin qabu. **8** Qooda kanaa inni nama keessumaa simatu, nama waan gaarii jaallatu, kan of qabu, qajeelaa, qulqulluu fi nama naamusa qabu ta'uu qaba. **9** Inni akka barsiisa dhugaatiin warra kaan gorsuu, warra barsiisa sanaan morman immoo akka dogoggora isaanii itti himee amansiisuu danda'uuf akkuma barsiifametti dubbii amanamaa sana jabeessee qabachuu qaba. **10** Finciltoonni baay'een, warri dubbii faayidaa hin qabne dubbatanii fi gowwoomsitoonni keessumattuu miseensonni garee warra dhagna qabatani hedduutu jiraatii. **11** Isaan bu'aa hin malle argachuuf jedhanii waan barsiisuun isaan irra hin jirre barsiisuudhaan waan maatii guutuu diiganiif afaan qabachiifamuu qabu. **12** Raajota isaanii keessaa tokko, "Warri Qareexi yeroo hunda

sobdoota; bineensota hamoo dha; albaadheyyii dhibaa'oo dha" jedheera. **13** Dhuga ba'umsii kun dhugaa dha. Kanaafuu akka isaan amantii dhugaa qabaataniif jabeessii isaan ifadhu. **14** Akka isaan mammaaksa Yihuudootaa kan hundee hin qabne yookaan ajaja warra dhugaadhaan mormanii duukaa hin buuneefis jabeessii isaan ifadhu. **15** Warra qulqullaa'oof wanni hundinuu qulqulluu dha; warra xuraa'oo fi warra hin amanneef garuu wanni tokko iyyuu qulqulluu miti. Dhugumaanuu yaadni isaaniitii fi qalbiin isaanii xuraa'eera. **16** Isaan nu Waaqa beekna jedhu; hojii isaaniitiin garuu isa ganu. Isaan jibbamoo dha; warra hin ajajamnee fi warra waan gaarii tokko iyyuu hojjechuuf ga'umsa hin qabnee dha.

2 Ati garuu waan barsiisa dhugaa wajjin deemu barsiisi. **2** Jaarsoliin akka amala qabeeyyii, kabajamoo fi warra of qaban ta'aniif, akkasumas akka warra amantii dhugaa, jaalalaa fi obsa qabaatan barsiisi. **3** Akkasuma immoo jaartoliin akka jireenya isaaniitiin kabajamoo ta'an, akka waan gaariis barsiisan malee akka maqaa nama hin balleessine yookaan akka dhugaatii daadhii wayinii baay'eetiin hin fudhatamne isaan barsiisi. **4** Yoos isaan akka dubartoonni shamarran dhirsoota isaanii fi ijoollee isaanii jaallatan barsiisuu ni danda'u; **5** akka dubbiin Waaqaa hin tuffatamneefis akka of qaban, akka qulqullaa'an, akka hojii mana keessaatiin qabaman, akka arjoota ta'an, akka dhirsoota isaaniitiif ajajaman ni barsiisu. **6** Akkasumas dargaggoonni akka of qabaniif gorsi. **7** Waan hunda keessatti waan gaarii hojjechuun fakkeenya isaaniif ta'i. Barsiisa kee keessatti amanamaa, kabajamaa fi nama akka salphaatti hin ilaalamne ta'i; **8** akka warri siin morman waa'ee keenya waan hamaa dubbatan tokko illee dhabanii qaana'aniifis dubbii dhugaa kan tuffatamuu hin dandeenye dubbadhu. **9** Garboonni waan hundaan akka gooftota isaaniitiif ajajaman, akka gooftota isaanii gammachiisuu yaalan, akka waan gooftonni isaanii dubbataniif deebii mormii hin deebifne barsiisi; **10** akka isaan gooftota isaanii jalaa hin

hanne, garuu akka barsiisni Fayyisaa keenya Waaqaa karaa hundumaan hawwataa ta'u gochuuf akka isaan amanamummaa guutuu argisiisan barsiisi. **11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. **12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jireenya of qabiisaa, jireenya qajeelummaatii fi jireenya Waaqatti buluu akka jiraannu nu barsiisa; (aiōn g165) **13** kunis yommuu nu abdii keenya isa eebbifamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirrutti ta'a; **14** innis hammina hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf hinaafan ofiiif qulqulleeffachuuf jedhee of dabarsee nuuf kenneera. **15** Egaa wantoonni ati barsiisuu qabdu kanneenii dha. Taayitaa guutuun jajjabeessi; ifadhus. Namni tokko iyyuu si hin tuffatin.

3 Ati akka namoonni bulchitootaa fi abbootii taayitaatiif bulan, akka ajajamanii fi akka waan gaarii kam iyyuu hojjechuuf qophaa'oo ta'an yaadachiisi; **2** akka isaan maqaa nama tokko illee hin balleessine, akka namoota nagaatii fi obsa qabeeyyii ta'an, akka nama hundaaf garraamummaa argisiisanis yaadachiisi. **3** Nu mataan keenyas duraan warra gowwoota, warra hin ajajamne, warra gowwoomfamnee fi warra dharraa hamaa fi gammachuu gosa hundaatiif garboomfamne turre. Namootaan jibbamaa fi walis jibbaa, hamminaa fi hinaaffaan jiraachaa turre. **4** Yommuu gaarummaa fi jaalalli Fayyisaa keenya Waaqaa mul'atetti garuu, **5** inni sababii qajeelummaa nu hojjenneetiif utuu hin ta'in sababii araara isaatiif jedhee nu fayyise. Inni dhiqannaa lammata dhalachuutii fi haaromsuu Hafuura Qulqulluutii nu fayyise; **6** hafuurri kunis isa Waaqni karaa Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin arjummaadhaan nurratti dhangalaase sana; **7** kunis akka nu ayyaana isaatiin qajeeltota taasifamnee abdi jireenya bara baraa qabaachuun dhaaltota taanuuf. (aiōnios g166) **8** Jechi kunis amanamaa dha. Warri Waaqa amanatan akka waan gaarii hojjechuuf

of eeggannaan of kennan, akka ati cimsitee waan kana dubbattu nan barbaada. Kunis waan akka malee gaarii fi waan nama hundumaa fayyaduu dha. **9** Ati garuu falmii faayidaa hin qabnee fi hidda dhalootaa lakkaa'uu irraa, waa'ee seeraa irratti wal mormuu fi wal loluu irraa fagaadhu; kun waan bu'aa hin qabnee fi waan hin fayyadnee dhaatii. **10** Nama gargar ba'uu fidu tokko yeroo tokko akeekkachiisi; yeroo lammaffaa akeekkachiisi. Ergasii immoo isa irraa fagaadhu. **11** Namni akkasii akka micciiramaa fi cubbamaa ta'e atu beekta; inni nama ofuma isaatti muruu dha. **12** Ani waanan yeroo gannaa Niqoophiliyoonitti dabarsuuf murteesseef akkuma ani Arxemaas yookaan Xikiqoosin sitti ergeen dafii kottu. **13** Zenaas abukaattichaa fi Apholoosin imala isaanii irratti gargaaruuf waan dandeessu hunda godhi; waan isaan barbaachisu hunda qabaachuu isaanii illee mirkaneessi. **14** Namoonni keenya akka waan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu hojjetanii argatanii fi akka jireenya bu'aa hin qabne hin jiraanneefis waan gaarii hojjechuuf of kennuu barachuu qabu. **15** Warri na wajjin jiran hundinuu nagaa siif dhaamu. Warra amantiin nu jaallatanitti nagaa nuuf himi. Ayyaanni hunda keessan wajjin haa ta'u.

Fiilmoonaa

1 Phaawulos isa Kiristoos Yesuusiif jedhee hidhamee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara Fiilmoonaa isa jaallatamaa fi hojjetaa hidhata keenya ta'e sanaatti; **2** akkanumas gara obboleettii keenya Aphifiyaatti, gara Arkiphaa isa nu wajjin loltuu ta'eetti, gara waldaa kiristaanaa ishee mana keetti walitti qabamuuttis: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo kadhannaa koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'aatii. **6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu hundumaa hubannaa guutuu qabaatee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhada. **7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqullootaa qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera. **8** Kanaafuu ani akka ati waan hojjechuu qabdu hojjetu si ajajuuf yoo Kiristoosiin ija jabina qabaadhe illee, **9** sababii jaalalaatiif cimseen si kadhada. Egaa ani Phaawulos jaarsichii fi ammas Kiristoos Yesuusiif kanan hidhame, **10** ilma koo Oneesimoos isa ani hidhamuu kootiin dhalche sanaaf sin kadhada. **11** Inni kanaan dura nama homaa si hin fayyadne ture; amma garuu siifis anaafis nama faayidaa qabu ta'eera. **12** Ani isa, nama akka garaa kootii sana deebisee gara keetti nan erga. **13** Ani yeroon wangeelaaf hidhametti inni iddoo kee bu'ee akka na tajaajiluuf of biratti isa hambifachuu barbaadeen ture. **14** Ani garuu gaarummaan kee utuu dirqamaan hin ta'in fedhiidhaan akka ta'uuf waanuma tokko illee eeyyama kee malee gochuu hin barbaanne. **15** Tarii inni yeroo gabaabaaf siin gargar ba'uun isaa akka ati deebiftee isa simattee hamma dhumaatti of bira tursituuf ta'a; (aiōnios g166) **16** atis si'achi akka garbichaatti utuu hin ta'in, akka obboleessa jaallatamaa garbicha caalu tokkootti isa simadhu. Inni keessumattuu erga

anaaf akkas jaallatamaa ta'e siif immoo fooniinis Gooftaadhaanis hammam caalaa jaallatamaa haa ta'u ree? **17** Egaa ati yoo akka michuu keetiitti na ilaalte akkuma na simatutti isas simadhu. **18** Yoo inni waanuma tokkoon illee si yakkee jiraate yookaan ati yoo waanuma tokko illee isa irraa qabaatte natti lakkaa'i. **19** Ani Phaawulos siifan kaffala jedhee harkuma kootiin barreesseera. Akka ati mataan kee iyyuu kan koo taate ani homaa sitti hin himu. **20** Egaa yaa obboleessa, ani Gooftaadhaan faayidaa kana sirraa argachuu nan barbaada; Kiristoositti garaa koo naa qabbaneessi. **21** Akka ati waan ani si kadhadhu caalaa naa gootu beekuudhaan ajajamuu kee amanadhee siifan barreesa. **22** Kana malees ani kadhannaa keessaniin akkan isiniif kennamu waanan abdadhuuf mana boqonnaa naa qopheessi. **23** Ephaafiraan inni Kiristoos Yesuusiif jedhee na wajjin hidhame nagaa siif dhaama. **24** Akkasumas warri na wajjin hojjetan Maarqos, Arisxirokoos, Deemaasii fi Luqaas nagaa siif dhaamu. **25** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u.

Ibroota

1 Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbatee ture; **2** bara dhumaa kana keessa garuu ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. (aiṭn g165) **3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana innis ergamoota caalaa guddaa dha. **5** Waaqni ergamoota keessaa isa kamiin, "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, "Ani isaaf Abbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waaqni yommuu ilma isaa hangafa gara addunyaa kanaatti ergutti, "Ergamoonni Waaqaa hundi isa haa waaqeffatan" jedha. **7** Yommuu waa'ee ergamootaa dubbatus, "Inni ergamoota isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee ilmaa garuu akkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. (aiṭn g165) **9** Ati qajeelummaa jaallatte; jal'ina immoo ni jibbite; kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee zayitii gammachuutiin si dibee, hiriyoota kee si caalchise." **10** Akkasumas inni akkana jedha; "Yaa Gooftaa, ati jalqabatti lafa hundeesite; samiiwwanis hojii harka keetii ti. **11** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaanii akkuma uffataa ni moofa'u; **12** ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaan akkuma uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** Waaqni ergamoota keessaa isa kamiin, "Hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, gara mirga koo taa'i" jedhe? **14** Ergamoonni hundinuu hafuurota tajaajilan kanneen warra fayyina dhaalan tajaajiluuf ergaman mitii?

2 Kanaafuu nu akka waan dhageenye irraa hin jal'anneef waan sana irratti xiyyeeffannoo guddaa gochuu qabna. **2** Sababiin isaas erga dubbiiin ergamootaan dubbatame sun eegamuu qabaatee, seera cabsuu fi ajajamuu diduun hundis erga adabbii malu argatanii, **3** yoo nu yoo fayyina guddaa akkanaa tuffanne, akkamitti adabbii kana jalaa baana ree? Fayyinni jalqabatti Gooftaadhaan labsame kun warra dhaga'aniin nuuf mirkaneeffame. **4** Waaqni mallattoon, raajii fi hojii dinqii adda addaatiin akkasumas kennaawwan Hafuura Qulqulluu kanneen akka fedhii isaatti kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** Inni addunyaa dhufuuf jiru, kan nu waa'ee isaa dubbannu sana ergamoota jala hin galchine. **6** Namni tokko garuu iddoo tokkotti akkana jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaf yaadduuf namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa maali? **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad isa goote; ulfinaa fi kabajaan isa gonfite; hojii harka keetii irrattis isa muudde. **8** Waan hundas miilla isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isa jala galchetti wanni inni utuu isa jala hin galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'us yeroo ammaa wanni hundinuu isa jala galee hin arginu. **9** Garuu Yesuus inni ayyaana Waaqaatiin nama hundaaf du'a dhandhamuuf jedhee xinnoo ishee ergamootaa gad ta'ee ture sun dhiphina du'aa waan dhiphateef amma ulfinaa fi kabajaan gonfamee argina. **10** Waaqni wanni hundi isaaf jiraatuu fi isaan jiraatu sun ilmaan baay'ee gara ulfinaatti geessuuf jedhee mataa fayyina isaanii dhiphina kan hir'ina hin qabne gochuun isaaf ni mala ture. **11** Inni namoota qulqulleessuu fi kanneen qulqulleeffaman hundi kanuma abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota jedhee isaan waamuu hin qaana'u. **12** Inni, "Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa kiristaanaa keessattis faarfannaadhaan sin jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isa nan amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** Sababii ijoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, Yesuus du'a ofii isaatiin diiyaabiiloos isa du'a irratti humna qabu sana balleessuuf jedhee

namummaa isaanii qoodate; 15 innis warra bara jireenya isaanii hunda garbummaa sodaa du'aatiin hidhamanii turan bilisa baasuuf jedhee waan kana godhe. 16 Inni dhugumaanuu sanyii Abrahaam gargaaruuf malee ergamoota Waaqaa gargaaruuf miti. 17 Kanaafuu inni Waaqa tajaajiluu keessatti akka luba ol aanaa araara qabeessaa fi amanamaa ta'uuf, akka cubbuu namootaatiif araara buusuuf waan hundaan obboloota isaa fakkaachuutu isa irra ture. 18 Inni mataan isaa waan dhiphina keessatti qorameef warra qoramaa jiran gargaaruu ni danda'a.

3 Kanaafuu yaa obboloota qulqulloota, warra waamicha samii keessatti hirmaattan, Yesuus ergamaa fi luba ol aanaa amanti keenyaa sana ilaalaa. 2 Akkuma Museen mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture sana innis isa isa muudeef amanamaa ture. 3 Akkuma namni mana ijaaru tokko mana sana caalaa kabaja guddaa qabu, innis Musee caalaa kabaja guddaa qaba. 4 Tokkoon tokkoon manaa namaan ijaaramaati; kan waan hunda ijaare garuu Waaqa. 5 Museen waan fuul duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba'uuf akka tajaajilaa tokkootti mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture. 6 Kiristoos garuu akka Ilmaatti mana Waaqaa irratti amanamaa dha. Nus yoo ija jabina keenyaa fi abdiittiin boonnu sana jabeessinee qabanne, nu mana isaa ti. 7 Kanaafuu akkuma Hafuuri Qulqulluun jedhu: "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, 8 akka yeroo qorumsaa gammoojjii keessatti finciluun gootan sana, mataa hin jabaatinaa; 9 abbootiin keessan achitti na qoraniin na ilaalan; waggaa afurtamas waan ani hojjedhe argan. 10 Kanaafuu ani dhaloota sanatti aaree, 'Yeroo hunda qalbii isaaniitiin dogoggoru; isaan karaa koo hin beekne' jedhe. 11 Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe." 12 Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko iyyuu garaa hamaa fi hin amanne kan Waaqa jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of eeggadhaa. 13 Garuu isin keessaa akka namni tokko iyyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata

jabeessa hin taaneef utuu "Har'a" jedhamaa jiruu guyyuma guyyaan wal jajjabeessaa. 14 Nus yoo amanti keenya isa jalqabaa sana hamma dhumaatti jabeessinee qabanne Kiristoos wajjin hirmaattota ni taanaatii. 15 Kunis akkuma, "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, akka yeroo fincila sana, mataa hin jabaatinaa" jedhamee barreeffamee dha. 16 Warri dhaga'anii fincilan sun eenyu? Warra Museen qajeelchee Gibxii baase sana hunda mitii? 17 Waaqni waggaa afurtama eenyu faatti aare? Warruma cubbuu hojjetanii reeffi isaanii gammoojjii keessatti kukkufe sanatti mitii? 18 Yoo warruma ajajamuu didan sana ta'e malee Waaqni akka isaan gonkumaa boqonnaa isaatti hin galleef eenyu faatti kakate ree? 19 Kanaafuu akka isaan sababii amanti dhabuu isaaniitiif boqonnaa sanatti galuu hin danda'in argina.

4 Kanaaf waadaan boqonnaa isaatti galuu sun amma iyyuu waan jiruuf isin keessaa namni kam iyyuu utuu boqonnaa sanatti hin galin akka hin hafne of haa eeggannu. 2 Wangeelli isaanitti lallabame nuttis lallabameeraatii; garuu dubbiin lallabame sun waan amanti isaaniitiin wal hin fudhanneef warra dhaga'an sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. 3 Nu warri amanne boqonnaa sanatti ni galla; kunis akkuma inni, "Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe" jedhu sanaa dha. Ta'us hojiin isaa uumama addunyaatii jalqabee xumurameera. 4 Innis iddoo tokkotti waa'ee guyyaa torbaffaa; "Waaqni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote" jedhee dubbate. 5 Ammas inni iddoodhuma kanatti, "Isaan boqonnaa kootti hin galan" jedha. 6 Amma iyyuu akka namoonni tokko tokko itti galaniif iddoon boqonnaa sun hambifameera; warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo sababii ajajamuu didaniif boqonnaa sanatti hin galle. 7 Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa tokko "Har'a" jedhee waamuudhaan murteesse. Innis akkuma kanaan dura dubbatame sana yoo har'a sagalee isaa dhageessan, mataa

hin jabaatinaa” jedha. **8** Utuu Iyyaasuun boqonnaa sanatti isaan galchee jiraatee, silaa Waaqni ergasii waa’ee guyyaa biraa hin dubbatu tureetii. **9** Kanaafuu boqonnaan Sanbataa saba Waaqaatiif kaa’ameera; **10** namni boqonnaa Waaqaatti galu kam iyyuu akkuma Waaqni hojii isaa irraa boqote sana, innis hojii isaa irraa ni boqota. **11** Kanaafuu akka namni tokko illee fakkeenya ajajamuu diduu jara sanaa duukaa bu’ee boqonnaa sanatti galuu hin dhabneef kottaa boqonnaa sanatti galuuf ni tattaaffannaa. **12** Dubbiin Waaqaa jiraataa fi kan hojjetuudhaatii. Goraadee qara lama qabu kam iyyuu caalaa qaramaa dha; hamma lubbuu fi hafuura, buusaa fi dhuka gargar baasutti waraane seena; yaadaa fi fedhii garaa namaas ni qora. **13** Uumama hunda keessaa wanti fuula Waaqaa duraa dhokatu tokko illee hin jiru. Wanti hundi ija isaa duratti qullaa fi saaqamaa dha; nus waa’ee mataa keenyaa deebii kennuufii qabna. **14** Egaa luba ol aanaa guddicha isa samiiwwan keessa darbe, Yesuus ilma Waaqaa waan qabnuuf kottaa amantii keenya jabeessinee qabannaa. **15** Nu luba ol aanaa dadhabbii keenya keessatti garaa nuu hin laafne hin qabnuutii; garuu kan waan hundaan akkuma keenya qorame qabna; ta’us inni cubbuu hin hojjenne. **16** Kanaafuu akka araara argannuu fi akka ayyaana yeroo nu barbaachisutti nu gargaaru argannuuf kottaa gara teessoo ayyaanaatti sodaa malee dhi’aannaa.

5 Tokkoon tokkoon luba ol aanaa namoota gidduudhaa filatamee waan Waaqa ilaallatu irratti namoota iddoo bu’ee sababii cubbuutiif kennaa fi aarsaa dhi’eessuuf muudama. **2** Inni mataan isaa iyyuu waan dadhabbii keessa jiruuf wallaaltotaa fi warra karaa irraa jallataniif garaa laafuu ni danda’a. **3** Sababii kanaaf inni cubbuu ofii isaatiif, akkasumas cubbuu namootaatiif aarsaa dhi’eessuu qaba. **4** Nama akkuma Aroonitti Waaqaan waamame malee, namni kam iyyuu ulfina kana ofii isaatiif hin fudhatu. **5** Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa ta’uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, “Ati ilma koo ti; ani har’a si dhalcheera” jedheen. **6**

Iddoo biraattis, “Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti” jedha. (aiōn g165) **7** Yesuus yeroo lafa irra jiraachaa turetti iyya guddaa fi imimmaaniin isa du’a isa oolchuu danda’u sanatti kadhannaa fi waammata dhi’eeffate; sababii inni sodaa Waaqaa qabuufis kadhannaan isaa ni dhaga’ameef. **8** Inni ilma ta’u iyyuu dhiphina isaa sana irraa ajajamuu barate; **9** erga kan mudaa hin qabne taasifamee immoo warra isaaf ajajaman hundaaf burqaa fayyina bara baraa ta’e. (aiōnios g166) **10** Akka sirna Malkiiseedeqittis luba ol aanaa jedhamee Waaqaan waamame. **11** Nu waa’ee isaa waan jennu baay’ee qabna; isin garuu waan hubachuutti dadhaboo taataniif isinii ibsuun rakkisaa dha. **12** Isin yeroo kanatti barsiistota ta’uu qabdu ture; isin immoo nama waa’ee dhugaa dubbii Waaqaa kan jalqabaa irra deebi’ee isin barsiisutu isin barbaachisa. Nyaata jabaataas utuu hin ta’in aannan isin barbaachisa. **13** Namni aannaniin jiraatu kam iyyuu waan amma illee daa’ima ta’eef dubbii qajeelummaa hin beeku. **14** Nyaanni jabaataan garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of leenjisiiniif ta’a.

6 Kanaafuu kottaa barsiisa waa’ee Kiristoos isa jalqabaa sana dhiifnee gara bilchinaatti dabarraa; waa’ee hojii gara du’aatti nama geessuu irraa deebi’uu fi waa’ee Waaqatti amanuu lammata hundee hin buufnu; **2** akkasumas barsiisa waa’ee cuuphaa, waa’ee harka nama irra kaa’uu, waa’ee du’aa ka’uu warra du’aniitii fi waa’ee murtii bara baraa ammas hundee hin buufnu. (aiōnios g166) **3** Nus yoo Waaqni jedhe waan kana ni goona. **4** Warra yeroo tokko ifni ifeefii kennaa samii dhandhamatan, kanneen Hafuura Qulqulluu irraa qooddatan, **5** warra gaarummaa dubbii Waaqaatii fi humna bara dhufuuf jiru sanaa dhandhamatanii (aiōn g165) **6** ergasii garuu amantii irraa gara galan, gara qalbii jijjiirannaatti isaan fiduun hin danda’amu; sababiin isaas isaan fedhuma isaaniitiin deebisanii ilma Waaqaa ni fannisu; **6** fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. **7**

Lafti bokkaa yeroo baay'ee irratti roobu dhugdee warra ishee qotataniif midhaan fayyadu kennitu eebba Waaqaa argatti. **8** Lafti qoraattii fi sokorruu biqilchitu garuu faayidaa hin qabdu; abaaramuus geesseerti. Dhumni ishees gubamuu dha. **9** Yaa michoota jaallatamtoota, nu yoo akkana dubbanne illee waa'ee keessan waan wayyu, waan fayyina wajjin deemus akka qabdan mirkaneeffanneerra. **10** Waaqni qulqulloota tajaajiluu keessanii fi ammas tajaajiluu keessaniin hojii isin hojjettanii fi jaalala maqaa isaatiif argisiifan irraanfachuuf jal'aa mitiitii. **11** Nus akka tokkoon tokkoon keessan abdi keessan mirkaneessitanii hamma dhumaatti tattaaffii akkanaa argisiifan barbaanna. **12** Nu akka isin fakkeenya warra amantii fi obsaan waan waadaa galame sana dhaalani duukaa buutan barbaanna malee akka isin dhibaa'oo taatan hin barbaannu. **13** Waaqni yeroo Abrahaamiif waadaa galetti kan isa caalu kan inni ittiin kakatu tokko iyyuu waan hin jirreef matuma ofiitiin kakate. **14** Innis, "Ani dhugumaan eebba, sin eebbisa; baay'isuus si baay'isa" jedha. **15** Kanaafuu Abrahaam obsaan eeggatee waan waadaa galame sana argate. **16** Namoonni kan isaan caaluun kakatu; kakuun sunis waan jedhame sana mirkaneessee akka falmiin hundumtuu fiixaan ba'u godha. **17** Waaqni haala kaayyoo isaa kan hin geeddaramne sana caalaatti ibsee warra waadaa dhaalaniitti argisiisuu waan barbaadeef waadaa sana kakuudhaan cimse. **18** Egaa waan hin geeddaramne kan Waaqni waa'ee isaanii sobuu hin dandeenye lamatu jira; kanaafuu nu warri isatti baqanne abdi fuula keenya dura kaa'ame sana jabeessinee qabachuuf jajjabina guddaa qabna. **19** Nus abdi kana akka hiituu dooniitti lubbuuf qabna. Abdiin kunis iddoo qulqulluu golgaa duuba jiru sana ol seena; **20** iddoo kunis kan Yesuus iddoo keenya bu'ee nu dursee itti ol seenee dha. Innis akka sirna Malkiiseedeqitti luba ol aanaa bara baraa ta'eera. (aiṵn g165)

7 Malkiiseedeq mootii Saalemiitii fi luba Waaqaa Waan Hundaa Olii ture. Innis utuu Abrahaam

mootota mo'atee deebi'uu itti dhufee isa eebbise; **2** Abrahaamis waan hundumaa kudhan keessaa tokko isaaf kenne. Jalqabatti maqaan isaa, "Mootii qajeelummaa" jechuu dha; ergasii immoo, "Mootii Saalem" jechuunis, "Mootii nagaa" jechuu dha. **3** Inni abbaa yookaan haadha hin qabu; hidda dhalootaas hin qabu; jalqaba guyyootaa yookaan dhuma jireenyaas hin qabu; inni akkuma Ilma Waaqaatti luba bara baraa ta'ee jiraata. **4** Egaa Abrahaam hangafni abbootii iyyuu erga waan booji'e irraa kudhan keessaa tokko isaaf kennee, Malkiiseedeq hammam guddaa akka ta'e mee ilaalaa! **5** Ilmaan Lewwii warri luboota ta'an yoo obbollooni isaanii sanyii Abrahaam ta'an iyyuu namoota irraa jechuunis obbolutuma isaanii irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatan seerri ni ajaja. **6** Namichi sanyii isaanii irraa hin ta'in kun garuu Abrahaam isa waadaan galameef sana irraa kudhan keessaa tokko fudhatee isa eebbise. **7** Inni xinnaan akka isa guddaadhaan eebbifamu shakkii hin qabu. **8** Karaa tokkoon kudhan keessaa tokko namoota du'a hin oolleen walitti qabama; karaa kaaniin immoo isa jiraataa ta'uun isaa dhugaa ba'ameef sana walitti qabama. **9** Lewwiin inni kudhan keessaa tokko walitti qabu mataan isaa iyyuu kudhan keessaa harka tokko karaa Abrahaamiitiin baaseera jechuun ni danda'ama; **10** Malkiiseedeq yommuu Abrahaamin simatetti Lewwiin mudhii abbaa ofii isaa keessa tureetii. **11** Utuu sirni lubummaa Lewwii kan hir'ina hin qabne ta'ee, silaa lubni biraa kan akka sirna lubummaa Aroonitti utuu hin ta'in lubni akka sirna lubummaa Malkiiseedeqitti filatame dhufuun isaa maaliif barbaachise ree? Seerri sirna lubummaa Lewwii kana irratti hundeeffamee sabaaf kennameetii. **12** Yommuu lubummaan geeddaramu seerichis akkasuma geeddaramaati. **13** Inni wanni kun waa'ee isaa dubbatame sun gosti isaa kan biraa ti; gosa kana keessaas namni tokko iyyuu takkumaa iddoo aarsaa hin tajaajille. **14** Gooftaan keenya akka sanyii Yihuudaa irraa dhalate beekamaadhaatii; Museenis gosa sana ilaalchisee waa'ee lubummaa homaa hin

dubbanne. **15** Yommuu lubni akka Malkiiseedeqi kan biraa ka'utti, wanni nu dubbanne sun ittuma caalee ifa ta'a; **16** innis utuu ajaja fooniitiin hin ta'in humna jireenya hin badneetiin luba ta'e. **17** Waa'ee isaas, "Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" jedhamee dhugaa ba'ameeraafiitii. (aiōn g165) **18** Ajajni duraa sun waan dadhabaa fi kan hin fayyadne tureef diigameera. **19** Sababii seerri waanuma tokko illee kan mudaa hin qabne hin godhiniif abdiin caalu kan nu ittiin gara Waaqaatti dhi'aannu tokko dhufeera. **20** Kunis kakaa malee hin taane! Warri kaan immoo kakaa tokko malee luboota ta'an; **21** inni garuu yeroo Waaqni, "Gooftaan, 'Ati luba bara baraa ti' jedhee kakateera; inni yaada isaa hin geeddaru" isaan jedhetti kakaadhaan luba ta'e. (aiōn g165) **22** Yesuus sababii kakaa kanaatiif kakuu caaluuf wabii ta'eera. **23** Luboonni durii sababii duuti akka isaan tajaajila itti hin fufneef isaan dhowweef baay'ee turan; **24** Yesuus garuu waan bara baraan jiraatuuf lubummaa hin geeddaramne qaba. (aiōn g165) **25** Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaaniiif kadhachuuf jiraatuuf warra karaa isaatiin gara Waaqaa dhufan guutumaa guutuutti fayyisuu ni danda'a. **26** Egaa luba ol aanaa qulqulluu, kan mudaa hin qabne, kan xurii hin qabne, kan cubbamoota irraa adda ta'e, samii olittis kan kabajame akkasii qabaachuun nu barbaachisa. **27** Inni akka luboota ol aantota kaaniitti guyyuma guyyaan duraan dursee cubbuu ofii isaatiif, ergasii immoo cubbuu namootaatiif aarsaa dhi'eessuun isa hin barbaachisu. Inni yommuu of kenne sanatti al tokko yeroo hundaaf cubbuu namootaatiif aarsaa dhi'esseeraatii. **28** Seerichi namoota dadhaboo, luboota ol aantota godhee muudaatii; dubbiin kakaa kan seera booddee dhufe garuu, Ilma Waaqaa isa bara baraan mudaa hin qabne sana muuda. (aiōn g165)

8 Waan nu dubbannu keessaa ijoon kana: Nu luba ol aanaa samii irra karaa mirga teessoo Isa Ulfina Qabeessa Samii keessaa sanaa taa'e akkasii qabna. **2** Innis iddoo qulqullummaa fi dunkaana isa dhugaa kan utuu namaan hin ta'in Gooftaadhaan dhaabame

keessa tajaajila. **3** Lubni ol aanaan kam iyyuu kenna fi aarsaa dhi'eessuuf muudama; kanaafuu lubni kun waan dhi'eessu tokko qabaachuu qaba. **4** Waan luboonni akka seeraatti kenna dhi'eessan duraanuu jiraniif, inni utuu lafa irra jiraatee silaa luba hin ta'u ture. **5** Isaanis iddoo qulqullummaa kan fakkeenya fi gaaddidduu wantoota samii tajaajilu. Waaqnis yommuu Museen dunkaana qulqulluu dhaabuuf ka'etti, "Waan hunda akkuma fakkeenya tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu!" jedhee isa akeekkachiisuun isaa kanumaaf. **6** Garuu akkuma kakuun inni Yesuus gidduu galeessa ta'eef sun kakuu moofaa akka malee caalu sana tajaajilli inni fudhates tajaajila isaanii irra guddaa dha; kakuun haaraan waadaa caalu irratti hundeeffameetii. **7** Utuu kakuun jalqabaa sun mudaa qabaachuu baatee silaa kakuun lammaffaan hin barbaachisu ture. **8** Waaqni garuu saba sana irratti balleessaa argee akkana jedha; "Yeroon ani itti mana Israa'el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis, kakuu haaraa galu ni dhufa jedha Gooftaan. **9** Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiitii isaan baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale sanaan tokko miti; isaan kakuu kootti jabaatanii waan hin dhaabatiniif, ani isaan irraa gara galeera, jedha Gooftaan. **10** Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa'el wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u. **11** Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti na beekaniif, si'achi namni kam iyyuu, 'Gooftaa beeki' jedhee, ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu. **12** Ani daba isaanii nan dhiisaaf; cubbuu isaaniis si'achi hin yaadadhu." **13** Innis kakuu kanaan "haaraa" jedhee kakuu jalqabaa sana moofesseera; wanni moofa'ee fi wanni dulloome dafee bada.

9 Kakuun jalqabaa sun iyyuu sirna waaqeffannaatii fi iddoo qulqulluu isa lafa irraa qaba ture. **2** Dunkaanni qulqulluun dhaabamee ture. Kutaan dunkaana sana kan

jalqabaa, “Iddoo Qulqulluu” jedhama ture; kutaa kana keessas baattuu ibsaatii fi minjaala akkasumas buddeena qulqulleffametu ture. 3 Golgaa lammaffaa duubaan immoo kutaa, “Iddoo Hundumaa Caalaa Qulqulluu” jedhamu tokkodu ture. 4 Achis iddoo aarsaa ixaanaa kan warqee irraa hojjetamee fi taabota kakuu kan karaa hundaan warqee dibametu ture. Taabota sana keessas okkotee warqee kan mannaa baatu, ulee Aroon inni latee fi gabatee dhagaa kan kakuun sun irratti barreeffametu kaa’ame. 5 Taaboticha gubbaadhaanis kiirubeeliin Ulfinaa teessoo araaraa irra golboobanii turan. Amma garuu waa’ee kanaa gad fageenyaan dubbachuu hin dandeenyu. 6 Luboonni yommuu wanni hundinuu haala kanaan qopheeffametti tajaajila kennuuf jedhanii yeroo hunda dunkaana qulqulluu isa jalqabaa seenu turan. 7 Dunkaana isa lammaffaa garuu luba ol aanaa qofatu waggaatti yeroo tokko qofa seena; innis dhiiga cubbuu ofii isaatiif dhi’eessuu fi dhiiga cubbuu namoonni utuu hin beekin hojjetaniif dhi’eessu qabatu malee hin seenu ture. 8 Hafuuri Qulqulluunis hamma dunkaanni jalqabaa sun dhaabatee jirutti akka karaan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’eetti geessu sun amma illee hin mul’ifamin haala kanaan argisiisaa ture. 9 Kunis fakkeenya bara ammaa ti; innis akka kenna fi aarsaan dhi’effamu sun qalbii waaqeffataa tokkoo qulqulleessuu hin dandeenye mul’isa. 10 Innis waa’ee nyaataatii fi dhugaatii, waa’ee sirna dhiqannaa garaa garaa jechuunis sirna foonii isa hamma seerichi haaromfamutti faayidaa kenna ture qofa. 11 Kiristoos garuu yommuu waan gaarii dhufuuf jiruuf luba ol aanaa ta’ee dhufetti, dunkaanicha guddaa mudaa hin qabne, kan harka namaatiin hin hojjetamin jechuunis kan uumama kana irraa hin dhufin sana keessa darbe. 12 Dhiiga re’ootaatiif fi dhiiga jabbootaatiin hin seenne; garuu furii bara baraa nuu fiduudhaan dhiiguma ofiitiin yeroo tokko bara baraan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e sanaatti seene. (aiōnios g166) 13 Erga dhiigni re’ootaa, dhiigni korommiitii fi daaraan goromsaa kan

warra xuraa’anitti facaafamu akka isaan fooniin qulqullaa’an godhee, 14 yoos dhiigni Kiristoos isa karaa Hafuura bara baraatiin aarsaa hir’ina hin qabne ta’ee Waaqaaf of dhi’eesse sanaa akka nu Waaqa jiraataa tajaajilluuf hammam caalaa hojii gara du’aatti nama geessu irraa qalbii keenya haa qulqulleessuu ree! (aiōnios g166) 15 Sababii kanaaf akka warri waamaman dhaala bara baraa isa abdiin kenname sana argataniif Kiristoos aarsaa gidduu galeessa kakuu haaraa ti; inni cubbuu isaan yeroo kakuu jalqabaa jala turanitti hojjetan irraa isaan bilisoomsuuf jedhee furii ta’ee du’eeraatii. (aiōnios g166) 16 Iddoo dhaamsi dhaalaa jirutti du’a namicha dhaamate sanaa mirkaneessuun barbaachisaa dha; 17 dhaamsi dhaalaa yommuu namni dhaamate sun du’u qofa hojii irra oola malee utuu inni lubbuun jiruu hin hojjetuutii. 18 Sababiin kakuun jalqabaa iyyuu dhiiga malee hojii irra hin ooliniifis kanuma. 19 Museen erga ajaja seera sanaa tokko tokkoon saba sana hundatti himee booddeetti, dhiiga jabbootaatiif fi dhiiga re’ootaa bishaan wajjin, rifeensa hoolaa bildiimaa fi hiisophii fuudhee kitaaba maramaa fi saba hundatti facaase. 20 Innis, “Kun dhiiga kakuu kan Waaqni isiniif ajajee dha” jedhe. 21 Haaluma wal fakkaatuunis dunkaanichattii fi mi’a dunkaanicha keessatti sirna waaqeffannaatiif itti fayyadaman hundumatti dhiiga sana facaase. 22 Dhugumaan akka seeraatti wantoota muraasa malee wanni hundinuu dhiigaan qulqulleeffama; dhiigni dhangalaafamu malees dhiifamni cubbuu hin jiru. 23 Kanaafuu fakkeenyawwan waan samii irraa aarsaawwan kanneeniin qulqulleeffamuun barbaachisaa ture; wanni samii irraa mataan isaa garuu aarsaawwan waan kanneen caalaniin qulqulleeffamuu isaan barbaachisa. 24 Kiristoos amma iddoo keenya bu’ee fuula Waaqaa duratti argamuuf samii seene malee iddoo qulqulluu kan harka namaatiin ijaarame isa fakkeenya iddoo qulqulluu kan dhugaa ta’e hin seenne. 25 Yookaan inni akkuma luba ol aanaa wagguma waggaan dhiiga kan isaa hin ta’in qabatee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e

seenu sanaatti yeroo baay'ee of dhi'eessuuf samii hin seenne. **26** Utuu akkas ta'ee silaa Kiristoos uumama addunyaatii jalqabee yeroo baay'ee dhiphachuu qaba ture. Amma garuu inni ofii isaa aarsaa godhee cubbuu balleessuuf dhuma baraatti yeroo tokko bara baraan mul'ateera. (aiōn q165) **27** Akkuma yeroo tokko du'uun ergasii immoo murtiitti dhi'aachuun namatti murteeffame sana **28** akkasuma immoo Kiristoos cubbuu namoota baay'ee baachuuf jedhee yeroo tokko aarsaa ta'eera; yeroo lammaffaa immoo cubbuu baachuuf utuu hin ta'in warra isa eeggachaa jiraniif fayyina fiduuf ni mul'ata.

10 Seerri gaaddidduu waan gaarii dhufuuf jiruu qofa malee bifa dhugaa miti. Kanaafuu seerichi aarsaa utuu wal irraa hin citin wagguma waggaan dhi'effamu sanaan gonkumaa namoota waaqeffachuuf dhi'aatan sana warra mudaa hin qabne gochuu hin danda'u. **2** Utuu isaan waan kana gochuu danda'anii silaa aarsaan dhi'effamuun isaa ni hafa ture mitii? Waaqeffattoonnis si'a tokko yeroo hundaaf ni qulqulleeffamu turaniitii; ergasii sababii cubbuu isaaniitiif yakki isaanitti hin dhaga'amu ture. **3** Aarsaawwan kunneen garuu wagguma waggaan cubbuu nama yaadachiisu. **4** Sababiin isaas dhiigni korommiitii fi dhiigni re'oootaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin danda'utii. **5** Kanaafuu Kiristoos yommuu gara addunyaa dhufetti akkana jedhe: "Ati aarsaa fi kennaa hin feene; garuu dhagna naa qopheessite; **6** ati aarsaa gubamuu fi kennaa sababii cubbuutiif dhi'effamutti hin gammanne. **7** Yeroo sana ani, 'Ani kunoo ti; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera; yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuuf dhufeera' nan jedhe." **8** Isaan akka seeraatti dhi'effaman iyyuu inni jalqabatti, "Ati qalmawwanii fi aarsaawwan, aarsaawwan gubamanii fi aarsaawwan cubbuuf dhi'effaman hin feene yookaan itti hin gammanne" jedhe. **9** Ergasiis inni, "Ani kunoo fedhii kee raawwachuuf dhufeera" jedhe. Innis isa lammaffaa dhaabuuf jedhee isa jalqabaa

dhabamsiise. **10** Fedhii sanaanis nu aarsaa dhagna Yesuus Kiristoos isa si'a tokko yeroo hundaaf dhi'effameen qulqulleeffamneerra. **11** Lubni hundinuu guyyuma guyyaan dhaabatee tajaajila isaa raawwata; aarsaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin dandeenye sanas yeroo hunda dhi'eessa. **12** Lubni kun garuu erga aarsaa tokkicha bara baraan cubbuudhaaf dhi'eessee booddee gara mirga Waaqaa taa'e. **13** Yeroo sanaa jalqabees hamma diinonni isaa ejjeta miilla isaa taasifamanitti ni eeggata; **14** inni aarsaa tokkicha sanaan warra qulqulleeffamuutti jiran kanneen bara baraan mudaa hin qabne godheeraatii. **15** Hafuurri Qulqulluunis waa'ee kanaa dhugaa nuu ba'a. Innis jalqabatti akkana jedha: **16** "Kakuun ani yeroo sana booddee isaan wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa." **17** Ammas, "Ani cubbuu fi yakka isaanii si'achi hin yaadadhu" jedha. **18** Iddoo isaan kunneen itti dhiifama argatanitti si'achi sababii cubbuutiif aarsaa dhi'eessuu hin barbaachisu. **19** Kanaafuu yaa obboloota, nu dhiiga Yesuusiiin gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'eetti galuuf ija jabina waan qabnuuf **20** karaa haaraa fi jiraataa golgaa keessaan jechuunis karaa foon isaatiin nuu baname sanaan **21** waan luba guddaa mana Waaqaa irratti qabnuuf, **22** kottaa akka qalbiin keenya yaada yakka qabaachuu irraa qulqulleeffamuuf garaa keenyatti nuu facaafamee, dhagna keenyas bishaan qulqulluun dhiqannee garaa qulqulluu amantii mirkanaa'aa guutuu qabuun Waaqatti dhi'aannaa. **23** Inni waadaa gale sun waan amanamaa ta'eef kottaa nu utuu hin raafamin abdi dhugaa baanu sana jabeessinee qabannaa. **24** Kottaa jaalalaa fi hojii gaariif wal kakaasuuf itti yaadnaa. **25** Akka namoonni tokko tokko walitti qabamuu dhiisan sana kottaa nu walitti qabamuu hin dhiifnuu; qooda kanaa akka guyyaan sun dhi'aate waan argitaniif ittuma caalchifnee wal haa jajjabeessinu. **26** Nu erga beekumsa dhugaa argannee booddee yoo beekaa ittuma fufnee cubbuu hojjenne, si'achi aarsaan

cubbuuf dhi'effamu hin jiraatu; 27 garuu murtii fi ibidda hamaa diinota Waaqaa barbadeessu sodaan eeggachuu qofatu jiraata. 28 Namni seera Musee tuffate kam iyyuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin gara laafina malee ajjeefama. 29 Nama ilma Waaqaa irra ejjete, nama dhiiga kakuu kan ittiin qulqulleeffame sana akka waan qulqulluu hin ta'iniitti hedee fi nama Hafuura ayyaanaa arrabse tokko adabbii hammam caalaa guddaatu isaaf mala seetu? 30 Nu isa, "Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedhe sana beeknaatii; akkasumas, "Gooftaan saba isaatti ni mura" jedhe. 31 Harka Waaqa jiraataatti kufuun sodaachisaa dha. 32 Bara duraa yeroo erga ifni isinii ifee booddee wal'aansoo dhiphinaa guddaa obsitanii keessa dhaabattan sana yaadadhaa. 33 Isin yeroo tokko tokko fuula namootaa duratti arrabsoo fi ari'atamaaf saaxilamtanii turtan; yeroo kaan immoo namoota rakkinni akkasii irra ga'e wajjin hirmaachaa turtan. 34 Isin mataan keessan akka qabeenya wayyu kan hin dabarre qabdan waan beektaniif warra hidhaman wajjin dhiphattaniirtu; yommuu qabeenyi keessan saamamus gammachuudhaan fudhattaniirtu. 35 Kanaafuu ija jabina keessan isa gatii guddaa qabu sana hin gatinaa. 36 Yommuu fedhii Waaqaa raawwattanittis akka waan inni waadaa gale sana argattaniif obsuu isin barbaachisaatii. 37 "Yeroo xinnoo keessatti, inni dhufuuf jiru ni dhufa; hin turus." 38 Akkasumas, "Qajeelaan koo garuu amantiidhaan jiraata. Kan duubatti harkifatu immoo ani itti hin gammadu." 39 Nu garuu warra amananii lubbuu ofii oolfatan malee warra gara badiisaatti harkifatan miti.

11 Amantiin waan abdannu tokko dhugumaan ni ta'a jennee fudhachuu dha; waan ijaan hin argine tokko immoo qabatamaadha jennee heduu dha. 2 Jaarsoliifis kanaan dhugaa ba'ameetii. 3 Addunyaawwan akka ajaja Waaqaatiin uumaman, wanni mul'atus akka waan mul'atu irraa hin hojjetamin nu amantiidhaan hubanna. (aiṓn g165) 4 Abeel amantiidhaan aarsaa isa Qaayin dhi'eesse caalu Waaqaaf dhi'eesse. Inni yommuu Waaqni

waa'ee kenna isaa dhugaa ba'ameeffitti nama qajeelaa ta'uun isaa amantiidhaan dhugaa ba'ameef. Abeel du'u iyyuu hamma ammaatti amantiidhaan dubbachaa jira. 5 Henook akka du'a hin argineef amantiidhaan fudhatame; waan Waaqni isa fudhateef inni hin argamne. Inni utuu hin fudhatamin dura akka nama Waaqa gammachiiseetti dhugaa ba'ameefii tureetii. 6 Amantiidhaan malee Waaqa gammachiisuun hin danda'amu; sababiin isaas namni gara isaa dhufu kam iyyuu akka inni jiruu fi akka inni warra isa barbaadaniif gatii kennu amanuu qaba. 7 Nohi waa'ee waan amma illee ijaan hin argaminii Waaqni isa akeekkachiifnaa sodaatee warra mana isaa jiraatan oolfachuuf jedhee amantiin doonii tolche. Amantii isaatiinis addunyaatti mure; dhaaltu qajeelummaa amantiin argamuus ta'e. 8 Abrahaam gara iddoo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. 9 Innis akka keessummaa biyya ormaa jiruutti biyya isaaf waadaa galame sana keessa amantiidhaan qubate; akkuma warra isa wajjin waadaadhuma sana dhaalan, akkuma Yisihaaqii fi Yaaqoob dunkaana keessa jiraate. 10 Inni magaalaa hundee qabdu kan Waaqni ijaaree fi tolche eeggachaa tureetii. 11 Saaraan yoo umurii da'umsaa dabartee, dhabduu turte illee isheen waan Waaqa waadaa isheef gale sana amanamaa gootee fudhatteef, amantiidhaan mucaa da'u dandeesse. 12 Kanaaf namicha akka waan du'eetti ilaalamu tokkicha kana irraa sanyiin akka urjii samii baay'attuu fi akka cirracha qarqara galaanaa kan hin lakkaa'amne dhalate. 13 Namoonni kunneen hundinuu utuu waan waadaa galameef sana hin argatin amantii isaanii immoo utuu hin dhiisin du'an. Waadaa sanas fagootti ilaalanii simatan. Isaanis lafa irratti akka keessummootaa fi godaantota turan beekaniiru. 14 Warri waan akkasii jedhan kunneen akka biyya ofii isaanii eeggachaa jiran mul'isu. 15 Isaan utuu waa'ee biyya keessaa ba'an sanaa yaadaa turanii silaa, biyya isaaniitti deebi'uuf carraa ni argatu

turan. **16** Qooda kanaa isaan biyya wayyu tokko jechuunis biyya samii irraa sana hawwaa turan. Kanaafuu Waaqayyo Waaqa isaanii jedhamee waamamuutti hin qaana’u; inni magaalaa isaaniif qopheesseeraatii. **17** Abrahaam yeroo Waaqni isa qoretti amantiidhaan Yisihaaqin aarsaadhaaf dhi’eesse. Isuma waadaa argate sanatu ilma isaa tokkicha aarsaa godhee dhi’eessuuf qophaa’e; **18** innis isuma Waaqni, “Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama” jedheen sana. **19** Abrahaam akka Waaqni warra du’an keessaa nama kaasuu danda’u illee hubatee ture; kunis karaa tokkoon inni ilma isaa Yisihaaqin warra du’an keessaa deebisee argate jechuu dha. **20** Yisihaaq amantiidhaan waan dhufuuf jiru irratti Yaaqoobii fi Esaawun eebbise. **21** Yaaqoob yeroo du’etti amantiidhaan ilmaan Yoosef tokko tokkoon eebbise; mataa ulee isaatti irkatees sagade. **22** Yoosefis yeroo du’etti amantiidhaan waa’ee Gibxi keessaa ba’uu ijoollee Israa’el dubbate; waa’ee lafee isaas ajaja kenne. **23** Yeroo Museen dhalatetti abbaa fi haati isaa mucaa miidhagaa ta’uu isaa arganii utuu labsii mootichaa hin sodaatin amantiidhaan ji’a sadii isa dhoksan. **24** Museen yeroo guddatetti ilma intala Fara’oon jedhamee waamamuu amantiidhaan dide. **25** Inni gammachuu cubbuutiin yeroo gabaabaaf gammaduu irra saba Waaqaa wajjin dhiphachuu filate. **26** Inni waan badhaasa isaa of duratti ilaaleef, Kiristoosiif jedhee salphachuu akka qabeenya Gibxi caalaa gatii guddaa qabuutti fudhate. **27** Innis utuu dheekkamsa mootichaa hin sodaatin amantiidhaan Gibxi keessaa ba’e; isa hin mul’anne sana akka waan argeetti obsee eeggate. **28** Akka ergamaan hangafa ajjeesu sun hangafoota saba Israa’el hin tuqneefis amantiidhaan akka Faasiikaan ayyaaneffamu, dhiignis akka facaafamu godhe. **29** Sabni Israa’el akkuma nama lafa gogaa irra deemuutti amantiin Galaana Diimaa ce’e; warri Gibxi garuu yommuu akkuma sanatti ce’uu yaalanitti ni liqimfaman. **30** Dallaan Yerikoo erga guyyaa torba marfamee booddee amantiidhaan jige. **31** Sagaagaltuun Rahaab jedhamtu basaastota

simachuu isheetiin amantiidhaan hafte malee warra hin amanin wajjin hin ajjeefamne. **32** Ani egaa kana caalaa maalin jedha ree? Waa’ee Gedewoon, waa’ee Baaraq, waa’ee Saamsoon, waa’ee Yiftaa, waa’ee Daawit, waa’ee Saamu’eelii fi waa’ee raajotaa odeessuuf ani yeroo hin qabu; **33** isaan amantiidhaan mootummoota mo’atan; murtii qajeelaa kennan; waan waadaa galame argatan; afaan leencotaa cufan; **34** amantiidhaan ibidda jabaa dhaamsan; qara goraadee jalaa ba’an; dadhabbiin isaanii jabinatti geeddarama; waraana keessatti humna argatanii loltoota diinaa ari’an. **35** Dubartoonnis namoonni isaanii kanneen du’an du’aa kaafamaniifii deebisanii fudhatan. Warri kaanis du’aa ka’uu wayyu argachuuf jedhanii gad dhiifamuu didanii dhiphatan. **36** Warra kaanitti ni qoosame; ni garafamanis; akkasumas foncaan hidhamanii mana hidhaatti darbataman. **37** Dhagaadhaanis ni tumaman; iddoo lamatti baqaqfaman; goraadeedhaan ajjeefaman. Deeguudhaan, ari’atamuu fi dhiphachuudhaan gogaa hoolotaatii fi re’ootaa uffatanii jooran; **38** addunyaan isaaniif hin maleetii. Isaanis gammoojjii fi gaara irra, holqaa fi boolla keessa jooraa turan. **39** Warri kunneen hundinuu yoo sababii amanti isaaniitiif jajaman iyyuu isaan keessaa namni tokko iyyuu waan waadaa galame sana hin arganne. **40** Waaqni akka isaan nu qofa wajjin warra mudaa hin qabne ta’aniif duraan dursee waan nuuf wayyu argeera.

12 Kanaafuu nu waan dhuga baatota akka duumessa guddaa akkanaatiin marfamneef kottaa ba’aa hunda, cubbuu xaxee nu qabates of irraa baafnee gannaa; dorgommii fuula keenya dura jirus obsaan jabaannee fiignaa; **2** kottaa Yesuus isa jalqabaa fi fiixaan baasaa amanti keenyaa ta’e sana irra ija keenya kaa’annaa. Innis gammachuu fuula isaa dura jiruuf jedhee qanii fannoo tuffachuun fannoo obsee mirga teessoo Waaqaa taa’e. **3** Isin akka dadhabdaniid abdi hin kutanneef isa mormii cubbamoota isa irra ga’e akkasii obse sana yaadatti qabadhaa. **4** Isin amma iyyuu wal’aansoo cubbuu wajjin

gootan keessatti hamma dhiiga dhangalaasuutti jabaattanii hin mormine. **5** Dubbii jajjabinaa kan akkuma ilmaaniitti isinitti dubbatu sana irraanfattaniirtu; innis akkana jedha: “Yaa ilma ko, adabbii Gooftaa hin tuffatin; yommuu inni si ifatus abdii hin kutatin; **6** Gooftaan warra jaallatu ni adabaatii; inni nama akka ilmaatti ilaalu kam iyyuu ni adaba.” **7** Rakkina akkuma adabbiitti obsaa; Waaqni akka ilmaan isaatti isin adabaatii. Ilmi abbaan isaa hin adabne ilma akkamii ti? **8** Isin yoo adabbii ijoolleen hundinuu ittiin adabaman keessatti hin hirmaanne isin diqaalota malee ijoollee dhugaa miti. **9** Kana malees nu hundinuu abbootii foonii kanneen nu adaban qabna turre; isaan kabajnas turre. Yoos Abbaa hafuurotaatiif immoo hammam caalaa ajajamnee jiraachuu qabna ree! **10** Abbootiin keenya akkuma isaanitti gaarii fakkaatetti yeroo gabaabaaf nu adabaa turan; Waaqni garuu akka nu qulqullummaa isaa keessatti hirmaannuuf faayidaa keenyaaf jedhee nu adaba. **11** Adabbiin hundinuu yeroo sana waan nama gaddisiisu malee waan nama gammachiisu hin fakkaatu. Ergasii garuu warra adabbii sanaan leenjifamaniif ija qajeelummaa fi nagaa kenna. **12** Kanaafuu irree laafee fi jilba dadhabe jabeessaa. **13** Naafti akka fayyuuf malee akka karaa irraa hin jal’anneef, “Miilla keessaniif daandii qajeelaa baafadhaa.” **14** Nama hunda wajjin nagaadhaan jiraachuu fi qulqulluu ta’uuf tattaaffadhaa; qulqullummaan malee namni kam iyyuu Gooftaa arguu hin danda’uutii. **15** Nama kamitti iyyuu ayyaanni Waaqaa akka hin hir’anne of eeggadhaa; hiddi hadhaa’aan biqilee rakkina akka hin uumnee fi namoota baay’ees hin xureessineef of eeggadhaa. **16** Namni kam iyyuu akka Esaawu isa mirga hangafummaa isaa nyaata tokkittiitti gurgurate sanaa sagaagaltuu yookaan nama Waaqatti hin bulle hin taaneef of eeggadhaa. **17** Inni ergasii yeroo eebba sana dhaaluu barbaadetti akka didame isin ni beektu. Inni yoo eebba sana imimmaaniin barbaade illee geeddarama tokko illee fiduu hin dandeenye. **18** Isin gara tulluu tuqamuu danda’uu fi ibiddi irraa boba’u, gara dukkanaa,

gara dimimmisaa fi bubbee hin geenye; **19** gara sagalee malakataatii fi gara sagalee dubbii dubbatuu hin geenye; warri isa dhaga’anis akka dubbiin biraa dabalamee isaanitti hin dubbatamne kadhatan. **20** Isaan waan, “Bineensi iyyuu yoo tulluu sana tuqe dhagaadhaan tumamee haa ajjeefamu” jedhamee ajajame sana obsuu hin dandeenyeetii. **21** Wanti achitti mul’ates waan sodaachisaa ta’eef Museen, “Ani sodaadhaan hollachaan jira” jedhe. **22** Isin garuu gara Tulluu Xiyoona, gara magaalaa Waaqa jiraataa jechuunis Yerusaalem ishee samii keessaa dhuftaniirtu. Gara ergamoota kumaatama gammachuun walitti qabamanii dhuftaniirtu; **23** gara waldaa kiristaanaa hangafoota maqaan isaanii samii keessatti barreeffamee dhuftaniirtu. Gara Waaqa Abbaa Murtii waan hundaa, gara hafuurota namoota qajeeltota warra mudaa hin qabne taasifamanii, **24** gara Yesuus araarsaa gidduu galeessa kakuu haaraa, gara dhiiga facaafame kan dubbii dhiigni Abeel dubbatu sana caalaa dubbatuu dhuftaniirtu. **25** Isinis akka isa dubbachaa jiru sana hin didneef of eeggadhaa. Erga isaan yeroo isa lafa irratti isaan akeekkachiise sana didanitti jalaa hin ba’in, nu immoo yoo isa samii irraa nu akeekkachiisu sana irraa gara galle akkamitti jalaa ba’uu dandeenya ree? **26** Yeroo sanatti sagaleen isaa lafa sochoose; amma garuu inni, “Ani ammas yeroo tokko lafa qofa utuu hin ta’in samiiwwanis nan sochoosa” jedhee waadaa galeera. **27** Dubbiin, “Ammas yeroo tokko” jedhu kun akka wanni hin sochoofamne hafee jiraatuuf, wanni sochoofamu jechuunis wanni uumame baduu isaa argisiisa. **28** Kanaafuu nu waan mootummaa hin sochoone argannuuf kottaa haa galateeffannu! Kabajaa fi sodaadhaanis karaa fudhatamaa ta’een Waaqa haa waaqeffannu; **29** Waaqni keenya ibidda gubee balleessuudhaatii.

13 Akka obbolootaatti wal jaallachuu itti fufaa. **2** Keessumoota simachuu hin irraanfatinnaa; namoonni tokko tokko akkasiin utuu hin beekin ergamoota Waaqaa simataniiruutii. **3** Warra mana hidhaa jiran

akka waan isaan wajjin hidhamtaniitti, akka isaan gammachuun hojjetaniif isaaniif warra dhiphina keessa jiranis akka waan ajajamaa; yoo isaan gaddaan hojjetan isin hin ofii dhiphattaniitti yaadadhaa. **4** Fuudhaa fi fayyaduutii. **18** Isin Waaqa nuu kadhadaa. Nu heerumni nama hunda biratti haa kabajamu; akka karaa hundumaan qalbii qulqulluu qabnuu sireen fuudhaa fi heerumaas qulqulluu haa fi akka jireenya kabajamaa jiraachuu hawwinu ta'u; Waaqni ejjitootaa fi sagaagaltootatti ni mirkaneeffanneerra. **19** Keessumattuu akka muraatii. **5** Jireenya keessan jaalala maallaqaa ani dafee deebi'ee gara keessan dhufuuf akka irraa jabeessaa eeggadhaa; wanni qabdan isin Waaqa kadhattan isin gorsa. **20** Waaqni nagaa haa ga'u; Waaqni, "Ani gongumaa si hin dhiisu; inni karaa dhiiga kakuu bara baraatiin Gooftaa gongumaas si hin gatu" jedheeraatii. **6** Kanaaf keenya Yesuus, Tiksee hoolotaa guddicha sana nu ija jabinaan, "Gooftaan gargaaraa koo ti; warra du'an keessaa kaase sun, (aiōnios g166) ani hin sodaadhu. Namni maal na gochuu **21** akka isin fedhii isaa raawwattaniif waan danda'a?" jenna. **7** Hooggantoota keessan gaarii hundaan isin haa qopheessu; innis karaa Yesuus Kiristoosiitiin waan isa gammachiisu nu keessatti haa hojjetu; ulfinni bara baraa hamma bara baraatti Yesuus Kiristoosiif haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **22** Yaa obbolloota nana, ani waan xalayaa gabaabaa isinii barreesseef, akka isin ergaa gorsaa kana obsaan fudhattan isin kadhadaa. **23** Akka obboleessi keenya Xiimotewos mana hidhaatii hiikame akka beektan nan barbaada. Yoo inni dafee as dhufe ani isin arguuf isa wajjin nan dhufa. **24** Hooggantoota keessan hundaa fi qulqulloota hundatti nagaa naa himaa. Warri Iixaaliyaa irraa dhufanis nagaa isinii dhaamu. **25** Ayyaanni isin hunda wajjin haa ta'u.

Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana seena; foon horii sanaas qubata keessaa gad baafamee gubama. **12** Kanaafuu Yesuusis dhiiga ofiitiin saba qulqulleessuuf jedhee karra magaalattiitiin alatti dhiphate. **13** Egaa kottaa nus salphina inni baate sana baannee iddoo qubataatiin ala gara isaa haa dhaqnu. **14** Nu magaalaa dhufuuf jirtu eegganna malee magaalaa bara baraa asii hin qabnuutii. **15** Kanaafuu kottaa utuu gargar hin kutin karaa Yesuusitiin aarsaa galataa Waaqaaf haa dhi'eessinu; aarsaan kunis dubbii maqaa isaa beeksisuuf afaan keenya keessaa ba'uu dha. **16** Waan gaarii gochuu fi waan qabdanis namaan ga'uu hin dhiisinnaa; Waaqni aarsaa akkasiitti gammadaatii. **17** Hooggantoota keessaniif ajajamaa; isaaniifis bulaa. Isaan waan itti gaafatamtoota lubbuu keessanii ta'aniif isin eegu; kanas utuu gaddaan hin ta'in

Yaaqoob

1 Yaaqoob garbicha Waaqaatii fi kan Yesuus Kiristoos Gooftichaa irraa, Gara gosoota kudha lamaan bibittinnaa'aniitti: Nagaan isiniif haa ta'u. **2** Yaa obbolloota ko, yommuu qorumsi adda addaa isin irra ga'utti akka gammachuu guutuutti fudhadhaa; **3** amantiin keessan qoramuun isaa akka obsa isiniif argamsiisu beektuutii. **4** Akka isin bilchaatoo fi guutuu, warra hir'ina tokko iyyuu hin qabne taataniif obsi hojii isaa haa raawwatu. **5** Isin keessaa namni tokko iyyuu hanqina ogummaa yoo qabaate, Waaqa utuu hin tuffatin nama hundumaaf arjummaan kennu haa kadhatu; isaafis ni kennama. **6** Inni garuu yommuu kadhatu amantiin haa kadhatu; hin shakkini; namni shakku akka dambalii galaanaa kan bubbleen dha'amee oofamuu ti. **7** Namni sun waan tokko illee Gooftaa biraa nan argadha jedhee hin eeggatin; **8** inni nama yaada lamaa ti; iddoo tokkos hin dhaabatu. **9** Obboleessi gad qabame ol qabamuu isaatiin of haa jaju. **10** Sooressi garuu gad qabamuu isaatti of haa jaju; inni akkuma daraaraa margaa ni harca'atii. **11** Aduun ho'a gubuun baatee marga gogsitiitii; daraaraan biqiltuu sanaas ni harca'a; miidhagini isaas ni bada. Sooressis utuma hojii isaatiif olii gad fiiguu bada. **12** Namni qorumsa obsu eebbifamaa dha; inni yommuu qorametti jabaatee waan dhaabateef gonfoo jireenyaa kan Waaqni warra isa jaallataniif waadaa gale sana ni argataatii. **13** Namni kam iyyuu yommuu qoramutti, "Waaqatu na qoraa jira" hin jedhin. Waaqni hamaadhaan hin qoramuutii; innis nama tokko illee hin qoru; **14** tokkoon tokkoon namaa garuu yommuu hawwii ofii isaa hamaa sanaan harkifamee gowwoomfamutti qorama. **15** Hawwiinis yommuu ulfooftetti cubbuu dhalti; cubbuun immoo yommuu guutumaan guutuutti guddattetti du'a dhalti. **16** Yaa obbolloota koo jaallatamoo, hin dogoggorinaa. **17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaa hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana biraa gubbaadhaa gad

bu'a. **18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuf akkuma fedhii isaatti dubbii dhugaatiin nu dhalche. **19** Yaa obbolloota koo jaallatamoo, waan kana hubadhaa: Namni hundinuu dhaga'uutti haa ariifatu; dubbachuuf suuta haa jedhu; aaruuttis suuta haa jedhu; **20** aariin namaa qajeelummaa Waaqaa hin hojjetuutii. **21** Kanaaf xuraa'ummaa hundaa fi hammina isin keessa jiraatu hunda of irraa fageessaa; dubbii lubbuu keessan fayyisuu danda'u kan isin keessatti faacaafame sana garraamummaan fudhadhaa. **22** Isin garuu warra dubbicha hojii irra oolchitan ta'aa malee warra dhaga'uu qofaan of gowwoomsitan hin ta'inaa. **23** Namni dubbicha dhaga'ee hojii irra hin oolchine kam iyyuu nama of-ilaalee keessatti fuula isaa ilaallatu fakkaata; **24** innis erga of ilaalee booddee ni deema; yommuuma maal akka fakkaatu ni irraanfata. **25** Garuu namni seera bilisaa kan hir'ina hin qabne sana hubatee ilaalu, kan akka seera sanaattis jiraatu, kan waan dhaga'es hojii irra oolchuu malee hin irraanfanne sun waan hojjetu keessatti ni eebbifama. **26** Namni waan amantaa qabu of se'u, kan garuu arraba isaa hin luugamanne yoo jiraate inni of gowwoomsa; amantaan isaas faayidaa hin qabu. **27** Amantaan Waaqa Abbaa keenya duratti qulqulluu ta'ee fi kan mudaa hin qabne isa kana: kunis ijoollee abbaa fi haadha hin qabnee fi haadhota hiyyeessaa rakkina isaanii keessatti kunuunsuu fi xuraa'ummaa addunyaa irraa of eeggachuu dha.

2 Yaa obbolloota ko, isin waan Gooftaa keenya kan ulfinaa Yesuus Kiristoositti amantaniif nama wal hin caalchisinaa. **2** Namni qubeelaa warqee kaa'atee uffata bareedaas uffatu tokko gara wal ga'ii keessanii dhufa haa jennu; akkasumas hiyyeessi darsa uffatu ni dhufa haa jennu. **3** Isinis yoo namicha uffata bareedaa uffatu sanaaf ulfina addaa kennitanii, "Maaloo kottuu iddoo gaarii taa'ii!" jettan, yoo namicha hiyyeessa sanaan immoo, "Ati achi dhaabadhu" yookaan "Kottuutii miilla koo bira taa'ii!" jettan, **4** isin gidduu keessanitti garaa garummaa uumtanii warra yaada hamaan murteessitan

hin taanee? 5 Yaa obbolloota koo jaallatamoo, mee dhaga'aa! Waaqni akka isaan amantiitti sooreyyii ta'anii fi akka isaan mootummaa inni warra isa jaallataniif waadaa gale sana dhaalaniif hiyyeeyyii addunyaa kanaa filateera mitii? 6 Isin garuu hiyyeeyyii salphiftaniirtu. Warri isin qisaasuutti jiran warruma sooreyyii sana mitii? Kanneen gara mana murtiitti isin harkisaa jiranis isaanuma mitii? 7 Maqaa kabajamaa isin ittiin waamantan sanas kan arrabsan isaanuma mitii? 8 Seera mootii kan Katabbii Qulqulluu keessatti, "Ollaa kee garuu akka ofii keetti jaalladhu" jedhu sana yoo dhugumaan eegdan isin waan qajeelaa gochaa jirtu. 9 Yoo nama wal caalchifan garuu isin cubbuu hojjetan; seera durattis akka seera cabsitootaatti isinitti murama. 10 Sababiin isaas namni seera guutummaatti eegee waan tokko qofa cabse kam iyyuu akka waan seera hunda cabseetti ilaalamaatii. 11 Inni, "Hin ejjin" jedhe sun akkasuma immoo, "Hin ajjeesin" jedheeraatii. Ati yoo ejjuu baatte illee nama ajjeefnaan seera cabsiteerta. 12 Isin akka warra seera nama bilisoomsuun itti muramuutti dubbadhaa; hojjedhaas; 13 nama namaaf hin araaramnetti murtii araara hin qabnetu murama. Araarri murtii mo'a. 14 Yaa obbolloota ko, namni tokko yoo, "Ani amanti qaba" jedhee garuu hojiin argisiisuu baate, kun faayidaa maalii qaba? Amantiin akkanaa isa fayyisuu danda'aa ree? 15 Fakkeenyaaf obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko uffataa fi waan guyyaa guyyaan nyaatan hin qaban haa jennu. 16 Isin keessaa yoo namni tokko, "Nagaan deemaa; isinitti haa ho'u; quufaas" isaaniin jedhee garuu waan foon isaaniitiif barbaachisu tokko illee hin kenniniif, kun faayidaa maalii qaba ree? 17 Akkasumas amantiin hojiin hin mul'ifamne ofiinuu du'aa dha. 18 Namni tokko garuu, "Ati amanti qabda; ani immoo hojii qaba" jedha. Ati amanti kee hojii malee na argisiisi; anis hojii kootiin amanti koo sin argisiisa. 19 Akka Waaqni tokkichi jiru ati ni amanta. Kun gaarii dha! Hafuuronni hamoon iyyuu waan

kana ni amanu; sodaadhaanis ni hollatu. 20 Yaa namicha gowwaa nana, ati akka amantiin hojii of keessaa hin qabne du'aa ta'e beekuu barbaaddaa? 21 Abbaan keenya Abrahaam yommuu ilma isaa Yisihaaqin iddoo aarsaa irratti dhi'eessetti waan hojjete sanaaf qajeelaa ta'ee hin lakkaa'amnee ree? 22 Akka amantiin isaatii fi hojiin isaa tokkummaan hojjechaa turan ni argita; waan inni hojjeteenis amantiin isaa guutuu ta'e. 23 Kanaanis wanni katabbii qulqulluu keessatti, "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef" jedhu ni raawwatame; innis michuu Waaqaa jedhame. 24 Egaa akka namni hojiidhaanis malee amanti qofaan qajeelaatti hin lakkaa'amne ni argitu. 25 Akkasuma immoo sagaagaltuun Rahaab jedhamtu yommuu basaastota simattee karaa kaaniin isaan geggeessitetti waan hojjetteen qajeeltuutti hin lakkaa'amnee ree? 26 Akkuma dhagni hafuura hin qabne du'aa ta'e sana, amantiin hojii hin qabnes du'aa dha.

3 Yaa obbolloota ko, baay'een keessan barsiistota hin ta'inaa; nu warra barsiisnutti murtii cimaan akka muramu ni beektuutii. 2 Nu hundinuu karaa baay'eedhaan gufanna. Namni waan dubbatu keessatti hin gufanne kam iyyuu nama hir'ina hin qabnee dha; dhagna isaas guutummaatti to'achuu danda'a. 3 Fardi akka nuuf ajajamuuf yoo afaan isaa luugamne dhagna isaa guutuu gara barbaanne geessuu dandeenya. 4 Mee doonii illee ilaalaa! Dooniin yoo akka malee guddaa ta'ee bubbee jabaadhaan oofame illee namichi isa oofu batoo xinnoo isheetiin gara barbaadetti geessa. 5 Akkasuma immoo arrabni kutaa dhagnaa xinnoo dha; waan gurguddaadhaan of jaja. Bosonni hammam guddaa ta'u iyyuu qaanqee ibiddaa xinnaadhaan akka gubatu hubadhaa. 6 Arrabni ibidda; kutaawwan dhagnaa keessattis addunyaa hamminaa ti. Inni dhagna guutuu xureessa; adeemsa uumamaattis ibidda qabsiisa; ofii isaatii immoo ibidda gahaannamiitiin gubama. (Geenna g1067) 7 Bineensonni gosa hundaa, simbirrooni, uumamawwan lafa irra loo'anii fi galaana keessa jiraatan hundinuu namaan madaqfamu;

madaqfamaniirus; 8 arraba garuu namni tokko iyyuu leenjisuu hin danda'u. Arrabni hamaa boqonnaa hin qabnee dha; summii nama ajjeesuunis kan guutamee dha. 9 Nu arrabaan Gooftaa fi Abbaa eebbifna; isumaan immoo nama bifa Waaqaatiin uumame abaarra. 10 Afaanuma tokko keessaa eebbii fi abaarsi ba'a. Yaa obboloota ko, wanni kun akkas ta'uu hin qabu. 11 Bishaan mi'aawaa fi hadhaa'aan burqaa tokko keessaa ni ba'aa? 12 Yaa obboloota ko, mukni harbuu ija ejersaa naqachuu yookaan wayiniin ija harbuu naqachuu danda'aa? Akkasuma immoo burqaan bishaan soogiddaa bishaan mi'aawaa kennuu hin danda'u. 13 Isin keessaa ogeessii fi hubataan eenyu? Kanas inni jireenya isaa gaariidhaan, hojii ogummaa kan gad of qabuudhaan hojjetamuun haa argisiisu. 14 Isin garuu yoo hinaaffaa hadhaa'aa fi hawwii ofittummaa garaa keessan keessaa qabaattan of hin jajinaa; dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa. 15 Ogummaan kun kan lafaa ti; kan foonii ti; kan hafuura hamaati malee kan samii irraa dhufu miti. 16 Iddoo hinaaffaa fi hawwiin ofittummaa jiru, jeequmsaa fi hojii hamminaa hundumatu jira. 17 Ogummaan samii irraa dhufu garuu duraan dursee qulqulluu dha; akkasumas nagaa qabeessa; garraamii dha; ajajamaa dha; kan araaraa fi ija gaariin guutamee dha; wal caalchisuu fi itti fakkeessuus of keessaa hin qabu. 18 Iji qajeelummaa warra nagaa buusaniin nagaadhaan facaafama.

4 Wannii lolaa fi walitti bu'uu isin gidduutti kaasu maali? Isaan hawwii isin keessatti wal lolan irraa dhufu mitii? 2 Isin ni hawwitu; garuu hin argattan. Kanaaf ni ajjeeftu; ni hinaaftus. Garuu waan barbaaddan sana argachuu hin dandeessan. Kanaafis walitti buutu; wal loltus. Isin waan Waaqa hin kadhaneef hin qabaattan. 3 Isin dharraa keessan hamaa guutachuuf jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif yommuu kadhattan hin argattan. 4 Yaa ejjitoota, addunyaatti michoomuun Waaqatti diina ta'uu akka ta'e hin beektanii? Namni michuu addunyaa ta'u kam iyyuu diina Waaqaa ta'a. 5 Yookaan wannii Katabbiin Qulqulluun, "Hafuurri

nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa" jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? 6 Inni garuu ayyaana caalu nuuf kenna. Sababiin Katabbiin Qulqulluun, "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna" jedhuufis kanuma. 7 Kanaafuu Waaqaaf bulaa. Diiyaabiloosiin immoo morma; innis isin baqataa. 8 Waaqatti dhi'aadhaa; innis isinitti ni dhi'aataa. Isin cubbamooni harka keessan dhiqadhaa; warri yaada lama qabdanis garaa keessan qulqulleeffadhaa. 9 Dhiphadhaa; gaddaa; boo'aas. Kolfi keessan boo'ichatti, gammachuun keessan immoo gaddatti haa geeddaramu. 10 Fuula Gooftaa duratti gad of qabaa; inni immoo ol isin qabaa. 11 Yaa obboloota, wal hin hammeessinaa. Namni obboleessa isaa hammeessu yookaan obboleessa isaatti muru kam iyyuu seera hammeessa; seerattis ni mura. Garuu ati yoo seeratti murte seera sanatti muraa jirta malee isaaf ajajamaa hin jirtu. 12 Inni seera tumuu fi Abbaan Murtii tokkichuma; innis isa fayyisuu fi balleessuu danda'uu dha. Garuu nama kaanitti muruuf ati eenyu? 13 Egaa isin warri, "Har'a yookaan bor magaalaa kana yookaan magaalaa sana dhaqnee waggaa tokko achi turra; daldallees bu'aa arganna" jettan mee dhaga'aa. 14 Isin waan bor ta'uuf jiru iyyuu hin beektan. Jireenyi keessan maal innii? Isin hurrii yeroo xinnoof mul'atee ergasii immoo badduu dha. 15 Qooda kanaa isin, "Yoo Gooftaan jedhe, nu ni jiraanna; waan kana yookaan waan sana ni hojjenna" jechuu qabdu. 16 Amma garuu isin of jajuu keessanitti gammaddu. Gammachuun akkasii hundi hamaa dha. 17 Egaa namni kam iyyuu waan gaarii hojjechuu qabu utuma beekuu yoo hojjechuu baate kun cubbuu isatti ta'a.

5 Isin yaa sooreyyii, sababii dhiphinni isinitti dhufuuf jiruutiif boo'aa; wawwaadhaas. 2 Qabeenyi keessan tortureera; biliinis uffata keessan nyaateera. 3 Warqee fi meetiin keessan sameera. Danda'uun isaaniis isinitti dhugaa ba'a; akkuma ibiddaattis foon keessan nyaata. Isin bara dhumaatiif qabeenya walitti qabattaniirtu. 4 Kunoo, mindaan isin warra

midhaan keessan haaman dhowwattan sun bokkaa kenne; laftis midhaan baafte. **19** Yaa ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti obboloota ko, isin keessaa namni tokko yoo qabaniis gurra Gooftaa Waan Hunda Danda'u dhugaa irraa fagaate, namni biraa immoo yoo sanaa seeneera. **5** Isin qananii fi gammachuun isa deebise, **20** inni nama cubbamaa karaa jal'aa lafa irra jiraattaniirtu. Guyyaa qalmaatiifis of irraa deebisu lubbuu namicha sanaa akka du'a gabbiftaniirtu. **6** Nama qajeelaa isiniin hin jalaa baasu, cubbuu baay'ees akka dhoksu haa morminetti murtanii ajjeefu. **7** Kanaafuu yaa beeku.

obboloota, hamma dhufaati Gooftaatti obsaa. Qonnaan bulaan tokko lafa irraa midhaan gaarii argachuuf hammam akka eeggatu, bokkaa duraatii fi kan dhumaa hamma argattuttis hammam akka obsu hubadhaa. **8** Isinis akkasuma obsaa; jabaadhaa dhaabadhaa; dhufaatiin Gooftaa dhi'aateeraatii. **9** Yaa obboloota, akka isinitti hin muramneef walitti hin guunguminaa. Kunoo, Abbaan Murtii balbala dura dhaabateera. **10** Yaa obboloota, raajota maqaa Gooftaatiin dubbachaa turan sana akka fakkeenya dhiphinaa fi obsaatti fudhadhaa. **11** Kunoo, nu warra obsaan jabaattanii dhaabatan sanaan eebbifamoo jenna; Iyyoob obsuu isaa dhageessaniirtu; waan Gooftaan dhuma irratti isaaf godhes argitaniirtu. Gooftaan gara laafinaa fi araaraan kan guutamee dha. **12** Hundumaa caalaa immoo yaa obboloota ko, hin kakatinaa; samiin yookaan lafaan yookaan waan biraa tokkoon illee hin kakatinaa. Wannii isin jechuu qabdan, "Eeyyee" yookaan "waawuu" haa ta'u. Yoo kanaa achii isinitti murama. **13** Isin keessaa namni dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhata. Namni gammadu jiraa? Inni faarfannaa galataa haa faarfatu. **14** Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni jaarsolii waldaa kiristaanaa haa waamsifatu; isaanis maqaa Gooftaatiin zayitii isa dibanii haa kadhataaniif. **15** Kadhannaan amantiin godhamu nama dhukkubsatu ni fayyisa; Gooftaanis isa ni kaasa. Yoo inni cubbuu hojjetee jiraates ni dhiifamaaf. **16** Kanaafuu akka fayyitaniif cubbuu keessan walitti himadhaatii walii kadhadaa. Kadhannaan nama qajeelaa humna qaba; waan guddaas ni hojjeta. **17** Eeliyaas namuma akka keenyaa ture. Innis akka bokkaan hin roobneef jabeessee kadhate; bokkaanis waggaa sadii fi ji'a ja'a lafa irratti hin roobne. **18** Ammas deebi'ee kadhate; samiin

1 Phexros

1 Phexros ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara filatamtoota Phonxoos, Galaatiyaa, Qaphadooqiyyaa, Asiyaa fi Biitaaniyaa keessa bibittinnaa’an **2** kanneen akka beekumsa Waaqa Abbaatti, karaa hojii qulqulleessuu Hafuuraatiin, akka Yesuus Kiristoosiif ajajamanii fi akka dhiigni isaa isaanitti facaafamuuf filatamaniitti: Ayyaannii fi nagaan isiniif haa baay’atu. **3** Waaqaa fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos haa eebbifamu! Inni araara isaa guddaa sanaan, warra du’an keessaa ka’uu Yesuus Kiristoosiin abdiin jiraataadhaaf lammata nu dhalche; **4** akkasumas dhaala hin badne, kan hin xuroofne yookaan hin geeddaramnetti nu galche; dhaalli kunis samii keessa isinii kaa’ameera; **5** isin warra karaa amantiitiin hamma fayyina bara dhumaatti mul’achuudhaaf qophaa’e sanaatti humna Waaqaatiin eegamtanii dha. **6** Isinis yoo amma yeroo gabaabaaf qorumsa gosa garaa garaa keessa darbuu qabaattan iyyuu waan kanaan akka malee gammaddan. **7** Wannii kunis akka amantiin keessan kan warqee yoo ibiddaan qulqulleeffame iyyuu badu sana caalu sun dhugaa ta’uun isaa mirkaneeffamee, yeroo itti Yesuus Kiristoos mul’atutti galata, ulfinaa fi kabaja fiduuf ta’e. **8** Isin utuu isa hin argin isa jaallattu; amma yoo isa arguu baattan iyyuu isatti amantu; gammachuu ibsamuu hin dandeenyee fi ulfina qabeessaanis guutamtaniirtu; **9** isin bu’aa amantiin keessanii jechuunis fayyina lubbuu keessanii argachaa jirtuutii. **10** Raajonni waa’ee ayyaana isinii kennamuuf jiru sanaa dubbatan sun itti jabaatanii waa’ee fayyina kanaa qorachaa, iyyaafachaas turan; **11** isaanis yommuu Hafuurri Kiristoos inni isaan keessa ture sun waa’ee dhiphina Kiristoosiitti fi waa’ee ulfina itti aanu sanaa duraan dursee dubbatetti yoomii fi haala akkamii keessa akka ta’u beekuuf yaalaa turan. **12** Namoonni Hafuura Qulqulluu isa samiidhaa ergameen wangeela isinitti lallaban sun waan amma isinitti himan keessatti utuu

ofii isaanii hin ta’in isin akka tajaajilan ifa ni ta’eef; waan kana ergamoonni iyyuu gad fageenyaan arguu hawwu. **13** Kanaafuu mudhii qalbii keessanii hidhadhaa; warra of qaban ta’aa; abdiin keessanis guutumaan guutuutti ayyaana yeroo Yesuus Kiristoos mul’atutti isinii kennamu sana irra kaa’adhaa. **14** Akka ijoollee ajajamanii ta’aa malee hawwii hamaa bara wallaalummaa keessanii sana duukaa hin bu’inaa. **15** Qooda kanaa akkuma inni isin waame sun qulqulluu ta’e, isinis waan hojjetan hundumaan qulqulloota ta’aa; **16** “Ani qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta’aa” jedhamee barreeffameeraatii. **17** Isin erga isa utuu wal hin caalchisin nama hunda akkuma hojii isaatti itti muru sana “Abbaa” jettanii waammattanii bara keessumummaa keessan isa sodaachaa jiraadhaa. **18** Isin akka jireenya faayidaa hin qabne kan abbootii keessan irraa dhaaltan irraa waan baduu danda’u kan akka meetiitii fi warqeetiin hin furamin beektuutii. **19** Garuu dhiiga gatii guddaa qabu, dhiiga Kiristoos jechuunis hoolaa mudaa yookaan hanqina hin qabne sanaatiin furamtaniirtu. **20** Inni utuu addunyaan hin uumamin duraan dursee beekame; garuu isiniif jedhee bara dhumaa kana keessa mul’ate. **21** Isinis karaa isaatiin Waaqa warra du’an keessaa isa kaasee ulfina isaaf kenne sanatti amantu; kunis akka amantiin fi abdiin keessan Waaqayyoo ta’uuf. **22** Eгаа isin waan akka obboloota keessaniif jaalala dhugaa qabaattaniif jettanii dhugaadhaaf ajajamuun of qulqulleessitaniif, cimsaatii garaa qulqulluudhaan wal jaalladhaa. **23** Isin karaa dubbii Waaqaa isa jiraatuu fi cimee dhaabatu sanaatiin sanyii hin badne irraa lammata dhalattan malee sanyii badu irraa miti. (aiṵn g165) **24** “Foon hundi akkuma margaa ti; ulfinni isaa hundis akkuma daraaraa margaa ti; margi ni coollaga; daraaraanis ni harca’a; **25** dubbiiin Gooftaa garuu bara baraan ni jiraata.” Dubbiin kunis wangeela isinitti lallabame sana. (aiṵn g165)

2 Kanaafuu hammina hunda, gowwoomsaa hunda, itti fakkeessummaa, weennoo fi maqaa nama balleessuu hunda of irraa

fageessaa. 2 Akka ittiin fayyina keessaniin guddattaniifis akkuma daa'imman reefuu dhalataniitti aannan hafuura qulqullaa'aa sana jabeessaa dharra'aa; 3 isin gaarummaa Gooftaa dhandhamattaniirtu. 4 Isin erga gara isaa, gara Dhagaa jiraataa namoonni tuffatanii Waaqni garuu filate gati jabeessa sanaa dhuftanii, 5 isinis akkuma aarsaa hafuura kan karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa biratti fudhatamaa ta'e dhi'eessuudhaan luboota qulqullaa'oo ta'uuf akkuma dhagaawwan jiraatootti mana hafuura taatanii ijaaramaa jirtu. 6 Katabbiin Qulqulluun, "Kunoo, ani Xiyoon keessa, dhagaa tokko, dhagaa golee filatamaa gati jabeessa nan kaa'a; namni isa amanatu kam iyyuu hin qaana'u" jedhaatii. 7 Kanaafuu dhagaan kun isin warra amantaniif dhagaa gati jabeessaa dha. Warra hin amanneef garuu, "Dhagaan ijaartoonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera." 8 Akkasumas, "Dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta'e" jedhameera. Isaanis waan dubbii sanaaf ajajamuu didaniif gufatan; dhugumaanuu isaan kanumaaf ramadaman. 9 Isin garuu akka galata isa dukkana keessaa gara ifa isaa dinqisiisaatti isin waame sanaa labsitaniif dhaloota filatame, luboota mootii, saba qulqulluu, saba Waaqaa kan addaa taataniirtu. 10 Isin dur saba Waaqaa hin turre; amma garuu saba Waaqaa ti; isin dur araara hin arganne; amma garuu araara argattaniirtu. 11 Yaa michoota jaallatamoo, isin waan addunyaa keessatti alagootaa fi keessummoota taataniif akka hawwii foonii kan lubbuu keessan lolu irraa fagaattan ani isinin gorsa. 12 Akka ormoonni akka waan isin hammina hojjetaniitti maqaa isin balleessan sun, hojii keessan isa gaarii arganii guyyaa Waaqni nu ilaaluu dhufutti ulfina isaaf kennaniif isaan gidduutti amala gaarii qabaadhaa. 13 Gooftaadhaaf jedhaatii taayitaa namaa hunda jalatti bulaa; mootii taayitaa ol aanaa qabu 14 yookaan bulchitoota inni akka isaan namoota balleessaa hojjetan adabaniin warra waan qajeelaa hojjetan immoo galateeffataniif erge hundumaa jalattis

bulaa. 15 Waaqni akka isin waan gaarii hojjechuudhaan haasaa wallaalummaa namoota gowwaa afaan qabachiiftan fedhaatii. 16 Akka warra bilisummaa qabaniitti jiraadhaa; bilisummaa keessan immoo hammina dhoksuuf itti hin fayyadaminaa; garuu akka tajaajiltoota Waaqaatti jiraadhaa. 17 Nama hunda kabajaa; obbolummaa amantootaa jaalladhaa; Waaqa sodaadhaa; mootiifis ulfina kennaa. 18 Yaa garboota, isinis gooftota keessan warra gaarii fi toloota qofa utuu hin ta'in warra jal'ootas sodaa hundaan jalatti bulaa. 19 Namni tokko yoo Waaqaaf jedhee dhiphina dabaan isatti dhufe obse galata qaba. 20 Isin yoo sababii balleessaa hojjetaniif dhaanamtanii obsitan galata maalii argattu? Garuu yoo sababii waan qajeelaa hojjetaniif dhiphattanii obsitan kun fuula Waaqaa duratti galata qaba. 21 Wannii isin waamamtaniifis kanuma. Kiristoos akka isin faana isaa duukaa buutaniif jedhee isiniif dhiphachuudhaan fakkeenya isinii kenneeraatii. 22 "Inni cubbuu hin hojjenne; sobni afaan isaatii hin baane." 23 Yeroo isaan isa arrabsanitti inni isaan hin arrabsine; yeroo dhiphatettis nama hin doorsifne. Garuu isa qajeelummaan muru sanatti imaanaa of kenne. 24 Inni mataan isaa akka nu cubbuuf duunee qajeelummaaf immoo jiraannuuf jedhee dhagna isaatiin cubbuu keenya fannoo irratti baate; isinis madaa isaatiin fayyitaniirtu. 25 Isin dur akkuma hoolota karaa irraa badanii turtan; amma garuu gara Tiksee fi Phaaphaasii lubbuu keessaniitti deebitaniirtu.

3 Yaa niitota, yoo dhirsoonni dubbicha hin amanne tokko tokko jiraatan akka isaan dubbii tokko malee amaluma niitota isaaniitiin booji'amaniif isinis akkasuma dhirsoota keessaniif ajajamaa; 2 isaanis yommuu qulqullinaa fi sodaa isin jireenya keessan keessatti qabdan arganitti ni booji'amu. 3 Miidhaginni keessan faaya alaan mul'atuun jechuunis shurrubbaa dha'achuu, warqee kaa'achuu fi uffata bareedaa uffachuun hin ta'in; 4 qooda kanaa miidhaginni keessan miidhagina keessa namummaa keessanii haa ta'u; innis miidhagina hafuura garraamii fi tasgabbaa'aa,

kan hin badne, kan fuula Waaqaa duratti gatii guddaa qabu haa ta'u. 5 Dubartoonni qulqulloonni durii warri Waaqa abdatanis akkasuma dhirsoota isaaniitiif ajajamuudhaan of miidhagsan; 6 Saaraanis Abrahaamiin "Gooftaa" jettee waamaa isaaf ajajamaa turte. Isinis yoo waan qajeelaa hojjetanii fi sodaachuu baattan intallan ishee ti. 7 Yaa dhirsoota, isinis akkasuma akka isaan dadhaboo ta'an hubadhaatii ulfina isaaniif kennuudhaan niitota keessan wajjin jiraadhaa; kanas sababii isaanis isin wajjin ayyaana jireenyaa dhaalaniif akka wannii tokko iyyuu kadhaa keessan hin gufachiifneef jedhaatii godhaa. 8 Dhuma irratti hundi keessan yaada tokko qabaadhaa; walii na'aa; akka obbolootaatti wal jaalladhaa; garaa laafotaa fi warra gad of qabanis ta'aa. 9 Hamaa, hamaadhaan hin deebisinaa; yookaan arrabsoo, arrabsoodhaan hin deebisinaa; qooda kanaa eebbisaa. Isinis akka eebba dhaaltaniif kanumaaf waamamtaniitii. 10 "Namni jireenya jaallatu, kan bara gaariis arguu hawwu kam iyyuu, arraba isaa hammina irraa, hidhii isaa immoo soba dubbachuu irraa haa eeggatu. 11 Inni hammina irraa deebi'ee gaarii haa hojjetu; nagaa haa barbaadu; duukaa haa bu'us. 12 Iji Gooftaa qajeeltota irra jiraatii; gurri isaas kadhata isaaniitiif banamaa dha; garuu fuulli Gooftaa warra hamaa hojjetanitti ni hammaata." 13 Isin gaarii hojjechuuf yoo hinaaftan, eenyutu isin miidha? 14 Garuu yoo qajeelummaaf jettanii dhiphattan isin eebbifamoo dha. "Sodaachisuu isaanii hin sodaatinaa; hin jeeqaminaas." 15 Garuu garaa keessan keessatti Kiristoos Gooftichaaf ulfina guddaa kenna. Nama sababii abdi isin qabdan sanaa isin gaafatu kamiif iyyuu deebii kennuuf yeroo hunda qophaa'aa. Waan kana immoo garraamummaa fi sodaan godhaa; 16 isinis yommuu namoonni waa'ee keessan waan hamaa dubbatanitti akka warri amala gaarii isin Kiristoos keessatti qabdan sana arrabsan qaana'aniif yaada gaarii qabaadhaa. 17 Dhiphachuun keessan fedhii Waaqaa yoo ta'e, hamaa hojjetanii dhiphachuu irra gaarii hojjetanii dhiphachuu wayya. 18 Kiristoosis

Waaqatti isin fiduuf jedhee inni qajeelaa, warra qajeeltota hin ta'iniif si'a tokko cubbuuf dhiphateeraatii. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame; 19 erga jiraataa taasifamee immoo dhaqee hafuurota mana hidhaa jiranitti lallabe; 20 isaanis bara Nohi keessa utuu dooniin ijaaramaa jiruu, yeroo Waaqni obsaan eegetti warra hin ajajaminii dha. Doonii kanaan nama muraasa, walumatti nama saddeeti qofatu badiisa bishaanii jalaa ba'e; 21 bishaan kun fakkeenya cuuphaa amma iyyuu isin fayyisuu ti; kunis dhagna irraa xurii baasuu utuu hin ta'in qalbii qulqulluun Waaqaaf waadaa galuu dha. Innis du'aa ka'uu Yesuus Kiristoosiin isin fayyisa; 22 Kiristoos samiitti ol ba'ee mirga Waaqaa jira; ergamoonni Waaqaa, aangoowwanii fi humnoonni hundinuu isa jalatti bulu.

4 Kanaafuu waan Kiristoos foon isaatiin dhiphateef isinis yaaduma akkasiitiin hidhadhaa; sababiin isaas inni fooniin dhiphate cubbuu dhiiseera. 2 Kanaafuu inni bara jireenya isaa kan foonii isa hafe sana akka fedhii Waaqaatti jiraata malee akka hawwii namaatti hin jiraatu. 3 Yeroon isin duraan waan ormoonni hojjechuu jaallatan sana jechuunis jireenya gad dhiisii irratti, hawwii foonii irratti, machii irratti, addaggummaa irratti, gar malee dhuguu fi waaqeffannaa waaqota tolfamoo kan jibbisiisaa ta'e irratti balleessitan sun haa ga'u. 4 Isaanis sababii isin gara jireenya gad dhiisii akkasiitti isaan wajjin hin fiigneef ni dinqisiifatu; isin arrabsus. 5 Garuu isaan Waaqa warra jiranii fi warra du'anitti muruuf qophaa'e sana duratti deebii ni kennu. 6 Kanaafuu karaa fooniitiin akkuma namaatti akka isaanitti muramuuf, karaa hafuuraatiin immoo akka Waaqaatti akka jiraataniif wangeelli warra du'anii jiranitti iyyuu lallabameera. 7 Dhumni waan hundaa dhi'aateera. Kanaaf akka Waaqa kadhachuu dandeessaniif dammaqaa; warra of qabanis ta'aa. 8 Waan hunda caalaatti jaalala ho'aa waliif qabaadhaa; jaalalli cubbuu baay'ee dhoksaatii. 9 Guungummii malee wal keessumsiisaa. 10 Tokkoon tokkoon namaa

kennaa warra kaan tajaajiluuf argate kam iyyuu akkuma abbaa imaanaa amanamaa kan ayyaana Waaqaa bifa garaa gaaraatiin jiru sanaa tokkootti itti fayyadamuu qaba. **11** Namni dubbatu kam iyyuu akka nama dubbii Waaqaa dubbatuutti haa dubbatu. Namni tajaajilu kam iyyuu akka Waaqni waan hunda keessatti karaa Yesuus Kiristoosiin galateeffamuuf jedhee jabina Waaqni isaaf kenneen haa tajaajilu. Ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **12** Yaa michoota jaallatamoo, qorama akka ibiddaa kan amma ittiin dhiphachaa jirtan kana akka waan wanni haaraan isinitti dhufeetti hin dinqisiifatinaa. **13** Garuu isin yeroo ulfinni isaa mul'atutti akka baay'ee gammaddaniif waan dhiphina Kiristoos keessatti qooda fudhattaniif gammadaa. **14** Yoo maqaa Kiristoosiitiif jettanii arrabsamtan isin eebbifamoo dha; Hafuurri ulfinaatii fi Hafuurri Waaqaa isin irra boqotaatii. **15** Isin keessaa namni kam iyyuu akka nama nama ajjeesuutti yookaan akka hattuuutti yookaan akka nama yakka hojjetuutti yookaan akka nama dubbii namaa keessa seenuutti hin dhiphatin. **16** Garuu namni tokko yoo sababii Kiristaana ta'eef dhiphate maqaa sanaan Waaqaa haa galateeffatu malee hin qaana'in. **17** Yeroon itti murtiin mana Waaqaatii jalqabu dhi'aateeraatii; murtiin kun yoo nurratti jalqaba ta'e dhumni warra wangeela Waaqaatiif hin ajajamnee akkam haa ta'u ree? **18** "Erga qajeeltonni fayyuun rakkisaa ta'e, namni Waaqatti hin bullee fi cubbamaan maal haa ta'u ree?" **19** Kanaafuu warri akka fedhii Waaqatti dhiphatan lubbuu isaanii Uumaa isaanii amanamaa sanatti imaanaa kennatanii waan gaarii hojjechuutti haa fufan.

5 Ani akka maanguddoo akkuma isaanii tokkootti, akka dhuga baatuu dhiphina Kiristoosii fi akka nama ulfina mul'achuuf jiru sana keessatti qooda qabu tokkootti akkana jedhee maanguddoota isin gidduu jiran sana nan gorsa; **2** karra hoolootaa Waaqaa kan tika keessan jala jiru eeguudhaan tiksoota ta'aa; kanas sababii dirqamtaniif utuu hin ta'in fedhiidhuma keessaniin akka Waaqni akka

isin taatan barbaadutti, bu'aa nama qaansuu argachuuf utuu hin ta'in hawwii guddaa tajaajilaaf qabdaniin godhaa; **3** karra hoolotaatiif fakkeenya ta'aa malee warra imaanaa isinitti kennaman sana humnaan hin bulchinaa. **4** Isinis yommuu hangafni tiksoota mul'atutti gonfoo ulfinaa kan miidhaginni isaa irraa hin badne argattu. **5** Yaa dargaggoota, isinis akkasuma maanguddoota jalatti bulaa. Hundi keessanis tokkoo tokkoo keessaniif gad of qabiisa akka wayyaatti uffadhaa; "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kennaatii." **6** Kanaafuu akka Waaqni yeroo malutti ol isin qabuuf, harka isaa humna qabeessa sana jalatti gad of qabaa. **7** Inni isiniif waan yaaduuf, yaaddoo keessan hunda isa irra kaa'adhaa. **8** Warra of qaban ta'a; dammaqaas. Diyaabiloo diinni keessan nama liqimsu barbaadee akkuma leenca aaduu nanaanna'aatii. **9** Sababii akka obbolloonni keessan warri addunyaa guutuu keessa jiraatan dhiphina akkasii dhiphachaa jiran beektaniif amantiitti jabaadhaatii isaan mormaa. **10** Waaqni ayyaana hundaa karaa Kiristoosiin gara ulfina isaa kan bara baraatti isin waame sun erga isin yeroo gabaabaaf dhiphattanii booddee inni mataan isaa guutuu isin taasisa; isin dhaaba; isin jabeessas. (aiōnios g166) **11** Bara baraa hamma bara baraatti humni isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **12** Anis isin jajjabeessuudhaaf, akka wanni kun ayyaana Waaqaa isa dhugaa ta'e sana dhugaa ba'uuf harka Silwaanos isa ani akka obboleessa amanamaatti hedu sanaatiin gabaabumatti barreessee isinii ergeera. Ayyaana kanaan jabaadhaa dhaabadhaa. **13** Waldaan kiristaanaa isheen isin wajjin filatamtee Baabilon keessa jirtu sun nagaa isinii dhaamti; ilmi koo Maarqosis akkasuma nagaa isinii dhaama. **14** Dhungoo jaalalaatiin nagaa wal gaafadhaa. Isin warra kan Kiristoos taatan hundaaf nagaan haa ta'u.

2 Phexros

1 Simoon Phexros garbichaa fi ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra karaa qajeelummaa Waaqa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin amantii akkuma amantii keenyaa gatii guddaa qabu sana argattaniitti: **2** Beekumsa Waaqaatii fi beekumsa Gooftaa keenya Yesuusiin ayyaannii fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Humni waaqummaa isaa karaa isa ulfina isaatii fi gaarummaa isaatiin nu waame sana beekuu keenyaatiin waan jireenyaa fi Waaqatti buluuf nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **4** Kenna kanaanis isin badiisa sababii hawwii hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waaqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kenna kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera. **5** Sababuma kanaaf amantii keessan irratti gaarummaa, gaarummaa irrattis beekumsa dabalachuuf waan isinii danda'ame hunda godhaa; **6** akkasuma beekumsa irratti of qabuu, of qabuu irratti obsaan dhaabachuu, obsaan dhaabachuu irratti Waaqatti buluu, **7** Waaqatti buluu irratti jaalala obbolummaa, jaalala obbolummaa irratti immoo jaalala dhugaa dabaladhaa. **8** Yoo isin waan kana hunda qabaattanii ittuma isinii baay'achaa deeme, wanni kun akka isin Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos beekuu keessatti dadhaboo fi bu'aa dhabeeyyii hin taane isin godha. **9** Garuu namni waan kana hin qabne kam iyyuu jaamaa dha; fagoottis arguu hin danda'u; cubbuu isaa durii sana irraa qulqulleffamuu isaa irraanfateera. **10** Kanaaf yaa obboloosa ko, waamamuu fi filatamuu keessan mirkaneeffachuuf caalaatti hinaaffaa qabaadhaa. Yoo waan kana gootan isin hin gufattan; **11** akkasiin gara mootummaa bara baraa kan Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoositti galuun guutummaatti isiniif kennama. (aiṓnios q166) **12** Kanaafuu isin wantoota kanneen beektanii, dhugaa amma qabdan kanatti jabaatanii dhaabattanii iyyuu ani yeroo hunda wantoota kanneen isin yaadachiisuu nan barbaada. **13** Ani hamman dunkaana kana keessa

jirutti waan kana isin yaadachiisuudhaan isin dammaqsuu koo qajeelaa nan se'a; **14** ani akka Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos naaf ibsetti, dunkaana koo kana akkan dafee of irraa baasu beekaatii. **15** Ani akka isin erguma ani isin biraa godaanee booddee yeroo hunda waan kana yaadachuu dandeessan gochuuf nan carraaqa. **16** Nu yommuu waa'ee humnaa fi dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isinitti himnetti, surraa isaa ijuma keenyaan argineeti malee oduu haxxummaadhaan uumame duukaa buunee miti. **17** Innis yommuu sagaleen, "Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada" jedhu sun Ulfina Surra qabeessa sana biraa dhufefitti, Waaqa Abbaa biraa kabajaa fi ulfina argateeraatii. **18** Nu mataan keenya iyyuu yeroo isa wajjin tulluu qulqulluu irra turretti, utuu sagaleen kun samii irraa dhufuu dhageenye. **19** Kanaafuu dubbiiin raajonni dubbatan sun ittuma caalee nuuf mirkaneeffame; isinis hamma boruun baqaqee bakkalchi barii garaa keessan keessatti ba'utti yoo akkuma ibsaa dukkana keessatti ibsuutti dubbii kanaaf xiyyeeffannoo kennitan waan gaarii gochuu keessan. **20** Raajiiin Katabbii Qulqulluu kam iyyuu hiikkaa raajichaa kan mataa isaatiin akka hin dhufin duraan dursitanii beekuu qabdu. **21** Raajiiin takkumaa fedhii namaatiin hin dhufneetii; garuu namoota Waaqaatu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee dubbate.

2 Akkuma raajonni sobduun saba gidduu turan sana, barsiistonni sobduun isin gidduu ni jiraatu. Isaan Goofticha isaan fure sana gananii, barsiisa sobaa kan nama balleessu dhoksanii galchu; kanaanis badiisa ariifatu ofitti fidu. **2** Namoonni baay'eenis amala isaaniis isa qaanessaa sana duukaa bu'u; sababii isaaniitiinis karaan dhugaa ni arrabsama. **3** Barsiistonni kunneen doqnummaa isaaniitiin oduu ofumaan uumanii odeessaniin isin qisaasu. Murtiin bara dheeraan dura isaanitti murame sun amma illee hojjechaa jira; badiisni isaaniis hin mugu. **4** Waaqni yeroo ergamoonni cubbuu hojjetanitti utuu isaaniis hin hilin akka isaan

guyyaa murtiitiif turfamaniif foncaadhaan dukkana keessatti hidhee gahaannamitti erga isaan darbatee, (Tartaro፬ g5020) 5 utuu addunyaa duriitiif hin hilin Nohi isa qajeelummaa lallabu namoota biraa torba wajjin oolchee warra Waaqatti hin bulletti bishaan badiisaa erga fidee, 6 magaalaawwan Sodoomii fi Gomoraas hamma isaan daaraa ta’anitti gubuudhaan itti muree, fakkeenya waan warra Waaqaaf hin bulletti dhufuuf jiruu erga isaan godhee, 7 namicha qajeelaa jechuunis Looxi isa jireenya xuraa’aa finciltootaatiin dhiphachaa ture sana erga badiisa oolchee, 8 namichi qajeelaan sun yeroo gidduu isaanii jiraachaa turetti guyyuma guyyaan fincila isaanii sana arguu fi dhaga’uudhaan lubbuun isaa qajeeltuun sun isa keessatti dhiphachaa turtee, 9 wanni kun akkas ta’ee Gooftaan akkamitti akka warra Waaqaaf bulan qorumsa keessaa baasuu fi akka itti warra jal’aa hamma guyyaa murtiitti adabbiif tursu beeka. 10 Wanni kun keessumattuu warra hawwii foonii xuraa’aa sana duukaa bu’anii fi warra abbootii taayitaa tuffatanitti ni cima. Namoonni kunneen ija jabeeyyii fi of tuultota; isaan ulfina qabeeyyii samii arrabsuu hin sodaatan; 11 ergamoonni iyyuu yoo isaan caalaa jajjaboo fi humna qabeeyyii ta’an iyyuu fuula Gooftaa duratti uumamawwan akkasii arrabsanii hin himatan. 12 Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu. Isaan akkuma bineensota qalbii hin qabnee ti; akkuma uumamawwan miira isaaniitiin qajeelfaman kanneen qabamuu fi ajjeefamuu qofaaf dhalatanii ti; akkuma bineensonni sun badanitti jarris ni badu. 13 Miidhaa isaan hojjetaniif miidhaatu deebi’aaf. Isaan guyyaa adiidhaan gara malee machaa’uu akka gammachuutti fudhatu. Yeroo isin wajjin nyaataa fi dhugaatiitti dhi’aatanittis isaan gowwoomsaa isaaniitiin gidduu keessanitti xurii fi waan fafaa ta’u. 14 Waan iji isaanii ejjaan guutameef isaan cubbuu hojjechuu hin dhiisan; warra hin jabaatin gowwoomsu; garaan isaanii doqnummaa barateera; isaan ijoollee abaaramanii dha! 15 Karaa qajeelaa

dhiisanii karaa Bala’aam ilma Bosoor isa gatii jal’inaa jaallate sanaa duukaa bu’uuf karaa irraa badan. 16 Bala’aam garuu sababii dogoggora isaatiif harreen isa ifatte; horiin duudaan afaan namaa dubbattee maraatummaa raajii sanaa ittifte. 17 Namoonni kunneen burqaa bishaan hin qabnee fi hurrii bubbeen oofamuu dha. Dukkanni limixiin isaaniif kaa’ameera. (questioned) 18 Isaan dubbii faayidaa hin qabnee fi dubbii of tuulummaa odeessu; warra namoota jireenya dogoggoraa keessa jiraatan keessaa baqatanii ba’an hawwii foonii hamaadhaan gowwoomsu. 19 Isaan utuma ofii isaaniiti iyyuu garboota badiisaa ta’anii jiranuu birmadummaa isaan abdachiisu; namni tokko waan isa mo’ate kamiifuu ni garboomaatii. 20 Isaan erga Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos beekuudhaan xuraa’ummaa addunyaa keessaa ba’anii booddee yoo amma illee deebi’anii xuraa’ummaa sanaan qabamanii fudhataman haalli isaanii kan dhumaa isa jalqabaa sana caalaa hammaata. 21 Isaan karaa qajeelinaa beekani ajaja qulqulluu isaanii kenname sanatti dugda galuu irra utuu duraanuu karaa qajeelinaa sana beekuu baatanii isaaniif wayya ture. 22 Mammaaksi, “Sareen diddiga isheetti deebiti” akkasumas, “Booyyeen dhiqamte dhoqqee keessa gangalachuu isheetti deebiti” jedhu sun isaan irratti mirkaneeffame.

3 Yaa michoota jaallatamoo, ani amma xalayaa lammaffaa isiniif barreessuu koo ti. Lamaan isaanii iyyuu keessatti isin yaadachiisuudhaan qalbii keessan qulqulluu sana nan kakaasa. 2 Isin dubbii dur raajota qulqulluudhaan dubbatamee fi ajaja Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenyaa kan karaa ergamoota keessaniitiin dubbatame sana akka yaadattan nan barbaada. 3 Akka bara dhumaa keessa ga’istoonni ga’isaa hawwii hamaa kan ofii isaanii duukaa bu’aa dhufan duraan dursaatii beekaa. 4 Isaanis, “dhufaatiin’ inni waadaa gale kun meerre? Wanni hundinuu erga abbootiin keenya du’anii jalqabee akkuma yeroo jalqaba uumamaatti itti fufeeraatii” jedhu. 5 Garuu isaan akka samiiwwan bara baay’een dura dubbii Waaqaatiin uumaman,

akka laftis bishaan irraa fi bishaaniin tolfamte utuma beekanuu didan. **6** Addunyaan yeroo sanaas bishaanuma kanaan liqimfamee bade. **7** Dubbiidhuma kanaanis samiiwwanii fi lafti yeroo ammaa jiran kunneen guyyaa murtii, kan badiisa namoota Waaqaaf hin bulleetiif kaa'amaniibiddaaf turfamaniiru. **8** Yaa michoota jaallatamoo, isin garuu waan tokkicha kana hin irraanfatiinaa. Gooftaa biratti guyyaan tokko akka waggaa kumaa, waggaa kunnis akka guyyaa tokkoo ti. **9** Gooftaan akka namoonni tokko tokko lafa irra harkifata jedhanii yaadan sana, waadaa isaa guutuu irratti lafa irra hin harkifatu. Inni akka namni hundinuu qalbii jijjiirrachuu jedhee isinii obsa malee akka namni tokko iyyuu badu barbaadee miti. **10** Guyyaan Gooftaa garuu akkuma hattuu dhufa. Samiiwwan sagalee guddaadhaan dhabamu; wanni samiiwwan keessa jiru hundinuu ho'a guddaadhaan baqa; laftii fi wanni ishee irra jiru hundinuu ni gubata. **11** Wanni hundinuu akkasitti bada erga ta'ee, isin nama akkamii ta'uu qabdu ree? Jireenya qulqulluu fi Waaqaaf bulu jiraachuu qabdu; **12** kanas guyyaa Waaqaa eeggachaa, dhufaatii isaas ariifachiisaa gochuu qabdu. Guyyaa sana samiiwwan ibiddaan badu; wanni samiiwwan keessa jirus ho'aan baqa. **13** Nu garuu akkuma waadaa isaatti samiiwwan haaraa fi lafa haaraa qajeelinni keessa jiraatu eegganna. **14** Kanaafuu yaa michoota jaallatamoo, isinis sababii waanuma kana eeggataniif akka warra xurii fi hir'ina hin qabne, warra nagaan isa wajjin jiraatan taataniif yaalii isinii danda'ame hunda godhaa. **15** Akkuma Phaawulos obboleessi keenya jaallatamaan sun ogummaa Waaqni kenneefiin isinii barreesse sana akka obsi Gooftaa keenyaa fayyina ta'e yaadatti qabadhaa. **16** Innis waa'ee waan kanaa dubbatee xalayoota isaa hunda keessatti haaluma kanaan barreesa. Xalayoota isaa keessas waan hubachuun nama rakkisu tokko tokkotu jira; wallaaltonnii fi warri jabaatanii hin dhaabanne akkuma Katabbiwwan Qulqulluu kaan jal'isan sana kanas badiidhuma ofii isaaniitiif ni jal'isu. **17**

Kanaaf yaa michoota jaallatamoo, isin sababii duraan dursitanii waan kana beektaniif akka dogoggora finciltootaatiin fudhatamnii hundee jabaatanii irra dhaabattan irraa hin kufneef of eeggadhaa. **18** Garuu ayyaanaa fi beekumsa Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosin guddadhaa. Ammas, bara baraanis ulfinni isaaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Yohannis

1 Nu waa'ee Dubbii jireenyaa kan jalqabaa kaasee ture, kan dhageenye, kan ija keenyaan argine, kan ilaallee fi kan harki keenyas qaqqabe kana labsina. **2** Jireenyi mul'ateera; nus isa argineerra; dhugaas ni baanaaf; nu jireenya bara baraa isa Abbaa wajjin turee fi isa nutti mul'ate sana isinitti labsina. (aiōnios g166) **3** Akka isinis nu wajjin tokkummaa qabaattaniif waan arginee fi waan dhageenye isinitti labsina. Tokkummaan keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos wajjin. **4** Nus akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf waan kana barreessina. **5** Ergaan nu isa irraa dhageenye, kan isinittis labsinu isa kana: Kunis akka Waaqni ifa ta'ee fi akka dukkanni gonkumaa isa keessa hin jirree dha. **6** Nu isa wajjin tokkummaa qabna jennee yoo dukkana keessa deddeebine ni sobna; dhugaa sanaanis hin jiraannu. **7** Garuu akkuma inni ifa keessa jiru sana, nus yoo ifa keessa deddeebine walii wajjin tokkummaa qabna; dhiigni Ilma isaa Yesuus cubbuu hundumaa irraa nu qulqulleessa. **8** Nu yoo cubbuu hin qabnu jenne of gowwoomsina; dhugaanis nu keessa hin jiru. **9** Yoo cubbuu keenya himanne, inni cubbuu keenya nuu dhiisuuf amanamaa fi qajeelaa dha; jal'ina hunda irraas nu qulqulleessa. **10** Nu yoo cubbuu hin hojjennee jenne immoo sobduu isa goona; dubbiin isaas nu keessa hin jiru.

2 Yaa ijoollee ko, ani akka isin cubbuu hin hojjenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hojjete nu Abbaa biraa abukaattoo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti. **3** Nu yoo ajaja isaa eegne, kanaan akka isa beekne ni beekna. **4** Namni, "Ani isa nan beeka" jedhu kan garuu ajaja isaa hin eegne kam iyyuu sobduu dha; dhugaanis isa keessa hin jiru. **5** Garuu yoo namni kam iyyuu dubbii isaatiif ajajame, jaalalli Waaqaa dhugumaan isa keessatti guutuu ta'a. Kanaanis nu akka isa keessa jirru ni beekna; **6** namni ani isaan jiraadha ofiin

jedhu kam iyyuu akkuma Yesuus jiraate sanatti jiraachuu qaba. **7** Yaa obboloota, ani ajaja moofaa isuma jalqabaa kaasee isin bira ture sana malee ajaja haaraa isinii hin barreessu. Ajajni moofaan kunis ergaadhuma isin dhageessan sana. **8** Ta'us ani ajaja haaraa tokko isiniif nan barreessa; sababiin isaas dukkanichi darbaa, ifni dhugaa immoo waan amma iyyuu ifaa jiruuf dhugaan isaa isa keessattii fi isin keessatti ni mul'ata. **9** Namni ani ifa keessa jira ofiin jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu amma illee dukkana keessa jira. **10** Namni obboleessa isaa jaallatu hundinuu ifa keessa jiraata; wanni isa gufachiisu tokko iyyuu isa keessa hin jiru. **11** Namni obboleessa isaa jibbu garuu dukkana keessa jira; dukkanuma keessa jiraatas; inni waan dukkanni sun isa jaamseef gara itti adeemu hin beeku. **12** Yaa ijoolle, cubbuun keessan sababii maqaa isaatiif waan isinii dhiifameef ani isiniifin barreessa. **13** Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan isa hamaa sana mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **14** Yaa ijoolle, isin waan Abbaa beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan jajjaboo taataniif, waan dubbiin Waaqaa isin keessa jiraatuuf, waan isa hamaa sanas mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **15** Addunyaa yookaan waan addunyaa keessa jiru tokko illee hin jaallatinaa. Eenyu iyyuu yoo addunyaa jaallate, jaalalli Abbaa isa keessa hin jiru. **16** Wanni addunyaa keessa jiru hundinuu jechuunis hawwiin foonii, hawwiin ijaa, akkasumas waan qabaniin kooruun kan addunyaati malee kan Abbaa miti. **17** Addunyaa fi hawwiin ishee ni badu; namni fedhii Waaqaa raawwatu garuu bara baraan jiraata. (aiōn g165) **18** Yaa ijoolle, sa'atiin kun sa'aatii dhumaa ti; akka farri Kiristoos sun dhufu akkuma dhageessan sana amnuma iyyuu farroonni Kiristoos baay'een dhufaniiru. Kanaanis nu akka sa'atiin kun sa'aatii dhumaa ta'e beekna. **19** Isaan nu keessaa

ba'an malee dhugumaan kan keenya hin turre. Utuu kan keenya ta'anii silaa nu biratti hafu turan; nu biraa deemuun isaanii garuu akka tokkoon isaanii iyyuu keenya hin ta'in mul'ise. **20** Isin garuu Isa Qulqulluu sanaa dibamtaniirtu; isin hundis dhugaa ni beektu. **21** Sababiin ani isinii barreessuuf waan isin dhugaa beektanii fi akka sobni tokko iyyuu dhugaa keessa hin jirres beektaniif malee waan isin dhugaa hin beekneef miti. **22** Nama Yesuus kun Kiristoos miti jedhee ganu malee sobduun eenyu ree? Namni akkasii farra Kiristoos; inni Abbaa fi Ilma ni gana. **23** Namni Ilma ganu kam iyyuu Abbaa illee hin qabu; namni waa'ee Ilmaa dhugaa ba'u hundinuu Abbaas qaba. **24** Wannii isin jalqabaa kaaftanii dhageessan sun isin keessa haa jiraatu. Yoo wannii jalqabaa kaaftanii dhageessan isin keessa jiraate, isinis Ilmaa fi Abbaadhaan ni jiraattu. **25** Wannii inni waadaa nuu gale kanaa dha; kunis jireenya bara baraa ti. (aiṁnios g166) **26** Ani waa'ee warra karaa irraa isin jal'isuu yaalan sanaatiif waan kana isiniifin barreessa. **27** Garuu dibanni isin isa irraa argattan sun waan isin keessa jiraatuuf namni tokko iyyuu isin barsiisuu hin barbaachisu; dibanni isaa sun garuu waan waa'ee hundumaa isin barsiisuuf, dibanni sun waan dhugaa malee soba hin ta'iniif akkuma inni isin barsiise sanatti isumaan jiraadhaa. **28** Ammas yaa ijoolle, akka yommuu inni mul'atutti ija jabina qabaannuuf, akka nu guyyaa dhufaatii isaattis fuula isaa duratti hin qaanofneef isaan jiraadhaa. **29** Isin yoo akka inni qajeelaa ta'e beektan, akka namni waan qajeelaa hojjetu hundinuu isa irraa dhalate ni beektu.

3 Nu akka ijoollee Waaqaa jedhamnee waamamnuuf jaalalli Abbaan nurratti dhangalaase akkam guddaa dha! Nus akkasuma ijoollee isaa ti! Addunyaan waan isa hin beekiniif nu hin beeku. **2** Yaa michoota jaallatamoo, nu amma ijoollee Waaqaa ti; gara fuula duraatti immoo maal akka taanu amma hin ibsamne. Garuu yommuu inni mul'atutti sababii akkuma inni jirutti isa arginuuf nu akkuma isaa akka taanu ni beekna. **3** Namni

akkasitti isa abdatu hundinuu akkuma inni qulqulluu ta'e sana of qulqulleessa. **4** Namni cubbuu hojjetu kam iyyuu seeratti ni fincila; cubbuun finciluudhaatii. **5** Isin garuu akka inni cubbuu keenya balleessuudhaaf mul'ate ni beektu. Isa keessa cubbuun hin jiru. **6** Namni isaan jiraatu kam iyyuu cubbuu hin hojjetu. Namni cubbuu hojjetu kam iyyuu isa hin argine yookaan isa hin beekne. **7** Yaa ijoolle, namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsin. Akkuma inni qajeelaa ta'e sana namni waan qajeelaa hojjetus qajeelaa dha. **8** Namni cubbuu hojjetu kan diiyaabiloos; diiyaabiloos jalqabumaa kaasee cubbuu hojjetaatii. Ilmi Waaqaa hojii diiyaabiloos diiguudhaaf mul'ateetii. **9** Namni Waaqa irraa dhalate kam iyyuu waan sanyiin Waaqaa isa keessa jiraatuuf cubbuu hojjechuutti hin fufu; inni waan Waaqa irraa dhalateef cubbuu hojjechuu hin danda'u. **10** Ijoolleen Waaqaatii fi ijoolleen diiyaabiloos kanaan gargar baafamanii beekamu: Namni waan qajeelaa hin hojjenne yookaan obboleessa isaa hin jaallanne kam iyyuu kan Waaqaa miti. **11** Ergaan isin jalqabaa kaaftanii dhageessan isa, "Nu wal jaallachuu qabna" jedhuu dha. **12** Isin akka Qaayin isa kan isa hamaa sanaa ta'ee obboleessa isaa ajjeese sanaa hin ta'inaa; inni maaliif obboleessa isaa ajjeese? Sababii hojiin isaa jal'aa ta'ee, kan obboleessa isaa immoo qajeelaa ta'eef. **13** Yaa obbuloota ko, yoo addunyaan isin jibbe isin hin dinqin. **14** Nu sababii obbuloota jaallannuuf du'a keessaa gara jireenyaatti akka ceene ni beekna. Namni obboleessa isaa hin jaallanne du'a keessa jiraata. **15** Namni obboleessa isaa jibbu kam iyyuu nama nama ajjeesuu dha; isinis akka namni nama ajjeesu jireenya bara baraa of keessaa hin qabne beektu. (aiṁnios g166) **16** Yesuus Kiristoos lubbuu isaa dabarsee nuuf kenneera: Jaalalli maal akka ta'es kanaan beekna; nus akkasuma lubbuu keenya dabarsinee obbuloota keenyaaf kennuu qabna. **17** Namni qabeenya addunyaa qabu kam iyyuu yoo obboleessa isaa rakkataa argee garaa itti jabaate jaalalli Waaqaa akkamitti isa keessa jiraachuu danda'a? **18** Yaa ijoollee

jaallatamoo, kottaa dubbiin yookaan afaan qofaan utuu hin ta'in hojii fi dhugaadhaan jaallannaa. **19** Nus kan dhugaa ta'uu keenya kanaan beekna; fuula isaa durattis garaa keenya boqochiifna. **20** Yeroo garaan keenya nutti murutti Waaqni garaa keenya caalaa guddaa akka ta'e ni beeknaatii; inni waan hunda ni beeka. **21** Yaa michoota, yoo garaan keenya nutti muruu baate nu fuula Waaqaa duratti ija jabina qabna. **22** Nus sababii ajaja isaa eegnuu fi sababii waan isa gammachiisu hojjennuuf waan kadhannu hunda isa irraa ni arganna. **23** Ajajni isaas kana: kunis nu maqaa Ilma isaa Yesuus Kiristoositti akka amannuu fi akkuma inni nu ajajetti akka wal jaallannuuf. **24** Namni ajaja isaa eegu isa keessa jiraata; innis isa keessa jiraata. Kanaan akka inni nu keessa jiraatu nu Hafuura inni nuu kenneen ni beekna.

4 Yaa michoota, hafuuronni kan Waaqaa ta'uu fi ta'uu baachuu isaanii ilaaluuuf qoradhaa malee hafuurota hunda hin amaninaa; raajonni sobduun hedduun addunyaa seenaniiru. **2** Haalli isin ittiin Hafuura Waaqaa beektanis kanuma: Hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa ba'u hundi kan Waaqaa ti; **3** hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin baane hundi kan Waaqaa miti. Inni hafuura farra Kiristoos, kan isin akka inni dhufu dhageessan sanaa ti; innis ammuma iyyuu addunyaa keessa jira. **4** Yaa ijoolle, isin kan Waaqaa ti; jaras mo'attaniirtu; inni isin keessa jiru kan addunyaa keessa jiru sana caalaa guddaadhaatii. **5** Isaan kan addunyaa ti; kanaaf wanni isaan dubbatanis kanuma addunyaa ti; addunyaanis isaan dhaggeeffata. **6** Nu kan Waaqaa ti; namni Waaqaa beeku hundinuu nu dhaggeeffata; namni kan Waaqaa hin ta'in garuu nu hin dhaggeeffatu. Kanaan Hafuura dhugaatii fi hafuura sobaa addaan baafnee ni beekna. **7** Yaa michoota, jaalalli kan Waaqaa waan ta'eef kottaa wal jaallannaa. Namni jaallatu hundi Waaqaa irraa dhalate; Waaqas ni beeka. **8** Sababii Waaqni jaalala ta'eef, namni hin jaallanne hundi Waaqaa hin beeku. **9** Waaqni akka nu karaa isaatiin jireenya

argannuuf jedhee Ilma isaa tokkicha sana gara addunyaatti erge. Kanaan jaalalli Waaqaa nu gidduutti mul'ateera. **10** Jaalalli isa kana: Kunis nu Waaqaa jaallannee miti; garuu Waaqatu nu jaallatee akka inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusu ta'uuf Ilma isaa erge. **11** Yaa michoota, erga Waaqni akkana nu jaallatee nus wal jaallachuu qabna. **12** Namni tokko iyyuu takkumaa Waaqaa hin argine; yoo wal jaallanne garuu Waaqni nu keessa jiraata; jaalalli isaas nu keessatti guutuu ta'a. **13** Inni waan Hafuura isaa irraa nuu kenneef nu akka isa keessa jiraannuu fi akka innis nu keessa jiraatu kanaan ni beekna. **14** Akka inni Fayyisaa addunyaa ta'uuf jedhee Abbaan Ilma isaa akka erge argineerra; dhugaa baanas. **15** Yoo namni kam iyyuu Yesuus Ilma Waaqaa akka ta'e dhugaa ba'e, Waaqni isa keessa jiraata; innis Waaqaa keessa jiraata. **16** Kanaafuu jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra; amanneerras. Waaqni jaalala. Namni jaalalaan jiraatu Waaqaa keessa jiraata; Waaqnis isa keessa jiraata. **17** Nus akka guyyaa murtiitti ija jabina qabaannuuf karaa kanaan jaalalli nu gidduutti guutuu ta'eera; nu addunyaa kana irratti Yesuus fackaannaatii. **18** Jaalala keessa sodaan hin jiru. Sodaan waan adabbii wajjin wal qabatee jiruuf jaalalli mudaa hin qabne sodaa of keessaa baasee gata. Namni sodaatu tokko jaalalli isaa guutuu miti. **19** Nu sababii inni duraan dursee nu jaallateef isa jaallanna. **20** Namni, "Ani Waaqaa nan jaalladha" jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan arge sana hin jaallanne kam iyyuu Waaqaa hin argin sana jaallachuu hin danda'u. **21** Inni ajaja kana nuu kenneera: Namni Waaqaa jaallatu kam iyyuu obboleessa ofii isaa jaallachuu qaba.

5 Yesuus kun Kiristoos akka ta'e namni amanu hundinuu Waaqaa irraa dhalate; namni Abbaa jaallatu hundinuu kan Abbaa irraa dhalates ni jaallata. **2** Nu yommuu Waaqaa jaallannuu fi yommuu ajaja isaa eegnutti akka ijoollee Waaqaa jaallannu kanaan beekna. **3** Waaqaa jaallachuun ajaja isaa eeguu dha. Ajajni isaas hin ulfaatuu. **4** Namni Waaqaa irraa dhalatu hundinuu

addunyaa ni mo'ataatii. Kan addunyaa mo'atus amantii keenya. **5** Yesuus ilma Waaqaa ta'uu isaa nama amanu malee eenyutu addunyaa mo'ata? **6** Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe isa kana; innis Yesuus Kiristoos. Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe malee bishaan qofaan hin dhufne. Kanas Hafuuratu dhugaa ba'a; Hafuurri dhugaadhaatii. **7** Dhuga baatota sadiitu jira: **8** Isaanis Hafuura, bishaanii fi dhiiga; sadanuus walii galu. **9** Dhuga ba'umsa namaa ni fudhanna; dhuga ba'umsi Waaqaa garuu kana caalaa guddaa dha; dhuga ba'umsi kun isa Waaqni waa'ee ilma isaa dhugaa ba'e sana. **10** Namni ilma Waaqaatti amanu kam iyyuu dhuga ba'umsa kana garaa isaa keessaa qaba. Namni Waaqa hin amanne garuu waan isa Waaqni waa'ee ilma isaa dhugaa ba'e sana hin amaniniif inni Waaqa sobduu godheera. **11** Dhuga ba'umsi sunis isa kana: Waaqni jireenya bara baraa nuu kenneera; jireenyi sunis ilma isaa keessa jira. (aiōnios g166) **12** Namni ilma sana qabu jireenya qaba; namni ilma Waaqaa hin qabne immoo jireenya hin qabu. **13** Isin warri maqaa ilma Waaqaatti amantan jireenya bara baraa qabaachuu keessan akka beektaniif ani waan kana isinii barreessa. (aiōnios g166) **14** Ija jabinni nu fuula Waaqaa duratti qabnu isa kana: yoo nu akka fedhii isaatti waan hunda isa kadhanne inni nuuf dhaga'a. **15** Nu yoo akka inni waan nu kadhannu hunda nuuf dhaga'u beekne, akka waan isa kadhannes argannu ni beekna. **16** Namni kam iyyuu utuu obboleessi isaa cubbuu gara du'aatti hin geessine hojjetuu yoo arge Waaqa kadhachufii qaba; Waaqnis warra cubbuun isaanii gara du'aatti isaan hin geessineef jireenya ni kenna. Cubbuun gara du'aatti nama geessu jira; anis waan akkasitiif inni haa kadhatu jechuu koo miti. **17** Jal'inni hundinuu cubbuu dha; cubbuun gara du'aatti nama hin geessines jira. **18** Namni Waaqa irraa dhalate kam iyyuu akka cubbuu hojjechuutti hin fufne ni beekna; Inni Waaqa irraa dhalate sun isa eega; inni hamaan isa tuquu hin danda'u. **19** Nu ijoollee Waaqaa akka taane, addunyaan guutuunis to'annaa isa hamaa sanaa jala akka jiru ni beekna. **20** Akkasumas akka ilmi Waaqaa

dhufee akka isa dhugaa ta'e sanas beeknuuf hubannaa nuu kenne ni beekna. Nus ilma isaa isa dhugaa sana, jechuunis Yesuus Kiristoositti jirra. Inni Waaqa dhugaa ti; jireenya bara baraatis. (aiōnios g166) **21** Yaa ijoolle, waaqota tolfamoo irraa of eegaa.

2 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara giiftii filatamtuu fi ijoollee ishee, warra ani dhugaadhaan jaalladhu, warra ana qofa utuu hin ta'in warri dhugaa beekan hundi akkasuma jaallataniitti; **2** kunis sababii dhugaa nu keessa jiraatuu fi isa bara baraan nu wajjin jiraatu sanaatiif: **(aiṓn 9165)** **3** Ayyaanni, araarrii fi nagaan Waaqa Abbaa biraa, Yesuus Kiristoos ilma Abbaa biraas, dhugaa fi jaalalaan nu wajjin ni ta'a. **4** Ani waan ijoollee kee keessaa tokko tokko akka isaan akkuma Abbaan nu ajajetti dhugaan jiraatan argeef baay'ee gammadeera. **5** Ammas yaa giiftii jaallatamtuu, ani ajaja durumaa jalqabee nuuf kenname sana malee ajaja haaraa siif barreessuutti hin jiru. Akka wal jaallannuufis sin kadhada. **6** Jaalallis kana: kunis ajaja isaa eegnee jiraachuu dha. Akkuma isin durumaa jalqabdani dhageessan sana ajajni isaa akka isin jaalalaan jiraattanii dha. **7** Gowwoomsitoonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namni akkanaa kam iyyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos. **8** Isin akka gatii guutuu argattan malee akka waan hojjettan sana hin dhabneef of eeggadhaa. **9** Namni barsiisa Kiristoosiin hin jiraanne kan barsiisa sana keessaa ba'u kam iyyuu Waaqa hin qabu; namni barsiisa Kiristoosiin jiraatu hundinuu immoo Abbaas ilma qaba. **10** Isin yoo namni kam iyyuu gara keessan dhufee garuu barsiisa kana hin fidin, mana keessanitti ol isa hin galchinaa yookaan isa hin simatinaa. **11** Namni isa simatu kam iyyuu hojii isaa hamaa sana keessatti qooda qabaataatii. **12** Ani waanan isiniif barreessu baay'ee qaba; ta'us waraqaa fi qalamiitti fayyadamuu hin barbaadu. Qooda kanaa akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf ani gara keessan dhufee ifaan ifatti haasofnu abdiin qaba. **13** Ijoolleen obboleettii kee kan filatamte sanaas nagaa siif dhaamu.

3 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara Gaayoos michuu koo, isa ani dhugaadhaan jaalladhuutti. **2** Yaa michuu ko, akkuma lubbuu keetti tole sana akka wanni hundinuu sitti toluu fi akka ati fayyaa qabaattuuf nan kadhada. **3** Obbollooni tokko tokko dhufanii akka ati dhugaaf amanamaa taatee fi akka ati dhugaadhaan jiraattu natti himnaan ani akka malee gammade. **4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa ani gammachuu guddaa hin qabu. **5** Yaa michuu ko, yoo isaan keessummoota sitti ta'an illee ati waan obbolootaaf gootu keessatti amanamaa dha. **6** Isaan waa'ee jaalala keetii waldaa kiristaanaatti himaniiru. Maaloo haala Waaqatti toluun karaan isaanii irratti isaan gargaari. **7** Isaan Maqaa isaatiif jedhanii utuu ormoota irraa gargaarsa tokko illee hin argatin ba'aniiruutii. **8** Kanaafuu nu akka isaan wajjin dhugaaf hojjennuuf namoota akkasii simannee gargaaruu qabna. **9** Ani waldaa kiristaanaatiif barreesseera; garuu isaan keessaa Diyoxiiraaxiis inni duree ta'uu barbaadu nu hin simatu. **10** Kanaafuu ani yoon dhufe waan inni maqaa keenya balleessuudhaan hojjechaa jiru ifatti nan baasa. Akka waan wanni kun isa hanqateetti inni obboloota simachuu dida. Warra isaan simachuu barbaadanis ni dhowwa; waldaa kiristaanaa keessaas isaan ari'a. **11** Yaa michuu ko, waan gaarii duukaa bu'i malee waan hamaa duukaa hin bu'in. Namni waan gaarii hojjetu kam iyyuu kan Waaqaa ti. Namni waan hamaa hojjetu garuu takkumaa Waaqa hin argine. **12** Namni hundi Dimeexiroosiif dhugaa ba'a; dhugaan mataan ishee iyyuu dhugaa baati. Nus dhugaa baanaaf; isinis akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e ni beektu. **13** Ani waanan siif barreessu baay'ee qaba; garuu biirii fi qalamiidhaan barreessuu hin barbaadu. **14** Qooda kanaa ani dhi'ootti si arguuf abdii qaba; nus ifaan ifatti ni haasofna. Nagaan siif haa ta'u. Michoonni as jiran nagaa siif dhaamu. Atis michoota achi jiran tokko tokkoon maqaa dha'iitii nagaa itti nuu himi.

Yihuudaa

1 Yihuudaa obboleessa Yaaqoob garbicha

Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra waamamanii Waaqa Abbaadhaan jaallataman kanneen Yesuus Kiristoosiin eegamaniitti: **2** Araarri, nagaanii fi jaalalli isiniif haa baay'atu. **3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin qooddannu kanaa isiniif barreessuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara baraan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kenname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreessee isin gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. **4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waaqa keenyaa gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha. **5** Yoo isin duraanuu waan kana hunda beektan illee, ani akka Gooftaan yeroo tokko saba isaa Gibxii baasee ergasii immoo warra hin amanin balleesse isin yaadachiisuu nan barbaada.

6 Innis ergamoota sadarkaa taayitaa isaanii irra hin turin, kanneen lafa jireenya isaanii dhiisan sana foncaa bara baraatiin hidhee hamma murtii Guyyaa guddaa sanaatti dukkana keessa turseera. (aiḏios g126)

7 Sodoomii fi Gomoraan, magaalaawwan naannoo isaanii jiranis akkasuma halalummaa fi hawwii foonii kan haala uumamaatiin ala ta'etti dabarsanii of kennaniiru. Isaanis warra adaba ibidda bara baraatiin adabamaniif fakkeenya ta'aniiru. (aiḡnios g166)

8 Haaluma wal fakkaatuunis namoonni abjootan kunneen foon ofii isaanii xureessu; gooftummaa ni tuffatu; ulfina qabeeyyii illee ni arrabsu. **9** Garuu Miikaa'el hangafni ergamoota Waaqaa iyyuu yeroo waa'ee reeffa Musee irratti diyaabilooisiin walitti falmanitti, "Gooftaan si haa ifatu!" jedhe malee isa arrabsuudhaan itti muruuf ija hin jabaanne. **10** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu; waan isaan akkuma bineensota waa yaaduu

hin dandeenyeetti miiraan hubatantu isaan balleessa. **11** Isaaniif wayyoo! Isaan karaa Qaayin irra deeman; faayidaa argachuuf jedhaniif dogoggora Bala'aam keessa of buusan; fincila Qooraahiitiinis ni barbadaa'an. **12** Namoonni kunneen utuma xuraa'oo ta'anii jiranuu qaaniif tokko malee cidha jaalalaa isin wajjin nyaatu; isaan tiksoota ofuma isaanii qofa sooranii dha. Isaan akkuma duumessa bokkaa hin qabne kan bubbeen asii fi achi oofuu ti; akkuma muka yeroo itti ija naqachuu qabutti ija dhabee buqqifamee dachaa lama du'ee ti. **13** Isaan

warra akka dambalii galaanaa hoomacha qaaniif isaanii baasanii dha; akkuma urjiwwan asii fi achi jooran kanneen dukkanni limixiin hamma bara baraatti isaanii kaa'amee ti. (aiḡn g165) **14** Henook inni Addaam irraa jalqabee torbaffaa ture sun akkana jedhee waa'ee namoota kanaa raajii dubbateera: "Kunoo, Gooftaan qulqulloota isaa kumaatama wajjin ni dhufa; **15** innis nama hundatti muruuf, warra Waaqaaf hin bulle kanneen karaa Waaqni hin jaallanneen waan Waaqni hin jaallanne hojjetan hundaa fi dubbii hamaa cubbamooni Waaqaaf hin bulle hundinuu isa irratti dubbatan hundatti isaan gaafachuuf ni dhufa." **16** Namoonni kunneen yeroo hunda ni guungumu; komiis ni qabaatu; hawwii isaanii isa hamaa duukaa bu'u; of jaju; faayidaa argachuuf jedhaniis nama saadu. **17** Yaa michoota, isin garuu waan ergamooni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos duraan dursanii himan sana yaadadhaa. **18** Isaanis, "Qoostonni hawwii fedhii Waaqaatiin ala ta'e duukaa bu'an bara dhumaa keessa ni dhufu" isiniin jedhan. **19** Namoonni kunneen warra gargar ba'uu uuman, warra hawwii foonii duukaa bu'anii fi warra Hafuura Qulqulluu hin qabnee dha. **20** Isin garuu yaa michoota, amantii keessan kan waan hunda irra qulqulluu ta'e sana irratti of ijaaraa; Hafuura Qulqulluudhaanis kadhadhaa. **21** Araarri Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos jireenya bara baraatti akka isin geessu eeggachaa jaalala Waaqaatiin of eegaa.

(aiḡnios g166) **22** Warra shakkii qabaniif garaa laafaa; **23** Warra kaan ibidda keessaa butaatii

oolchaa; kaan immoo uffata hawwii fooniitiin xureeffame iyyuu balfaatii sodaadhaan isaan maaraa. **24** Isa gufachuu isin oolchuu danda'uu fi isa fuula ulfina isaa duratti hir'ina malee, gammachuu guddaadhaan isin dhi'eessuu danda'u sanaaf, **25** Fayyisaa keenya Waaqa tokkichaaf ulfinni, surraan, humnii fi taayitaan karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin bara hundumaan dura, amma, bara baraanis haa ta'u! Ameen. (aiጥn g165)

Mul'ata

1 Kun mul'ata Yesuus Kiristoos, kan akka inni waan dhi'ootti ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee Waaqni isaaf kennee dha. Innis ergamaa isaa gara garbicha isaa Yohannisitti ergee akka mul'anni sun beekamu godhe; **2** Yohannis isa waan arge hundumaa jechuunis dubbii Waaqaatii fi dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **3** Namni dubbii raajii kana dubbisu eebbifamaa dha; warri waan raajii sana keessatti barreeffame dhaga'anii eeganis eebbifamoo dha; barichi dhi'aateeraatii. **4** Yohannis irraa, Gara waldoota kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa keessa jiran torbaniitti: Isa jiru, isa ture, Isa dhufuuf jiruu fi Hafuurota torban fuula teessoo isaa dura jiran irraa, **5** akkasumas Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa ta'e sana irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isaatiin cubbuu keenya irraa bilisa nu baase, **6** isa akka nu Waaqa isaatii fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota nu taasisa sanaaf ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti haa ta'u! Ameen. (aiōn g165) **7** "Kunoo, inni duumessa wajjin dhufa; jji hundinuu, warri isa waraanan iyyuu isa ni argu," saboonni lafaa hundinuu "sababii isaatiif ni wawwaatu." **8** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u, "Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiruu dha" jedha. **9** Ani obboleessi keessan Yohannis dhiphina keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoos keessattis isin wajjin kan hirmaadhu sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoosiif Phaaximoos biyya bishaaniin marfamte irrann ture. **10** Anis guyyaa Gooftaatti Hafuuraanin ture; dugda koo duubaanis sagalee guddaa akka malakataa tokko nan dhaga'e; **11** sagaleen sunis, "Waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessiitti gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis Efesoonitti, Samirnaatti, Phergaamoonitti, Tiyaatiraatti, Sardeesitti, Filaadelfiyaattii fi Lodoqiyaatti ergi" jedhe. **12**

Anis sagalee natti dubbachaa ture sana ilaaluuf jedheen of irra gara gale. Ani yommuun of irra gara galetti baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torba nan arge; **13** baattuwwan ibsaa sana gidduus kan, "ilma namaa fakkaatu" tokkodu ture; innis uffata dheeraa miilla ga'u uffatee, naannoo qoma isaatti immoo sabbata warqee hidhatee ture. **14** Mataan isaatii fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; jji isaas akka arraba ibiddaa turte. **15** Miilli isaas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma sagalee bishaan baay'ee ti. **16** Harka isaa mirgaatiin urjiiwwan torba qabatee ture; afaan isaa keessaas goraadee qara lama qabutu ba'aa ture. Fuulli isaas biiftuu humna guutuun iftu fakkaata ture. **17** Ani yommuun isa argetti akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Inni immoo harka isaa mirgaa narra kaa'ee akkana naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii fi kan Dhumaa ti. **18** Isa jiraataa dhas; ani du'een ture; kunoo, bara baraa hamma bara baraatti nan jiraadha! Furtuu du'aatii fi kan Sii'oolis qaba. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** "Kanaafuu ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduraatti ta'u barreessi. **20** Icciitiin urjiiwwan torbaa kanneen ati harka koo mirgaa keessatti argiteetii fi baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torbanii isa kana: Urjiiwwan torban ergamoota waldaa kiristaanaa torbaa ti; baattuwwan ibsaa torban immoo waldoota kiristaanaa torbanii dha.

2 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Efesoonittiakkana jedhii barreessi: Inni urjiiwwan torba harka isaa mirgaatti qabatee baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman gidduu deddeebi'u sun akkana jedha. **2** Ani hojii kee, dadhabbii keetii fi obsaan dhaabachuu kee beeka. Akka ati cal'iftee namoota hamoo hin dhiifne, warra utuu ergamoota hin ta'in ergamoota ofiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneessites nan beeka. **3** Ati maqaa kootiif jettee obsaan dhaabatteerta; rakkina

obsiteerta; hin dadhabnes. 4 Ta'us jaalala kee jedhee Baalaaqin barsiise Bala'aam tureetii. isa jalqabaa dhiisuu keetiif ani waan sirraa 15 Akkasumas namoota barsiisa Niqolaawotaa jibbu xinnoo qaba. 5 Kanaaf ati maal irraa duukaa bu'an tokko tokko of biraa qabda. akka kufte yaadadhu! Qalbii jijjiirradhuutii 16 Kanaafuu qalbii jijjiirradhu! Yoo kanaa hojii kee kan duraa sana hojjedhu. Yoo ati achii ani dafeen sitti dhufa; goraadee afaan qalbii jijjiirrachuu baatte immoo ani sittin kootiitiinis jara sana nan lola. 17 Namni gurra dhufa; baattuu ibsaa keetiis iddoo isaatii nan gabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin fuudha. 6 Garuu waan gaarii tokko qabda: jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atuuf mannaa Hojii Niqolaawotaa kan ani jibbu sana atis ni dhokfame irraa nan kenna. Akkasumas dhagaa jibbita. 7 Namni gurra qabu waan Hafuurri adii maqaan haaraan irratti barreeffame tokko waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. nan kennaaf; maqaa sanas namicha isa fudhatu Nama mo'atu akka inni muka jireenyaa kan sana malee namni tokko iyyuu hin beeku. 18 jannata Waaqaa keessa jiru irraa nyaatuuf "Ergamaa Waaqaa kan Waaqaa kan waldaa mirga nan kennaaf. 8 "Ergamaa Waaqaa kan Kiristaanaa Tiyaatiraattiakkana jedhii barreessi: waldaa kiristaanaa Samirnaattiakkana jedhii Ilmi Waaqaa inni iji isaa arraba ibiddaa barreessi: Inni Jalqabaatii fi inni Dhumaa, inni fakkaatu, kan miilli isaa immoo naasii baqfamee du'ee turee fi amma immoo jiraataa ta'e sun qulqulleeffame fakkaatu sun akkana jedha. 19 akkana jedha. 9 Ani rakkinnaa fi hiyyummaa kee Ani hojii kee, jaalalaa fi amantii kee, tajaajilaa fi beeka; ta'us ati sooressa! Arrabsoo warra utuu obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka hojiin kee inni ammaa kun isa duraa caalu nan beeka. 20 Haa ta'uu malee sababii ati dubartittii raajii ofiin jettu lizaabelin cal'iftee ilaaltuuf ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. Isheenis barsiisa isheetiin tajaajiltoota koo gowwoomsitee akka isaan halalummaa hojjetanii fi akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effame nyaatan gooti. 21 Ani akka isheen halalummaa ishee irraa qalbii jijjiirrattuuf yeroo kenneefiin ture; isheen garuu ni didde. 22 Kanaafuu ani siree dhiphinaa irratti ishee nan gata; warra ishee wajjin ejjanis yoo isaan karaa ishee irraa qalbii jijjiirrachuu baatan rakkina guddaa keessa isaan nan buusa. 23 Ijoollee ishee immoo dha'ichaan nan ajjeesa. Waldoonni kiristaanaa hundinuus akka ani kalee fi onnee qoru ni beeku; anis tokkoo tokkoo keessaniif akkuma hojii keessaniitti gatii keessan isinii nan kenna. 24 Isin warra Tiyaatiraa keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa hin bu'ini fi warra barsiisa Seexanaa kan dhokksaa gad fagoo jedhamu sana hin baratiniin akkana nan jedha; 'Ani ba'aa biraa isinitti hin fe'u; 25 isin garuu hamma ani dhufutti waan qabdan sana jabeessaa qabadhaa.' 26 Ani nama mo'atuuf, kan hamma dhumaattis fedhii koo guutuuf saboota irratti taayitaa nan kenna. 27

‘Inni bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha; akkuma qodaa supheettisisaan hurreessa;’ kunis akkuma ani itti Abbaa koo biraa taayitaa argadhe sanaan. **28** Ani immoo bakkalcha barii nan kennaaf. **29** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga’u.

3 “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Sardeesittiakkana jedhii barreessi: Inni Hafuurota Waaqaa torbaa fi urjiwwan torba qabu sun akkana jedha. Ani hojii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. **2** Dammaqil! Ani fuula Waaqa kootii duratti hojiin kee guutuu ta’uu isaa hin argineetii waan du’uu ga’e sana jajjabeessi. **3** Kanaafuu waan fudhattee fi waan dhageesse yaadadhu; waan dhageesse sanaaf ajajami; qalbiis jijjiirradhu. Yoo ati dammaquu baatte garuu ani akkuma hattuuitti sitti nan dhufa; sa’aatii kamitti akka ani sitti dhufus ati hin beektu. **4** Ta’u iyyuu ati namoota uffata isaanii hin xureessin muraasa Sardees keessaa qabda. Isaanis uffata adaadii uffatanii na wajjin ni deemu; isaan kanaaf warra malanii dha. **5** Namni mo’u akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata. Anis maqaa isaa kitaaba jireenyaa keessaa gonkumaa hin haqu; fuula Abbaa kootii fi ergamoota isaa durattis maqaa isaa nan beeksisa. **6** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga’u. **7** “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaattiakkana jedhii barreessi: Inni qulqulluun, inni dhugaan, inni furtuu Daawit harka isaatii qabu, kan waan inni banu eenyu iyyuu cufuu hin dandeenyee fi waan inni cufus eenyu iyyuu banuu hin dandeenye sun akkana jedha. **8** Ani hojii kee beeka. Kunoo, ani balbala banamaa namni cufuu hin dandeenye tokko fuula kee dura kaa’eera. Akka ati humna xinnoo qabdu beeka; ta’us dubbii koo eegdeerta; maqaa koos hin ganne. **9** Kunoo, ani warra waldaa Seexanaa ta’an kanneen utuu Yihuudoota hin ta’in Yihuudoota ofiin jedhanii soban keessaa tokko tokko akka isaan dhufanii miilla kee irratti kufanii sagadani fi akka isaan akka ani si jaalladhe beekan nan godha. **10** Ajaja ani akka ati obsaan dhaabattuuf siif kenne

sana waan eegdeef, anis sa’aatii qorumsaa kan warra lafa irra jiraatan qoruuf addunyaa guutuutti dhufuuf jiru sana irraa si oolcha. **11** Ani dafeen dhufa. Atis akka namni tokko iyyuu gonfoo kee hin fudhanneef waan qabdu jabeessii qabadhu. **12** Nama mo’atus mana qulqullummaa Waaqa koo keessatti utubaa nan godha. Innis achi keessaa gonkumaa hin ba’u. Anis maqaa Waaqa kootii fi maqaa magaalaa Waaqa koo, maqaa Yerusaalem ishee haaraa, ishee Waaqa koo biraa samii irraa gad buutu sanaa isa irratti nan barreessa; maqaa koo haaraas isa irratti nan barreessa. **13** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga’u. **14** “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Lodoqiyaattiakkana jedhii barreessi: Ameen, inni amanamaan, dhuga baatuun dhugaatii fi jalqabaan uumama Waaqaa sun akkana jedha. **15** Akka ati qabbanaa’aa yookaan ho’aa hin ta’in ani hojii kee beeka! Ani utuu ati qabbanaa’aa yookaan ho’aa taatee silaa nan hawwa ture. **16** Kanaafuu ati waan laphiitaateef, ho’aa yookaan qabbanaa’aa waan hin ta’iniif ani afaan kootii si tufuu ga’eera. **17** Ati, ‘Ani sooreessa; qabeenya argadheera; wanni na barbaachisu tokko iyyuu hin jiru’ jetta. Garuu ati deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaa ta’uu kee hin beektu. **18** Kanaafuu ati akka sooromtuuf, warqee ibiddaan qulqulleeffame akka narraa bitattu, akka qullaa kee qaanessaa sana haguuggattuufis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeessuuf immoo kuulii ijatti naqattu akka narraa bitattu sin gorsa. **19** Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbii jijjiirradhus. **20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadheen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga’ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **21** Akkuma ani mo’adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa’e sana, namni mo’atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa’uuf mirga nan kennaaf. **22** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga’u.”

4 Anis ergasii nan ilaale; kunoo balballi banamaan tokko fuula koo dura samii keessa ture. Sagaleen jalqabaa kan ani utuu inni akka malakataatti natti dubbatuu dhaga'e sun, "As ol kottu; anis waan asiin booddee ta'uu qabu sittin argisiisaa" jedhe. **2** Anis yommusuma Hafuuraanan ture; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'e tokko samii keessa ture. **3** Inni achi taa'es dhagaa gatii guddaa yaasphiidiitii fi sardiyoona fakkaata ture. Naannoo teessoo sanaas sabbata Waaqaa kan bifti isaa dhagaa maragdi fakkaatutu ture. **4** Naannoo teessoo sanaas teessoowwan biraa digdamii afurtu ture. Teessoowwan sana irras maanguddoonni digdamii afur uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti immoo gonfoo warqee kaa'atanii tataa'anii turan. **5** Teessoo sana keessaas ifni balaqqee ni mul'ate; kakawwee fi sagaleen ni dhaga'ame. Teessoo sana fuuldurattis guci torba boba'aa ture. Isaan kunneenis Hafuurota Waaqaa torbanii dha. **6** Akkasumas wanni galaana bilillee fakkaatu kan akka of-ilaalee qulqullaa'e tokko teessoo sana fuuldura ture. Walakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan lubbuu qabeeyyii afurtu ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan guutamanii turan. **7** Uumamni lubbuu qabeessi jalqabaa leenca, inni lammaffaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; afuraffaan immoo risaa barrisu fakkaata ture. **8** Tokkoon tokkoon uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii qoochoo ja'a ja'a qabu turan; duubni isaaniitii fi keessi isaanis ijaan guutamee ture. Isaanis utuu aara hin galfatin halkanii guyyaa, "Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u" inni ture, inni jiruu fi inni dhufuuf jiru, 'Qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha'" jedhanii faarfachuu hin dhiisan. **9** Uumamawwan lubbuu qabeeyyiin sun isa teessoo irra taa'ee jiru kan bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ulfina, kabajaa fi galata yommuu kennanitti, (aiṓn g165) **10** maanguddoonni digdamii afran sunis fuula isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa duratti kufanii isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ni sagadan. Gonfoowwan isaanis fuula

teessoo sanaa dura kaka'aanii akkana jedhu: (aiṓn g165) **11** "Yaa Gooftaa fi Waaqa keenya, ati waan hunda waan uumteef, isaan fedhii keetiin waan uumamaniif, waan jiraataniifis, ulfina, kabajaa fi humna fudhachuun siif ni mala."

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'e sanaa irratti kitaaba maramaa keessaa fi duubaan itti barreeffamee chaappaa torbaan cufame tokko nan arge. **2** Anis ergamaa Waaqaa isa jabaa sagalee guddaadhaan, "Chaappaa hiikuun, kitaaba maramaas banuun kan maluuf eenyu inni?" jedhee labsu tokko nan arge. **3** Garuu namni tokko iyyuu samii keessaa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa iyyuu ilaaluu hin dandeenye. **4** Anis waan namni kitaaba maramaa banuun yookaan keessa isaa ilaaluun maluuf tokko iyyuu dhabameef baay'isee nan boo'e. **5** Ergasiis maanguddoota sana keessaa inni tokko, "Hin boo'in! Kunoo, Leenci gosa Yihuudaa, Hiddi Daawit mo'ateera. Inni kitaabicha maramaa banuu, chaappaa isaa torbanuus hiikuu ni danda'a" naan jedhe. **6** Anis Hoolaa waan qalame fakkaatee teessoo walakkaa uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddootaan marfamee dhaabatu tokko arge. Hoolichis gaanfa torbaa fi ija torba qaba ture; iji torban kunneenis Hafuurota Waaqaa kanneen gara lafa hundaatti ergaman torbanii dha. **7** Innis dhufee harka mirgaa isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa kitaaba maramaa fudhate. **8** Yommuu inni kitaaba maramaa sana fudhatettis uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddoonni digdamii afran fuula Hoolichaa duratti kufan. Tokkoon tokkoon isaanii baganaa qabu turan; isaanis mi'a ixaanaa kan warqee irraa hojjetamee fi kan ixaanni keessa guute harkaa qabu turan; ixaanni kunis kadhannaa qulqullootaa ti. **9** Isaanis akkana jedhanii faarfannaa haaraa faarfatan; "Kitaaba maramaa fuudhuun, chaappaa kitaabicha maramaas hiikuun siif mala; sababiin isaas ati qalamtee, gosa hundumaa keessaa, afaan hunda keessaa, saba hunda keessaa, sanyii hunda keessaa, namoota dhiiga keetiin Waaqaaf bitteertaatii.

10 Akka isaan mootummaa fi luboota Waaqa keenyaa ta'anis gooteerta; isaanis lafa irratti ni mo'u." 11 Anis ilaalee sagalee ergamoota baay'ee dhaga'e; baay'inni isaaniis kumaatamaa fi kuma kumaatama ture. Isaanis teessoo sanatti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii fi maanguddootatti naanna'anii turan. 12 Isaanis akkana jedhanii sagalee guddaadhaan faarfatan; "Hoolaa qalame sanaaf, humnaa fi qabeenya, ogummaa fi jabina, kabajaa fi ulfina, galatas argachuun ni mala!" 13 Anis ergasii uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru hundi, uumamni isaan keessa jiru hundinuus, "Isa teessoo irra taa'u sanaa fi Hoolichaaf, galannii fi kabajni, ulfinnii fi humni, bara baraa hamma bara baraatti haa ta'ul!" jedhanii utuu faarfatanuu nan dhaga'e. (aiṓn g165) 14 Uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran, "Ameen" jedhan; maanguddoonnis kufanii sagadan.

6 Anis yommuu Hoolichi chaappaawwan torban keessaa isa jalqabaa banu nan arge. Ergasiis uumamawwan lubbuu qabeeyyii keessaa inni tokko sagalee akka kakawweetiin, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. 2 Anis nan ilaale; kunoo, fardi adiin tokko fuula koo dura ture! Inni farda sana yaabbates iddaa harkatti qabatee ture; gonfoonis ni kennameef; innis mo'achaa, ammas mo'achuuf ba'e. 3 Yommuu Hoolichi chaappaa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni lammaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. 4 Fardi biraa daamaan tokkos ni dhufe. Isa fardicha yaabbatuufis akka inni nagaa lafa irraa balleessuu fi akka namoonni wal gorra'an akka godhuuf humni kennameef; goraadeen guddaan tokkos ni kennameef. 5 Yommuu Hoolichi chaappaa sadaffaa banettis uumamni jiraataan inni sadaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e; nan ilaales; kunoo, fardi gurraachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus madaalii of harkaa qaba ture. 6 Anis waan akka sagalee uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran gidduu dubbatame fakkaatu tokko, "Qamadiin safartuu tokkoo mindaa guyyaa tokkootiif, garbuun safartuu

sadiis mindaa guyyaa tokkootiif haa ta'u; garuu zayitii fi daadhii wayinii hin miidhin!" jechuu isaa nan dhaga'e. 7 Yommuu Hoolichi chaappaa afuraffaa banetti sagalee uumama jiraataa afuraffaa kan, "Kottu!" jedhu nan dhaga'e. 8 Anis nan ilaale; kunoo, fardi daalachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus maqaan isaa Du'a jedhama ture; Sii'oolis dugda duubaan itti dhi'aatee isa duukaa bu'aa ture. Isaanis goraadeen, beelaan, balaa fi bineensota lafaatiin akka ajjeesaniif kurmaana lafaa irratti humni ni kennameef. (Hadēs g86) 9 Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddoo aarsaa jalatti lubbuuwwan warra sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa eegan sanaatiif gorra'amanii nan arge. 10 Isaanis sagalee guddaadhaan, "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, qulqullichaa fi dhugaa, ati warra lafa irra jiraatanitti utuu hin murin hamma yoomiitti turta? Hamma yoomiittis dhiiga keenyaaf haaloo hin baatu?" jedhanii iyyan. 11 Tokkoo tokkoo isaaniitiifis uffanni adaadiin ni kenname; hamma lakkoobsi warra isaan wajjin tajaajilaniitii fi lakkoobsi obboota isaanii kanneen akkuma isaaniitti ajjeefamuuf jiran sanaa guutamutti akka yeroo xinnoo obsan isaanitti himame. 12 Yommuu inni chaappaa ja'afaa banettis nan arge. Sochii lafaa guddaa tokkotu ture. Aduun akka uffata gaddaa gurraachofte; ji'is akkuma dhiigaa diimate; 13 urjiwwan samiis akkuma iji muka harbuu yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gad harca'an. 14 Samiin akkuma kitaaba maramaatti marama; tulluu fi biyyi bishaaniin marfamtes iddoo isaaniitii buqqifaman. 15 Mootonni lafa irraa, bulchitoonni fi abbootiin duulaa, sooreyyii fi namoonni jajjaboonni, namoonni kaan hundi, garbas ta'u birmaduun holqa keessaa fi kattaawwan tulluuwwanii gidduutti dhokatan. 16 Isaanis tulluuwwanii fi kattaawwan waammatanii akkana jedhu; "Nurratti kufaa; fuula isa teessoo irra taa'u sanaatii fi dheekkamsa Hoolichaa duraa nu dhoksa! 17 Guyyaan dheekkamsa isaa guddaan

sun ga'eeraatii; egaa eenyutu guyyaa sana dura dhaabachuu danda'a ree?"

7 Ergasiis ani utuu ergamoonni afur golee lafaa afran irra dhaabatani akka bubbeen lafatti yookaan galaanatti yookaan muka kamitti iyyuu hin bubbifne bubbee lafaa afran dhowwanuu nan arge. **2** Ergamaan chaappaa Waaqa jiraataa qabu kaan immoo utuu karaa ba'a biiftuutiin ol ba'uu nan arge. Innis ergamoota afran akka isaan lafaa fi galaana miidhaniif humni kennameef sana sagalee guddaadhaan waamee, **3** "Hamma nu adda tajaajiltoota Waaqa keenyaa irratti chaappaa goonutti lafa yookaan galaana yookaan muka hin miidhinaa" jedhe. **4** Anis baay'ina warra chaappeffamanii dhaga'e: gosa Israa'el hunda keessaa 144,000 ture. **5** Gosa Yihuudaa keessaa 12,000, gosa Ruubeen keessaa 12,000, gosa Gaad keessaa 12,000, **6** gosa Aasheer keessaa 12,000, gosa Niftaalem keessaa 12,000, gosa Minaasee keessaa 12,000, **7** gosa Simi'oon keessaa 12,000, gosa Lewwii keessaa 12,000, gosa Yisaakor keessaa 12,000, **8** gosa Zebuuloon keessaa 12,000, gosa Yoosef keessaa 12,000, gosa Beniyaam keessaa 12,000 turan. **9** Anis kana booddee nan ilaale; kunoo, tuunni guddaan namni tokko iyyuu lakkaa'uu hin dandeenye kan saba hundumaa, gosa hundumaa, nama hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sana duraa fi fuula Hoolichaa dura dhaabatee ture. Isaanis uffata adaadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatanii turan. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, "Fayyinni kan Waaqa keenya isa teessoo irra taa'utii fi kan Hoolichaati" jedhani iyyan. **11** Ergamoonni hundinuu teessichatti, maanguddootaa fi uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranitti naanna'anii dhadhaabachaa turan. Isaanis adda isaaniitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadan; **12** akkanas jedhan: "Ameen! Eebii fi ulfinni, ogummaan, galanni, kabajni, humnii fi jabinni, bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaaf haa ta'u. Ameen!" (aiṵn g165) **13** Maanguddoota keessaas inni tokko, "Warri uffata adaadii uffatan kunneen eenyu fa'i? Eessaa dhufan?"

jedhee na gaafate. **14** Anis, "Yaa Gooftaa, situ beeka" jedheen deebiseef. Inni immoo akkana naan jedhe; "Isaan kunneen warra dhiphina guddaa keessaa ba'anii dhufanii dha; isaanis dhiiga Hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii addeeffataniiiru. **15** Kanaafuu, "Isaan teessoo Waaqaa dura jiru; halkanii guyyaas mana qulqullummaa isaa keessatti isa tajaajilu; inni teessicha irra taa'ee jiru sunis isaan gidduu jiraata. **16** 'Isaanis si'achi gonkumaa hin beela'an; si'achis gonkumaa hin dheebotan. Aduun isaan hin dha'u; ho'i finiinaanis isaan hin gubu. **17** Hoolichi walakkaa teessoo sanaa jiru tiksee isaanii ni ta'aatii; 'inni gara burqaa bishaan jireenyaatti isaan geessa.' 'Waaqnis imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa.'"

8 Yommuu Hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara walakkaa sa'atii tokkoo samii keessa tasgabbiitu ture. **2** Anis ergamoota fuula Waaqaa dura dhadhaabatan torban arge; isaaniifis malakanni torba ni kenname. **3** Ergamaan biraa kan girgiraa warqee qabu tokko dhufee iddoo aarsaa bira dhaabate. Innis iddoo aarsaa warqee kan fuula teessichaa dura jiru sana irratti akka kadhannaa qulqulloota hundumaa wajjin dhi'eessuuf ixaanni baay'een isaaf ni kenname. **4** Aarri ixaana sanaas kadhannaa qulqullootaa wajjin harka ergamaa sanaa keessaa fuula Waaqaa duratti ol ba'e. **5** Ergamaan sunis girgiraa fuudhee iddoo aarsaa irraa ibidda itti guutee lafatti gad darbate; ergasiis sagaleen kakawwee, balaqqeessaa fi sochii lafaa ni dhaga'ame. **6** Ergamoonni Waaqaa torban warri malakata torban qabanis malakata afuufuuf ni qophaa'an. **7** Ergamaan jalqabaa malakata isaa afuufe; cabbii fi ibiddi dhiigaan makames lafatti gad darbatame. Lafti harka sadii keessaa harki tokko ni gubatte; muktis harka sadii keessaa harki tokko ni gubate; margi lalisaan hundinuus ni gubate. **8** Ergamaan lammaffaanis malakata isaa afuufe; wanni tulluu guddaa fakkaatu kan ibiddaan gubachaa jiru tokkos galaanatti gad darbatame. Galaannis harka sadii keessaa harki tokko dhiiga ta'e; **9** uumamawwan lubbuu qabeeyyiin galaana

keessaa harka sadii keessaa harki tokko ni dhuman; dooniiwwan harka sadii keessaas harki tokko ni barbadaa’an. 10 Ergamaan sadaffaanis malakata isaa afuufe; urjiin guddaan akka gucaa boba’u tokkos samii irraa lafa dha’e; innis lageen harka sadii keessaa harka tokko irratti, burqaawwan bishaanii irrattis kufe; 11 maqaan urjii sanaas “Hadheessaa” jedhama. Bishaan sunis harka sadii keessaa harki tokko ni hadhaa’e; sababii bishaan sun hadheeffameefis namoonni baay’een bishaaniin dhuman. 12 Ergamaan afuraffaanis malakata isaa afuufe; aduun harka sadii keessaa harki tokko, ji’i harka sadii keessaa harki tokko, urjiinis harka sadii keessaa harki tokko ni rukutaman; kanaanis ifni isaanii harka sadii keessaa harki tokko ni dukkanaa’e. Guyyaan harka sadii keessaa harki tokko akkasumas halkan harka sadii keessaa harki tokko ifa malee hafe. 13 Anis ilaalee risaa samii walakkaa barrisaa sagalee guddaadhaan, “Sababii sagalee malakataa kan ergamoota biraa sadaniin dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra lafa irra jiraataniif Wayyoo! Wayyoo! Wayyoo!” jedhee iyyu tokko nan dhaga’e.

9 Ergamaan shanaffaan malakata isaa afuufe; anis urjii samii irraa lafa dha’e tokko nan arge. Urjii sanaafis furtoon “Boolla Qilee” ni kenname. (Abyssos g12) 2 Yommuu inni Boolla Qilee sana banettis aarii tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa ba’uutti ol ba’e. Aduu fi samiinis aara Boolla Qilee keessaa ba’u sanaan ni dukkanaa’an. (Abyssos g12) 3 Aara sana keessaas hawwaannisa baay’eetu lafatti yaa’e; hawwaannisoota sanaafis taayitaan akka taayitaa torbaanqabaa lafaa ni kenname. 4 Isaanis akka marga lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokko illee miidhan utuu hin ta’in akka namoota adda isaanii irraa chaappaa Waaqaa hin qabaatin qofa miidhan ajajaman. 5 Isaanis akka namoota sana ji’a shan dhiphisiiniif eeyyamameef malee akka jara ajjeesaniif miti. Dhiphinni kunis akkuma dhiphina isa yommuu torbaanqabaan nama iddutti dhiphatanii ti. 6 Guyyoota sana keessa namoonni du’a barbaadu; garuu hin argatan.

Du’uus ni hawwu; duuti garuu isaan baqata. 7 Bifti hawwaannisoota sanaas fardeen duulaaf qopheeffaman fakkaata ture. Mataa isaaniittis waan akka gonfoo warqee kaa’atanii turan; fuulli isaaniis fuula namaa fakkaata ture. 8 Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa fakkaata ture; ilkaan isaaniis ilkaan leencaa fakkaata ture. 9 Isaanis maddaa maddaa sibiilaa fakkaatu qabu turan; sagaleen qoochoo isaaniis sagalee fardeenii fi gaariwwan baay’ee kanneen gara duulaatti didichanii fakkaata ture. 10 Isaanis akkuma torbaanqabaa eegee fi ilkee qabu turan; eegee isaanii keessaa immoo taayitaa ittiin ji’a shan nama dhiphisan qabu turan. 11 Isaanis mootii qabu turan; innis ergamaa Boolla Qilee ti; maqaan isaas afaan Ibraayisxiitiin Abadoon, afaan Giriikiin immoo Aphooliyoon jedhama ture. (Abyssos g12) 12 Wayyoon inni duraa darbeera; kunoo, wayyoowwan biraa lamatu dhufuuf jira. 13 Ergamaan ja’affaanis malakata isaa afuufe; anis gaanfa afran kanneen iddoo aarsaa warqee irraa hojjetamee fuula Waaqaa dura jiru irraa sagalee tokko nan dhaga’e. 14 Sagaleen sunis ergamaa ja’affaa malakata qabu sanaan, “Ergamoota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gad dhiisi” jedhe. 15 Ergamoonni afran sa’atii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji’aa fi waggaa kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gad dhiifaman. 16 Baay’inni loltoota fardeenii duulani miliyoona dhibba lama ture. Anis baay’ina isaaniis nan dhaga’e. 17 Anis mul’ata koo keessatti fardeenii fi namoota farda yaabbatan nan arge: Isaanis maddaa diimaa akka ibiddaa, sanpeerii fi keelloo akka dinyii qabu turan. Mataan fardeen sanaas mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessaas ibidda, aaraa fi dinyiitu ba’e. 18 Dha’icha sadan kanaan jechuunis ibidda, aaraa fi dinyii afaan isaaniitii ba’een sanyiin namaa harka sadii keessaa harki tokko ni ajjeefame. 19 Taayitaan fardeen sanaas afaan isaaniitii fi eegee isaanii keessa ture; eegeen isaanii akkuma bofaa mataa qaba tureetii; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan. 20 Namoonni dha’icha

sanaan ajjeefamuu jalaa ba'anis amma iyyuu qalbii jijjiirratanii hojii harka isaanii irraa hin deebine; hafuurota hamoo waaqeffachuu fi waaqota tolfamoo warqee irraa, meetii irraa, naasii irraa, dhagaa fi muka irraa hojjetaman kanneen arguu yookaan dhaga'uu yookaan deemuu hin dandeenye waaqeffachuu hin dhiifne. **21** Akkasumas gaabbanii nama ajjeesuu isaanii irraa yookaan falfala hojjechuu isaanii irraa yookaan halalummaa isaanii irraa yookaan hanna isaanii irraa hin deebine.

10 Anis utuu ergamaan Waaqaa inni jabaan biraa tokko samii irraa gad bu'uu nan arge. Innis duumessa uffatee ture; mataa isaa irraan immoo sabbata Waaqaatu ture; fuulli isaa akka aduu, miilli isaas akka utubaa ibiddaa ture. **2** Innis kitaaba maramaa xinnaa baname tokko harkatti qabatee ture. Miilla isaa mirgaa galaana irra, miilla isaa bitaa immoo lafa irra dhaabee ture; **3** innis akkuma leenca aaduutti sagalee guddaadhaan iyye. Yommuu inni iyeyyetti bakakkaawwan torban ni dubbatan. **4** Yommuu bakakkaawwan torban dubbatanittis ani barreessuuf qophaa'een ture; garuu sagalee, "Waan bakakkaawwan torban jedhan sana chaappaan cufi malee hin barreessin" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. **5** Ergamaan ani utuu inni galaanaa fi lafa irra dhaabatuu argee ture sunis harka isaa mirgaa samiitti ol qabe. **6** Innis isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu, isa samiwwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafaa fi waan isa keessa jiru hundumaa, galaanaa fi waan isa keessa jiru hundumaa uume sanaan kakatee akkana jedhe; "Ammaan achi lafa irra harkisuun hin jiru! (aiōn g165) **7** Garuu guyyoota ergamaan torbaffaan malakata isaa afuufutti icciitiin Waaqaa akkuma inni raajota warra hojjetoota isaa ta'anitti labse sanatti ni raawwatama." **8** Sagaleen ani samii irraa dhaga'ee ture sun ammas deebi'ee, "Dhaqiitii kitaaba maramaa banamee ergamaa galaanaa fi lafa irra dhaabatu harka jiru sana fudhadhu" naan jedhe. **9** Kanaafuu ani gara ergamichaa dhaqee akka inni kitaaba maramaa xinnaa sana naa kennuuf

isa gaafadhe. Innis, "Fudhadhuutii nyaadhu; kitaabni kun garaa kee ni hadheessa; 'afaan kee keessatti garuu akka dammaa mi'aawa'" naan jedhe. **10** Anis kitaaba maramaa xinnaa sana ergamicha harkaa fudhadhee nan nyaadhe. Innis afaan koo keessatti akkuma dammaa mi'aawe; erga ani nyaadhe garuu garaan koo ni hadheeffame. **11** Ergasii immoo, "Ati waa'ee saba baay'ee, sanyii baay'ee, afaan baay'etii fi waa'ee mootota baay'ee ammas raajii dubbachuu qabda" jedhamee natti himame.

11 Shambaqqoon ulee safartuu fakkaatu tokko naa kennamee akkana jedhamee natti himame; "Dhaqiitii mana qulqullummaa Waaqaatii fi iddoo aarsaa safari; warra achitti waaqeffatanis lakkaa'i. **2** Oobdii mana qulqullummaatii ala ta'e garuu hin safarin; oobdiin sun waan Namoota Ormaatiif kennameef isa itti hin dabaln. Isaanis magaalaa qulqulluu sana ji'a 42 lafatti dhidhiitu. **3** Anis dhuga baatota koo lamaaniif humna nan kenna; isaanis uffata gaddaa uffatanii guyyaa 1,260 raajii ni dubbatu." **4** Isaan kunneenis mukkeen ejersaa lamaanii fi baattuwwan ibsaa lamaan fuula Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. **5** Namni kam iyyuu isaan miidhuu yaallaan ibiddi afaan isaaniitii ba'ee diinota isaanii ni balleessa. Kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu kam iyyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. **6** Isaan yeroo raajii dubbatanitti akka bokkaan hin roobneef humna ittiin samii cufan qabu; akkasumas bishaanota dhiigatti geeddaruudhaa fi yeroo barbaadanitti dha'icha gosa hundaatiin lafa rukutuuf taayitaa qabu. **7** Yommuu isaan dhuga ba'umsa isaanii xumuranittis bineensi Boolla Qilee keessaa ol ba'u sun lola isaanitti kaasa; isaan mo'ata; isaan ajjeesaa. (Abyssos g12) **8** Reeffer isaanis daandii magaalaa guddoo irra ni ciciisa; magaalattiin kunis ishee hiikkaa hafuuraatiin Sodoomii fi Gibxi jedhamtu kan Gooftaan isaanis itti fannifamee turee dha. **9** Namoonni saba hunda keessaa, gosa hunda keessaa, afaanii fi sanyii hunda keessaa dhufanis guyyaa sadii fi walakkaa reeffa isaanii ilaalu; akka hin awwaalamnes

ni dhowwu. **10** Raajonni lamaan kunneen waan warra lafa irra jiraatan dhiphisaa turaniif warri lafa irra jiraatan isaanitti gammadu; ni ililchus; kennaas walii ergu. **11** Guyyaa sadii fi walakkaa booddee garuu hafuurri jireenyaa Waaqa biraa dhufee isaan seene; isaanis ka’anii miilla isaaniitiin dhaabatan; warri isaan arganis akka malee sodaatan. **12** Isaanis sagalee guddaa, “As ol kottaa!” isaaniin jedhu tokko samii irraa dhaga’an. Utuma diinonni isaani ilaalanuus duumessaan gara samiitti ol ba’an. **13** Yeroo sanattis sochii lafaa guddaa isaatu ture; magaalaa sunis kudhan keessaa tokko ni barbadaa’e. Namoonni kumni torbas sochii lafaa sanaan dhuman; warri hafan immoo sodaatanii Waaqa samiitiif ulfina kennan. **14** Wayyoon lammaffaan darbeera; kunoo, wayyoon sadaffaan dafee ni dhufa. **15** Ergamaan torbaffaanis malakata isaa afuufe; sagaleen guddaan, “Mootummaan addunyaa amma mootummaa Gooftaa keenyaatii fi mootummaa Kiristoos ta’eera; innis bara baraa hamma bara baraatti ni mo’a” jedhu samii keessa ture. (aiōn g165) **16** Maanguddoonni digdamii afran fuula Waaqaa dura teessoo isaani irra tataa’anii turan sunis adda isaaniitiin gombifamanii Waaqaaf ni sagadan; **17** akkanas jedhan: “Yaa Waaqayyoo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Kan jirtuu fi kan turte, ati humna kee isa guddaa fudhattee waan mo’uu jalqabdeef galata siif dhi’eessina. **18** Saboonni ni aaran; dheekkamsi kees dhufeera. Yeroon warri du’an itti murtii argatan ga’eera; yeroon ati itti raajota tajaajiltoota kee ta’aniif, qulqulloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan xinnaafis ta’u guddaaf badhaasa kennitu ga’eera; yeroon ati itti warra lafa balleessan balleessitus ga’eera.” **19** Manni qulqullummaa Waaqaa kan samii keessaas ni baname; taabonni kakuu isaas mana qulqullummaa isaa keessatti mul’ate. Ergasiis ifa balaqqee, sagalee, bakakkaa, sochii lafaatii fi bokkaa cabbii guddaa isaatu ture.

12 Mallattoon guddaan tokko samii keessatti mul’ate: dubartii biiftuu uffattee miilla ishee jalaa ji’a qabdu kan mataa ishee irraa gonfoo urjiiwwan kudha lamaa qabdu tokkotu

ture. **2** Isheenis ulfa turte; yommuu da’umsi ishee ga’ettis ciniinsuudhaan qabamtee iyyite. **3** Mallattoon biraas samii keessatti mul’ate; kunoo, bineensa jawwee fakkaatu diimaa guddaa, mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu, kan mataa isaa irraa gonfoo torba qabu tokkotu ture. **4** Eegeen isaas urjiiwwan samii irra jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaa’ee lafatti gad darbate. Bineensi jawwee fakkaatu sunis yeroo dubartittiin deessutti mucaa ishee liqimsuuf jedhee fuula dubartii da’uuf jirtu sanaa dura dhaabate. **5** Isheen ilma bokkuu sibiilaatiin saba hundumaa bulchuuf jiru tokko deesse; daa’imni ishees gara Waaqaatti, gara teessoo isaattis ol butame. **6** Dubartittiinis gara lafa gammoojjii iddoo akka isheen guyyaa 1,260 achitti gabbifamtuuf jedhee Waaqni isheef qopheesseetti baqatte. **7** Lollis samii keessatti ka’e. Miikaa’elii fi ergamoonni isaa bineensa jawwee fakkaatu sana lolan; bineensi jawwee fakkaatu sunii fi ergamoonni isaas of irraa lolan. **8** Isaan garuu mo’achuu hin dandeenye; ergasiis iddoo isaani kan samii keessaa sana ni dhaban. **9** Bineensi guddaan jawwee fakkaatu sunis gad darbatame; innis bofa durii isa diiyaabiloos yookaan Seexana jedhamu, isa addunyaa guutuu karaa irraa jal’isu sanaa dha. Inni lafatti gad darbatame; ergamoonni isaas isa wajjin darbataman. **10** Anis sagalee guddaa tokko samii keessaa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Amma fayyinni, humnii fi mootummaan Waaqa keenyaa, taayitaan Kiristoos isaas dhufeera. Himataan obboloota keenyaa inni halkanii guyyaa fuula Waaqaa duratti, isaan himatu sun gad darbatameeraatii. **11** Isaanis dhiiga Hoolichaatiin, dubbii dhuga ba’umsa isaaniitiinis, isa mo’atan; isaan hamma du’aatti illee taanaan lubbuu isaani hin mararfanne. **12** Kanaafuu yaa samiwwan, isin warri isaan keessa jiraattanis gammadaa! Garuu yaa lafaa fi yaa galaana isiniif wayyoo! Diyaabiloos gara keessanitti gad bu’eeraatii! Innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuuf baay’ee aareera.” **13** Bineensi jawwee fakkaatu sunis yommuu akka lafatti gad darbatame argetti, dubartittii

daa'ima dhiiraa deesse sana ari'achuu jalqabe. **14** Dubartittiin garuu akka gara gammoojjii iddoo isheef qopheeffametti boficha jalaa barriftuuf, achittis baraaf, barootaa fi walakkaa baraatiiif akka gabbifamtuuf baalleen risaa guddaan lama isheedhaaf ni kenname. **15** Bofichis akka dubartittiin lolaadhaan fudhatamtuuf jedhee dugda ishee duubaan bishaan akka lagaa afaan isaa keessaa dhangalaase. **16** Lafti garuu afaan bantee laga bineensi jawwee fakkaatu sun afaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuudhaan dubartitti gargaarte. **17** Bineensi jawwee fakkaatu sun dubartitti aaree sanyii ishee warra hafanitti lola kaasuu dhaq; isaanis warra ajaja Waaqaa eeganii fi warra dhuga ba'umsa Yesuus jabeessanii qabatanii dha.

13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis cirracha galaanaa irra dhaabate. Bineensa tokkos utuu inni galaana keessaa ba'uu nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi mataa torba qaba ture; gaanfawwan isaa irratti gonfoo kudhan, tokkoo tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo qaba ture. **2** Bineensi ani arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaketaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi jawwee fakkaatu sunis humna isaa, teessoo isaatii fi taayitaa guddaas bineensichaaf kenne. **3** Mataa bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa du'a fidu qabu fakkaata ture; madaan du'a fidu sun garuu fayyee ture. Addunyaan guutuunis dirqisiifatee bineensicha duukaa bu'e. **4** Namoonni sababii inni taayitaa isaa bineensa sanaaf kenneef bineensa jawwee fakkaatu sanaaf ni sagadan; akkasumas, "Kan akka bineensichaa eenyuu? Enyutus lola isatti kaasuu danda'a?" jedhanii bineensichaaf sagadan. **5** Akka bineensichi dubbii of tuulummaatii fi arrabsoo dubbatuuf afaan ni kennameef; ji'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjetuufis taayitaan isaaf kenname. **6** Innis Waaqaa arrabsuuf, Waaqaa fi iddoo jireenya isaa, akkasumas warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuuf jedhee afaan banate. **7** Akka inni qulqullootatti waraana kaasee isaan mo'atuufis humni ni kennameef. Gosa hunda,

saba hunda, afaanii fi sanyii hunda irrattis taayitaan ni kennameef. **8** Warri lafa irra jiraatan hundinuu jechuunis warri maqaan isaanii erga addunyaan uumamee jalqabee kitaaba jireenyaa kan Hoolicha qalame sanaa keessatti hin galmeeffamin hundinuu bineensichaaf ni sagadu. **9** Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u. **10** "Namni booji'amuuf jiru kam iyyuu inni ni booji'ama. Namni goraadeedhaan ajjeefamuuf jiru kam iyyuu goraadeedhaan ni ajjeefama." Kunis obsaa fi amanamummaa qulqullootaa argisiisa. **11** Bineensa biraas utuu inni lafa keessaa ba'uu nan arge. Innis akka hoolaa gaanfa lama qaba ture; akka bineensa jawwee fakkaatuuttis dubbata ture. **12** Innis taayitaa bineensicha jalqabaa hundaan fuula isaa duratti hojjechaa ture; akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan du'a fidu fayyeeff sanaaf sagadanis godhe. **13** Innis hamma akka ibiddi samii irraa lafatti gad bu'u godhutti ija namaa duratti dirqii gurguddaa hojjete. **14** Mallattoo akka inni iddoo bineensichi jalqabaa jirutti hojjetuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse. Akka isaan ulfina bineensicha goraadeedhaan madaa'ee ergasii immoo jiraate sanaatiif fakkii dhaaban ajaje. **15** Fakkiin bineensa jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'uu fi warra fakkii sanaaf sagaduu didan hundas akka ajjeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii sanaaf lubbuu kennuuf humni kennameef. **16** Akkasumas namni hundinuu xinnaa fi guddaan, sooressii fi hiyyeessi, birmaduu fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka mallattoo qabaatu dirqisiise; **17** kunis akka namni mallattoo kana jechuunis maqaa bineensichaa yookaan lakkoobsa maqaa isaa hin qabaatin kam iyyuu bitachuu yookaan gurgurachuu hin dandeenyeef. **18** Ogummaan as jira. Lakkoobsichi waan lakkoobsa namaa ta'eef namni hubannaa qabu kam iyyuu lakkoobsa bineensichaa haa herregu. Lakkoobsi isaas 666.

14 Anis nan ilaale; kunoo, Hoolichi Tulluu Xiyoon irra dhaabachaa ture; namoonni

144,000, kanneen maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreeffames isa wajjin turan. 2 Anis sagalee akka sagalee bishaan baay'etii fi akka sagalee kakawwee guddaa samii irraa nan dhaga'e. Sagaleen ani dhaga'e sunis akka sagalee baganaa kan namoonni baganaa taphatan dhageessisani ture. 3 Isaanis fuula teessichaa duratti, fuula uumamawwan lubbuu qabeeyyii afraniitii fi fuula maanguddootaa duratti faarfannaa haaraa tokko faarfatan. Faarfannaa sanas namoota 144,000 warra lafa irraa furaman sana malee namni tokko iyyuu barachuu hin dandeenye. 4 Isaan kunneen waan qulqullinaan of eegganiif warra dubartootaan of hin xureessinii dha. Isaanis iddoo Hoolichi dhaqu hundumatti isa duukaa bu'u. Sanyii namaa keessaas hangafa ta'anii Waaqaa fi Hoolichaaf ni furaman. 5 Sobni tokko iyyuu afaan isaanii keessatti hin argamne; isaan mudaa hin qaban. 6 Anis ergamaa biraa kan warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba hundatti, gosa hundatti, afaanii fi sanyii hundatti lallabuuf jedhee wangeela bara baraa qabatee samii walakkaa barrisu tokko nan arge. (aiōnios g166) 7 Innis sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Sa'atiin murtii isaa waan dhi'aateef Waaqa sodaadhaa; ulfinas isaaf kennaa. Isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bishaanii uume sanaaf sagadaa." 8 Ergamaan lammaffaanis itti aansee, "Kufteerti! Baabilon guddittiin' isheen akka sabni hundi daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhugu goote sun kufteerti" jedhe. 9 Ergamaan Waaqaa inni sadaffaanis isaanitti aansee sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Namni kam iyyuu bineensichaa fi fakkii isaatiif yoo sagade, mallattoo isaas adda isaa irratti yookaan harka isaa irratti yoo fudhate, 10 innis akkasuma daadhii wayinii dheekkamsa Waaqaa isa utuu homtuu itti hin makamin xooffoo aarii isaatti buufame irraa ni dhuga. Fuula ergamoota qulqullootaatii fi fuula Hoolichaa durattis ibiddaa fi dinyiidhaan ni dhiphata. 11 Aarri dhiphina isaaniis bara baraa hamma bara baraatti ol ba'a. Warri bineensichaa fi fakkii

isaatiif sagadan yookaan warri mallattoo maqaa isaa fudhatan hundi halkanii guyyaa boqonnaa hin qabaatan." (aiōn g165) 12 Kun obsa qulqulloota ajaja Waaqaa eeganiitii fi Yesuusiif amanamanii jiraatanii gaafata. 13 Anis sagalee, "Waan kana barreessi: Si'achi warri utuu Gooftaadhaan jiranuu du'an eebbifamoo dha" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. Hafuurri Qulqulluunis, "Eeyyee; hojiin isaaniis waan isaan duukaa bu'uuf isaan dadhabbii isaanii irraa ni boqotu" jedha. 14 Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii tokkodu ture; inni "ilma namaa fakkaatu" tokkos gonfoo warqee mataa isaatti kaa'atee, haamtuu qaramaa harkatti qabatee duumessa irra taa'ee ture. 15 Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaatii ba'ee sagalee guddaadhaan isa duumessa irra taa'e sanaan, "Midhaan lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan ga'eef haamtuu kee fudhadhuutii haami" jedhee iyye. 16 Kanaafis inni duumessa irra taa'e sun haamtuu isaa lafatti dhaabe; laftis ni haamamte. 17 Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaa isa samii keessaatii ba'e; innis akkasuma haamtuu qaramaa qaba ture. 18 Ammas ergamaan Waaqaa kan biraa inni ibidda irratti taayitaa qabu tokko iddoo aarsaa biraa dhufee, sagalee guddaadhaan ergamaa haamtuu qaramaa qabu sanaan, "Hurbuun wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti qabi" jedhe. 19 Ergamichis haamtuu isaa lafatti dhaabe; hurbuu wayinii lafaas walitti qabee gara iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa Waaqaa isa guddaatti darbate. 20 Isaanis iddoo cuunfaa wayinii kan magaalaa ala jiru keessatti dhidhiitaman; iddoo cuunfaa sana keessaas dhiigni hamma luugama fardaatti ol ka'ee fageenya gara kiiloo meetira 300 lola'e.

15 Anis mallattoo guddaa fi dinqisiisaa biraa samii keessattin arge; mallattoon kunis ergamoota torban kanneen dha'icha dhumaa torba qaban ture; dha'ichi torban kunneenis sababii dheekkamsi Waaqaa isaaniin raawwatamuuf dha'icha dhumaa jedhaman. 2 Anis waan galaana bilillee ibiddaan makamee

fakkaatu tokko nan arge; warri bineensichaa fi fakkii isaa, lakkoobsa maqaa isaas mo'atan baganaa Waaqni isaaniif kenne harkatti qabatani galaanicha bira dhadhaabachaa turan. **3** Isaanis faarfannaa Musee garbicha Waaqaatii fi faarfannaa Hoolichaa akkana jedhaniif faarfatan: "Yaa Waaqa Gooftaa Waan Hundumaa Dandeessu, hojiin kee guddaa fi dinqisiisaa dha. Yaa Mootii sabootaa, karaan kee qajeelaa fi dhugaa dha. **4** Yaa Gooftaa, namni si hin sodaanne, kan maqaa kees hin ulfeessine eenyu? Si qofatu qulqulluudhaatii. Hojiin qajeelummaa keetii waan mul'ifameef, saboonni hundinuu ni dhufu; fuula kee durattis ni sagadu." **5** Ergasiis nan ilaale; manni qulqullummaa inni samii jechuunis dunkaanni dhuga ba'uu ni baname. **6** Mana qulqullummaa sana keessaas ergamoonni torban dha'icha torba qaban ni ba'an. Isaanis uffata qulqulluu fi calaqqisaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatanii naannoo qoma isaaniittis sabbata warqee hidhatanii turan. **7** Uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran keessaas inni tokko waciitiiwwan warqee torba kanneen dheekkamsa Waaqa isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatuutiin guutaman ergamoota torbaniif kenne. (ai፡፬ q165) **8** Manni qulqullummaa sunis aara ulfinaa fi humna Waaqaa keessaa ba'uun guutame; hamma dha'ichi torban ergamoota torbani raawwatamuttis eenyu iyyuu mana qulqullummaa sana seenuu hin dandeenye.

16 Anis sagalee guddaa, ergamoota torbaniin, "Dhaqaatii, waciitiiwwan dheekkamsa Waaqaa torban keessaa lafa irratti dhangalaasaa" jedhu tokko mana qulqullummaa keessaa nan dhaga'e. **2** Ergamaan Waaqaa inni jalqabaa dhaqee waciitii isaa keessaa lafa irratti dhangalaase; namoota mallattoo bineensichaa of irraa qabani fi fakkii isaatiif sagadanittis madaan hamaanii fi dhukkubsaan ni yaa'e. **3** Ergamaan lammaffaan waciitii isaa keessaa galaanatti dhangalaase; galaanichis dhiiga akka dhiiga nama du'ee ta'e; lubbuu qabeeyyiin galaana sana keessaa hundinuu ni du'an. **4** Ergamaan sadaffaan waciitii isaa

keessaa lageenii fi burqaawwan bishaanii irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta'an. **5** Ergamaan bishaanota irratti itti gaafatamummaa qabus utuu akkana jedhuu nan dhaga'e: "Yaa Isa Qulqulluu, kan jirtu, kan turte, sababii wantoota kanneen murteessiteef, ati qajeelaa dha; **6** Waan isaan dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga raajotaa dhangalaasaniif, ati immoo akka isaan dhuganiif dhiiga isaaniif kenniteerta; kun isaaniif ni malaatii." **7** Anis utuu iddoon aarsaa, "Eeyyee yaa Waaqayyo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, murtiin kee dhugaa fi qajeelaa dha" jedhuu nan dhaga'e. **8** Ergamaan afuraffaanis waciitii isaa keessaa aduu irratti dhangalaase; aduudhaafis akka isheen ibiddaan nama gubduuf humni ni kenname. **9** Namoonnis ho'a guddaa sanaan ni gubatan; maqaa Waaqa dha'icha kanneen irratti humna qabu sanaas ni abaaran; qalbii jijjiirrachuu fi ulfina isaaf kennuus ni didan. **10** Ergamaan shanaffaanis waciitii isaa keessaa teessoo bineensichaa irratti dhangalaase; mootummaan bineensichaas dukkanaan liqimfame. Namoonnis dhiphachuudhaan arraba isaanii cicciniinan; **11** sababii dhukkubbii fi madaa isaaniitiifis Waaqa samii ni abaaran; garuu hojii isaanii irraa qalbii hin jijjiirranne. **12** Ergamaan ja'afaanis waciitii isaa keessaa Efraaxiis lagicha guddaa irratti dhangalaase; bishaan laga sanaas mootota Ba'a Biiftuutii dhufaniif akka karaan qopheeffamuuf ni goge. **13** Ergasii afaan bineensa jawwee fakkaatu sana keessaa, afaan bineensichaa keessaa fi afaan raajii sobaa keessaa hafuuronni xuraa'oon fattee fakkaatan sadii utuu ba'anuu nan arge. **14** Isaanis hafuurota hafuura hamaa kanneen hojiiwwan dinqii hojjetanii dha; isaanis lola guyyaa guddichaa kan Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaatiif walitti isaan qabuuf gara mootota addunyaa hundaatti kan ba'anii dha. **15** "Kunoo, ani akka hattuuutti nan dhufa! Namni akka qullaa hin deemneef, akka qaaniin isaas hin mul'anneef dammaqee uffata isaa eeggatu eebbifamaa dha." **16** Isaanis iddoo afaan Ibraayixiitiin Armaageedon jedhamutti mootota sana walitti qaban. **17**

Ergamaan torbaffaanis waciitii isaa keessaa qilleensa keessatti dhangalaase; sagaleen guddaan, “Raawwatameera!” jedhu tokkos mana qulqullummaatii teessoo keessaa ba’e. **18** Ergasiis balaqqeen, sagaleen, kakawweetii fi sochiin lafaa hamaan tokko ni ta’e. Sochiin lafaa kan akkanaas erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa ta’ee hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee guddaa ture. **19** Magaalattiin guddoon iddoo sadiitti gargar qoodamte; magaalawwan sabootaas ni kufan. Waaqnis Baabilon Guddittii ni yaadate; xooffoo daadhii wayinii dheekkamsa isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneef. **20** Biyyoonni bishaaniin marfaman hundinuu ni baqatan; tulluuwwanis argamuu hin dandeenye. **21** Dhagaan cabbii gurguddaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiloo giraamii afurtamii shanii ulfaatu samii irraa namoota irra bubbu’e. Dha’ichi sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni sababii dha’icha cabbii sanaatiif Waaqa ni abaan.

17 Ergamoota torban waciitiiwwan torba qaban keessaa inni tokko gara koo dhufee akkana naan jedhe; “Kottu! Adaba sagaagaltittii guddittii ishee bishaanota baay’ee irra teessu sana irratti raawwatamuuf jiru sittin argisiisaa. **2** Mootonni lafaa ishee wajjin sagaagalaniiru; warri lafa irra jiraatanis daadhii wayinii sagaagala isheetiin machaa’aniiru.” **3** Ergamaan Waaqaa sunis Hafuura Qulqulluudhaan na fuudhee gammoojjiitti na geesse. Achittis dubartii bineensa bildiimaa maqaa arrabsootiin guutame tokko irra teessu nan arge; bineensichis mataa torbaa fi gaanfa kudhan qaba ture. **4** Dubartittiinis uffata dhiilgee fi bildiimaa uffatee warqeen, dhagaa gatii guddaatii fi lulaan miidhagfamtee turte. Harka isheettis xooffoo warqee kan waan jibbisiisaa fi xuraa’ummaa sagaagala isheetiin guutame qabattee turte. **5** Adda ishee irrattis maqaan icciitii kan akkana jedhu tokko barreeffamee ture: Baabilon Guddittii, Haadha Sagaagaltootaa fi, Haadha waan Jibbisiisaa Lafaa. **6** Akka dubartittiin dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga

warra Yesuusiif dhugaa ba’aniitiin machoofta nan arge. Anis yommuu ishee argetti baay’een dinqifadhe. **7** Ergamichis akkana naan jedhe; “Ati maaliif dinqifatta? Iccitii dubartittii fi icciitii bineensicha ishee baatu kan mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu sanaa sitti nan hima. **8** Bineensi ati argite sun dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu Boolla Qilee keessaa ol ba’ee gara badiisa isaa ni dhaqa. Warri lafa irra jiraatan kanneen maqaan isaanii uumama addunyaatii jalqabee kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin yommuu bineensicha arganitti ni dinqisiifatu; sababiin isaas bineensichi dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu ni dhufa. (Abyssos g12) **9** “Kunis sammuu ogummaa qabu gaafata. Mataawwan torban sunis tulluuwwan torban dubartittiin irra teessuu dha. **10** Akkasumas mataawwan torban sun mootota torba. Isaan keessaas shan kufaniiru; inni tokko jira; inni kaan immoo amma illee hin dhufne; yommuu dhufutti garuu yeroo gabaabaaf turuu qaba. **11** Bineensichi duraan turee amma immoo hin jirre sun mootii saddeettaffaa dha. Inni mootota torban keessaa tokkoo dha; gara badiisa isaas ni dhaqa. **12** “Gaanfawwan kurnan ati argite sun mootota kurnan warra amma illee mootummaa hin argatini dha; ta’us isaan bineensicha wajjin sa’aatii tokko akka moototaatti mo’uuf taayitaa ni fudhatu. **13** Isaanis yaaduma tokko qabu; humna isaaniitii fi taayitaa isaaniis dabarsanii bineensichaaf ni kennu. **14** Isaanis Hoolichatti lola ni kaasu; Hoolichi garuu waan Gooftaa gooftotaatii fi Mootii moototaa ta’eef isaan mo’ata; warri isa wajjin jiranis warra isaaf waamaman, warra isaaf filatamanii fi warra isaaf amanamanii dha.” **15** Ergamaan sunis akkana naan jedhe; “Bishaanonni ati argite kanneen sagaagaltittiin irra teessu sun saboota, namoota, sanyiiwwanii fi afaanota. **16** Bineensichii fi gaanfawwan kurnan ati argite sun sagaagaltittii ni jibbu. Isaanis ishee onsanii qullaa ishee hambisu; foon ishee ni nyaatu; ibiddaanis ishee gubu. **17** Isaanis hamma dubbiin Waaqaa fiixaan ba’utti walii galuudhaan taayitaa isaanii

dabarsanii bineensichaaf kennuudhaan akka kaayyoo Waaqaa raawwataniif Waaqni yaada kana garaa isaanii keessa kaa'eeraatii. 18 Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo mootota lafaa bulchituu dha.”

18 Ergasiis utuu ergamaan biraa samii irraa gad bu'uu nan arge. Innis taayitaa guddaa qaba ture; ulfina isaatiinis lafti ni ifte. 2 Innis akkana jedhee sagalee guddaadhaan iyye: “Kufteerti! Baabylon guddittiin kufteerti! Lafa jireenya hafuurota hamoo, lafa qubata hafuurota xuraa'oo hundaa, iddoo jireenya simbirroota xuraa'oo, iddoo jireenya bineensota xuraa'oo fi jibbisiisoo hundaa taateerti. 3 Saboonni hundinuu, daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhuganiiruutii. Mootonni lafaas ishee wajjin sagaagalaniiru; daldaltoonni addunyaas qananii ishee guddaa sanaan sooromaniiru.” 4 Sagalee biraas samii irraa nan dhaga'e; innis akkana jedha: “Yaa saba ko, isin akka cubbuu ishee keessatti hin hirmaanneef, balaa ishee irra ga'us akka hin qoodanneef, kottaa ishee keessaa ba'aa;” 5 cubbuun ishee hamma samiitti ol tuulameeraatii; Waaqnis yakka ishee yaadateera. 6 Akkuma isheen kennitetti isinis isheef kenna; akkuma hojii isheettis dachaa lama godhaatii isheef deebisaa. Xooffoo isheen itti bulbultettis dachaa lama godhaatii isheef bulbulaa. 7 Hammuma isheen ulfina ofii kennitee qananii guddaadhaan jiraatte sana, qixxeedhuma isaa dhiphinaa fi gadda isheef kenna. Isheen garaa ishee keessatti, 'Ani akka mootittii tokkootti nan taa'a; ani haadha hiyyeessaa miti; gonkumaas hin gaddu' jettee of jajji. 8 Kanaafuu dha'ichi garaa garaa jechuunis, duuti, gaddii fi beelli guyyuma tokkotti ishee irra ni ga'a. Waaqni Gooftaan isheetti murteessu sun waan jabaa ta'eef, isheen ibiddaan ni gubamti. 9 “Mootonni lafaa warri ishee wajjin sagaalanii fi warri qananii guddaadhaan ishee wajjin jiraatan yommuu aara gubamuu ishee arganitti isheef ni boo'u; ni wawwaatus. 10 Isaanis dhiphina ishee waan sodaataniif fagoo dhaabatani, “Wayyoo! Wayyoo! Yaa magaalaa guddittii,

yaa Baabylon magaalattii jabduu! Badiin kee sa'aatuma tokko keessatti dhufeeraatii! jedhu. 11 “Daldaltoonni lafaas si'achi waan namni tokko iyyuu mi'a daldala isaanii hin binneef isheef ni boo'u; ni wawwaatus. 12 Mi'i daldala isaanii warqee, meetii, dhagaawwan gatii guddaatii fi lula, uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee, uffata haariitii fi bildiimaa, muka urgaa'aa gosa hundaa, mi'a ilka arbaa irraa hojjetame hunda, mi'a muka gatii guddaa irraa hojjetame hunda, mi'a naasii irraa hojjetame hunda, mi'a sibiilaatii fi mi'a dhagaa adii irraa hojjetame hundaa fi 13 qarafaa fi urgooftuu, ixaana, qumbii, haphee urgaa'aa, daadhii wayiniitii fi zayitii ejersaa, daakuu bullaa'aa fi qamadii, loowwanii fi hoolota, fardeenii fi gaariwwan, akkasumas garbootaa fi lubbuuwwan namootaa fa'a. 14 “Isaanis, 'Iji waan ati hawwite sanaa si duraa badeera. Badhaadhummaa fi bareedinni kee hundinuu sirraa badeera; gonkumaas deebitee hin argattu' isheedhaan jedhu. 15 Daldaltoonni mi'a kanneen gurguratani ishee irraa badhaadhummaa argatanis dhiphina ishee sodaatani fagoo dhaabatu. Isaanis boo'aa, wawwaachaas, 16 sagalee guddaadhaan akkana jedhu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii; yaa ishee uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee fi uffata bildiimaa uffatte, yaa ishee warqeedhaan, dhagaa gatii guddaatii fi lulaan miidhagfame! 17 Badhaadhummaan guddaan akkanaa sa'aatuma tokko keessatti barbadaa'e! “Ajajjuun doonii hundinuu, warri dooniin imala deeman hundinuu, warri doonii irra hojjetanii fi warri galaana irra hojjechuun jiraatan hundinuu fagaatanii ni dhaabatu. 18 Isaan yommuu aara gubamuu ishee arganitti, 'Magaalaan akka magaalaa guddittii kanaa jiraattee beektii?' jedhanii iyyu. 19 Isaanis awwaara mataatti firfirfatani boo'aa, wawwaachaas akkana jedhanii iyyu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii, yaa ishee warri galaana irraa dooniwwan qaban hundinuu qabeenya isheetiin sooroman! Ishee sa'aatuma tokko keessatti barbadoofte!”

20 “Yaa samii kufaati isheetti gammadi! Isin sabni Waaqaa gammadaa! Ergamoonnii fi raajonni gammadaa! Waaqni ishee irratti isiniif mureeraatii.” 21 Ergamaan jabaan tokkos dhagaa hamma dhagaa daakuu ga’u tokko fuudhee galaanatti gad darbatee akkana jedhe: “Baabilon magaalaa guddittiin, akkasuma furguggifamtee ni darbatamti; gonkumaas deebitee hin argamtu. 22 Sagaleen warra baganaa fi muuziiqaa taphatanii, sagaleen warra ulullee fi malakata afuufanii si’achi si keessatti hin dhaga’amu. Ogeessi hojii harkaa tokko iyyuu, si’achi si keessatti hin argamu. Sagaleen dhagaa daakuus, si’achi si keessatti hin dhaga’amu. 23 Ifni ibsaa, lammata si keessatti hin ifu. Sagaleen misirrichaatii fi misirrittii, lammata si keessatti hin dhaga’amu. Daldaltoonni kee namoota gurguddaa addunyaa turan. Falfala keetiin sabni hundinuu gowwoomfameera. 24 Dhiigni raajotaatii fi dhiigni qulqullootaa, dhiigni warra lafa irratti gorra’aman hundumaas ishee keessatti argame.”

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Haalleluuyaa! Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaatii. Inni sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa isheettiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga garboota isaatiifis isheetti haaloo ba’eera.” 3 Ammas, “Haalleluuyaa! Aarri ishees bara baraa hamma bara baraatti ol ni ba’a” jedhanii iyyan. (aiṵn g165) 4 Maanguddoonni digdamii afranii fi uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii Waaqa teessoo irra taa’ee jiru sanaaf sagadan; sagalee guddaadhaanis, “Ameen; Haalleluuyaa!” jedhan. 5 Ergasiis sagaleen, “Isin garboonni isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaan is guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa” jedhu tokko teessicha keessaa ni ba’e. 6 Anis utuu sagaleen akka sagalee tuuta nama baay’ee, akka sagalee bishaan baay’etii fi akka sagalee kakawwee guddaan tokko akkana jedhuu nan dhaga’e: “Haalleluuyaa! Waaqni keenya Gooftaan Waan Hunda Danda’u mo’eeraatii.

7 Kottaa ni gammannaa; ni ililchinas; ulfinas isaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa ga’eeraatii; misirrittiin isaas of qopheessiteerti. 8 Akka uffattuufis uffanni haphiin quncee talbaa irraa hojjetame, adii fi qulqulluun isheedhaaf kennameera.” Uffanni haphiin quncee talbaa irraa hojjetame sun hojii qulqullootaa isa qajeelaa sana argisiisa. 9 Ergamaan Waaqaa sunis, “Warri gara irbaata cidha fuudha Hoolichaatti afeeraman eebbifamoo dha! jedhii barreessi” naan jedhe; innis, “Dubbiin kun dubbii Waaqaa isa dhugaa dha” naan jedhe. 10 Anis isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin kufe. Inni garuu akkana naan jedhe; “Naaf hin sagadin! Anis garbicha si’ii fi obboloota kee warra Yesuusiif dhugaa ba’an wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba’umsi Yesuus hafuura raajitii.” 11 Anis samii baname nan arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa; waraana kaasas. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa ti; mataa isaa irras gonfoo baay’eeetu jira. Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko qaba. 13 Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaan isaas Dubbii Waaqaa jedhama. 14 Loltoonni samii irraas uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame adaadii fi qulqulluu uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii isa duukaa bu’an. 15 Afaan isaa keessaas goraadee qaramaa inni ittiin saboota dha’u tokkotu ba’a; “Innis bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha.” Iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda’u sanaas ni dhidhiita. 16 Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa Gooftotaa. 17 Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra dhaabatuu nan arge; innis sagalee guddaadhaan simbirroota samii walakkaa barrisanitti akkana jedhee iyye; “Kottaa, irbaata Waaqaa isa guddaaf walitti qabamaa; 18 kunis akka isin foon moototaa, foon ajajjoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeenitii fi foon

warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'etii fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif.”
19 Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loltoota isaatti waraana kaasuuf jedhanii utuu walitti qabamanuu nan arge. **20** Bineensichi garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula bineensichaa duratti hojiiwwan dinqii hojjechaa ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiiwwan dinqii kanneeniin warra mallattoo bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii isaatiif sagadan ni gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba'u keessatti gad darbataman. (Limnē Pyr g3041 g4442)
21 Warri hafan immoo goraadee afaan isa farda yaabbatu sanaa keessaa ba'een ajjeefaman; allaattiin hundinuus foon isaanii nyaatanii quufan.

20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetii fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu'uu nan arge. (Abyssos g12) **2** Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu, bofa durii sana jechuunis diyaabiloos yookaan Seexana qabee waggaa kuma tokko hidhe. **3** Hamma waggaa kumaa sun dhumuttis akka inni deebi'ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasii immoo yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (Abyssos g12)

4 Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan sana irra taa'anii turan. Lubbuuwwan namoota sababii Yesuusiif dhugaa ba'anii fi sababii dubbii Waaqaatiif jedhanii gorra'amaniis nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du'aa ka'anii Kiristoos wajjin waggaa kuma tokko mo'an. **5** Warri du'an kaan garuu hamma waggaa kumni sun dhumutti deebi'anii lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du'aa ka'uu jalqabaa ti. **6** Warri du'aa ka'uu jalqabaa keessatti qooda qaban eebbifamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatii fi

luboota Kiristoos ta'anii waggaa kuma tokko isa wajjin mo'u malee duuti lammaffaan isaan irratti taayitaa hin qabu. **7** Yommuu waggaa kumni sun dhumutti Seexanni iddoo itti hidhamee ture keessaa gad dhiifama; **8** innis saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba'a; hunduma isaaniis waraanaaf walitti ni qaba. Baay'inni isaaniis akka cirracha qarqara galaanaa ti. **9** Isaanis lafa hunda irratti faffaca'anii qubata qulqullootaatii fi magaalattii jaallatamtuu marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu'ee isaan fixe. **10** Diyaabiloos inni isaan gowwoomse sunis gara haroo dinyii boba'uutti iddoo bineensichii fi raajichi sobaa itti darbataman sanatti gad darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Anis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge. Laftii fi samiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis isaaniif hin argamne. **12** Warri du'anis xinnaa guddaan fuula teessichaa dura dhaabatanii nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas kitaabni biraa jechuunis kitaabni jireenyaa ni baname. Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan duraan hojjetaniitti murtiin ni kennameef. **13** Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan of keessaa baasee kenne; duutii fi Sii'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan of keessaa baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii isaatti murtii argate. (Hadēs g86) **14** Ergasiis duutii fi Sii'ool haroo ibiddaatti gad darbataman. Haroon ibiddaa kunis du'a lammaffaa ti. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Namni maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Anis ergasii samii haaraa fi lafa haaraa nan arge; samiin duraatii fi lafti duraa sun badaniiruutii; galaannis si'achi hin jiraatu. **2** Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif miidhagfameetti qophoofttee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. **3**

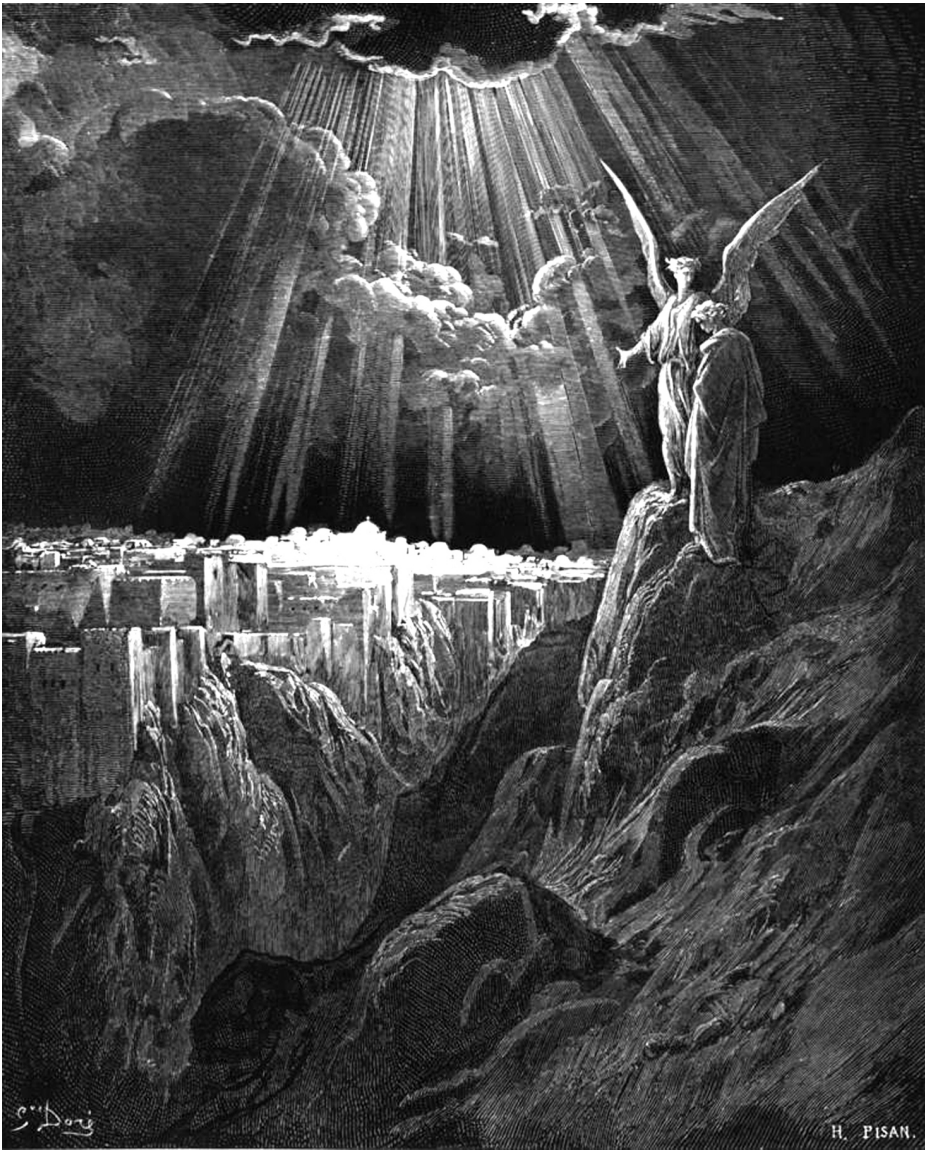
Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a. 4 Inni imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatii." 5 Inni teessoo sana irra taa'es, "Kunoo, ani waan hundumaa nan haaromsa!" jedhe; innis, "Dubbiin kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eef, kana barreessi" naan jedhe. 6 Innis akkana naan jedhe: "Raawwatameera. Alfaa fi Omeegaan, Jalqabaa fi Dhumni anuma. Ani nama dheeboteef burqaa bishaan jireenyaa irraa tola nan kenna. 7 Inni mo'u waan kana hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'aaf; innis ilma koo ni ta'a. 8 Garuu qoodni sodaattotaa, kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii, kan warra falfala hojjetanii, kan warra waaqota tolfamoo waaqeffataniitii fi kan sobduuwwan hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'uu keessa ta'a; kunis du'a lammaffa ti." (Limnē Pyr 93041 g4442) 9 Ergamoota torban warra waciitii torban dha'icha dhumaa torbaniin guutaman qaban keessaas inni tokko dhufee, "Kottu, misirrittii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaatii" naan jedhe. 10 Innis Hafuuraan na fuudhee tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse; utuu Yerusaalem Magaalaa Qulqullittiin samii keessaa Waaqa biraa gad buutuu natti argisiise. 11 Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibsiti turte; cululuqni ishees akkuma cululuqa dhagaa gatii guddaa, akka dhagaa yaasphiidii qulqulluu akka bilillee ture. 12 Magaalattiinis dallaa guddaa fi ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii barreeffamee ture. 13 Karaa ba'a biiftuutiin karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa kibbaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiinis karra sadiitu ture. 14 Dallaan magaalattis

hundee kudha lama qaba ture; hundeewwan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa kudha lamaanii barreeffamee ture. 15 Ergamaan natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan isheetii fi dallaawwan ishee safaruudhaaf ulee safartuu kan warqee qaba ture. 16 Magaalaan sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetii fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis ulee isaatiin magaalattii safare; bal'inni ishees gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee ture. 17 Dallaa magaalattis ni safare; innis akka safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture sanaatti dhundhuma 144 ta'e. 18 Dallaan sun dhagaa yaasphiidiitiin ijaarame; magaalaan sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee qulqulluu ta'een ijaarame. 19 Hundeewwan dallaa magaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaan sanpeeriin, sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo maragdiin miidhagfame; 20 Inni shanaffaan sardooniisii, ja'affaan sardiyooniin, torbaffaan kiristolobeen, saddeettaffaan biiraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan kirisphiraasiisii, kudha tokkoffaan yaakintiin, kudha lammaffaan immoo ametiixinosiin miidhagfame. 21 Karrawwan kudha lamaan lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra sanaas lula tokko irraa hojjetame. Daandiin magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma bilillee keessaan waa argamuu ti. 22 Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'uu fi Hoolichi mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani magaalattii keessatti mana qulqullummaa tokko illee hin argine. 23 Aduun yookaan ji'i magaalattiif ibsuun hin barbaachisu; ulfinni Waaqaa ifa kennaafiitii; Hoolichis ibsaa ishee ti. 24 Saboonni ifa isheetiin deddeebi'u; mootonni lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. 25 Sababii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii gonkumaa guyyaa tokko iyyuu hin cufaman. 26 Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. 27 Warra maqaan isaanii kitaaba jireenyaa kan Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni

xuraa'aan tokko iyyuu yookaan namni waan jibbisiisaa hojjetu yookaan namni nama sobu kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jireenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko natti argisiise; 2 bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jireenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. 3 Si'achi abaarsi tokko iyyuu hin jiraatu. Teessoon Waaqaatii fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa tajaajilu. 4 Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni argama. 5 Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'u. (aiṗn 9165) 6 Ergamaan Waaqaa sunis, "Dubbiin kun amanamaa fi dhugaa dha. Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan dafee ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee ergamaa isaa ergeera" naan jedhe. 7 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbifamaa dha." 8 Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisiisaa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. 9 Inni garuu, "Kana hin godhin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi!" naan jedhe. 10 Inni akkana naan jedhe; "Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. 11 Jal'aan jal'ina isaatti haa fufu; xuraa'aan xuraa'ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu." 12 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. 13 Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa

Dhumaatis. 14 "Warri akka muka jireenyaa irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbifamoo dha. 15 Garuu saroonni, falfaltoonni, halaleewwan, warri nama ajjeesanii fi warri waaqota tolfamoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. 16 "Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha." 17 Hafuuriichii fi misirrittiin, "Kottu!" jedhu; namni dhaga'us, "Kottu!" haa jedhu; namni dheebote haa dhufu; kan barbaadu bishaan jireenyaa tola haa fudhatu. 18 Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akeekkachiisa: Yoo namni kam iyyuu dubbii kanatti waan tokko illee dabale, Waaqni dha'ichawwan kitaaba kana keessatti ibsaman isatti dabala. 19 Namni kam iyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana keessaa waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka jireenyaatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa hir'isa. 20 Inni waan kana dhugaa ba'us, "Eeyyee, ani dafee nan dhufa" jedha. Ameen. Yaa Gooftaa Yesuus kottu. 21 Ayyaanni Gooftaa Yesuus qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen.

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif miidhagfameetti qophoofttee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oromo---New-World/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaas 8:31
Roomaa 10:7
Mul'ata 9:1
Mul'ata 9:2
Mul'ata 9:11
Mul'ata 11:7
Mul'ata 17:8
Mul'ata 20:1
Mul'ata 20:3

aidios

Roomaa 1:20
Yihuudaa 1:6

aiōn

Maatewos 12:32
Maatewos 13:22
Maatewos 13:39
Maatewos 13:40
Maatewos 13:49
Maatewos 21:19
Maatewos 24:3
Maatewos 28:20
Maarqos 3:29
Maarqos 4:19
Maarqos 10:30
Maarqos 11:14
Luqaas 1:33
Luqaas 1:55
Luqaas 1:70
Luqaas 16:8
Luqaas 18:30
Luqaas 20:34
Luqaas 20:35
Yohannis 4:14
Yohannis 6:51
Yohannis 6:58
Yohannis 8:35
Yohannis 8:51
Yohannis 8:52
Yohannis 9:32
Yohannis 10:28
Yohannis 11:26
Yohannis 12:34
Yohannis 13:8
Yohannis 14:16

Hojii 3:21
Hojii 15:18
Roomaa 1:25
Roomaa 9:5
Roomaa 11:36
Roomaa 12:2
Roomaa 16:27
1 Qorontos 1:20
1 Qorontos 2:6
1 Qorontos 2:7
1 Qorontos 2:8
1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyaa 1:4
Galaatiyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiliphisiyuus 4:20
Qolosaa'yis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Phexros 1:23

1 Phexros 1:25
1 Phexros 4:11
1 Phexros 5:11
2 Phexros 3:18
1 Yohannis 2:17
2 Yohannis 1:2
Yihuudaa 1:13
Yihuudaa 1:25
Mul'ata 1:6
Mul'ata 1:18
Mul'ata 4:9
Mul'ata 4:10
Mul'ata 5:13
Mul'ata 7:12
Mul'ata 10:6
Mul'ata 11:15
Mul'ata 14:11
Mul'ata 15:7
Mul'ata 19:3
Mul'ata 20:10
Mul'ata 22:5

aiōnios

Maatewos 18:8
Maatewos 19:16
Maatewos 19:29
Maatewos 25:41
Maatewos 25:46
Maarqos 3:29
Maarqos 10:17
Maarqos 10:30
Luqaas 10:25
Luqaas 16:9
Luqaas 18:18
Luqaas 18:30
Yohannis 3:15
Yohannis 3:16
Yohannis 3:36
Yohannis 4:14
Yohannis 4:36
Yohannis 5:24
Yohannis 5:39
Yohannis 6:27
Yohannis 6:40
Yohannis 6:47
Yohannis 6:54
Yohannis 6:68

Yohannis 10:28
Yohannis 12:25
Yohannis 12:50
Yohannis 17:2
Yohannis 17:3
Hojii 13:46
Hojii 13:48
Roomaa 2:7
Roomaa 5:21
Roomaa 6:22
Roomaa 6:23
Roomaa 16:25
Roomaa 16:26
2 Qorontos 4:17
2 Qorontos 4:18
2 Qorontos 5:1
Galaatiyaa 6:8
2 Tasaloniiqee 1:9
2 Tasaloniiqee 2:16
1 Xiimotewos 1:16
1 Xiimotewos 6:12
1 Xiimotewos 6:16
2 Xiimotewos 1:9
2 Xiimotewos 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Fiilmoonaa 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Phexros 5:10
2 Phexros 1:11
1 Yohannis 1:2
1 Yohannis 2:25
1 Yohannis 3:15
1 Yohannis 5:11
1 Yohannis 5:13
1 Yohannis 5:20
Yihuudaa 1:7
Yihuudaa 1:21
Mul'ata 14:6

eleēse

Roomaa 11:32

Geenna

Maatewos 5:22
Maatewos 5:29
Maatewos 5:30
Maatewos 10:28
Maatewos 18:9
Maatewos 23:15
Maatewos 23:33
Maarqos 9:43

Maarqos 9:45
Maarqos 9:47
Luqaas 12:5
Yaaqoob 3:6

Hadēs

Maatewos 11:23
Maatewos 16:18
Luqaas 10:15
Luqaas 16:23
Hojii 2:27
Hojii 2:31
1 Qorontos 15:55
Mul'ata 1:18
Mul'ata 6:8
Mul'ata 20:13
Mul'ata 20:14

Limnē Pyr

Mul'ata 19:20
Mul'ata 20:10
Mul'ata 20:14
Mul'ata 20:15
Mul'ata 21:8

Sheol

Uumama 37:35
Uumama 42:38
Uumama 44:29
Uumama 44:31
Lakkoobsa 16:30
Lakkoobsa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'eel 2:6
2 Saamu'eel 22:6
1 Mootota 2:6
1 Mootota 2:9
Iyyoob 7:9
Iyyoob 11:8
Iyyoob 14:13
Iyyoob 17:13
Iyyoob 17:16
Iyyoob 21:13
Iyyoob 24:19
Iyyoob 26:6

Faarfannaa 6:5
Faarfannaa 9:17
Faarfannaa 16:10
Faarfannaa 18:5
Faarfannaa 30:3
Faarfannaa 31:17
Faarfannaa 49:14
Faarfannaa 49:15
Faarfannaa 55:15
Faarfannaa 86:13
Faarfannaa 88:3
Faarfannaa 89:48

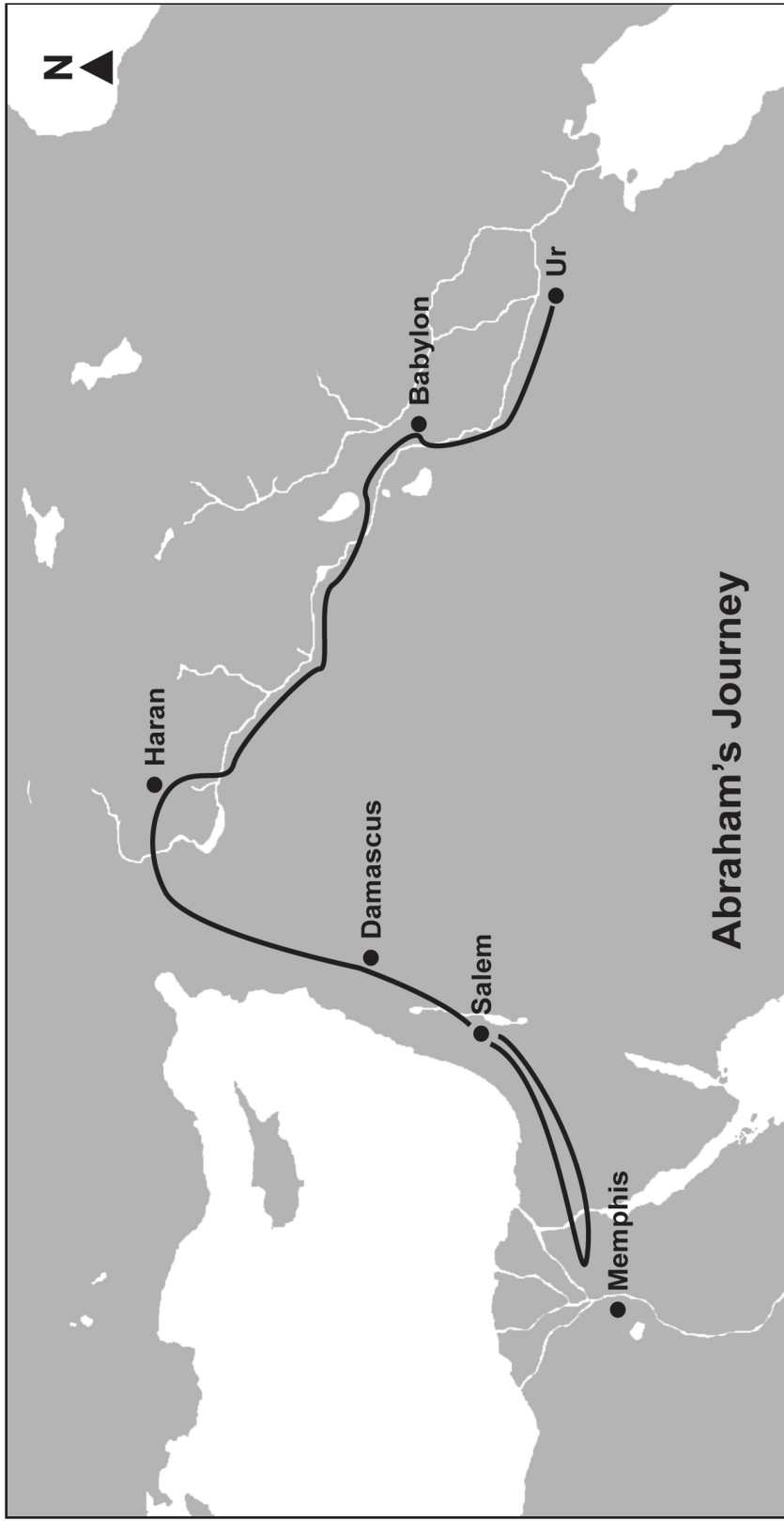
Faarfannaa 116:3
Faarfannaa 139:8
Faarfannaa 141:7
Fakkeenya 1:12
Fakkeenya 5:5
Fakkeenya 7:27
Fakkeenya 9:18
Fakkeenya 15:11
Fakkeenya 15:24
Fakkeenya 23:14
Fakkeenya 27:20
Fakkeenya 30:16
Lallaba 9:10
Weedduu 8:6
Isaayyaas 5:14
Isaayyaas 7:11
Isaayyaas 14:9
Isaayyaas 14:11
Isaayyaas 14:15
Isaayyaas 28:15
Isaayyaas 28:18
Isaayyaas 38:10
Isaayyaas 38:18
Isaayyaas 57:9
Hisqi'eel 31:15
Hisqi'eel 31:16
Hisqi'eel 31:17
Hisqi'eel 32:21
Hisqi'eel 32:27
Hoose'aa 13:14
Amoos 9:2
Yoonas 2:2
Anbaaqoom 2:5

Tartaroō

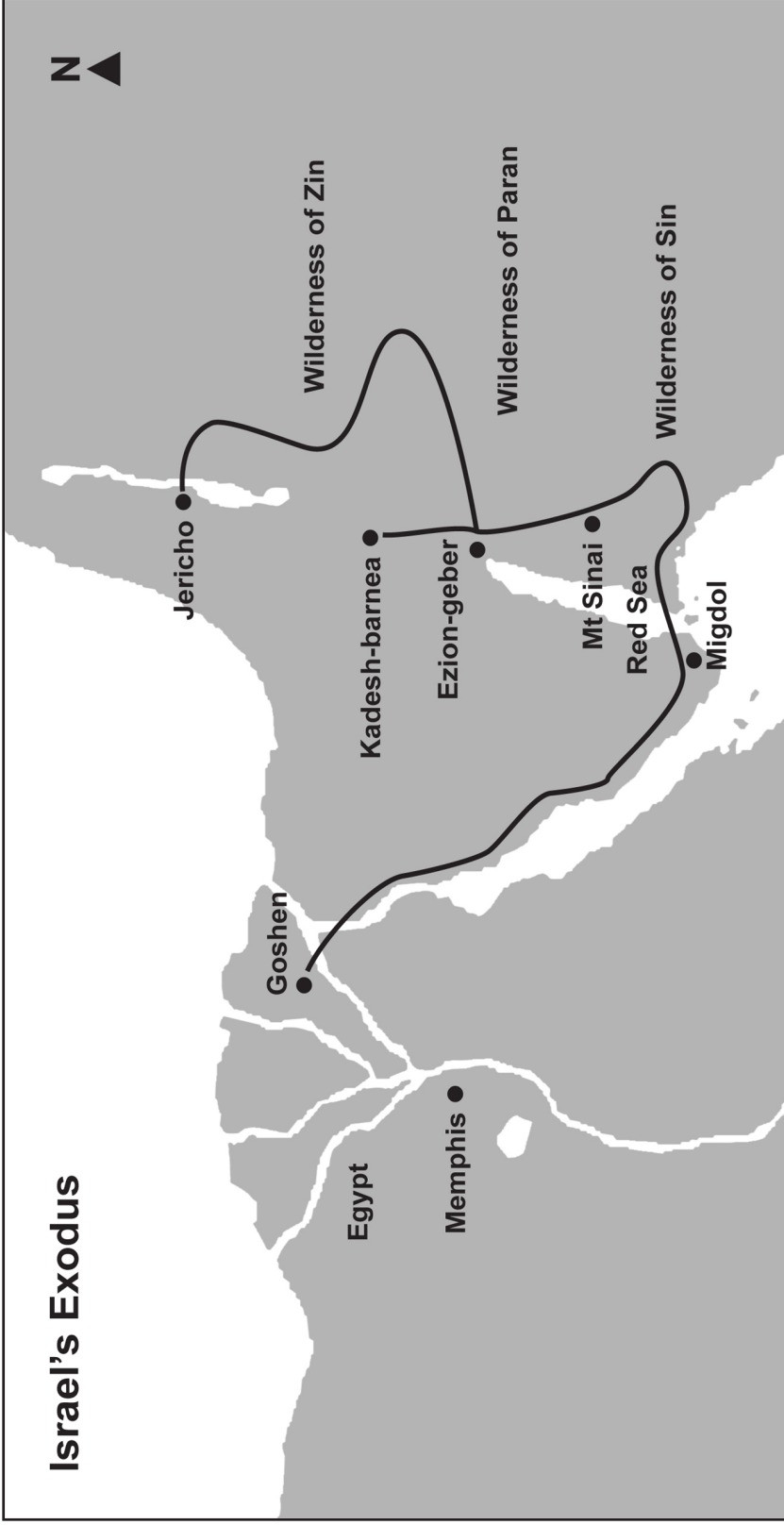
2 Phexros 2:4

Questioned

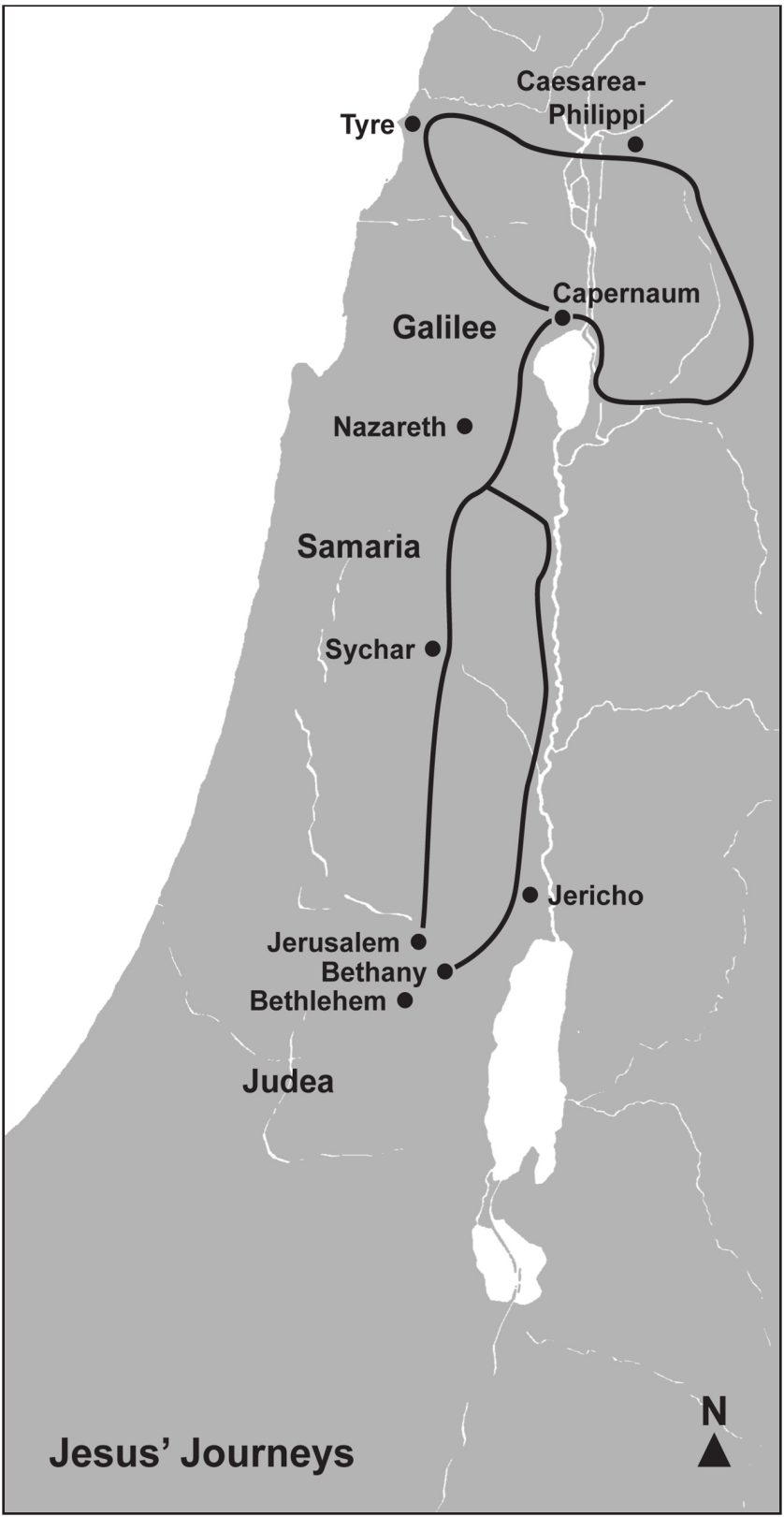
Maarqos 9:44
Maarqos 9:46
Maarqos 9:48
2 Phexros 2:17

Abrahaam gara iddoo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

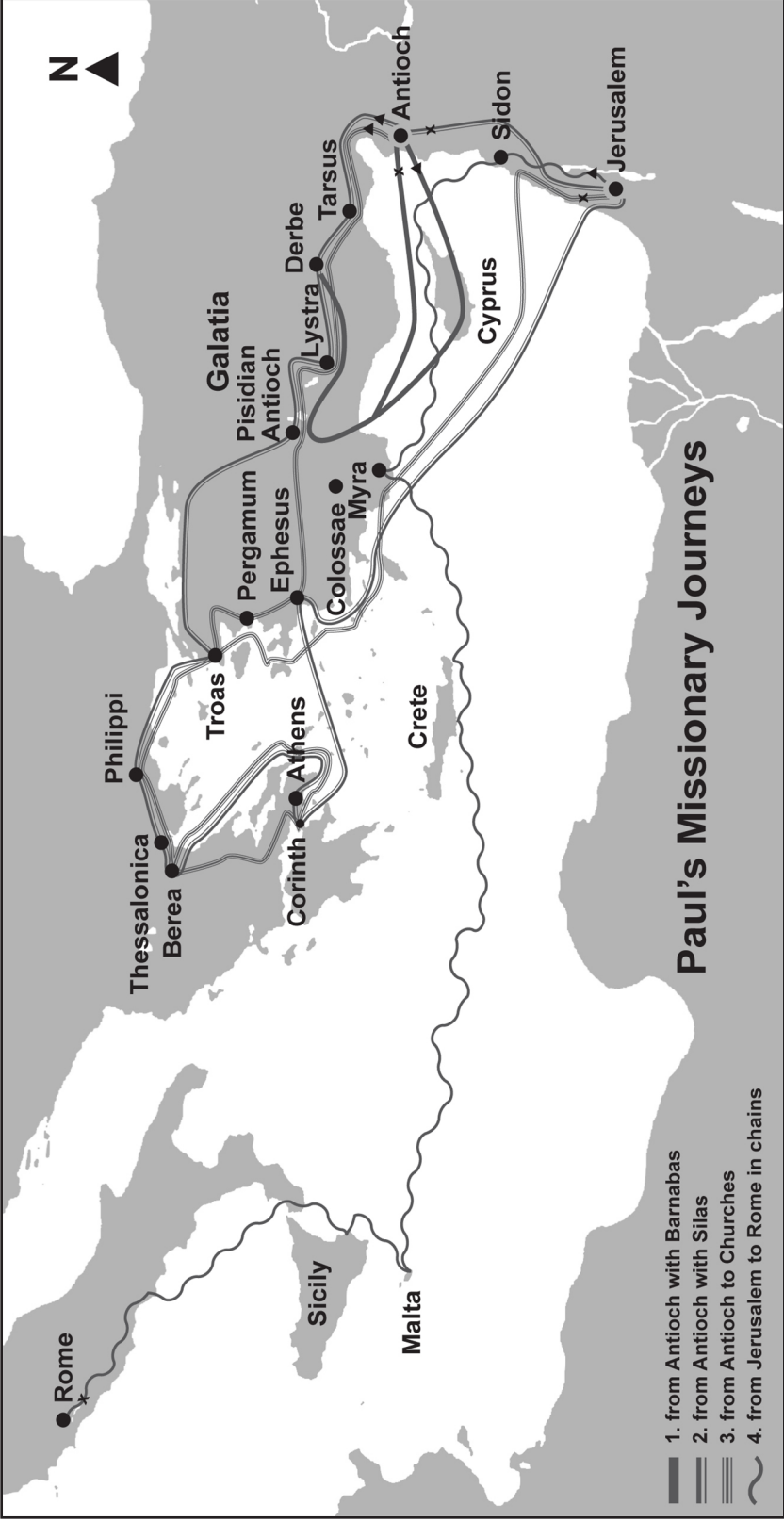

Yeroo Fara'oon saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine; sababiin isaas Waaqni, "Isaan yoo waraammii isaan mudate yaada geeddarraanii Gibxitti deebi'uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uu 13:17

Jesus' Journeys

Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furi godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneeti. - Maarqos 10:45

Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: - Roomaa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyr in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyr in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; - Maatewos 28:19

